

1925.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 22297. számú csekkszámjára lehet beküldeni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.**

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ujra fel!

Mint mikor a vándor fáradtan, éhségtől kimerülten az árok partjára omlik, hogy új erőt merítsen a további utra, úgy szerény kis lapunk is kimerülten pihent el novemberben, mert nem volt, ki elegendő anyagi támogatással életerőt öntött volna belé. — Néhány nagyszívű bajtársunk önzetlenül lelkes adománya ugyanis nem volt elegendő. Aszövetség tagdíj-jövedelme megazadminisztráció költségeit sem fedezte, tetemes állami-segélye pedig más célokra fogyott. Segítség tehát sehonnan!

Háromhavi kényszerű pihenés után ma újból talpra állunk. Nem azért, mint hogyha rendkívüli anyagi támogatás érkezett volna, mert semilyen sem jött, hanem azért, mert a minden oldalról felhangzó biztatásra lapunkat fenn kell tartani — még akkor is, ha költségeit úgy kolduljuk össze. — Biztat a remény, hogy az előfizetés megújítása meghozza azt a materiális erőt, mely a lap fenntartásához szükséges —, hogy a bajtársak lelkes támogatása sokszorosan pótolja a külső segély elmaradását.

Bizunk a lap kiadási munkájára megválasztott kiadó-bizottság agilitásában, mely semmiből teremteni kénytelen, de a társadalom, szakemberek, tűzoltók lelkes buzgalomára számít. — Amit csinálunk, a magunk jóvoltáért, a nemes eszme méltó szolgálatában tesszük. Ha más nem segít, segítsünk magunkon! Vagyunk elegendő, kik felesküdtünk a zászlóra, annak buzgó szolgálatára. Olvassuk el a kiadó-bizottság felhívását többször, szívleljük meg azt, fizessünk és fizetessünk elő a lapra, hogy annak tartós

és biztos talajt szolgáltatassunk az újabb kivirágzásra.

A szaklap mindnyájunk összekötő kapcsa, mely az ország legtávolabbi zugában működő bajtársakat összegyűjti, egyesíti. Ez a zászló, mely alá mindannyian sorakozunk, kik szegény hazánk elhanyagolt tűzoltóintézményei iránt forró szeretettel viseltetünk. Ez a kürt, mely mindannyiunk felé harsog és melyen mindazok megszólalhatnak, kiknek az összesség számára mondanivalójuk van.

És kinek nincs mondanivalója?

Számtalan sebből vérzik a mi intézményünk, melyeket orvosolni kell. Tömjédek a tennivaló, hogy az ország tűzoltóintézményeit arra a színvonalra emeljük, mely azt közgazdasági jelentőségénél fogva megilleti. Mindehhez néhány lelkes ember munkaereje kevés, s ezért segíteni kell mindazoknak, kik az eszmét nem a külsőségek miatt, hanem tartalma miatt szolgálják.

Kérem t. Olvasóinkat és Bajtársaimat, hogy szakszerű eszmékkal, tudósításokkal, hírekkel minél szorgalmasabban támogassák a szerkesztőséget, mely bárkinek örömeiben, bajában szívesen rendelkezésére áll, ki bizalommal hozzáfordul.

Fel tehát a lelkes munkára — egyesült erővel — újra fel!

Szerkesztő.

Olvassóinkat kérjük, hogy a tűzoltóintézmények népszerűsítése érdekében a lapot köröztetni és bajtársainkat, jóakaróinkat a lap előfizetésére és támogatására buzdítani sziveskedjenek

Szakcikkeink helyszüke miatt csak a hó vége felé a 2. számban jelenhetnek meg!

Felhívás előfizetésre.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége gróf Széchenyi Viktor elnöklete alatt 1925. január 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ című szaklapját idegen vállalat kezelésébe nem adja, hanem azt továbbra is saját kiadásában jelenteti meg. A kiadás kivitelével a Mátrai Antal, id. Köhler István és Kállay Imre elnökségi, ill. választmányi tagokból álló bizottságot bízta meg azon reményben, hogy a magyar tűzoltók ezen 47 éves szaklapjának fennállását a tűzoltó intézmény hívei és barátai lelkesen támogatni és biztosítani fogják.

Bajtársak! A mai viszonyok között sehonnan sem várhatunk érdemleges segílyt. *Tisztán magunkra vagyunk utalva!* Magyarország tűzoltói már a háboru előtt is megmutatták, hogy társadalmi uton nagyra tették hazai intézményünket. Fogjunk tehát újból össze! Akinek van módja hozzá, fizessen elő a lapra, esetleg járuljon önként hozzá annak kiadási költségeihez azon felül is. Aki nem fizethet elő, keresse fel a lappal barátait, a testületeket, a község előljáróságát, a községben levő jómódu pártolóinkat és támogatóinkat és kérje föl őket az előfizetésre. Ha minden tűzoltóság, illetve község csak egy lappeldányra fizet elő, lapunk fennállása biztosítva van. Nem szabad engednünk, hogy országos intézményünk legjobb propaganda és oktató eszköze, a bajtársi érintkezés és összetartás jelképe éppen a mi nemtörődömiségünk miatt szűnjön meg. Meg kell itt szűn minden személyi kérdésnek s egyéb oknak, mert a közérdek kívánja az Orsz. Szövetség szaklapjának további fennállását! Bizunk a magyar tűzoltók összetartásában és áldozatkészségében.

Az előfizetés költségeit a folyó naptári évre 80,000 K-ban (megfelel jelenleg 14 kg. búzának) állapítottuk meg. Azért ily nevetséges olcsó, hogy a legszegényebb tűzoltó is megrendelhesse. A lap fejlődése érdekében felülfizetéseket hálásan veszünk. Legcélszerűbb a postán csekkürlapot venni, arra a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség postatakarék-pénztári csekkszámát: 23,297 ráírni és az összeget azzal postára adni.

Azokat pedig, akik a folyó évre — a múlt évi felhívás alapján — 80,000 koronánál kisebb összeget fizettek be, felkérjük, hogy a különbözetet pótlólag mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Budapest, 1925. január 29-én.

A lap kiadását intéző bizottság:

Mátrai Antal s. k. Köhler István s. k.
a számvizsg.-bizottság tagja. az orsz. választm. tagja.

Láttam:

Breuer Szilárd s. k. Kállay Imre s. k.
szöv. alelnök. az elnökség előadója.

A „Magy. Országos Tűzoltó-Szövetség“ postai csekk száma: 23,297. — Kérjük olvasóinkat, hogy befizetésekhez a postán csekkürlapot venni, ezen számot ráírni és az összeget azzal a postán feladni sziveskedjenek.

„Magyar tűzoltóság könyve“.

Munkában van a legszebb tűzoltó könyv. — Tévedések helyreigazítása. — Fizessünk elő tömegesen.

Ily címen a legközelebbi jövőben egy oly tartalmas, pompás könyv jelenik meg a piacon, melyre t. Olvasóink figyelmét újból felhívni különösen szükségesnek tartjuk. A 4—500 oldalas, sok szép képpel diszitett munka nagy hézagot tölt be a magyar tűzoltó szakirodalom terén, mely amugyis gyéren van ellátva, s oly tudnivalók bőséges tárházát nyújtja, melyek eddig írásban összefoglalva napvilágot nem láttak. Mindennél bővebben beszél a könyv tartalmának ismertetése és az a körülmény, hogy a cikkek megírásán a tűzoltóintézmények legkiválóbb reprezentánsai vállalva munkálkodnak. A könyv tartalma lesz:

1. Tűzrendészeti jogszabályok és jogforrások gyűjteménye.
2. A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség szervezete.
3. A magyar tűzoltóintézmények vezérfőiainak életrajza és nagy halottjairól való megemlékezés.
4. Vármegyei tűzoltószövetségek és azok kötelekébe tartozó testületek szervezete és tagnévsora.
5. A 25 éves kir. diszereum szabályzata.
6. Szolgálati érmek szabályzata.
7. A magyar tűzoltóság és az Orsz. Tűzoltó-Szövetség története.
8. Tűzoltóságok katasztere.
9. A tűz keletkezési okai.
10. A megelőző tűzrendészet alapelvei. Tűzbiztos építkezés.
11. Tűzoltóságok szervezése.
12. A tűzoltókkiképzésének alapelvei.
13. A tűzoltóparancsnok rendelkezési joga.
14. A kéményseprőipar a tűzvédelem szempontjából.
15. Első beavatkozásra szánt tűzoltóeszközök.
16. Nagy tűzoltóeszközök.
17. A házi és községi vízkészlet biztosítása.
18. A takarmányfélek tartása, cséplés.
19. A benzin tulajdonságai, raktározása, tűzrendészete.
20. A film anyaga, gyártása, raktározása, tűzrendészete, mozirendelet.
21. Óvatosság a tűzoltói működésnél.
22. A tűzoltók közreműködése egyéb balesetknél.
23. A tűzoltók közreműködése az első orvosi segélynél.
24. Budapest tűzoltóságainak ismertetése.
25. Különböző cikkek.
26. Szépirodalmi közlemények.

Amint látható, a „Magyar tűzoltóság könyve“ című diszmunka oly változatos és érdekes tartalommal bír, mely nemcsak a tűzoltószakembernek, hanem a tűzoltóság minden barátjának és laikus jóakarójának is bő szellemi táplálékot, szórakozást és tudást nyújt. Ez a munka tehát nem hiányozhat senki asztaláról, ki a tűzoltósággal bármily csekély érintkezést tart, de azokról sem, kik az ország közgazdasága iránt, vagy a műveltség, a kultúra terjedése iránt a legkisebb megértéssel viseltetnek.

Örömmel állapítjuk meg, hogy a diszmű iránt az érdeklődés máris országszerte nagy hullámokat vet és a mű szerkesztését végző bizottság decemberhavi felhívására az előfizetések tömegesen folynak be. Ezzel kapcsolatban erkölcsi kötelességünknek tartjuk, hogy a szerkesztő-bizottság által kibocsájtott és „A magyar társadalomhoz“ intézett felszólítás szövegében sajnálatos módon bekerült téves címetek helyreigazítsuk, mert lapunk a tiszta igazságra és a szakkörök helyes informálására különös sulyt fektet. Elsősorban az aláírt bizottság nem „intéző-“, hanem szerkesztő-bizottság, mely a könyv tartalmát szakszerűen állítja össze, de kiadásával nem foglalkozik; további

téves címzés azáltal adódott, hogy dr. Marinovich Imre nyug. h. államtitkár és országos tűzoltószövetségi alelnök neve alá *tévesen*, „*államtitkár*“ és szövetségi „*elnök*“ címzés került.

A nagyérdemű és vidéki szereplése révén általában ismert és nagyrabecsült alelnök maga is megbotránkozott a sajnálatos tévedésen, annál is inkább, mert hiszen minden tűzoltó tudja, hogy az Orsz. Szövetségnek csak egy elnöke van és ez gróf Széchenyi Viktor nemzetgyűlési képviselő. Tehát a téves címzés nyilvánvaló. Szükség volt mégis a tévedés helyreigazítása azért, mert a felhívás oly személyek kezébe is került, kik a Szövetség szervezetét nem ismerik, — mi pedig azokat is őszinteséggel szolgálni akarjuk. A hiba még kellemetlenebbé vált azáltal, hogy a mű megrendelő levelén és elismervényén az „*államtitkár*“ téves cím ugyancsak megismétlődik. Egyébként pedig úgy tudjuk, hogy a szerkesztőbizottság elnöke dr. Koncz Endre belügymin. o. tan., kinek neve tévedésből második helyre került, holott első helyen neki kellett volna szerepelnie. Ő ugyanis a belügyminisztérium tűzrendészeti osztálya nagyérdemű vezetőjének, dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsosnak, hivatalból helyettese, s mint ilyen, az ország tűzrendészeti ügyeinek mindenkor buzgó, melegszívű és agilis pártfogója.

Sajnálattal láttuk továbbá, hogy az említett nyomtatványokon Kuhárszky László miniszteri főszámtan., a belügyminisztérium rendészeti osztályába beosztott előadó, nem az Országos Szövetség-nél viselt tűzoltói címmel, az illusztris „*főtthkár*“ címmel szerepel. Ezt annál inkább sajnáljuk, mert a főtthkár, mint ilyen, különösen vidéki tűzoltó-körökben, hol oly gyakran szemléken megfordul, közbecsülésnek és tekintélynek örvend, s e címen ismeretes.

A felsorolt tévedéseket a mű kiadója, dr. Kaszás Ernő és társa máris újabb nyomtatványok kibocsájtása kapcsán rektifikálta, ami közmegegyezést fog kelteni. Sajnálattal kell megemlékeznünk arról a hajszáról is, mely a mű terjesztése ellen bizonyos oldalról megindult, s mely a hatóságokat is téves intézkedésekre bírta. Ez a kellemetlen fennakadás is rendeztetett azonban, s így a könyv terjesztésében beállott zavar ismét megszűnt. Mert a *könyv* előfizetői gyűjtése engedélyt nyert, csak *hasonló című szaktapok* előfizetői hajszolása tiltatott el.

De vessünk fátyolt a téves nyomtatványokra és egyéb akadályokra, hisz nem ez a dolog lényege és fordítsuk teljes figyelmünket azon díszmű felé, mely a tűzoltótársadalom minden erkölcsi és anyagi pártfogását megérdemli.

Ma, amikor alig 100 kisoldalas ponyvaregény 100,000 koronába kerül és rövid szórakoztatás után a szemétre jut, igazán potom árának nevezhető a „Magyar Tűzoltóság Könyve“ című díszmunka ára, mely füzve 300,000, diszkötésben 500,000 korona és 12 füzetben való szállításra előfizetve 240,000 korona. Megjelenése március hóban várható. Az előfizetési összeg a „Magyar Tűzoltóság Könyve“ kiadóhivatalához: Budapest, VI., Hermina-ut 67. szám alá küldendő. Felhívjuk

t. Olvasóinkat és minden, a közjóért érző embert, hogy a neves munka beszerzését el ne mulassza, mert nemcsak hogy magának tartalmas szórakozást, hanem tudást, ismeretet is szerez, egyben pedig a leghumanisztikusabb intézmény: a tűzoltóság népszerűsítése érdekében is közreműködik.

KAPAC SOLÁS.

Talpraesett felelet. Vidéki állomáson megjelenik a központi ellenőrző tisztviselő, s kérdi az állomásfőnököt, hogy mikor szokta a tűzoltófelszereléseket ellenőrizni és kipróbálni? Betartja-e az erre vonatkozó utasításokat?

Az állomásfőnök ötöl-hatol, majd egyet gondol és nagy büszkén így szól: „*Az ellenőrzés felesleges, mert az összes felszereléseket állandóan a kézi szertárban zár alatt tartom. Mert fő, hogy a feltár meglegyen. Különben is, 24 éve vagyok itt, de tűz még nem volt.*“

Felkérjük mindazon előfizetőinket, kik az évi 80,000 korona összegnél kevesebbet küldtek be, hogy a különbözeti összeget mielőbb küldjék be a lap kiadóhivatalába.

H I R E K.

Nemzetközi tűzoltó- és mentőgyűlés Salzburgban. Folyó évi július 10—16-án nagy nemzetközi gyűlés és evvel kapcsolatos szakkiallítás lesz, melyen felolvasások, kísérletek, bemutatások is rendeztetnek a szakismeretek bővítésére. A mozgalom élén Prack Oswald ezredes, orsz. tűzfelügyelő áll, aki a rendezőség, illetve a külügyminisztérium útján az összes tűzoltószövetségeket, mentőintézményeket, gyárat és tűzoltóságokat a gyűlésen és kiállításon való részvételre szólítja fel. A gyűlés részletes programja később fog közöltetni. A gyűlésen 10 tűzoltó és 10 orvosi kapacitás felolvasása tervezetett. Ezek közül Wagner bécsi tűzoltófőparancsnok és dr. Eiselsberg udv. tanácsos már is megígérték közreműködésüket. Ugyancsak megleghangu felszólítást kapott Breuer Szilárd budapesti tűz.-főparancsnok is, hogy a malmok és gyárat tűzrendészetéről és nagyobb tűzeseteiről tartson felolvasást. Reméljük, hogy az ország reputációja érdekében Breuer szívesen vállalkozik a megtisztelő feladatra és bizton hisszük, hogy vele együtt a magyar tűzoltók színe-java ugyancsak számosan jelenik meg ott, hogy ország-világ előtt a magyar tűzoltóságok létezéséről tanubizonyosságot tegyen. A gyönyörtü hegyvidéken fekvő régi város sok ezer látogatóra rendezkedik be, s gondoskodik arról, hogy ugymint 1883-ban, most is kitünő ellátásban részesítse a résztvevőket.

Gyász. Papp Ferenc, Szeged város tűzoltófőparancsnokát, elnökségi előadót súlyos csapás érte, amennyiben édesanyja, özv. Papp Zsigmondné február 1-én elhunyt. A közismert férfiú gyászában mindannyian részvételt osztozunk.

Zászlószentelés. A 22 év óta fennálló „Ecsédi Önkéntes Tűzoltó-Testület” február 2-án a szomszédos községi tűzoltóságok élénk részvételével zászlószentelési ünnepélyt tartott, mely este jól sikerült táncmulatsággal végződött. A testületi összetartás felszentelt jelvénye alatt működő testületnek — mely Szöke Benedek parancsnokkal dícséretes törekvést tanusít — sok sikert kívánunk a jövőben.

Táncmulatságok: Az „Első magyar, Dreher, Haggenmacher sörgyárak önkéntes gyári tűzoltó-testülete” február 14-én jól sikerült zártkörű táncmulatságot rendezett a testület segélyalapja javára, mely az érdekelt gyárak áldozatkészsége folytán igen szép anyagi sikert mutathat fel a nemes cél javára.

A Máv istvántelki főműhely tűzoltótestülete január 31-én műsoros táncestélyt rendezett, mely a tűzoltóknál honos testvéries kedélyesség jegyében a legjobban sikerült.

Tűzoltó-bál. A csepeli lőszergyár önkéntes tűzoltótestülete február 21-én az ottani kaszinó összes termeiben álarcos és jelmezes tűzoltó-bált

rendez. A nagyszabású és minden évben kitűnően sikerült multság ezidei jó eredményét Rosta Géza gyári főmérnök-tűzoltóparancsnok és lelkes tisztigárdája ismert agilitása eleve biztosítja.

Tűzoltó-bál. A Ganz- és Társa Danubius gép-, waggon- és hajógyár r.-t. önkéntes tűzoltó-testülete betegsegélyző pénztára javára február 21-én nagyszabású tűzoltó-bált rendez a kőbányai-uti színház termében. A vigalmi-bizottság élén Malcsiner Károly parancsnok, lapunk munkatársa áll, ki lelkes tisztikarával már több ízben megmutatta, hogy a jótékony cél érdekében mily eredményes munkára képes. Hisszük, hogy a multság ezuttal is — számos látogatás révén — a legkiválóbb erkölcsi és anyagi eredménnyel fog lezajlani.

A m. kir. belügyminisztérium a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetését a községeknek figyelmébe ajánlotta 1923. december 23-án 209,916. sz. és 1924. április 14-én 44,616. számú körrendeleteivel.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1924. évi november hó 8-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülésén.

Elnök: dr. Marinovich Imre alelnök.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László főtitkár.

Jelen voltak: dr. Balogh Dezső, Blaschnek Hugó, Bencze István, Csepreghy Pál, Erdély Ernő, Falussy Károly, Kállay Imre, Keresztes János, Nagy Sándor, Papp Ferenc, Rosta Géza, Szilvay Kornél, Vass Lajos Rudolf és Vida Pál.

Kimentésüket kéri: Dittrich József és dr. Roncsik Jenő.

Dr. Marinovich Imre elnöklő alelnök üdvözlő a megjelenteket, megállapítja a határozatképességet, az ülést megnyitja.

Napirend előtt jelentést tesz a Szentesen uralkodó lehetetlen tűzrendészeti viszonyokról, amelyeknek megvizsgálása végett a helyszínen eljár a főtitkárral együtt. Megemlíti, hogy a megye székhelyét képező városnak mindössze két tűzoltója van, akik tűz esetén mint csővezetők szerepelnek, a fecskendőknek a helyszínére való szállítása és a tűznél való kiszolgálása a lakosság jóindulatára van bízva, ugyszintén a lajtoknak kezelése is. Ez eredményezte, hogy a juliusi tűzvész alkalmával, teljesen szélcsendes időben egy mind a négy oldalán szabadon álló, tehát könnyen megközelíthető, mintegy 40 méter hosszú épület mindenestül porrá égett, holott annak legnagyobb része kellő beavatkozással megmenthető lett volna. Felolvassa egyébként egész terjedelmében a belügyminisztériumhoz e tárgyban tett jelentést, megemlítve azt is, hogy a panaszosok, valamint

a csak papirosan létező testület alparancsnoka, szabályszerűen jegyzőkönyvileg hallgattattak ki és az eredeti jegyzőkönyv ugyancsak a belügyminisztériumhoz terjesztetett fel.

Jelentést tesz továbbá arról, hogy a győri tűzoltóság és az ottani ipartelepek tűzrendészetének megtekintésére a m. kir. belügyminisztérium által kezdeményezett helyszíni szemlén is az Elnökség kiküldöttei vettek részt s úgy Győrött, mint a szomszédos Nyul és Szentmárton községekben is oly tűzoltói készséggel találkoztak, mely a legnagyobb elismerésre méltó, s amelynek úgy a belügyminisztérium, mint az Országos Szövetség kiküldöttei a csapatok előtt kifejezést is adtak.

Ennek kiegészítésül Kuhárszky László főtitkár jelenti, hogy dr. Kontz Endre belügyminiszteri osztálytanácsos ura a Neuschloss-Lichtig-féle albertfalvi gyár tűzoltóságát szemlélte meg, s annak zárógyakorlatán is részt vett. Erről a törekvő fiatal testületről is csak dicsérettel nyilatkozhatik, annál is inkább, mert a testület példáján felbuzdulva, remélhető, hogy a szomszédos ipartelepek is tűzoltótestületet fognak szervezni, ami által nemcsak az ipartelepek, hanem a Lágymányos és különösen Albertfalva és Budafok községek tűzvédelme is lendületet fog nyerni.

Az Elnökség a jelentéseket tudomásul veszi s egyben az eljáró kiküldötteknek köszönetet szavaz.

Főtitkár bemutatja a m. kir. belügyminiszternek 222,016/924. IX. sz. leiratát, melyben a Szövetséget megbizta, hogy Mezőkövesd nagyközség tűzrendészeti állapotát, továbbá a 44,200/924. B. M. számú körrendelet mikénti végrehajtását s az ottani tűzoltóságot vizsgálja meg, eljárásáról pedig tegyen jelentést.

Az Elnökség a leiratot tudomásul veszi s a vizsgálat foganatosítása végett dr. Marinovich alelnököt és a főtitkárt a helyszínére kiküldi.

Ugyanő bemutatja a m. kir. belügyminiszternek 170,998/924. IX. B. M. számú leiratát, mellyel közli, hogy a mezőkövesdi önkéntes tűzoltótestület 11 tagjának a kir. díszérem adományozta.

Tudomásul szolgál.

Főtitkár bemutatja a miskolci önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület parancsnoksága által kiadott gyászjelentést, mellyel dr. Szentpáli István egyesületi elnöknek elhalálózását tudatja.

Az Elnökség a gyászjelentést megilletődéssel tudomásul veszi, egyben részvétének a gyászoló testülettel leendő közlésére az irodát utasítja.

Főtitkár bemutatja Breuer Szilárd alelnöknek indítványát, melyben előterjesztést tesz, hogy Vida Pál elnökségi előadó tűzoltói szolgálatának 50. éve betöltése alkalmából üdvözlő irat küldessék, az elnökségi ülésen szóval is üdvözlőssék s érdemei jegyzőkönyvbe iktattassanak, végül, hogy az országos választmányhoz Vida Pálnak az Országos Szövetség disztagjává leendő megválasztása iránt előterjesztés tétessék.

Elnöklő alelnök azon kijelentése után, hogy Vida Pál előadónak az Elnökség nevében szóval való üdvözlése a mult ülés jegyzőkönyvének tanúsága szerint már megtörtént,

az Elnökség az indítvány másik két pontját magáévé teszi, Vida Pálnak érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja s írásbeli üdvözlését elhatározza, s utasítja az irodát, hogy annakidején disztaggá leendő megválasztatása iránt a szükséges előterjesztéseket tegye meg.

Alelnök a hivatalos lap jövőjét illetőleg a következő előterjesztést teszi:

miként az Elnökség előtt ismeretes, a hivatalos lap kiadására dr. Kaszás Ernő és Matisz János ajánlatot tettek, melyet az Elnökség tárgyalási alapul elfogadhatónak találván, letárgyalás végett a Magyar Tűzoltóság Könyve szerkesztőbizottságának adott ki, azzal az utasítással, hogy a tárgyalás eredményéről a legközelebbi elnökségi ülésen tegyen jelentést és javaslatot. A bizottság ennél fogva az ajánlattevőkkel érintkezésbe lépett s a kérdést le is tárgyalta, amikor is Dittrich József és Szilvay Kornél elnökségi előadók részéről ugyancsak a hivatalos lap kiadásának átvételére vonatkozó ajánlat terjesztetett elő. Az újabb ajánlat a Kaszás-féle ajánlattal hasonló feltételeket tartalmaz, miért is a bizottság azt a kérdést találta mérlegelendőnek, hogy mindkét ajánlatnál az anyagi garancia is egyenlő mértékben megvan-e? Ennek a kérdésnek a tisztázására ajánlattevőket felhíván, dr. Kaszás és Matisz részéről megnyugtató kijelentéseket kapott, míg a második ajánlatot tevők oda nyilatkoztak, hogy bár anyagi garanciát ők is képesek volnának nyújtani, a maguk részéről ezt szükségesnek nem tartják, mivel elegendőnek vélik azt az erkölcsi biztosítékot, melyet mint tűzoltószakférfiak egyéniségükben nyújtanak, annál is inkább, mert már precedens is volt arra, hogy a lap kiadása elnökségi előadóra ruháztatott, anélkül, hogy tőle anyagi biztosíték követeltetett volna.

A bizottság ebben az elvi kérdésben való döntést az Elnökség hatáskörébe tartozónak tekintvén, sem az egyik, sem a másik ajánlat mellett állást nem foglalt, hanem úgy határozott, hogy a kérdést döntés végett az Elnökség elé terjeszti.

Ezt a mai ülésen szándékozott megtenni, minthogy azonban időközben Dittrich József és Szilvay Kornél ajánlatukat visszavonták, e kérdés tárgyalanná vált s így csak afelett kell határozni, hogy a Kaszás—Matisz-féle egyetlen ajánlat elfogadtassék-e?

Elnöklő alelnök a maga részéről az ajánlat elfogadását javasolja, annál is inkább, mert e javaslattal a szerkesztő-bizottság felfogásával összhangban vél cselekedni.

A javaslathoz többen szóltak hozzá, s mindannyian oly értelemben, hogy a lapnak tűzoltói kézben való megmaradását tartják kívánatosnak. E célból felkérendőnek vélik az alelnököt, hogy a m. kir. belügyminiszter erkölcsi támogatásának továbbra is biztosítása érdekében járjon közbe, s ennek megtörténte után a lap a jövőben is a Szövetség által adassék ki.

Alelnök úgy saját javaslatát, mint a hozzászólt elnökségi előadók javaslatát az Elnökség elhatározása alá bocsátván, a többség az utóbbi javaslatot fogadta el. Nevezetesen kimondotta, hogy a lap kiadása továbbra is tűzoltói kézben megmaradjon, egyben az ezirányban való intézkedések megtételére az irodát utasítsa.

Főtitkár bemutatja Heves vármegye alispánjának átiratát, mellyel a maklári önkéntes tűzoltótestület kérvényét fölterjeszti Szabó Gyula vármegyei tűzrendészeti felügyelő és Sebők Lajos tűzoltóparancsnok részére a kir. díszérem adományozásának kieszközlése iránt, valamint az ujfehértói önkéntes tűzoltó-testületnek előterjesztését, melyben Aranyos István parancsnok, Lakatos Sándor alparancsnok, Wacha József szakaszparancsnok, Juhai János, Tökés János és Zsihatszky Szaniszló, valamint Varkoly István őrmesterek részére a kir. díszérem kieszközlését kéri.

Tekintettel arra, hogy mindkét előterjesztés a kiváló tűzoltói érdemesség igazolását nélkülözi, az Elnökség az előterjesztéseket megfelelő kiegészítés végett visszaküldendőnek határozza.

Blaschnek Hugó elnökségi előadó azt az előterjesztést teszi, intéztessék felirat a m. kir. belügyminiszter urhoz, melyben figyelme felhívassék arra, hogy a 25 éves tűzoltói szolgálat külső jelvényét képező díszérem tulajdonképpen nem kitüntetés, hanem a katonai szolgálati jelvényhez hasonló szolgálati jelvény.

Az Elnökség a vonatkozó felterjesztés megtételét elhatározza.

Falussy Károly számvizsgáló-bizottsági tag jelentést tesz arról, hogy hivatalos kiküldetéssel Kalocsán és Ujkomáromban járván, tudomást szerzett arról, hogy a tűzrendészet és tűzoltó-intézmény mindkét helyen teljesen el van hanyagolva. Ujkomáromban erről személyesen meg is győződött, miért is javasolja, hogy mindkét helyen az Elnökség alkalmilag tűzrendészeti szemlét tartson.

Az Elnökség a bejelentést köszönettel tudomásul veszi s elhatározza, hogy a helyszíni szemle megtartására vonatkozó felhatalmazás kieszközlése végett a belügyminisztériumhoz felterjesztés intéztessék.

Több tárgy nem lévén, alelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Csepreghy Pál és Szilvay Kornél elnökségi előadókat kéri fel és az ülést berekeszti.

Kmf.

Dr. Marinovich Imre
alelnök.

Kuhárszky László
főtktár.

Hitelesítjük:

Nagy Sándor

Szilvay Kornél

A szentesi tűzoltóhiány megszüntetése tárgyában. Az Orsz. Tűz. Szövetség felterjesztése szerint *Szentes* város tűzrendészeti állapota a következőkben tűnnek ki:

1. A városnak csak két fizetett tűzoltója van; sem önkéntes, sem kötelezett tűzoltóság nem működik;

2. az őrség céljaira szolgáló helyiség a legcsekélyebb követelményeknek sem felel meg;

3. a városban tűzjelző berendezés egyáltalán nincs;

4. a református templom tornyában szolgálót teljesítő két toronyőrt senki sem ellenőrzi;

5. a tűzoltólaktanya és a torony között nincs telefonösszeköttetés, következésképpen a tűzoltóság idejében sohasem értesülhet a kitört tűzvészről;

6. a tűzoltószerkek vontatásához állandó készenlétben egy pár ló sem áll, illetőleg az e célra használni szokott lovak napközben más munkákra használatnak;

7. tűzrendészeti szempontból súlyos kifogás alá esik mind a színház, mind a mozgóképszínház, mert mindkét épület híján van a legegységibb preventív tűzvédelmi berendezéseknek;

8. a városban levő ipartelepek is tűzoltóság nélkül vannak.

A felterjesztésre a m. kir. belügyminisztérium haladéktalanul és erélyesen intézkedett, amennyiben Csongrád vármegye alispánjához leiratot intézett, melyben, hivatkozással a jelenlegi viszonyok közötti fokozott nemzeti érdekre, felhívja, hogy a hiányok megszüntetése céljából szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegye meg. Elsősorban gondoskodjék arról, hogy Szentes r. t. városban a hivatásos tűzoltóság szakképzett egyén vezetése alatt legalább a közszükség által indokolt legkisebb létszámmal felállíttassék. Emellett azonban ugy a tűzoltóság valamelyik más nemét is sürgősen meg kell szervezni és ezzel kapcsolatban az ipartelepeket is fel kell hívni, hogy saját jól felfogott érdekükben is háztűzoltóságot létesítsenek. Kívánatosnak tartja, hogy mindezek felállítása előtt az Országos Tűzoltó Szövetséggel érintkezésbe lépjen.

Reméljük, hogy a belügyminiszter ezen felhívásának mihamarabb látható eredménye lesz és ezzel a tűzrendészet fejlődésében — az ország javára — ismét egy lépéssel előbbre jutunk.

Debrecen sz. kir. város és Hajdu vármegye tűzoltószövetsége néhány évi szünet

után 1924. dec. 7-én újból megalakult. Tekintettel arra, hogy a régi alapszabályok a román megszállás alatt elvesztek, új alapszabályokat dolgoztak ki, melyet a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztettek. Az alapszabálytervezet kidolgozásáért dr. Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnoknak köszönetet szavaztak, majd a számvizsgálóbizottság jelentésének tudomásul vétele után örömmel vette a közgyűlés, hogy a vármegye alispánja a szövetség részére évi segélyül 1000 aranykorona összeget helyezett kilátásba. Az új tisztikart a következőleg alakították meg: a vármegyei szövetség elnöke újból Rásó István nyug. főispán lett, alelnökké Erdős Lajost, tiktárrá dr. Poroszlav Istvánt, pénztárnokká Chorus Károlyt, ellenőrré Simon Pált választották meg. Vármegyei tűzrendészeti felügyelő dr. Roncsik Jenő debreceni tűzoltófőparancsnok, járási felügyelők: Rehák Tamás és Hruska Lajos lettek. A közgyűlés elhatározta, hogy az alispánt megkeresi, hogy az elavult vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet helyett új, modern szabályrendeletet dolgoztasson ki. Elhatározza, hogy Debrecen tűzoltófőparancsnoksága által 1925-ben tartandó tűzoltótanfolyam támogatását a vármegyénél pártolni fogja, továbbá, hogy „A Tűzoltó“ című szaklapot, mely az anyagi akadályok elhárítása után dr. Roncsik szerkesztésében meg fog indulni, hivatalos lapjának elismeri, valamint felir az alispánhoz, hogy a községeket az 1888. évi rendelet alapján, az új vármegyei szabályrendelet elkészültéig, kötelezze, hogy tűzoltóságokat szervezzenek. Keszev Kálmán, a győri önk. testület kiküldöttje üdvözlése után a közgyűlés végett ért.

Uj tag. A gyüdi önkéntes tűzoltótestület az Országos Szövetség tagjai sorába lépett. A testület 1893-ban alakult.

Tury József kitüntetése. Örömmel közölhetjük, hogy a tűzrendészet egy igazán lelkes buzgalmu harcosát érte a legfelsőbb kitüntetés, mely a 25 éves kir. diszérem adományozásával jut kifejezésre. — A belügyminiszter felhívta ez alkalommal a vármegye főispánját, hogy a kitüntetett érdemes miskolci főparancsnoknak a diszérmet ünnepélyes keretek közt adja át, ami meg is történt.

László István kitüntetése. Esztergom vármegye rendkívül agilis tűzrendészeti felügyelőjét — László Istvánt, Esztergom város pénzügyi tanácsnokát — ugyancsak legfelsőbb elhatározással a 25 éves kir. diszérémmel tüntették ki. Mindenki, aki az Országos Szövetség érdemes munkásának tevékenységét ismeri, elégedetten és belső szeretettel üdvözli őt, kinek a vármegye főispánja fényes ünnepség keretében nyújtotta át a megérdemelt diszérmet.

Diszérémmel kitüntetett érdemes férfiak: Martinovits István ujbudapesti önkéntes tűzoltóparancsnok, dr. Kele József szolnoki önkéntes tűzoltóparancsnok és a vármegyei szövetség elnöke, továbbá Jancsó Kázmér tűzrendészeti felügyelő, Szép Sándor alparancsnok, Szabella Vilmos máv. főműhelyi tűz.-parancsnok, Szimon Géza járási

tűzrend. felügyelő, Braun Vilmos mentő, valamennyi a szolnoki önk. tűzoltóság buzgó tagjai; végül Wallenfeld Mátyás önk. tűzoltóparancsnok, járási tűzrend, felügyelő (Dunabogdány).

Értesítés. Értesítjük a tagtestületeket, hogy az Elnökségnek a *szolgálati érmek* elkészítésére és szállítására vonatkozólag megállapodást létesíteni sikerült. Felhívjuk ennélfogva a testületeket, hogy szolgálati érmek iránti igényeiket az Elnökséghez jelentsék be. Azokat a testületeket pedig, amelyek már ily igényeket bejelentettek, felkérjük, nyilatkozzanak, hogy rendelkezéseiket fenntartják-e? Az Elnökség az érmek árát a következőkben állapította meg: V. éves 25,000 K, X. éves 30,000 K, XV. éves 80,000 K, XX. éves 85,000 K, XXV. éves 135,000 K és XXX. éves 140,000 korona.

Az érmek a régi kivitelben, fémből, ezüstből, illetőleg emailból készülnek. Ezekben a szalag és igazolvány ára is bennfoglaltatik. A szalag egymagában 10,000 K-ba, az igazolvány egymagában 3000 K-ba kerül. A pénz az igénybejelentéssel egyidejűleg, tehát előzetesen a szövetség 23,297. számú csekszámlára küldendő.

Értesítjük továbbá a tagtestületeket, hogy a nagygyűlés által legutóbb 2 kg. buza árában megállapított *évi tagdíjnak* pénzbeli ellenértékét az 1925. évre az Elnökség 20,000 papirkoronában határozta meg, a tagtestületek által tehát ez az összeg fizetendő, melyből a vármegyei szövetségeket 50% illeti meg. A tagdíjak legkésőbb március hó végéig befizetendők.

Dr. Marinovich Imre s. k., *Kuhárszky László s. k.,*
alelnök. *főtájtár.*

Szegélyzöpnéztári befizetések nyugtázása 1924-ben. Szilasbáthás (119 tag); Papaderecske (40 tag); Lepsény (40 tag); Enying (65 tag); Papateszér (119 tag); Hánta (30 tag); Csót (49 tag).

1925-ben. Nógrádverőce (45 tag); Péteri (23 tag); Martonvásár (23 tag); Hajós (34 tag); Eger (166 tag); Budapest, jutagyár (22 tag); Nagyesztergár (31 tag); Hatvan, cukorgyár (35 tag); Aba (15 tag); Sárszentmihály (34 tag); Urhida (18 tag); Ujpest, Wolfner-gyár (38 tag); Kecskemét, hivatásos (25 tag); Bag (27 tag); Ujpest, Mauthner-gyár (23 tag); Ajka, üveggyár (21 tag); Szerencs, cukorgyár (66 tag); Csanádpalota (23 tag); Kistarcsa, gépgyár (39 tag); Horvátjárfalu (39 tag).

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A f. évi január hó 18-án tartott választmányi ülésen elhatároztatott, hogy minden második hónapban tartassanak meg a bajtársi tisztü vacsorák. Ennek kapcsán t. értesítjük a bajtársakat, hogy az idei első összejövetelt február hó 14-én, este 7 órakor VII. ker., Dohány-utca 20. szám alatt levő Posch Ferenc-féle étterem külön szobájában (volt Mitrovác-féle helyiség) tartjuk meg. Kérjük a bajtárs urak szíves megjelenését.

Ugyancsak értesítjük a szövetségi parancsnok és tiszt urakat, hogy az 1925. évi főkapitánysági igazolványokat a társasvacsorán adjuk át; vagy pedig Kállay főtitkár urnál, VIII., Kun-utca 2. sz. alatt a főparancsnokságnál vehetők át, 5000 korona nyomtatvány- és kezelési díj lefizetése fejében.

A tűzoltó főparancsnoksági laktanyában, VIII., Kun-utca 2. szám alatt minden vasárnap, délelőtt 10 órai kezdettel tűzoltói szakelőadások tartatnak, melyre a tiszt urak és a szövetség legénysége figyelmét ezennel felhívjuk.

Előfizetéseket és felülfizetéseket a lapban nyilvánosan nyugtázunk. Esetleg kimaradó ily tételre kérjük a kiadóhivatal figyelmét felhívni.

Kiadóhivatali közlemények.

Mezőtur önk. testülete, Jászfelsőszentgyörgy, Jánoshida előljárósága, Jászsalsószentgyörgy, Miskolc önkéntes testülete, Gyöngyöspata nagyközség. A „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetési díja évi 80,000 korona.

Miskolc önk. tűzoltótestülete. A „Magyar tűzoltóság könyve“ körülbelül egy hónap mulva jelenik meg. Ára: egy példány diszkötésben 500,000, fűzőtt 300,000 és 260,000 korona, tűzoltóknak kedvezmény.

A Tűzrendészeti Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

Breuer Szilárd 100,000, Baranya vármegye alispánja 20,000, Kunszentmárton község előljárósága 20,000, Vezseny előljárósága 20,000, Királyhegyes előljárósága 20,000, Besenyszög előljárósága 20,000, Orgovány előljárósága 20,000, Tompa előljárósága 20,000, Tiszka Ágoston alparancsnok, Sajószentpéter 20,000, Jásznagykunszolnok vármegye alispánja (7 péld.) 140,000, Tiszang előljárósága 20,000, Tiszavárkony előljárósága 34,000, Nagylak, kendergyár 20,000, Kaposvár, városi szertár 20,700, Tiszaszentimre község 20,000, Kőtelek község előljárósága 20,000, Mezőtur, városi pénztár 20,000, Hercegfalva előljárósága 20,000, Nagykanizsa önk. testülete 20,000, Tiszabura előljárósága 34,000, Csépa előljárósága 30,000, Szajol község 20,000, Nagykőrű előljárósága 20,000, Tiszaföldvár előljárósága 20,000, Jásziadány előljárósága 20,000, Körösladány község 120,000, Cibakháza előljárósága 100,000, Tiszainoka előljárósága 20,000, Turkeve város 20,000, Keszőhidegkut előljárósága 37,000, Győr város (2 péld.) 120,000, Szihalom előljárósága 20,000, Mesterszállás 120,000, Poroszló előljárósága 153,000, Pusztamonostor előljárósága 20,000, Kocs előljárósága 20,000, Dipolt Ferenc Mór 40,000, Tiszapüspöki község 20,000, Törökszentmiklós község 20,000, Földes önk. tűzoltótestülete 8000, Jászdósa előljárósága 6000, Tiszabó előljárósága 20,000, Alattyán előljárósága 20,000, Tiszasas előljárósága 20,000, Abádszalók előljárósága 20,000, Dáka Bertalan, Kunszentmárton 120,000, Kunfélegyháza város 20,000, Jászakisér előljárósága 6120, Jászberény város 20,000, Jásztelek előljárósága 48,000, Nagyrév előljárósága 20,000, Poroszló előljárósága 20,000, Kuncsorba előljárósága 20,000, Tiszakürt előljárósága 20,000, Miskolc város 20,000, Eger önk. tűzoltótestülete 20,000, Ujpest város (2 péld.) 120,000, Kunhegyes előljárósága 100,000, Öregcsertő előljárósága 34,000, Rákóczi-falva önk. tűzoltótestülete 20,000, Nagykanizsa, városi pénztár 20,000, Jászapáti előljárósága 20,000, Kunriadaras előljárósága 15,000 koronával.

Mindenemü reklamációk a kiadóhivatalhoz: Budapest, VIII., Kun-utca 2. sz. intézendők.

Szerkesztő postája.

Üdvözlét. A lap sorsa végre eldőlt. A magánvállalatba adás torz embriója nem látott napvilágot. Az Elnökség végre gerinces határozatot hozott: a lapot saját erejéből, minden más segítség nélkül indítja el újra, mert szaklap nélkül a tudásra szomjas tüzoltótársadalmat nem hagyhatja, s mert a leghatásosabb propagandaeszközről, a bajtársakat összekötő szellemi kapocsról lemondani nem akar. A lap fejlesztése és virágzása immár a tüzoltótársadalom jóindulatu áldozatkészségéhez fűzött reményekbe tételt le. Reméljük, hogy nem csalódunk, s egyetlen lapunkat anyagilag és erkölcsileg, szívvel és lélekkel mindenki támogatja, kinek a tűzrendészet országos ügyei nem közömbösek. Tisztelt olvasóinkat tehát melegen üdvözölöm, s szorgalmas tudósításait várom. Szerkesztő.

Schäffer—Bpest. Verse helyszüke miatt csak a következő számban jelenhet meg.

K.—Csepel. Szép cikket a legközelebbi számban közöljük.

Vecsési festület. A cikket és verset következő számunk valamelyikében hozzuk.

V.—Székesfehérvár. Helyszüke miatt, beküldött tudósításod a legközelebbi számra maradt.

K.—Kecskemét. Évi jelentésed a legközelebbi lát napvilágot.

Radó—Kispest. A hordósár 2. számunkban jelenik meg. Lapot küldünk.

F. Budapest. Másik cikked a következő számban tündököl.

Tajthy—Kiskunmajsa. A 25 éves jubileum megtartott-e?

Bornemisza—Fehérgyarmat. Levelét az Almanach kiadóhivatalához juttattuk.

Felkérjük olvasóinkat, hogy tüzoltóvonatkozású közleményeikkel; bajtársainkat, hogy szakcikkeikkel; testületeket, hogy értesítőseikkel a lap szerkesztőségét hathatósan támogassák.

Felelős szerkesztő: **Dittrich József** okl. gépészmérnök, székesfehérvárosi tüzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: **Kállay Imre** szfv. tüzoltó főtiszt.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tüzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tüzoltó fecskendőket, tüzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tüzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa Részvénytársaság

Tüzoltószergyár:
Budapest, I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám
Telefon: József 81-85.

Budapest

Sürgönyc.: 22-26 MÁTFEIK

Központi iroda:
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: 22-26.

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R. T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgönycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10982 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03 —

Budapesti vezérközpont: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72-09.

Telefon Budapest 95-50.

Sürgönycim:
Walsergyár Lombutca Budapest

Walszer Ferenc

Tüzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémdöntő

Budapest, V., Lomb-u. 34-36

Cégtulajdonosok

Walszer Ferenc, Walszer János, Győző Gyula.

„ERICSSON” (Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tüzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tüzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

A Minimax

a legjobb kézi tüzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vigszínláz mellett

ELADÓ

7 drb. Seltenhofer-féle, jókarban levő, négykerékű tüzifecskendő jutányos ár mellett; községeknek alkalmas. Bővebb felvilágosítással a Duna—Száva—Adria vasúttársaság (azelőtt Déli-vaspálya társaság) üzletigazgat. gépészeti osztálya (Budapesten) szolgál.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 28297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkülép minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Local-patriotismus!

Valahogyan úgy van a dolog, hogy az önző lelkek nem tudnak arra a lelki magaslatra felemelkedni, honnan a saját önös érdekeik mellett más — magasabbrendű — érdekeket is megláthatnak. Ugy tesznek, mint a szürke veréb, mely ugrál, röpköd, szárnyait lankadatlan verdesi, de soha a magas bérceket, felhőket fel nem keresi, mint társa a pacsirta vagy a sas. Szűk a világa a megszokott otthon, az ismert udvar és tanya, hol életfeltételeit könnyűszerrel megtalálja, de nem érdekli a távolabbi világ, a végtelen levegő-oceán, az erdő, a tenger, szóval mindaz, mi az ő szűkös látókörén kívül esik.

A közérdekű intézmények minden különálló része egy-egy sejtje a nagy egésznek, s mint ilyent, a szervezet életmegnyilvánulásában tevékeny munkásság illeti meg. Ahol egy vagy több ily sejt nem működik az egész javára, ott csakhamar fejlődési és működési zavarok állanak elő.

A közérdekű intézményeknek kétségkívül egyik leghasznosabb testülete a hazai tűzoltóság és tűzrendészet. Mert nemcsak a nemzeti vagyont védi meg a tűz romboló hatalmával szemben, hanem sokszor a felebarátok legdrágább kincsét: az életet is. De ezt a nemzetvédelmi feladatot csak közös erővel, a részleges tagok közös munkájával teljesítheti.

Minden község tűzoltósága egy-egy sejtje az egész ország tűzvédelmének, mind-egyiknek legszentebb kötelessége, hogy a szomszédságot segítse, támogassa, a közérdekű munkásságban való részvételre buzdítsa. Ahol még nincs, ott teremteni, ahol már van, ott istápolni tartozik. Csak így alakulhat ki a hatalmas egész, az ország

egylüktetésű tűzrendészete és tűzvédelme a nemzet javára és boldogulására.

Az elszórt kis csapatok vezetői hivatottak mindezek megvalósítására, mert a fej után halad a többi. Ha a fej hivatását megérti, s a maga szűkebb ügyeinek elintézése után a szomszédal érintkezést keres, ha működése a nagy egész érdekeinek figyelembe vételével történik, úgy a tűzoltás és tűzrendészet országos ügye előbb dülőre jut.

Amde mit látunk, ha nagyítólelencsénkkel körülnézünk a tűzoltóberkekben? Látunk parancsnokokat, kik szűkebb pátriájukban szorgoskodnak, kik vállalt kötelességeiket a lehetőséghez képest jól-rosszul, valahogy csak elvégzik, de ezenkívül nem törődnek azzal, hogy mi van a szomszédban, mi van az országos szervezettel, mi van a testtel, mely mindnyájunkat egy magasabb régióba felemelni hivatott. Látunk disztollakkal ékeskedő baromfit, mely saját szemétdombján nagy hangosan kukorékol, de fél a szomszédok kakasával mérközni. S ezért bölcsen tartózkodik attól, hogy országos ügyekbe avatkozzon. Ami biztos, az biztos! Minek a reflektor nyilvános fénykörébe állani, mikor a homályban zavartalanul eléltünk? Minek ártsa magát az ország tűzrendészeti ügyeibe valaki, mikor a csendes páholyból kritizálni sokkal egyszerűbb és kényelmesebb? Még csak dolgozni sem kell, ha mással nem törődünk, mint kicsiny körzetünk apró ügyeivel! Törje magát más, ha nyugtalan vére az önérdék körén tulmenő munkásságra serkenti!

De félre a tréfával! Nagyítóüvegünket félretesszük és elgondolkodunk. Ó, mennyire alantasan járó lélek az, mely úgy vélekedik

és a tűzoltóhivatás szent fogalmát sárba tiporja. Mily szürke veréb az, ki nem vágyik többre, mint a localeis önérdék kielégítésére. Mily közönyösség dermeszti meg azt, ki saját bánványán kívül semmit sem becsül, kitől minden rajta kívül fekvő bizvást totágast állhat.

Bajtársak! Az elkeseredés levével itatott soraim célja, hogy felrázzak mindenkit, akinek tehetsége és állása a közérdekű tűzoltóintézmények istápolására alkalmas, de azt a tulhajtott local-patriotismus egise alatt vékában őrzi. Mert szép, ha az ember magára gondol, de hivatást csak úgy teljesíthet, ha az egyént a közérdekű célok szolgálatába állítja. Pártoljuk és segítsük a közös célokat erkölcsi és anyagi erőnkkel és vessük félre az ország érdekében a szüklátkörü local-patriotismust!

Szerkesztő.

A m. kir. belügyminisztérium a „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetését a községeknek figyelmébe ajánlotta 1923. december 23-án 209,916. sz. és 1924. április 14-én 44,616. számú körrendeleteivel.

A mőtoros fecskendők.

Németországban, Ausztriában, de hazánkban is az utóbbi időben a nagyobb városok mindinkább szereznek be mőtoros fecskendőket, aminek folyománya azután az, hogy a kisebb községek, testületek is igényt tartanak ilyenre. Ismételten megtörtént, hogy a nagy költség hiába való volt, mert a mőtoros fecskendőnek nem sok hasznát látta. Közérdekűnek látszik tehát, ha azon kérdéssel foglalkozunk: mi a mőtoros avagy autófecskendőnek előnye, s mik azon előfeltételek, melyek mellett azok beállítása helyesnek mondható?

Mint tudjuk, a kézifecskendőnek legnagyobb hátránya, hogy működése és hatása a nyomólegénységtől függ. Ha van elég ember, akkor ad sugarat, ha a nyomólegénység megszökött vagy össze sem szedhető kellő számban, akkor nincs sugár, üzembentartása tehát sok embert igényel. S mivel mai nap a nyomólegénység bőviben nem igen áll rendelkezésre, nagyobb hengerméretű fecskendőt sem lehet beállítani, tehát több sugarat sem lehet produkálni és a sugárnak kellő ütőerőt, vízbőséget sem lehet adni.

Mindezekkel szemben a mőtoros fecskendőhöz nem kell nyomólegénység, tehát ennek nagy gondjától megszabadult a tűzoltóság. Módunkban áll a nagyobb vízszállítóképesseget, a nagyobb sugárszámot és a sugaraknak erősebb ütőerejét is elérni, ha annak táplálására elég víz áll rendelkezésünkre. Tehát erősebb mőtort, nagyobb szivattyút tehetünk a kocsira. Nagy tűzoltói előnyt

jelent a mőtoros fecskendő taktikai szempontból is, mert egy gép révén, melynek üzembentartására csak egy kezelő kell, kaphatunk esetleg több sugarat is, kaphatunk nagyobb oltóhatást kifejtő erősebb sugarakat is, — ha kellő vízkészlet áll rendelkezésünkre.

Ez tehát a beszerzésnél elsősorban mérlegelendő kérdés. Igaz, hogy készítenek a gyárak oly kis mőtoros fecskendőket is, amelyek csak egy kézifecskendőnek megfelelő vízmennyiséget igényelnek, de ezzel is erősebb sugarat adnak. Ilyennek beszerzésénél azonban elesik a több sugár előállításának lehetőségéből származó előny.

A mőtoros fecskendő üzembiztonságának alapja továbbá a mőtör állandó rendbenléte, gondos és szakszerű kezelése. Mellőzhetetlen tehát azon előfeltétel, hogy a mőtoros fecskendőhöz legyen állandó, naponként azt megfigyelő és kipróbáló kezelő, mégpedig többes számban. Ahol ilyen nem tudunk a gép mellett biztosítani, ott nincs célja a gép beszerzésének. A mőtoros gép ugyanis kényesebb, nagyobb szakképzettséget, jobb gondozást igényel, mint a kézifecskendő. Hibái is nehezebben hozhatók rendbe, javítási költségei nagyobbak, a gép kényesebb, s ha valahol, úgy itt áll azon élettapasztalat, hogy: „jó szerkezetet megbízható cégnél vásárolhatsz olcsón és jól“.

Ujabbban már az autófecskendők is tért hódítanak a vidéken és fölmerül az a kérdés is, hogy lőfogatu avagy autós legyen-e a mőtoros fecskendő?

Tudjuk, hogy a lőfogatu ma felette költséges, s ha nem áll állandóan rendelkezésre a tűzoltóság-nak, úgy az esetleg nem is lehet késedelmesen kapható. Ezzel szemben az autó azonnal indulhat — feltéve, hogy rendben van — az utat gyorsan teszi meg és távolságra nem kell tekintettel lenni, mint a hosszabb utnál kidülő lőfogatnál. De viszont az autó okvetlenül állandó soffört, gondozót, továbbá télen fűtött szertárt vagy előfűtést igényel. Ha javítás szüksége áll be, az huzamosabb és költségesebb és általában a kezelési költsége ma csak ott kisebb, ahol állandó lőfogatu költségei takaríthatók meg. Viszont ha tartalék mőtoros fecskendő nincs, esetleges javítás idejére csak ismét be kell állítanunk a lőfogatot és a kézifecskendőt, mert hisz fecskendő nélkül a község, a gyár nem maradhat.

Mint látjuk, a kérdés eldöntésénél sokféle körülményt kell mérlegelni és a helyi viszonyok figyelembevételével nélkül nem szabad döntenünk, mert különben úgy járunk, mint K. városa, ahol nagy fecskendőt vettek és aztán kistült, hogy annyi vizet a vízvezeték nem is tud adni, vagy M. község, ahol nem tudtak vele kivonulni, mert nem volt a kezelő odahaza. Ez okból tanácsos, hogy beszerzés előtt egy gyakorlott szakember véleményét kérjük ki, nehogy késő bánat, bosszuság és felsülés érjen bennünket.

Braxator.

Olvasóinkat kérjük, hogy a tűzoltóintézmények népszerűsítése érdekében a lapot köröztetni és bajtársainkat, jóakaróinkat a lap előfizetésére és támogatására buzdítani sziveskedjenek

A szén raktározása.

A szén raktározásánál két szempontot kell figyelembe venni. Először azt, hogy mily raktározás mellett veszít a szén legkevesebbet fűtőértékéből, másodsor, hogy miként kell raktározni, hogy a szén öngyulását elkerüljük. Mindkét kérdés körül alapos viták és kísérletek folytak le az utóbbi években, s bár egyik-másik részletkérdés ma sincs véglegesen tisztázva, a tudás mai állapota szerint a témát szóvátenni nem tartom feleslegesnek.

Ha a szén a szabad levegőn hosszabb ideig fekszik, úgy oxigéntartalma növekedik, mert a szén ismert fizikai tulajdonsága, hogy a levegőből oxigént nyel el. Eközben melegszik, és pl. a zsiros szén, felmelegedve, oxigéntartalmát megnégyszerezi. A levegőből vett oxigén elnyelésének következtében bomlás áll be a szén vegyi összetételében és gázok szabadulnak fel. E révén a fűtőérték-vesztés a gyakorlatban 2—10 százalék közt van. De a fűtőérték-vesztésre még más tényezők is befolyást gyakorolnak, melyek tisztázása a jövő feladata. Megállapítást nyert, hogy a fűtőérték-vesztés legnagyobb a raktározás első 2—3 hetében, azután fokozatosan kisebbarányú lesz, de soha meg nem szűnik.

Számtalan kísérlet beigazolta, hogy a szén fűtőértékéből legkevesebbet veszít, ha teljesen víz alatt tartják. A 30—40 százalék könnyen illó gázokkal bíró szén ugyanis víz alatt tartva, csak 3 százalékot veszít egy év alatt, míg ugyanolyan szén a levegőn tartva, 18—24 százalékot veszít fűtőértékéből. Más kísérletek különböző szemajttal ezen eredményeket igazolják, sőt a víz alatti raktározásnál semmiféle veszteséget nem mutatnak ki.

Ami már most az öngyulást illeti, tudjuk, hogy a levegőből elnyelt oxigén hatása alatt a szén felmelegszik, s ennek arányában folytatódik a szén illó gázainak bomlási folyamata is. A szénben levő pyritek oxidálása miatt a szén szétesik és még nagyobb felületen érintkezve a levegővel, mind több oxigént nyel el. A nedvesség (eső) ezt a folyamatot csak elősegíti. Ez okból a *darabos szén* könnyebben melegszik fel, mert nagy hézagai révén a levegő bőséges hozzáfutását teszi lehetővé, míg apró-, illetve porszén ezzel ellentétben lassabban bomlik, melegszik. (Eddig épp az ellenkező nézet uralkodott szakkörökben.) A leginkább hajlamosak az öngyulásra a pyritekben és könnyen gyuló gázokban gazdag szénfajták. Az antracit nem gyullad meg. Tudjuk, hogy a szén öngyulásánál nagy szerepet játszik a szén önsúlyából eredő nyomás, mely az alsóbb rétegekre nehezedik. Minél magasabb a szénrakás, annál nagyobb a nyomás, mely az alsó rétegek darabjait szétnyomni és a levegőnek nagyobb érintkezési felületet nyújtani igyekszik.

Ezért a szén raktározásánál bizonyos magasságot túllépni nem tanácsos. Így kísérletek állapították meg, hogy zsiros, dus gáz- vagy kén-tartalmu szenek 3 méternél, érettebb, kemény szénfajták 4 méternél magasabban ne raktározassanak. Megállapítást nyert az a körülmény is,

hogy 190 fokig emelkedő belső hőmérséklet mellett az oxidáció vesztesége még oly csekély, hogy számításba sem jön, és hogy a szénnek 500—600 fokig kell felmelegednie, hogy az öngyulás előállhasson. És ehhez nagymennyiségű oxigén is szükséges. Viszont az a körülmény, hogy a szén öngyulása a rakás legalsó és legbelső részében szokott fellépni, ezzel mintha ellentétben állana. Ugy, hogy biztosra vehető, hogy az öngyulás előidézésében még oly tényező is befolyást gyakorol, melyet eddig nem ismerünk. Épp így felderítésre szorul az a kérdés is, vajjon előnyös-e az a tűzoltóköri elfogadott és gyakorolt módszer, hogy a szénrakásokba 3—4 méterenként egy-egy szellőző kürtő helyeztessék el az öngyulás megakadályozása végett? Ha ugyanis a fent levezetett tudományos megállapítást vesszük figyelembe, mely szerint a szén melegedése az oxidációnak minél nagyobb felületen történő folyamatával arányos, akkor a szellőző kürtők alkalmazását hátrányosnak kell tartanunk, mivel ezeken át a levegőnek hozzáfutását csak elősegítjük. Más szóval, léghuzamot idézünk elő ott, hol ez csak hátrányára van a kitűzött célnak.

Ha nem tévedek, ily szellőző kürtőkkel ellátott szénrakások is kigyulladtak már.

A szén hűtésére újabban oly hullámos vaslemezeket helyeznek el vízszintesen a szén közé, melyek rovátkaiban hideg sós vizet cirkuláltatnak, állítólag jó sikerrel.

Ugyancsak megállapítást nyert az is, hogy a szénrakásokban elhelyezett, esőtől védett szénrakások kevésbé vannak az öngyulás veszélyének kitéve, mint a szabadon felhalmozott szén.

A szén melegedésének megszüntetésére leg egyszerűbb az átlapátolás és forgatás. Hogy ez a művelet mikor válik szükségessé, könnyen észlelhető, ha a szénbe helyenkint 30—40 milliméter belvilágu, alul zárt, felül bedugaszolt vascsöveket helyeztünk el és az abban uralkodó hőmérsékletet hőmérő bebocsájtásával időnként meghatározzuk. Ha a hőmérséklet 60 fok fölé emelkedett, akkor a szénrakás átlapátolandó. Ugyanezt hőmérő nélkül is megállapíthatjuk, ha a szénrakásban gömbölyű vaspálcákat helyeztünk el és ha ezek annyira felmelegsznek, hogy kézzel meg nem foghatók, akkor a rakást átforgatjuk.

A víz alá helyezett szén öngyulási viselkedéséről, mivel csak újabban és ritka helyen alkalmazták, még nincsenek adataink, s ezért arról biztos ítélet nem mondható. Minthogy pedig ez a legtöbb helyen úgy sem vihető keresztül, a szénraktározás módját a tudomány jelenlegi állásához képest a következőkben foglalhatjuk össze:

1. A szén legfeljebb 3, illetve 4 méter magasságban raktározandó oly módon, hogy az átforgatás számára a rakások közt megfelelő széles utca hagyandó szabadon.

2. A szén lehetőleg rostálendő, hogy a porszén különválasztható legyen.

3. A darabos szén egyenletesen rakandó, hogy alul nagyobb hézagok, szellőző csatornák létre ne jöjjenek.

4. Melegforrások közelben ne legyenek.
5. A levegő hozzááramlása a szénrakás fenekéhez (akár szellőző kürtők útján, akár más módon) elkerültessék.
6. A hőmérséklet rendszeres ellenőrzése.
7. 60 fokon felüli hőmérsékletnél az átforgatás újabb szítással végzendő. *Dittrich József.*

Szükséges-e, hogy az őrparancsnok önállósággal rendelkezzen?

Az önállóság birtoklása sohasem káros, még ha arra esetleg szükség nincs is. A hivatásos városi tűzoltóság minden alkalommal megfelelő vezető emberekkel vonul ki, miután hivatásánál fogva az őrségek eleve is így osztatnak be.

A gyári önkéntes és hivatásos tűzoltóság azonban nem rendelkezik elegendő vezető emberekkel, mert ha a létszám és őrségek szerint a napos szolgálatos tiszti beosztása meg is van állapítva, igen bizonytalan, hogy adott alkalommal kéznél van-e az. A gyári tűzoltóság nappal rendszeresen el van látva kellő vezető egyénekkal, éjjel azonban — tekintve azt, hogy a tisztek csak mint önkéntesek teljesítenek szolgálatot és sok esetben polgári foglalkozásuk éjjelre is igénybe veszi őket — igen bizonytalan, hogy szükség esetén lehet-e rájuk számítani. Nem is szólva arról, hogy az ipartelepektől a legtöbbje távol lakik.

Ily esetben tehát, mint gyakorlati tényezőre, a tűzfelügyelőre hárul a feladat, hogy tűvesztés esetén az első pillanatban a kellő intézkedéseket elrendelje. Minthogy a tűzfelügyelők a legtöbb esetben nemcsak az őrség felügyeletével bíznak meg, hanem az egész ipartelep ellenőrzésével is, nem marad más hátra, mint az őrparancsnok gyakorlati és elméleti tudását igénybe venni.

Szükséges tehát, hogy a gyári tűzoltóságok őrségeivel, kiváltképpen éjjel, az őrparancsnok teljes önállósággal rendelkezessen és tűzesetek alkalmával a helyzetnek megfelelőleg tiszta képet tudjon alkotni magának. Hogy tehát ebben magát kellően gyakorolhassa, elkerülhetetlenül szükséges a próbariasztások alkalmazása. A próbariasztások alkalmazása csakis akkor lehet helyes, ha azt nem passzióból, vagy az őrség bosszantására rendeljük el, hanem előre meggondolva, nyugodtan kidolgozott terv szerint végezzük és az őrparancsnoknak a támadási feladat megértésére kellő gondolkozási időt engedünk, hogy feladatát átgondolva, azt minél tökéletesebben végre is hajthassa. Az észlelendő hibákat csak akkor magyarázzuk meg neki, ha előzetesen végzett munkájáról kikérdezzük, s az illető önmaga nem jön rá arra, hogy mit hibázott el.

Az őrparancsnokot intézkedéseiben mindig úgy kell irányítanunk, hogy megkezdendő oltási műveleteinek alapmunkálatai tökéletesek legyenek, nehogy egy feljebbvaló későbbi beavatkozása esetén ellenintézkedéseket kelljen végrehajtani.

De hogy valaki önálló rendelkezésre képességgel bírjon, nem elég csupán az, hogy jó tűzoltó legyen, mert szakszerű ismerete nem elegendő

ahhoz, hogy az őrség feletti felügyeletet, a szolgálat előírás szerinti betartását, a szükséges intézkedéseket helyesen és eredményesen keresztül is vigye. Ehhez külön tanulmányokra és gyakorlatra van szükség.

Ahhoz, hogy valaki elméleti és gyakorlati önállósággal rendelkezzen, megfelelő intelligencia szükséges. Ez okból elkerülhetetlen, hogy az ipartelepeken alkalmazott vezető embereket nyerjük meg elsősorban a gyári tűzoltó-testületek részére. Az ilyen intelligenciával rendelkező, elméleti és gyakorlati önállóságra képes egyének elsősorban a művezetők. Nagyrésztben vonatkozik ezen elnevezés az ipartelepeken alkalmazott előmunkásokra, kik részben szintén önálló, rendelkező hivatást töltenek be.

Miután gyakorlati emberek, s a gyári rendfenntartásban, rendelkezések végrehajtásában ők vezetnek, de tőlük várja az ipartelep vezetősége a fegyelmetartás keresztülvitelét is, de azonkívül munkahelyüket sem cserélik oly mértékben, mint a nem azonos megbizatással rendelkezők, feltétlen bizonyos, hogy a tűzoltóság szolgálatában is eredményes és rendszeres munkát tudnak kifejtetni.

Fentvezettek kötelességük tudatában számolnak az eshetőségekkel, előre számolnak esetleges tűzesetekkel, azokat elméletileg is meg tudják okolni. Eleve tudja, hogyha például a gyár vagy telep egyik vagy másik részén tűz támadna, hogyan és honnan kellene a legmegfelelőbb intézkedéseket fogantatni. De a szolgálati előírást is, már polgári állásuknál fogva, inkább tartják szem előtt és nem tesznek kivételeket a hozzájuk beosztott tűzoltók között, éppen úgy, mint szakmai állásukból kifolyólag az alájuk rendelt szakmunkásokkal sem.

Ugy a művezetőknek, mint a régebbi és jobb előmunkásoknak, állandóan emberekkel van dolguk, azok felett rendelkezési joguk van, s a rendelkezési joggal igazságosan rendelkezni is tudnak, s így az őrségre beosztott tűzoltók intézkedéseiket sokkal inkább respektálják, mint azokét, akik talán jó tűzoltóknak bizonyulnak, azonban rendelkezni nem tudnak, vagy nem mernek, mivel a vállalatnál viselt polgári állásuk ebben őket akadályozza.

Az ilyen emberekből a legkiválóbb őrparancsnokokat lehet nevelni és ha tisztekre van szükség, előléptetésük nem okoz gondot és irányító munkájukra mindenkor biztosan lehet számítani.

Ha tehát életképes és megbízható gyári tűzoltósággal akarunk rendelkezni, szükséges, hogy önálló rendelkezésre képes erővel gyarapítsuk a csapatot, azokat őrparancsnoki szolgálatra kiképezzük. És hogy ezt el is érthessük, elsősorban a parancsnokok ügyességére és fáradozására kell, hogy számítsunk.

Minthogy a parancsnokok nem minden vállalatnál bírnak fentieknek érvényt szerezni (ami a tűzoltóságra elég hátrányos), szükséges, hogy a vállalatok vezetősége ezen kérdéssel komolyabban foglalkozzon, s igyekezzen a vállalat érdekében, de gyári tűzoltóságának eredményes munkateljesítménye érdekében is, a parancsnokokat jóakarattal támogatni, mivel annak elsősorban is a vállalatok veszik hasznát.

Malcsiner Károly.

Két pusztító tüzeset három nap alatt New-York szomszédságában.

— A „Fire and Water Engineering“ eredeti közlése nyomán. —

Jersey-City városát három napon belül két ízben rázta fel a hétköznapi élet egyhanguságából a tűzriadó, mely fegyverbe szólította a város egész tűzoltóságát. Mindkét tűz a városnak a tengeröböl felőli részén, a New-York felé eső oldalon pusztított és több millió dollárnyi kárt okozott ingóiban és ingatlanban.

Az első tüzeset 1924. november 14-én d. e. 9 órakor kezdődött a Gammontown-nak nevezett városrészben, a Battelle & Renwick-féle salétromgyárban és majdnem két teljes háztömböt (block — négy utcára határolt házcsoport) pusztított el a folyópart közelében, köztük az Amerikai Cukorfinomító-Társaság nyolcemeletes áruházát, a Hoppe papirdobozgyárat és a Richard-féle vegyiműveket.

A második tüzeset két nappal később, kevéssel a déli órák után keletkezett az Erie vasúttársaság 5. sz. mólóján, mely alkalommal két vasuti móló, tizenöt világító- és teherszállítóhajó lett a lángok martaléka.

Csodálatos, hogy a két hatalmas tüzeset alkalmával senki sem vesztette életét, bár sokan szenvedtek sérüléseket és égési sebeket. A második tűz színhelye az elsőtől mintegy husz blocknyira volt.

A városi tűzoltóság által megejtett tűzvizsgálat szerint az első tüzeset a salétromgyár telepén, a ~~gyár területén~~ pincében lévő szántóhelyiségben keletkezett, átmelegedett csapágytól. Ugylátszik, valamelyik munkás néhány veder vízzel kísérletezett, hogy a tüzet elfojtsa, aminek azonban a következménye az lett, hogy a tűz a pincéből a földszintre továbbterjedt. Több robbanás következett, amelyek téglatörmelékét zúdították minden irányban és a tűzoltókat és munkásokat szikrázóporral árasztották el.

Ugyanakkor a felhalmozott vegyi anyagok elégéséből keletkező gázok és füst borították el a tűzoltókat és többen közülök rosszul lettek, úgy, hogy első segélyben kellett őket részesíteni.

Az első tűzjelzés d. e. 9:05-kor érkezett egy, a salétromgyárhoz közel fekvő tűzjelzőről, amely az 1., 2. és 3. számú fecskendő-őrségeket, valamint az 1. és 6. számú létra-őrségeket szólította ki. Ugyanakkor kivonultak Roger Boyle parancsnok és Daly zászlóaljparancsnok is. Boyle parancsnok látván a veszedelem nagyságát, azonnal leadta a segítséget hívó 2., 3. és 4-ik riadójelzést, mely a város összes őrségeit munkába szólította.

A tűzoltóság 350 emberrel, 16 autófecskendő, 3 gőzfecskendő és 6 létrásőrséggel vonult ki. Huszonkét négyhüvelykes egyszerű és kettős tüzicsap volt működésben, egyenként 200—250 láb (körülbelül 90—100 m.) hosszú tömlővezetékkel, melyeknek 40 fontnyi nyomását a magasnyomású szivattyúállomás 70 fontnyira (kb. 32 kg.) fokozta fel.

Az újságok ama híradása, hogy a tűzoltóság munkáját a vízvezeték nyomásának hiánya hát-

ráltatta volna, ily módon tévedésen alapszik, amit igazolni látszik Boyle parancsnok nyilatkozata is, mely szerint a vízművek által adott nyomás teljesen elegendő volt.

Harminkét gőzfecskendő-sugár 1¼ hüvelykes (32 mm.) lövőkéken keresztül árasztotta a vizet a lángban álló objektumokra, 18,250 láb (körülbelül 8200 m.) hosszú tömlővezetéken keresztül.

Mialatt Jersey-City egész tűzoltósága a tűz oltásán fáradozott, Hoboken és Newark városok tűzoltóőrségei vonultak be tartaléknak az üresen hagyott laktanyákba.

Boyle parancsnok kívánságára New-Yorkból két tűzoltóhajó jött át és értékes segítséget nyújtott a vizi oldalról. Ez a két hajó a tűz kezdetétől végéig részt vett a tűzoltásban és két helyi vontató segélyével megbecsülhetetlen szolgálatot teljesített.

Két órakor délután riadójelzés érkezett a new-yorki főparancsnokságra, amelyre 15 órség vonult ki Kenlon parancsnok vezetésével, Manhattan városrészből személygőzösökkel kelvén át a folyón. A jelzés szerencsére vaklármának bizonyult és a segítségre nem volt szükség. Állítólag valaki Boyle parancsnoknak adta ki magát és nyilvános telefonon riadójelzést adott le az Erie vasut egyik raktárából.

A salétromgyárból, amelyben a tűz keletkezett, a veszedelem rohamosan átterjedt a Hoppe papirgyár hatemeletes tégláépítményére. Rövid idő alatt a lángok elborították az Amerikai Cukorfinomító-Társaság hatemeletes épületét is, amely a Washington-utcában van, szintén téglából építve. Innen a lángok átsaptak az utcán keresztül és a szomszédos épületeket borították tűzbe úgy, hogy 3 óra körül az egész háztömb a lángok martaléka lett.

A tűz elején több robbanás hallatszott, amelyek azt a látszatot keltették, mintha a tüzet terjedésében dinamitrobbantásokkal igyekeztek volna megállítani, amint azonban később kitűnt, erre nem került sor.

Mindjárt a tűz kezdetén a különböző jersey-citybeli kórházak mentőőrségei is kivonultak és segélynyújtó állomásokat létesítettek több helyen, hogy az arra szorulókat első segélyben részesítsék. Harminc ápolónő működött a helyszínen, akik kávé, szendvicseket osztottak szét a tűzoltók között és az orvosoknak segédkeztek a sebestültek ápolásában.

Körülbelül 12 bérház rongálódott meg a tűz következtében és több ház lakhatatlanná vált a fojtó gázok miatt.

A második nagy tűz, melynek eredetét ez-ideig nem sikerült megállapítani, az Erie vasut mólóján keletkezett, ahol sok olaj és szurokkal telt hordó volt raktározva. Ezen gyulékony anyagok a tűznek kitűnő tápanyagul szolgáltak s az csakhamar átterjedt a 6. sz. mólóra, amely mellett több világítóhajó és teherhajó vesztegelt.

A new-yorki tűzoltóhajók ismét segítségére siettek a jersey-citybeli tűzoltóságnak és jó szolgálatokat tettek a nagy munkában. Első dolguk volt az égő hajókat a móló közeléből elvontatni

a folyó közepére, ahol a lángokat sikerült megfékezni.

Az Eire vasútállomás épülete, postahivatala és más épületek a lángok közelében feküdtek és ezek a régi favázás épületek is veszélyeztetve voltak, hasonlóképpen a villamostelep és az Adams Express Társaság épülete is.

A jersey-citybeli tűzoltóság minden erejét ezeknek az épületeknek megmentésére összpontosította és az sikerült is. Az Adams-épületben állott az ugynevezett „1.000.000 dolláros” vonat, amely értékes küldeménnyel megrakva, elindítását várta. Az épület tetőzete tüzet fogott ugyan, azonban ezt a veszedelmet is sikerült elfojtani.

A második tűznél megsebesült két tűzoltó az első tűznél is sérüléseket szenvedett, sőt egyikük közvetlenül a tűz kitörése előtt vonult be szolgálatba a kórházból.

A kárt az első tűznél 500.000 dollárra, a másodiknál 300.000 dollárra becsülik.

A jersey-city-i tűzoltóság működéséről több dicséretes vélemény hangzott el, különösen kiemelték a tűzoltóság nagyszerű munkáját a második tűzeset alkalmával a vasúttársaság és az expresszállat tulajdonát képező objektumok megmentésénél, megállapítván, hogy az embereket teljesen kimerítette az első tűzzel folytatott nehéz küzdelem és alig volt idejük lélegzethez jutni, amikor már felhangzott a második riadó. *Vágó Zoltán.*

Vasárnap délután.

*Vasárnap délután, tűzoltók tányóján
Nyugodt béke honol, máskor szorgos táján.
Szép a laktanya most, már a rend miatt is,
Mely ott uralkodik reggeltől napestig.*

*Szolgálatátadás, átvétel megesezt,
Öregje lepihen, fiatalja cseveg.*

*Vidám a hangulat, hiszen ünneppé vágyon,
Nem lesz robotmunka házigyakorlaton.*

*Szobarendek közben jól ügyelnek arra,
Pihenőknek álmát semmi se zavarja.
De ha a mutató eléri a kettőt,
Hangos szóval kiált, fujja az ébresztőt.*

*Szemökből az álmat kitörlik szaporán,
Társalgóba mennek a többiek után.
Helyet foglalnak mind a hosszú asztalnál,
Egyik olvas, másik beszélget vagy pipál.*

*Közben négy óra lesz, jönnek a vendégek,
Vannak köztük nők is, többnyire mind szépek.
Egyik hoz kalácsot, a másik peccsenyét,
Csak tűzoltó pedig, hozza hegedűjét.*

*Elkezd rajta huzni szomorut, majd vigat,
Szívhez szóló hangja hangulatba ringat.
Beszélnek mindenről, családról, világról
És egy eljövendő nagyobb boldogságról.*

*Amikor már nem lesz drágasági pótlék,
Nagy lesz Magyarország, amilyen volt nemrég,
Eltűnik Trianon, megszűnik a járom,
Édes hazánk szép lesz, legszebb a világon.*

*Még tovább is fűznék a tündéri képet,
Ámde a nyolc óra űzi a vendéget.
Félsóhajt egy kis nő: «hogy eljár az idő,
Kár, hogy csak nyolcig van látogató idő».*

*A jókedő megcsappán, alig hal gyenge neszt,
Egyik övet pucol, a másik irni kezd.
Itja: «Kedves párom, hogy mint őrszéd mened?»
Közben szól a csengő, riasztás van, szalad.*

*Ül már a fecskendőn, hajt a másik után:
Ilyen minálunk a vasárnap délután.*

*Irta: Schöffner Gyula
szfv. hiv. tűzoltó.*

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Az Orsz. Szövetség elnökségének ülése 1925. január 27-én.

A gróf Széchenyi Viktor elnöklete alatt megtartott ülésen jelen voltak: dr. Marinovich Imre és Breuer Szilárd alelnökök, Kuhárszky László főtitkár, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István, Csepreghy Pál, Dittich József, Erdély Ernő, Falussy Károly, Kállay Imre, Keresztes János, Köhler István, László István, Mátrai Antal, Nagy Sándor, Papp Ferenc, dr. Roncsik Jenő, Rosta Géza, Szilvay Kornél, Vida Pál.

Az ülés megnyitása után Vida Pál kért szót és köszönetet mondott az Elnökség üdvözlétéért, melyet 50 éves tűzoltói jubileuma alkalmából hozzá intézett volt.

Az Elnökség üdvözlölvén József főherceg védnök Ő fenségét fia esküvője alkalmából, Ő fensége ezt levélben köszönte meg.

Az elnök ezután bejelenti azt, hogy a hivatalos szaklap újbóli megindítása és támogatása érdekében a belügyminisztériumhoz előterjesztést tett, aminek folyamán az erkölcsi támogatás megígértetett, anyagi azonban csak az esetben, s kisebb mérvben, ha a szerkesztésben bizonyos változások állanak be. Minthogy a szerkesztő személyét illetőleg csak az orsz. választmány

illetékes határozatát módosítani, az Elnökség pedig már legutóbbi ülésén amellelt döntött, hogy a lapot saját autonóm kiadásában fenntartja, az Elnökség fenntartotta ezen régebbi határozatát és a költségek előteremtésére, a kiadói intézkedések megtételére Mátrai Antal, Köhler István, Kállay Imre tagokból álló kiadói bizottságot küldte ki.

A „Magyar Tűzoltóság Könyvé”-ről előterjesztett jelentéseket az Elnökség tudomásul vette.

A hivatalos szaklapban a jegyzőkönyv helytelenül fogalmazott határozatára megtett szerkesztői megjegyzést illetőleg tudomásul vette a szerkesztő igazolói kijelentését azzal, hogy netáni hibák rektifikálása mindenkor a legközelebbi ülésen teendő szövé.

Az évi tagsági díjat a közgyűlés 2 kg. búzában állapítván meg, az Elnökség az e címen az 1925. évre befizetendő kerek összeget 20.000 K-ban állapította meg.

A szolgálati érmeire elfogadta az Elnökség a Morzsányi budapesti cég ajánlatát, amelynek alapulvétele mellett az egyes érmek árait, szalaggal és igazolvánnyal együtt és a régi kivitelben, a következőképpen állapította meg: V. éves 25.000 K, X. éves 30.000 K, XV. éves 80.000 K, XX. éves 85.000 K, XXV. éves 135.000 K, XXX. éves 140.000 K; szalag külön 10.000 K, igazolvány külön 3000 K.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

H I R E K.

Egyenruha-átalány. Debrecen város tanácsa hivatásos tűzoltóosztályainak egyenruha-átalányát évi 240 aranykoronában állapította meg az 1925. évre és azt már ki is fizette.

Hajduhadház és Hajduböszörmény. Hajdu vármegye elhanyagolt tűzrendészeti állapotának reorganizációja céljából a múlt évben a belügyminisztérium által a szövetség bevonásával megtartott vizsgálat eredménye, hogy Hajduhadház rt. városban az önkéntes tűzoltóság megalakult. Az új önk. testület parancsnoka és szervezője a város főjegyzője, Nagy Károly, aki nagy ambícióval fogott hozzá a testület kiépítéséhez. Amikor ezt megleléssel és örömmel közöljük és a város vezetőségének nemes buzgalmát dicsérjük, nem hallgathatjuk el, hogy ezzel szemben a másik elmaradt hajduvárosban — Hajduböszörményben — még minden csendes . . . a város vezetősége nem nagyon siet az önkéntes tűzoltóság megszervezésével.

Kecskemét th. város tűzoltóságának múlt évi működéséről. A szerkesztőséghez beküldött évi jelentésből a következő adatokat közölhetjük: 1924. év folyamán összesen 54 tüzeset volt, melyeknél vízforrásul 7 elsőrendű és 22 másodrendű kut vize szolgált. A legénységgel 203 gyakorlati és 53 elméleti óra tartatott. Befogási gyakorlat 45, riasztási gyakorlat 21 volt. A parancsnok 28 telep-
~~engedélyezési eljárás, ezenkívül számtalan rendszeres gyár-
tis telepvisgálaton vett részt. A testület jelenlegi létszáma: 1 parancsnok, 1 alparancsnok, 3 őrparancsnok, 3 csővezető, 20 tűzoltó, 4 kocsi. Megbetegedés 58 esetben, 555 betegnapra fordult. A városban tegyem úgy 2 esetben adódott. Fenntartási költségek 1924. évben 411.704,653—korona, melyből a legnagyobb tétel a személyi illetmények és látartás költségeire esik. Ebben az összegben a parancsnok, helyettese fizetése és a tűzoltók családi pótléka stb. nincs benne, mert ez más költségvetési tételen szerepel. Kónya Imre, a városi tűzoltóság agilis parancsnoka, a legnagyobb nehézségekkel küzdve tartja fenn azt a nivót, mely a nagyalföldi metropolisztűzbiztonságának követelményeit igényelheti. Nem rajta múlik, ha olyan eredményeket nem mutathat fel, melyek a város lakosságának számához képest szükségesek lennének. A múlt évi költségvetésbe pl. az egyetlen és szűk legénységi hálóterem kibővítésére bizonyos összeg volt beállítva, melyet azonban más célokra használtak fel. Évek óta sürgeti a fáradhatatlan parancsnok egy motoros fecskendő beszerzését. Az erre való összeg egyszer már be is illesztett a költségvetésbe, de a pénzvalorizációja következtében értékét veszítve, a beszerzés lehetetlenné vált. Pedig ily fecskendő beállítása el nem kerülhet, mert a nép és rendőrség ma már mozdony-fecskendő hajtására fel nem használható, hosszabb működés után a szűkkeltség megbosszulhatja magát. A tűz maratakkának értéke pedig jóval felülmúlja a motoros fecskendő árát. No meg egy fejlődő nagyváros primitív kézi-szivattyús felszerelése ma már szegényszamba megy. Épp így hihetetlen a hatóság közömbössége, mellyel a tűzoltóügyeket kezeli, hogy a tűzoltólegénység, evidenter műszaki teendőket végző csapatát nem az 5000. és 5001. M. E. sz. rendeletek értelmében a „műszaki” csoportba, hanem az „egyéb altisztek” és a „napibéres szolgák” csoportjába osztotta be. Ezzel a hivatásos tűzoltókon érzékeny anyagi sérelem esett, melynek orvoslását — hisszük — a város hatósága mielőbb foganatosítja, mert lehetetlen, hogy a leköltött és súlyos műszaki szolgálatot teljesítő tűzoltók, kik a közönség élet- és vagyónbiztonsága érdekében még életük kockáztatásával is készen állnak, a jól megérdemelt fizetésrendezésben, illetve besorozásban ne részesüljenek.~~

Gyász. Teasdale Ottó szföv. hiv. tűzoltó-főtiszt neje f. hó 11-én hosszas szenvedés után elhunyt. Mindenki szerette, mindenki siratta. Az élete virágjában letört anyának megváltást hozott, a megdöbbent férjnek és kisfiának mélyszégyes szomorúságot szerzett a halál. Minden tűzoltó, ki az érdemekben dus férfit ismeri, bajtársi szeretettel osztódik mély bánatában.

A m. kir. belügyminiszternek 214.200/1925. B. M. sz. közrendelete a mozgófénykép-üzemekben tartható előadások tárgyában kibocsátott rendeletek módosítása tárgyában. A mozgófénykép-előadásokról 89.127/1921. B. M. sz. alatt, valamint a mozgófénykép-üzemekben rendezett másnemű előadások ellenőrzése tárgyában 244.300/1924. B. M. sz. alatt kibocsátott körrendeletek részbeni módosításaként felhatalmazom a II. foku rendőrhatalóságokat arra, hogy a mozgófénykép-üzemek helyiségeiben tartani szándékolt nyilvános gyűlések megtartására — a mozgófénykép-üzem engedélyese hozzájárulásának feltétele mellett — az engedélyt saját hatáskörükben megadhassák. Budapest, 1925. évi január 31-én. A miniszter helyett: *Nádossy s. k.* orsz. főkapitány.

Az egri önk. tűzoltó- és mentőegyesület f. évi február 8-án tartott tisztújító közgyűlésén *Breuer Szilárd* fővárosi főparancsnokot, az orsz. szöv. alelnökét, örökös tiszteletbeli parancsnokává választotta meg.

Friedl György kiténtetése. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Friedl György* putnoki lakos, téglagyári igazgatónak, tűzoltó-főparancsnoknak közhasznú, érdemes tevékenysége elismerésül a m. kir. kormánytanácsosi címet adományozom. Budapest, 1925. február 3-án. *Horthy s. k.* Dr. *Vass József s. k.*

A budapesti mentők gyásza. Budapest önfeláldozó, derék mentőcsapatát hirtelen gyászeset döntötte mélyszégyes szomorúságba. Dr. *Virosztek Győző* igazgató-főorvos tragikus halála mély megdöbbentést kelt mindenütt, hol őt kiváló egyénisége és szeretetreméltósága miatt becsülték, szerették. A sors tragikus játéka, hogy az igazgató-főorvost éppen a mentők központi laktanyájába menet, onnan alig néhány lépésnyire, az utcán váratlanul érte a szívszélhűdés, mely értékes életét nyomban kioltotta. Mert mire a mentők az értesítésre rögtön kivonulva néhány másodperc múlva odaértek, a főorvos már meghalt, a derék mentők pedig megdermedve ismerték fel szeretett vezérüket, igazgatójukat, *Virosztek Győzőt*. Az elhunyt, aki a budapesti mentőintézménynek csaknem megalakulása óta egyik legbuzgóbb tagja, harcosa és fáradhatatlan munkása volt, s most a legsúlyosabb viszonyok közt annyi tapintattal és sikerrel vezette a testület ügyeit, a tűzoltósággal mindenkor a legszívélyesebb bajtársi viszonyt tartotta fenn és ápolta szeretettel. Az a nagyrabecsülés, amellyel a tűzoltóság az ő kiváló személye és a derék mentőegyesület iránt mindenkor viseltetett, eredményezte azt, hogy őt az Országos Tűzoltó-Szövetség 1922. évben a 35 éves tűzoltói szolgálati érdemével tüntette ki, s ezt ünnepélyesen neki átnyújtotta, zálogául ama szeretetnek és elismerésnek, mellyel a korán elhunyt igazgató-főorvosnak és kiválóan lelkes csapatának mindenkor adózott. A Kormányzó ur őfőméltósága által nemrég kormánytanácsosi kiténtetésben is részesült az a férfi, ki csapatának legnagyobb fájdalmára ily hirtelen eltávozott az élők sorából — alig 56 éves korában. Isten adjon neki békés pihenést a hatalmas munkásság után, mely gyenge szervezetét időnek előtte felőrölte. A tűzoltók és az ő kedves csapatának, a mentőknek szeretetteljes emlékezése kísérelje el utolsó útjára.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége e hó 14-én a Pósch-féle étteremben (VII., Dohány-u. 20.) tartotta az első ideai tiszti összejövetelét. A szép számban egybegyűlt bajtársak között élénk eszmecsere indult meg több aktuális tűzoltói kérdésben. Így többek között a Szövetség ideai programját beszélték meg, mely különösen a szakoktatás, versenygyakorlatok rendezése, egységes egyenruházat és a nyári hónapokban tartandó gyári tűzoltó-gyakorlatok látogatására irányult. Az Elnökség értesíti a Budapesti Szövetség, valamint a környékbeli tűzoltóságok tisztjeit, hogy ezen összejövetelek továbbra is állandóan fenntartatnak, kérjük tehát a bajtárs urakat, hogy azokon lehetőleg minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az Elnökség ugyanis programjával tüzte ki, hogy az összejöveteleken mindazon újítások, események stb., melyek bennünket, tűzoltókat érdekelnek, előadassanak, sőt azokat a hivatalos lapban is le fogjuk közölni, s e célból külön rovatot tartottunk fenn, melyben a Szövetséget érdeklő híreket le fogjuk közölni, hogy ezzel is ébren tartsuk a bajtársaknál a Szövetség iránti érdeklődést.

Kállay Imre
főtisztár.

A Tűzrendészeti Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

Dr. Óváry Ferenc volt szöv. alelnök 100,000, Bencze István Budapest 80,000, Kovács László Ujpest 40,000, Felső-szenimárton előjárósága 20,000, Nagykőrös város 20,000, Rákóczi falva önk. test. 20,000, Tápiafalva önk. testület 80,000, Baglyasfalja 80,000, Zagyvapálfalva 80,000, Vasasbányatelep 80,000 koronával.

Szerkesztő postája.

M. K. Az Orsz. Szövetségnek csak egy lapja van, a „Tűzrendészeti Közlöny”; így az „országos szaklap” jelzésre ennek nincs szüksége.

G. L. A „Magyar Tűzoltóság Könyve” szerkesztő bizottsága a könyv kiadásától, előfizetők gyűjtésétől távol áll, abba beleszólása sincs; egyedüli feladata a közlendő anyag szaksteru összeállítása. Minden előfizetési, rendelési, gyűjtési, szállítási pénzügy a kiadókra tartozik, s azokkal intézendő el. Az Orsz. Szövetség annyiban van érdekelve, hogy a haszon 15%-a őt illeti; ezért vállalta a bizottság is a könyv szerkesztését.

R. — Debrecen. Beküldött 3 tudósításodért fogadott bajtársi köszönetemet.

Apátfalva. Megkeresését az Országos Szövetség irodájának adtuk át elintézés végett. — A választ bizonyára már megkapták.

L. — Esztergom. Cikked — sajnos — későn érkezett s így I. számunkba be nem vehettem. Amde azért a dologról röviden megemlékeztem, — úgy, ahogy tudtam, — részletes adatok hiányával.

V. — Székesfehérvár. Helyszüke miatt megyei határozatokat csak a legközelebbi számban közölhetem.

Felelős szerkesztő: **Dittrich József** okl. gépészmérnök, székesfehérvári tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: **Kállay Imre** szöfv. tűzoltó főtiszt.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa Részvénytársaság

Tűzoltószergyár:
Budapest, I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám
Telefon: József 81-85.

Budapest

Sürgönyc.: 22-26 MÁTFEIK

Központi iroda:
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: 22-26.

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgönycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72-09.

Telefon Budapest 95-50.

Sürgönycim:
Walsergyár Lombutca Budapest

Walszer Ferenc

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde

Budapest, V., Lomb-u. 34-36

Cégtulajdonosok

Walszer Ferenc, Walszer

János, Győző Gyula.

„ERICSSON”

(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

A Minimax

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vigszínház mellett

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatásban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képvis., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, Budapest szíjv. tűzoltóparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Tűzoltó volt . . .

Elült a küzdelem. A tűz pusztító furijája legyőzve hever a küzdő hősök lábainál. Elvonultak a rőmboló szellem összes segítő-társai: a maró füst, a félelmes sisterség-pattogás, a nyargaló szél, a rőpködő szipokkák és a perzselő hőség. Immár nem veszélyeztetnek senkit és semmit . . .

Megelégeden szívvel tekintenek hősi munkájuk eredményére a derék tűzoltók, s kormos, szurtos, verejtékező arcuk a jól végzett kötelesség mosolyában ragyog.

Nehéz győzelmet arattak az alattomos ellenség felett, mely minden gigászi hatalmát felhasználva, csak lépésről-lépésre engedett a vakmerő és félelmet nem ismerő katonák kitartó ostromának. Voltak percek, amikor felülkerekedett, amikor már-már úgy látszott, hogy a hős katonák sorait megbontania sikerült. De azok, mint a szikla, keményen kitartottak, míg a forgandó szerencse feléjük fordulva, utat nyitott a támadás sikeres folytatásához. A humanizmus katonái ismét megmutatták, — mint már annyiszor — hogy az ősi ellenség minden borzalmas és pusztító támadását megtörni képesek.

Ámde a győzelmi mámort ezuttal a megdöbbenés szorongó érzése korlátozta. A megelégedés boldog mosolya megder-

medt ajkukon, mert megtudták, hogy a nagy robajjal leszakadt eresz maga alá temette egyik társukat: *Vince Gyulát*. Az ellenség tehát le volt győzve, de a győzelem áldozatot követelt.

Vince Gyula csak egyszerű tűzoltó volt, de hűségét, melyre felcsikudott, hűségesen végezte, s közben mártírja lett hivatásának. Annak a tűzoltóhivatásnak, mely a mások vagyonának, életének megmentésével foglalkozik.

A tűzoltó neve nem foglalkozást, de fogalmat jelent, az önzetlen emberbaráti készség és önfeláldozó cselekedet fogalmát. A tűzoltó, mikor hivatását vállalja, minden önös érdekről lemond, s erejét, munkásságát, egészségét, sőt életét is egy magasabb eszme oltárán áldozza fel.

Ennek a hivatásnak, ennek a kötelességteljesítésnek, ennek az eszmének lett vértanúja Vince Gyula, a teljes szívű férfiú, az egyszerű tűzoltó, kinek a már régebben mártírhalált halt tűzoltók mellé szívükben soha nem múló emléket állítanak hűséges bajtársai.

Szerkesztő.

A „Magy. Országos Tűzoltó-Szövetség“ postai csekkzáma: 23,297. — Kérjük olvasóinkat, hogy befizetésekhez a postán csekkürlapot venni, ezen számot ráírni és az összeget azzal a postán feladni sziveskedjenek.

Olvasóinkat kérjük, hogy a tűzoltóintézmények népszerűsítése érdekében a lapot köröztetni és bajtársainkat, jóakaróinkat a lap előfizetésére és támogatására buzdítani sziveskedjenek.

Felhívás előfizetésre.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége gróf Széchenyi Viktor elnöklelte alatt 1925. január 27-én tartott ülésében elhatározta, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny” című szaklapját idegen vállalat kezelésébe nem adja, hanem azt továbbra is saját kiadásában jelenteti meg. A kiadás kivételével a Mátrai Antal, id. Köhler István és Kállay Imre elnökségi, ill. választmányi tagokból álló bizottságot bízta meg azon reményben, hogy a magyar tűzoltók ezen 47 éves szaklapjának fennállását a tűzoltó intézmény hívei és barátai lelkesen támogatni és biztosítani fogják.

Bajtársak! A mai viszonyok között sehonnan sem várhatunk érdemleges segílyt. *Tisztán magunkra vagyunk utalva!* Magyarország tűzoltói már a háboru előtt is megmutatták, hogy társadalmi uton nagyra tették hazai intézményünket. Fogjunk tehát újból össze! Akinek van módja hozzá, fizessen elő a lapra, esetleg járuljon önként hozzá annak kiadási költségeihez azon felül is. Aki nem fizethet elő, keresse fel a lappal barátait, a testületeket, a község előljáróságát, a községben levő jómódu pártolóinkat és támogatóinkat és kérje föl őket az előfizetésre. Ha minden tűzoltóság, illetve község csak egy lappéldányra fizet elő, lapunk fennállása biztosítva van. Nem szabad

engednünk, hogy országos intézményünk legjobb propaganda és oktató eszköze, a bajtársi érintkezés és összetartás jelképe éppen a mi nemtörődöm-ségünk miatt szűnjön meg. Meg kell itt szünni minden személyi kérdésnek s egyéb oknak, mert a közérdek kívánja az Orsz. Szövetség szaklapjának további fennállását! Bizunk a magyar tűzoltók összetartásában és áldozatkészségében.

Az előfizetés költségeit a folyó naptári évre 80,000 K-ban (megfelel jelenleg 14 kg. búzának) állapítottuk meg. Azért ily neveltséges olcsó, hogy a legszegényebb tűzoltó is megrendelhesse. A lap fejlődése érdekében felülfizetéseket hálásan veszünk. Legcélszerűbb a postán csekkürlapot venni, arra a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség postatakarék-pénztári csekkszámát: 23,297 ráírni és az összeget azzal postára adni.

Azokat pedig, akik a folyó évre — a múlt évi felhívás alapján — 80,000 koronánál kisebb összeget fizettek be, felkérjük, hogy a különbözetet pótlólag mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Budapest, 1925. január 29-én.

A lap kiadását intéző bizottság:

Mátrai Antal s. k. Köhler István s. k.
a számvizsg.-bizottság tagja. az orsz. választm. tagja.

Láttam:
Breuer Szilárd s. k. Kállay Imre s. k.
szöv. alelnök. az elnökség előadója.

„Anyámért.”

Írta a Tűzrendészeti Közlöny számára:
Szokoly Endre.

Van nekem egy öreg barátom itt ebben a városban, ahol jókat és rosszakat annyit ismerek. Érdekes, beszédes, ősz öreg ember. Gyakran ülünk együtt esténként az őrszobán nyugtalanul és feszengve, ugrásra készen, hogyha megszólal a riasztó csengő. Zubbonyunk alatt különös játékkal dobog szívünk. Hol kemény, szinte érces dobbanással, hol meg halkán, mint a lejárt óra utolsó három ketyegése, aszerint, hogy a körülöttünk alvók pihegnek-e, vagy felhorkolnak. Mert itt a legkisebb zajra elakad a lélekzet és mozdulatlan-ságunkban is megfeszülnek izmaink. Minden parányi zaj, de maga a csendesség zümmögése is állandóan felfokozza a várakozás izgalmait. Készenlétben lenni: minden idegszál megfeszítése, minden más gondolat kikapcsolása, csak a tűzvárás van folyton-folyvást a tudat felett.

Miről is lehetne itt másról beszélni, mint a tűzről? Az öreg bajtárs mindig régi, nagy tűzekről mesél. A német színház, a Concordia-malom, a Párisi nagyáruház és sok más szép, hatalmas épület pusztulása sorakozik glédába emlékeiben. Az utolsó évtizedek minden tűzkatasztrófájánál ott volt és dolgozott inaszakadtáig. A sok verejték mélységes barázdákat szántott arcába és a füst kiszíttá bőre színét. Mégsem dicsekszik öntelten, hangja panaszos, amikor a tűzről beszél.

— Mennyi ész munkája, mennyi erő emelte az épületeket — mondogatja sokszor. — Eszten-dőkig százan, meg ezren szorgoskodtak görnyedezve, amíg a falak a magasba szökkentek. És néhány rövid óra alatt elpusztul a sok kemény munka eredménye.

*

Tegnap is, ahogy ültünk egymással szemben ágyaink szélén, valami nagy tűzről beszélt az öreg. Nem rajongással, ahogy a piromániás, vagy hősködve, ahogy mi fiatalok, hanem dühötől remegő hangon, ahogy csak a gyűlölt ellenségre lehet beszélni. Szavába vágtam hirtelen:

— Miért lettél tűzoltó? — kérdeztem tőle. Éreztem, hogy ez az ember esküdt ellensége a tűznek és tudni akartam, miért? Öreg barátom egy-két pillanatig révedezve nézett el felettem, mintha messze, a múlt ködében keresné azokat a szavakat, amikkel felelni akar. Azután suttogva, kissé titkolódzón, egészen fülemhez hajolva, egyetlen szóval felelt:

— Anyámért!

Pillantásom kíváncsian és kérdőn kapcsolódott szemébe. Lassan, vontatottan megint beszélni kezdett:

— Gyöngyösvén születtem, itt voltam gyermek és ifju. Ebben a városban akkoriban nagyon sokszor röpített fel a vörös kakas a házakra, amik úgy épültek egymáshoz tapadva, mint a halpikkelyek. Szűk sikátorok az utcák és a háztetők egymásba fonódnak. Amivel pedig küzdeni lehetne a lángok ellen, víz, alig van itt. Seholy

Előntött pincék víztelenítése vízsugar-szivattyúval.

Irta: Dittrich József.

Általában ismert dolog, hogy olyan városok, melyek folyók vagy tavak mellett fekszenek, vagy völgyben fekvő hegyről leereszkedő talajvizeket összegyűjtik, vagy melyek csatornahálózata felhőszakadás esetén szüknek bizonyul, sokszor vannak kitéve vízáradásoknak. A víz az épületek pincéit elárasztja, akár a talajon át felszivárgó, akár a csatornából visszatörő vízáramlás miatt. Ezen elemi csapások nemcsak a pincében raktározott — esetleg értékes — árukat és berendezéseket teszik tönkre, hanem az épület szilárdságát is veszélyeztetik, ha a víz eltávolításáról hamarosan nem gondoskodunk.

Minden elemi balesethez, vagy műszaki okokból keletkező csapáshoz, melynek veszélyét senki kellő gyorsasággal elhárítani nem tudja, a tűzoltóságot veszik igénybe. Tudjuk, hogy villamos-elgázolások, földbeomlások, falbedőlések, kéményelferdülések, a hidpillérre felkapaszkodott örültek lehozása, lómentés, vízáradások stb. esetekben a hatóságoknak és nagyközönségnek nem áll rendelkezésére oly készenléti csapat, mely kellő felszereléssel mindenkor gyorsan közbeléphet, hogy a veszélyt sikeresen elhárítsa, vagy állat- és emberéletet idejekorán mentse. Ily esetekben tehát mindig az egyetlen készen álló mentőcsapathoz, a **tűzoltósághoz fordulnak. És bár ennek csaknem kizárólag tűzoltásra vonatkozó berendezése a**

sem olyan nagy veszedelem a tűz, mint éppen az én szülővárosomban.

— Mondom, gyermekkoromban sokszor tört ki tűzvész Gyöngyösön. Mennyi éjszakán vert fel álmomból a félrevert harang kétségbeejtő zugása és az égbolt fenyegetően, vészesen biborlott. Megtelt jajszóval a város. Éles sikongás, görcsös zokogás, remegő hangon adott parancsszavak, tompa harangzokogás reszkettette meg gyermekszívem. Mindez a sok borzalom semmire sem vezetett, ha ilyenkor megláttam édesanyám arcát. Mert az anyám, ha feltörték a lángok, vagy csak ha a tűzről beszélt, egész testében remegett. Jóságos szemei megteltek könnyel és dőbbenettel. Szelid arca fájdalmasan eltorzult. Félt, nagyon félt a tűztől.

— Rég elkerültem onnét, anyám is meghalt, de a félelmét sohase tudnám elfelejteni. Már akkor — még az asztalt sem érte fel kezem — elhatároztam, hogy a tűz ellen fogok harcolni, a lángok ellen, amik annyi szenvedést, ijedelmet okoztak az én anyámnak. Ezért lettem hát tűzoltó. Ezért...

*

Sokáig egyikünk sem szólt semmit. Áhitatosan hallgattuk a csendét. (Képzetelemben asszonyok arca tolt elém, akikkel tüzeknél találkoztam. Igen, odakint a tűznél, félelmetes lángoszlopoknál, pokoli hősnél, döglötes füstnél, halálra figyelmeztető recsegésnél-ropogásnál, beomló falak robajánál véresebb egy ijedt asszony-arc. Szomorúság, kín, félelem minden gyötrelme vajudik a lángglóriázta anya-arcokon.)

mentési akció sikerét nem mindig garantálhatja, mégsem térhet ki a humánus szolgálat teljesítése elől. A mentést, a veszély elhárítását aztán a helyzethez mérten legjobb tudása és akarata szerint, de hiányos eszközeivel — ahogy lehet — végrehajtja. A pincék vízzel való elárasztása, mely leggyakrabban felhőszakadás következtében áll elő, szintén azon műszaki veszélyek csoportjába tartozik, melyhez a tűzoltóságnak kell segédkezet nyújtani, hogy megszüntethető legyen.

Tudjuk, hogy a pincék víztelenítése ezidő szerint a legrövidebb eszközzel, az u. n. építkezési vagy pinceszivattyúval történik. Az építkezési szivattyú, mint a kut, csak szívóberendezéssel bír, mert a szívótömlőn felszívott vizet nyomás nélkül löki ki a szivattyúból. A pinceszivattyú ezzel szemben nemcsak szívó, hanem nyomó berendezéssel is bír, mert a szívótömlőn át felszívott vizet a szivattyú nyomótömlőn át kiszorítja tetszőleges helyre. Mindkét szivattyútípus kéthengeres, kézi hajtású, dugattyús szivattyú, mézgalomb, vagy mézgalapos szelepekkel. Ezeknek a nagyon régi szerkezetű szivattyúknak határfoka a 60%-ot is alig éri el, s igazán csak azért vannak még használatban, mert a fenti célra olcsó és modern szerkezetek nem alkalmazhatók.

Pedig vannak ilyenek. És ha ezen téren is haladni kívánunk a korrallal, akkor nem zárkozhatunk el az elől, hogy a mostani primitív szivattyúkat a megérdemelt nyugalomba helyezve, modern szerkezeteket vegyünk igénybe.

Öreg barátom egyszerre csak felsóhajtott és a csöndet, ami — ki tudja mióta — magábavont bennünket, szavaival szétkergette.

— Talán kinevetsz, vagy el sem hiszed, — mondotta átszellemült arccal — én a lángokban mindig az anyám arcát látom. Az anyám megremült arca tekint reám a tűzfényből. És ez a riadt asszony-arc, eltorzult vonásaival, erőt és bátorságot ad nekem.

Most hirtelen meggyulladtak a lámpák. Odakint az udvaron megkonduult a harang és éles berregéssel felcsendült a riasztó csengő. Egyszerre dobbantak a padlón a lábak, az emberek sebes mozdulatokkal rántották fel ruhájukat. Lerohantunk a szertárba, aztán elült az izgalom, felengedett az idegek feszültsége. Nyugodt emberekkel robogtak ki dübörögve a szerek. Kint Kőbányán egy munkás-barakk égett. Messzire elének világítottak a lángok. Az öreg bajtárs megragadta karom.

— Látod! — kiáltott fel. — Én megint ott látom a tűzben az anyám arcát.

Mikor odaértünk, fűgén pattant le a szerről és gyorsan mozgó, öreg alakját csakhamar eltakarta a füst és a láng.

Talán most ti fogtok kinevetni, vagy hitetlenkedni fogtok szavaimban, de én mégis elmondom, hogy amint ott álltam az égő ház előtt, a lángok között egy megremült asszony-arcot láttam. És ahogy a lángok halványodtak, úgy lett mind egyre szelidebb ez az asszony-arc, az én öreg bajtársam anyjának arca.

A pincevíz kiszivattyúzását bármely tűzoltó-fecskendővel is eszközölhetjük, ha a szivómagasság a 8 m.-en belül marad és a szivóömlőket alkalmas módon elhelyezhetjük. Így a motorikus fecskendők is. Ámde hol van az a tűzoltóság, mely készenléti fecskendőjét egy óráig, sőt napokig tartó ily munkára felhasználná? Különösen akkor, mikor piszkos, homokos víz szállításával értékes szivattyúját tönkre teszi? Kétségtelen, hogy a pincevíz kiszivattyúzására külön e célra szolgáló oly berendezésre gondolunk, melyet a laikus is kezelhet, melyhez sem tűzoltók felügyelete, sem nap-számosmunka nem kell.

Kézenfekvő dolog, hogy a célnak megfelelő oly benzinmotoros szivattyú-aggregát is lenne használható, mely egy talapzatra szerelve hordható, esetleg a pincelejártaiban is elhelyezhető. Ez a berendezés — eltekintve aránylagos drágaságától — nemcsak nehéz, de a benzinfogyasztás révén nagy üzemköltséggel tartható munkában. A motor és szivattyú bármely kis javítása igen költséges, beszerzése pedig — mert hiszen egy időben sokszor többre van szükség — nagy befektetést igényel. Ez a mód tehát nem látszik gazdaságosnak, s így tovább kell kutatnunk, hogy a célnak megfelelő, automatikusan működő, egyszerű és olcsó oly berendezést találjunk, mely minden tekintetben megállja helyét, s mely mindenhol alkalmazható, hol a pincék az elárasztás veszélyének gyakran vannak kitéve. (Folyt. köv.)

Miként jelezzük a tüzet?

Törvényeink, kormány- és helyhatósági rendeleteink egybehangzóan írják elő, hogy mindenki tartozik az általa észrevett tüzet kikiáltani vagy kikiáltatni és a hatóságnak, tűzoltóságnak *azonnal* tudomására hozni. S mit látunk a gyakorlati életben? — Azt, hogy a közönség e tekintetben huzódózva tesz eleget e rendelkezésnek. Az egyik helyen azon tévhit van elterjedve, hogy a kivonuló tűzoltóságot fizetni kell, meg akarják tehát spórolni e költséget s várnak addig, amíg a tűz a körmükre nem ég. A másik helyen elbizakodottan maguk próbálják oltani a tüzet, mert hát ők elvégzik tűzoltóság nélkül is; a vége persze az, hogy végtére mégis csak ki kell hívni a tűzoltóságot. De vannak olyanok is, akik azért nem jelzik azonnal a tüzet, mert minek fárasszák ki a tűzoltóságot, hátha kis eset, amit a lakók eloltanak, vagy csak kéménynek lecsapódó füstje, avagy disznópörkölés, gázégetés stb. S mindezen esetek végeredménye az, hogy a tűzoltóság — mely nem földfeletti lény, sem gondolatolvasó — későn vesz tudomást a tüzről, s mire odaér, már elterjedt égést talál, amelyhez ereje talán nem is elegendő, de amit kezdetben sikeresen elolthatott volna. S ez esetben kit hibáztatnak? Persze a tűzoltóságot. Mindig későn jönnek. Most kell jönni? Menjetek aludni! stb. kiáltásokkal, szemrehányásokkal fogadják őket, holott a hibás a lár-mázó, mert ő nem jelezte a tüzet, ő látta a tüzet keletkezni és fenti törvény rendelkezése ellen vétett.

De hát ti, olvasóim, valljátok be, gondolkodtatok ti már afelett, hogy — ha házatokban, szomszédotokban tűz keletkezik — miképen fogjátok a tüzet jelezni? Ugy-e, hogy nem. Hát így van a legtöbb ember, még a tűzoltó is. Pedig jó ezzel tisztában lenni, mert amikor a ház kigyullad, nem igen van idő efelett előbb gondolkodni, mert más teendő is vár ám reánk a tűzjelzésen felül!

Elv gyanánt tartsuk szem előtt azt, hogy idővesztés nélkül biztosítsunk magunknak megfelelő segítséget, tehát *azonnal jelezzük a tüzet*, értesítsük a tűzoltóságot. Ha a tüzet sikerül eloltani előbb, mint ahogy a tűzoltóság kiér, rendben van: inkább hiába jöjjön, mint későn. Azért senki sem vonható kérdőre, hogy tüzet jelzett, de eloltotta, s így a tűzoltóságnak nem jutott dolga, de igenis felelősségre vonható és büntetendő az, aki a tüzet későn jelezte, ezzel lehetetlenné tette a tűzoltóság idejében való beavatkozását és okozza esetleges mások vagyonának elpusztulását is. Büntetendő pedig főleg az, aki minden ok nélkül jelez tüzet és a közönséget, tűzoltóságot félrevezetve, ok nélküli riadalmat okoz, a tűzoltóságot esetleg más tüzesettől elvonja, szereiben kárt okoz céltalanul. A *hamis* tűzjelzés büntetendő, de nem büntethető az, aki *jóhiszeműen* jelez tüzet, pl. mert égési szagot érez, mert a szomszéd telken füstöt látott fölszállani, stb., mivel neki a jelzéshez megvolt az alapoka és csak eleget tett törvényszerű kötelességének és sietett a nagyobb bajt megelőzendő, a tűzoltóságot értesíteni. Ha itt kitűnt is azután, hogy csak gázégetés, disznópörkölés, kéményégetés volt és a tűzoltóság hiába vonult ki, felelősségre nem a gyors jelzőt fogják vonni, hanem azt, aki erre az okot szolgáltatta, engedély vagy bejelentés nélküli égetésével.

Látjuk tehát, hogy a tűz gyors jelzésének elhalasztása bármiféle címen csak helyteleníthető; ellenkezőleg, mindig azon kell lennünk, hogy az azonnal, idővesztés nélkül és a lehető legmegbízhatóbb módon (küldőnccel, telefonon, tűzjelzőn, haranggal, gőzsípval) eszközöltessék úgy, amint azt a helyi viszonyok megengedik.

Ha módunkban van a jelzés kapcsán a tűzoltóság tudomására hozni egyúttal azt is, hogy mi ég? mily terjedelmű és minőségű a tűz? ugy azzal nagyban elősegíthetjük a tűzoltóság megfelelő kivonulását, mert akkor ő a kapott részletekhez képest intézi a szerek, őrsegek indítását, gondoskodik esetleg további segítség biztosításáról, avagy felesleges erők, szerek visszatartásáról.

Ha a tűz a szomszédban van, akkor se bizzuk el magunkat, hogy a tüzet bizonyára jelezte már más is, erről meggyőződést szerezni egyrészt nem tudunk, másrészt meg annál biztosabb a jelzés eredménye, ha több helyről jelezték. Ha hozzánk szaladnak a szomszédból és arra kérnek, hogy telefonunkon jelezzük a tüzet, a kérelmet teljesíteni kell (s e célból a telefon használata meg sem tagadható a szabályok értelmében, sőt a használat díjmentes), de meg kell mondanunk, hogy bemondás szerint jelzünk és saját megnyugtatónkra ott fogjuk a jelentőt, míg a tűz tényéről meg nem bizonyosodtunk. Ha nem látjuk,

hogy a szomszédban mi ég, csak füstöt látunk, akkor adjuk le azt, hogy itt és itt kis vagy nagy füstöt látunk, s csak azután menjünk megnézni, hogy mi van. Az ezen ut után szerzett tapasztalatot esetleg újból közöljük a tűzoltósággal; de helytelen lenne, a füst láttára azt nem jelezni, hanem előbb kiszaladni és csak visszajövet jelezni, mert azzal ismét több drága perc menne veszendőbe, a tűz pedig nem vár, az általa elpusztított érték nagyobbodik, mert a tűzoltóság későbbben érkezett. Elég korán pedig sohasem érkezhetik! *Öreg tűzoltó.*

Vince Gyula temetése.

A magyarság nemzeti ünnepén — március idusán — helyezték örök nyugalomra a budapesti tűzoltóság hősi halottját, — Vince Gyulát — a terézköruti tetőtűz áldozatát. A tűzoltóság központi laktanyája udvarán állott a fekete kárpittal dusan dizsített ravatal, melyen a gyertyák sora, a koszorúk tömege közt pihen a kötelességtudás vértanúja. Társai tűzoltófáklyákkal állják körül, s a lobogó lángok fényét csak a sűrű füstgomolyok színezik buskomorrá. A nagy udvar egyik felét a fővárosi, a budapesti önkéntes, a gyári és környékbeli tűzoltócsapatok érces sisaku tömege foglalja el. A ravatal mellett a gyászoló özvegy, három apró gyermeke és rokonok, tuloldalon a hatóságok megjelent képviselői, szemben a fővárosi tűzoltóság tisztikara Breuer Szilárd főparancsnokkal élükön állanak fel, míg az udvari és emeleti folyosókat a közönség sűrű tömegei lepik el.

A belügyminisztérium képviselőiben dr. Tomcsányi Kálmán min. tan., a főváros részéről dr. Ripka Ferenc kormánybiztos, dr. Sipőcz Jenő polgármester, dr. Zilahi Kiss Jenő alpolgármester, Barczén Gyula tanácsnok, az orsz. tűzoltószövetség részéről gróf Széchenyi Viktor elnök, nemzetgyűlési képviselő és dr. Marinovich Imre alelnök, ny. h. államtitkár, a rendőrség részéről dr. Török János főparancsnok, a mentőegyesület nevében dr. Sebők igazgató főorvos és még számosan jelentek meg.

A kivonult tűzoltócsapatok a fővárosi tűzoltóság 350 főnyi legénységén kívül a következők voltak: Budapesti önkéntes testület — dr. Balogh Dezső par. (4 tiszt, 40 tűzoltó), Ganz — Kocsigyár — Malcsiner Károly par. (6 tiszt, 44 tűzoltó), Rézvényserfőzde — Wasel Emil par. (2—28), Államvasutak gépgyára — Fettes Nándor rpt (1—22), Ganz-törzsgyár — Karkos Adolf par. (3—19), Jutafonógyár — Horn József par. (2—18), Magyar Ruggyantagyár — Poldermann Lajos par. (2—13), Láng-gépgyár — Neuhaus József alpar. (1—11), Polgári serfőzde — Gassner Simon par. (1—9), Leipziger szeszgyár — Simacsek Alajos par. (2—6), Óbudai hajógyár — Herpich László par. (1—5), Csavargyár — Hodányi Gyula par. (2—5), Magyar textilfestő (9), Kartonnyomó ipar — Königstein par. (1—4). A vidékiek közül: Csepeli löszgyár — Brota Géza par. (4—54) tűzoltó-zenekarával, Kispesti őnk — Zankó Antal par. (4—19), Wolfner bőrgyár, Újpest — Opfermann Ferenc par. (2—13), Alagi őnk. t. (2—13), Váci őnk. t. — Míster Kornél alpar. (2—9), Újpest városi t. — Csepreghy Pál főpar. (1—8), Egyesült izzólámpagyár, Újpest — Blau Béla par. (1—8), Pesterzsébeti őnk. t. — Bruda törzsröm. (7), Rákospalotai őnk. t. — Steer Sándor par. (1—3), Rákoskeresztúri őnk. t. — Krontil Lajos alp. (4—3). Ezekon kívül képviselve voltak a Lujza gőzmalom, Magyar Pamutipar, Schlick gépgyár, Kiskunhalasi őnk. t. (dr. Kathona Mihály par.), a Mezőturi őnk. t. (Törzsök Béla alpar.) és még számos tűzoltó.

A református vallás szerint nagy áhitat közben lefolyt bucsuztató beszéd Göde Lajos püspöki másodlelkész tartotta, s magasztos szavai megható könnyeket fakasztottak. A kormány nevében dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsos bucsuztatta a halottat a következő tartalmas szavakkal:

„A m. kir. Belügyminiszter ur önmagyméltóságának képviseletében jelentem meg — kezdette beszédét, — hogy lerőjiam őszinte kegyeletünk adóját Vince Gyula szeretett tűzoltóhonfitársunk ravatalánál. Vince Gyula kötelességének pontos teljesítése közben hivatásának lett az áldozata. Leikiismeretesen teljesíteni kötelességünket: egymagában is érdem, erény; önfeláldozó hűséggel szolgálni az igaz ügyet: már magasztos hivatás. A hivatalos szolgálatok legőbbsjénél az önfeláldozó kötelességteljesítés a legrikább erények közé tartozik s az — jóformán — csak mint legfőbb óhaj, vagy kíváncsom jelentkezik; a tűzoltói intézménynél azonban az önfeláldozó kötelességteljesítés a szolgálatnak elengedhetetlen kelléke, mondhatnám: maga a hivatás. Ez teszi különösen beccessé nemzeti szempontból is a tűzoltói intézményt és szolgálatot, főként hazánk jelenlegi súlyos helyzetében. Mert meggyőződésom, hogy országunkat csakis tisztességgel és önfeláldozó kötelességtudással párosult munkával leszünk képesek ujjaépíteni. Ennek a magasztos hivatásnak voltál egyik kiváló harcosa és ennek a nagy, nemes kötelességtudásnak voltál mintaképe: Vince Gyula! Meghajtóm előtted az elismerés zászlaját és hazánk szobb jövőjébe vetett hittel mondok neked „Isten hozzád“-ot.“

A főváros nevében dr. Zilahi Kiss Jenő alpolgármester mondott fennkölt eszmékkel átitatott bucsubeszédet, mire a koporsót egy mozdonyfecskendőre, a koszorukat egy szerkocsira helyezve megindult a menet a kerepesi-uti köztemető felé, hol a hőst a főváros által adományozott diszsirba helyezték. A menetet diszbeöltözött lovasrendőrök és gyalogrendőr szakasz nyitotta meg, majd a tűzoltócsapatok egyik fele, aztán a koszorus és halottas kocsii (oldalt fáklyavivő tűzoltó bajtársai), majd a gyászoló család, a hatóságok képviselői, a tűzoltócsapatok másik része, a kocsi és a nagyközönség következett. Az uton a pestvidéki rendőrszenekar és a csepeli löszgyár tűzoltó zenekara felváltva gyászindulókat játszott. A sirnál a fővárosi tűzoltó legénység nevében Bognár Károly törzsrőmester bucsuzott a halott bajtárstól, miután a sok ezerre menő közönség és a csapatok elvonultak. A koporsó lebecsájtásánál a veséki haló kúrtszó harsant fel Vince Antal törzskúrts trombitáján, háromszor fujván el a tűzoltó riadó, mely máskor félelmet, most bánatos ihletet keltett.

Katasztrófális tetőtűz a fővárosban.

1925. március hó 11-én d. u. 8 óra 44 perckor vette a fővárosi tűzoltóság első híret annak, hogy a Teréz-körut 15. számú négyemeletes bérház tetőzete ég. Az első jelzéssel majdnem egy időben érkező ijedt további jelzések előre vetették árnyékát annak, hogy ez esetben a tűzoltóságnak még a szokottnál is keményebb munkája lesz, annál is inkább, mert a ház tetőzetén van elhelyezve a Modiano cigarettahüvely gyári cég nagyhatású reklámvilágítása, s ezért azonnal 3 őrség, ugymint az elsősorban illetékes VI. kerületi, továbbá az V. és a központi őrségek rendeltettek ki. Az őrségek 3 motoros fecskendővel, 2 autótólólétrával és 73 emberrel siettek a tűz színhelyére, s megérkezésükkor a lakóház Teréz-köruti oldalán a tetőt már lángokban találták. A taktikai szabályoknak megfelelően 3 motorsugár sietett az egyetlen padlásfeljárón át a tetőzet alá, hogy a tűz az udvari szálnyakon megállítható legyen, egy motorsugár toólétrán a szomszédos Teréz-körut 17. számú ház tetőzetére irányított, az egyenlő magasságu ház tetőzetének védelmére, egy motorsugár pedig az Andrassy-ut felől szomszédos 3 emeletes ház padlásán helyzetetett készenlébbe arra az eshetőségre, hogy ha az égő magasabb ház tűz-

fala bedőlné, az ezáltal esetleg átvitt tűznek gátat szabjon. A padlásfeljárón felhatoló sugarak nem várt akadályra találtak. A deszkázatra szögelt palatető alatt a hőség és a füst annyira megszorult, hogy a padlásajtóból előre egy lépést sem lehetett tenni. Az emberfeletti küzdelmet nem kísérte siker, a sugarak mellé beosztottak pillanatok alatt egymás után lettek rosszul. Valamelyes eredmény elérése céljából még 4 motoros sugár szereltetett a IV. emeleti udvari folyosóra, hogy onnan kísérlejk meg a tűz tovaterjedésének megakadályozását. Ezeknek a sugaraknak ugyancsak nem sok eredménye mutatkozott, mert a palatetőzeten a tűz már csak akkor ütött át, amikor a padlás egész belső faerdeje teljes lángban állott, s így a tűz tovaterjedését megállítani nem lehetett. A padlásajtóban ezalatt tovább folyt a küzdelem, előre jutni azonban nem lehetett. Végre, amikor egy kedvező széláram megtisztította valamelyest a a padlást a füsttől, tudtak a sugarak két irányban előrehaladni, s a lángok szembetűnő csökkenése remélni engedte már azt, hogy a tetőzet fele megmenethető lesz. Ezalatt az utcafronton a mind több és több tápot kapott tűz egetpirosító fénye és a palacserepek puskaropogása nyújtott felejtethetlen látványt az összeverődött sok tízezernyi tömegnek. A Modiano hirdető tábla, amely a tetőszerkezeti gerendázathoz volt erősítve, a gerendázat elégésével elvesztette egyensúlyát, és előbb meghajolva az ereszről csüggött alá, majd úgy kb. 10 óra felé, éppen, amikor a sugarak a padlástérbe tudtak hatolni, elvesztette utolsó megerősítését is, s az egész Teréz-köruti homlokzat kb. másfél méter széles eresztét magával rántva, lezuhant. A leomlott törmelékek eltemették és elvágták a kapuzat alatt behatoló sugarakat. Felejtethetlen drámai pillanatok következtek. Az elvágott tömlőkből szökőkut-szerűen lövelt a víz, egyesek embereket láttak a leszakadás pillanatában a járdán tartózkodni, míg az udvarból véstjósloán hangzott a vizet kérő kétségbeesett sipjel. Az esetleg eltemetett emberek mentésére azonnal foganatosított munkálatok közben akadtak reá Vince Gyula központi őrségi tűzoltóra, akit azonban a rögtön orvosi segítség sem tudott már az életnek vissza adni, mert koponyalapi törést szenvedve azonnal meghalt. Az elvágott tömlők kicserélése, a mentési munkálatok miatt nehéz perceket igényelt, s ezalatt a padlástérben előrenyomulók visszavonulásra kényszerültek. A tehetetlenség által kiváltott düh jellemzi talán legjobban az ott foglalatostokók lelkiállapotát. A győzelem babérága hullott ki kezükből. Az utcán történekről nem volt tudomásuk. Előbb könyörögtek, majd követelték a vizet s amikor segítség nem jött, lassan visszavonultak. A tűz előbb lépésről-lépésre szorította vissza a küzdőket, majd amidőn a tűz újra teljes erejéből tombolhatott, a visszavonulás futássá alakult. Mire a víz újra megindult, ott állottak ismét a padlásfeljáró ajtajában. Befejeztetett. A tetőzetből a padlásfeljáró mellett egy kis darabon kívül mást megmenteni nem lehetett.

Reggel 3 óra 5 perckor az utolsó őrség is bevonult, s a tűz által simára leborotvált padlástéren égnek meredő egyes elszenesedett gerendák, csúpasszá vált támasznélküli kémények, s az utca járdáján levő törmelékek hirdették már csak a tűz rombolását, s adtak gyászkeretet egy hivatásának áldozatává lett tűzoltónak.

A másnap megtartott tűzvizsgálat a reklámtábla elektromos berendezésének rövidzárlatában állapította meg a tűz keletkezését.

A tüzeset után a főváros tanácsa az összes tetőzeten felszerelt hirdető táblák felerősítését, azok elektromos világítási berendezését, és tűzbiztonságát vizsgálat tárgyává tette, s e vizsgálat azt

eredményezte, hogy majdnem mindegyik felerősítési módja és elektromos világítási berendezése kifogás alá esett, a tűzbiztonság pedig nagyon sok követelni valót hagy maga után.

Teasdate.

**A m. kir. Belügyminiszter
229,320/1925—IX. sz. körrende-
lete a „Tűzrendészeti Közlöny“
előfizetése tárgyában valamennyi
törvényhat. első tisztviselőjéhez.**

A tűzrendészet fokozott jelentőségére tekintettel, a 26,595/1922., a 3650/1923. és a 209,916/1923. B. M. sz. körrendeleteimmel úgy a városoknak, mint a községeknek lehetővé tettem, hogy tűzrendészeti szakközegem, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapját, a havonként megjelenő „Tűzrendészeti Közlöny“ című szaklapot háztartásuk terhére megrendelhessek, vagyis a nevezett szaklap előfizetési árát is a többi hivatalos és szaklap előfizetési árával együtt számolhassák el.

Idézett körrendeleteimben rámutattam azokra az okokra, amelyek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek a lap előfizetése révén való támogatását indokoltá teszik, egyszersmind — a tűzrendészet jelentőségét kiemelve — hangsúlyoztam azt is, hogy ezzel a kérdéssel az illetékes hatóságoknak jelentőségéhez mérten kell foglalkozniok.

Mint hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ szakszerű közleményeivel nem csak tájékoztatással szolgál, hanem lényegesen megkönnyíti a hatóságoknak a tűzrendészet terén egyre fokozódó fontos munkáját, ezért ennek a közérdekű célt szolgáló lapnak minél szélesebb körben való terjesztésére a magam részéről is súlyt helyezek és ezáltal is kívánatosnak tartanám, hogy egyrészt erre úgy a törvényhatóságok, mint a járássok és községek (városok) az 1925. évre is hivatalból előfizetnének, másrészt a különféle társadalmi körök és egyesületek figyelme is megfelelő módon felhivatnék a lap jelentőségére.

A havonként megjelenő szaklap évi előfizetési ára 80,000 (nyolcvanezer) korona, melyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség címére (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) kell küldeni.

Felhivom Meitóságodat, hogy ebben a közérdekű ügyben teendő intézkedései eredményéről hozzám 30 nap alatt tegyen tájékoztató jelentést.

Budapest, 1925. évi március hó 21-én.

Rakovszky s. k.
miniszter.

A „Damokles kardja“.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

Amióta a görög ősrige állítása szerint Prometheus a tüzet az Olympusról a földre lehozta, ez az őserő az emberiséget, áldásos hatása mellett, sok keserves csapással is sújtotta.

Mert a családi tűzhely életét melegének e nélkülözhetetlen fenntartója, egy-egy őrizetlen pillanatban, az őt dédelgető ember romlásának számtalanszor okozója volt már. Amiként a megvadult kezes paripa, fékevesztett szilajsággal neki vágatva, legázolja az utjába vetődöttet, — ugy semmisíti meg az emberek keserves munkájának alkotását — a csirájában jámbor kis szikra, amikor rémületes tűzvészre fajul.

Még ha ezzel beérné, jó volna. De a rombolás veszedelme mellett, a pásztorát, a gondozóját, az embert sem kiméli meg; mert midőn megfékezésére törekedve, ismét a tűz urává akar lenni, a puszulás megmozdult tömkelege egy-egy váratlan pillanatban roncsokká zuzza testét.

És az ember mégis felvette a harcot a korlátaiból elszabadult tüzzel. Segítségül hozta a legtöbb helyen, a közelben talált vizet és a romboló elemet megfékezve, vissza vitte a családi tűzhely fészkebe, mint a szülő, a megszelidült rakoncátlan gyermeket.

Igy volt ez a múltakban, így történik ez ma is. Amde a szervezett tűzoltóságok létesülésének ideje előtt, ha egy többemeletes ház teteje gyulladt ki, a lakosság a primitív tűzoltó-eszközök segítségével, tehetetlenül állott az ily veszedelemmel szemben. A tűz ilyenkor égett, amíg csak az őt tápláló anyagra talált; azután valahol, a szélirány utjának a végén, ahol nem volt már minek égni, ott magától megszünt.

Igy azután nem volt csoda, ha egy kitört padlás-tűz esetében nemcsak hogy a nyugvó tető nem volt megmenhető, hanem a tűz lefelé és a szomszédságra való áttérjedése által, sokszor egész utca-sorok házai semmisültek meg.

Ki mert volna ezekben az időkben arra gondolni, hogy a lángban álló magas háztető oltását, a padlás feljáró felől, az épület belsejében kísérelje meg?

Ha a kéznél levő támasztó létrák elég hosszúak voltak, talán egy-egy merészebb kéményseprő vagy cserepes, az utca felől való felhatolást megkísérelte. De mi haszna volt az ily céltalan próbálkozásnak? Amint azonban a szervezett tűzoltóságok létesülése megindult, amelylyel lépést tartott a tűzoltó-szerek és gépek tökéletesítése és iparának felvirágoztatása is, — rövidesen megváltozott a helyzet.

Ugyanis a városok tűzoltócsapatai nemcsak a fecskendőkkel való gyors és fegyelmezett együttműködést gyakorolták, hanem a magasba való felhatolás műveleteiben is kiképezték magukat.

Majd a hatásosabb fecskendők és kender-tömlők elterjedése óta, a csövezetők szabaddabb mozgása is lehetségessé válván, a vezénylők a tűzoltói taktika két fontos, sarkalatos elvét is magukévé tették, hogy: 1. a tüzet a legeredményesebben az égő felület magasságában lehet oltani, 2. a magas tetőtűzeknél is, a legcélravezetőbb első támadási utvonal, a rendelkezésre álló padlás-feljáró. Ezen eljárás természetesen csak szolid, kőből épült lakóházaknál eszközölhető.

A három—négyemeletes hatalmas bérpaloták elszaporodása után, a nagy gépezetes tolólétrák korszaka is elkövetkezett, melyek e magas tetők bármely pontjának megközelítését az utca felől is lehetővé tették.

A tetőtűzek ezen taktikai elvek szerinti oltási művelete közben azonban az épületbe hatoló és

onnan szolgálati érdekből időnként kijövő tűzoltókat az esetek nagyrésztében életveszély fenyegeti.

Ha ugyanis a tető parkányzata (eresze) az oltás folyamán beomlik, az alatta elhaladókat, illetve a kapun ki- és bejárókat agyonzúzhatja.

A tetőereszek leomlása minden tetőtűznél bekövetkezik, ahol a padlástérben szabadon fekvő szelemen gerendázat elhamvad. Ugyanis a gerendáknak a főfalakon belüli végei, a tetőeresz fenntartó vázát alkotják.

A főfalakon nyugvó és több téglasor magasságában beépített sár-gerendázat, valamint a szelemen elézése után, a támasztól megfosztott és kifelé lebillenő tetőeresz, a főfalak legfelső rétegeit is, a parkányt is magával rántja.

Ezen lemlások időpontjának közeledését a tapasztalt tűzoltótisztek és tűzoltók ismerik, amint-hogy az is bizonyos, hogy a teljesen leégett tetők-nél az eresz és a parkány leszakadása kategorice bekövetkezik. Amde e nagytömegű épületrészek lemlásainak időpontja előre meg nem állapítható, legfeljebb annak közeli bekövetkezése sejthető.

Amíg tehát a parkány leszakadása meg nem történt, az oltási műveletek érdekében alant mozgó tűzoltók feje felett lóg a „Damokles kardja“.

A lelkiismeretes és szakavatott vezénylő a várt lemlás bekövetkeztéig hiába zárhatja el a közlekedés elől a veszélyeztetett járdát. Saját embereinek parancsszóra át kell törtétni e veszélyes zónán. A bátor tűzoltó száz esetben és alkalommal, sértetlenül lépi át a halál küszöbét. De ha ritkán is, néha egyiket-másikat, elhagyva a szerencse-csillaga, mégis halálra zuzza a magasból, mennydörgésszerű robajjal lezuhanó kötőmeg.

* * *

Meghatottan álltunk Vince Gyula fővárosi tűzoltó díszes ravatala előtt. A pokol tornácának küszöbén, csak egy hibásan kifejezett tömlő kigazitását végezte, amikor a tűzveszedelmek egyik rettegett démona, a tetőparkány lemlásának veszedelme kérielhetetlenül maga alá temette. Tisztelet emlékének.

H I R E K.

Fejér vármegye törvényhatósági bizottsága 1924. december 15-én Székesfehérvárott tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség részére eddig megállapított 2% tűzrendészeti járulékkulcsot oly módon változtatja meg, hogy a 160,224/1924. B. M. rendelet érvényre jusson ugyan, de a szövetség évi adójóvedelme csorbát ne szenvedjen. Eszerint 1925. január 1-től kezdve a községi pótagók alapját képező adók után a szövetség javára 0.07% tűzrendészeti járulék lesz fizetendő, ami évenként 20—25 millió jóvedelmet jelent.

Évi jelentés Szeged sz. kir. város tűzoltósága és mentőállomás 1924. évi működéséről. A beküldött évi jelentésből a következő adatokat közölhetjük:

A városi tűzoltóság múlt évi létszáma változatlanul a következő maradt: 1 főparancsnok, 1 parancsnok, 1 tűzoltótiszt, 1 őrmester, 2 őrpáncsnok, 1 tb. őrpáncsnok, 3 csövezető, 6 segédcsov., 24 tűzoltó, 4 kocsis és 4 pár ló.

Az önkéntes tűzoltóság szintén a városi tűzoltó-főparancsnok vezetése alatt áll. Létszáma: 1 tb. parancsnok, 1 alparancsnok, 1 szpar., 1 szertárnok és 28 tűzoltó. Csak éjjel tartanak őrséget, de tűzhöz minden időben kivonulnak.

A mentőkülönmű 18 orvostanhallgatóból áll, kik éjjel-nappal 1—1 emberrel tartanak szolgálatot.

A tűzoltók és kocsisok 48 órai szolgálat után 48 órai szabadnapot élveznek, de ezalatt színházakba, mozikba és fertőtlenítő szolgálatra külön díjazás mellett berendelhetők.

Felszerelése. 4 automobil tűzoltószer, 1 lőfogató benzínmotoros fecskendő, 4 mozdonyfecskendő, 1 Magirus tolólétra, 1 hydrofor, 1 vízfordóajt, 4 mentőkocsi, 1 betegszállító kocsi stb. Ezek közt van a teherautóra szerelt Mátrai-féle 22 m. gépezetes tolólétra is.

Egyenruha. A tűzoltóság ez évben csak egy öltöny nyári ruhát és egy pár csizmát kapott; tartalékruházat nincs.

Vízszervezés. A város területének csak $\frac{1}{3}$ -ában lefedett, 48 km. hosszú vízvezeték nyomása 1.2—1.5 atm., tehát sugárnyerésre nem alkalmas, miért is csaknem minden esetben fecskendő szerelése válik szükségessé. 285 tűzcsap és 115 locsolócsap van a hálózaton, mind földalatti. A vízműtelep napi termelése 7500 köbméter. A gyárakban 20—200 m². vízkészlet, a külvárosokban kutak, medencék, árkok, tavak és artézi kutak állanak rendelkezésre.

Tűzjelzés. A toronyórséget kétórai váltással 3 tűzoltó látja el. A tűzoltóaktanyával és városi színházzal közvetlen telefon utján érintkezik. A tűzjelzésre különben 1500 rendes állami telefonállomás használható.

Tűzrendészet. A gyártelepeken a rendes félévi, a színházakban heti és havi, a mozgófényképszínházakban háromhavonkénti vizsgálatok, színház- és mozieladásokon a napi ügyeletes szolgálat és ellenőrzés megtartott. A szolgálati díjak a rendőrségi díjakkal azonosak.

Telepengedélyeken 45, lakhatási és használhatási engedélyen 130, tűzvizsgálaton 123 esetben vett részt a parancsnokság. Tüzeset volt 130, melyből 38 kéménytűz. Kár összesen: 790 millió. Ügydarab 3148 intézeteit el.

Kiképzés. A legénység ez évben d. e. 173, d. u. 38 gyakorlaton és 164 elméleti oktatáson vett részt. Riasztási próba 18 esetben volt.

Mentőszolgálat. A mentőszolgálatot 1—1 orvosnövendék kivül 2—2 kioktatott tűzoltó látta el. Összesen 18 tűzoltó van e szolgálatra beoktatva. A fertőtlenítő és betegszállító szolgálatot szintén naponta 2 szabadnapos tűzoltó látta el, külön díjazás mellett. Fertőtlenítés 373 esetben volt. Mentési eset 714, betegszállítás 1645 esetben volt.

Költségek: Tűzoltóságra 973.564,676 korona, mentőállomásra: 29 588,278 korona.

Kender-, juta- és textilipar r.-t. önk. tűzoltósága — Budapest — mint utólag értesülünk, mult év végén ünnepelte 40 éves fennállását. Az 1884. évben megalakult gyári testület első parancsnoka Rösch Jenő mérnök volt. A jubileumi ünnep szép bemutató gyakorlatokkal volt egybekötve, melyek a gyári csapat kiváló képességeiről tettek tanúságot. Ez alkalomból az igazgatóság Horn József alpar.-ot kitaróan buzgó szolgálatai elismeréséül a csapat parancsnokává, Heinczinger Józsefet pedig alparancsnokká léptette elő. Mindkettő jól ismert lelkes tűzoltó. Kasper Siegfried gyárigazgató, a testület főparancsnoka, bemutatta a gyárban felszerelt Sprinkler berendezést is, miután a megjelent bajtársak csoportja a szépen lefolyt ünnepély lélekemelő hangulatában elvonult Apponyi-u. 5. sz. alá, hogy a tanulságos látottak felett eszmecsere folytassanak.

Az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet a mai kor viszonyainak már sok vonatkozásában nem felel meg, a belügyminisztérium tűzrendészeti osztálya dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsossal az élén elhatározta, hogy azt módosító és kiegészítő újabb kormányrendeletet ad ki. A minisztérium osztálya ennek tervezetével elkészült, — mint értesülünk — azt most az érintett többi minisztériumi osztályhoz hozzászólás végett átteszi, s majd ezek véleményének beérkezése után még egy szűkebb szakbizottsággal megtárgyalja, úgy azonban, hogy a rendelet lehetőleg még a folyó évben kiadható legyen. Munkában van azonfelül a belügyminisztériumban az *ásványolajok tartására* vonatkozó rendelet is, minthogy az 1870. évben 2770. sz. a. kiadott kormányrendelet szintén elavult és a mai kor igényeinek egyáltalán nem felel meg. Hogy csak egyik hiányára mutassunk, e rendelet még nem ismeri a benzint és a nyersolaj többi veszélyes destillátu-

maid, azokra vonatkozólag tehát nem is tartalmaz semilyen intézkedéseket, viszont a mai élet forgalmában ezek már felette sűrűn használt anyagokat jelentenek, úgy, hogy azokra vonatkozóan később 39,215/1894. B. M., 98,639/1901. K. M. és 78,916/1908. K. M. sz. a. pótrendeleteket kellett kiadni. E rendelet — mivel kereskedelmi érdekeket is érint — természetesen a kereskedelmi minisztériummal egyértelműleg hozatik meg. E tekintetben a petróleumérdekeltséggel nagyobb harcra van kilátás, mert utóbbiak mindig elleneztek oly tűzbiztonsági óvintézkedéseket, melyek némi költséggel jártak volna, avagy őket a szabadkereskedelem minél nagyobb hasznában, — bár sok emberélet érdekében — de őket megkötötték volna. Keresendő lesz tehát oly megoldás, mely mindkét igényt kielégíti.

Székesfehérvár városa még a mult évben elhatározta nagyobb tűzoltóaktanya építését, mely most készült el. Ezzel kapcsolatban keresztülvitték egyben a hivatásos őrségnek 16 főre való szaporítását is, s annak egyik őrparancsnoki állására Áfrány Mihály budapesti önk. őrparancsnokot nevezte ki a város polgármestere. Az építkezés és szervezés keresztülvitele főleg Simon városi tanácsnok, önk. parancsnok érdeme.

Dohányzási tilalom a sporttribünökön.

A főváros sportterén fölállított és deszkából épült tribünökön a régebben előirt dohányzási tilalmat ujabban nem egy helyen szegték meg — vagyis a közönség a dohányzásra szokott. Ennek megszüntetése végett a székesfőváros tanácsa 2619/1925—III. tan. számú határozatával felhívta a kerületi előljáróságokat, hogy „a területükön levő összes sport- és versenypályák tribünjein a dohányzást a lesgigorubbán tilták el és utasítsák az illető egyesületek vagy vállalatok vezetőségét arra, hogy ezen tilalomra feltűnő módon elhelyezett táblákon hívják fel a közönség figyelmét“.

A putnoki önk. tűzoltó-testület jan. 31-én kitűnően sikerült jelmezestélyt rendezett, úgy, hogy az elesett hősök emlékszábrára 1 milliót, a testnevelési alapra és a hiányzó felszerelésekre szintén tetemes összeget fordíthatott. A nagy siker érdeme elsősorban Szlabej J. alparancsnokot illeti.

Egyben jelentjük, hogy a testület tb. főparancsnokát, Friedl Györgyöt, a város közönsége és a bajtársak örömeire legmagasabb helyről kormánytanácsossá nevezték ki.

Tűzoltó-bál. A makói önk. tűzoltótestület március hó 1-én ruházata és felszerelése javára jól sikerült bált rendezett. Tarnay Ivor alispán, dr. Nikelszky Jenő polgármester és számos előkelő védnöke az estély sikerét eleve biztosította Vertán Endre várm. főjegyző, önk. tűzoltópar. és szorgalmas bajtársai pedig a rendezés fáradaalmaiban osztoztak.

Békés vármegye alispánja, dr. Daimel Sándor, 1629/1925. sz. alatt január 27-én oly értelmű rendeletet intézett a községek előljáróságaihoz, mely szerint azok az 1922. évi XII. t.-c. 64. §-ában biztosított azon jogukkal, hogy a beszedett kéményseprési díjak 5%-át tűzrendészeti célokra levonhatják — minden esetben éljenek. A levont összegekből összegyűlt alapot pedig a tűzoltószeretek és felszerelések fokozatos pótlására fordítsák, hogy ezzel a községekre háruló súlyos anyagi megterhelést csökkentsék.

Ezen megoldást az alispán csak ideiglenesnek tartja, mert szándéka, hogy a vármegye jövő évi háztartási költségvetésének megállapítása során egy vármegyei tűzrendészeti alap létesítése iránt fog előterjesztést tenni a közgyűléshez.

Kecskemét ünnepe. Kubinyi Konrád volt városi tűzoltóparancsnok mellképét, amelyet Lázár Oszkár festőművész festett, a parancsnok fia Kubinyi Endre üllői plébános szép levél kíséretében felajánlotta a városnak. Kubinyi Konrád, mint ismeretes, megszervezője volt Kecskemét önkéntes tűzoltóságának és kiváló szakember, aki agilis munkájával igen nagy érdemeket szerzett. A tanács köszönettel vette az ajándékot és intézkedett, hogy a képet a tűzoltóparancsnoki irodában helyezték el. A város nevében Kónya Imre tűzoltóparancsnok mondott levélbeli köszönetet Kubinyi plébánosnak.

A szarencsi önk. tűzoltótörszolgálat folyó év február hó 21-én sikerült táncestélyt rendezett, melyen egy a községit, mint a környékbeli közönség szép számmal jelent meg. Az est egy erkölcsileg, mint anyagilag is kiváló sikert eredményezett. A táncestélyt kabaré előzte meg, amelyen különösen Darvas László várm. tűzrend. felügyelő „Tűzoltó sors” című balladája aratott nagy sikert. Itt említjük meg, hogy a község, mint az előző évben, most is készséggel honorálta lelkes tűzoltóságát azzal, hogy az idei költségvetésébe szerelvényei pótlására 17.000.000 koronát szavazott meg.

Hajduböszörményben is dolgoznak...

Mult számunkban sajnálattal közöltük, hogy amíg Hajduhádház város a belügyminiszter utasítása nyomán serényen megalakította tűzoltóságát, addig Hajduböszörményben eddig semmi sem történt. Amint most Hajduböszörmény polgármesterének szíves közleményéből örömmel értesülünk, a városban a tűzoltóság szervezése máris folyamatban van és február 1-től fogva 10 tagú fizetéses tűzoltócsapat működik, melynek parancsnoka Benedek Gyula közleg. kiadó, vizsgázott tűzoltó lett. Ezenkívül a megafakulás alatt áll az önkéntes tűzoltótörszolgálat is, mely Háda Sándor testnevelési vezető, tornatanár vezetése alatt fog működni.

A salzburgi nemzetközi tűzoltónap és kiállítás július 11—16-án. Mint első számunkban már megírtuk volt, e napokon Salzburg megünnepli önk. tűzoltótörszolgálatának 60 éves és orsz. szövetségének 50 éves jubileumát a következő program szerint: július 11-én a kiállítás megnyitása, üdvözlő est; július 12-én d. e. diszgyűlés, d. u. történelmi diszmenet és gyakorlat; július 13—16-án tűzoltói és mentői gyakorlatok, bemutatók; motorfecske-versenyek; a víz-mentőcsapat gyakorlata, stb. A kiállítás alosztályai: tűz elleni védelem; tűzelhárítás; vizellátás; tűzjelzés; rádió; árvíz-védelem; mentőügy és egészségügy; balesetelhárítás; autóművelés. A tűzoltói csoportban kiállíthatók az összes tűzoltósági és tűzjelzési tárgyak; a tűzvédelemre vonatkozó rajzok, minták, fényképek; tűzkeletkezési okok adatai; tűzvédelem és tűzbiztonsági ügyek az építkezés terén; tűzrendészet és építésrendészetre vonatkozó ügyek; füst és gáz elleni védőszerkezetek; tűzoltói irodalom és statisztika. Hasonlóképpen a mentőügy, árvízvédelem, autóművelés, rádiótávírdó csoportjai is és így gazdag kiállításra lehet számítani. A rendezőbizottság gondoskodott vám- és szállítási kedvezményekről és hasonló kedvezményeket biztosít a látogatóknak is. A diszgyűlés ünnepelni fogja *Haagen Gyula* szöv. elnököt és *Reitsammer C.* főparancsnokot, akik már

több mint 40 éve állanak az ottani intézmény élén. Midőn az 1883. évben a német birodalmi szövetség tartotta Salzburgban kiállításal egybekötött nagygyűlését, a magyar tűzoltóságok mintegy 40 taggal voltak képviselve *Martinengo* Nándor akkori pozsonyi parancsnok-nesztor vezénylete alatt és a legszebb fogadtatásban részesültek. Ezen visszaemlékezés hatása alatt intéz a rendezőbizottság most is szívélyes meghívást Magyarországi tűzoltóikhoz és gyárosaihoz, utóbbiakat a Gy. O. Sz. útján kérve fel a kiállításon való részvételre.

Debrecen városa hivatásos tűzoltóságát a szanálás által szűkreszabott keretek dacára is tovább fejleszteni óhajtván, az 1925. évre a következő nagyobb beruházásokat szándékozik végrehajtani, illetve azokat a költségvetési tervzetébe felvette, ugymint: 1 drb mentő-betegszállító autó, 400 m nyomótömlő, 25 csavarpár a nyomótömlőkhöz, 1 drb löemelő szerkezet. — A város különben milliárdos költségekkel nagyszabású kövezési programot hajt végre ez évben és a munkálatokat már meg is kezdték. A kövezési munkálatok tűzoltói szempontból is örvendetesek, mert a tűzoltószerkezetek gyorsabb kivonulási lehetőségét, az autóművelészeknek pedig nagyobb hatósugarat biztosítanak. A vízmű további kiépítése is tervbe van véve, a külsőségeken pedig — amelyeknek vizellátása sok kívánnivalót hagy maga után — kutak furása már folyamatban is van.

Szeged városa belátván annak szükségességét és előnyét, ha tűzoltóállásait a tűzoltóaktanyában laknak, — a mai nehéz viszonyok dacára, a már meglévő főparancsnoki lakás mellé — parancsnoka részére modern 3 szobás lakást építtet és az már építés alatt is áll.

Patkányok, mint a színház tűzbiztonságának ellenségei. Egy vidéki város színházának különben sem ideális tűzbiztonságát egy újabb veszély fenyegeti. A tűzoltóság ugyanis kénytelen volt a város tanácsához jelentést tenni, hogy a színház épületében nagymértékben elszaporodott patkányok irtása iránt intézkedjék, mert különben félt, hogy az éhes patkányhad a tűzcsapok drága kendertömlőit is összerágja, esetleg ráfanyalodik a villamos-vezetékekre is...

Királyi XXV. éves szolgálati érem adományozása. A belügyminiszter a kir. XXV. éves szolgálati érmet újabban Katona János tb. parancsnoknak, Krump István őrparancsnoknak, Knapp Ferenc szakaszparancsnoknak, Nagy János szakaszparancsnoknak (valamennyi a csákvári önk. testület tagja) és Goldschmidt József fejérvárm. járási tűzrendészeti felügyelőnek adományozta. Továbbá: a *Budapest fővárosi* hivatásos tűzoltóság kebeléből: Blasnek Hugó parancsnok, Bognár Károly, Buday László, Molnár Dániel törzsmesterek, Badics Ádám, Csáky Pál, Szemián József, Pintér Ferenc, Serák Mihály őrmesterek, Tornai János szakaszvezető, Hollósi József, Borsodi József, Puskás Ferenc, Székely János, Sas Károly, Szefcsek Béla, Kovács Mihály, Battyányi János, Erdős Mihály csővezetők, Geday Ödön, Sajtos György, Veszelyovszky András, Vida József, Takács János segédcsővezetőknek. A *várpalotai* tűzoltóegylet kebeléből: Timár András és Biróczy Imre parancsnokok, Hülber János, Simák József, Mórocz György szakaszparancsnokok; Borza Ferenc, Istencs Gáspár őrparancsnokok, Borza Ferenc, Márcsik Sándor csővezetők, Fülöp Károly, Rédl Károly, Kiss András, Szabó János tűzoltóknak.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Az Orsz. Szövetség elnökségének ülése 1925. március 7-én. Az elnökség ezen, gróf Széchenyi Viktor elnöklete alatt tartott ülésén a főtitkár jelentései után első-sorban tudomásul vétetett a lapkiadó bizottság jelentése, amelynek kapcsán Rosta Géza indítványára elhatározatot, hogy úgy az elnökség tagjai, mint a vármegyei szövetségek elnökségei is fel fognak kéretni szakcikk megírására, hogy a lap változatos tartalommal jelenhessék meg; majd elnök bejelentvén a belügyminisztérium abbéli kívánságát, hogy a lap szerkesztésébe a vidék is vonassék be és szerkesztőbizottság kreáltassék, elhatározatot egyben az is, hogy úgy a belügyminisztérium, mint a vidék és főváros irodalommal foglalkozó szakemberei fölkéressenek a közreműködésre és annak engedélyezésére, hogy neveik a lapon főmunkatársakként feltüntethető legyen. A szerkesztőbizottság krealásától ellenben az elnökség eltekintett, mivel az csak a szerkesztés nehézségét növelné, a revízió viszont Breuer alelnöknek könnyen módjában lesz. Végül Blasnek Hugó volt kiadó ezen tisztség alól köszönettel felmentetett és Kállay Imre kiadói bejelentése az illetékes hivataloknál elrendeltetett.

Az elnökség elfogadta azután Breuer alelnök abbéli javaslatát, hogy a lap mult évben megjelent hirdetései után a megfelelő díjak beszedessenek és hogy a segélyalap és az Otthon-alap pénzei a postatakarékból kivéssenek és külön alakként többet kamatozólag a Pesti Első Hazai Takarékpénztárban helyeztessenek el.

Tudomásul vette az elnökség főtitkár jelentését arról, hogy kik kapták legutóbb a kir. díszermét, kiknek fölterjesztése érkezett be véleményezés végett és elhatározta, hogy annak igazolását, vajjon az illető tényleg teljesített-e szolgálatot a 25 év alatt, a lehető legszigorúbban igazoltatja és csak ez alapon véleményezendő a kérvényeket.

Dr. Óvári Ferenc volt alelnök arcképe elkészülvén Köhler István felajánlotta annak berámáztatását, a leleplezés idejéül pedig a f. évi választmányi ülés jelöltetett ki.

A Pestmegyei Szövetség évkönyve megrendeltetett.

A mezőturi-testület azon kérelmét, hogy ott kerületi tanfolyamot tartson a szövetség, az elnökség teljesíti azzal, hogy a tanrend és órarend összeállításáról maga fog gondoskodni és hogy az elnökség tagjait is fölkéri az előadói tisztt elvállalására.

Breuer alelnök bejelentése, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet modernizáló pótrendelete elkészült, valamint azon jelentést, hogy a szegedi Pálfi-féle hagyaték ügyéből folyólag a tisztii egyesület helyett az Orsz. Szöv. pereltetett be, tudomásul vétetett.

Végül a segélyzönpénztár elnöksége 36,000 K segélyt szavazott meg Drmai József szegedvárosi őrparancsnoknak, 12 nap alatt gyógyult térdzúzódása alapján.

Fejér vármegye alispánja, dr. Havranek József, 1774/1925. sz. alatt körrendeletet bocsátott ki a megye összes községeihez a vármegyei tűzoltó-szövetség 1925. évi tagdíjának beszédése és egyöntetű tűzoltójelvények megrendelése tárgyában. Felhívja ebben, hogy a községek az évi 20,000 korona szövetségi tagdíjat 8 napon belül fizessék be a szövetség pénztárába. Egyben hivatkozással a vármegyei tűzrend. szabályrendelet 51., 53. és 55. §-aira, felszólítja, hogy a tűzoltóügyek egyöntetű intézése és fejlesztése céljából az összetartozandóság eszméjét és a bajtársias szellemet teremtsék meg. Ez okból tudatja velük, hogy a vármegyei szövetség a vármegye címerével bíró és zöld-sárga megyei színekben pompázó, 25^{mm} átmérőjű oly email sapkarózsákat készítetteti,

melyeket a megyei tűzoltók kalapon, a bal mellen vagy karszalagon viselhetnek, illetve viselni kötelesek. Egy ily jelvény ára legénységnek 7000, tiszteknek 8000 korona. Ezzel kívánja a megyei tűzoltók összetartását ápolni.

Segélyzönpénztári befizetések nyugtázása 1925-ben. Tiszakürt (29 tag); Kaposkeresztúr (25 tag); Báté (23 tag); Tabajd (27 tag); Alcsut (40 tag); Döbrönte (37 tag); Mosdós (26 tag); Dorogbánya (11 tag); Borsosgyőr (26 tag); Sennyeháza (22 tag); Nagydém (74 tag); Csabdi (26 tag); Somogysámson (42 tag); Nyergesujfalu (45 tag); Rákospalota hivatásos (16 tag); Tárnok (23 tag); Sásd (50 tag); Tés (50 tag); Kajászószentpéter (24 tag); Magyarszombathely (80 tag); Szeged önk. (30 tag); Dáka (56 tag); Fertőrákos (34 tag); Pórszálók (20 tag); Öskü (45 tag); Sávoly (25 tag); Magyar Ruggyantaárugyár Budapest (41 tag); Győr szeszgyár (42 tag); Sopronbánfalva (61 tag); Horvátkut (24 tag); Szeged hivatásos (44 tag); Pilis (20 tag); Tát (20 tag); Mogyorósbánya (15 tag); Nagydobsza (31 tag); Mocska (15 tag); Felsőgalla (12 tag); Páli (21 tag); Sárosd (26 tag); Rákoshegy (21 tag); Halászi (32 tag); Pilismarót (32 tag); Erd (20 tag); Neszmély (16 tag); Tokod (35 tag); Somogyzob (53 tag); Bolhás (32 tag); Tóváros (4 tag); Tatatóváros (27 tag); Kondoros (23 tag); Keszthely (10 tag); Pilisszentlélek (10 tag); Fel-mayer-gyár Székesfehérvár (13 tag); Óbudai hajógyár (61 tag); Bakonygyepes (28 tag); Szolgaegyháza (25 tag); Vilonya (30 tag); Papkeszi (46 tag); Ecséd (32 tag); Doba (59 tag); Sopron (106 tag); Somlószőlős (75 tag); Vasas-támaszpénztár (22 tag); Kishér (28 tag); Marcaltó (88 tag); Csér (23 tag); Piszke (29 tag); Patka (35 tag); Dóna (33 tag); Bűrüs (32 tag); Magyaralmás (25 tag); Na-gyalásny (69 tag); Nemesszalók (50 tag); Szentlászló (30 tag); Almamellék (30 tag); Boldogasszonyfa (30 tag); Bakonybél (61 tag); Lázi (49 tag); Oroszi (49 tag); Nemesleányfalu (31 tag); Urkut (37 tag); Nagyvázsöny (75 tag); Tata-bánya (24 tag); Hajmáskér (77 tag); Szabás (63 tag); Pápateszér (60 tag); Hothher-Schrantz Kiszest (24 tag); Tiszazigar (29 tag); Nagykorpád (57 tag); Balatonbozsók (39 tag); Schlick-Nicholson gépgyár Budapest (15 tag); Hédervár (31 tag); Homokbödöge (86 tag); Adorjánháza (45 tag); Esztergom önk. (59 tag); Baracska (25 tag); Óri (75 tag); Peremarton (50 tag); Kispirit (25 tag); Látrány (25 tag); Somogytúr (25 tag); Somogyfehéregyháza (26 tag); Bátaszék (43 tag); Lovasberény (39 tag); Veszprém (26 tag); Csörötnek (27 tag); Alsószentiván (16 tag); Nagykőrös (51 tag); Várpalota (53 tag); Rábababcsanak (24 tag); Pápa (42 tag); Kispirit (35 tag); Kaposméről (25 tag); Kaposujlak (21 tag); Kaposszentbenedek (22 tag); Devecser (35 tag); Bakonyháza (31 tag); Igar (27 tag); Enying (74 tag); Gecse (40 tag); Kálóz (45 tag); Kisdobsza (21 tag).

A Tűzrendészeti Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

Győr tűzoltóság 40,000, Rákóczi-falu önk. 20,000, Nagykanizsa önk. 60,000, Nagykőrös város 60,000, Adony előlj. 80,000, Apátfalva előlj. 80,000, Ács önk. 80,000, Bartók Ödön 40,000, Békésvármegye szöv. 80,000, Budapest szkt. Anyagszertár 260,000, Békéscsaba tűz. par. 80,000, Bátaszék önk. 80,000, Csörötnek előlj. 80,000, Csánk Kálmán Szeged 80,000, Dunagőzmozgási Társaság tűz. Pécs 80,000, Darvas László 80,000, Darvas előlj. 80,000, Fegyvernek előlj. 80,000, dr. Flóris Áron Bpest 80,000, Falussy Károly Bpest 80,000, Friedl György Putnok 80,000, Felsőháza előlj. 80,000, Felnémet előlj. 80,000, Győrsövényház előlj. 80,000, Ganz-Danubius waggongyár Bpest 160,000, Csavar-

KÖHLER ISTVÁN

fecskeendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Meglévő mozdony- és kocsifeceksendőjét, valamint vészvonatát átalakítja

MOTOROS FECSKENDŐRE

Mátrai Antal és Társa Részvénytársaság, Budapest, VI., Teréz-körút 33

Gyári tel.: J. 81-85, közp. iroda: 22-26

Árajánlattal készséggel szolgálunk

Sürgőnycim: 22-26 MÁTFEIK

A Minimax

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

TELEFON
143-03**„TOTAL”**TELEFON
143-03

D. R. P. Nr. 243.478

Kézi száraz gyors tűzoltó-készülék

A világ egyetlen létező leglökéletesebb, minden körülmények közt biztosan működő, szárazon oltó tűzoltókészüléke!

„Világszabadalom”Német gyártmány! - Mindent olt - Szárazon olt - Hideg és meleg iránt érzéketlen - Sem víz, sem más kár nincs - Nem párolog - Nem robban - Nem piszkít - Használat után elzárható és töltés nélkül máskor is használható - **Zeppelin R. III.** **„TOTAL”** készülékkel repülte át az **Oceánt!** Hol tűzveszély lehetséges, nélkülözhetetlen - **Minden hivatásos és magántűzoltóságnál állandóan alkalmazva**

Egyedárusítás Magyarország részére

Gillemot Lajos műszaki vállalata

BUDAPEST, VI. KER., ANDRÁSSY-UT 25. SZÁM ÉS VI. KER., Ó-UTCA 6. SZÁM.

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61-23 IV., Ferenc-József-rakpart 18. szám

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31-83

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95-50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémtöredék

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 28297. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képviselő, az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, Budapest szfv. tűzoltófőparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltófőparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Állítsuk fel a vármegyei tűzoltó-szövetségeket!

A Csonkaország 14 vármegyéje között alig 4—5 akad olyan, mely rendesen megalakult vármegyei szövetség útján istápolja a tűzrendészet országosan fontos ügyeit. Siralmasan szomorú mérlege ez az ország tűzrendészeti viszonyainak. A vármegyék kétharmada tehát tűzoltó-szövetség nélkül áll. Nincs közös fórum, mely a helyi testületeket összefoglalná. Olyan ez, mint a nyári, mely pártor nélkül csak a kőbört. A községi testületek nélkülözök az egységes szellemet, egyöntetű irányítást és érzik az összefoglaló erő, a közös kapcsolat hiányát, mely a vármegye tűzrendészetét átkarolva, hivatott lenne azt diadalra vinni.

Miért van az, hogy a háboru alatt vérszegénységben legyengült és ma csak papíron létező, de nem működő szövetségek lábra állni még mindig nem tudnak? Miért van az, hogy oly vármegyék, melyekben szövetség azelőtt sem létezett, még máig sem jutottak azon belátásra, hogy enélkül a tűzrendészet szükségszerű fejlesztése csak helybeli testületek todozás-foltozására sülyed? Nem egyéb, mint sporadikus megvillanása a közjóért munkálkodó szellemnek, mely elfetelve, nem képes teljes egészében feltámadni. Ezzel szemben miért működik példás szorgalommal és dicséretes eredménnyel a pestvármegyei, a vas-, a fejr-, szolnok-, heves- és esztergomvármegyei szövetség és miért nem látni, hallani Zala, Somogy, Baranya, Bereg, Nógrád stb. vármegyék szövetségeiről? Azt hiszem, nem messze járok az igazságtól, ha azt mondom, hogy mindazon vármegyékben, hol a szövetség meg nem alakult vagy vérszegénységben sinylődik, hiányzik az az intellektuális erő, hiányzik az a férfiu, ki ugy szellemi, mint társadalmi magas állásánál és tekintélyénél fogva a vezetésre hivatott lenne. Pedig lehetetlen, hogy ilyenek ne legyenek! Vannak mindenhol oly derék férfiak, kiknek szava a megyében dörgő visszhangot kelt, kiknek neve fogalmat jelent, kik min-

den hazafias és közérdekű munkáért lelkesednek. Csak meg kell őket találni, csak meg kell őket nyerni a tűzrendészet szent ügyének, s akkor minden megváltozik. Ha pedig a vezér megvan és magasra emeli zászlaját, lesznek lelkes munkatársai, kik vele a nagy munkát vállalva végzik.

Lelkesedés, buzgalom és kitartás mindig ért eredményez. Példa erre az a néhány vármegyei szövetség, mely kiváló, eredményes működésével minta gyanánt szolgálhat. A pestvármegyei szövetség most ülte 50 éves fennállását, évkönyvet adott ki, versenyeket rendez, összes községei jól felszerelt tűzoltótestületekkel rendelkeznek stb.; Fejér vármegye szövetsége élénk tűzoltói életet teremtett, községei jól begyakorolt testületekkel bírnak, vármegyei tűzrendészeti alapot teremtett, mely közadók módjára hajtatik be; a szolnokvármegyei, ugyancsak buzgó, évenként több helyen tanfolyamokat rendez stb.; a vasvármegyei már ifjusági tűzoltó-csapatokat is szervez és mintaszerű szabályrendelettel építi fel a tűzvédelem hatalmas palotáját; az esztergomvármegyei nem régen állott talpra és máris napról-napra új testületeket alapít, tanfolyamot tart és lelkesen dolgozik. Mindez élénk bizonyosság arra, hogy ahol megfelelő, lelkes emberek vették kezükbe a mostoha sorsra ítélt tűzrendészet ügyét, ott fényes eredmények mutatkoznak.

Ahol egy Agorasztó Tivadar, egy Herbst alispán, egy Vida Pál, egy Dr. Kele József és egy László István stb. lelke táplálja a munka szellemét, ott más, mint fényes eredmény nem is lehet. Elvégre kérdem: Miért nem támadnak a többi vármegyékben is hasonló nagyszerű férfiak, miért idegenkednek a tűzrendészet felkarolásától és miért nem állanak annak a szövetségnek hazafias szolgálatába, mely nekik babért, a vármegyének pedig mérhetetlen hasznót és közmegnyugvást terem?

Szerkesztő.

Csővezetés a motorikus fecskendőknél.

Amióta a benzinmotoros fecskendőknél a víznyomás a kézfecskendők átlagos 4—6 atmoszférájával szemben 8—12 légkörre fokozható, a nagyobb vízszállító képesség mellett pedig nagyobb víztömegek is lövelhetők a tűzre, a csővezetés szabályai is sok tekintetben módosultak.

A nagyobb víznyomás révén ugyanis a sugarak távolsága, azok ütőereje nagyobb lett, s amíg a kézfecskendőknél a csővezetőnek a tűz közvetlen közelébe kellett bujni, hogy sugara még kötött állapotban, némi ütőerővel érje az égő tárgyat, addig a motoros fecskendőnél ezen távolság majd megkétszereződött. A csővezető tehát az erős sugárral vagy a tűztől távolabbról dolgozhat vagy pedig bent nagyobb távolságra tud vele érvényesülni. S amíg a régi gyenge sugárral kénytelen volt a tűzhöz egészen közel menni, hőséget tűrni, füstöt nyelni és még sem tudta a tűz feltartóztatását siettetni, addig az erős sugárral esetleg távolabb is maradhat, elkerülheti a meleget, a füstöt, esetleg kényelmesebb pozíciót is választhat magának anélkül, hogy az eredményt veszélyeztetné, mert ellenkezőleg, ez éppen az erős sugárnál fogva még így is gyorsabb, meglepőbb. Azért szokták mondogatni az öreg tűzoltók az ily helyen a fiataloknak, hogy utóbbiak nem is tűzoltók, mert a tüzet, füstöt csak távolról ismerik, nincsenek kitéve annyira a hő és füst egészségtelen behatásának, mint régente, midőn nem egy hivatásos csővezető itt szerzett szívbjának köszönhetette korai letörését.

A sugár ezen nagyobb nyomásból folyó ütőereje azonban oltóhatásának növelése kapcsán egyben fokozta a vele járó veszélyeket is. Ki nem látta pl., hogy mikor a motoros fecskendő sugarát kevesen vagy rosszul tartják és az kiugrik a kezük kezéből, hogy az miként rángatózik óriás kigyó

módjára a földön, s mindenkit leüt a lábáról, aki idejében el nem menekül! Jaj tehát annak a csővezetőnek, akit e nagy nyomás fent a háztetőn nem megfelelő állásban, elég segédszám nélkül és meg nem kötött tömlővel talál! Ha idejében el nem dobja a sugárcsövet, a mélybe rántja magával. Hogy mily nagy ily erős sugar visszaható ereje, az látható volt pl. egy izben egy budapesti tetőtűznél, ahol a forgatható tolólétra forgató-korongját nem huzta meg kellően a kezelőszám, a létrán álló csővezető pedig a sugarat oldalt irányította: a létrát a vízszög ellenhatása elfordította, mint a turbinakereket és a csővezető egyszerre az utca közepén találta magát, a szabadon álló létrán, melyet a házhoz ismét visszaforgatni kellett.

Veszélyes a nagy nyomású sugár azokra is, akiket szentbe talál, avagy akikre valamely tárgyról a közelben visszapattan, mert míg a régi gyenge sugár csak kellemetlen lemosásnak volt mondható, addig ezen erős sugár feldöntheti az ott állót, szemét érve, súlyos szembajt okozhat. A csővezetőnek tehát fokozottan kell ügyelnie arra, hogy a sugarat szemben álló társaira ne irányítsa, avagy magára vissza ne zudíttassa.

A nagyobb víztömeget szállító nagyobb motoros fecskendők és erősebb, nagyobb méretű sugarak másik eltérő tulajdonsága, továbbá a nagyobb víztömeg behatása a tűzre és a nem égő tárgyakra. A nagy víztömeg nagyobb tüzet olt, mint a kis tömeg víz; ennél fogva a vízből, erős sugarat rövidebb ideig kell az égő tárgyra engedni, mint a régi gyenge, kisméretű sugarat; mert ha sokáig folytatunk arra, az égő felület eloltása után a víz felesleg folyik oly tárgyakra, amelyekre pl. víz nem is kell. Azok eláztatása tehát itt hamarabb fog bekövetkezni, s ez okból erre fokozottabb figyelmet kell fordítani úgy a csővezetőnek, mint a vezénylőnek. Különösen áll ez pl. tetőtűzeknél, ahol a fölöslegvíz a ház mennyezetére kerül, azon átszivároghat és a lakás beletűz berendezését teheti tönkre. Ezen bajok elkerülhetők, ha a sugarat el-

Zászlóavatás.

Irtá és a vecsési önk. test. zászlóavatásán elszavalta:
Pertinger Rezső.

*E zászló előtt im meghajtom fejem,
A magyar erény jelképe ez nekem.
Önzetlen munka, bátorság, szeretet,
Szentebb célt zászló még sohasem hirdetett.*

*S e bátor, magyar kis tűzoltó csapat,
A mult idők szép nyomdokán halad;
Lelküket nagy, szent eszme hatja át:
Menteni életet, vagyont és hazát!*

*Sokszor csodáltam bátor küzdelmüket,
Lángoszlopok közt hogy oltják a tüzet!
Fullasztó, sötét füstfellegeken át
Támadják meg a dühöngő furiát.*

*Az szilaj dühvel a szikrák özönét
Torka poklából okádja szertesét;
S pusztit, emészt mohón, kegyetlenül,
Míg minden érték lángkarjaiba dül.*

*S az égő háznak kormos, csupasz falán
Áll a tűzoltó, kezében a csákány:
Lángtengerben, mint élő szobor,
Ki az elemek vad dühével dacol!*

*S birkózik bátran, mert tudja azt nagyon,
Hogy amit véd, ment, mind nemzeti vagyon,*

*S a magyar nemzet be sokat veszített:
Vad furiáknak martaléka lett!*

*Sok láthatatlan tűzoltó-jellemet
Világít gyakran a tűz csóvdja meg:
Mégvédi ingyen mások vagyont,
Míg ő viseli a foltozott ruhát!*

*Életet ment meg, palotákat véd,
Közben hordja az Élet nyügét...
De ha vészjel kong: mindent, mindent feled
És ismét rohan, hogy oltsa a tüzet.*

*Mi érdek készíti? Ó ingyen dolgozik,
Miért áldozza fel sok éjszakáit?
Mi ösztökéli? Erre a felelet:
A magyar erény és hazaszeretet!*

*Szent önzetlenség! Szent hazaszeretet!
Csak Te győzhetsz az elemek felett...
Ne hagyd lobogni a legnagyobb tüzet,
S elveszni benne ezt a nemzetet!*

*Tegyél csodát Te szentséges érzelem!
Vegyél erőt a gyűlölet-tüzen.
Az ország ég! Hamvad a becsület!
S varjúk kárognak e beteg hon felett...*

*Legyen tűzoltó minden jó magyar,
Ki nem gyűlölni, de szeretni akar,
Tépje ki kebléből a lelki furiát
S szeresse Istent, embert és hazát!...*

zárjuk, amint arra föltétlenül szükség már nincs, avagy ha a sugár átméretét kisebbre vesszük. Centrifugálszivattyúnál a sugár elzárása nyomás-többletet nem idéz elő; a sugár tehát időnként, avagy végleg is, minden további hátrány nélkül a csővezető által elzárható, ha t. i. elzárható lövőkéje van. A sugár átméretét pedig ugyancsak redukálhatja maga a csővezető, ha szabályozható, illetve több keresztmetszetű lövőke áll rendelkezésére. Dugattyus, vagy ehhez hasonló szivattyúknál azonban ezen elzárás nem végezhető a szivattyúkezelő értesítése nélkül, mert akkor a nyomás a tömlőben fokozódik és azt esetleg elrepeszti.

A motoros fecskendőknél megvan adva a lehetőség, hogy egy-két nagy átméretű vagy több kisebb átméretű sugarat vehessünk igénybe; pl. a budapesti hivatásos tűzoltóság új autófecskendői (népszerűen „Niagara“) adhatnak egy 28—32^{mm} átméretű, vagy 6 db. 16—18^{mm} átméretű sugarat. Ha tehát kisebbmértű égéssel állunk szemben, akkor a kisebb sugarakat vesszük igénybe és ezekkel 4—6 ponton támadjuk a tüzet; viszont, ha nagy égéssel állunk szemben, akkor két, esetleg csak egy erős, vízbő sugarat alkalmazunk, amellyel a tűzre nagy víztömeget lövelhetünk, s azzal formálisan eláztatjuk a tűzbeborult égő tömegeket. Igaz, hogy ily nagy víztömeg azután alul előtörő patakot okoz, de a nagy tüzeknél, pl. az amerikai tűzoltóság ezzel nem törődik, neki fő a tűz eloltása, a víz ellen védje a megmaradt holmikat a biztosító intézetek védőcsapata. A budapesti Silos égésénél pl. ily nagy sugarakat a visszamaradt tüzes törmelék-rakások áztatására alkalmazták, mert azokkal nagy távolságból lehetett ezen terjedelmes rakásokat átlócsolni. Ahol nagy tűz gyors megállításáról van szó, ott is indokolt ily erős, nagyméretű sugár alkalmazása, de csak addig, míg a víztömeg tényleg olt, illetve fölslegesnek nem mondható.

Ily sugárakat természetesen a sugár szórátása a hüvelykujjal — miként azt a kézfecskendőknél tenni szoktuk — a nagy nyomás miatt nem eszközölhető. Amikor azonban arra szükség van, akkor viszont már nincs szükség a motoros fecskendő járatására, ott már megfelel a kézfecskendő vagy vízvezeték nyomása, sugara is, tehát megtekinthetjük a benzint és kímélhetjük a motort.

Braxator.

A robbanóanyagok raktározása és kezelése.

Irta: Rosta Géza, a csepeli lőszergyár tűz. parancsnoka.

A tűzoltó igen gyakran kerül olyan helyzetbe, amely reá nézve a megsemmisülést idézheti elő. Különösen akkor, mikor a robbanó gázok, vagy nagyfeszültségű villamos áramu vezeték fenyegetik, de legkiváltképpen, mikor robbanó anyagok által okozott tüzvésznél kell az oltási munkálatokat végeznie. Védekezni pedig csak úgy lehet, ha az anyagok sajátos természetét ismerjük. Ez okból én az utóbbiakkal, a robbanó anyagok természetével, illetve tulajdonságaival akarom bajtársaimat megismertetni. Egészen mástermészetű egy robbanó anyaggal telt kamrának vagy raktárnak az égése, mint egy tető, vagy egyéb anyagok égése. Robbanó anyagoknál, pl. dinamit, ekrazit, pikrinsav, gyutacsok és felhalmozott gyújtózsínóroknál, valamint fekete és füstnélküli lőpornál a tűzoltónak nagy körültekintéssel kell eljárnia, mert az ilyen tüzek igen könnyen több emberáldozatot követelnek akkor, ha a vezénylő tűzoltótiszt a robbanóanyagok tulajdonságairól nincs tájékozva.

Mindenekelőtt előre bocsátom azt, hogy a fent nevezett robbanó anyagoknak elraktározása és a műhelyben való kezelése külön szigorú előírások szerint történik, melyeknek pontos betartására külön kiképzett katonatisztek, altisztek és szakemberek ügyelnek fel.

A raktárak földszáncokkal körülvett különálló kis beton-épületek, melyek üveggel fedett, könnyű tetővel és kifelé, légnyomásra nyíló ablakokkal vannak ellátva azért, hogy egy esetleges öngyulladás vagy robbanás alkalmával a keletkező nagy nyomásnak könnyen engedjenek. A földszáncok bejáratainál föltétlenül őrszemnek kell állni, hogy az avatatlan egyének által megközelíthető ne legyen.

Azokban a műhelyekben, amelyekben robbantó anyagokkal dolgoznak, az egész padlózatnak nemezzszőnyeggel kell borítva lenni, sőt az ott dolgozó munkások is nemeztalpu cipőben kell hogy járjanak, nehogy a robbantó anyagok szállópora, mely különben ventilátorokkal lehetőleg elvonatik, surlódás okozta tüzet eredményezzen.

Az ilyen műhelyben a munka befejezte után semmiféle robbantó anyagnak maradnia nem szabad, azokat onnan a külön erre a célra szakszerűen épített, vasajtóval — tehát nem faajtóval — elzárt kamrában kell elhelyezni. A világításnak, villamosmotornak és biztosítóknak, sőt még a világítótesteknek is az épületen kívül kell elhelyezve lenniök, hogy az esetleges rövidzárlatok semmi szín alatt robbanást ne okozhassanak.

Ezek nagy általánosságban azok a biztonsági intézkedések, melyeket a lőpor és robbantó anyagok kezelése és raktározása körül szigorúan be kell tartani, s melyekre a tűzoltókat is ki kell oktatni.

Ezek után áttérek a lőporok és robbanóanyagok külön ismertetésére.

Fekete lőpor.

A fekete lőpor salétrom-, kén- és szénből áll. Gyulladás hőfoka 300° C. Gyufa-, vagy bármilyen láng behatására meggyullad. Elégése alatt körülbelül 3500° C hőt fejleszt. Szabadon vagy laza állapotban, pl. hordóban, valamint a földre elszórtan meggyujtva hirtelen lobban, míg szorosan elzárt helyen, pl. lövedékekben, csappantyú által meggyujtva robban. Nagyon óvatosan kezelendő, vassal ütni vagy surolni nem szabad. A fekete lőpor apró alakú szemcsékben vagy sajtoló darabokban kerül felhasználásra. Használják lövedékekbe robbanóanyagul vagy vadászati célokra.

Füstnélküli lőpor.

Nitrocellulose lőpor. Fagyapótnak salétromsav- és kénsavval való keveréséből készült. Gyulladási hőfoka 250° C, gyufával nehezen gyullad. Csappantyú erős lángjától biztosan meggyul, égése alatt 2800° C hőt fejleszt. Szabadon akár laza állapotban, akár elszórtan lassan ég el, s nem lobban. Szorosan elzárva töltényekbe, csappantyúval meggyujtva robban, de füstöt nem ad. Útésre kevésbé érzékeny, szállításra nézve elég biztos.

Cellulose-nitroglycerin lőpor.

A glicerinnek salétromsavval való kezelése közben celluloseval keverve készült. Gyulladási hőfoka 250° C. Gyufától nehezen gyullad, csappantyú lángjától biztosan meggyul, égése alatt 3000° C hőt fejleszt. Szabadon akár laza állapotban, akár elszórtva lassan ég el és nem lobban. Szorosan elzárva töltényekbe, nagy erővel robban. Útésre, dörszülésre érzéktelen. Szállítása biztos. (Folytatjuk.)

Segélyzőpénztári befizetések 1925. évre. Budapest önk. 65 tag, Szabolcsbányatelep 27 tag, Császár 35 tag, Vid 35 tag, Dunaalmás 50 tag, Poroszló 31 tag, Dég 100 tag, Tamási 42 tag, Tarján 15 tag, Bakonyjákó 75 tag, Bakonyoszlop 70 tag, Gamás 45 tag, Csesznek 62 tag, Kéttornyulak 25 tag, Etyek 20 tag, Mihályháza 89 tag, Miskolc 82 tag, Pesterzsébet Juta- és Kenderipar r-t. 35 tag, Magyarszentkirály 53 tag, Kunágota 11 tag, Bakony-szentkirály 15 tag, Körmend 57 tag, Ecséd 75 tag, Rábakecöl 30 tag, Kispeszt városi 80 tag, Dudar 35 tag, Siómaros 50 tag, Ács 135 tag, Héreg 12 tag, Veszprém városi 1 tag, Dunapentele 30 tag, Norág 25 tag, Balatonszabadi 75 tag, Bana 20 tag, Magyarpolány 69 tag, Apátfalva 16 tag, Dabrony 44 tag, Csetény 25 tag, Ócsöd 26 tag, Pesterzsébet jutagyár 35 tag, Szakony 30 tag, Gyalóka 20 tag, Nagygyimót 75 tag, Szentgál 100 tag, Vinár 22 tag, Sikátor 43 tag, Pápakovácsi 38 tag, Kup 45 tag, Márcalgergelyi 33 tag, Cibakháza 62 tag, Cegléd városi 15 tag, Kiszombor 38 tag, Ersekcsanád 30 tag, Somlóvecse 40 tag, Sóly 58 tag, Törökszentmiklós 52 tag, Vérteskozma 25 tag, Ujfehértó 37 tag, Lepsény 56 tag, Alsók-Csurgóarkad 28 tag, Mezőkomárom 75 tag, Gödöllő 40 tag, Kerta 60 tag, Diósgyőr önk. 28 tag, Pápaderecske 23 tag, Barcs 25 tag, Székesfehérvár 43 tag, Kísszőlős 25 tag, Alsóiskár 18 tag, Középsiskár 19 tag, Vértesacsa 32 tag, Kiscsász 35 tag, Vértesboglár 33 tag, Pata 25 tag, Basal 20 tag, Felsőiskár 42 tag, Szentgotthárd 44 tag, Nagykálló 31 tag.

Kerületi automobilfecskendők.

Irta: Papp Ferenc.

Először 1913-ban foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy a Szegedet környező gazdag és népes községekkel együtt, illetőleg ezeknek a községeknek anyagi hozzájárulásával szerezzem be a szegedi önkéntes tűzoltótestület oly autófecskendőt, amely a beszerzéshez hozzájáruló községekbe is kivonulna ottani tüzek esetén. Ezt a fáradozást akkor siker is koronázta: Szőreg, Dorozsma, Tápé, Algyő, Sándorfalva és Kistelek községek meg is szavazták a hozzájárulást. Ugy, hogy ezekre a hozzájárulásokra, — amelyeknek azonban már sem az összegére, sem a percentjére nem emlékezem — és a szegedi önkéntes tűzoltótestület anyagi erejére támaszkodva, a testületnek 1914. évi jan. 18-án tartott közgyűléséből meg is rendeltünk a Benz magyar automobil- és motorgyár részvénytársaságnál egy ily autófecskendőt, úgy hiszem, az első „kerületi automobilfecskendőt”. Akkor ugyanis még Németországban sem igen beszéltek annyit a már mindennaposá vált „Überlandfahrzeug“-ról.

A mi autófecskendőnk egy teherautó-alváza beépített 50 lóerős Benz-motorból és ezzel összekapcsolható „Rag“-szivattyúból állott volna. De a megrendelés szerint lett volna még rajta kisebb vízforrásokhoz alkalmazható és csak egy jobb kézifecskendő vízszállító-képességének megfelelő teljesítményű hordozható, illetőleg levehető és kerekeken továbbítható kis benzinmotor aggregát is. Persze ezenkívül létrák, bontó eszközök, tömlőtekercek és vízes-tömlők részére hely és 250 méter tömlőt felvevő felfüggesztett tömlőmofolla is.

Ennek a kerületi autófecskendőnek a beszerzésére akkor az ideát az a szükség és kényszerhelyzet adta meg, hogy a város hatósága autótűzoltószerek beszerzéséről többszöri kísérletem és előterjesztésem dacára hallani se akart, a szegedi önkéntes tűzoltótestület pedig egymagában a legnagyobb agilitás és a legjóindulatubb támogatások dacára sem rendelkezett elegendő anyagiakkal és nem is bizott önmagában, hogy ezt az összeget még részletekben is elő fogja tudni teremteni, 33,938 koronába került ugyanis akkor ez az automobil-fecskendő és a megrendelő-levél értelmében ebből az összegből csak 10,000 koronát kellett a megrendeléskor lefizetni, míg a többi évi 2000 koronás részlettel és kamataival törlesztette volna a testület.

A sors könyvében azonban másképen volt megírva, így az önkéntes tűzoltótestület nem kaphatta meg ezt az autófecskendőt, melynek szerződéses szállítási ideje 1914. évi július 21-ére volt megállapítva, noha a fecskendő erre az időre el is készült és fel is adatott Gumpoldskirchenben, — ahol a fecskendőt építették beléje — a szegedi önkéntes tűzoltótestület címére. Azonban, mint később kitudódott, az autófecskendőt Győr állomáson a hadvezetőség az időközben kihirdetett mozgósítás következtében igénybevette és később a wöllersdorfi löszergyárnak utalta ki, mi pedig visszakaptuk az előlegül kifizetett 10,000 koronát.

Hogy most újból „kerületi autófecskendő“-ről írok, arra ezuttal nem az a gondolat készlet, mintha ismét ilyesféle tűzoltószerek beszerzésén fáradoznék. Ez a mi szempontunkból időközben feleslegessé vált, mert időközben Szeged város a tűzoltósága részére négy autószerzt szerzett be:

1920-ban egy autószerkocsit	1650 arany K-ért
1921-ben egy mentőautót	3004 „ „
1923-ban egy autófecskendőt	7999 „ „
1924-ben egy forg. autótólólétrát	15,294 „ „
összesen 27,947 arany K-ért.	

Ezek az összegek úgy jöttek ki, hogy a szerekért a város által kifizetett összegeket az azok kifizetésének napján jegyzet kurzus alapján a svájci frankon keresztül aranykoronára számítottam át. Ezek szerint tehát mind a négy autószerzt olcsóbban, kevesebb aranykoronáért vásárolta Szeged városa, mint amennyibe 1914-ben egyetlen autófecskendő került volna. És ebben az összegben még egy motorfecskendő átépítése is bentfoglaltatik. Magyarázata ennek az olcsó beszerzésnek az, hogy a mentőautó, az autószerkocsit teljes alváza, a motorfecskendő motorja és az autótólólétra alváza a hadsereg által leszerelt és rendkívül olcsó áráért átengedett autókból kerültek ki. Az autófecskendő és az autótólólétra felépítménye pedig vételre rendkívül kedvező időben és igen méltányosan megkötötttegyezségi vételárakért szállítottak a cégek által.

Szeged város tehát egyelőre nagy lépéseket tett a tűzoltóság automobilizációja felé. Én alig hiszem, hogy hamarosan a tűzoltói felszerelés további tökéletesítésére újabb előzetes hozni hajlandó volna. Erre, úgy gondolom, joggal következtethetek abból is, hogy ezekért a rendkívül előnyös autószer-beszerzésekért is csak gáncsot és szemrehányást kaptam, de elismerést semmit. Eszemben sincs tehát sem Szeged városnál, sem a szegedi önkéntes tűzoltótestületnél újabb autószer vagy kerületi autófecskendő beszerzésével kísérletet tenni. Pedig tudom, hogy azóta Németországban egymásután szerzik be ezeket az igen jól bevált kerületi szereket: 1921-ben Chemnitzben és Bajorország több kerületében, 1923-ban Breszlau körzetében, 1924-ben pedig Brandenburg és Köszlin körzeteiben állítottak szolgálatba ily kerületi autófecskendőket és mert azok a gyakorlatban igen jól beváltak, folyton újabb és újabb oly beszerzésekről olvashatunk a német szaklapokban.

A közvetlen impulzust ezen cikkem megírására egy napokban volt tüzeset adta meg: Dorozsmán kigyulladt egy nagyobb ház. A szegedi toronyőrség az éjjeli vak sötétségben azt vélte, hogy Szegedhez tartozó területen ég a hatalmas lánggal világító tűz, jelezte az őrségnek, mely azután ki is vonult a megadott irányba. Jóval kívül voltunk már a város határán és már egészen közel a tűzhöz, amikor meg tudtuk állapítani, hogy a tűz Dorozsmán van. Természetesen nem fordultunk vissza, hanem segítségére mentünk a dorozsmai bajtársaknak. Körülbelül 6—7 kilométer távolságra lehettünk a laktanyától a tűz helyén és noha a dorozsmai tűzoltóság meglehetősen jó hírben álló tűzoltóság, mégis mi érkeztünk pár pillanattal előbb

a tűz helyére, mint a helybeli tűzoltók. Ez elevenítette fel bennem az 1913—14-beli gondolatokat és ez a körülmény győzött meg újból arról, hogy a kerületi autófecskendők nemcsak Németországban, de Magyarország sűrűn épült részeiben is, pl. Dunántul stb., szintén igen hasznos szolgálásokat tehetnének.

Természetesen ezeknek az autófecskendőknek a használhatósága igazán csak akkor jut érvényre, ha

1. oly központon nyer elhelyezést, ahol az állandó éjjel-nappali kiszolgálása ennek a szernek biztosítva van,

• 2. ha a körzetbe tartozó községek közt a minden időben való azonnali tűzjelzés lehetősége elő van készítve,

3. amely községeket oly utak kötnek össze, melyek autóval az év minden szakában járhatók,

4. ahol a vízszerzési viszonyok rendezéséről előzetesen gondoskodás történt. (Az autófecskendőkhez, bár nagyobb távolságokban, de kiadós vízforrások szükségesek.)

Ha ezek a feltételek rendelkezésre állanak és az egyes községekben az áldozatkészség is megvan, úgy a kerületi autófecskendők beszerzése és szolgáltatba állítása által a tűzvédelmi viszonyok lényegesen megjavíthatók. Ily körülmények között tehát kerületi tűzoltó autófecskendők beszerzése a legmelegebben ajánlható.

Hogy milyenek legyenek ezek a kerületi autófecskendők: személy- vagy teherautó-alvázra építtessenek-e? Milyen erős legyen a motoruk? Milyen legyen a velük elérhető sebesség? Mily felszerelési tárgyak legyenek rajta? Mily nagy legyen a szivattyú vízszállítóképesége? Mekkora lehet egy körzet nagysága? stb. stb. arra nézve is készséggel adunk egy újabb cikkben felvilágosítást, ha ezen felvetett eszme iránt valahonnan érdeklődést tapasztalunk.

Annyit azonban már most előre is megjegyzek, hogy ez a kerületi autófecskendő nem pótolja és nem is pótolhatja a tűzrendészeti kormányrendeletben minden község részére előírt legalább egy kézi fecskendőt, sem a helyi tűzoltóságot. Tehát nem arra való, hogy ez előírt fecskendő beszerzési, vagy a tűzoltóság felállítási és fenntartási költségét kerületi autófecskendő beszerzése által megtakarítsuk, illetőleg ezen kötelezettség alól egyszeri hozzájárulás által mentesüljenek a községek, hanem arra való, hogy ez az oly sok esetben elegendőnek nem bizonyult minimális tűzvédelmi berendezkedést fokozza, tökéletesbitse, a tűzvédelmet növelje, hogy így nagyobb tűz esetében se kelljen az egész községnek a föld színéről elpusztulnia, amiről mostanában oly sokszor olvashatunk.

A „Magy. Országos Tűzoltó-Szövetség“ postai csekk száma: 23,297. — Kérjük olvasóinkat, hogy befizetésekhez a postán csekkürlapot venni, ezen számot ráírni és az összeget azzal a postán feladni sziveskedjenek.

Védőgáz nélküli benzintárolók föltételei.

A gázzal (szénsav, nitrogén) védett benzintárolók üzemi költségei a gáz árának emelkedésével felette felszaporodván, a gáz által védett tárolók mellett újabban oly tároló-szerkezetek nyertek hatósági elvileges engedélyt, amelyeknél a robbanás elleni relatív biztonság más szerkezetek utján éretik el, így: a Dabeg-féle, és a Fulgor nevű szerkezet. Minthogy azonban a biztonság ezeknél csak relatív és nem abszolút, szükséges volt, hogy a hatóság a felállítást bizonyos föltételekhez kösse és minden egyes felállítási kérelmet a helyszíni viszonyok figyelembevételével külön-külön bíráljon el. Budapesten az építési felsőbb hatóság a közmunkák tanácsa lévén, ez állapította meg e feltételeket, melyeket alábbiakban azért közlünk, mert az egész országra irányadók, tehát közérdekűek lehetnek.

1. A motorbenzin elhelyezésére szolgáló tartány rendszerint épületeken kívül, földalatti aknában, elmozdulás ellen biztosítva úgy helyezendő el, hogy annak legfelső része legalább 1.5 méterre maradjon a talaj színe alatt. Ezt a távolságot az engedélyező hatóság indokolt esetben leszállíthatja 1.0 méterre. Az akna a tartány elhelyezése után homokkal, hamuval vagy földdel teljesen kitöltendő, hogy benne légtér ne maradjon. Ugyancsak feltöltendő homokkal vagy aprószemű (legfeljebb 3 mm. átmérőjű) kavicsal a tartány kupja felett létesítendő falazott akna, amely a talajszinben vízmentesen elzárandó.

A közterületen elhelyezendő tároló helyét a hatóság, szükség szerint a földalatti művek vezetőségeinek bevonásával, helyszíni kitiűzéssel állapítja meg; az elhelyezési munkálatok megkezdéséről az érdekelt közművek vezetőségei minden esetben kellő időben értesítendőek.

2. A földalatti tartány a külső és belső nyomásra kellőképpen méretezett, de legalább 5 mm. falvastagságú, légmentesen szegecselts folytvaslemezekből készített és a káros behatások ellen kívül-belül megfelelő szigetelő réteggel látandó el.

A fellépő elektromosság elvezetésére a tartányt földelni kell.

3. A tartányban rendszerint legfeljebb 5000 kg. motorbenzin raktározható.

A hatóság indokolt esetekben nagyobb benzinneműség raktározását is engedélyezheti.

4. Az összes csővezetékek varrat nélküli acélcsövekből készítették és vegyi behatások ellen horganyzással vagy más avval egyenértékű borítással védendőek. Benzint vezető csöveknél, a töltésnél fellépő surlódásból keletkező elektromosság nagyobbarányú fejlődésének megakadályozására, kellő bőségű csöveket kell alkalmazni.

Az összes légjárta csővezeték begyulladás ellen kettős biztosítókkal látandó el (kavicságy, csököteg, Davy-féle kettős szitaszövet).

5. A töltő csőnek közel a tartány fenekéig kell lenyulnia és abban úgy a tartány felett, valamint a záró csap alatt begyulladás ellen megfelelő biztosítókat kell alkalmazni.

6. A légvezető csöveket lehetőleg a tető fölé, de mindenkor legalább 3 m-re a talajszin fölé kell vezetni úgy, hogy annak lefelé görbitendő felső vége könnyen megközelíthető ne legyen.

A légvezető csőben közvetlenül a tartány fölött, valamint a kitoroklás előtt begyulladást gátló biztosítókat kell alkalmazni.

Ugy a töltőcső, mint nyomócső felső vége légmentesen záró szerkezettel látandó el.

7. A földben levő összes vezetékeket erőszakos behatások ellen szárazon rakott téglasorral, illetve szárazon rakott és földdel kitöltött téglacsatornával kell megvédeni; a vezetékeket nem szabad építlehelyiségeken keresztül vezetni.

8. A csapállvány, amelynek lezárhatónak és teljesen tűzbiztosnak kell lenni, csak épületeken kívül, szabadban helyezhető el és szükség szerint vasból vagy kőből készült kerékvetőkkel biztosítandó.

9. A töltéshez és csapoláshoz csak megfelelő erős ellentállóképes és tömören felerősíthető csavarzattal ellátott tömlők használhatók, amelyek használat után gondosan kiürítendőek.

10. A tároló összes szerelvényeit, valamint az összes csővezetékeket az illesztési helyeken, gumini alkalmazásának kizárásával, légmentesen kell tömíteni.

11. A tárolóberendezés körül a kezelésre szükséges területen a talajt hézagmentes, a benzint át nem bocsátó burkolattal kell ellátni és a közelében levő csatorna-szemeltetés szükség szerint benzinfelfogó edénnyel kell felszerelni.

12. Minden tárolóhelyen a tartány mindenkori benzintartalmát feltüntető jelzőkészüléket kell alkalmazni.

A szivattyúzáshoz rendszerint csak kézihajtású szivattyúk használhatók. Motorikushajtású szivattyúkra külön kell az engedélyt kérni.

13. Amennyiben a szállító-szivattyú a benzin mérésére is szolgál, azt előzőleg hatósági hitelesítésnek kell alávetni.

14. A csapállvány körül nyílt tűznek vagy lángnak a használata, valamint a dohányzás tilos; erre nézve feltűnő, a következő felírás alkalmazandó: „Dohányzás, nyílt láng vagy tűz használata tilos“. Mesterséges világításul csak kettős üvegburával ellátott izzólámpákat szabad használni.

Udvarokban elhelyezett csapolóknál gondoskodni kell arról, hogy a benzingőzök a szomszédos helyiségekbe ne hatolhassanak és nyílt tűzzel érintkezésbe ne juthassanak.

A tartányt csak a nappali órákban, robbanás ellen biztosított edényekből vagy erre a célra szolgáló tartánykocsiból szabad megtölteni. A benzin kiszolgáltatása szintén csak közvetlenül a gépkocsi tartányába avagy robbanás ellen biztosított edényekbe történhetik, mindenkor zárt csővezetéken keresztül.

15. Minden tárolóberendezést öt évenként alapos külső és belső vizsgálatnak kell alávetni, amely alkalommal az két (2) légkörnyomásra nyomópróbának is alávetendő. Ezenkívül a berendezést legalább minden két évben hasonló nyomópróbának alá kell vetni. A nyomópróba a hatóság kívánságára évenként ismétlődő.

A vizsgálat, illetve próba eredménye bevezetendő a tároló helyén tartandó ellenőrző könyvecskébe, a vizsgálat jellegének (engedélyező, időszakos stb.), keltének, eredményének és a vizsgálatot végző szakközeg nevének feltüntetésével.

16. A tároló szerelési munkálatának megkezdését az illetékes kerületi előjáróságnál szóval, vagy írásban be kell jelenteni.

17. A tároló használatbavételére az engedélyt az illetékes kerületi előjáróság adja meg, előzetesen megtartott hatósági vizsgálat alapján; a használhatási engedélyt eljárás díj előzetes lefizetésével írásban kell kérni.

18. A hatósági vizsgálat kiterjed az egész berendezésre annak megállapítása végett, hogy az megfelel-e az engedélyező terveknek és feltételeknek, továbbá arra, hogy a berendezés légmentesen lezárható-e. Ez utóbbi körülmény igazolására a berendezést két (2) légkörnyomásra nyomópróbának kell alávetni.

A vizsgálat eredménye bevezetendő az ellenőrző könyvecskébe.

Kielégítő eredménnyel megtartott hatósági vizsgálat alapján a tároló használatbavételére az engedély a helyszínén szóval is megadható, az írásbeli engedély kiadásáig terjedő érvényességgel.

19. Amíg a kerületi előjáróság a használati engedélyt meg nem adta, a tárolót használatba venni tilos.

20. A tároló kezelésével és felügyeletével csak az erre a célra kitanított egyén bízható meg, aki elsősorban felelős a berendezés helyes kezeléseért.

A kezelő nevét be kell vezetni az ellenőrző könyvecskébe, amelyben minden személyváltozás is, idő szerint, feltüntetendő.

21. A kezelő tartozik minden idegen beavatkozás kizárásával az üzemmellel összefüggő összes munkálatokat

végezni, a berendezést állandó felügyelet alatt tartani, a dohányzási tilalom betartására ügyelni, a tömlőket használat után azonnal kiürítve biztos helyre raktározni és a berendezést üzemszünet alatt teljesen zárva tartani. Az ő kötelessége a tapasztalt hiányokról megbízójának azonnal jelentést tenni és vizsgálati alkalmával a helyszínén tartandó ellenőrzési könyvecskét a hatóság kiküldöttjének felmutatni.

22. A berendezés üzemből származó összes károkért és balesetekért az engedélyes felelős.

23. A hatóság fenntartja magának a jogot, hogy a berendezés be nem válása esetén az adott engedélyt visszavonhassa, esetleg újabb kikötésekkel megváltoztathassa.

Robbanás egy offenbachi fényképvegyészeti gyárban.

(Zwätz főtűzfelügyelő adatai nyomán [Feuerschutz].)

Az offenbachi fényképvegyészeti gyár tűzese visszavezethető a villámfény-anyag robbanására. Az épület, amelyben ezen anyag csomagoltatik, 5 m. széles, 6 m. mély, 4 m. magas műhelyterem volt, 40 cm. vastag falak által hordott és 24-es kettős T-vasak közé épített betonmennyezettel, mely fölött a tető állt. A tűzoltóság megérkezésekor mindez egy romhalmaz volt. A robbanás a tetőt egy másik szomszédos tetőre vetette, s azt is keresztültörte. Egy szemközti fafeszter elejét leszakította, s egyes deszkák befuródtak a padlásba. Egy hozzáépített gyáregületnek 40 cm. erős és 6 m. magas tűzfala 10 m. hosszban ledőlt, úgy, hogy a rajtafekvő tetőzet lógó helyzetbe került, s alálamasztani kellett. Az ezen falhoz támaszkodó iroda összerombolódt és részben törmelék alá került. A környék ablaktáblái bezúzódtak.

Az észlelt kétszeri robbanás okát a következő magyarázat adja meg: A feldolgozás alá kerülő anyagok magnézium- és alumíniumpor, amelyek időközti fénypor részére barytsalétrom adatik. Ezen anyagot bádogdobozokban tartják. Egy ily 12 literes dobozban felrobbanhatott a kifejlődött durrgáz, mely akként keletkezett ott, hogy a hosszabb ideje elfekvő anyag higroszkopikus nitrátartalmánál fogva magába vett a légkörből nedvességet, öngyuló lett és a bennelévő könnyű fénypor a vizet szétbontotta élenyre és hidrogénre, azaz durrgáz képződött, mely aztán a doboz tartalmát robbanásba vitte. Ezen kis adag robbanása azonban még nem rombolta szét a műhelyt, de a hosszú lángnyelv behatásán kívül felkavarodtak ezáltal a műhelyben heverő összes fémporok, annak nitrátos keverékei, a légnyomás leszakította a lazább dobozok fedeleit, úgy, hogy azok tartalma is szaporította a porfelhőket, s így állt be rövid időköz múltán a második, nagyobb porrobbanás, melynek aztán ilyen romboló hatása lett. Másutt előfordult esetekben tudjuk, hogy egy köbméter levegőbe 7 gramm alumíniumpor már robbanóképessé teszi azt, s ha ehhez surlódás, nyílt tűz, villamosszíkra gyújtókat szolgáltat, a robbanás beáll. Itt pedig ezen behatás megvolt adva az első doboz felrobbanásában, s így csak a pormennyiségről lehetne szó. A műhely kerek 100 köbméteres űrtére mellett, s figyelembevéve azt, hogy az ajtó nyitva állt, elegendő volt a robbanás lehetőségéhez 700 gramm finom alumíniumpor vagy a megfelelő adag magnézium, s ily mennyiség valószínűleg meg is volt.

Ha levegőben alumíniumpor robban, 3000 Celsius foknyi hőt is észleltek. De ha csak 2700 C fokot veszünk, akkor is az ismert gázszabályok szerint a gázok volumenszorulata legalább tízszeres lesz, ha figyelmen kívül hagyjuk is az esetleges fokozási póthatásokat. Más szóval a falakra és a mennyezetre függőlegesen irányban

legalább 10 atmoszféra nyomás hatott, holott a 40 cm-es fal legfeljebb 5 légkönyomást bírt ki. Ezen nyomás természetesen csak egy pár pillanatilag hatott, mert a fenti hőfokból következtelve, felette nagy, körülbelül egy másodperc 30-ad részének megfelelő robbanási sebesség állhatott be, mely éppen e nagy rombolást aztán előidézte. *Br.*

A belügyminiszter 229,713/1925. sz. körrendelete valamennyi törvényhatósághoz és rendőrfőkapitányhoz a 44,200—1924. sz. körrendelet pontosabb végrehajtása és fokozottabb ellenőrzése tárgyában.

Az 1924. évi március 8-án 44,200/1924. sz. a. kelt körrendeletem tartalmazza azokat a megelőző szabályokat, amelyeknek pontos betartása esetén a mezőgazdasági termények a tűzvész pusztításaitól megóvhatók.

Ugy a körrendelet mikénti foganatosításának ellenőrzését teljesítő kiküldötteim jelentéséből, mint más oldalról is arról szereztem tudomást, hogy e rendeletet egyes helyeken hiányosan vagy egyáltalán nem hajtották végre.

Mint hogy a mezőgazdasági terményeknek a tűz pusztításaitól minden eszközzel való megóvása egyenesen nemzeti érdek, szükségét látom annak, hogy e gazdasági évben külön is felhívjam Cimed hivatkozott körrendeletem pontosabb foganatosítására, valamint arra is, hogy a rendelet pontos és szigorú végrehajtását az elsőfoku közigazgatási hatóság kötelező ellenőrzésén kívül Cimed is ellenőrizze és ahol mulasztást észlelne, elsősorban a mulasztó hatósági személlyel szemben a legszigorúbban járjon el. Tett intézkedéséről mielőbb jelentést várok.

Budapest, 1925. évi március hó 21-én.

Dr. Rakovszky s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

Vármegyénk tűzbiztonsága.

Nagyobb óvintézkedésekre van szükség.

Budapest székesfőváros hírlapjaiban terjedelmes közleményeket olvashattunk mult hét utolsó napjai folyamán a Teréz-köruton és egy* kültelki gyárban előfordult nagyobb mérvű tüzesetről.

A Teréz-köruti tüzesetnél működés közben egy tűzoltó életét vesztette, többen pedig megsérültek. A tűzoltói eszközökben érzékeny pusztulás származott, maga az égő ház tulajdonosa pedig több millióra rugó kárt szenvedett, mely kárösszeg biztosítás útján nagyobb részben megtérül ugyan, de a lakók kárát senki sem téríti meg.

A vizsgálat adatai szerint a Teréz-köruti borzalmas szerencsétlenség abból keletkezett, hogy a háztetőn elhelyezett villamos reklámtáblánál elmulasztottak minden előző óvintézkedést, a gyári tüzesetet pedig munkások vigyázatlansága okozta. Ennyit a budapesti tüzesetekről.

En azonban a mi vármegyénk területén ugyanazon napokban előfordult másik nagy tüzesetre akarom a lapok tisztelt olvasóinak — főleg a községek vezetőinek, az uradalmi gazdatisztek és a megyebeli birtokos-osztály figyelmét felhívni és mindkét tüzesetből a konzekvenciát levonva, őket az óvatosságra ezuttal is inteni.

A most említett megyénkbeli nagyobb tüzeset Sárkeresztur községhez tartozó Sándormajorban,

őzv. Breuer Józsefné kárára történt, hol a lángok martalékává vált egy nagyobb gazdasági épület, állatállomány és gazdasági termékek, áldozatul esvén a benne lakott uradalmi cselédség minden ingó vagyona és élelmiszere is, mintegy 800 millió, vagy egy milliárd korona összértékben, melynek csak csekély része térül meg biztosítás révén.

Itt is a gondatlanság és a netáni tüzeset keletkezésére vonatkozó elővigyázati intézkedés teljes hiánya okozhatta a tűz kitörését, annak nagyobb elterjedését és az oltásnak fogyatékoságát, melyet a jóval később távolról érkező segély nem tudott már pótolni, s a pusztulásnak gátat vetni.

Eme tüzeset úgy származott, hogy a cselédek egyike disznót ölt és zsirt sütött, miközben a silány alkotású rozoga kémény tüzet fogott, melytől a tetőszerkezet lángra lobbant, s a tűz vígan terjedt tovább, mivel a tűzoltáshoz semmiféle megfelelő eszköz a pusztán nem volt, megelőző tűzvédelmi intézkedésnek pedig nyoma sem mutatkozott.

Pedig hát derék alispánunk az ő megértő és átérző lelkével szakközegének — a vármegyei tűzoltószövetség elnökségének — közreműködésével minden évben és minden kínálkozó alkalmat felhasználva inti, oktatja a megye közönségét a tűz kitörésének megelőzésére, mert hisz voltaképpen a tűzrendészetnek az az első és fontosabb részlete.

Alispánunk és tűzoltószövetségünk szüntelen buzdítja a községek előljáráóságát, s ezek útján az uradalmakat éppugy, mint az egész gazdasági közönséget az egyes tűzvédelmi óvintézkedések megtételére, tűzoltóeszközök beszerzésére és jókarban tartására, esetleg pótlására, vízszerezésre, elfogat biztosítására, tűzoltók toborzására és azok szakképzettségének megszerzésére, mely utóbbi célra a tűzoltószövetség áll rendelkezésre. Az évente tartani szokott megyei tűzoltó vándorgyűlések alkalmával rendezett tűzoltó versenygyakorlatok is eme oktatások és serkentési célokra irányulnak.

Ezekon kívül gondoskodik alispánunk a vármegyei tűzoltószövetség elnökségével egyetértőleg arról is, hogy a tűzvédelmi intézkedések mibenléte szakszerű ellenőrzésben részesüljön vármegyénk egész területén.

Szabályrendelete a vármegyének igen tudós határozmányokat foglal magában, melyeknek lelkiismeretes betartása esetén megyénk területén a tűzveszék nagyobb rombolását meg lehetne akadályozni, sőt a keletkezését is gyéríteni.

E részben az uradalmakat illetőleg külön is tartalmaz a szabályrendelet utasítást, mely szerint a gazdaság tulajdonosa, bérlője és gazdatisztje is kötelezve van tűzvédelmi eszközök készletben tartásáról gondoskodni, az első fellépés céljából a gazdasági alkalmazottak kiválasztott tagjait időközönként rendszeresen oktatni és általában minden intézkedést megtenni, hogy tűzvész kitörése esetén a majorság önmaga is tudja magát sikeresen megvédeni, amennyire emberileg lehetséges.

Midőn pedig mindezeket ezuttal itt elmondom, hosszú tapasztalatom alapján megállapítom, hogy — tisztelet és elismerés a kivételnek — számos előljáráóság, főleg a község bírái és előjáró társai, ezek nyomán természetesen az érdekelt gazdasági közönség még inkább, a tűzvédelmi intézkedések iránt vastag közönyösséggel, sőt itt-ott ellenszenves érzülettel viseltetik és így a saját, valamint közvagyonának tűz ellen való védelmezésére sem személyi, sem anyagi áldozatot hozni nem hajlandó, az erre vonatkozó hatósági rendelkezéseket negligálja, a tűzoltóintézményt pedig egyenesen fölösleges komédiának minősíti, vagy nélkülözhető parádénak tartja.

Sajnos, így vagyunk az uradalmakkal is, melyeknek intézői figyelmeztetéseinkre rendszerint

megnyugtatónak vélt kijelentésekkel halmoznak el bennünket, vagy pedig kételkedéseinkre és ösztönzéseinkre ígéretek tesznek, hogy így meg úgy lesz ezután stb.

De hogy miként váltják be az ilyen buzdító szemlék alkalmával tett ígéretek az illető községi vezető férfiak és nagyobb birtokok kezelő egyénei, kik a helyzet javítására hivatva lennének, azt bizonyítja a fent idézett sándormajori tüzeset és a falvakon előforduló különféle tűzvészek, hol a legszükségesebb felkészültség, szakavatottság és köteles óvatosság hiányai derülnek ki legtöbbször. Persze e részben is dicséret a kivételnek, amelyek szinte vannak.

Az itt felsoroltakat úgyszeretből a most említett tüzesetek alkalmával azért hangoztatom e lapok hasábjain — melyek tudtommal minden községhez asztalán megfordulnak, — hogy a községek vezető embereinek és az uradalmak kezelőinek figyelmét ezuttal felhívjam — az okulásra.

Vida Pál.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 31,510/VI. sz. rendelete az erdőégések megakadályozása érdekében szükséges övórendszabályok ügyében valamennyi tanintézethez.

Múlt évi május 30-án 41,016/VIII. szám alatt kiadott rendeletemre utalással a legnyomatékosabban figyelmébe ajánlom a hazai tanárságnak és tanítósnak, hogy az erdők fenntartásához és megóvásához flüzdő fontos közérdekre való tekintettel a kiránduló ifjúságra a legszigorubbán ügyeljen, hogy az erdőkben vagy közelükben tüzet ne rakjon, ellenkezőképen, ahol elhagyott tűzre akad, azt is mindenestre oltsa el. Az ifjúságnak figyelmeztetését már azért is különösen szükségesnek tartom, mert az idej száraz tél miatt fokozottabban kell vigyázni, mint csapadékosabb években. Felhívom Címet, hogy a felügyelete alá tartozó iskolák, intézetek tanárait, tanítóit utasítsa arra is, hogy az ifjúság előtt a fák és erdők közegészségi és közgazdasági fontosságát ismertessék, s az ifjúságot buzdítsák arra, hogy az erdők faállományának károsításától ne csak maga tartózkodjék, hanem ismerje hazafias kötelességének azt a lehetőségig mások pusztításától is mególtalmazni.

Budapest, 1925. évi április hó 20-án.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉGEK HIREI.

A pestpilisoltkiskunvármegyei tűzoltó-szövetség f. évi március hó 23-án tartotta választmányi és évi rendes közgyűlését Agoraszó Tivadar alispán elnöklété alatt. A közgyűlésen Boros Imre titkár beszámolt a szövetség 1924. évi működéséről, melyből röviden a következőket közölhetjük:

Az évi jelentés örvendetes terjeszkedésről, illetve fejlődésről tanuskodik. A szövetség agilis elnöke, Agoraszó alispán ugyanis múlt évben elrendelte, hogy mindazon községek, melyekben tűzoltóság még nincsen, sürgősen kötelező tűzoltóságokat állítsanak fel. Eddig 103 község alkotta meg tűzrendészeti szabályrendeletét a kötelező tűzoltóság felállítására, s köztük több oly község is, amelynek önkéntes tűzoltósága is van, a célból, hogy tűzrendészeti kiadásait biztosítsa. A megalakításnak, illetve a

kiképzésnek mindenütt nagy akadály az, hogy az egyes községekben kiképzett vezető nincs. Evégből az egyes járásokban 3 napos szaktanfolyamot terveztünk és pedig a ráckevei, pomázi és gyömrői járásokban. A tanfolyam csak a pomázi és gyömrői járásokban tartatott meg teljes sikerrel. Előbbiben Schiesi János és Zankó Antal közp. járási tűzr. felügyelő, utóbbiban Petravich Andor gyömrői és Juhász Imre monori járási tűzr. felügyelők vettek részt mint oktatók. Munkásságukért a szövetség ezuton fejezi ki hálás elismerését. — A szaktanfolyamokat ez évben a többi összes járásokban megkivánjuk tartani, e célból tanfolyamokra, bemutató és oktató gyakorlatokra 3000 aranykoronát állítottunk be költségvetésünkbe, miért is felhívjuk járási tűzoltófelügyelőinket, hogy ezirányban javaslataikat f. évi április hó 15-ig tegyék meg a szövetséghez. Megjegyezzük e helyütt, hogy azon oktatóknak, kik a tanfolyamok tartása érdekében idegen helyre voltak kénytelenek utazni, készkiadásukat és napidijajukat megtérítjük. — A gyömrői tanfolyamon 28, a pomázin 14 hallgató vett részt, kik mindannyian látogatási bizonyítványt kaptak a szövetségtől.

A szövetség az elmúlt évben az érdeklődés felkeltése végett járási versenyeket rendezett. Ezek közül legsikerültebb a monori járás versenyé volt, melyen az I. díjat az albertiársai, a II. díjat a vecsési önk. tűzoltóság nyerte el. A díjakat a várm. szövetség adta. A folyó évben újabb versenyekre már előkészületek folynak. Megemlékezik a jelentés a szövetség által kiadott évkönyvről is, melyről lapunk más helyén van szó. — Érdekessége és példaadás miatt idézzük még az évi jelentés következő részét:

„Jelentjük, hogy jövedelmünk emelkedésével tűzrendészeti felügyelőink tiszteletdíjait is rendezni kívánjuk. Javasoljuk ennél fogva a t. Közgyűlésnek, hogy a várm. tűzr. felügyelők tiszteletdíja fejenként 50 aranykorona, s ezenkívül városenként 15 aranykorona; jár. tűzr. felügyelőinké pedig községenként 12 aranykorona legyen. Jogositva vannak felügyelőink azonkívül a szükségképen felmerült fuvarokat természetben, avagy azok térítési árát követelm. Hangozzon, hogy a térítési árak nem követhetők közvetlenül a községektől, hanem a látogatások befejezte után rendes utiszámla készitendő, a jár. főszolgabíró urhoz benyújtandó, s az összeget a főszolgabíró hajtja be a községektől és juttatja felügyelőinknek.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy a hivatásos, önkéntes és kötelezett tűzoltóságok évi tagdíját az alapszabályban megállapított 12 aranykorona helyett — tekintettel arra, hogy ezen egyesületek is sanylik a nehéz gazdasági helyzetet — a folyó évre csak a tagdíjösszeg felében, tehát csak 6 aranykoronában állapítsa meg.

Felhívjuk tűzrendészeti felügyelőinket, hogy kiszálásaik alkalmával szerezzenek meggyőződést arról, hogy a tűzoltók a szabályszerű módon biztosítottak-e az Orsz. Tűzoltó-Szövetség segélypénztárána? (L. Évkönyv 51. és 52. oldal.) Errevonatkozó észrevételeiket a vizsgálati jegyzőkönyvben tegyék meg, ugyszintén itt említsék meg, vajjon a községek és testületek a tagdíjajukat befizették-e. Ahol a befizetések még nem történtek meg, ott annak azonnali teljesítését követeljék és ellenőrizték.

Megemlítjük még, hogy a szövetség f. évi költségvetése 8147 aranykorona bevétellel számol.

Az esztergomvármegyei tűzoltó-szöv. választmánya április hó 21-én ülést tartott, amelynek a rendes folyóügyek elintézésén kívül legfontosabb tárgya a várm. tűzrendészeti felügyelőnek a folyó évben megtartandó tanfolyamokra és versenyekre vonatkozó előterjesztése volt. A választmány beható tanácskozás után elhatározta, hogy Nyergesujfalun április 19–21-én háromnapos altiszt tanfolyamot, Esztergomban pedig június 19–28-ig rendes szaktanfolyamot; és az évi közgyűlés keretében, mely a folyó évben Esztergomban lesz megtartva, versenyeket fog tartani és pedig külön a kezdő és külön a fejlettebb csapatok részére. A szaktanfolyam előadónak az orsz. szövetség elnökségi tagjai kéretnek fel. Itt emlíjük meg, hogy a szövetség a tanítóképzésében, a katonák altiszt iskolájában és Levente-egyesületekben is tart rendszeres előadásokat a tűzrendészeti és tűzoltói ismeretekről.

A békésmegyei tűzoltó-szövetség ujabban erősen mozgolódik és örömmel látjuk, hogy sikereket is tud felmutatni. Mai hireink közt a Gyomán megalakult önk. testületről és az orosházi önk. testület közgyűléséről leközölt hírek is ezt igazolják. De bizonyítja a szövetség élénkségét a következő hír is, melyet egy Gyulán megjelenő napilapból vettünk át:

Megkezdődött a mentőtanfolyam. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy városunkban a vármegyei tűzoltó-szövetség mentőtanfolyamot fog tartani. Amint velünk közlik, a tanfolyam 17-én kezdetét vette s azon 42 hallgató vesz részt. A tanfolyam előadói tisztjét Dr. Takácsy Lajos városi ügyvezető orvos és Gombkötő Ferenc vármegyei tűzoltószövetségi orvos látja el. A tanfolyam parancsnoka pedig Démusz Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelő. A hat hétre terjedő tanfolyam befejezte után a hallgatók vizsgát tesznek és látogatási igazolványt fognak kapni.

H I R E K.

Az „Elöntött pincék víztelenítése vízszugár-szivattyúval” című cikk a klisék el nem készülése folytán jövő számunkban fog megjelenni.

A pestvármegyei szövetség 1925. évi „Évkönyve” Dr. Csilléry Zoltán alelnök szerkesztésében nem rég hagyta el a sajtót. Ezen 232 oldalas mű pótolja és kiegészíti a szövetség régebbi — teljesen elfogyott — évkönyvét és nézlapjait. Kezükön nyújt elsősorban Pest vármegye tűzoltói és tűzrendészeti közegei részére, de hasznos olvasmányul szolgál egyben minden tűzoltóságnak is. Tartalmazza pedig: a tűzrendészeti jogszabályokat, az országos és a pestvármegyei szövetségek szabályait, a gyakorló-szabályzat kivonatát, továbbá rövid értekezést a tűzről, annak keletkezéséről és oltásáról Boross Imre szöv. titkár tollából, az egységes fecskendőről (Köhler István), a csővezetésről (Breuer Szilárd), a gyakorlatokról (Udvardy Aladár), az első orvosi segélynyújtásról (Dr. Pöschl György). A mű megrendelhető a pestvármegyei szövetségnél (Budapest, vármegyei háza). Akkor, midőn minden irodalmi termék kiadása a mai nehéz gazdasági viszonyok miatt ugyszólván lehetetlenség, a pestvármegyei szövetség ezen kiadványát kétszeres örömmel kell üdvözlőnk, mert a tűzoltói intézmény új életre keltéséhez kiinduló pontot jelent, melynek hiányát mindenütt éreztük, mert hiszen az Országos Szövetség néhány háborúelőtti kiadványán kívül más szakkönyv nem állt a tanulni vágyó fiatalabb generáció rendelkezésére, s felette kívánatos, hogy irodalmi szakművek ismét napvilágot láthassanak és az intézmény ujja teremtésénél a leghatásosabb propaganda eszközüül szolgálhassanak.

A salzburgi nemzetközi tűzoltónapon tartandó felolvasások ideiglenes sorozata a következő: 1. Dr. Sander (hamburgi főtiszt): tűzvédelem gyárakban; 2. Stanke (gráci főtiszt): nyomásvesztés a tömlőben és a szivattyú kihasználása; 3. Stanzley (wieni főtiszt): a tűzoltóság

taktikája; 4. Zimmermann (Wien): benzin- (telítő) tárolók; 5. Hirsch (Berlin): füst- és légzőkészülékek; 6. Heger (Salzburg): építési anyagok és részek tűzbiztonsági szempontból; 7. Wagner Ferenc (Salzburg): építkezés és tűzvédelem; 8. Hammer (berlini főtiszt): a nagyvárosi tűzoltóság feladatai és munkái; 9. Rosenbauer (linzi gyáros): a motorfecskendő; 10. Keller Róbert (wieni gyári t. szöv. elnöke): a tudomány a tűzvédelem szolgálatában; 11. Dr. Altschul (Salzburg): mit kell a tűzoltótestnek a kémiából tudni; 12. Breuer (budapesti főparancsnok): malmi tüzek tapasztalatai; 13. Prack Oswald (salzburgi orsz. tűzfelügyelő): mit tegyen az állam a tűzoltói intézményért; 14. Florián (Salzburg): rádió a tűzoltóság szolgálatában; 15. Dr. Heller (Salzburg): az iskolai riadók célja; 16. Stahl (wiesbadeni főparancsnok): színházi tüzekről; 17. Wiebe (Berlin): a tűzoltó-távírdáról; 18. Buschbeck (Salzburg): az árvízvédelemről; 19. Wurmfeld (Wien): haboltás; a benzin veszélyei és azok elhárítása; 20. Schicht (Salzburg): a villamosáram veszélyei.

Elismerés. A m. kir. belügyminiszter előterjesztésére megengedem, hogy *Hencz Antalnak*, Békés vármegye békési járása tűzrendészeti felügyelőjének 50 évet meghaladó időn át kifejtett közéleti működéséért elismerésem tudtul adassék. Budapest, 1925. márc. 25. *Horthy s. k., Rakovszky Iván dr. s. k.*

Szégyen. Egy pozsonyi napilapból vettük a következő hírt, 1925. IV. hó elején:

A pozsonyi cseh színházi rendező „magyar disznók”-nak nevezte az ottani tűzoltókat. A pozsonyi cseh színház egyik legutóbbi előadásán zajos jelenet játszódott le, amelynek a városi tanács ülésén is folytatása lesz. Karner Ágoston, a pozsonyi tűzörség parancsnoka, a színház igazgatóságának tűzrendészeti szempontból veszélyes intézkedéseit szóváltette Hanke rendező előtt, aki egyúttal a Slovenski Dennik című lapnak a szerkesztője. A tűzoltóparancsnoktól szólította meg a rendezőt, aki erre a megszólításra nem adott választ. Karner erre németül kezdett beszélni, mire a rendező gorombán ráfordott:

— Hogy mer ön itt németül beszélni! Ismerem magukat. Az egész pozsonyi tűzoltóság csupa magyar disznókból áll!

A városi tanács felháborodva fogadta a tűzoltó-főparancsnok jelentését a kínos incidensről és bizottságot küldött ki a vizsgálat megejtésére. A bizottság gondoskodni fog arról, hogy a súlyosan megbántott parancsnok és a pozsonyi tűzoltóság egész testülete elégtételt kapjon a súlyos sértésért. A tűzoltótestület tisztjei és legénysége elhatározta, hogy a színházban beszüntetik a szolgálatot.

Az esztergomi önkéntes tűzoltótestület részére a város tanácsa a budapesti önkéntes mentő-egyesületnél egy mentőkocsit vásárolt, s mint értesülünk, a testület bevezeti az állandó mentő-szolgálatot. A mentőkocsi a tűzörségen lesz elhelyezve, s ugyanott egy erre a célra kioktatott egyén fog állandó szolgálatot teljesíteni.

Egyébként, mint halljuk, a testület tervbevette a tűzoltó-szertárnak megfelelő kibővítését is, hogy így a tűzoltóintézmény továbbfejlesztése érdekében kidolgozott tervét a jövőben fokozatosan megvalósítani módjában legyen.

Gyomán újra megalakult az önk. tűzoltótestület és a várm. szövetség szorgalmazására újra működik. Az alakuló közgyűlést Démusz Lajos várm. tűzr. felügyelő nyitotta meg. Elnökké Madaros Gyula malomigazgató, társelnökké Kner Izidor nyomdatulajdonos, parancsnokká ifj. Wagner Márton okl. tornatanár, alparancsnokká Leimdörfer Zoltán ellenőr választott meg. A 25 főből álló testület egyenruházatát egy jól sikerült multság jövedelméből szerezte.

Az orosházi önk. tűzoltótestület közgyűlésén elnökké Dr. Jeszenszky Elek kir. közjegyzőt, parancsnokká Lázár Lajos közs. jegyzőt, alparancsnokká Bayor István magánzót választotta meg. A testület a f. évben fogja megünnepelni 50 éves fennállását.

A vajszlói önk. tűzoltótestület f. évi febr. 15-én tartotta évi rendes közgyűlését, melyen Morvay Ferenc elnök elnökölt. A f. évi költségvetés bevételei és kiadási egyenlegét 180 aranykoronában állapították meg. Tagsági díj pártoló tagoknak évi 1 ar. kor., alapítóknak 10 ar. kor. Az elmúlt év jelentéséből, melyet Reinrath Willibald parancsnok olvasott fel, a következőket közölhetjük: A testület 37 működő tagból áll, kik a rendes elméleti és gyakorlati oktatásban részesültek. A szerek kipróbálva, jókarban vannak. Tűzeset 1923-ban 2, 1924-ben 3 volt, melyet a kivonult őrség nyomban elfojtott, úgy, hogy nagyobb kár nem származott. A testület a f. évben fogja 25 éves jubileumát megtartani, éremkiosztással és zászlóavatással kapcsolatban. Ennek megrendezésére a parancsnokságot és választmányt bizza meg. A jubileumi év alkalmából Morvay Ferenc elnököt a testület örökös disztagijává választották.

A pásztoi önk. tűzoltótestület f. évi április 13-án színelőadással egybekötött zártkörű kalikóbált rendezett, melynek jövedelmét részben jótékonycélra, részben a testület felszereléséjé javára fordították. A rendező-bizottság Gottlieb Miklós parancsnok vezetése alatt sikeres munkát végzett.

Tűzjelző állomásokat Kecskemétre! (A „Kecskeméti Lapok“-ból). — *Amiben már Nagy-kőrös is előbbre van nálunk.* — Kecskemét város 1908. évben alkotott városi tűzr. szabályrendelete 18. §-a értelmében a város belterületén és a városhoz közel eső külterületeken előforduló tűzeseteket mindenkor harangkongatással jelzi a toronyőrségi szolgálatot teljesítő tűzoltó. Mivel azonban a toronyőri szolgálat a tűzoltóság tagjait egy-két év alatt tönkretette terhes voltánál fogva, a tűzoltó-parancsnok — más városok példájára — 1911-ben 32 tűzjelző-állomás létesítését kérte a város tanácsától a toronyőri szolgálat beszüntetése végett. Kérésében hangsúlyozta, hogy az állomások többszörösen szolgálnák a lakosság közérdekét, amennyiben azokon nemcsak tűzeseteket lehetne jelenteni, hanem sürgős rendőri és orvosi segítséget is lehetne kérni a nap bármely időszakában. Még ugyanaz évben az állomások felállítására költségvetést is kért „Deckert és Homolka“, „Siemens és Schuckert“ budapesti cégektől és Kellermann Bernát helybeli elektrotechnikustól. Az ajánlatok a következő évben be is érkeztek, azonban a város tanácsa azokat túl magasaknak találta (a legegényesebb ajánlat 45 állomásra szült, 7 áramkörrel, s 15,691 kor. végösszeget tüntetett fel). 1913-ban Schimmerl Manó a berendezés házi kezelésben való elkészítését javasolta, azonban az ő előterjesztését sem fogadták el, dacára annak, hogy így nemcsak a berendezési, de a fenntartási költség is jóval kevesebb lett volna. Hogy pedig ilyen állomások már abban az időben több helyen voltak, s mindenütt fényesen beváltak, arról az alábbi kimutatás tanuskodik:

Budapesten volt	228 drb
Pozsonyban volt	70 drb
Győrött volt	63 drb
Székesfehérváron volt	30 drb
Sopronban volt	30 drb
Szatmárnémetiben volt	22 drb
Nagykőrösön volt	16 drb
Pancsován volt	12 drb
Versecen volt	10 drb
Zomborban volt	10 drb

Mivel pedig úgy értesült a város vezetősége 1912-ben, hogy Kecskemétre nézve mintául szolgálhatna Pesterzsébet* telefon-tűzjelző berendezése,

* Tudomásunk szerint ott tűzjelző-hálózat nincs. Szerk.

még az évben kiküldték a város tűzr. osztályának akkori vezetőjét, Füvessy Imre h. rendőrfőkapitányt annak tanulmányozására. Ő azután kimerítő jelentést adott tapasztalatairól, térképeket készített s az ügyet teljesen előkészítette. Az akkori tervezet szerint 2—3 évi részletben lett volna a berendezés ára az évi költségvetésbe beilleszthető. A terv keresztülvitelét azonban megakadályozta a háború, s az azt követő gazdasági leromlásunk. Utóljára 1919-ben, a kommunizmus alatt tárgyalták a tervezetet, 56 állomást véve számításba, amikor az akkoriban beszerezhető rossz anyagok miatt halasztották el annak megvalósítását. Most azonban, amikor a város fejlesztését célzó szép és nagy tervekről hallunk, a tűzjelző-állomások felállítását is ajánljuk a város vezetősége jóakaratu figyelmébe, annál is inkább, mivel ennek a tervnek a megvalósítása már oly régi idő óta húzódik.

Pest vármegye alispánja a köv. rendeletet intézte a megye főszolgabíráihoz, a r. t. városok polgármestereihez, a községi előjáróságokhoz és tűzrendészeti felügyelőkhez:

Utalással az 1924. évi január hó 12-én 575. szám alatt kiadott körrendeletemre (V. H. Lap 1924. évf. 35. oldal), a belügyminiszter urnak f. évi 229/320. számú körrendeletére (B. Közlöny f. évf. 249. oldal) figyelmüket tudomásulvétel és szigorú miheztartás végett felhívom.

Utasítom a r. t. városok polgármestereit és a községi előjáróságokat arra, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ című szaklap f. évre szóló előfizetésének megtörténtéről a r. t. városok polgármesterei a fenti határidőre hozzám, a községi előjáróságok pedig a járási főszolgabíró urakhoz 15 nap alatt tegyenek jelentést. A járási főszolgabíró urakat pedig felhívom, hogy az összegyűjtött jelentéseket hozzám fenti határidőre terjesszék fel. Tudomásulvétel végett közlöm, hogy ezen szaklapot a járási főszolgabírák és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők részére megrendeltem.

Felhívom, hogy bocsássa azt a területén lakó járási főszolgabíró felügyelő urakat Budapest, 1925. április 8-án. Agorasztó s. k. alispán.

Klement Károly a csepeli községi önk. tűzoltótestület alapító tagja, alparancsnoka és a 35. éves szolgálati érem stb. tulajdonosa f. évi március 22-én 86 éves korában elhunyt. A csepeli testület és a környék, valamint a község előkelő nagy közönségének igaz részvéte kísérte az elhunyt érdemes Bajtársat utolsó útjára.

Wallenfeld Mátyás, a dunabogdányi önk. tűz. főparancsnoka és a járás tűzfelügyelője érdekes levelében közli, hogy mult számunkban leközölt kitüntetését, a XXV. éves diszermet nem fogadta el, mert ő már 1911-ben azt egyszer megkapta, másodsor tehát el nem fogadhatja. Az érdekes tévedés annál érthetlenebb, mert ő az Orsz. Szövetségtől 1922-ben már a 40 éves szolgálati érmet is átvette, s ez nyilvántartó törzskönyvbe is be van jegyezve. Egyben közli, hogy a testületet 1869-ben saját költségén alapította és felszerelte, s hogy ezt 1911-ben a községnek ajándékozta.

Kiskunmajsai önk. tűzoltótestület jubileumát 1925. május 31-én tartja meg. Elszállásolás, díszbéd és táncmulatság részvétele végett május 24-ig a parancsnokságnál kell jelentkezni.

Sopron város hiv. tűzoltósága, mely 12 főből és 2 tisztből áll, az ősszel 2 automobil-fecskendőt és egy betegszállító autóbilt rendelt a győri magyar waggongyárban. Az első autófecskendő, mely 800 literes szivattyúval bír, 400 m. tömlőt, egy létrát és egyéb felszereléseket, 7 tűzoltót szállít 30—40 km. sebességgel a tűz színhelyére, már október hóban szolgálatba állított. A második 600 literes lesz, 600 m. tömlőt, két létrát, mentő- és bontóeszközöket és 12 tűzoltót

(önkénteseket) szállít, nemsokára készen lesz. Épp úgy a betegszállító autó is, mely 2 hordággal lesz felszerelve.

A város ezen áldozatkészsége igen jó befektetésnek bizonyult, mert a waggongyár előzékeny és előnyös részletfizetési feltételei mellett a kiadást alig érzi meg, de a napi 2 pár ló tartásdíját, vagyis 440,000 kor. költséget megtakarítja. A gyár amellet, hogy kitünő munkát és előzékeny magatartást nyújt, olcsóbb, mint az osztrák gyárak, s nem utolsósorban — magyar.

Évi jelentés. A kiskunhalasi önk. tűzoltótestület 1924. évi működéséről beszámolva a következőket közölhetjük: A testületet érzékeny veszteség érte Ádor Sándor alparancsnok okt. 29-én történt elhalálozásával. 20 éven át volt harcos tagja és áldozatkészsége a testületnek, ki a háboru alatt is fenntartotta azt, az 1921. évben történt újjászervezésig. — Áldás emlékére. — A testület mai létszáma öt főt, egy orvos, 30 működő tűzoltó és 8 zenész. A városból elmúlt évben 5 millió korona segélyt kapott, melyet ruházati beszerzésekre fordított.

Gyakorlat és iskola 17 esetben tartott csupán, mert nyáron, a gazdasági munkák idején, ilyet tartani nem lehetett. — December 14-én tartott műkedvelői előadás és táncmulatság tiszta jövedelme 12 millió korona volt. Előadta Dr. Gaál Gyula arvaszéki ülnök „13” című népies vígjátékát. A siker oroszlanra szorította Balázs közgyámot illeti. — Az évben 154 mozgóképszínházi, 51 színházi és 6 egyéb örséget szolgáltatott. A díjak az államrendőrség díjával azonosak. — Úgydarab 45 intézte el. A testület felszerelése némileg elavult, de rendbehozásukra intézkedés történt. Egy kocsifecszkendő már is átalakított, 90 m. tömlő és 2 fáklya beszerzetett. A szertár átalakítása és tartalékszertár készítése az idei nyárra maradt. Tüzeset 1924. évben 15 volt, melyből 12 kéménytűz, 1 raktár-1 malom- és 1 tetőtűz.

A Tűzrendészeti Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

Schneider Aladár önkéntes, Marosi Vince Kisdorozsma 80,000, Csákvár önkéntes test. 80,000, Balmazújváros község 80,000, Vida Pál 100,000, Szentgotthárd önk. 80,000, Mánfa körjegyző 20,000, Vajszió önk. 80,000, Kondorfa önk. 80,000, Tiszszénok előlj. 60,000, Zarkháza előlj. 80,000, Máj. Keleti-Köszvényes 100,000, Gyöngyös szénkereszt előlj. 80,000, Szentkirály előlj. 80,000, Techlár Ernő Bpest 80,000, Boda József Lázi 80,000, Kenyérmező-major gyári 80,000, Békés vármegye alispánja 80,000, Csavargyár Bpest 100,000, Fogaras Ferenc Szeged 80,000, Versegly Ferenc Bpest 100,000, Diósgyőr önk. 80,000, Ganz-Danubius törzsgyár Bpest 80,000, Ujfehértó önk. 80,000, Majsamiklósvár előlj. 80,000, Gödöllő önk. 80,000, Esztergom alispáni hiv. 80,000, Esztergom főszolgabírói hiv. 80,000, Tata főszolgabírói hiv. 80,000, Nagyigmánd főszolgabírói hiv. 80,000, Sárkeresztes előlj. 80,000, Esztergom város (2 péld.) 160,000, Székesfehérvár város 80,000, Blázy Imre Veszprém 80,000, Köhler István Bpest 100,000, Magyarlák önk. 80,000, Székesfehérvár önk. 80,000, Sopronbánfalva önk. 80,000, Salgótarján város 80,000, Pécs Zsolnay gyári önk. 80,000, Gillemont Lajos Bpest 80,000, Dömötör előlj. 80,000, Orosháza önk. 80,000, Vasboldogasszony önk. 80,000, Szomolya önk. 80,000, Jutagyr Bpest 80,000, Rácalmás önk. 80,000, Kész József Ipolyvece 80,000, Ipolyvece körjegyzőség 80,000, Mezőcsák előlj. 80,000, Szentendre önk. 80,000, Gyöngyös önk. 80,000, Magyaralmás előlj. 80,000, Berettyóújfalú önk. 80,000, Rákoshegy előlj. 80,000, Zalaegerszeg város 80,000, Vasvármegyei tűz. szöv. 80,000, Medgyesháza előlj. 80,000, Vajszió önk. 60,000, Nikolényi István Ujdombovár 80,000, Markar előlj. 80,000, Uszód önk. 80,000, Mezőtárkány előlj. 80,000, Aldebről előlj. 80,000, Szurdokpüspöki körjegyzőség 80,000, Puszkavas előlj. 80,000, Ludas előlj. 60,000, Egri Béla Szakcs 40,000, Valkó előlj. 80,000, Visegrád előlj. 80,000, Susa körjegyzőség 80,000, S. A.

Ujhely főszolgabírói hiv. 80,000, Besenyőtelek előlj. 80,000, Rákosszentmihály község 80,000, Kömlő előlj. 80,000, Kál község 80,000, Tállya község 80,000, Ikervár község 80,000, Kerecsend község 80,000, Zalaszentgrót önk. 80,000, Szelevény előlj. 80,000, Bajószentiván előlj. 80,000, Pomáz előlj. 80,000, Budakalász előlj. 80,000, Üri előlj. 80,000, Gyöngyöshalász előlj. 80,000, Tápiószecső előlj. 80,000, Szabadszállás előlj. 80,000, Pécs önk. 80,000, Nagyszokoly előlj. 80,000, Holitscher Zsigmond és Társa Bpest 80,000, Nagymányok előlj. 80,000, Dusnok előlj. 80,000, Alpár előlj. 80,000, Dunakeszi előlj. 80,000, Domony előlj. 60,000, Tornaörs előlj. 60,000, Tornabód előlj. 60,000, Tápiószentmárton előlj. 80,000 koronát.

Szerkesztő postája.

P. Szeged. Soraidat szívvel köszönöm. Témára vonatkozólag írni fogok. A lap késedelmes megjelenésének oka egyedül a körrendelet volt, melynek közlésére nagy súlyt helyeztünk s melyre a kiszedett lapnak — sürgető-sünk dacára — két hétig tartni kellett.

Dr. — Ipolyság. Várnai sorait örömmel és köszönettel vettem. Következő számban megfelelő módon reátérek.

Agha. Leveledet a kiadónak adtam át, ki intézkedett. Látogatásodat hiába vártam. Mit szólna a mai témához?

Szihalom. Levelét az Orsz. Tűz. Szöv. irodájának adtam át kellő elintézés végett.

Drávapálfalva. Beküldött panaszsoraira értesitem, hogy a közgyűlési választás ellen fellebbezésnek van helye a Belügyminiszterhez az esetben, ha a választás lefolyása nem felelt meg a testület alapszabályainak. Egyébként javasoljuk, hogy a testületben a köz kárára széthuzást ne támazzanak, különösen akkor, mikor az új parancsnokot éppen a hatóság személyek pártfogolják. Mert hatósági támogatás nélkül a testület nem fejlődhet. A cikk nem közölhető. Kérünk jobbat.

Szikracsapó. Ha jól sejtem, az alatt a szigetszentmiklósi hőrsz. rejtőzik. Köszönet a kitünő tárcáért, melyet alkalmmalag közlünk.

A csepai tűzoltóság beküldött fényképét köszönöm és örömmel értesíttem, hogy az 58 tagból álló derék testületnek nemcsak tűzoltói, hanem 4 tagu egészségügyi rajja is működik. Dr. Szigeti Gyula orvos vezetésével, sőt 5 tagu zenekara is van. Mindezt kis helyen, szűk viszonyok között a rátermett főparancsnok, Somodi Dezső tanító szervező lelkesedése hozta létre. Kis községek okuljatok!

K. Ujpest. Verse gyöngye. Ennek dacára, kellően átdolgozva, valamely későbbi számban közölni fogjuk. Próbálja meg, talán jobb is kerül.

D. Pécs. A viszonyok ismeretével megírt sorait közérdekű voltánál fogva közöljük. Megjegyezzük, hogy az Orsz. Szövetségnek ellenőrzési joga nincs, ez a belügyminisztérium kizárólagos joga. Itt tehát tévedett. Köszönjük a támogatást és kérjük, hogy tollát jövőben is forgassa meg lapunk és a tűzrendészet érdekében.

Szerencsi önk. test. Darvas balladáját örömmel vettem. Köszönöm. Egyik közelebbi számbunkban közöljük.

H. Szeged. Versét köszönettel vettük. Kissé gyenge, de kellően átfésülve, alkalomadtán közöljük. Igyekezzon jobbat, főleg tartalmasabbat írni.

R. Debrecen. Cikkedet köszönöm. Megtartom. Alkalmmalag közlöm.

Felelős szerkesztő: Diltich József okl. gépészmérnök, székestővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: Kállay Imre szfv. hiv. tűzoltó főtiszt.

Munkatársak:

Kállay Imre szf. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főpar., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszeg. par., Kotsis Rezső Csepeli löszeg. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész mérnök, Szokoly Endre hirlapíró, önk. tűz.

KÖHLER ISTVÁN

fecszkendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám

Telefon: József 81—85

....

Sürgőnycim: 22—26 MÁTFEIK

....

Telefon: 22—26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95-50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-
pénzf. szám 10962 — Levélcim: Budapest, Főposta, 139.
sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03 —Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-
körút 29. szám. — Telefonszám: 72-09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vigszínház mellett

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61-23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Minimaxa legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a külön-
böző utánszolgákkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműk • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31-83

Budapest, Városliget **Beketov Cirkusz** Budapest, Városliget

Világvárosi műsor! A külföldi artistafejedelmek fellépte!

Párisi Nagy ÁruházBudapest, VI.,
Andrássy-ut 39Budapest egye-
dűli családi
szórakozóhelye**ANGOL-PARK**

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári
évadban nyitva.
::: Naponta :::
katonazenét!**Tűzoltó-testületek figyelmébe!**

Mielőtt tűzoltóruha-szükségleteiket fedeznék, ne mulasszák el tőlem árajánlatot kérni. Rendelésre, esetleg mérték után szakszerűen készítik lenvászon nyári ruhákat, posztó ruhákat és sapkákat a legjobb kivitelben és meglepő olcsó áron. Kérem rendeléseiket mielőbb bizalommal hozzám intézni.

Kremmer József szabósága, Adony (Fejér megye)

Jelt. Kereskedelmi Szövetség
Bp. post.
I. Uccs u. 20. u. 37

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 28297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képvis., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, Budapest szfov. tűzoltófőparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltófőparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Felkelt a Nap!

Egy alkalommal voltunk már abban a szerencsés helyzetben, hogy e lap homlokán üdvözölhattük a tűzrendészet országos ügyeiben történt első hatósági mozdulatot. Azt mondtuk akkor, hogy végre „Hajnalodik”. Azóta a magas belügyi kormány terveiben újabb hatalmas lépés történt, melyről a múlt számunkban már referáltunk.

Immár pirkadni kezd. Már látjuk az első fénysugarak előtörését a sötét horizont felett. Látjuk kibontakozni a hazai tűzrendészet egén a Nap korongját, mely azt fényözönével beragyogja. Komoly előkészületek folytak, szaktanácskozások tartattak, hogy az 1888. évi, de ma is érvényben levő elavult kormányrendelet kellő módosításával — a lehetőséghez képest — a tűzrendészet ügye előbbre vitessék. Annyi éven át hiába szorgalmazta az Országos Szövetség a tűzrendészeti törvény kodifikálását, mert ez egy szaktanácskozásnál tovább nem fejlődött, s még születése előtt kimúlt. Hiába volt Dr. Illosvay Bálint ny. államtitkár minden jóakaratu törekvése, a politika utvesztőjében az eszme úgy eltévedt, hogy többé nem láttuk. Ma aztán úgy meg vagyunk szánálva, hogyha a törvény előbukkanna is, menten elbujna újra, mert a szánálási reflektor fénykévéjében egy pecig sem állhatna meg. Az 1888. évi országos kormányrendelet sok üdvös intézkedést tartalmaz, — mint tudjuk — de még ezek végrehajtása sem történt meg, csak helyenkint, hol kötelességtudás és hazafias lelkesedés azt táplálta. Az ország fele részében ma sincs tűzoltóság, sem más célszerű óvintézkedések, mert az illetékesek jóindulata messze elkerülte a rendelet követelményeit.

Reméljük erősen, hogy ez a szegényletes állapot most már véget ér. Felkelt a Nap, mely az ország minden zugába bevilágít. Megjelent a kormányrendelet, mely a tűzrendészet berkeiben élénk visszhangot kelt és biztató reménységgel tölt el mindenkit, aki a tűzrendészet jövő fejlődése iránt foglalkozással bír. Hisszük, hogy Dr. Tomcsányi Kálmán belügyminiszteri tanácsos erélyes kezdeményezése nem fog megrekedni a féluton, hisszük, hogy Dr. Rakovszky Iván belügyminiszter jóakaratu támogatása nem lankad, hanem, hogy az 1888. rendelet módosított formáját, mely sok eddigi anomália kiküszöbölésére és hiányok pótlására hivatott, úgy hajtják végre, hogy a múltban tapasztalt hatósági közöny és kényelem nem tudja elgáncsolni a minisztertanács áldásos törekvését. Erély és kellő szakszerű ellenőrzés meghozza az óhajtott sikert.

A rendelet minden pontját kérlelhetetlen szigorral kell végrehajtani. De állandó és a szakmában nagy gyakorlati tapasztalattal és szaktudással véghezvitt ellenőrzésről is gondoskodni kell, különben úgy járunk, mint a múltban, hogy a sok jó és üdvös intézkedés csak írott malaszt marad. Meg vagyunk győződve, hogy a belügyi magas kormány lelkes erélye az ország érdekében nem tágit és a tűzrendészet közgazdasági jelentőségének továbbfejlesztését sem téveszti szem elől. Amint a szánálás okozta szűkös keretek lehullanak, amint az ország újra szabadon lélezkedik, hisszük, hogy a most kiadott rendeletnek kellő folytatása nem fog elmaradni. Addig is örömmel és hálás köszönettel üdvözöljük a rendeletet és boldogan kiáltjuk: „Felkelt a Nap”.

Szerkesztő.

A robbanóanyagok raktározása

(Folytatás.)

és kezelése.

Dynamit.

Nitroglycerinnel telített kovaföld, zsiros tapintatú. Szabadban bármely halmaz állapotban a tűz fellobban. Útésre elég érzékeny. Hátránya, hogy nagyon hidroszkopikus, szabadon nagy mennyiségben igen nagy füsttel ég. Használják bányákban robbantási célokra.

Dynamon.

Amonsalétrom és barnaszénből áll. Könnyen kezelhető. Útés, dörzsölés, lökés nem robbantja fel. Hátránya, hogy nagyon hidroszkopikus, szabadon nagy mennyiségben igen nagy füsttel ég. Használják bányákban robbantó anyagul. Ezen esetben csak robbanó gyutaccsal robbantható fel.

Ammonál.

Ammonsalétrom, alumínium és vörösszénből áll. Könnyen kezelhető. Útésre, dörzsölésre nem robban, szállításra veszélytelen. Elégése alatti hőmérséklete 3800° C. Szabadon lassan ég el és csak szorosan elzárt állapotban robban. Használják lövedékekben robbanó töltésül, ahol csak gyutaccsal robbantható fel.

Ekrazit.

Nitrál-karbolsav és Trotil keveréke, sárga színű, keserű ízű, az ember bőrét sárgára festi és tüszőre ingerel. Gyulladási hőfoka 280° C. Szabadon egyszerűen elég. Szorosan elzárva erőteljesen robban. Szállítása biztos, erőművi behatásra érzéketlen. Hidak, bányák robbantásánál használják.

Pikrinsav.

Többszörösen nitrált karbolsav. Élénk sárga színű pora és robbanásra keletkező füstje keserű ízű, az ember bőrét sárgára festi és tüszőre ingerel. Útésre nagy durranással felrobban. Gyulladási hőfoka 270° C. Szabadon könnyen elég, elzárva robban. Szállítása óvatosságot igényel. Leginkább gyújtó töltésül használják.

Trotil.

Toluol-Nitrát. Sárgásfehér színű. Szagtalan pora tüszőre ingerlő. Szabadon meggyújtva nagy, fekete füsttel ég, szorosan elzárva csak erős kezdő robbanással (erős robbantó gyutaccsal) robbantható fel. Útésre és egyéb erőművi behatásra abszolút biztos. Szállítása veszélytelen. Elégése alkalmával 4000 fok C hőt fejleszt.

Robbanó gyutacsok.

A robbantó gyutacsokat robbanóanyagok felhasználására használjuk. Különböző méretűek, aszerint, amilyen robbanóanyagot akarunk vele meggyújtani. Rendszerint vörösréz hüvelybe van, egy- és kétgrammos töltettel bír. A töltete durranó higany és klórsavas kálium. Nagyon érzékeny, karcolásra, útésre, dörzsölésre, valamint gyengébb tűz behatására robban. Felhalmozva, ha csak egy is felrobban, valamennyit robbanásba hozza. Nagy detonációval robban és igen nagy romboló hatása van. Szállítása igen nagy óvatosságot igényel.

Gyújtózsínok.

Van lassan égő és robbanó gyújtózsín. A lassan égő kenderfonalból készül, négy-hat mm. vastagságra van fonva, közepén egy fekete puskapor-mag húzódik végig és az egész, nedvesség ellen óvandó, guttaperhával van bevonva. Gyufával meggyújtva lassan ég, égési ideje folyó-méterenkint körülbelül 80–100 másodperc. Nem robban. Kezelése azonban óvatosságot igényel. Használják bányákban robbanóanyagok távoiról való felgyújtására, mely alkalommal a robbanóanyagba zárt végére robbantó gyutacsot alkalmaznak. Gyújtózsínok színe fehér, a szurkozottnál fekete. Nyolc-tíz méteres tekercsekben raktározzák.

A robbanó gyújtózsínor ugyancsak kenderfonalból készül, 3–4 mm. vastagságra fonva, közepén durranó-higany-mag húzódik végig. Nedvesség ellen parafinnal van itatva. Meggyújtva az egész egyszerre robban, robbanási gyorsasága másodpercenként kb. 5000 méter. Útésre, dörzsölésre igen érzékeny, miért is kezelése nagy óvatosságot igényel. Színe vörös, vagy sárga, erről könnyen felismerhető.

Szegélyőzpénztári befizetések 1925. évre. Csepel önk. 22 tag, Gyulaifirátó 75 tag, Kádárfa 47 tag, Ráckeresztur 20 tag, Viszló 24 tag, Poklosi 26 tag, Somogyhályan 25 tag, Somogyapáti 25 tag, Senta 21 tag, Oroszáza 37 tag, Lébény 64 tag, Lajoskomárom 65 tag, Siófok 38 tag, Fadd 24 tag, Mosonszentpéter 40 tag, Szentkirályszabadja 75 tag, Nagybánhegyes 85 tag, Nagykyamond 32 tag, Kiskamond 37 tag, Harkány 21 tag, Balatonfőkajár 75 tag, Máv északi főműhely 113 tag, Berettyóújfalú 57 tag, Vértesszőlős 21 tag, Veszprémvársány 71 tag, Csót 58 tag, Ajkarendek 38 tag, Drávapálfalva 25 tag, Kislőd 57 tag, Szemcséd 20 tag, Berluda 75 tag, Pákozdi 46 tag, Kiskovácsi 36 tag, Külsőváts 50 tag, Eszteregnye 32 tag, Dunaföldvár 82 tag, Bük 39 tag, Kisberzsény 36 tag, Karakószörcsök 50 tag, Apáczatorna 40 tag, Tüskevár 75 tag, Veszprémpinkóc 20 tag, Zámoly 31 tag, Hánta 35 tag, Pécsbányatelep 37 tag, Táp 30 tag, Királyszentistván 38 tag, Litér 40 tag, Balatonalmádi 77 tag.

Könnyelmű építkezés.

Most, hogy az építkezés lassacskán megindul, de az építési anyagok ára nem akar esni, sem a munkabérek alább nem szállnak, sőt emelkednek, ennél fogva úgy a tervezők, mint a gyér számban jelentkező építetők arra törekcsenek, hogy az épületek minél kevesebbe kerüljenek, de a létesítmény szilárdságára, annál kevésbé annak tűzbiztonságára súlyt nem fektetnek, sőt éppen ez utóbbitól vétkes felületességgel tekintenek el.

Ezen jelenséget különösen a vidéken — még városokban is — észlelik figyelmesebb bajtársaink.

Az illetén olcsóbb építkezésnek tűzveszélyessége főleg abban nyilvánul, hogy a tetőszerkezetet nem az alap falépitményétől elkülönítve tervezik meg, hanem közvetlen a szobamennyezetgerendákba eresztik bele a szarufákat és az esetleges támasztógerendákat is.

Ezen pongyolán eltervezett tetőszerkezethez természetesen hozzájárul az, hogy a szoba mennyezetgerendái alul-felül bedeszakáztatnak és ezen gyűlékony anyagok a padlás felőli területen — főleg faluhelyeken — imígy amugy besároztatnak, vagy jobbik esetben betégláztatnak, alul pedig a szobában csupaszon marad a gerenda és deszkázata, vagy pedig az utóbbi nádazással vékony vakolást nyer.

És ha még csak itt tartanánk tűzveszélyesség tekintetében! Azonban némely esetekben ma már ezen is túlmennek az olcsóbság kedvéért, mint a városi kislakásoknál és más sürgősebb középítkezésnél is tapasztalható napjainkban.

Nevezetesen, az eddig szokásos szilárd anyagból létesített kiugró párkány helyett látok több helyen — már városokban is — nyilván az olcsóbság miatt, úgy tervezni tetőszerkezetet, hogy a fent említett mennyezetgerendák kinyulnak az épület falán kívül 50–60 centi hosszúságban és azok végébe vannak beeresztve a tető szarufái, míg a külső burkolat deszkadiszitésből áll párkányzat gyanánt.

Sok helyen takarékosági okokból a padlástérben a közbenső tűzfalakat is mellőzik már, hogy a padlástért jobban kihasználhassák avagy azt is jövedelmezővé tehessek.

Már most ezek után képzelje el az olvasó, — mert hisz nem sok tűzoltói szakismeret vagy tapasztalás kell hozzá — hogyha az ily háztétön belső padlástűz keletkezik, nem esik-e hamarosan a lángok martalékává az egész tetőzet és nem fog-e a mennyezetgerendák révén a szoba is beégni, veszélyeztetve emberéletet és ingóságokat. Példa erre az istálló-tűz és a hasonló gazdasági épületek tüzesetei.

Avagy külső tűz dühöngése esetén nem gyulladhat-e meg a fából készült párkányzat, mely aztán vezetné befelé szobába és padlásba a szarútnokot. Ezt láthatjuk a falusi házak ereszaljainak kigyulladásánál.

Igy állván a dolog, szeretettel kérem főleg vidéki bajtársainkat, hogy a most meginduló, s kormányhatóságilag is szorgalmazott újabb építkezéseket kíséreljék figyelemmel saját falvaik és városaikban és amennyire hatáskörüktől telik, vagy hivatalos uton módjukban áll, igyekezzenek az építetők egyénekét és alakulatokat arra ösztönözni, hogy az itt ismertett tűzveszélyes olcsóbb tető-építkezéstől — főleg lakházaknál — óvakodjanak és a tűzfalak létesítését ne mellőzzék, mert a mostani takarékoságot alkalmilag megbánhatják, s netáni tűz esetén a nagyobb bajt megakadályozhatnák. Ami a régibb és tűzbiztosabb tetőszerkezetet illeti, erre vonatkozólag minden közigazgatási hatóság építési szabályrendeletében foglaltatik útmutatás, mely szerint a tetőszerkezet

a mennyezetgerendáktól teljesen elkülönítve és a padlásúrben fenyülő falazatára fektetve tervezessék, illetőleg építtessék.

Az utóbbi mód szerint padlástűz esetén maga a tetőszerkezet részben vagy talán egészben elég lehet ugyan, de az alantás helyiség beégését mindenestre meg lehet akadályozni. Sőt legtöbbször helyes tetőszerkezet mellett a lokalizáció határozott sikerrel jár.

Vida Pál.

New-York tűzoltósága és tűzrendészete.

(La Prevention Du Feu francia tűzoltói szakaklap adatai alapján)

Irta: Rehák Tamás, Debrecen város hiv. tűz. alpar.

New-York a világ legnagyobb városa és legnagyobb fengeri kikötője is. Természetesen kell találnunk, hogy tűzoltóságának, valamint tűzoltói felkészültségének, szereinek száma is legnagyobb a világon. A város nagysága és terjedelme, különleges építkezési módja (több száz méter magas felhőkarcolók), a nagyszámú gyár, ipartelep, tűzveszélyes üzem, hatalmas kikötője stb. oly követelményeket támasztanak a tűzoltósággal szemben, amellyel csak a newyorki tűzoltóság kitünő harcászata, hatalmas létszáma és imponáló technikai felkészültsége tudja felvenni a küzdelmet.

Nem lesz tehát érdektelen, ha a világ legnagyobb városát, illetve tűzoltóságát röviden ismertetjük.

A város lakosainak száma Debrecen 6 millió lélek, területe 81,705 hektár. A város öt városrésze tagozódik. Ezek: Manhattan, the Bronx, Brooklyn, Queens és Richmond. A városrészeket az East River és Hudson folyó választja el. A város szíve Manhattan, az East River és Hudson között, 10 km. hosszú és 4 km. széles területen fekszik. Vizi frontja 923 km. hosszú.

Létszám, szervezet.

A város hivatásos tűzoltósága 1865. évben alakult. Létszáma: 73 tiszt és 6758 tűzoltó. (Minden 10,000 lakosra 11.7 tűzoltó jut.) A tűzoltóság századokra és zászlóaljakra oszlik. Század van 307, minden egyes század el van látva fecskendővel. (Minden 100,000 lakosra 5.33 század jut.) Az őrségek decentralizálva helyezték elhelyezést ilyen körülmények között. (Minden 100,000 lakosra 4.71 őrség.) Egy tűzoltói őrség 21,000 lakos tűzvédelmét látja el. Az őrségek tehát igen sűrűn vannak elhelyezve, különösen ami a sűrűn lakott központi területekkel illeti. Említésre méltó, hogy pl. Manhattan városrészében az őrségek oly sűrűn vannak elhelyezve, hogy nincs olyan körzetükbe eső épület, amelyet a riasztás után 70 mp-re el nem érnének.

A századok megoszlása a következő:

- 106 autófecskendő század
- 98 létrás század
- 90 tömlős század
- 6 viztorony-fecskendő század
- 7 század a mag. nyolc. vízvezetéki szolgálatra

összesen: 307 század.

A századok fölött a „captain” (kapitány, századparancsnok) parancsnok, a „Battalion Chief” zászlóaljparancsnok) 6—10. századot, a „Deputy Chief” a központi részeken 2 zászlóalj, a külső részeken 3—5 zászlóalj vezérel. A „Deputy Chief”-ek fölött az „Assistants Chief”-ek, ilyen 4 van, (Manhattan, Bronx, Brooklyn és a központban) fölöttük pedig a „Chief” (főparancsnok) áll.

A szárazföldi tűzoltóságok kívül létezik és vele szerves kapcsolatban van a kikötői (vizi) tűzoltóság. A newyorki kikötő ugyanis a világ legnagyobb kikötője, a város, mint említve volt, 923 km. vizi fronttal rendelkezik. A kikötői tűzoltóság 10 században áll, egyenkint 30—30 emberrel, a századokat egy-egy „Deputy Chief” vezérli. Van továbbá 10 captain, 16 lieutenant, 24 kormányos, 54 gépész, 55 soffőr és 140 tűzoltó.

A tűzoltók kiképzésére igen nagy súlyt fektetnek, már amennyire a sok tűzi kivétel megengedi. Évente egy nagy gyakorlatot tart a tűzoltóság, amelyen a legjobb időeredményt elért század hatóságai dicséretet és érmet kap.

A tűzoltóságok kiegészítő New-York-ban egy biztosító társaságok által fenntartott ugynevezett „Fire Patrol” intézmény, amelyek nagyobb tüzekhez a tűzoltósággal együtt vonulnak és céljuk az, hogy a tűzoltással együtt járó

vizkártól a menthetőt megkímélik. A Fire Patrol őrségek együtt riasztatnak a tűzoltósággal és mindenhova kivonulnak, tekintet nélkül arra, hogy az épület van-e biztosítva vagy nem. Egyik központi elhelyezési őrségük évente átlag 1400 esetben vonul ki. 10 állomásuk van, létszámuk 327 ember, évi fenntartási költségük 691,000 dollár. Egy ember fizetése évi 1450—1900 dollár. Egy autószeren 6—8-an vonulnak és 25—30 drb. 5.4×3.6 m. nagyságu impregnált ponyvát, azonkívül mentőkötelet és extingktöröket is visznek magukkal.

Tűzoltószerkek.

A tűzoltóság teljesen automobilizálva van, automobil tűzoltószerkeinek száma: 547.

A tűzoltószerkek a következőképen oszlanak meg:

- 203 autófecskendő (100,000 lakosonkint 3.72)
- 133 létrás autó-szer (100,000 lakosonkint 2.31)
- 6 viztorony-(water-tower) fecskendő
- 2 segélykocsi
- 99 gőzfecskendő
- 87 tisztikocsi
- 10 fecskendőhajó (kikötő tűzoltóságé).

Az autófecskendők kivétel nélkül hatalmas teljesítményű benzinmotoros autófecskendők (70—105—120 lóerős, 4—6—8 hengeres motorokkal). Egy autófecskendőn átlag 6—8 tűzoltó vonul. Az autókerekeken előszeretettel alkalmaznak óriáslégtömítőgummikat. Az autókba „American La France rendszerű fogaskerék (rotációs) és „Ahrens-Fox” rendszerű dugattyus fecskendők vannak beépítve, még pedig a vezető ülés mögötti elhelyezést favorizálják. A fecskendők hatalmas nyomásra vannak szerkesztve. Ennek igazolásául szolgáljon egy „Ahrens-Fox” típusú dugattyus autófecskendő próbája New-York legmagasabb felhőkarcolójánál, a Woolworth-Building épületénél, amely 58 emeletes és 238.8 m. magas. A fecskendő az épületbe beépített csővezetékbe 63 mm. tömlőn át nyomta a vizet és az épület tetején 25 mm. lövőkén át még 2 légkör nyomású sugarat adott.

A létrás szerek kétfélék u. m. a kisebb hordozható létrák számára 3—19 méter magasságig és a nagy, forgatható géplétrák 22—25—30 méter magasságra. Az amerikai géplétrák építési módja teljesen eltér a nálunk ismeretes géplétráktól. A létrák ugyanis 9—10 m. hosszú autódalvázon vízszintesen fekvő nyeregek elhelyezést, az állító és forgató szerkezet a vezető mögött van elhelyezve. Ugyanigy van ez a viztoronyfecskendőknél is.

A kikötő-tűzoltóság fecskendő-hajói közül 4 teljesen modern és a következő kivételű: Hajó hossza 39.6, szélessége 8.10, mélysége 4.42 m., gyorsasága óránként 27 km. 340 tonnás, 250,000 dollárba került. Gőzgép hajtja (dugattyus) tüzelése petroleumos. A beépített két turbínaszivattyút gőzturbinák hajtják. A turbínafecskendők egylépcsősök fordulatak percenként 2000, teljesítményük 10 légkör nyomás mellett percenként 17—34 köbméter (óránként 2040 köbméter), a nyomás 21 légkörig is fozozható. 5 sugárcső van felszerelve, lövőkeméretük 50—60 mm. (1 elől, 2 hátul, 1 drb. a 9.6 m. magas acélárbócon és 1 a kormányműnél). A többi 6 fecskendőhajó szénttüzelésű és Ahrens-Fox dugattyus szivattyúkkal van felszerelve. Minden fecskendőhajón 900 m. 88 mm. tömlő és kisebb mennyiségű 63 mm. tömlő van.

Vízvezeték.

A fogyasztási vízvezetékén kívül van direkt tűzoltási célra magasnyomású vízvezeték (high pressure). A magasnyomású vízvezetéknek 4 állomása van, u. m.: Manhattan-ban 2 (226 köbméter percenkénti vízszállítással, 21 légkör nyomással), Brooklyn-ban 2 (377 köbméter, 14 légkör) és Coney Islandon 1 állomás (13 köbméter, 10 légkör), a magasnyomású vezeték hossza 205 km. és 8.704,000 dollárba került. A magasnyomású tüzcsapok száma 4,100, a rendes tüzcsapoké, 49,500. A hydránsok igen sűrűn vannak elhelyezve és a motorfecskendők szivótömlője részére közvetlen csatlakozással is el vannak látva.

A tűzoltóság tűzoltásra elhasznált az 1921. évben 465,176 köbméter vizet, ebből 243,460 köbméter sós víz volt (magasnyomású).

Tűzjelzés.

Az utcai villamos tűzjelzőkön leadott jelzések egy tűzjelző központba futnak, honnan önműködő módon — meg lehetőségen komplikált berendezéssel — az egyes őrségekre továbbíthatnak, van ezenkívül az u. n. Central fire alarm, amikor egy városrész összes őrségei riasztatnak. A vezeték közül 10,000 km. kábel, a többi földfeletti. Személyzete: 1 igazgató, 10 gépészmérnök, 105 szerelő és 64 egyéb alkalmazott. A tűzjelző állomások száma 3350 (100,000 lakosra 58 tűzjelző állomás esik).

Tűzek.

1921. évben a tűzoltóság 18,757 esetben lett riasztva, téves jelzés 4,237 (100,000 lakosra 3.26 tűzjelzés esik). 1920. évben volt 14,638 tüzeset, tűzkár 18,806,908 dollár
1921. " " 16,350 " " 20,200,808 "
1922. " " ? " " 22,743,000 "

A tűzkárok összege emelkedést mutat.

27 tiszt és felügyelő csak a tűzvizsgálatokkal foglalkozik és a tűzjelzőkor azonnal a tűz helyére mennek.

Tűznél 1921 évben 201 személy sérült meg (1920-ban 185), 99-en meghaltak (1920-ban 129).

Laktanya, műhely.

Az őrségek decentralizálva vannak elhelyezve, mint ez már említve volt, a legmodernebbül berendezve. A központi iroda a városháza 11-ik emeletét foglalja el.

A tűzoltóság folyó javítási munkálataira egy műhely áll rendelkezésre. Az épület 3 emeletes, 180 m hosszú, 20 m széles, 140 munkás dolgozik benne (napi 8—9 dollár keresettel). A munkások fizetésük 3%-át nyugdíjra teszik félre. A műhelyekben csak karbantartási munkálatokat és kisebb javításokat végeznek, mert nagyobb javításokat közvetlenül a tűzoltószergégyárakkal végeztetnek.

Megelőző tűzrendészet.

A tűzoltóság nagy preventív tevékenységére jellemzők a következő szám adatok: 198 tiszt és felügyelő csak a megelőző tűzrendészeti teendőkkel foglalkozik, 1921. évben elintézték 26,803 ügyet, 145,650 vizsgálatot tartottak. Egy külön csoport 33 felügyelővel csak a színházak, gyárak, ipartelepek tűzvédelmi berendezésének vizsgálatával foglalkozik (89,127 vizsgálat).

Költségek.

A tűzoltóság 1921. évi költsége: 17,703,924 dollár volt (dolgozó kiadásokra 1,363,064 dollár). Egy lakosra 3.08 dollár esik. (San Franciskóban 5.10 dollár.)

A fizetések a következők, évenként, dollárban számítva: Chief (főparancsnok) 10,000, Assistants Chief (parancsnokok) 6,500, Battalion Chief (zászlóaljparancsnok) 4,490, Captain (századparancsnok) 3,700, tűzoltó a 4-ik szolgálati évtől 2,280, tűzoltó a 4-ik szolgálati évig 1,769.

A newyorki tűzoltó polgártársai részéről nagy megbecsülést és népszerűséget élvez, meglátszik ez a fizetésben is, nem úgy, mint nálunk, ahol a tűzoltókat egyes városok a legalacsonyabb fizetési csoportba sorozták, a szolgálékba, ide is csak azért, mert alacsonyabb fizetés már nincs.

New-York város tűzoltóságának ezideig 179 tiszt és legénységi halottja van, nem számítva azokat, akik utólag pusztultak el a tüzeseteknél szerzett sérüléseikbe. Ez a szomorú szám eléggé indokolja azt az emberfeletti munkát, amelyet a newyorki tűzoltók embertársaik élet- és vagyonbiztonságának érdekében, saját életük feláldozása árán is, kifejtettek.

A m. kir. belügyminiszter 229,849/1925. sz. körrendelete tűzbiztos csürökben és pajtáknál szalma és takarmány tartása tárgyában valamennyi törvényhatósághoz.

Panasz tárgyává tették nálam, hogy a mezőgazdasági terményeknek tűzvészttől való megóvása tárgyában 44,200/1924. B. M. sz. körrendelet I. része 1. pontjának 4-ik bekezdését egyes helyeken — bár

teljes jóhiszeműséggel — úgy hajtják végre, hogy a belsőségeken kifejezetten szalma és takarmány tartására szolgáló, a tűzrendészeti követelményeknek is megfelelő csürökbe és pajtákba is csak csekély, a gazdasági szükségletet ki nem elégítő szalma- és takarmánymennyiség behordását, illetőleg tartását engedélyezik.

Annak hangsúlyozása mellett, hogy a hivatkozott számú körrendelet rendelkezéseinek pontos betartására különös súlyt helyezek, felhívom Alispán (Polgármester, Főkapitány) urat, figyelmeztesse az alárendelt hatóságokat, hogy a szalma- és takarmánymennyiségnek az említett csürökben és pajtáknál való elhelyezését a gazdasági szükségletfigyelembevételével engedélyezzék.

Együttal arra is utasítsa az említett hatóságokat, hogy a csürök és pajták építésének engedélyezésénél különösen arra legyenek figyelemmel, hogy azokat tűzbiztos anyagból (kő, téglá stb.) és egyéb épületektől a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő távolságban építsék.

Budapest, 1925. április 30-án.

Dr. Rakovszky Iván s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Mozgófényképezemék ellenőrzése.

112,990.

sz.

M. kir. Belügyminiszter.

1924. VII.

Tárgy: A tűzrendészeti ellenőrző szolgálat ellátása a mozgófényképezemékben. Valamennyi vármegye alispánjának, a m. kir. államrendőrség valamennyi főkapitányának (Budapest kivételével).

Panasz tárgyát képezte, hogy a vidéki mozgófényképezeméknél a tűzrendészet ellátásánál különböző gyakorlat érvényesül, ami a mozi engedélyesére súlyos anyagi terhet hárít. Ez okból az egyöntetű eljárás szabályozása érdekében a következőket rendelem: 1. A már működésben lévő mozikban a tűzrendészeti szakértő három havonként egy ízben köteles ellenőrzést teljesíteni. 2. Tűzoltóőrséget csak azokban az üzemekben kell alkalmazni, ahol: a) szinpad van, vagy b) szkeccsek előadásánál, amennyiben díszletet használnak, végül c) azokban az üzemekben, ahol a helyi berendezést az I. fokú tűzrendészeti hatóság tűzveszélyesnek minősítvén (faépítmény, sátor, stb.) a tűzoltóparancsnokság javaslata alapján őrség ki rendelését írja elő. Felhívom főkapitány urat, hogy e rendeletben foglaltak pontos végrehajtása iránt intézkedjék.

Budapest, 1924. június 5-én.

A miniszter helyett
Nádossy s. k.
orsz. főkapitány.

A m. kir. belügyminiszternek 230,000/1925. B. M. számú körrendelete.

A tűzrendészetről alkotott 53,888/1888. B. M. számú rendelet kiegészítése, módosítása és végrehajtása.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A tűzrendészet jóságához és ezzel kapcsolatban az emberéletet, s vagyont, tehát nemzeti értékeket veszélyeztető tűzvesztek pusztításának lehető megakadályozásához országos érdek fűződik. Kiváltképpen fontos ez — nemzetgazdasági szempontból is — hazánk jelenlegi súlyos helyzetében.

Annál sajnálatosabb, hogy az országban mind sürűbben előforduló tüzesetek körülményeit részletesen megvizsgálva, azt kell megállapítanom, hogy tűzrendészetünk nagy mértékben hiányos, az a közöny pedig, amellyel egyes vidékeken közigazgatásunknak ezt az egyik legfontosabb ágát — főként a tűzoltóságok szervezését és felszerelését — kezelik, szinte már a lelkiismeretlenséggel határos.

Megállapításon szerint ennek oka nem annyira az elvi rendelkezések hiányában, hanem inkább abban rejlik, hogy a fennálló szabályok — elsősorban pedig a tűzrendészetről szóló 53,888/1888. B. M. szám alatt kiadott alapvető rendelet rendelkezései — teljes egészükben nincsenek mindenütt végrehajtva.

Ezért legfőbb idejét és szükségét látom annak, hogy addig is, amíg országunk helyzete a tűzrendészetnek és főképp a tűzoltóság intézményének szélesebb keretek között való ujjaépítését megengedi, az imént idézett s az alábbi rendelkezésekkel a szükséghez képest módosított, illetőleg kiegészített 53,888/1888. B. M. számú rendelet tökéletes és lelkiismeretes végrehajtását minden körülmények között biztosítsam.

E célból — a minisztertanács felhatalmazása alapján — a következőket rendelem:

I.

Tűzrendészeti és építési szabályrendeletek.

1. §. Mindazok a községek, r. t. városok és törvényhatóságok, amelyek az idézett rendelet 2. §-ában előírt tűzrendészeti szabályrendeletet, továbbá azok a r. t. városok és törvényhatóságok, amelyek a rendelet 5. §-ában említett építési szabályrendeletet eddig meg nem alkották, ezt a mulasztásukat legkésőbb e rendelet életbelépésétől számított 6 hónap alatt pótolni kötelesek.

A községi előljáróságok tagjai, a r. t. városok polgármesterei és a törvényhatóságok első tisztviselői személyes, fegyelmi felelősség terhe alatt kötelesek a szabályrendelet-alkotást előkészítő intézkedéseket kellő időben megtenni.

2. §. Ott, ahol tűzrendészeti, vagy építkezési szabályrendelet van, ezeket az újabb tűzvédelmi szempontok figyelembevételével az 1. §-ban megjelölt határidőn belül, át kell vizsgálni és a szükséghez képest módosítani kell.

E tekintetben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kívánatra utbaigazító szakvéleményt ad.

II.

Tűzoltószeretek.

3. §. Azok a községek, összeépített puszták, tanyák, stb., amelyekben 50 lakóháznál nincs több, a következő tűzoltószereteket kötelesek beszerezni és készletben tartani: legalább 1 szívó-nyomó fecskendőt (két 80 mm.-es hengerűt), 60 m. nyomótömlőt (orsz. egységes csavarral), 8 m. szívótömlőt, 1 csákyt, 2 vasvillát, 1 petróleumos fáklyát, avagy lámpást, 1 fejszét, 2 vedret és 20 m³ nagyságu takaróponyvát.

Minden, legalább 50—300 lakóházat számláló község köteles az alább felsorolt tűzoltószereteket beszerezni, ezeknek szükségszerű kiegészítéséről és jó helyen, állandóan jókarban tartásáról gondoskodni:

1, legalább két 100 mm.-es hengerrel bíró szívó-nyomó fecskendőt, amely percnkénti 100 löketnél legalább 160 liter vízszállítóképeséggel és 26 m. sugártávval, könnyen és gyorsan hozzáférhető szelepszervezettel, országos egységes nyomóoldali szabványos csavarzattal, legalább 100 m. szállító kenderötömlővel (15—20 m.-es darabokban) és 4, egyenkint 2 m. hosszú szívótömlővel és 2 sugárcsővel és

1 sugárcsővel, olajozóval, fakalapáccsal és a szükséges csavarokcsokkal van felszerelve; továbbá 1, legalább 5 hektoliter irtartalmu vízhordókocsit 1 hektoliter irtartalmu káddal, 2, egyenkint 5—6 m. hosszú támasztólétrát, 2 csákyt, 2 fejszét, 2 vasvillát, 2 kalapácsot, 2 petróleumfáklyát vagy lámpást, 6 vedret és 2, egyenkint 20 m³ nagyságu takaróponyvát.

Minden 300—700 házból álló község a fentiekben kívül még 1 (tehát összesen 2) felszerelt szívó-nyomó fecskendőt tartozékaival és még egy, 20 m³ nagyságu takaróponyvát;

a 700—1000 házból álló község pedig még 2 (tehát összesen 3) teljesen felszerelt szívó-nyomó fecskendőt és még egy harmadik takaróponyvát köteles beszerezni. Eltérésnek az esetben van helye, ha valamely község megfelelő nyomásu vízvezetékekkel bír, vagy azt a helyi körülmények indokoltá teszik.

Nagyobb községek és városok az épületek arányában szükségesnek mutatkozó, megfelelő mennyiségű tűzoltószert kötelesek tartani.

A tűzoltószeretek szükséges mennyiségét és minőségét — kétség esetén — a belügyminiszter állapítja meg, aki az egyes községeket és városokat a szükséges költségnek a háztartási költségvetésbe való felvételére felhívhatja, s a felhívás eredménytelensége esetén a megfelelő tétel felvételét elrendelheti.

A gyárak, malmok s nagyobb ipartelepek tulajdonosait az illetékes I. foku tűzrendészeti hatóság a szükséghez képest megfelelő tűzoltószeretek beszerzésére és tartására kötelezheti, s az üzemek folytatását e kikötés teljesítésétől teheti függővé.

Nagyobb uradalmak a szükséges tűzoltószerek beszerzésére és tartására szintén kötelezhetők.

A tűzoltószeretek beszerzésénél az erre vonatkozólag kiadott külön miniszteri rendeleteket (82,502/1888., 6,840/1889., 83,860/1902. B. M. sz.), valamint a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által közölt egységes előírásokat kell figyelembe venni.

Azokban a községekben, ahol a már meglévő és egyébként még használható fecskendők nem felelnek meg az egységes előírásnak, e tűzoltófecskendőket megfelelően át kell alakítani.

A községek és városok a beszerzéseknél a tűzrendészeti felügyelő, illetőleg tűzoltóparancsnok véleményét minden egyes esetben kérjék ki.

A tűzoltószereket e rendelet hatályba lépésétől számított egy év alatt kell beszerezni. Halasztásnak csak különösen indokolt esetekben lehet helye.

4. §. Az oltáshoz szükséges vízmennyiség biztosításáról azok a községek és városok ahol e tekintetben hiány mutatkozik, megfelelő kutak, medencék stb. létesítésével a legsürgősebben gondoskodni kötelesek.

III.

Tűzoltói készlet, tűzjelzés.

5. §. A legalább 300 lakóházból álló minden község köteles akár a helybeli önkéntes tűzoltótestület, akár a köteles tűzoltóság útján, akár pedig egyébként a nappal és az éjjel egész szakára kiterjedő és egész éven át tartó tűzoltókészletet rendszeresíteni. A készlet legalább két tűzoltóból álljon, akik nappalokint, illetőleg éjjelenként felváltva teljesítik az őrségi szolgálatot. A tűzország, helyesen készlet feladata: tűz esetén a riasztás, a tűzoltószeretek készletébe helyezése és a legelső tűzvédelmi és mentőintézkedések megtételéről való gondoskodás. Egyébként a tűzoltói készlet feladata még — az előljáróság ellenőrzése alatt — a tűzoltószeretek tisztántartása és őrzése is.

Kisebb községekben készleteti szolgálatot csak éjjel kell tartani; ezt az éjjeli őrt látja el. A tűzoltószeretek tisztántartásáról és őrzéséről pedig a községi előljáróság külön megbízott útján gondoskodik.

Városokban a készleteti és az azzal kapcsolatos egyéb szolgálatot a hivatásos tűzoltóság látja el.

6. §. A tűzjelzés gyorsasága megkívánja, hogy azokban a nagyközségekben és városokban, ahol telefon van, a tűzoltólaktanya, illetőleg az őrség helye is telefonálomással legyen ellátva.

Az illető községek és városok kötelesek tehát ház-

tartási költségvetésük terhére a megfelelő telefonállomás berendezéséről gondoskodni.

7. §. Mindazok a magánegyetek, vállalatok vagy intézetek, amelyeknek a helyi telefonhálózatba bekapcsolt telefonállomásuk van, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által kiadott szabályzat értelmében is kötelesek azt tűzjelzésre, valamint balesetbejelentésre mindenkor haladéknélkül rendelkezésre bocsátani.

IV.

A tűzoltóság megszervezése.

8. §. A vármegyék első tisztviselőinek szigorú köteletségévé teszme, hogy nemcsak alárendelt hatóságai útján, hanem személyes közreműködésükkel is gondoskodjanak arról, hogy a hatóságuk területén levő mindazon községekben és r. t. városokban, ahol netán az 53,888/1888. B. M. számú rendeletben megállapított tűzoltói intézmények egyike sem áll még fenn, azok valamelyike és pedig r. t. városokban a hivatásos tűzoltóság legkésőbb 1925. év végéig feltétlenül felállíttassék.

9. §. Községekben — a hazafias társadalom bevonásával — elsősorban önkéntes tűzoltó-egyletek létesítését kell kezdeményezni; ezek szervezése tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kormányhatóságilag jóváhagyott szervezési szabályzatának rendelkezései irányadók.

Önkéntes tűzoltó-egylet tagjaiul csak feddhetlen előéletű és nemzeti szempontból is teljesen megbízható, 20-ik életévüket betöltött magyar állampolgárok vehetők fel.

A már fennálló községi önkéntes tűzoltó-egyletek kifejlesztésére is nagy gondot kell fordítani és azokat a legteljesebb hatósági támogatásban kell részesíteni.

A községi önkéntes tűzoltó-egyleteket pedig az egyéb tűzoltótestületekkel együtt vármegyei szövetségekké kell fömöríteni.

10. §. Az önkéntes tűzoltó-egyletek feladatuk teljesítése tekintetében a községi előjáróság, illetőleg vármegyei tanács felügyelete alatt állanak, amelyeknek egy tagja (városokban a tanácsnak az általa erre kijelölt egyik tagja, községekben pedig a községi fő-, illetőleg körjegyző) az illető egylet vagy testület választmányában, illetőleg parancsnokságában hivatalból foglal helyet.

Az alispánok, illetőleg Budapest székesfőváros polgármestere pedig hivatalból tagjai a vármegyei tűzoltószövetségek, illetőleg a fővárosi tűzoltószövetség választmányának.

Az önkéntes tűzoltótestületek parancsnokait — a budapesti önkéntes tűzoltótestület kivételével — tisztségükben az illetékes I. fokú tűzrendészeti hatóság véleményének meghallgatása után a törvényhatóság első tisztviselője erősíti meg.

11. §. A „köteles tűzoltóságot“ mindazokban a községekben meg kell alakítani, ahol vagy nincs, illetőleg nem alakítható önkéntes tűzoltó-egylet, vagy a meglévő önkéntes testület akár létszám, akár kiképzés tekintetében nem felel meg a tűzvédelmi igényeknek, végül ahol egyéb körülmények (helyi építkezési viszonyok stb.) az önkéntes testület mellett a „köteles tűzoltóság“ felállítását is indokolják. A „köteles tűzoltóság“ alakítása oly mérvben történjék, hogy átlagban a község minden 50 lakosára egy tűzoltó essék; egy-egy község ily tűzoltósága azonban legalább 15 főből álljon.

Mindazokban a községekben, ahol önkéntes tűzoltó-egylet van, annak parancsnoka egyszersmind a községi „köteles tűzoltóság“-nak, mint az önkéntes testület kiegészítő részének is parancsnoka. Ahol pedig önkéntes testület nincs, ott a „köteles tűzoltóság“ parancsnoki teendőit a tűzoltóságnak feddhetlen előéletű és nemzeti megbízhatóság szempontjából is alkalmas az a tagja köteles ellátni, akit erre a község képviselőtestülete kijelöl, illetőleg megbiz. A kijelölt parancsnokot vagy parancsnokokat tisztségükben az illetékes járási főszolgabíró véleményének meghallgatása után a vármegye alispánja erősíti meg.

A köteles tűzoltói szolgálat alól csak a szolgálat ellátásában különleges hivatali elfoglaltságuk miatt tartósan gátolt közszolgálati alkalmazottak és a hitelesen igazolt betegségük folytán egészségi szempontból szolgálatra alkalmatlan községi lakosok mentesíthetők.

A mentesítés kérdésében az illetékes járási főszolgabíró határoz, akinek határozata ellen — az e rendelet VII. fejezetében felsorolt fellebbviteli hatósághoz — fokozatos fellebbvitelnek van helye.

A köteles tűzoltóság szolgálati jelvényéről és felszereléséről — teherbíró képessége arányában — a község köteles gondoskodni, ugyszintén a szolgálattal esetleg felmerülő költségek megtérítéséről is.

A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait baleset ellen biztosítani köteles. A biztosítás a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztára útján történik.

12. §. Az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok szolgálata tekintetében az egyes helyhatósági szabályrendeleteken kívül a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség egysége szolgálati szabályzata irányadó.

13. §. Rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban, ott, ahol még eddig rendszeresítve nincs, rendszeres (hivatásos) tűzoltóságot kell létesíteni és ennek díjazásáról és felszereléséről az illető város a háztartási költségvetésében köteles — megfelelő fedezet biztosítása mellett — gondoskodni.

Emellett azonban a városokban az önkéntes tűzoltó-egyletek alakulását is elő kell mozdítani, s a meglévő ily egyleteket hatósági támogatásban kell részesíteni.

Azokban a városokban, ahol önkéntes mentőegyesület nincs és annak alakítása akadályokba ütközik, a mentőszolgálatot is a hivatásos tűzoltóság keretében kell megszervezni.

14. §. Hivatásos tűzoltó és tiszt is csak feddhetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható magyar állampolgár lehet; 20 éven aluli kiskorú felvétele még szülői, illetőleg gyámi hozzájárulás esetén sem engedhető meg. Hivatásos tűzoltótiszt vagy parancsnoki állás betöltéséhez legalább a középiskolai (vagy azzal egyenrangú egyéb iskolai) végzettségen kívül az országos tűzoltótiszt tanfolyam elvégzésének és a tűzoltótiszt képesítő vizsga sikeres letételének igazolása is szükséges. Törvényhatósági joggal felruházott városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságának főparancsnoka csak az lehet, akinek a tűzoltótisztekre és parancsnokokra vonatkozóan a középiskolai (és pedig: műegyetemi, erdészeti, bányászati, jogi vagy államtudományi, illetőleg közgazdasági egyetemi) végzettsége is van. A műegyetemi, erdészeti vagy bányászati főiskolai végzettséggel rendelkezőket, egyenlő feltételek esetén pedig a világháborúban arcvonal-szolgálatot teljesített egyéneket az alkalmaztatásnál rendszerint előnyben kell részesíteni.

Tűzoltóaltiszt pedig csak az lehet, akit a felettes parancsnoksága a hivatásos testület keretében megszerzett elméleti és gyakorlati képzettsége alapján az altiszt rangfokozat elnyerésére képesít.

A már alkalmazásban lévő tűzoltótisztek és altisztek a hiányzó képzettség utólagos megszerzésére rendszerint nem kötelezhetők. A belügyminiszter méltánylást érdemlő esetekben az iskolai képzettség igazolása alól felmentést adhat.

Egyébként a rendszeres (hivatásos) tűzoltóság kötelekébe tartozók személyi, szolgálati és fegyelmi viszonyainak szabályozása az illető város önkormányzati hatáskörébe tartozik.

Ugyancsak a városképviselőtestülete, illetőleg törvényhatósági bizottsága állapítja meg a tűzoltósága létszámát is. Azonban minden testületnek legalább 8 szakképzett tagjának kell lennie.

A belügyminiszter kivételes esetben, t. i. ha a megállapított létszámot túl alacsonynak tartja, a létszámnak a szükséglethez és a helyi viszonyokhoz mért felemelését rendelheti el.

A rendszeres tűzoltóságok tagjai a tűzoltói, illetőleg mentőhivatásukkal össze nem egyeztethető más szolgálatokra fel nem használhatók.

15. §. Az önkéntes, vállalati és köteles tűzoltóságok tagjainak és a tűzrendészeti felügyelőknek egyéni felszerelése (egyenruházata stb.) és rangjelzése tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 1909. október 16-án kiadott szabályzata kötelező. A törvényhatósági

joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsú városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságainak tagjai csakis a város közönsége által megállapított egyenruhát viselhetik.

Tűzoltói egyenruhát vagy jelvényt más, mint működő (tényleges állományú) tűzoltó nem viselhet. Aki e rendelkezéseket megszegi vagy kijátssza, az 1879: XL. t.-cikk 44. §-a alapján büntetendő kihágást követ el.

16. §. A szolgálatban álló tűzoltó a büntető törvények alkalmazása szempontjából ugyanolyan tekintet alá esik, mint az 1914: XL. t.-cikk 5. §-ában felsorolt azok az alkalmazottak, akik a közönség személyének vagy vagyonának védelmére rendelvék.

V.

Tűzoltótanfolyamok.

17. §. A belügyminiszter a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség útján időnkint a szükség mérvéhez képest — tűzoltótisztí képesítő vizsgával egybekötött — országos tűzoltótisztí tanfolyamot nyit.

Azok a törvényhatósági joggal felruházott városok, amelyek egyszersmind vármegyei székhelyek is, az illető vármegyei tűzoltószövetség közreműködése és esetleges anyagi hozzájárulása mellett, évenként tűzoltó-tanfolyamot kötelesek létesíteni.

A tűzoltótisztí és tűzoltói tanfolyamok szabályzatát külön belügyminiszteri rendelet fogja megállapítani.

18. §. A rendszeres (hivatásos) tűzoltótestületek legénységét a szakszerű, elméleti és gyakorlati kiképzésen kívül a testület keretében általános ismeretterjesztő, kiváltképpen a nemzeti érzést és a vallásosságot fejlesztő rendszeres előadásokban is kell részesíteni.

Fölötte kívánatos, hogy az önkéntes és „köteles” tűzoltótestületek hasonlóképp járjanak el.

VI.

Tűzvész tartamára vonatkozó rendelkezések.

19. §. Tűzvész esetén az önkéntes és vállalati (gyári) tűzoltóságok a helybeli hivatásos tűzoltóságnak a legnagyobb segítségére lenni és — a vállalat (gyár) helyén szükséges készenlét visszahagyása mellett — felszerelésükkel is rendelkezésre állani kötelesek.

Tűzvész idején a község lakosait fogatszolgáltatás kötelezettsége terheli.

Tűzvész esetén a szomszédos községek, illetőleg azok tűzoltóságai a tűz elleni védekezésben résztvenni, illetőleg a helybeli tűzoltóságnak a legmesszebbmenő támogatást nyújtani kötelesek.

Ennek, valamint a soros fogatszolgáltatás teljesítésének módjait a tűzrendészeti szabályrendeletekben kell megállapítani.

VII.

Tűzrendészeti hatóságok.

20. §. Kétségek eloszlátása céljából megállapítom, hogy tűzrendészeti ügyekben az alábbi hatóságok jogosultak eljárni.

Elsőfokon:

kis- és nagyközségekben: a járási főszolgabíró,
r. t. városokban: a polgármester,
thjf. városokban: a tanács által kijelölt tisztviselő,
Budapesten: a kerületi előjáró.

Másodfokon:

kis- és nagyközségekben, valamint r. t. városokban: az alispán,

thjf. városokban és Budapesten: a tanács.

Harmadfokon:

a belügyminiszter

VIII.

Büntető rendelkezések.

21. §. Az 53,888/1888. B. M. számú rendelet 28—30. §-ai helyébe következő büntető rendelkezések lépnek:

Aki az 53,888/1888. B. M. számú rendeletnek, valamint e rendeletnek rendőri rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi vagy kijátssza, avagy azok kijátzásában bármely módon közreműködik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és ha a cselekmény, illetve mulasztás nem az 1879: XL. t.-c. alapján büntetendő, e rendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 1.000.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbíróóságok, a m. kir. államrendőrség működése területén pedig az államrendőrség hatáskörébe tartozik.

IX.

Felügyeleti rendelkezések.

22. §. A tűzrendészet nagyobbmértvű fejlesztése érdekében elengedhetlenül szükséges, hogy — jövőre — rendszeres, közszolgálati illetménnyel ellátott vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások szerveztessenek.

Addig is, amíg ezt a szervezést a törvényhatóságok pénzügyi és gazdasági helyzete lehetővé fogja tenni, a tűzrendészeti felügyelet hatályosabbá tétele céljából a következőket rendelem:

Mindazokban a vármegyékben, ahol tiszteletdíjjal ellátott vármegyei tűzrendészeti felügyelők már működnek, azok, valamint a járási tiszteletbeli tűzrendészeti felügyelők alkalmaztatását, illetőleg működését továbbra is fenn kell tartani. Ezek szolgálati és fegyelmi tekintetben a vármegyei tisztviselőkre hatályos jogszabályok alá esnek.

Azokban a vármegyékben pedig, ahol tiszteletdíjas vármegyei tűzrendészeti felügyelők még nem működnek, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő feladatkörének ellátásával a vármegye egyik, főiskolai végzettségű tisztviselőjét kell megbízni. Az ekként megbízott tisztviselőnek módot kell nyújtani arra, hogy valamely törvényhatósági joggal felruházott város hivatásos tűzoltóságánál a szükséges gyakorlati ismereteket teljesen elsajátíthassa, ezt követően a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség keretében nyitandó tűzoltótisztí tanfolyamot elvégezhesse és a tanfolyamot befejező tűzoltótisztí képesítést is megszerezhesse.

A már alkalmazott tiszteletdíjas vármegyei tűzrendészeti felügyelők és tűzrendészeti felügyelői tennivalókkal újabban megbízandó vármegyei tisztviselők feladatköre a következő:

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő tűzrendészeti ügyekben a vármegye szakközege. Feladata főképpen: az egyes községekben — és az alispán utasítására rendezett tanácsú városokban is — a tűzoltóságok szervezését előmozdítani, az egyes tűzoltóságokat, azok felszerelését, a tűzoltószerek jókarban létét és megfelelő elhelyezését, továbbá a tűzvédelmi készenlétet állandóan szakszerűen felülvizsgálni és ellenőrizni. E célból köteles félévenként legalább egyszer a vármegye minden községébe kiszállani és az észlelt hiányok pótlására a községi előjáróságokat felhívni, s erről esetenként az illetékes járási főszolgabíróknak is jelentést tenni. Kiszállásain a felügyelő községi előfogatot vehet igénybe. A tűzrendészeti felügyelő, aki működéséről rendszeres működési naplót köteles vezetni, helyszíni kiszállásain szerzett tapasztalatai alapján a községek tűzrendészeti állapotáról negyedévenként a vármegye első tisztviselőjének jelentést tesz, aki a hozzá beérkezett jelentéseket saját véleménye kíséretében ugyancsak negyedévenként a belügyminiszterhez felterjeszti.

A megyei tűzrendészeti felügyelő köteles a vármegyei I-ső és II-od fokú tűzrendészeti hatóságoknak mindenféle tűzrendészeti (építési és telepengedélyezési) ügyben szakvéleményt adni és egyes községeket tűzrendészeti kérdésekben szakszerű utbaigazítással ellátni. A tűzrendészeti hatóságoknak fontosabb tűzrendészeti ügyekben a megyei tűzrendészeti felügyelőt minden esetben szakvélemény adására kell felhívniök.

Köteles továbbá a vármegyei tűzrendészeti felügyelő a belügyminiszternek egyes helyszíni szemlék foganatosítására vonatkozó utasításait teljesíteni és a belügyminiszter kiküldöttjeinek ellenőrző szemléin a kiküldöttjeinek szakszerű kérdésekben rendelkezésére állani.

A törvényhatósági joggal felruházott városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságának főparancsnokai a város területén a vármegyei tűzrendészeti felügyelő feladatát is ellátják.

23. §. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő működése a hatósági ellenőrzés fokozása érdekében történvén, a megyei I. és II. fokú tűzrendészeti hatóságok vezetőit nem menti fel az 53,888/1888. B. M. számú rendeletben és egyéb törvényes rendelkezésekben előírt ellenőrző köteletségük lelkiismeretes teljesítése alól.

24. §. A belügyminisztert megillető tűzrendészeti főfelügyeleti jog alapján központi kiküldötteim útján a rendszeres ellenőrző szemléket az ország egész területén ezután is meg fogom tartani.

X.

Záró rendelkezések.

25. §. Az 53,888/1888. B. M. számú rendeletnek e rendelettel nem módosított, vagy hatályon kívül nem helyezett rendelkezései érvényükben változatlanul fennmaradnak.

26. §. Ezt a rendeletet — az egyes törvényhatóságok egyetemét érintő rendelkezései tekintetében szükséges intézkedések megtétele végett — a legközelebbi törvényhatósági bizottsági gyűlésen tárgyalás alá kell venni.

27. §. Az előző szakasz értelmében, valamint a rendelet végrehajtása során egyébként tett rendelkezésekről és intézkedésekről a törvényhatóságok első tisztviselői 1925. évi december hó 31-ig és a tett intézkedések eredményéről legkésőbb 1926. évi június hó 1-ig a belügy-

miniszterhez részletes és kimerítő jelentést kötelesek felterjeszteni.

28. §. Ez a rendelet és az ezzel módosított 58,888/1888. B. M. számú rendelet pontos és felkiismeretes végrehajtásáért a törvényhatóságok első tisztviselőit saját személyükben feyelmileg is felelőssé teszem és meghagyom, hogy amennyiben a törvényhatóságok első tisztviselői az alárendelt hatóságoknál a végrehajtás tekintetében bármely mulasztást észlelnének, a megtorló eljárást a mulasztó hatósági személyekkel szemben haladék nélkül tegyék folyamatba és minden ily esetről hozzám tegyenek jelentést.

Ez a rendelet, amelynek hatálya — amennyiben egyéb törvényes rendelkezések másként nem rendelkeznek — Budapest székesfővárosra is kiterjed, kihirdetésétől számított 8-ik napon lép életbe.

Budapest, 1925. évi május hó 4-én.

Dr. Rakovszky Iván s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

MÁTRAI ANTAL és TÁRSA R.-T.
TÜZOLTÓSZERGYÁRA **BUDAPEST** :::: Központi iroda: :::
Telefon: 22-26. szám. VI., Teréz-körút 33

Költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖHLER ISTVÁN
TÜZOLTÓSZER, FECSKENDŐ, SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁRA

Készít a m. kir. belügyminiszter új körrendeletének megfelelő orsz. egys. előírással fejszkendőket, vízfordó lajtokat, létrákat, egyéni felszereléseket. Alapítva 1865. ♦ Költségvetést bérmentve küld! ♦ Tel.: J. 58-36.

BUDAPEST, X. KER., KORPONAI-UTCA 21. SZÁM

AZ ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Meghívó.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **Elnöksége** f. évi június hó 28-án, d. u. 3 órakor **Esztergomban**, a városháza tanácstermében ülést tart, melyre az Elnökség tagjait, valamint az érdeklődő tisztjeiket ez uton meghívjuk.

NAPIREND:

1. Az orsz. választmányi ülés napirendjének előkészítése.
2. Folyó ügyek.

Ugyancsak ez alkalommal ülést tart a segélyzőpénztár elnöksége is.

Budapest, 1925. május 12.

gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Kuhárszky László
főtájtár.

Meghívó.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **Országos Választmánya** f. évi június hó 29-én, délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését **Esztergomban**, a vármegyeháza nagytermében, melyre az Elnökség; a számvizsgáló-bizottság; Budapest székesfőváros hiv. tűzoltóságának igazolt képviselője, a vármegyei tűzoltó-szövetség és a budapesti szövetségnek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott 1—1 igazolt képviselője; a hatóságilag kinevezett, illetve a vármegyei szövetség által megválasztott vármegyei tűzrend. felügyelők vagy helyetteseik; Budapest székesfőváros, továbbá tvhj. és rt. városok hivatásos tűzoltóparancsnokai vagy azok helyettese; Budapest székesfőváros és a törvényhatóságú városok önk. tűzoltóparancsnokai vagy azok helyettese; a nagygyűlés által a tűzrendészet iránt érdeklődők sorából választott 30 tag tisztelettel meghívottnak.

NAPIREND:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.
2. Az elnökség 1924. évi jelentése.
3. A segélyzőpénztár 1924. évi jelentése.
4. Az 1924. évről szóló zárószámadás tárgyalása és a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a felmentvény megadása.
5. Az 1925. évi költségvetés tárgyalása.
6. Országos szaktanfolyam rendezése.
7. Folyóügyek.
8. Indítványok.

Figyelmeztetés.

Az Elnökség Esztergomba június 27-én (szombaton) Budapest nyugati pályaudvarról a 17 órakor induló vonattal utazik.

Akik e gyűlésen résztvesznek, szíveskedjenek magukat László István Esztergom vármegyei tűzr. felügyelőjénél bejelenteni, hogy elszállásolás tekintetében zavarok be ne állhassanak. Szavazati joggal csak azok a tagtestületek és vármegyei szövetségek kiküldöttjei bírnak, melyek az előző évet bezárólag tagsági díjjal hátralékban nincsenek.

Kivánatos a kiküldöttek és a résztvevők lakóhelyének mielőbbi pontos bejelentése azért is, hogy a kieszközölendő kedvezményes vasúti igazolványt idejében megkaphassák.

Budapest, 1925. május 12.

gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Kuhárszky László
főtájtár.

Meghívó.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **Segélyző-Pénztára** f. évi június hó 29-én d. e. 11 órakor tartja Esztergomban, a vármegyeháza nagytermében

rendes évi közgyűlését, melyre a tagtestületek meghívottnak azzal, hogy írásbeli meghatalmazással ellátott egy-egy kiküldöttjük útján magukat minél nagyobb számban képviselteni szíveskedjenek.

A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazoló-bizottság jelentése.
3. Kéttagu jegyzőkönyvhitelesítő választása.
4. Az elnökség jelentése az 1924. évről.
5. Az 1924. évi zárószámadás előterjesztése és a számvizsgáló-bizottság jelentése kapcsán a felmentvény megadása.
6. Oly indítványok tárgyalása, melyek az Elnökséghez a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg beterjesztettek.

Budapest, 1925. május 12.

gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Kuhárszky László
főtájtár.

Elnökségi ülés. Az orsz. szövetség elnöksége folyó évi április 27-én gróf Széchenyi Viktor elnök, majd Breuer Szilárd alelnök elnöklete alatt tartott ülésében tudomásul vette elnök ama bejelentését, hogy április 16-án a belügyminisztériumban a kibocsátandó kormányrendelet tárgyában szűkebb értekezlet tartatott, s hogy a jelen ülés főleg ezen tervezet megbeszélése céljából hivatott össze. Az elnökség azután pontról-pontra letárgyalta a tervezetet és észrevételeinek sürgős beterjesztésére utasította az irodát, egyben pedig elhatározta, hogy városok és vármegyék részére összeállít tűzrendészeti szabályrendelet-mintákat, az építési szabályzat tűzrendészeti vonatkozású pontjait pedig összeírja. A fővárosi tűzoltóság előterjesztésére elhatározta az elnökség, hogy az orsz. szövetség tulajdonában lévő muzeális és oktatási tárgyakat a tulajdonjog fenntartásával elhelyezi a fővárosi tűzoltóság muzeumban. A tűzoltószerek vasúti szállításának olcsóbbá tétele iránt a minisztériumhoz előterjesztést tesz. Elfogadta Esztergom város meghívóját, hogy június 28—29-én ott tartsa választmányi és közgyűlését. Több bejelentés tudomásul vétele kapcsán kimondja az elnökség, hogy az elnökségi tagok kir. díszmédre vonatkozólag az iroda hivatalból tegyen előterjesztést. Egy magánfélnak abbéli kérelmét, hogy telepengedélyezési ügyében tartson az elnökség az ő költségén helyszíni szemlét, az elnökség nem tartja teljesíthetőnek, hacsak arra a belügyminisztériumtól nem kap utasítást. A tokodaltárai testület zászlószentelésén a szövetség képviselőjével László Istvánt bízta meg. Az alapszabálymintának 2000 példányban való kinyomtatását elrendeli az elnökség és annak árát darabonként 5000 koronában állapítja meg. Ezzel az ülés véget ért.

Hivatalos értesítés. Értesítjük a tűzoltó-testületeket, hogy a 230.000/1925 B. M. számú tűzrendészeti kormányrendelet példányonként 1000 K előzetes beküldése mellett a Belügyi Közlöny kiadóhivatalánál (Bp., I., Belügyminisztérium); az önk. tűzoltó-testületek alapszabály-mintája pedig példányonként 5000 K előzetes beküldése mellett az Orsz. Tűzoltó-Szövetségben (VII., Rákóczi-út 38. sz.) kapható.

FIGYELMEZTETÉS! A tűzrend. rendelet kapcsán figyelmeztetjük a Bajtársakat és testületeket, hogy tűzoltói felszerelések, szerek beszerzése esetén okvetlenül forduljanak tapasztalt szakemberhez, az Orsz. Szövetséghez, vagy a főv. tűzoltósághoz tárgyilagossággal, nehogy — mint a múltban — lelkiismeretlen ügynökök és kereskedők áldozatává legyenek. Szerkesztőség.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség vagyonelejtára az 1924 évről.

I. Meghatározott rendeltetésű alapok:		K	f	K	f	1924. december 31. Maradvány		K	f	K	f
1. József főherceg-féle alap		4,000		80			466,000		19,984,352	20	
2. Első Magy. Alf. Bizt. Társ. alapítványa		5,400		324							
3. Breuer Szilárd-féle alap		1,000		158,338	60						
4. Brutscher József-féle alap				14,000							
5. Dr. Szily József-féle alap				12,000							
6. Tűzoltó Otthon-féle alap		248,600		1,246,154	52						
7. Tűzoltó Otthon ingatlanának értéke				157,908							
II. Segélyző pénztár		207,000		1,629,015	08						
III. A Magy. Orsz. Tűzoltó-Szöv. vagyona:											
1. Készpénz és érték		100		6,239,821							
2. Érem-pénztár				10,490,000							
3. Ingó vagyon értéke				36,711							
		466,100		19,984,352	20		266,000		19,984,352	20	
1925. január 1. Maradvány		466,100		19,984,352	20						

Budapest, 1924. december 31.

gr. Széchenyi Viktor s. k.
elnök.Dr. Marinovich Imre s. k.
alelnök.Kuhárszky László s. k.
főtákar.Dr. Balogh Dezső s. k.
pénztáros.

BEVÉTEL. A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség zárószámadata az 1924. évről. KIADÁS.

BEVÉTEL.		K	f	K	f	KIADÁS.		K	f	K	f
1924. január 1. Maradvány		100		269,845		Házbér				6,139,770	
Államsegély				20,175,000		Fűtés, világítás, takarítás, telefon				1,003,800	
Tagdíjak:						Irodai és postai kiadások				2,779,435	
Közvetlen tagtestületek:						Tisztviselők tiszteletdíja				7,200,000	
298,240.—						Elnökségi tagok utiköltsége és napi-díjai				4,701,160	
Vármegyei szövetségek:						Tanfolyamok				401,400	
1,321,880.—				1,620,120		Kezelési nyomtatványok				84,660	
Szolgálati érmek				833,020		Szolgálati érem				4,660,000	
Szakkönyvek eladása				3,132,900		Tűzrend. közlöny nyomása				16,316,209	
Tűzrend. Közlöny előfizetése				16,899,250		" " " expedíálása				1,882,820	
" " " hirdetése				1,055,000		Szerkesztő tiszteletdíja				600,000	
Tiszti vizsgadíjak				69,000		Tiszti vizsgadíjak				520,000	
Előre nem látható				8,764,040		Előre nem látható				289,100	
						1924. december 31. Maradvány		100		6,239,821	
		100		52,818,175				100		52,818,175	
1925. január 1. Maradvány		100		6,239,821							

Budapest, 1924. december 31.

gr. Széchenyi Viktor s. k.
elnök.Dr. Marinovich Imre s. k.
alelnök.Kuhárszky László s. k.
titkár.Dr. Balogh Dezső s. k.
pénztáros.

BEVÉTEL. Segélyző Pénztár zárószámadata az 1924. évről. KIADÁS.

BEVÉTEL.		K	f	K	f	KIADÁS.		K	f	K	f
1924. I. 1. Maradvány		297,000		152,120	08	1924. I. 21. H. Kellner Ernőnek kimutatásakért (551/923)				189,520	
1924. I. 21. Özv. Herald Lajosné adománya (236)				5,000		1924. I. 24. Aczél Józsefnek alapszab. sokszorosításért (540/923)				25,000	
1924. I. 31. Tags. díjak I. hóban				65,890		1924. II. 4. Kimutatások portó-költsége (552/923)				49,900	
1924. II. 28. " " II. "				468,640		1924. VI. 30. Bp. hiv. tűzoltóságnak özv. Heraldné adom. (236)				5,000	
1924. III. 31. " " III. "				173,310		1924. VII. 31. Az 1923. évi portó-költség (553/923)				7,505	
1924. III. 31. Fridl György alapítódíja (153)				100,000		1924. VII. 31. 4% B) záloglevél (kisorsolva) (1053)		5,000			
1924. IV. 18. Peck Vilmos alapítódíja (160)				52,000		1924. VII. 31. 4 1/2% C) záloglevél (kisorsolva) (1460)		37,000			
1924. IV. 30. Tags. díjak IV. hóban				210,430		1924. VII. 31. 4 1/2% CII.) záloglevél (kisorsolva) (1496)		15,000			
1924. V. 31. " " V. "				179,500		1924. XII. 31. Az 1924. évi portó-költség (464)				41,500	
1924. VI. 30. " " VI. "				30,140		1924. XII. 31. Maradvány		150,000		1,629,015	08
1924. VII. 31. " " VII. "				58,250							
1924. VII. 31. 5000 K n. é. 4% B) záloglevél kisorsolva (1053)				5,000							
1924. VII. 31. 37,000 K n. é. 4 1/2% C) záloglevél kisorsolva (1460)				37,000							
1924. VII. 31. 15,000 K n. é. 4 1/2% CII.) záloglevél kisorsolva (1496)				15,000							
1924. VIII. 31. Tags. díjak VIII. hóban				7,100							
1924. IX. 30. " " IX. "				1,440							
1924. IX. 30. Peck Émil alapítódíja (412)				49,800							
1924. X. 31. Tags. díjak X. hóban				30,180							
1924. XI. 30. " " XI. "				26,520							
1924. XII. 31. " " XII. "				280,120							
		207,000		1,947,440	08			207,000		1,947,440	08
1924. január 1. Maradvány		150,000		1,629,015	08						

Budapest, 1924. december 31.

gr. Széchenyi Viktor s. k.
elnök.Dr. Marinovich Imre s. k.
alelnök.Kuhárszky László s. k.
főtákar.Dr. Balogh Dezső s. k.
pénztáros.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉGEK HIREI.

Esztergom vármegyei tűz.-szöv. április 19—21-ig háromnapos tűzoltótanfolyamot tartott, melyen 20 hallgató vett részt. Előadók: Reviczky Elemér és László István voltak. Az eredmény igen szép volt.

Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye tűzoltó-szövetsége május 3-án tartotta választmányi ülését Debrecenben, Rásó István nyug. főispán elnökielte mellett. Dr. Roncsik Jenő tűz. főparancsnok ismerteti a szövetség 1925. évre szóló költségvetését, melyből a következő adatokat közöljük: A vármegye évi segélye 1000 aranykorona, 20 szöv. tagtestület évi tagdíja a 20 aranykorona = 400 aranykorona. Összes bevétel tehát 1400 aranykorona. A kiadásoknál: szaktanfolyamra 2 millió, választmányi tagok napidíjaira 4 millió, tűzr. felügy. utiköltségére 2 millió, tűzoltóságok segélyezésére 5 millió, versenydíjakra 1 millió, tűzoltók jutalmazására 1 millió, segélyre 1,5 millió stb. vétetett fel. A „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetésére (Szimon Pál szöv. ellenőr indítványára) a 80,000 kor. előfizetési díjjal szemben 200,000 kor. szavaztat meg. Alispán felkérésére a szövetség új vármegyei szabályrendeletet fog kidolgozni. Vármegyei tűzr. felügyelővé dr. Roncsik Jenő, járási tűzr. felügyelővé: Rehák Tamás és Hruska Lajos nevezettek ki. Aug. 17—27-ig tűzoltó-szaktanfolyamot óhajtott tartani, s annak előkészületei már folyamatban vannak. A vármegyei belsőügyek és némely felterjesztés körül elhangzott indítványok elfogadása után az ülés véget ért. Reméljük, hogy a komoly, céltudatos munkának mielőbbi sikereinek örvendhetünk.

Békés várm. tűzoltó-szövetsége rendes közgyűlését f. hó 31-én d. e. 11 órakor tartja meg Orosházán.

Hírek a fejérvármegyei tűzoltó-szöv. köréből. Fejérvármegye **Sárbogárd község** képviselőtestülete egy 120 m-es hengerbősségű kocsifecskendő vételét határozta el, 150 meter nyomótömlővel felszerelten. Erre vonatkozó határozatot a f. é. májusi meggyűlés fogja megerősíteni. — **Csór község** egy 100 m-es nyomótömlővel, 100 m-es nyomó- és a régi fecskendőhöz új szívótömlők és egyéb tűzvédelmi eszközök beszerzését mondta ki. — **Vértessacska község** új modern tűzoltószertár építésére hirdetett pályázatot, mely az aratás tájékán lesz készen. — A **Székesfehérvár** városi őrtanya kibővítése befejezéséhez közeledik. — **Nagyvárad község** újjászervezett tűzoltócsapatát sisakkal szereli fel és hiányzó más tárgyait egészíti ki, míg a szomszédos új telepet, **Kisláng község** kötelezett tűzoltóit egyenruhával látja el. — A vármegyei tűzoltó-szövetség ezidei vándorgyűlését **Polgárdi községben** fogja megtartani — **híjhetőleg** szeptember hó első felében — természetesen versenygyakorlattal kapcsolatosan. A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség titkára, **Vida Pál**, orsz. előadó, ugy a most említett, mint a megye más községeiben is, mozgalmat folytat a tűzoltóintézmény talpraállítása érdekében. — A volt **Déli Vasut**, most **Duna—Száva—Adria** vasut székesfehérvári mérnöksége 8 régi, de jókarban levő nagykocsi-fecskendőjének eladását tervezi s helyette új modern fecskendőket óhajtott beszerezni. Ez ügyben megindult a tárgyalás a megye és a vasut között.

Felhívás. A **Vármegyei Tűzoltó-Szövetség** f. évi június hó 19—28-ig tartja Esztergomban az 1. megyei tűzoltó szaktanfolyamot.

Tekintettel arra, hogy a tanfolyam célja a tűzoltótisztai állás betöltésére alkalmas erőket nevelni, a tanfolyamra csakis tűzoltótisztek és tisztjelöltek vétetnek fel. Felkéretnek a községek és tűzoltóságok, hogy ezen kitűzött cél elérése érdekében lehetőleg általános műveltséggel bíró és a helyi társadalmi életben megfelelő helyet betöltő egyéneket küldjenek ki.

A hallgatók száma legtöbb 40 lehet. A felvételnél az előképzettség meglétele mellett a jelentkezés sorrendje fog figyelembe vétetni.

A részvételben való írásbeli jelentkezések beadási zárhatárideje május 15.

A Szövetség az erre reászorulókat ingyenes tömeges elszállásolásáról, továbbá teljesen egyszerű és olcsó tömeges ebédéről is kíván gondoskodni, az ezeket igénybevenni óhajtók ebbeni kérelmüket már az írásbeli jelentkezésben tüntessék fel.

Reggeliről és vacsoráról mindenki maga tartozik gondoskodni.

A jelentkezők felvétele és ingyenes elszállásolása ügyében a választmány dönt.

A jelentkezők a választmány határozatáról írásbeli értesítést kapnak.

A tandíj és beiratási díj összesen 10,000 K, melyet a vármegyei alispán ur rendelete értelmében a község tartozik fizetni.

A tanfolyamra felvett hallgatók tartoznak június 19-én, d. e. 9—10 óráig az esztergomi tűzoltóakadémiában jelentkezni. A jelentkező az őt kiküldő hatóság vagy testület igazoló bizonyítványát kötelees bemutatni.

Az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak tervszerinti pontos megtartása szigorúan kötelező.

Akik a tanfolyamot végighallgatták, látogatási igazolványt kapnak.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt a lehetőséghez képest egyenruhát tartoznak viselni.

A jelentkezések, valamint a tanfolyamügybeni érdeklődések László István vármegyei tűzrendészeti felügyelő, tanfolyamparancsnokhoz küldendők, Esztergom, Széchenyi-tér 2.

Ó R A R E N D

a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség által Esztergomban 1925. június hó 19—28-ig tartandó megyei tűzoltó-szaktanfolyamra:

Napok	Elmélet (délelőtt)			Déli szünet	Gyakorlat (délután)		
	8—9	9—10	10—11		2—3	3—4	4—5
19 Péntek	—	Jelentkezés	Elhelyezkedés		Rendgyakorlatok	Szerek ismertetése	Tömlőfektetés
20 Szomb.	Szervezés	Fecskendő	Fecskendő		„	Tömlőfektetés	Fecskendő-szerelés
21 Vasárn.	„	„	Mászó, bontó, védő eszközök		Fecskendő-szerelések		
22 Hétfő	Szertár, tűzjelzés	Vízszerezés	Tűzrendészeti szemlék		Rendgyakorlatok	Létrák szerelése	
23 Kedd	Megelőző tűzrend.	Szerek gondozása, működési zavarok			Fecskendő-szerelés		Mászás és mentőgyakorlat
24 Szerda	„	Tűzoltás (Taktika)			Fecskendő- és létraszerezés mászó- és mentőgyakorlattal		Támadás
25 Csütört.	„	„			T á m a d á s		
26 Péntek	Parancsnok magatartása	Első segélynyújtás baleseteknél			„		
27 Szomb.	V i z s g a				V i z s g a		
28 Vasárn.	Évi közgyűlés és versenyek						

Reviczky Elemér s. k.
szövetségi elnök.

László István s. k.
vármegyei tűzrendészeti felügyelő.

5691.

Fejérvármegye alispánjától.

k. i. 925. sz.

A község Előjáróságának!

A tavaszi időszak bekövetkezvén, utasítom a vármegye összes községeit, hogy a tűzrendészeti szabályrendelet 14. §-ában jelzett tűzrendészeti szemlélt azonnal foganatosítsák, melynek kapcsán nemcsak az egyes házak tűzbiztonsági viszonyára, hanem arra is terjesszék ki figyelmüket, hogy a község, illetőleg tűzoltó-testület tűzvédelmi eszközei, különösen fecskendői, a vizeslajtók, nyomó- és szívótömlői, létrái és mindezek elhelyezésére szolgáló tűzoltószertár milyen karban van. — Ha pedig ezen irányban pótlásra vagy javításra van szükség, annak megtörténtéről haladékon kívül gondoskodjanak. — E mellett szigorú köteletségévé teszem az előjárásnak, hogy tűzoltó-csapatát — legyen az önkéntes vagy kötelezett — vegye bírálat alá szakavatottság, gyakorlatosság és létszámának elégségesége szempontjából, és ha e részben aggályok merülnek fel, igyekezzenek a létszámot újabb toborzással kiegészíteni és a csapat begyakorlásáról intézkedni.

Hasonlólag tegye vizsgálat tárgyává a vízszerezés könnyebb módjait, az aratási időszak alatti örködés és előfogatszerzés kérdéseit, miként ezt és egyebeket a tűzrendészeti szabályrendelet 5., 16., 18., 22., 40. és 41. §-ai részletesen meghatározzák.

Egyben figyelmeztetem a községeket, hogy minden tűzrendészeti ügyekben utmutatásért forduljanak szakközégem, a vármegyei tűzoltó-szövetség elnökségéhez és bővebb tájékoztatást a vármegye Hivatalos Lapjának 1920. évi április 20-iki számában kihirdetett tűzrendészeti szabályrendeletből nyerhetnek.

Ez alkalommal különösebb nyomattal meghagyom az előjárásoknak azt, hogy a mezőgazdasági terményeknek tűz ellen való hatályosabb védelmezéséről szóló 44200/924. számú belügyminiszteri rendeletet vegyék alapos vizsgálat alá (lásd Belügyi Közlöny 1924. évf. 283. lap) és igyekezzenek azt lelkiismeretesen végrehajtani annál is inkább, mert ennek szigorú ellenőrzését a belügyminiszter 229,713/925. számú külön rendeletével nemcsak a járási főszolgabírónak, hanem nekem is személyes köteleességemmé tette s a mulasztókkal szemben erélyes megtorlásra utasított.

Mi sem természetesebb tehát, minthogy úgy ez utóbbi, mint szabályrendeleti kötelezettségemnél fogva szakközégeim, valamint a csendőrség közreműködésével fent kiadott utasításom mikénti teljesítését beható ellenőrzés alá vétetni s magam is megfigyelni fogom és a kiderülendő gondatlanságot megfelelő büntetéssel sújtandom.

A tűzvédelemre való serkentés céljából jertem ezuttal azt is már, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség ez idei vándorgyűlését az őszi időszak kezdetén Polgári községben fogja versenytűzoltói gyakorlatokkal kapcsolatban megtartani, hasznos jutalmi tárgyak adományozásával, mely gyűlésen már kiosztás alá kerül a Vida Pál szöv. titkár tűzoltó alapítványnak (ma már 25 millió tőke) ez évi kamata is, melyből hihetőleg mind az öt járás szorgalmas tűzoltói közül kijelölendők fognak külön jutalmat kapni jelentékenyebb pénzösszegben.

Egyszermind idecsatolólóg megküldöm azon egyseges tűzoltói jelvényeket, melyeket a vármegyei tűzoltó-szövetség a község tűzoltói számára készítettett. Ezen jelvények természetesen a község tulajdonai maradnak s az illetők csak a viselésére jogosultak, a jelvények pedig azonnal kiosztandók.

Székesfehérvár, 1925. április hó 30.

Dr. Havranek József s. k.,
Fejérvármegye alispánja.**HIREK.**

A Salzburg városában július 11—16. napjain tartandó nemzetközi tűzoltógyűlés és kiállítás rendezősege közhírré teszi, hogy a tűzoltóságok és mentőegyesületek által kiállított rajzok, tabellák, fényképek, szerelvények után helydíjat nem számítanak fel, ha azok történelmi, tudományos vagy oktatási értékkel bírnak és nem eladók. Azok, akik lakásra igényt tartanak, ebbeli óhajukat mielőbb jelentsék be; vannak tömeglakások 1 shilling napiárban és külön szobák magánlakásokban, szállodákban 5 shilling napiárig.

Az Esztergom vármegyei Süttő község önkéntes tűzoltó testületében szép házi ünnepély folyt le április 26-án, amidőn a vármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége átadta a csapat által múltévben nyert versenydíjra vonatkozó díszoklevelet. A csapat először szentmisén vett részt, a testületi zászló alatt, utána pedig a templomtéren Reviczky Elemér szövetségi elnök, László István vármegyei tűzrendészeti felügyelő és Maros Antal főszolgabíró kíséretében az egész község közönsége előtt szép buzdító beszéd kíséretében adta át a díszoklevelet. A verseny csapat nevében Kicsindy Kálmán parancsnok fejezte ki köszönetét a szövetség elnökségének, s tett ígéretet a további munkásságra. Igen megható jelenet volt, midőn bemutatta a 18—20 éves ifjakból toborozott még teljes ujonccsapatot, s az ez alkalommal összejött régi, öreg bajtársak csonka szakaszát, akikkel így képviselve volt a múlt, a jelen és jövő. Ily vezetőik kezében, ilyen lelkes apák példáját követő ifjakkal, igazán rendben lehet a község tűzrendészete.

A vajszlói önkéntes tűzoltó testület február 15-én tartotta rendes közgyűlését Morvay Ferenc elnöklété alatt. Reinrath Willibald parancsnok jelentése szerint 1923. évben 2 tüzészet, 1924-ben 3 tüzészet volt. Működő tagok létszáma 37 fő. A folyó évben a sport kultiválását is felvenni óhajtja. Fennállásának 25 éves fordulóját június 28-án kívánja ünnepélyekkel megtartani, s ez okból bizottságot küldtek ki. Morvay Ferenc elnököt a testület örökös dísztagjává választották. Évi költségvetési előirányzata összesen 180 aranykorona.

Tűzoltási járulék. Budapest főváros szabályrendeletet alkotott a községi tűzoltási járulékról, melyet a miniszter egyelőre 2 évi időtartamra jóváhagyott azzal, hogy a további szabályozását e kérdésnek 1926. év végéig eszközölni kell. E szabályrendelet szerint a Budapesten eszközölt ingatlan és ingó-tűzbiztosítás díjbevételeinek 10%-a a biztosító-társulatok által behajtandó és a városos pénzintézetekhez meggyed évenként befizetendő, külföldi és itt székhellyel, képvisellel nem bíró biztosítók az ötszörös díjat fizetik. Ezen járulék az intézetek által a biztosítottokra átruházható és követelhető. A főváros ezen jövedelme külön könyvelendő és a tűzoltóság fenntartási és fejlesztési költségeinek fedezésére fordítandó. Adómentesek az állami, városi, külföldi képviseltek, közjótékonyági, egyházi, tudományos célok biztosítási tételei. A szabályrendelet 1925. május 1-én életbe lépett.

A budapesti hiv. tűzoltóság költségvetése. Budapest főváros 1925. évi aranykoronás költségvetésében a tűzoltóság címén összesen 1.401,889 ar. kor. van beállítva, mely a következő alcimre oszlik meg: személyzet 969,738 K, ruházat, felszerelés 73,830 K, épületfenntartás 20,703 K, fűtés 10,687 K, világítás 16,841 K, tisztogatás 4459 K, vízdíj 2888 K, lófogatok 69,350 K, szerek pótlása, javítása 74,637 K, telefon 23,133 K, butorok 725 K, jutalmak, segélyek 250 K, autók szükséglete (benzin, olaj, stb.) 21,200 K, vegyesek 55,048 K, önkéntes testület kiadásai 2100 K, rendkívüli beszerzések és építkezések 56,300 korona. Ezen 1.401,889 ar. K. (= 23,832.113,000 papírkorona) összegből 975,222 ar. K. személyi, 370,367 ar. K. dologi és 56,300 ar. K. rendkívüli kiadás, mellyel szemben csupán 146,151 ar. K. bevétel mutatkozik házi őrségek illetmények lakberek és 580 tűzjelző díjainak visszatérítése címén. Az 1924. évi költségvetéssel szemben a kiadások emelkedése 1.006,195 ar. kor.

Kitüntetés. A belügyminiszter Annau József szegedi önk. test. alparancsnokot a XXV. éves kir. díszremmel tüntette ki buzgó szolgálatai elismeréséül.

Nagykanizsán az önk. tűz. testület április 5-én tartotta évi rendes közgyűlését dr. Sabján Gyula elnöklété alatt. Az 1924. évi működés jelentéséből értesülünk, hogy a gyári tűzoltóságok célszerű megszervezése előrehalad, sőt a Pátria pótkávé gyár tűzénél már sikeresen közreműködtek. Éjjeli telefonjelzés még mindig nincs. A tüzet csak kiüldönc utján jelzik. Tüzészet 13 volt, baleset és betegszállítás 398 esetben fordult elő. A mentőosztály gyűjtése december 31-én 12,285,027 koronát tett ki, melyet mentőszerek beszerzésére fordítottak. Az 1925. évi költség-

előírányzat tételeiből kiemeljük azt, hogy az összbévetel 3,989,597 korona, s ebből városi átalány csak 400,000 kor. A kiadási tételek a legnagyobb nyomort tüntetik fel, mert pl. a mentőorvos évi tiszteletdíja csak 300,00 kor., testületi orvosé 100,000, ugyanennyi a titkár és pénztárosé is stb. Szolgálati érmeiket nyertek: Bruck Sándor, Buksz Ignác és id. Kuncsek Ferenc XXX. évest, Fenyvesi Sándor, Folkmérer József és Kuncsek Károly XXV. évest, Snidár Antal a XX. évest, Csiza György a XV. évest, Varga Károly, Miki István, Hege Jenő, Varga József és Berdó János X. évest. A tisztikar választásánál elnökké újból dr. Sabján Gyulát, főparancsnokká újból Knortzer Györgyöt, titkárrá, Fenyvesy Sándort stb. A működő tisztikarba alparancsnokká dr. Prack Istvánt, mentőorvossá dr. Szabó Istvánt stb. választották meg. Ezután néhány buzgó testületi tagnak jegyzőkönyvi elismerést szavaztak, s más tárgy híján a másodikban összehívott közgyűlés véget ért. Nagyon szomorú közgyűlés, melynek más tárgya nincs, kinos viszonyok, melyek a tűzrendészetre nagyobb áldozatot hozni nem képesek.

Évi jelentés. A debreceni hivatásos tűzoltóság 1924. évi állapotáról nyomtatott évi jelentést adott ki, amelynek kapcsán két értekezés is látott napvilágot, egymint: 1. „A tűz pusztításai Debrecenben”, írta: Dr. Roncsik Jenő főpar. és 2. A motoros fecskendők a tűzoltói szolgálatban, különös tekintettel a turbinafecskendőkre, írta: Rehák Tamás par. A 100 oldalas füzet számos ábrával világítja meg a szöveget. Az évi jelentés kapcsán megjelent két szakcikk különnyomatkepen két külön füzetben is kapható 60,000 K-nak a debreceni tűzoltó-főparancsnokság címére való beküldése ellenében. A debreceni bajtársak ezen irodalmi ténykedése annál értékesebb, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett szakirodalmunk teljesen stagnál, a nagy nyomdai költségek szinte lehetetlenné teszik, hogy szakíróink — akiknek munkája sohasem talált kellő honoráriumra — anyagi veszteség nélkül kiadják műveiket, sőt még az orsz. szövetség is kénytelen volt szakkönyvsorozatának kiadását felfüggeszteni addig, míg a helyzet meg nem változik. A debreceni füzet eme hallgatás második megröjölje s reméljük, hogy a jövőben is következik folytatás. A füzethez Debrecen város térképe is mellékelte.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége f. é. május 9-én tartotta választmányi ülését, amelyen Breuer Szilárd elnöklésével több határozat hozott. A szép számban megjelent választmány az Elnökség jelentéseinek meghallgatása után foglalkozott a szolgálati érme és a 25 éves kir. díszérem kérdésével, a „Magyar Tűzoltóság Könyve” c. mű megjelenésének késlekedésével; megemlékezett jegyzőkönyvileg is a fővárosi tűzoltóság hősi halottjáról, néhai Vincze Gyula haláláról és végtiszességeről, a tél folyamán tartott elméleti előadásokról; tudomásul vette új szövetségi pártoló tagok felvételét, a Tűzrendészeti Közlöny propagandisztikus terjesztését, s ennek kapcsán a Ganz waggonyári parancsnok azon bejelentését, hogy testületének mind a 66 tagja előfizetett a lapra.

Határozatba ment a működő tagsági díjnak 20,000 K-ra és a pártoló tagsági díjnak 10,000 K-ra való felemelése a folyó évre, egyben elhatározta a választmány az évi közgyűlésnek f. é. május 24-én, vasárnap d. e. 9 órákor való megtartását is.

Ugyanezen alkalommal a Versegly Ferenc lemondása folytán időközben megüresedett titkári tisztségre az Elnökség által ajánlott Vágó Zoltánt választották meg.

A Tűzr. Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

100,000 K-val: Nyiregyháza önk., Szombathely önk. 80,000 koronával: Bodony előlj., Kisköre előlj., Tahitófalu előlj., Berettyóújfalva előlj., Tápiszele előlj., Mikófalva előlj., Gyón előlj., Pilisszentiván előlj., Duna-

egyháza előlj., Szank előlj., Verpelét előlj., Tiszaszőlős előlj., Soltvadkert előlj., Nógrádvérőce önk., Isaszeg előlj., Tiszafüred előlj., Detk előlj., Domoszló előlj., Esztár előlj., nádudvar előlj., Pilis előlj., Dunaszentbenedek előlj., Vecsés előlj., Tápiszele előlj., Vámosgyörk előlj., Ujszász előlj., Nagytarcsa önk., Kőszegapáti előlj., Bolhás előlj., Somogy-szob előlj., Csány előlj., Mende előlj., Kistarcsa előlj., Kalocsa város, Bicske önk., Lencserics Antal, Budajenő előlj., Ujjörincfalva előlj., Bácsa előlj., Sáránd előlj., Egerszalók előlj., Szigetszentmiklós előlj., Pestujhely előlj., Tószeg előlj., Sarkad előlj., Tolcsva előlj., Abony előlj., Parád előlj., Izsák előlj., Balatonendrőd előlj., Kerta előlj., Kóka előlj., Komádi előlj., Sárrétudvar előlj., Magyarcsanak előlj., Szőreg előlj., Ujszentiván előlj., Dunabogdány előlj., Püspökszilágy előlj., Okécske előlj., Nagyiván előlj., Vámos-ujfalu előlj., Szigetbecse előlj., Némethér előlj., Verseg előlj., Sajószentpéter üveggyár, Orszlány előlj., Mátra-derecske előlj., Miske előlj., Tiszaörs önk., Törökbalint előlj., Dunaföldvár önk., Végardó körj., Bedő előlj., Vajdacska körj., Jákóháza előlj., Ambrózfalva előlj., Rákossiget előlj., Tarnaméra előlj., Hatvan, Gyöngyöspata előlj., Elek előlj., Szőke Benedek Ecséd, Kerepes előlj., Dráva-pálfalva előlj., Jászszentlászló, Gomba előlj., Budaörs előlj., Dánszentmiklós előlj., Albertirsa előlj., Földeák előlj., Nagykeréki előlj., Solymár előlj., Dunaszentmiklós előlj.

560,000 koronával: Makó, Kiszombor, Csanádpalota, Battonya, Mezőkovácsháza, Elek főszojg.

320,000 koronával (4 péld.): Hajdu vm. alispán.

240,000 koronával (3 péld.): Szeged önk.

74,900 koronával: Hódmezővásárhely tűzoltóság.

60,000 koronával: Hajós előlj., Szűcsi előlj., Pocsaj előlj., Királyhegyes előlj., Kunszentmárton előlj. (pótlás), Zaránk előlj., Iharosberény előlj., Jászberény város, Artánd előlj., Jobbágyi körj., Somogyjád előlj., Osztopán előlj., Sand előlj., Rákóczi-falva előlj.

53,000 koronával: Csanádapáca.

40,000 koronával: Fát előlj.

6,000 (?) koronával: Fülöpszállás előlj.

Szerkesztő postája.

Szemethy — Gellénháza. Levelézlapját elintézés végett az Orsz. Tűzoltó-Szövetség irodájához juttattuk.

Gyomai önk. Igaz sajnálattal közöljük, hogy szép-irodalommal nem foglalkozunk, tisztán a szakzerű irodalmat kultiváljuk, s így keressük eleget nem tehetünk.

Pécsbányatelep. A 25 éves jubileum és tűzoltónap programját helyszíne miatt idejében nem közölhetük. Kérünk tudósítást az ünnep lefolyásáról.

Fülöp — Tapolca. Levelét elintézés végett az Orsz. Tűzoltó-Szövetség irodájához juttattuk.

K. Bornemisza — Fehérgyarmat. B. sorait az Almanach kiadóhivatalához (VI., Hermina-ut 67) juttattuk előjegyzés és elintézés végett.

Ifj. E. — Drávpálfalva. A közgyűlés lefolyását és a tagok jogait a testület alapszabályai írják elő, azt tehát nem ismerhetem, s így nem is válaszolhatok. — A választott bíróságra vonatkozó kérdés az Orsz. Tűzoltó-Szövetség irodájához juttattuk válaszáig végett. — Csekklapot minden postán kap, arra a Szövetség számát ráírja és 80,000 K-val feladja. Lap azután megy címére visszamenőleg januárig.

Droszt — Ipolvecze. Levelére és cikkére áprilisi számunkban feleltünk, melyet eddig már kézhez vett. — A tűzr. kérdőívekre vonatkozó kérés az Orsz. Tűzoltó-Szövetség irodájának adtuk át elintézés végett.

H. — Szeged. A verset kívánságához képest postán visszaküldtük. Az az önérettől dagadó felháborodás, mellyel tárgyilagos bírálatunkat illette, nem helyénvaló. Kevesebb műharag és több önbeismerés inkább illik a tűzoltó-eszme harcosaihoz.

Sz. — Zalaszentgrót. Levelében jelzett fejlődésnek örvendünk. Várm. szövetséget a felkes bajtársak, kiket emilit, segítsék életre. A kormányrendelettel sok jót várunk mi is. További jelentéseit a fejlődésről és eseményekről szívesen várjuk.

Felelős szerkesztő: Ditrich József okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: Kállay Imre szföv. hiv. tűzoltó főtiszt.

Munkatársak:

Kállay Imre szf. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főpar., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli löszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész-mérnök, Szokoly Endre hírlapíró, önk. tűz.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponal-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és üntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. BudapestTűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: József 81-85 Sörgöncim: 22-26 MÁTFEIK Telefon: 22-26**Walser Ferencz**
Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95-50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Sörgönc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispeszt, Üllői-ut 220-222. szám

Sörgöncim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakrék-
pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139.
sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03**Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”**
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-
körút 29. szám. — Telefonszám: 72-09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapítottak 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Internurb. 42-77 - Vigszínház mellett

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09, és 59-04.

Gyárt és szerel mindenféle elektronos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61-23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A Minimaxa legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a külön-
böző utánpótlásokkal és különösen az értéktelen száraz-poroltóval.**MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST**
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.**Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19**

Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31-83

Párisi Nagy ÁruházBudapest, VI.,
Andrássy-ut 39Budapest egye-
dül családi
szórakozóhelye**ANGOL-PARK**

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári
évadban nyitva.
☉ Naponta ☉
katonazené!**Tűzoltó-testületek figyelmébe!**Mielőtt tűzoltóruha-szükségleteiket fedeznék, ne mulasszák el tölem árajánlatot kérni. Rendelésre,
esetleg mérték után szakszerűen készítek lenvászon nyári ruhákat, posztó ruhákat és sapkákat a leg-
jobb kivitelben és-meglepő olcsó áron. Kérem rendeléseiket mielőbb bizalommal hozzám intézni.**Kremmer József szabósága, Adony (Fejér megye)**

Nyomatott ifj. Kellner Ernő könyvnyomdájában, Budapest, V., Csáky-utca 10. szám. — 61960

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkkiírás minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: **Gróf Széchenyi Viktor** nemzeti képviselő, az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, **Breuer Szilárd**, Budapest szfv. tűzoltóparancsnoka, **Dr. Balogh Dezső**, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, **Vida Pál**, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, **Papp Ferenc**, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, **Malcsiner Károly**, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, **Dr. Kathona Mihály**, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Város és falu.

Budapest belvárosának egyik pártértekezletén f. évi május 12-én Bud János pénzügyminiszter beszédében azon kijelentést tette, hogy: „a város és falu között szitott ellentétek mesterségesek, amelyeknek el kell tűnniök, mert a város és a falu kiegészítő részei egymásnak“.

Mintha e kijelentést tűzoltógyűlésen is elmondhatta volna?!

Ha úgy visszafelé lapozgatunk a tűzoltó-történelem történetében, több lapon észrevehetjük azt, hogy itt is voltak esetek, midőn egyes törtető bajtársak saját egyéni érdekeik előbbrevitele okából szembe helyezték a falut a várossal és különösen a fővárossal. Ismételten sikerült nekik kisebb csoportokat pro és kontra hangolni, a csoportokat álértékek címén szembeállítani, hogy azután mint szóvivők ők juthassanak az előtérbe vagy elérhessék saját külön céljaikat. Így volt ez már az orsz. szövetség első közgyűlése alkalmából; fokozottabban a fiúmei közgyűlés idején és hasonló tünetek mutatkoztak az újabb időkben is. A komoly kutató azonban, aki csak a közérdeket tartotta szem előtt és csak a szakszerűség álláspontjára helyezkedett, csakhamar észrevehette, hogy honnan fúj a szél; hogy itt nem a város és nem a falu áll egymással szemben, hanem csak egyének és azok saját külön érdekeik. S mindannyiszor el is simultak ezen ellentétek hullámai, amint ezen egyének elérték céljaikat avagy kénytelenek voltak azok eléréséről lemondani. Változtak u. i. az idők és az emberek és az emberek aspirációi, főleg pedig vissza kellett térni az együttes működésre azért, mert kitűnt, hogy a város és falu tűzoltói téren is rá van utalva az együttes, megértő munkálkodásra.

Nem egyszer hallottuk azt a kijelentést is, hogy: „más a falun a tűzrendészet, az építkezés, a tűzoltás követelménye, mint a városban!“ De megfélekedtek az illetők arról, hogy a tűz egyformán ég és terjed az egész világon, — hogy a

tűzbiztonság is csak egyforma mindenütt és az épület biztonsága sem lehet másféle a lakóhely mineműsége szerint. Mindenütt egyformán tűzveszélyes az, ami tűzveszélyes! — Vagy tűzbiztos valami, vagy nem tűzbiztos! vagy stabil az épület, vagy nem stabil — Tertium non datur! Ami szabály e tekintetben itt Budapesten: az szabály Piriópcson is, s fordítva. A kettő között az elvben nem lehet különbség, csak a kivételben, az elv alkalmazásának mérvében. S sokan ezt nem tudják megkülönböztetni. Különbség a falu és város építkezése és tűzrendészete, tűzoltása között csak abban lehet, hogy az egyik helyen primitívebb viszonyok vannak, mint a másiknál; hogy az egyik nagyobb erő és mód felett rendelkezik, mint a másik; a szegényebb sokban kénytelen lemondani a fenti elvek teljes kivételéről, s a biztonságának csak egy kisebb hányadával kénytelen megelégedni. De — ez nem változtat az elven, ez nem állítható fel szabályként, elvként, hanem csupán türt hiányosság, amelyet ideális tökéletességre megváltoztatni nem tudunk, mert nincs hozzá módunk. De azért az elvet nem változtathatjuk meg; csak fájó szívvel lemondunk egyes részleteiről addig, míg a módunk meg nem javuland és képesek leszünk az elvet egészében végrehajtani, az ideális állapotot elérni. Folytonos küzdelme ez az emberiségnek az ideál elérése felé, melyből a tűzrendészet, az építkezés, a tűzoltás sem képez kivételt.

S hogy ezen ideális célt minél jobban elérhessük, azért kell mindenkinek összefogni, a falunak faluval, a városnak várossal és a falunak a várossal is. Ami az egyiknek van, az nincs a másiknak, s viszont. Kell tehát, hogy egymást kisegítsük. Hogy csak egyet említsünk, itt a szakképzés ügye: aki tanulni akar, oda megy, ahol többet láthat, hallhat, mint odahaza látható és hallható. A szaktanfolyamot is ott kell rendezni, ahol több a tapasztalat, több a taneszköz: tehát a városban. De a város sem zárkozhatik el önmagában,

mert a konzervativizmus megfojtja, stagnálásra vezeti. Lúktető élet, haladás csak úgy lehet, ha nem selyemgubó módjára elzárjuk magunkat, hanem egymással érintkezve, együtt haladunk a kitűzött cél elérésében.

A cél pedig ki van tűzve. A cél elérését lehetővé tevő ideális elvek, szabályok és módok fel vannak állítva és ismertek. Mindenki alkalmazza tehát azokat oly mérvben és oly részleteiben, amilyenre az otthoni viszonyok, az otthoni szükséglet és mód megkívánja, lehetővé teszi. De ne feledje el senki, hogy haladni kell a korral, hogy tanulni főleg másoktól lehet, hogy tehát e tekintetben is egymásra vagyunk utalva és kell, hogy együtt haladjunk, ha a közérdeket szolgálni kívánjuk.

Senex.

Mi a teendő az új tűzrendészeti kormányrendelet kapcsán?

Megjelent az új tűzrendészeti kormányrendelet s most már az alsóbb hatóságok teendője annak végrehajtását iniciálni, arról gondoskodni, hogy ami ott a cél érdekében kiviendő és keresztülvihető, tényleg átvitessék az életbe és ne csak írott malaszt maradjon, mint maradt sok helyütt az 1888. évi kormányrendelet. Igaz ugyan, hogy a hatóságok ez irányu támogatására első sorban azok szakközegei és az orsz. szövetség hivatottak, de azt véljük, hasznos dolgot végzünk, ha mi is tűzoltói szemmel, tűzrendészeti gyakorlati érzékkel végignézünk e rendeleten és felhívjuk az illetékesek figyelmét egyik-másik észrevételünkre, kívánságunkra.

Az 1. § előírja az építésrendőri és tűzrendészeti szabályrendeletek alkotását, illetve a meglévő revideálását és erre 6 hónapi határidőt enged. Az építési szabályrendeletre a legjobb minta a fővárosi közmunkák tanácsa által alkotott szabályrendelet, melyből minden vidék és város átvetheti azt, ami a helyi viszonyainak megfelel. Ugy ennek tűzrendészeti részére, mint a tűzrendészeti szabályrendeletre mintát készít az Orsz. Tűzoltószövetség. A meglévő tűzrendészeti szabályrendeleteket ki kell egészíteni az új kormányrendelet módosító, illetve új rendelkezéseivel.

A 3. § a tűzoltószerek milyenségét és mennyiségét írja elő. Itt az első intézkedése a hatóságnak megállapítani azt, hogy tulajdonképpen mi van meg használható állapotban? mit kell és lehet rendbehozni? mit kell még pótlólag megszerezni, hogy a kormányrendeletnek elég legyen téve? E kérdésre a helyes feleletet csak akkor fogják megkapni, ha a helyszínen és szakértővel szereznek erről meggyőződést, mert a laikus jelentések komolyan nem vehetők. Amennyiben kételyek merülnek fel, vegyék igénybe az elismert tűzoltóságok, az Orsz. Tűzoltószövetség, a tűzrendészeti felügyelők tanácsait. A rendelés előtt ugyanis jó ezekkel előzetesen megbeszélni azt, hogy mit, milyen és hol szerezzünk be, nehogy felesleges, meg nem felelő dolgokat kapjanak drága pénzen, mert hisz' tűzoltói felszerelést nem veszünk minden évben és a hibát jóvátenni pénz hiányában többnyire nem áll majd módunkban.

A tűzoltószereket illetőleg tehát első teendő, hogy a hatóságok szakértő tűzoltótisztek közbenjöttével megvizsgálják a meglévő szereket, t. i. miket lehetne helyben javítani? mit kell javítás végett gyárba küldeni? s mik lennének újonnan beszerzendők? A vármegyéknek úgy kell intézni a rendelést, hogy csak az alispán jóváhagyásával és az országos szövetség véleményezése után lehessen rendelni,

mert csak így kerülhető el az, hogy felesleges, selejtes árukat kapjon a község és a régi, megbízható gyárak elkerülésével laikus, lelkelen üzerek kezébe ne kerüljön. A rendelkezés e centralizációja azon előnnyel is bírna, hogy a gyárosok csak határozott 3 típust gyárthatnak tömegesen, s így azt olcsóbban adhatják, hogy a szerek vasuti szállítására, a fizetés tekintetében kedvezmények elérése is remélhető. Külföldi behozatalra nincs szükség, mert hazai gyáraink mindent szállíthatnak. Kívánatos, hogy a rendelt szerek, tömlők átvétele a gyárakban, az orsz. szövetség közbenjöttével, szakszerűen eszközöltessék. Otthon pedig gondoskodni kell arról, hogy a szerekhez állandó kezelők állíttassanak be és megfelelően képeztesse, általában a szerek mindig kifogástalan állapotban tartassanak, nehogy idő előtt elpusztuljanak.

Az egyenruhát és rangjelzést a lehetőség szerint mielőbb át kell alakítani az orsz. szövetségi szabályzatnak megfelelően, mert aki szabályellenes egyenruhát visel, kiteszi magát kihágási eljárásnak, sőt csendőri beavatkozásnak éppugy, mint az, aki nem működő tag és egyenruhát visel, avagy tűzoltó nem létező él vissza ezen, most már hatósági jellegű kapott egyenruhával. Tiszteletbeli, adminisztratív tagok úgy sem végeznek oly ténykedést, amelyhez egyenruha kellene, ezek tehát teljesen betölthetik funkciójukat civilben is, amelyhez legfeljebb gombjelvényt, karkötőt tűznek fel.

A 4. §-ban említett vízkészlet biztosításánál figyelembe vevendő, hogy a tűz oltásához nem csak néhány vedderrel kell belőle, hanem bizony sok-sok hektoliterrel és hogy ez lehetőleg minél több ponton és közel a házakhoz stb. álljon a tűzoltóság rendelkezésére.

Mindkét § végrehajtását a helyi terep- és pénzügyosokhoz mérten kell megállapítani, tehát jól átgondolni, szakértőkkel megbeszélni és esetleg részletekben való kivétel tervezetét készíteni.

Az 5. § előírja a tűzoltói készenlét megszervezését, s meg is állapítja ennek kiviteli módjait. Ezen rendelkezés szoros kapcsolatban áll a 6. §-ban említett tűzjelzés kivitelével és a szerek kiszállításának kérdésével (készenléti löfogat, löfogatok soros beosztása), mert hisz a cél a gyors tűzvédelmi beavatkozás biztosítása, s ezért gondoskodni kell arról, hogy a készenlét tényleg helyén legyen, a csapat és az őrség a tűzrőz gyorsan értesülhessen és a szerek mielőbb a tűzhöz kiszállíttassanak. De nem kevésbé fontos a szereknek állandó gondozása, rendben és kivonulásra kész helyzetben, állapotban való tartása, megfelelő ponton álló és megfelelő építkezési szertárban való elhelyezése, az időjárási viszontagságok elleni megvédése, mert ha a szerek hasznavehetetlenek, hiányosak, nincs értelme a további intézkedéseknek sem.

A 8—16. §§ foglalkoznak a tűzoltóság szervezésével. Ha a tűzoltói készenlétre vagyunk tekintettel, azt kell mondanunk, hogy mindazon községekben, melyek fizetett őrséget nem állíthatnak fel, leghelyesebb a kötelezett tűzoltóságot megszervezni. Ha aztán sikerül önkéntes testületet is megalakítani és életbentartani, akkor a kötelezett csapat annak kiegészítő és tartalék részét képezi, mely bármikor — ha az önkéntes csapat megszünnék — ismét önálló csapákként veszi át azonnal a szolgálatot, mert a községet egy napig sem szabad tűzvédelmi szervezet nélkül hagyni. Hogy pedig a kis hivatásos őrség mellett is kell nagyobb vész esetére nagyobb tartalék, azt megmutatta legutóbb Sátorajauhely szomorú esete is.

Egyébként a fizetett, hivatásos tűzoltók beállításáról a hatóság gondoskodik a törvényes uton, szabályrendelettel vagy határozattal; az önkéntes testület megalakításához közgyűlést kell

összehívni és alapszabályokat alkotni, melyek mintája az Orsz. Tűzoltószövetségnél kapható; végül a kötelezett csapat a szabályrendelet alapján történt összeírás után alakul, amikor egyben azok névsora is megadódik, akik a tűzoltói szolgálat alól magukat pénzváltással megválthatják. Ez utóbbi tekintetben azonban a főcél az, hogy a község az ottani tűzvédelmi viszonyokhoz szükséges létszámú csapattal bírjon, a megváltás tehát csakis ezen létszámon felül engedhető meg, s figyelembe veendő az is, hogy a megváltási összeg ne legyen kisebb értékű, mint a tűzoltó által végzendő őr-ségi, gyakorlati és egyéb szolgálat értéke.

Felette fontos az is, hogy a csapat élére értelmes, erélyes, tekintélyes és ambiciózus egyének kerüljenek, akik azt összetartani, vezetni képesek. Kijelölendők azon hatósági egyének is, akik a tűzoltóság, a szövetség kebelében a hatóságot ellenőrzési és felügyeleti jogának gyakorlása céljából képviselni fogják. Minthogy pedig a parancsnok az alispán, illetve polgármester (Budapesten az önk. parancsnok a belügyminiszter) által erősítették meg állásában, minden tűzoltóságnak be kell jelentenie parancsnokának nevét, polgári állását fenti hivatalnál, illetve fenti hivatalok minden tűzoltóságot kell, hogy erre utasítsanak, illetve a községi előjáróság útján felhívjanak. Ebből az következik, hogy akit az alispán, polgármester parancsnoki állásában nem erősít meg, az el sem foglalhatja ezt és a tűzoltóság köteles más egyént parancsnokká választani.

Azon városokban, ahol mentő-egyesület nincs, a tűzoltóság képzendő ki és szerelendő fel az orvosi mentői szolgálat ellátására is, amiben természetesen orvosi közreműködése biztosítandó. A mentői és tűzoltói szolgálattal össze nem férő fertőtlenítő, hullaszállító, utcaseprői szolgálat ellátása viszont a tűzoltókkal nem végezhető, úgy szintén oly kézbesítési és egyéb szolgál teendő sem, mely a tűzoltókat nem terhelheti elvonná.

Gondoskodni kell a hatóságnak a csapat egyenruhájának vagy jelvényének, felszerelésének beszerzéséről, megfelelő őrsozobáról, annak rendben-tartása, fűtése, világításának biztosításáról, természetesen a helyi viszonyokhoz mérten. Gondoskodni kell tehát megfelelő fedezetnek az évi költségvetésbe való beállításáról és — ha lehet — e célra alkalmas jövedelmi források biztosításáról.

A 22—24. §§ megállapítják a tűzrendészeti felügyelet szervezetét. Természetesen leghelyesebb lenne e tekintetben a megoldás, ha ezen állásokba oly technikusokat tudnánk állítani, akik tűzoltói kiképzésben is részesültek és némi tűzrendészeti tapasztalatokat is szereztek. Ilyenek hiányában azonban igénybe kell vennünk itt is a tűzoltói társadalomnak azon kiválogatott egyéneit, akik egyéniségük, társadalmi helyzetük és értelmiségük alapján alkalmasak arra, hogy a hatóságoknak, községeknek megbízható tanácsadói, a tűzoltóságoknak kiképzői legyenek. Ezeknek körzeti, járási, vármegyei beosztása továbbra is fenntartandó addig, míg az országnak módjában lesz ezen fontos teendőre hivatásos műszaki-tűzrendészeti felügyelői kart szervezni, kiképezni és rendszeres munkára beállítani.

A 26. § végül elrendeli, hogy az új kormányrendelet a törvényhatósági közgyűlésen megtárgyaltassék, annak végrehajtása iránti intézkedések megállapíttassanak és ezekről a belügyminiszterhez rövidesen jelentés tétessék.

A nehéz gazdasági viszonyok ugyan nagy akadályt fogják képezni annak, hogy a háboru miatt elpusztult felszerelések, intézmények pótol-tassanak, mindazonáltal — ha kellő eréllyel és jóakarattal fognak hozzá a hatóságok és a társadalom — remélhető, hogy a háboru előtti állapot legalább is rövidesen elérhető lesz. *Breuer Szilárd.*

Tűzoltó-mentők.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

A 23,000/1925. B. M. tűzrendészeti kormányrendelet egy 49 év óta vajudó, bár törvényes alapon nyugvó, de bizonytalan megoldás terén lebegő kérdést is rendezett azáltal, hogy a „mentőszolgálatot a hivatásos tűzoltóságok keretében kell megszervezni mindazokban a városokban, ahol önkéntes mentőegyesület nincs és annak alakítása akadályokba ütközik“.

Egy esztendő hiján, fél századnak kellett leperegni, hogy az „elsősegély“-nyújtás rendszeres ellátása oda utaltatott, ahol annak célszerűségi szempontokból elsősorban helye van.

Mert bár az 1876. évi XIV-ik törvénycikk 41-ik §-a népes városokban a hatóságok feladatává teszi a mentő-intézetek felállítását és a szükséges mentő-eszközökkel való ellátását, de ennek kivitele, illetőleg miként való végrehajtása tekintetében irányítást nem ad.

A törvény ezen határozatlan rendelkezésének azután az lett a következménye, hogy még Budapest főváros sem hajtotta végre annak a mentés szervezésére vonatkozó szakaszát, úgy, hogy ezen üdvös emberbaráti intézmény meghonosítása sehogy sem akart megindulni; e jeles törvény írott betűi pedig több mint egy évtizeden át a feledés homályában húzódtak meg.

Végre mégis elkövetkezett a mentői tevékenység megvalósulásának hajnala. Az 1887. év tavaszán, a bécsi önkéntes mentő-egyesület mintájára, megalakult és a működés terére lépett a „Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület“, melyet mihamar követett a kolozsvári és a temesvári mentő-egyesület felállítása is. De ugyszólván egy idejűleg egyes népes városok tűzoltóságai is, saját elhatározásukból, a tűzoltó-intézményt az „elsősegély“-nyújtással összekapcsolták.

Az 1900. évben az akkori belügyminiszter körlevél útján csak figyelmébe ajánlotta a működő tűzoltóságoknak a mentés gyakorlását.

Tizenkét évvel később a „Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület“ vezetősége a mentés országos szervezése tárgyában beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez, amelyben a kérdés megoldásául az egész vonalon az önk. mentő-egyesületek felállítását javasolta.

Ez ügyben annak idején a belügyminiszter véleményadás végett a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség“ elnökségét is megkereste. Mi sem természetesebb, mint hogy az országos szövetség felterjesztett véleményében a mentésügy lebonyolításának praktikus és gazdasági szempontokból is legmegfelelőbb faktoraira, az irányítása alatt álló tűzoltóságokra igyekezett a mentés eszközését ruháztatni.

A kérdés annak idején a napirendről levétetett; az idő kereke pedig haladt tovább, de nem téltlenül. Mert időközben hazánk csaknem minden városában előtérbe nyomultak a tűzoltó-mentők. Kényszerintézkedés nélkül is megszervezték és üzembe hozták a múlt század végének leghumánusabb intézményét, az elsősegély-nyújtás rendszeres lebonyolítását, mivel a tűzoltókban mindenkor a felebaráti szeretet nemes lángja lobogott. A most megjelent miniszteri rendelet voltaképpen szankcionálja azt az évtizedek óta jól bevált berendezkedést, amellyel számos tűzoltóság városa lakóinak elismerését és háliját kiérdemelte.

De szükség volt e rendeletre azért is, mivel ahol netalán eddig a város hatósága nem érezte kulturális fontosságát e nélkülözhetetlen intézménynek, annak a tűzoltósága útján való megszervezése elől nem térhet ki többé ezután. Végül nagy szükség volt a mentői tevékenységet érintő, e néhány

sorból álló rendeletre azért is, mivel egy jól ismert szégyen foltját törölte el egyes városok hatóságának szükkeblősége folytán a tűzoltó-mentők által végeztetett összeférhetetlen funkciók eltiltása által.

A hygieniai szempontoknak e megcsufolása ellen hiába emeltük fel tiltakozó szavunkat, hogy a hiv. tűzoltó-mentőkkel hullát és ragályos beteget szállíttatni, fertőző betegek utáni lakásfertőtlenítést végeztetni nem lehet.

A 230,000/1925. B. M. idevonatkozó szakasza egy csapással, bár indirekt uton, de félremagyarázhatatlanul véget vet ezen rendellenességnek azáltal, hogy kötelezően kimondja, miszerint: „A rendszeres tűzoltóságok tagjai a tűzoltói, illetőleg mentőhivatásukkal össze nem egyeztethető más szolgálatokra fel nem használhatók“. Amidőn e néhány észrevételemmel e nagy horderejű rendeletnek a mentői tevékenységre vonatkozó rendelkezéseit megvilágítani igyekeztem, a tűzoltóságok vezetőit e festvérinfézmény oadaadó ápolására és művelésére hívom fel, hogy a beléjük helyezett ezen legfelsőbb bizalom által serkentve, a közegészségügy e fontos követelményének kifogástalanul meg is feleljenek.

A kendentömlőről.

Ha a községek fecskendővásárlásait figyelemmel kísérjük, igen gyakran láthatjuk azt, hogy a vétel a teljes tájékozatlanság jegyében folyik le, s minthogy az ilyenkor szakértőként szerepelő „falu kovácsa“ a kendentömlőhöz abszolute nem ért, igen sok esetben a legsilányabb „kommerce“-áru jut a község birtokába, mely hevedernek talán jó, vagy hajtószijnak, de vízátatlan tömlőnek per abszolute nem felel meg. A közérdeknek véltünk tehát szolgálni, ha a tömlőnél megkívánandó föltételekkel foglalkozunk, mert hiszen a legtöbb község tömlője elpusztult a háboru alatt és az új kormányrendelet értelmében most igen sok községnek kell új tömlőket beszerezni.

A nyomótömlő tudvalevőleg készülhet kenderből és lenből olymódon, hogy sajátos gépen hossz- és keresztzálak szövődnek egymásba. Hogy e szövés a vízátatlanság követelményének lehetőleg megfeleljen, nemcsak bizonyos sűrűségben kell a fonalakat egymásra szőni, hanem lényeges már magának a fonalnak az anyaga és minősége is. A kender e tekintetben jobb, mint a len, mert utóbbi törékenyebb és kevésbé ellentálló. Minél fehérebb és hosszabbszálu az anyaga, annál jobb. Minél hosszabb szálakból és kevesebb kócból van sodorva a fonál, annál jobb a vastagabb szál is. S minél sűrűbben van szöve ezen szálak sorozata, annál vízátatlanabb a tömlő. Csak akkor válik hátránnyá a sűrű szövés, ha túlzott és merevvé teszi a tömlőt, mely aztán emiatt jobban törik.

Ha tehát egy tömlőt megnézünk, akkor bontsuk ki az egyik fonálvéget alapszálaiba, s nézzük meg, hogy az hosszú szálakból avagy kócból készült-e? színe fehér avagy piszkos-sárga-e? aztán nézzük meg a szövés sűrűségét, t. i. egy négyzetcentiméterre hány fonalkeresztzés esik. Végül vessük alá víznyomásnak, amely-nél a végén kupakkal elzárt tömlőbe 10 légkörnyomást nyomva, nem szabad a tömlőnek vizet

folyatni, legfeljebb héli gyöngyözés mutatkozhatik a tömlő külső felületén addig, míg a kender teleszivódik vízzel.

Az új tömlőnél, t. i. kézfecskendőnél, 10 légkörnyi víznyomással szemben mutatkozó helytállást azért kívánunk, mert rendszerint 4—6 légkörnyomással dolgozik a gép, s így 2—2 $\frac{1}{2}$ -szeres ellentállóképességet kell megkívánunk, hogy használt korában még megfelelő legyen. Ha a tömlő motorikus fecskedőkhöz kell, akkor 15—20 légkörnyomással kell megpróbálni és a vízvesztését megfigyelni, mert ott a gép rendszerint 6—11 légkörig hajtja fel a nyomást.

A víznyomással szemben való ellenállása a tömlőnek azonban egymagában nem elegendő, mert a ritka szövés sem szakad ki mindjárt, de esetleg annyi vizet folytat, hogy a sugárcsőig alig jut víz és a tűzoltó nem kap elég erős és vízbő sugarat, avagy a kifolyó víz nagyobb kárt okoz a boltban, lakásban stb. mint a tűz és a sugár. A tömlő vízátbocsátási képessége tehát tulajdonképpen az, mely a jó tömlő minősítésénél kell, hogy minél kisebb legyen, még pedig még az előbb említett nyomás behatása alatt is.

Ami az egyes tömlődarabok hosszát illeti, úgy a gyakorlatban a 15—20 m. hossz vált be legjobban, mert ennél rövidebb tömlő felette szaporátlan szerelést okoz, a sok csavarral felesleges súlytöbbletet jelent és viszont 20 m-nél hosszabb darabok nehezen kezelhetők, nehezen száríthatók.

A kendentömlőnél pedig — ha azt akarjuk, hogy hosszú életű legyen — felette fontos annak kellő tartása és gondozása. A tömlő ugyanis, ha élén hevertetjük, ezen élén, már a kender törése miatt is, csakhamar (pl. már szállítása közben is) kilyukad. Ezért előnyösebb a tömlőnek motolán való felgöngyölése, avagy a tekercsnek a tömlőlapra való felállítása. Ha a tömlőt nedves, dohos, levegő nélküli helyen tartjuk hosszabb ideig (pl. tömlőszekrényben, falmélyedésben, csukott ládában), akkor az ott elpálk, elkorhad és amidőn nyomást engedünk beléje, egyszerűen az él hosszában felszakad. Ha a tömlőt használat után nem szárítjuk meg tökéletesen, ugyancsak elpálás következik be. Ha pedig a szárítást a napon véghezvük és nem árnyékos, szellős helyen, akkor a nap fehériti és ezzel elgyöngíti a szövetet. Ezért jöttek rá a tűzoltók a tömlőszárítótornyok építésére, mert ott a felelő lógó tömlőből a víz legjobban folyik le és szárad ki, s mert ott árnyékba is tehetjük, sőt még a hideg ellen is megvédehetjük. Mert bizony a hideg is tönkreteszi a tömlőt, mivel a fagyott tömlő kenderszála eltörnek és ott a tömlő aztán lyukassá válik. Ezért nem szabad tűz után a fagyott tömlőt szoros tekercsbe összehajtogatni.

Helytelenül jár el tehát az a csapat, amelyik tömlőihez sohasem nyúl. Azokat bizony időnként ki kell kefélni, kiszellőztetni, áthajtogatni, hogy a kender kellően megővassék. Akkor pedig, amidőn a tömlő annyi pénzbe kerül, mint most: e kezelési, gondozási fáradság nagyon is kifizetődik, mert tömlőnk tovább fog tartani és kevesebb költség kell a pótlására.

C. B.

Tűzoltói szaktanfolyamok.

I.

Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltósága Debrecenben, 1925. évi augusztus hó 17-től 27-ig 10 napos vármegyei tűzoltói szaktanfolyamot rendez, amelyen alkalmas kiküldöttek útján való részvételre a városok, községek hafóságait, testületeket stb. ezennel felhívja.

Hajdu vármegye és a vármegye környékének tűzrendészeti viszonyai igent sok kívánni valót hagynak maguk után, — kimondhatatlan kárára a közönség tűz által veszélyeztetett élet- és vagyonbiztonságának, azaz nemzeti vagyonnunknak. — A nemzeti vagyonnak tűz elleni védelme elsősorban szakképzett és megfelelően felszerelt tűzoltóságok és a tűzrendészet követelményeinek szakszerű keresztülvitele útján biztosítható. Ehhez pedig szakképzett vezetőkre, tűzoltókra van szükség.

A tanfolyam rendezése által éppen azt a célt tűzte ki maga elé Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltósága, hogy elsősorban tűzoltóságok szervezésére, irányítására és a tűzoltótiszt állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos tehát, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel rendelkező és kellő társadalmi állást betöltő (mérnök, jegyző, tanító, gazdász, iparosok, értelmes gazdák stb.), 20—42 éves, feddhetetlen előéletű, éptestű és lehetőleg katonaviselt egyének küldessenek ki.

A tanfolyamra való jelentkezés határideje 1925. évi július hó elseje. A jelentkezés történhet írásban (a személyi adatok felsorolásával), avagy személyesen Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnokságánál. A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított és kiküldetését igazoló bizonyítványt bemutatni és a jelentkezéssel egyidejűleg a tanfolyam költségeihez való hozzájárulás címén 300,000 K-át készpénzben, nyugta ellenében befizetni, mely összeg vissza nem térítettik.

A tanfolyam-hallgatók ingyenes, laktanyaszerű elszállásolásáról (beleértve az ágyneműt is) a tanfolyam vezetősége gondoskodik. Az étkezésről a hallgató köteles gondoskodni. (Nyitási költségek: étkezés, u. m. ebéd és vacsora költsége kb. 35—40,000 korona.)

A tanfolyam augusztus hó 17-én, reggel 7 órakor kezdődik, amikor a hallgatók Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóaktanyájában (Csapó-u. 43.) jelentkezni tartoznak.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt a gyakorlatokon és a szolgálatban viselendő sisakot és övet a tanfolyam vezetőségétől ingyen kapják, szabályszerű tűzoltói egyenruhát a hallgatóknak magukkal kell hozni és annak viselése kívánatos.

A m. kir. belügyminiszter ur 230,000/1925. B. M. számú rendelete alapján és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének hozzájárulásával szervezett országos nivóju tanfolyam hallgatói a tanfolyam végével „látogatási bizonyítvány“-t nyernek.

A tanfolyam előadói:

1. *Bencze István*, a Budapesti Önk. Tűzoltó-Testület alparancsnoka, 2. *Borsos József* okl. építész, városi tanácsnok, Debrecen, 3. *Dr. Dereksassy István* hivatásos tűzoltó- és mentőorvos, Debrecen, 4. *Erdély Ernő*, Győr sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, 5. *Falussy Károly*, a Máv. tűzrendészeti felügyelője, Budapest, 6. *Papp Ferenc*, Szeged sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, 7. *Dr. Roncsik Jenő*, Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, 8. *Rehák Tamás*, Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának parancsnoka, 9. *Biró Antal*, Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóságának tisztje.

Tantárgyak:

1. Elméleti rész (előadás naponta d. e. 7—11 óráig): 1. Tűzoltóságok szervezése és felszerelése. 2. Tűzoltószer (kézi, motoros fecskendő, mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világítószerek, eszközök). 3. Tűzoltószer kipróbálása és gondozása, működési zavarai. 4. Vízszersz. 5. Tűjelzés. 6. Az építkezés elemei. Tűzbiztos építkezés. 7. Megelőző tűzrendészet és annak kezelése. 8. Tűzoltás szabályai (taktika). 9. Elsősegély-nyújtás baleseteknél.

II. Gyakorlati rész (gyakorlat naponta délután 4—7 óráig): 1. Rendgyakorlatok. 2. Tűzoltószer gyakorlati ismertetése. 3. Tűzoltószer szerelése (fecskendő-, tömlő-szerelés, mászó- és mentőgyakorlatok). 4. Tűztámadási és védelmi gyakorlatok (taktika) és vezénylés.

Érdeklődésre készséggel ad felvilágosítást Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnoksága. Debrecen, 1925. évi május hó 30-án. Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltóparancsnoksága. *Dr. Roncsik Jenő* tűzoltóparancsnok.

II.

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Tűzoltó-Szövetség kerületi tanfolyamot rendez, melyre a következő hirdetményt bocsátotta ki: Értesítünk minden érdeklődőt, hogy szövetségünk a M. O. T. Sz. felügyelete alatt Mezőtúron, 1925. évi aug. hó 14—27-ig bezárólag tűzoltók kiképzése céljából kerületi tűzoltó-tanfolyamot rendez.

Jelentkezhetik minden ép és egészséges, feddhetien magyar állampolgár, tekintet nélkül arra, hogy valahol mint tűzoltó működik-e vagy nem. Ténylegesen működők csak a szolgálatukat tartoznak igazolni parancsnokságaik útján. Polgári egyének csak erkölcsi bizonyítványt csatoljanak bélyegtelen kérvényükhöz, valamennyien rendes lakhelyük és polgári foglalkozásuk feltüntetésével, amelyek vagy *Dr. Kele József* várm. szöv. elnökhöz, vagy *Mezőtúr tűzoltóparancsnokságához* intézendők. A tanfolyam vasár- és ünnepnapokat leszámítva, délelőtt elmélet, délután pedig gyakorlati oktatásból álland. Záróvizsga aug. 27-én délelőtt. Más városok és községekből jelentkező hallgatók ingyen szállásáról és megfelelő étkezéséről gondoskodva leend. A kérvények legkésőbb aug. hó 10-ig nyújtandók be, a későbbi jelentkezések csak annyiban fognak figyelembe vétetni, amennyiben az még lehetséges leend. *Kelt Szolnok, 1925. június 1. Dr. Kele József* elnök, *Vass Lajos Rudolf* titkár.

A tűzoltótiszt preventív tűzrendészeti tevékenysége és — az építészek, mérnökök.

Írta: *Rehák Tamás* hivatásos tűzoltóparancsnok, Debrecen.

Paul Vanginot-t, a párisi katonai tűzoltóság mérnök-tisztjét (Commandant-Ingenieur) Páris városa a közelmúltban kiküldötte az északamerikai egyesült államokba az ottani tűzrendészeti viszonyok és tűzoltóságok szervezete stb. tanulmányozására azzal a céllal, hogy a nyert tapasztalatok eredményeképpen a párisi tűzoltóságot magát, valamint a tűzoltóság szolgálatának nagyjelentőségű ágát — a megelőző tűzrendészetet — a modern követelményeknek és a legújabb, a gyakorlatban is bevált tapasztalatoknak megfelelően kiépíti. Páris város érdekelt körei ugyanis belátták, hogy a különben nagyhirű párisi tűzrendészeti közigazgatás terén is gyökeres reformokra van szükség, de belátták azt is, hogy még a párisi tűzoltóság modernnek tartott és aránylag nagyszámú szereit sem felelnek meg egy nagy világváros tűzoltóságának harckészségéhez fűzött követelményeknek, amint ezt a közelmúlt nagyobb párisi tűzkatasztrófák, pl. a „Printemps“-áruház égése stb. beigazolták és hogy tűzoltószer-parkjának, valamint a megelőző tűzrendészeti tevékenységnek fokozott kiépítése fölötté kívánatos. A háború következtében ugyanis a párisi katonai tűzoltóság a népek között vívott harc folytán lemaradt az emberiség közös nagy ellenségével — a tűzzel — szemben vivandó harci eszközök, tűzoltószer és preventív övrendszabályok tökéletesítésében, míg az amerikai városok részben a béke oltalma, részben megfelelő anyagiak birtokában, ez idő alatt is nagyot haladtak. *Vanginot* parancsnok tanulmányútjának eredményei máris mutatkoznak a párisi tűzoltóságnál, amennyiben tűzoltószerzeit szaporítja. Hogy

csak egyebet ne említek, percenként 5 köbméter vizet 5—12 légkör nyomással szállító hatalmas automobiltűzoltószereket állított szolgálatba. — Amerikai tapasztalatairól érdekes tanulmányban számol be Vanginot parancsnok és azok a párisi La Prevention Du Feu című tűzoltói szaklapban jelennek meg sorozatosan és ott megemlíti azt a hatalmas preventív tűzrendészeti tevékenységet, amelyet a tűzvédek keletkezési lehetőségének, valamint azok veszélyeinek csökkentése céljából alakult két intézmény: a National Fire Protection Association (Nemzeti Tűzvédelmi Társaság) és a National Board Of Fire Underwriters kifejt. A két intézmény — amely a maga nemében párját ritkítja az egész világon — tudományos, gyakorlati kísérletek és elméleti megfontolás alapján igyekszik mindazokat a következtetéseket levonni, amelyek a megelőző tűzrendészet szempontjából használhatók és gondoskodik arról, hogy ez irányú vizsgálódásainak eredménye a közcél érdekében — a gyakorlatban is azonnal alkalmazást nyerjen. — Kifejti tanulmányában azon öröndetes tényt, hogy az amerikai viszonyok mellett a megelőző tűzrendészetet kultiváló hatóságok és tűzoltóságok ez irányú tevékenysége az elsősorban érdekelt gyárak, ipartelepek stb., valamint a másodsorban érdekelt egyéb hatóságok (építészeti hatóságok stb.), továbbá a magánépítésszek, mérnökök részéről nem hogy akadályokba nem ütközik, ellenkezőleg azok részéről a legnagyobb megértéssel találkozik és támogatásban részesül.

Ezzel szemben Vanginot mérnök-tűzoltótiszt a francia tűzoltószergyárak múlt évi kiadványában a L'exportateur Francais-ben megjelent „La prevention contre l'incendie“ (A tűz elleni megelőző védekezés) című cikkében sajnálattal állapítja meg azon tényt, hogy a megelőző tűzrendészetet kultiváló tűzoltóságoknak nálunk nem az elsősorban érdekelt gyárak, ipartelepek stb. tulajdonosaik akadályok az útjába, hanem a hatóságok kicsinyeskedése és nemtörődömsége. Ez azonban talán még menthető, mert itt nem a rosszakarát vagy egyéb mellékkörülmények, hanem a hozzá nem értés az ok, de meg nem értéssel találkozunk igen sok esetben — tisztelet a kivételeknek, — a megelőző tűzrendészetet képviselő tűzoltótiszt éppen azoknál, akiktől, mint műszaki szakemberektől támogatást kellene nyernie: az építésszek és mérnököknél. Ami viszonyainkra is találó Vanginot megállapítása. Több esetben előfordult, hogy hatósági vagy magánmérnök, építész véleményével homlokegyenest ellenkező álláspontot kellett képviselni oly építészeti vagy egyéb, a mérnöki szakba vágó tűzrendészeti kérdésekben is, amelyek a tűzrendészet legelemibb követelményeire vonatkoztak. Vanginot ezen sajnálatos tünetet a műszaki speciálisták féltékenységének tulajdonítja, akik nem akarnak abba belenyugodni, hogy a két speciálista munkájába egy harmadik specialista is beleszóljon.

Fentiek helytállóságára nézve csak egy konkrét esetet említek. D..... városban a tűzoltóság javasolta a mérnöki hivatalnak, hogy a nagyobb ipartelepek, tűzveszélyes üzemek, emeletes építkezések tervei az építés engedélyezése előtt a tűzoltóságnak is kiadassanak hozzászólás végett, mint ahogy ez Budapesten és a külföldön a legtöbb helyen így is van. A mérnöki hivatal azonban ezt az eljárást nem tartotta kívánatosnak, indokot álláspontra helyességére nézve azonban nem tudott felhozni. A tűzoltóság ugyanis a kivétel előtt tehetne oly javaslatokat, amelyek a tűzbiztonság kívánalmait is kielégítenék, költségigényekkel sem járnának.

Csak egy konkrét esetet hozok fel. X. Y. maiomtulajdonos lakóépülettel kapcsolatos nagyobb

autógarage építésére, valamint ezzel kapcsolatosan nagyobb mennyiségű benzint földalatti raktározására kért engedélyt. Az építési hatóság szabályszerűen meg is adta az engedélyt és azt a maiomtulajdonos fel is építette. A tűzoltóság képviselője befejezett tények elé állítva, csak az épület használatba vételét engedélyező eljárásnál volt kénytelen a használati engedély megtagadását javasolni, illetve oly nagyobb szabású és költséges átalakításokat szorgalmazni, amelyek előzetes figyelmeztetés esetén külön költséget nem okoztak volna.

Az építési hatóság fenti ügyben elfoglalt csökönyös álláspontjának indokát részben a Vanginot mérnök-tűzoltótiszt indokolásában kell keresni, de másrészt hozzáfűzöm, hogy annak másik oka a tűzrendészet alapvető szabályainak nem ismerésében és a preventív tűzrendészet jelentőségének lekicsinylésében keresendő.

Ugyancsak konkrét esetekből kifolyólag állítható, hogy magánépítésszekkel, mérnökökkel, sőt iparfelügyelővel szemben is oly elemi tűzbiztonsági kérdésekben kellett szembehelyezkedni, amelyeknek keresztülvitelét nem is a tűzoltótisztnek, hanem már nekik kellett volna figyelembe venni és szorgalmazni.

Fent érintett kérdés, azt hiszem, nem új dolog a megelőző tűzrendészetet hivatásszerűen foglalkozó tűzoltótisztbajtársak előtt, de nem is ez volt a célom, mint ahogy minden bántó tendencia is távol állott tőlem. Célom csak magasabb — ideális — szempontból annak a kérdésnek felvetése volt, hogy nem-e volna célszerű, ha a M. O. Tűzoltó-Szövetség oda igyekezne hatni, hogy műszaki főiskolánkon, a műegyetemen (építész- és mérnökképzésnél) a megelőző tűzrendészet kérdése fokozottabb figyelemben részesüljön, amint ez külföldön több helyen van. A megelőző tűzrendészet nagy nemzetgazdasági jelentőségét nekünk tűzoltóknak nem kell indokolnunk, viszont azt hiszem, hogy éppen az építésszek, mérnökök azok, akiknek a tűzoltótisztén kívül legtöbbet van alkalmuk, avagy lehetne alkalmuk a megelőző tűzrendészet szabályait a gyakorlatba átültetni. Ha a tűzrendészetnek a technikai iskolákban való oktatása megvalósulna, hiszem, hogy nem kerülne a tűzoltótiszt abba a helyzetbe, hogy azok igyekeznek nemzetgazdasági szempontból messzeható fontosságú munkáját elgáncsolni, akiknek támogatására éppen számítani kell.

A szénpor tűzveszélyessége.

Irta: Kotsis Rezső, a Lőszergyári Önk. Tűzoltó-testület alparancsnoka.

Ugy az amerikai, mint az európai nagy üzemekben újabbán a szénportüzelésre térnek át és gazdaságos voltát a gépipari és tüzeléstechnikai kiállításokon, továbbá az ilyen irányú szaklapokban nagy reklámmal hirdetik.

A tűzoltó minden ilyen új dolgot figyelemmel kísér, más szemüvegen át nézi a fejleményeket és ezért nem éredekten rámutatni arra, hogy maga a szénpor tulajdonképpen tűzveszélyt okozható anyagot képez.

Megkezdtem tehát ez irányban a kutatást és több szaklap és könyv áttanulmányozása után a következő gyér adatokra hívhatom fel bajtársaim figyelmét:

A szénpor különösen oly helyeken gyülemlik össze, ahol a szenet szárítják, őrlik, brikettezik vagy raktározzák. Ilyen helyeken azután az elképzelhető legfinomabb szénporral van tele a levegő, mely szénpor azután a gerendákra, gépekre stb. re leülepszik. Ha azután azon a helyen vagy a közelben

valamilyen munkát végeztetünk, akkor ezen igen finom szénpor újra felkavarodik és a levegőben felhőszerűen terjed. Az ilyen levegővel kevert szénpor még sok könnyen meggyuló szénhidrogént tartalmaz és egy igen kis szikra (vill. vezetékéből, motorból, stb.-ből) elegendő ahhoz, hogy szénporrobbanással kapcsolatos tüzet idézzon elő. Természetesen sok függ attól, hogy a szénpor milyen finom szemcsékből áll, hogy meleg helyen fekszik-e és milyen a szénpor vegyi összetétele. A régebbi feljegyzések szerint a szénpor-robbanás-hoz 1 m³ levegőben elég volt 1 kg. lisztfinomságu szénpor, míg az újabb kutatások szerint már csak 10 gramm szénpor is elegendő a robbanás előidézéséhez. A szénpor leülepedésével a veszély lényegesen csökken, de ha újból felkavarodik és a levegőben szerteszáll, újra beáll a nagyobb veszély.

A leülepedett szénpor nagyfokú öngyulási veszélyt rejt magában, ha különféle csövezetésekre, mint gőz-, melegvíz-vezetésekre ülepszik. Ha ezen felületek valamilyen okból ugyanis zsiradékkal kerülnek összeköttetésbe (csapágyakból vagy egyéb gépekből kicsepegő olajok), úgy az öngyulás rövid időn belül egészen bizonyosra vehető. A levegőben lebegő szénpor folytonos, éveken át tartó leülepedése a tetőszerkezetre, gerendákra vagy egyéb helyekre idővel tekintélyes réteget képez, s ha ilyen rétegre olaj vagy más zsiradék cseppen, úgy ezen porrétegek öngyulókká válhatnak. — Ezen helyeken váratlanul tör ki a tűz és oka sokszor rejtélyesnek látszik; hogy noha ott soha emberfia nem járt, mégis kigyulladt a tető vagy más, a közelben levő gyúlékony tárgy.

Dr. von Schwartz könyve rámutat egy esetre, amikor egy munkás a kalapácsát egy ilyen réteggel bevont helyre ejtette, s ütés következtében a szénpor felkavarodott és egy váratlan szikra robbanást idézett elő.

Egy másik eset, ami velem történt, a következő:

Egy kísérlethez szüksége volt üzemünknek nagyobb mennyiségű szénporra. Abban az időben a vasuti szállítások még nem folytak egészen rendben, s ezért egy alkalmazottunkat bíztuk meg a szállítmány kíséretével. A kísérő megérkezett — vagon nélkül! Jelentette, hogy míg ő elszaladt az egyik állomáson reggelit vásárolni, — jöllehet akkor nem vett észre semmit — mire visszajött, a szállítmány lángban állott. A tüzet eloltották, az anyag hasznavehetetlenné vált, tehát ismét el kellett utazni és egy újabb szállítmányt hozni. Most én magam utaztam el kellő számú munkással. Utasítás szerint meg kellett akadályozni, hogy az anyag szállítás közben kigyulladjon. A vagon megrakásával 15 órára lettünk készen és az állomásról 19 órakor indult egy vonat, amelyik a mi vagonunkat is magával hozta. Minden állomáson, ahol csak 5 percig kellett várakoznunk, leugrottunk és megvizsgáltuk a szénpor-szállítmányunkat. Így tartott ez egészen Csepelig, ahova másnap délután meg is érkezünk. A beérkezéskor első dolgom volt a vagonat újra megvizsgálni és akkor megrökönyvéssel tapasztaltam, hogy a kocsi egyik sarkából abban a pillanatban felcsap az első láng. Ime: ha még néhány kilométerrel távolabbra kellett volna a kocsinak futnia, egészen bizonyosan az a sors éri, mint az elődét.

Ugyanígy szénpor-öngyulásból eredő tűz pusztította el a háború alatt egy fából épült, kétemelet magas szénosztályozó telepünket is, ahol az évek óta lerakódott szénporra a felettük levő gépezetek olaja csepegett. Akkoriban a legtüzetesebb vizsgálat is eredménytelen maradt és jó ideig rejtély maradt előttünk a tűz keletkezésének oka.

A m. kir. belügyminiszter 230,726/1925. B. M. sz. körrendelete a malmok tűzbiztonsága tárgyában valamennyi törvényhatósághoz és rendőrfőkapitányhoz.

Nagyjelentőségű közgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy a malomtűzek száma a minimumra csökkentessék, ami elsősorban úgy érhető el, ha pontosan végrehajthatnak az idevonatkozó megelőző tűzvédelmi intézkedések. Hivatali elődöm 36,194/1920., illetőleg 145,491/1922. sz. körrendeleteiben utasította Cimedet, hogy a malomvizsgálatokban és ellenőrzésben az iparhatóságokat a legmesszebbmenően támogassa. Ujabbán a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 64,232/1925. sz. rendeletével utasította a kerületi kir. iparfelügyelőket, hogy a malmokat tűzbiztonság szempontjából a legszigorúbban vizsgálják meg. Felhívom ennél fogva Cimedet, hogy — a hivatkozott itteni körrendeletekben foglaltaknak megfelelően — az iparhatóságokat, illetőleg iparfelügyelőket a legmesszebbmenő támogatásban részesítse és az esetleg előforduló mulasztások legszigorúbb megtorlásáról gondoskodjék.

Budapest, 1925. május 27-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tomcsányi Kálmán s. k.
min. tanácsos.

Néhány szó a „diszgyakorlatok“-hoz.

A tűzoltóságok különböző ünnepélyes alkalmakkor, mint pl. jubileum, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőinek látogatása stb., tartozó kötelességüknek érzik, hogy a csapat harckészégéről az illetékes szakemberek előtt és egyuttal a nagyközönség előtt is tanubizonyítást tegyenek. Éppen ezért, igen helyesen, a programban csaknem minden esetben szerepel a tűzoltóság disz-, avagy nagygyakorlata is. Hasonló diszgyakorlatok alkalmával több ízben volt alkalmam oly súlyos taktikai hibát tapasztalni, amely nemcsak a szakembernek, hanem a laikus közönségnek is fel kellett, hogy tűnjön, éppen ezért — bármilyen háládatlan szerep legyen is — tartozó kötelességemnek érzem, hogy a tűzoltóbajtársak figyelmét felhívjam rá.

Legutóbb egy nagy vidéki város tűzoltósága jubilált és a diszgyakorlatra, amely a városháza előtti téren, hatalmas közönség előtt folyt le, felvonult a tűzoltóság az összes szerekkel, kézi és motorikus fecskendőkkel, tolólétrával, vizeslajtokkal, szerkocsival. A feladat egy emeletes épület tetőtűzének támadása volt. A leadott tűzjelzésre imponáló gyorsasággal meg is érkezik a vezénylő tiszt fecskendővel, lajtjal, megfelelő számú legénységgel, tehát önálló működésre képes támadó egységgel. A vezénylő megkapja a megoldandó feladatot, azonban ahelyett, hogy annak kiviteléhez fogna, vagyis megadná a fecskendőnek szerelésére az utasítást, amely megtörténvén, a beérkező tolólétrát alkalmas helyen felállíthatná, majd a megfelelő időközökben utólag érkező szerek (motorikus fecskendő, lajtok stb.)-nek a

támadás keretébe való beillesztéséről, a legénység célszerű foglalkoztatásáról gondoskodna, azaz ugyanugy járna el, mint ahogy a józan ész szabta taktikai szabályok komoly tűz esetén megkövetelnék, ahelyett a szerekekkel és legénységgel tétlenül várakozik mindaddig, amíg az utolsó, talán a támadáshoz szükségtelen tartalék is megérkezik. Az emeleti ablakból segítségért kiabálnak, a tető recseg-ropog, a közönség lázas izgalommal várja az első vizsugár előtörését, a vezénylő csak vár . . . vár . . . végre megállapítja, hogy az „összes szerekek és legénység megérkeztek“, mire kiadja a szerelési utasítást. Az első sugár úgy 10 perccel az őrségnek a tűz színhelyére való érkezése után büszkén szökken a magasba.

Hogy a támadásnak illetően intézése a józan taktikai szabályokat megcsufolja, azt hiszem, nem szorul bővebb igazolásra és mégis számtalan esetben voltam hasonló „diszgyakorlatnak“ tanuja; a kérdéses esetben ugyan a szerelési tevékenység is távol állott a diszgyakorlat fogalmától, azonban azokat a nagyközönség kevésbé tudja elbírálni, taktikai hibák iránt azonban annál nagyobb érzékkel viseltetik. Tanuja voltam, hogy a közönség a fenti esetben is hangot adott a vezénylő tűzoltótiszt felfogásától eltérő meggyőződésének. Hasonló esetek semmi esetre sem alkalmasak arra, hogy a tűzoltóság jóhírére öregbítsék. Mert ne felejtjük el: mit ér a gyors tűzjelzés, a gyors befogás és kivonulás, ha a vész helyén a szerelés nem megy, avagy a taktikai megoldás sántít.

Ami pedig a diszgyakorlatok tárgyát illeti, megszívlelendőnek tartanám, ha a tűzoltóság csak oly feladat megoldására vállalkozik, amely egyrészt hihető, másrészt a helyi körülményeknek, a csapat harckésztségi fokának — értve ezalatt a kiképzést és a rendelkezésre álló szereket — megfelel.

r. t.

Válasz a „Local-patriotismus?“ című vezércikkre.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ február havi számában fenti vád mint vezércikk jelent meg nagyrabecsült szerkesztőnk tollából. Miután nincs szándékunkban a local-patriotismust még inkább elhinteni, engedtessek meg, hogy nagyító-lencséjüket azok is használhassák, akik vádoltatnak. Engedtessek meg a megvádolt többség nevében, hogy a local-patriotismus kérdése nem felkiáltójellel, — csupán kérdőjellel idéztessek. Véleményünk szerint tisztázandó volna elsősorban, hogy van-e local-patriotismus? És ha van, mik annak indító okai?

A local-patriotismus tagadhatatlanul fennáll. Azt csak részben is megszüntetni az elkeseredés levéllel itatott sorok által lehetséges. A vezércikk — véleményünk szerint — még nem elegendő arra, hogy az ország tűzoltóságát közös munkára serkentse.

Az ország tűzoltóságának nem lehet célja a lokális önérdek. Csupán azért halad kiki a maga útján, mert — legyünk őszinték — hiányzik a

szerves együttműködés főfeltétele, a szervező, irányító, munkálkodó és vezető egység.

Kedves Szerkesztő ur! A lelkek a magyar tűzoltóságnál általánosságban nem önzők, de tény az, hogy csak szürke verebek. Szárnyaikat csak oly mértékben használhatják, mint amire azt a Mindenható elrendelte. A verebek megszokott világa a fészük és annak körzete, de ki tudja azt bizonyítani, hogy nincsenek-e a verebek között ökörszemek is? Minek keresse az ökörszem a távolabbi világot, mikor sem pacsirta, sem sas nincs e szegény hazában és ami kevés van, annak is szárnyát szegik, hogy reptülni ne tudjon. Hol vannak a sasok? Hol látunk olyan közös kapcsolatot, irányítást, vezetést, szervezést, mely a magyar tűzoltóság ügyét a távolabbi világ, a végtelen levegő-óceán, az erdő, a tenger felé vinné? Nem látunk, hiába vesszük kezünkbe nagyító-lencsénket. Ha azt kezünkbe vesszük és a tűzoltó-erdőkben körülnézünk, azt látjuk, hogy még a Tűzrendészeti Közlöny, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja is, hónapokon keresztül veréb módjára volt fészükébe kárhozható az ország tűzoltóságával szemben.

Megértjük azt, hogy anyagiakban szűkölködött és az erre a célra is kívánatos államsegély más célokra fogyott el, csupán azt nem tudjuk megérteni, hogy három havi ismételt pihenés után, mikor végre elhatározatott, hogy a Tűzrendészeti Közlöny idegen vállalat kezelésébe nem adatik — honnan teremtődött elő az erre szükséges költség? Ugy vagyunk informálva, hogy az erkölcsi támogatás bár megígértetvén, anyagi támogatás csak az esetben — s kisebb mérvben — jutott volna, ha a szerkesztésben bizonyos változások állanak be. Szerény véleményünk az, hogy az anyagi támogatás előzetes biztosítása az egyedüli módja annak, hogy a szerkesztésben változás állhasson be.

Látjuk továbbá azt, hogy a szolgálati érdemek kétesztendei sürgetés után a Morzsányi budapesti cég ajánlata folytán immár végre elintéztettek. Hogy a local-patriotismus ráillik-e ezen elintézésre, nem akarjuk vitatni, tény azonban az, hogy 10—25 évet szolgáló és a testületéből e két esztendő alatt kilépett bajtársak igen kellemetlen helyzetbe hozták a disztollakkal saját szemétdombján ékeskedő baromfit.

Látjuk, hogy a Tűzoltóság Lapja ismét megjelent. Tudjuk, hogy arra előfizetőket gyűjtenek — sok esetben tűzoltók. Nem tudjuk, kik a lapnak munkatársai. S minthogy a hivatalos lap előfizetők hiányában vergődött, ki adott felvilágosítást, melyik lap az, amelyik a tűzoltó-társadalom létérdeke? Két lapra nem igen telik, de a képes, az mutatósabb és sokan úgy vannak, hogy akár egyiket, akár a másikat fizetik elő, tűzoltósági lapot járatnak, illetve olvasnak és úgy gondolják, eleget tettek kötelességüknek.

Látjuk a fennhéjázást az egész vonalon, a sértődöttséget, az egyoldalúságot, a nemtörődömséget, a viszálykodást, az egyéni érdeket, az államot az államban, a lenézést, a fölényeskedést, a semmibevevést, tehetetlenséget, a széjjelhuzást, a szervezatlenséget, a bizonytalanságot, az acsar-

kodást, a szapulást, a meg nem becsülést, — a lenyugvó napot.

Szerény véleményünk az, hogy a local-patriotismus akkor fog csak megszűnni, ha megszűnnek a felsorolt anomáliák és minden a közért munkálkodni tudó és arra hivatott és megválasztott tűzoltó szívvel-lélekkel, igaz magyar barátsággal és becsületességgel a beléje helyezett bizalomnak — ha csak ökörszem módjára is — eleget fog tenni.

Az erkölcsi támogatást csak így lehet és — úgy gondoljuk — így is akarja minden becsületos magyar tűzoltó. Az anyagiakra még visszatérek.

Malcsiner Károly.

Fejér vármegye alispánjának 6351/1925. sz. körrend. valamennyi község előjáróságának.

Ámbár a folyó évi április 30-án kelt 5691/1925. számú rendeletemmel már utasítást adtam a megelőző tűzvédelmi intézkedések mikénti megtételére és abban utaltam tűzrendészeti szabályrendeletünk löbbrendbeli határozmányainak betartására, mégis az utóbb leérkezett 230,000/1925. számú újabb belügyminiszteri kormányrendelet 28. §-ában előírt kötelezőségről fogva rendelem a következőket:

A folyó 1925. évi május hó 17-én kelt Belügyi Közlöny 22-ik számában megjelent 230,000/1925. számú belügyminiszteri kormányrendeletet tegye azonnal gondos tanulmányozás tárgyává a helyi viszonyok mérlegelésével.

Itt reá mutatok azon körülményre, hogy még hivatali elődöm adott ki 1752/1892. számú rendeletével egy-egy községi szabályrendelet-tervezetet, melynek mintájára annak helyi megalkotta minden község a tűzr. szab.-rendeletét. Ezt a szabályrendeletet emelje ki irattárából és vegye revízió alá a szükséges helyes-megjelölés módosítva terjessze be hozzám törvényhatósági jóváhagyás végett.

Az idézett belügyminiszteri rendelet II. fejezete tűzvédelmi eszközök szaporítása tekintetében túl megy a mi vármegyénk tűzr. szab.-rendeletének követelményein, azért tehát utasítom az előjáróságot, miszerint lakházaik mennyiségéhez viszonyítva fecskendőkészletüket egészítsék ki a rendeletben megkívánt többletre, a meglévőknél javítása, a nyomó- és szívótömlők szaporítása, vizeslajtók beszerzése és javítása, különösen pedig takaróponyvák és vízvödörök azonnali megrendeléséről gondoskodjanak.

Mint hogy pedig ezen tárgyak beszerzési költségei esetleg meghaladják a jelen évre már készen lévő költségvetés kereteit, felhívom a község előjáróságát, hogy mind ezen kiadásokra nézve pótköltségvetés útján intézkedjék.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 32. §-a utolsó bekezdése értelmében az uradalmak is tartoznak saját tűzvédelmükről külön gondoskodni és a most szóban forgó belügyminiszteri rendelet II. fejezet 3. §-a nyolcadik bekezdése szintén megköveteli az uradalmaktól a tűzoltószerek külön beszerzését; ennél fogva az előjáróság ez irányban is tegye meg a szorgalmazó lépéseket és uradalmi tűzoltókészültség felállítását is követelje meg olyan alkalmazottak igénybevételével, kiknek állandó foglalkozása a puszta belferületén való tartózkodást teszi szükségessé. Ezek a készültségek (raj) tartozékát képezik a községi tűzoltócsapatnak.

Nagy súlyt helyez a Belügyminiszter ur most kibocsátott rendeletében a tűzoltócsapatok újjászervezésére (IV-ik fejezet), mely kérdést az előjáróságok sok helyen tényleg nagyon gyenge érdeklődéssel kezelik. Miért is okvetlen megkövetelem az előjáróságoktól, hogy e részben fokozottabb erélyt és odaadóbb, lelkesebb tevékenységet fejtsenek ki, egyben külön is elrendelem, hogy az újjászervezendő önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság tisztjeinek nevével a miniszteri rendelet 10. és 11. §§-aiban jelzett módon ezen utasításom vételétől számítandó 8 nap alatt megerősítés végett hozzám jelentsék be.

A tűzoltóság újjászervezésénél figyelmebe ajánlom a községeknek, miszerint a toborozást vagy besorozást azon irányelvek szerint — a leginkább érdekelt földművesgazdák bevonásával ugyan — de úgy eszközöljék, hogy a működő tűzoltócsapat tényleges szolgálatába — főleg pedig készenléti teendőkre — oly férfiak alkalmaztassanak, illetőleg vezényeltessenek ki, kik a külső mezei munka alól mentesek, vagy attól jobban elvonhatók, különösen pedig foglalkozásuk inkább otthon vagy a faluban való tartózkodásra utalják őket.

De azért nyomatékosan hangsúlyozom, hogy a kötelezettség általánosságára való tekintettel a szolgálat alól bár csak időlegesen is mentesítettek illő váltságdíj térítésére köteleztessenek a tűzvédelmi költségek céljaira.

Élénk figyelmet szentel az új kormányrendelet 15. §-ában a tűzoltóság egyenruházatára, a rangfokozat jelzésére és más ismertető jelvényére, miért is meghagyom az előjáróságok, hogy némi egyenruhák, sapkák és más egyéni felszerelések megrendelésénél szigorúan alkalmazkodjanak az idézett szakasz kötelező utasításához, mert szakközegem, a vármegyei Tűzoltó-Szövetség több ízben tapasztalta, hogy egyes községek tűzoltóságai az egységes egyenruházati szabályokat nem respektálják.

Egyébiránt ezuttal is — mint már számtalanszor hangoztattam — figyelmeztetem a községeket, hogy minden tűzrendészeti szakkérdésben forduljanak felvilágosításért a Fejérmegyei Tűzoltó-Szövetség Elnökségéhez — mint hatósági szakközegemhez, mely készséggel rendelkezésre áll díjtalanul, akár telefon útján is (Székesfehérvár 318).

Mi sem természetesebb, minthogy a megyei szövetség a tűzoltóság szakoktatása tekintetében is segélyre siet azon községeknek, melyek ez iránt az elnökséghez kérelemmel fordulnak.

Végül elvárom a községi előjáróságoktól, hogy a lakosság érdekét szolgáló ezen hatósági rendelkezéseket megértő és átérző lélekkel fogadják, annak közhasznú célját a néppel megismertetik és így vállvetve hivatalosan éppen úgy, mint társadalmi úton közreműködnek velem és szakközegemmel, a vármegyei Tűzoltó-Szövetséggel, hogy vármegyénk területén a tűzvédelem nemzetgazdasági előnyei megvalósíttassanak.

Székesfehérvár, 1925. évi június hó 4. napján

Dr. Havranek József s. k.,
Fejér vármegye alispánja.

Hová lettek a vidéki tűzoltózenekarok?

Ismét elmúlt a husvét, a feltámadás magasztos ünnepe! Ujra kereshettük az ünnepélyes körmenetben a magasztos hangulatot kelteő és szívhez szóló zenét. Régente — úgy tűnik, hogy igen régen — a városokban a feltámadás körmeneténél katonazene, a kisebb városokban és községekben pedig a tűzoltózenekar elmaradhatatlan ünnepi fényt kölcsönzött.

A háború szomorú befejezése elnémitolta a katonazenekarok javarészét, de még jobban megbolygatta a tűzoltózenék egységét és életképességét. Vártuk az újraépítést, szervezést, de eddig eredménytelenül. Féltő, hogy a késést a vezetőségek közönyére kell visszavezetni. Nem hisszük, hogy anyagi okok hátráltatják az ügyet, hiszen a régi jó világban is nagy küzdelmek árán lehetett csak beruházkodni, s mégis volt tűzoltózenekar minden jobb községben.

Avagy talán komolytalanságnak, s kevésbé fontosnak vélik a zenekart? Ha ez így lenne, akkor alig járt volna el példaképen eisőnek a budapesti államrendőrség. Miért nem követhetnék nemes példáját a budapesti és a többi nagyobb városaink tűzoltóságai? Csak egy-két város jelentkezzen előfutárként, a hagyományos magyar versengés meghozza majd a várt és kívánatos eredményt.

Blaiba János

a löporgyári önk. tűzoltó-testület szakaszparancsnoka.

H I R E K.

A fővárosi hivatásos tűzoltóság kebelében a hivatalos csapatoknál a maga nemében ritka házi jubileum folyt le június 15-én. E napon töltötte be ugyanis Breuer Szilárd főparancsnok városi szolgálatának 40. évét, mely alkalmából Barczen Gyula f. tanácsnok ügyosztálya fő-tisztviselőinek élén, Dr. Marinovich Imre orsz. szöv. alelnök a szöv. számvizsgáló-bizottság élén, valamint a tisztikar, a csapat, számos polgár és bajtárs üdvözölte, Dr. Sipőcz Jenő, Budapest polgármestere pedig a következő levelet intézte hozzá: „Igen tisztelt főparancsnok ur! 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából fogadja legőszintébb szerencsekívánataimat. Nem mulaszthatom el ez alkalommal, hogy a magam, valamint a székesfőváros tanácsa nevében hálás köszönetet ne nyilvánítsak azért az érdemes, önfeláldozó és lelkes munkásságáért, amelyet főparancsnok ur hosszú szolgálata alatt a főváros közönsége javára kifejtett. Őszinte szívből kívánom, hogy Isten adjon főparancsnok urnak jövőre is erőt és kitartást, hogy tevékenységének a főváros közönsége továbbra is hasznát vehesse. Őszinte tisztelettel és nagyrabecsüléssel vagyok Budapest, 1925. évi június 16. Dr. Sipőcz Jenő s. k., polgármester“.

Keserű humor. Nem akarunk senkit sérteni, de jellemzésül annak, hogy vezető állásban levő némely ember hogyan gondolkodik, egy víz-gazda és a községi főjegyző között lefolyt párbeszédet a következtetések levonása végett közzé adjuk. Szól a gazda: „Főjegyző ur! Rettenetes szárazság és vízhiány van a községben, félttem nádfedeles kis házamat a tűzveszedelemtől, mert ha leég biztosítás révén alig térül meg káromból valami. Engedje meg, hogy a község tűzoltófelszerelését felülvizsgáljam és ha kell, a tűzbiztonság érdekében díjtalanul rendbehozzam. Engedje meg, hogy a község alkalmas fiatalokból az önkéntes tűzoltóságot megszervezzem, kik azután tűz esetén egységes vezetés mellett segítségére sietnek a bajban lévőknek“. Megszólal a főjegyző ur is, miközben kezét terjedelmes mellényén keresztbe fűzi: „Bolond beszéd, hát iszen... jó a mi vízipuskánk, nincsen abban semmi hiba. Nem is kell itten tűzoltóság, hiszen tűzoltó itt mindenki: a község apraja-nagyja. És ha megkondul a harang, szalad mindenki a tűzhöz, széjjelverik az égő házat és annak közelében lévő éghető anyagokat mind elhordják“. Ezt mondja valaki az Úr 1925. esztendejében. — És nem Ázsiában!

A budapesti önk. testület június 7-én tartotta ezévi rendes közgyűlését Breuer Szilárd főparancsnok elnökléte alatt, melyen a parancsnokság évi jelentése, a vértetett és a felmentvény az illetőknek megadatott, majd az 1925. évi költségvetés állapított meg. A megüresedett parancsnoksági tagságra Berthy László, a szolgálatvezetői állásra Csik Béla választatott meg egyhangulag. Az új számvizsgálók megválasztása után elnök kihirdette 2 cső-vezető előléptetését, majd kiosztotta a 11 legszorgalmasabb tagnak a dicséret okmányokat. Az évi jelentés adatai szerint van a testületnek 8 tiszteletbeli, 29 alapító, 1 kezvelő, 69 pártoló, 79 működő tagja; az éjjeli őrséget adta 4482 (napi átlag 13) tag; az őrség kivonult tűzhöz 24 esetben, más 6 esetben szerek nélkül jelentek meg tagok a tűz színhelyén; gyakorlat tartatott 10 (434 fővel), elméleti oktatás 9 (182 fővel); őrparancsnoki vizsgát tett 2 tag, mászó (örvezetői) vizsgát 12 tag, szivattyusi vizsgát 14 tag.

Diszérem a tűzoltásért és mentésért. A belügy-miniszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított diszérmet a répcsecsafordi tűzoltóság kebeléből vitéz Simon Elemér dr. parancsnok, soproni főispán részére, a soproni tűzoltóság kebeléből Gévay-Wolf Lajos parancsnok, sopronmegyei alispán, a sopronmegyei tűzoltószövetség elnöke részére, a kapuvári tűzoltóság kebeléből Gnemits Gusztáv vármegyei tűzrendészeti felügyelő, László Samu dr. orvos, Varga József alparancsnok, Kiss György szakaszparancsnok, Rosta János, Varga György, Varyus Pál, Nersay István, Hegyi Fábrián őrparancsnokok, Henye Fábrián, Áder János, Horváth Mihály, Nagy István és Sipőcz István rajvezetők részére, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület kebeléből Angyal János felügyelő, Müller Antal altiszt és Istenes Mihály főkocsis részére, a kapuvár-gartai tűzoltóság kebeléből Szakács István parancsnok, Németh Ferenc alparancsnok és Szuradics András csővezető részére, a soroksári tűzoltóság kebeléből Kántor Ferenc alparancsnok részére, a putnoki önkéntes tűzoltóság kebeléből Hönisch Ede egyesületi elnök, Friedl György tiszteletbeli főparancsnok, Ursziny Gyula dr. egyesületi orvos, Gőz Bertalan parancsnok és Sz. Kovács János szakaszparancsnok részére, a monori önkéntes tűzoltóság kebeléből Dabasi Ödön dr. főparancsnok és Juhász Imre parancsnok részére, az enyingi önkéntes tűzoltóság kebeléből pedig Szigethy Gyula parancsnok részére adományozta.

A pénzügyminisztérium elhatározta az összes vámőr-laktanyáknak tűzoltószerekkel való ellátását, kivált ott, ahol azok a községtől távol fekszenek s e célból megrendelt 32 drb tárgoncafecskendőt, 3 drb puttonyfecskendőt, 3000 méter nyomótömlőt, több vízfordó kocsit, kihuzólétrát, vedret, csákyt, villát, ásót stb. A szerek kezelésére a laktanyák legénysége ki lesz oktatva, hogy tűz esetén megvédhessék a nem biztosított épületet.

Lapunk szükséges voltát és a tűzoltóságok ezirányu óhaját mi sem igazolja jobban, mint hogy Budapesten a Ganz Danubiusi Tűzoltó Testületnek 60 tagja, az Első Magyar Részvénytársaság Testületének 20 tagja fizetett elő.

„Tűzoltók könyve I.“ címen megjelent e napokban a colportage piacán egy zsebkönyv-alaku, elég terjedelmes könyv, anélkül, hogy előfizetést hirdetett volna, avagy szerzőt, kiadót, árat említene. Jobban mondva olyan árat szab, amilyen a vevő. A könyvben több tűzoltói szakkiké mellett (melyek közül az első Papp Ferenc szegedi főparancsnok tollából ered) tűzoltói tizparancsolatot, néhány rendeletet és főleg a benzinmotorokra és autóvezetőkre vonatkozó utasításokat közöl. Sajnos, a szöveg közé tett sok hirdetés elrontja a szöveg áttekinthetőségét. Az „I.“ számból azt lehetne következtetni, hogy „II.“ kötet is lesz; — de hát miért a titkolózás?! a tűzoltói körök kerülgetése?!

A pestvármegyei tűzoltószövetség június 15-én Budapesten egynapos korrepetáló tanfolyamot tervezett, amelyen délelőtt elméleti órákban a vármegyei speciális tudnivalókat beszélték meg, délután pedig megtekintettek egy gőzmalom és a fővárosi tűzoltóság központi laktanyáját és gyakorlatát.

Fejér vármegye Nagyveleg községében Grünfeld Pál ottani földbirtokos a tűzoltótestületet újjászervezte és az Pünkösdi első napján rendezett nagy gyakorlattal mutatta be szaktudását Vida Pál vármegyei szövetségi titkár előtt, bár rövid idővel előzőleg községükben előfordult veszélyes tüzeset alkalmával már hasznos tanujelét adták ismereteiknek. A gyakorlatot Kazner József velegi tanító és parancsnok vezette Borsos István telkesgazda segédletével és a 30 főből álló földmives tűzoltócsapat oly tanulságos gyakorlatot produkált,

hogy arról példát vehetne magának bármely község is. A gyakorlatot Káznér parancsnok üdvözlő beszéde fejezte be, melyben köszönetet mondott Grünfeld Pálnak a lelkes támogatásért, Vida Pál megyei titkárnak pedig az egész megyére kiterjedő szakbeli irányításért és buzdításért. Záradékkul egyik tűzoltó egy irredenta-verset szavalt, ígérve, hogy a velegi tűzoltók nemcsak a romboló tüzet oltják, hanem ellenkezőleg a hazaszeretetet szent tüzét is ápolják. A gyújtó hatású szavalatra Grünfeld Pál földhírtokos válaszolt, mire a vizsgagyakorlat a Hymnus hangjaival véget ért.

A gyomai önk. tűzoltótestület június 1-én, felszerelési alapja javára, sikerült népi ünnepélyt rendezett, mely alkalommal Kner Izidor társaságának díszes alkalmi lapot adott ki „Tűz van” címen. A 26 oldalas lap tűzoltói szakcikkekkel kívül számos szórakoztató olvasmányt is tartalmaz és a szerzőnél 10,000 koronában árban rendelhető.

Szolnok immár a hetedik gyári tűzoltóságot szervezik. A várostól még messze fekvő cukorgyár kívánja felállítani 25 emberrel és egy parancsnokkal. A kiképzést Szimon Géza járási tűzfelügyelő végzi. A Solnokon ma létező összes tűzoltókat különben az önkéntes egyesület, jelesen Szimon Géza és Szabella Vilmos parancsnok képezik ki. Ezek az egyesületek természetesen legelső sorban helyi szolgálatot teljesítenek, kötelesek azonban hívásra, esetleg a lehetőség szerint eljelenni is, a városban kiütött tűzvélsznél is megjelenni. Ugyancsak ezidőszere a honvédelmi minisztérium felkérésére oktatták a honvédelmi tűzoltószerek kezelésére és a tűzrendészetre. Szolnok nevezetes még arról is, hogy Hevesi Zsigmond t. várm. tűzfelügyelő már 53 esztendeje tűzoltó, valamint hogy Dr. Kele József főbíró és várm. szövetségi elnök — s mint ilyen, az orsz. szövetség legrégibb szövetségi elnöke — 44 esztendeje szolgál.

A német tűzoltó-mérnökök országos szövetsége június 7—11. napjain tartotta közgyűlését Ulmban 25 éves fennállása alkalmából. Az ünnepély programja a következő volt: június 7-én elnökségi ülés; június 8-án elnökségi ülés, a porosz mérnökök megbeszélése a porosz tűzrendészeti tanács működéséről; június 9-én taggyűlés, majd a Magirus-gyár megtekintése, szerek bemutatása; június 10-én zárt taggyűlés, majd ismét nyílt ülés. A szabad időt és június 11-ét kirándulások, a város nevezetességeinek megtekintése töltötte ki. A taggyűlésen megbeszélés tárgyát képezték: 1. az építőanyagok magatartása tűzben; 2. magnézium és elektróntém; 3. torna és sport a hivatásos csapatoknál; 4. a gyárak megelőző tűzvédelme; 5. az új porosz ásványolaj-rendelet; 6. bejízintárolók, csapolók, tankkocsik; 7. kézi oltószerek kipróbálásának normáljai; 8. a szikratávíró a tűzoltóság használatában; 9. az autók csukott kocsiszerkezete, az autók megvilágítása; 10. Lanninger gyorskapcsa és csuklós sugárcsöve stb. — A szövetségnek ezidőszere 186 rendes, 30 rendkívüli és 200 pártoló tagja van. Működését a következő bizottságok utján fejti ki, u. m.: a) gyakorlókörök ügyei; b) építésszabályok, anyagok, impregnálás; c) robbanóanyagok, folyadékok, gázok tartása; d) gyárak, műhelyek, raktárak; e) magas épületek, áruházak, iskolák, szállók; f) motorok és autók; g) szabványok, szabályok készítése; h) színházak, termek, cirkuszok; i) légzőkészülékek; k) irodalom. — Hazánkban ilyen szövetségről — műszakilag képzett tűzoltók és tűzoltói képzettséggel bíró technikusok híján — egyelőre szó sem lehet.

A vallás- és közoktatásiügyi minisztérium arról értesítette az orsz. szövetséget, hogy a „Népművelési tájékoztató”-ban az iskolán kívüli népoktatás tárgyai közé fölvette a tűz elméletét és a tűzrendészet, tűzoltás főbb tudományait azzal, hogy hővebbi felvilágosítás az orsz. szövetség elnökségétől kérendő, kézikönyvül pedig Breznay Imre „A tűzoltásról” és Barabás István „Szépliget Tűzoltóság” című népies könyvek használandók.

A testületek köréből. A kiskunmajsai önk. testület május 31-én ünnepelte fennállásának 25 éves évfordulóját díszközgyűléssel és díszgyakorlattal. — A pestújhelyi önk. testület ugyancsak e napon tűzoltónapot rendezett 10 éves fennállásának jubileuma alkalmából. — A komáromi önk. testület június 7-én támadási gyakorlat kapcsán táncmulatságot tartott. — A Csepel községi önk. testület május 31-én táncmulatsággal egybekötött zászlószentelési ünnepélyt rendezett, melyen a környék tűzoltóságai is nagy számban képviselve voltak.

Tűzeset. Soproniván községben május 24-én délben tűz keletkezett, mely csakhamar 3 utcán levő 10 lakóházra, 19 pajtára és számos boglyára, ólra terjedt át, úgy, hogy a helybeli és szomszédos községi tűzoltóságok a nagy tüzzel szemben alig tudtak helyt állni. Ez okból segínyt kértek telefonon az eszterházi hercegi ipartelep tűzoltóságától is, mely a múlt évben szerveztetett Szilvay Kornél fővárosi főtiszt által és Fiat-féle autófecskenővel van felszerelve. A csapat éppen football-meccsen volt és a 4 órai riadóra ünnepelő civilruhában sietett a szertházhoz, 10 perc múlva Tankha Pál tüzemvezető vezénylete alatt már indult és 45 percnyi ut után beért Iván községbe, ott a kastély mögötti tónál állt fel és két ottani fecskendő tömlőjét hozzávéve, 750 méter távolból adott 2 erős motorsugarat a szél ellen irányított támadáshoz. A tűz 8 óra 45 perckor, azaz 3 óra 45 perc alatt el volt oltva; a motorfecskendő szivása folytán a tó víze ezalatt 10 cm.-rel lepadt. Működés közben 3 környékbeli tűzoltó megszerrült, az egyik súlyosabban, mert — sisak nélkül lévén — egy gerenda a fejére esett. A motorfecskendő hatásos beavatkozása szemmel látható volt és indokoltá teszi a német községek ama törekvését, hogy többen együtt szerezzenek be ilyen körletű autófecskenőt, amely azután, központi fekvésű helyen állván készenlétben, nagyobb tüzekhez onnan gyorsan segítségül megy a kis kézi fecskendő támogatására.

Az esztergomvármegyei szövetség június 28-án tartja Esztergomban XVI. közgyűlését. Előző nap tartatik a vármegyei tanfolyam záróvizsgálója. E tanfolyamra 35 hallgató jelentkezett. Előadók: Papp Ferenc (Szeged), Erdély Ernő (Győr), Bencze István és Falussy Károly (Budapest önk.), László István (Esztergom), egy helybeli orvos és főerdőtanácsos. A közgyűlés napján lesz mise, díszszemle, vármegyei versenygyakorlatok, továbbá közgyűlés és az orsz. szövetségi elnökség ülése, mely másnap, 29-én tartja választmányi közgyűlését is. A keresk. miniszter a vasuton utazó tűzoltóknak 50%-os menetdíjkedvezményt engedélyezett. Akik szállásra reflektálnak, az ebédeken résztvesznek, mielőbb jelentkezzenek a rendezőségénél.

A Tetrachlor-széneny (CCl₄) mint tűzoltóanyag már hosszabb ideje alkalmaztatván, a svájci vill. egylet kísérletei után újabban a boroszlói műegyetemen is végeztek vele oly irányú kísérleteket, vajjon: 1. egyáltalán nem bír-e áramvezető képességgel, 2. a sugara sem vezet-e tovább az áramot, 3. a magasfeszültségű vezetékkel locsolása nem veszélyeztet-e a sugár kezelőjét, 4. a sugár veszélyeztet-e a villamos-motorokat, 5. olajtranszformátor égésének elfojtására alkalmas-e; 6. égő kábel oltható-e vele. E kísérletekhez a Minimax r.-t. Tetra-tűzoltókészülékét használták. Az eredmény itt is az lett, hogy a CCl₄ folyadék egyáltalán nem vezet a villamosáramot, az azzal való fecskendezés a tűzoltóra nézve villamosági szempontból veszélytelen, a folyadék a villamosgépeket, indítókat, kapcsolókat stb. nem támadja meg, villamosberendezéseknél mutatózó égéseknél tehát célszerűen alkalmazható.

A pétervásári önk. testület június 21-én zászlószentelési ünnepélyt rendezett, mely alkalommal a hősök emlékoszlopánál tartott tábortábori mise után a zászlószentelési ünnepélyt, melyet díszközgyűlés, majd délután díszgyakorlat — az egri testület közreműködésével — követte. A zászlóanyai tisztet gróf Keglevich Maritta, az apai tisztet Dr. Koncz Endre min. oszi. tanácsos látta el.

A salzburgi nemzetközi gyűlés résztvevői jelentkezésükkor tagsági igazolványt kapnak, mely az összes rendezési helyekre való belépésre jogosít, s melynek alapján az utlevél vizumdíjai elengedtetnek, az osztrák szöv. vasuton 25%-os kedvezmény, a salzburgi vasutakon 50%-os kedvezmény adatik. Az igazolvány díja tűzoltóknak 2 silling, másoknak 3 silling, mely a jelentkezés alkalmával postán küldendő be. Az igazolvány névre szóló, aláírandó, a vasúti jegy váltásakor ott lebélyegeztetendő és a salzburgi pályaudvaron megérkezéskor bemutatandó.

A stockholmi hivatalos tűzoltóság évi jelentése szerint létszáma 18 tiszt, 41 altiszt, 202 tűzoltó. A város lakosainak száma 438,000, területe 13,799 hektár. Az őrségek száma 8; tűzjelzés volt 571, ebből 99 kéménytűz, 320 tényleges tűz, melyeknél 23,674 m. tömlőt fektettek ki; a legnagyobb kifestett tömlőhossz 1420 m. volt.

A szombathelyi jegyzőtanfolyam június 28-án ünnepli 25 éves jubileumát, mely alkalommal délután tűzoltógyakorlatot is mutatnak be. E tanfolyam tűzoltói előadója éveken át Barabás István, vasvári volt parancsnok, vármegyei tűzfelügyelő volt.

A Kiskunmajsai Önkéntes Tűzoltótestület 25 éves fennállásának emlékére pünkösd első napján lélekemelő ünnepséget rendezett, amelyen résztvett a község előljárói kívül a község minden számottevő egyéne. Reggel zenés ébresztő, 9 órakor diszfelvonulás zeneszóval a templomba, ahonnan a testület és a község lakossága az elesett hősök sírjánál róttá le a megemlékezés kegyeltes adóját. A temetőből a tűzoltótestület a község háza udvarára vonult az előljáróság előtti tisztelgés, a legénység feletti szemle megtartása és a tűzoltószerek megtekintése céljából, ezt pedig diszközgyűlés követte a Tűzoltó-Otthonban. Délután szergyakorlat a község háza udvarán, azután egy kitűnően sikerült jelképes támadási gyakorlat a Törley-gőzmalomnál. Este térzene és ötmillió K tiszta jövedelmet eredményező táncmulatság volt a Márk-vendéglőben. A diszközgyűlésen a megnyitó- és záróbeszédet Thury Vince községi jegyző, a diszbeszédet Horváth Elek községi jegyző mondta, a testület huszonöt éves történetét Dr. Balogh Imre titkár ismertette, Györffy Máttyás parancsnok pedig Tajthy János alparancsnok, Matyasovszky Andor szakaszparancsnok, Horváth Andor szakaszparancsnok, Fischer Mihály szertáros, Terbe Ferenc, Klinkó Péter és Darányi István tűzoltók részére a szolgálati érdemeket adta át. A testület létszáma: 6 tiszt, 36 önkéntes, 6 fizeteses, 22 levente-tűzoltó és 8 tűzoltó-zenekari tag. A szép ünnepélyen a szomszédos városok és községek tűzoltói nagy számban vettek részt, s azzal a kelemes tapasztalattal távoztak, hogy a jubiláris határközhöz ért kiskunmajsai önkéntes tűzoltótestület parancsnokságát, legénységét és ifju levente-tűzoltóit magatartás, fegyelmessége és szak tudás tekintetében a legnagyobb elismerés illeti meg.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Az orsz. szövetség elnökségének ülése június 6-án. A Dr. Marinovich Imre alelnök elnöklété alatt lefolyt ülés a következő tárgyakkal foglalkozott: tudomásulvette és a számvizsgáló-bizottsághoz utalta a segélypénztár zárszámadásait; Szemes Márton (Tamási) segélyezését pedig a közgyűlés elé utalta, a díj méltányos felemelése végett. Tudomásulvette azután az orsz. szövetség zárszámadásait, melyet ugyancsak a számvizsgálóknak adott ki és megállapította az 1925. évi költségvetést, melynek kapcsán a tisztvizsgadíjat 500,000 K-ban állapította meg; a tisztviselők tiszteletdíját a háboru előtti összeg aranyparitására emelte; egy irodai segéd beállítását határozta el és kimondotta, hogy a propaganda-utak továbbra is fenntartassanak; tudomásulvette ezen utak évi tervezetét és a kiszállási napidíjat 100,000 K-ban állapította meg; Mátrai Antal azon indítványát, hogy a fecskendők, szerek kipróbálása után a szövetség 2%-os díjat szedjen, az elnökség egyelőre függőben tartotta; viszont a Kann és Heller cég abbéli kérelmét, hogy a szerek beszerzésénél figyelembe vétessék, csak akkor találta teljesíthetőnek, ha meggyőződhetik a gyártmány és gyártás megfelelő voltáról. Tudomásul vette a Tűzrendészeti Közlöny kiadó-bizottságának örvendetes jelentését, köszönetet szavazott nekik eddigi buzgó működésükért, s felkérte őket a további önálló intézkedésre; jóváhagyta a szerkesztőnek és kiadónak a bizottság által javasolt tiszteletdíját, bár a javasolt összeg alatta van a háboru előtti tiszteletdíjak aranyparitásának. Az orsz. tanfolyam idei rendezését a budapesti nehéz viszonyok miatt elejtette az elnökség azzal, hogy a f. évben inkább a vidéki tanfolyamokat segíti elő és a költségvetésbe is a tanfolyamok címén lehető nagyságu tételt állít be. A Papp Ferenc által kidolgozott építési szabályrendeletet kiegészítő tűzrendészeti tervezetet kiadja Breuer alelnöknek és egy államépítészeti hivatalnak, a Breuer által beterjesztett, s törvényhatósági városokra vonatkozó tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetet pedig Papp Ferenc és Erdély Ernő előadónak hozzászólás végett. A salzburgi nemzetközi gyűlésen való képviseletére felkéri az ott megjelenő elnökségi tagokat. Tudomásulvette az elnökség jelentését a Pécs-bányatelepi és kiskunhalasi kiszállásáról, a BTC jubileumán való részvételéről; továbbá a kir. diszérmekek adományozásáról, a debreceni és esztergomi tanfolyamokról, előbbire Dr. Marinovich alelnököt delegálván, utóbbira engedélyezvén a szövetségi kocsifecskendő elvitelét. Tudomásulvette a

hajdúvármegyei szövetség és Nagykanizsa jelentését, a népművelődési tájékoztatóra vonatkozó miniszteri leiratot és ama bejelentést, hogy az új kormányrendelet példányonként 2,000 K árban kapható. Végül elfogadta Vida Pál amaz indítványát, hogy a vítezi szék megkerestessék azíránt, miszerint tagjait utasítsa a tűzoltóságokban való közreműködésre.

Hivatalos értesítés. Tisztelettel értesítjük a tagtestületeket, hogy a szolgálati érmek ára: V. éves 25,000 K, X. éves 30,000 K, XV. éves 80,000 K, XX. éves 85,000 K, XXV. éves 135,000 K és XXX. éves 140,000 K. A szalag ára 10,000 K. Az igazolvány ára 3000 K.

Az utóbbi időben a szolgálati érmek iránti kérvények oly szabályellenes kimutatások kapcsán érkeznek, hogy azok elintézése szinte lehetetlen. Figyelmeztetjük tehát az érdekelteket, hogy a kimutatásnak tartalmaznia kell: a jogosult nevét, tűzoltói rangját, a szolgálati idő dátumait és összegét, levonva a netáni megszakításokat (melyek a jegyzetben részletezendők), az érem fokozatát, árát. E kimutatást aláírja a testület parancsnoka és titkárja; a 3 legrégebb testületi tag pedig igazolja azt, hogy a megnevezettek a jelzett idő alatt szolgálatukat szorgalmasan és lelkiismeretesen teljesítették. Végül a közs. előljáróság igazolja, hogy a kimutatás megegyezik a testületi anyakönyv adataival.

Szakkiadványaink árai:

Gyakorlati szabályzat: 100,000 K.
Rangjelzési és egyenruházati szabályzat: 100,000 K.
Tűzrendészet I—VII. füzet: 150,000 K.
Alapszabály-minta drbja 5,000 K.
A 230,000/925 B. M. számú kormányrendelet darabja 2000 K.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége 1925. május 24-én tartotta rendes közgyűlését Breuer Szilárd főparancsnok elnöklésével, a tagtestületek képviselőinek és pártoló tagoknak élénk érdeklődése mellett. Az elnöknek a múlt évi testületi életre és a szövetség működésére vonatkozó megnyitóját után Kállay Imre főtitkár terjesztette elő az évi jelentést, melynek keretében beszámolt a múlt év eseményeiről, a szövetség ténykedéséről és kegyeletes szavakkal emlékezett meg a szövetség múlt évben elhunyt tagjairól. Majd a számvizsgáló-bizottság terjesztette elő a zárszámadást és javaslatára megadta a közgyűlés a felmentvényt az elnökségnek. A közgyűlés elhatározta továbbá, hogy a folyó évi költségvetést a bizonytalan gazdasági helyzetre való tekintettel a múlt évi költségvetés alapján állapítja meg, az alapítványok kamatait tőkésíti és megbiztatja az elnökséget, hogy a valorizációs törvény életbe lépése esetén a szövetség vagyonának érdekében tegye meg a szükséges lépéseket. Jóváhagyta a közgyűlés a választmány azon előterjesztését, mely szerint a működő tagsági díjakat 20,000 K-ban, a pártoló tagsági díjakat 10,000 K-ban állapította meg, megadván egyben a lehetőséget önkéntes adományoknak a múlt évhez hasonló adományozására. Ugyancsak jóváhagyta a közgyűlés az elnökségnek és a választmányának amaz intézkedését is, mely szerint a Verseghy Ferenc lemondásával megüresült titkári tisztséggel Vágó Zoltánt bízta meg a következő tisztújításig. Az elnök közölte még a közgyűléssel, hogy a m. kir. belügyminisztérium a hazai tűzrendészet ügyének előbbrevitelé érdekében kiadta az egykori 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet kiegészítésére és pótlására az új kormányrendeletet, mely Budapestre is kiterjed és végül a módosítás előtt álló országos egységes szolgálati szabályzat átannulmányozására és esetleges helyesbítésekre, eszmék bejelentésére hívta fel a tagtestületek figyelmét

Segélyzőpénztári befizetések 1925. évre. Márkó 50 tag, Somlóvásárhely 100 tag, Pásztó-32 tag, Komáromváros 13 tag, Alsógörzsöny 31 tag, Kartal 41 tag, Szápár 6 tag, Bánd 45 tag, Balatonkenese 78 tag, Albertfalva 15 tag, Somlóvásárhely 15 tag, Felsőgörzsöny 54 tag, Nagycsád 53 tag, Somlóvásárhely 100 tag, Somlóvásárhely 54 tag, Csór 34 tag, Csákvár 84 tag, Bicske 27 tag, Herend 70 tag, Pápa 10 tag, Rungos 37 tag, Csajág 82 tag.

A Tűzr. Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

1.200,000 K-val: Ganz Danubius waggonyári tűzoltótestület (60 pld., május, június, július hónapokra)

1.600,000 K-val: Első Magyar Részvénytársaság tűzoltótestület (20 pld., egész évre)

160,000 K-val: Albertfalva repülőgépgyár önk. tűzoltótestület (2 pld.)

300,000 K-val: Albertfalva repülőgépgyár önk. tűzoltótestület adománya a lap támogatására.

100,000 K-val: Újpest Pamutipar önk. tűzoltótestület.

80,000 K-val: Vámosmikola előlj., Mélykut előlj., Ape előlj., Derecske előlj., Kompolt előlj., Lajosmizse előlj., Ráckeve előlj., Makád előlj., Pilisborosjenő előlj., Csengőd előlj., Vass Lajos Rudolf, Cibakháza önk., Külsővat előlj., Czederlak előlj., Lörév előlj., Ceglédbercel előlj., Boldog előlj., Ujkécske előlj., Érsekcsanád önk., Szokolya előlj., Tófalva előlj., Cinkota előlj., Himód előlj., Harta előlj., Hévízgyőr előlj., Tiszaugor előlj., Nemesvácszentlászló előlj., Kükölkéző előlj., Tök előlj., Mikóháza előlj., Nagykamarás előlj., Körösszakál előlj., Véggyháza előlj., Bocsonád előlj., Hajdunánás előlj., Sáter előlj., Csömör előlj., Vértes előlj., Kápolna előlj., Lábod előlj., Rinyahosszúfalva előlj., Rinyabesenyő előlj., Szigetújfalu előlj., Dombiratos előlj., Monok előlj., Aisberegkei előlj., Somogyvár előlj., Biharnagybajom előlj., Háromfa előlj., Maglód előlj., Mezősas előlj., Adács előlj., Nagybányhegy előlj., Apátfalva előlj., Felsőtárkány előlj., Apostag előlj., Mezőkovácsháza előlj., Balatonmagyaród előlj., Békásmegyér előlj., Szeremle előlj., Hajdúbagos előlj., Tarnaszádány előlj., Medgyesbodzás előlj., Nagyrábé előlj., Mogyoród előlj., Bátor előlj., Páty előlj., Sümeg előlj., Dunavecse előlj., Mezőtelegd előlj., Felpéc előlj., Pétervására előlj., Aszód előlj., Iklad előlj., Csanádalberti előlj., Kőszeg város, Kiskunlacháza előlj., Gyula város, Kéthely önk., Paks önk., Egercséhi előlj., Bag előlj., Szűcs előlj., Kevermes előlj., Kutas előlj., Balatonboglár körj., Ríce előlj., Gige előlj., Kisunyom körj., Nagynyom előlj., Balogfa előlj., Törtel előlj., Püspökteremtő előlj., Ond előlj., Aiso, Felsőhangony előlj., Bihar, Gyöngyös közlőbiz., Pécs város, Szigetcsép előlj., Bodrogkesztrud előlj., Püspöktele előlj., Sajóhidvég előlj., Pócsmegeyer előlj., Irsa előlj., Tiszakürt előlj., Galgahévíz előlj., Tokaj önk.,

Bodrogsemjén Levente egy., Gógánfa előlj., Óriszentpéter előlj., Biharugra előlj., Rőjtök előlj., Ebergőc előlj., Böhönye önk., Kisbajom előlj., Szigetszentmárton előlj., Gödöllő előlj., Visonta előlj., Balatonszárszó körj., Pálmónostora előlj., Lafranko József Budapest, Mára körj., Pilisszántó előlj., Szeptek önk., Vasád előlj., Túrje előlj., Varsád előlj., Szada előlj., Újcsanád körj., Alsódobra előlj., Sóstófalva előlj., Zagyvarékás előlj., Tekenyé előlj., Mád előlj., Vönöck előlj., Ecséd előlj., Major Ádám Beled, Pitvaros előlj., Girincs előlj., Kisszentgrót előlj., Megyaszó előlj., Tar előlj., Püspökteremtő előlj., Körösnagybajom előlj., Zubogy előlj., Ragály előlj., Sáp előlj., Bagamér előlj., Alsók előlj., Nagyboldog előlj., Borza előlj., Bárdos előlj., Vép előlj., Belpátfalva előlj., Bodrogolasi előlj., Legyesbénye előlj., Gara előlj., Mátételke előlj., Csökölly előlj., Mike előlj., Ócsa előlj., Kövegy előlj., Csanádpalota előlj., Boldva körj., Izsákfa előlj., Győr-Moson-Pozsony vm. alisp., Györszentmárton főszołgb., Tét főszołgb., Magyaróvár főszołgb., Rajka főszołgb., Tápiógyörgye előlj., Telki előlj., Rinyakovácsi előlj., Aisóvadász előlj., Sári előlj., Nyirbátor önk., Siófok előlj., Felsőnyék előlj., Sövényháza előlj., Sopron város, Mersevát előlj., Nagykovácsi előlj., Hosszúhetény önk., Kecel előlj., Reck előlj., Zákány előlj., Kerekgyháza előlj., Somogyvár előlj., Látrány előlj., Gasztony előlj., Harasztifalu előlj., Kopháza előlj., Felsőjárás előlj., Berzence előlj., Sükösd előlj., Söjtör körj., Gesztely előlj., Eszteregnye önk., Szikszó előlj., Szentpéterfa előlj., Rábapátana előlj., Pálfa előlj., Csurgó nagyközs., Nikla előlj., Boronka előlj., Csömend előlj., Taktaharkány előlj., Sajókápolna előlj., Özd vasgyár önk., Hajduszoboszló város, Molnarszecsőd előlj., Órtilos előlj., Derecske főszołgb., Sátorajajhelyvidéki körj., Gyöngyössolymos előlj., Kunszentmiklós előlj., Sajóvárvány előlj., Gyékényes előlj., Balatonyörök előlj., Drávafok előlj., Bojt előlj., Diszel körj., Jászkarajenő előlj., Farnos előlj., Budatétény előlj., Zsámbék előlj., Hajduszóvat előlj., Magyarszentkirály előlj.

68,000 K-val: Szemcséd előlj., Kistengelic előlj.

60,000 K-val: Ede előlj., Pat előlj., Miháld előlj., Nagylak előlj., Foktó előlj., Kecskemét város tan., Kománd előlj., Bakonyperd előlj., Csetény előlj., Bakonyháza előlj., Dudar előlj., Bakonybél előlj., Sásd előlj., Tés előlj., Tótzentpál előlj., Réde előlj., Földes előlj., Balatonlelle előlj., Tompa előlj.

54,000 K-val: Kiszgörcs előlj., Nagygörcs előlj., Vindornaszöllös előlj., Gyöngyösmellék előlj., Németújfalú előlj., Pettend előlj., Szörény előlj.

53,000 K-val: Kisapáti előlj.

40,000 K-val: Tass előlj., Nádudvar előlj., Hercegzsántó előlj., Szirák előlj., Vaskút előlj., Letkés előlj., Egerbakta előlj., Darány előlj., Mosonszolnok előlj., Albertfalva előlj., Gyöngyösi nyerstermény r-t.

20,000 K-val: Aszaló előlj., Edeleny előlj., Ukk előlj.
6,000 K-val: (?) Vámospercs előlj., Rákoscaba előlj., Kiskunmajsa előlj.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!
Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

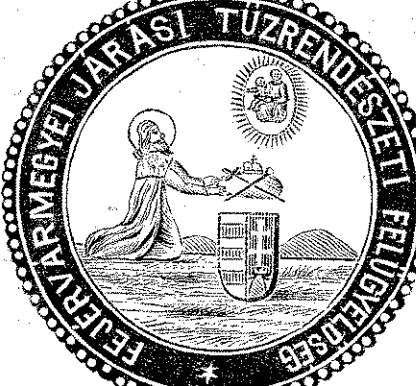
Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrásyút 39. szám.

A vásárlás az árubáz összes osztályaiban érvényes!

FELVIRÁGMEGYEI JÁRÁSI TŰZRENDESZETI FELVIRÁGMEGYEI TŰZOLTÓ

FELVIRÁGMEGYEI TŰZOLTÓ

SPORT

érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél
Budapest, IV. kerület, Eskü-ut 5. szám
A Tűzoltó-Szövetség, sportszövetségek, dal- és sportegyletek szállítója

Szerkesztő postája.

Tiszaug, Tessék a lapunkban hirdető cégeket közvetlenül ajánlattételre felhívni. Levelét áttettük az orsz. szövetség titkári hivatalához.

Mátraszele. Levelét áttettük az orsz. szöv. titkári hivatalához.

Ifj. Ernhaft Ferenc Drávapálfa. A levélben eladottakra nem nyilatkozhatunk, mert egyesületi belső ügyekben elsősorban az alapszabályaik szövege irányadó, azt pedig nem ismerjük. A sajnálatos surlódást iparkodni

kell békésen elintézni, mert intézményünknek szüksége van mindenkire. További érdeklődését ne is vonja meg tőle. A lap küldése iránt intézkedünk.

Felelős szerkesztő: **Dittrich József** okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: **Kállay Imre** szfv. hiv. tűzoltó főtiszt.

Munkatársak: Kállay Imre szfv. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szfv. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főp., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli löszergy. alpar., Faltussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyészmérnök, Szokoly Endre hírlapíró, önk. tűz.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: József 81-85 :::: Sürgőnycim: 22-26 MÁTFEIK :::: Telefon: 22-26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95-50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémtörede

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. klr. postatakarékpénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72-09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kír. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ-BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vígsház mellett

„ERICSSON”

(Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 69-64.

Gyárt és szerel mindenféle elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61-23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A Minimax

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz porítottával.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31-83

Budapest egyedül családi szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári évadban nyitva.
::: Naponta :::
katonazenél!

Gen. Vezetőség
Ápril. I. ker. M. Orsz. M. 20. a. 27

BUDAPESTEN,
1925. július hó.

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzárlatjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képvis., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, Budapest szfv. tűzoltóparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, Maksiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Jönnek a leventék!

Minden magyar ember szive megdobban, mikor e nevet hallja. Elmerengő lelkében felvonulni látja a középkor sisakos, kardos daliát, akik száz csatában diadalra vitték a magyar zászlót Varsótól egész Nápolyig és Konstantinápolyig...

Ma a leventék nem a háború küldöttjei; ma a **békés munka, a nemzeti vagyon megmentőiként** jönnek. Hajdan a leventék a hon büszkeségét alkották; ma a nemzet megmentői.

A miniszteri rendelet értelmében a levente-egyesületek utasítottak a tűzoltótestületek támogatására és köteleztettek a tűzoltói gyakorlatokon való részvételre. Szivesebben láttuk volna, ha a kapcsolat még szorosabbra fűződött volna, pl. oly módon, hogy a leventék 20. ik évüket a tűzoltóságnál töltötték volna el, de — ha külön testületként is, — szivesen látjuk őket a tűzoltás terén, mert így is segédcapatot nyerünk bennük és ifju lelkükben felébreszthetjük a tűzvédelem, a tűzrendészet iránti érdeklődést és rokonérzést. A tűzoltói intézmény elvesztette a háboruban törzsállományát; szükséges volna tehát, hogy ezt közvetlenül saját kebelében pótolja, s erre a 20 éves fiatalság közvetlen csatlakozása a legjobb megoldás lett volna. A kormány azonban úgy döntött, hogy a törvényszabta időt a fiatalságnak a levente-egyesület keretében kell mindvégig eltöltenie, — a tűzoltósághoz csak tanulni fognak jönni.

Fogadjuk őket, mint fiainkat, — így is — szeretettel. Gondoskodjunk róla, hogy itt minél jobban kiképeztesse a tűzvédelem és tűzrendészet ismereteiben, mert ők a jövő emberei és ha fogékony lelkükben felkeltjük az érdeklődést ügyünk iránt, ha elérjük azt, hogy intézményünk komoly célját megismerjék, hogy azt megszeressék: bizton számíthatunk arra, hogy a levente-idő letelte után sokan át fognak lépni a mi sorainkba, folytatni fogják azt, amit nálunk az első évben megtanultak és testületeink mégis csak megkapják

majdan ama szakrescenciát, amelyből az utódok kérdése is megoldást nyerend.

Szeretettel és körültekintéssel készítsük elő tehát a levente-egyesülettel való közreműködést, mert ez nemcsak a tűzoltói intézmény érdeke, hanem a nemzet közkívánsága is. *Senex.*

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 49,000/1925. XIII. számú rendelete a testnevelési törvény végrehajtásáról szóló 9000/1924. sz. rendelet kiegészítése tárgyában.

Az 1921. évi LIII. t.-c. 3. és 11. §-ában nyert felhatalmazás alapján kiadott 9000/1924. vkm. sz. rendelet kiegészítésül a m. kir. belügyminiszter urral egyetértően a következőket rendelem:

1. §. Az emberi életet és vagyont, tehát nemzeti értékeket védő önkéntes és kötelezett tűzoltótestületek megalakítását és zavartalan működését a testnevelési hatóságok és szervek saját hatáskörükben minden rendelkezésre álló módon és eszközzel mozdítsák elő.

2. §. Tegyék lehetővé továbbá, hogy a levente-egyesületek 20. életévüket betöltött tagjai a községi önkéntes és kötelezett tűzoltótestületek gyakorlatozásaiban résztvehessenek.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetés napján azonnal életbe lép.

Budapest, 1925. évi június hó 13-án.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” postai csekkzáma: 23,297. — Kérjük olvasóinkat, hogy befizetésekhez a postán csekkürlapot venni, ezen számot ráírni és az összeget azzal a postán feladni sziveskedjenek.

Végül a közvetlenebb ellenőrzés hatékonyabb érvényesítése érdekében megfelelően intézkedjék Alispán ur aziránt is, hogy minden egyes község, illetőleg r. t. város sürgősen tegyen jelentést a következőkről:

1. a község, illetőleg r. t. város mennyi és mily tűzoltószerrel rendelkezik, s azok mily karban vannak; 2. a község és hány új tűzoltószerre van a 230,000/1925. B. M. sz. rendelet értelmében szüksége;

3. a már meglévő és javításra szoruló tűzoltószeresek közül milyen szerek javíthatók ki házilag, illetőleg a helybeli szakértő iparos útján és

4. milyen szerek igényelnek olyan átalakítást vagy javítást, amely csak gyárban eszközölhető. Mindezek szakszerű megállapításához a helybeli tűzoltóparancsnokot is be kell vonni, illetőleg szükség esetén a járási tűzrendészeti felügyelő közreműködése is igénybe vehető.

Az idevonatkozó adatokat tartalmazó kimutatás egy példányát Alispán ur legkésőbb 60 nap alatt terjessze fel hozzám és tett intézkedéséről tegyen jelentést.

Budapest, 1925. június 23-án.

Dr. Rakovszky Iván, s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

A fecskendők rendbehozatala.

Az új kormányrendelet előírja, hogy minden községnek, gyárnak, birtoknak stb. milyen és hány fecskendője, vízfordója, kendertömlője stb. legyen, s megkívánja azt is, hogy ezen minimális szerkészlet használható, jókarban is legyen.

Tudjuk azt nagyon jól, hogy sok községben megvolt az előírt szerelvény, de valljuk be őszintén, a legtöbb helyen a gondozás és pótlás, javítás ~~elmaradása miatt e szerelvények ma többnyire használhatatlanok, a tömlők elkallódtak, rongyosak és ha a hatósági szakszerű ellenőrzés megindul, a község kénytelen lesz ezek pótlására újakat beszerezni. E tekintetben tehát sokat takaríthat meg a község, ha a szereket igazi hozzáértővel (nem pedig a falu kovácsával vagy a kis-bíróval) megnézetjük, kipróbáltatjuk, s megállapítjuk elsősorban azt, hogy azokon vagy azokból mi jó, mi hibás, hiányos? mi a hiba? Ennek megállapítása után eldönthetjük a szakértő meghallgatásával, hogy mit lehet helyben vagy a szomszéd városban rendbehozatni? mit kell a fecskendő-, illetve tűzoltószergyárba küldeni? s végül, hogy mit kell ócska anyag gyanánt értékesíteni, illetve ujjal pótolni, tehát megrendelni.~~

A fecskendőnél a szakértő meg fogja nézni a szelepeket, a dugattyút, a tömitéseket, megpróbálja a szívóképeséget, a sugár milyenségét és ezek alapján majd elmondja javaslatát, mely bizonyára oda fog irányulni, hogy — amennyiben a fecskendő főréseinél van baj, a szelepek becsiszolandók, a henger utánaköszörülendő, a dugattyú tömitendő — a gépet küldjék fel egy megbízható tűzoltószergyárba, mert a tapasztalat azt mutatta, hogy ha ily kényesebb hibák rendbehozatalát rábízta a falu kovácsára vagy egyik-másik cséplőgépezőre, úgy azok a gépet teljesen elrontották, s végeredményben új gépet kellett venni. Igaz, hogy a gyárbaküldés vasúti költséggel jár, de mit ér a takarékoskodás, ha egyrészt nem biztosítja a községnek a használható szert, másrészt pedig végeredményben javítási, meg majdani új beszerzési költséget is okozott.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a minisztérium a tűzoltószeresek hatósági szakszerű felülvizsgálását rövidesen elrendeli, a községek tehát a szerek hiányos és elégtelen voltát elhalgatni úgy sem tudják: a kérdéssel tehát saját érdekükben kell foglalkozniok, s erős meggyőződésünk, hogy ha megfelelő szakértő közbenjöttével teszik ezt, a régi szerekből sokat lehet majd használhatóvá tenni és az új beszerzés a minimumra redukálódik.

Nagyon sok fecskendő van az országban, mely nem felel meg az országos egységes fecskendő miniszteri előírásának, melynek csavarjai ugyancsak nem országos egységes méretűek; ezeket a gyárosok, akik évtizedek óta foglalkoznak e cikk gyártásával és a miniszteri rendeleteket is ismerik, a legtöbb esetben könnyen alakíthatják át egységes típusra, ami aztán a tűzoltók kiképzését végtelenül megkönnyíti és a szomszédos fecskendők együttműködését, a tömlők kölcsönös felhasználását lehetővé teszi. Vannak fecskendők, amelyek szívószerkezettel nem bírnak, a vizet tehát vízmedencéjükbe önteni, folytatni kell, maguk azt a mélyből föl nem szívhatják. Ezek — ha egyébként jókarban vannak — kiegészíthetők szívószerkezettel is. Természetes, hogy ha e régi gépek bármi oknál fogva át nem alakíthatók a miniszteri rendelet szerinti fecskendőké és ez okból a fecskendők előírt számában helyet nem kaphatnak, mint tartalékfecskendők továbbra is meghagyhatók a szabályszerinti fecskendők számán felül, mert lehetnek esetek, amikor még ezekre is sor kerülhet jobbnak híján.

A tapasztalat azt mutatta, hogy ha az előírt szerelvények nincsenek a fecskendőre, lajtkocsira felszerelve, akkor tűzlárma alkalmával rendszerint a szertárban maradnak, s senki sem viszi őket a tűzhöz. Kivánatos lenne tehát, hogy azok a fecskendők, lajton legyenek elhelyezve, ha t. i. ezen elhelyezés célszerűen és az illető szer főhivatásának veszélyeztetése, kezelésének komplikálása nélkül keresztülvihető. Különösen lényeges dolog azonban az, hogy a kendertömlő, nyomórúd, sugárcső, szívótömlő stb. a fecskendőtől el ne maradjon, mert ezek nélkül használatba sem vehető, időt pedig ezek utólagos kiszállítására a tűz nem enged. C. B.

Utcasorok égése.

Sátoraljai hely, Gyöngyös, Iván, Gölnichánya, Káposztafalu az elmúlt hónap sorozata azon tűzeknek, melyeknél egész utcasorok, házcsoportok pusztultak el. A nemzeti vagyoni, az emberi kultúra oly mérvű pusztulása, mely mindenkit gondolkodóvá tesz, s önként fölveti a kérdést, miért kell ilyen eseteknek folyton ismétlődni, amint nagyobb szél seper végig az országon? Mi az oka annak, hogy az ember, a tűzoltóság nem tud ilyenkor a tűzzel szemben helyt állani?

Ha e tűzvésznek okait kutatjuk, elsősorban azt fogjuk megállapíthatni, hogy ezen helyeken nem volt *tűzbiztos az építkezés*, nem volt oly építkezési akadály a tűz terjedésének eleibe állítva, mely a tűznek gátat szabott volna. E helyeken az építkezés mindenkor gyúlékony anyagokat (fát, szalmát, nádat stb.) használt fel és tűzfalakat nem alkalmazott. A házak egymás mellett épültek, tetősíkjaikat egymás felé fordítva és faszindellyel,

náddal, szalmával fedve, s ha most az egyik ki-gyullad, a találkozó ereszekben mindjárt átterjed a tűz a másik két szomszédra is, még pedig a tetősík egész hosszában, s ha ehhez még hozzá-járult egy kis szél is, hát akkor mire körülnéztek a meglepett lakók, már az utca másik végén égtek a házak, a szélvihar pedig dobta a csóvákat 100 és 100 méter távolságra előbbre, újabb gypontokat idézván elő. Hogy ily puha építési anyag, jól ki-száradva, mily gyorsan borul lángba, azt bővebben fejtegetni nem kell. De még ha a házak közök, udvarok által megszakított sort is képeznek, a tűz nem talál megakasztó felületet, mert a házak két eresze s nem tűzfal, félereszte vannak építve; pedig e tűzfalak sok esetben fognak fel a lángot, pernyét még nagy szélben is legalább addig, míg a tűzoltóság akcióba lép. Sok helyen találunk aztán fából épült házakat, a házak sorozatát össze-kötő falészereket, deszkakerítéseket, kazlakat, rözse-halmokat, úgyhogy a nagyobb sugárzó hőt kifejtő nagyobb tűz mindenütt anyagot talál, melyet előre preparál, felgyújt, s mely a tüzet azután tovább vezeti a szomszéd felé.

Ha tehát azt akarjuk, hogy egész utcasorok leégése elkerültesse, hogy a tűzoltóság a tüzet szélvész idején is megállítani tudja, gondoskodjunk elsősorban arról, hogy ezen fentebb vázolt tűz-veszélyes építkezés kiküszöböltesse; a gyulékony fedélhéz helyett alkalmazzunk tűzbiztos anyagot (eternit, cserép, bádóg), ahol lehet, emeljünk tűz-falat a szomszéd felől, a közbevetett fabódékat, kazlakat stb. távolítsuk el, általánosan ahol tűzbiztos határfalat, tűzfalat stb. nem iktathatunk közbe, ott tartsunk be minél nagyobb és üresen hagyott távlatokat. Ez az egyedüli és fő megoldása annak, hogy a házsorok leégése megszűnjék.

Emellett vannak persze még más bajok is. Így pl. hazánk legtöbb községében nincs elég víz-készlet biztosítva ahhoz, hogy akár csak 1—2 ház égéséhez is elég legyen; hát még ha utcasorok égnek és 10—20 fecskendőt kellene vízzel ellátni. Legtöbb községünk még ma is vízkészletnek mondja 3—4 vizeslajtját, ami tudvalevőleg a leg-kevésbé megfelelő vízellátási eszköz, mert kevés vizet nagy idővesztéssel és sok munkával szol-gáltat — és bő vízforrásnak véli kis falusi kutjait, melyeket a fecskendő öt perc alatt kiszippant. Vízfogót, tavat, usztatót, esővízgyűjtő-tartányt stb. sehohsem látunk, vízvezetékéről meg ne is beszél-jünk, mert az még városainkban sincs úgy építve és méretezve, hogy nagyobb tűz esetén a tűzoltó-ságnak elég vizet adjon.

A harmadik baj a tűzoltóság elégtelen lét-száma és felszerelése. Sok helyen nem gondolnak nagy tüzesetekre és a mindennapi kis esetekhez mérten 6—8 fizetett, avagy 15—20 önkéntes tűz-oltót elégnek tartanak a tűzvédelem biztosítására. Mit tehet aztán ily kis csapat? Mentsen? szereljen? vizet biztosítson előbb? mert egyszerre azt sem tudja megtenni, hát még egyidőben 4—6 ponton külön támadni! Az ehhez szükséges nagy tartalékról alig gondoskodott egy-két községünk, mert azt hiszi, hogy a nép majd segít. Csakhogy a nép ilyenkor házát védi és ha a tűzhöz el is jön, nincs kiképezve, kapkod, rombol, de rendszeresen eljárni nem tud. A legtöbb helyen kevés a fecskendő és főleg a tömlő is ily nagy tűzhöz; motoros fecskendőről persze álmodni sem mernek, mert ehhez nincs víz, nincs kezelő; — pedig de más a motoros fecskendő sugara, mint a kézi erővel hajtott gépe, kivált, ha még nincs, aki nyomja.

S végül magában a tűzoltóságban is van némi baj, t. i. nincs kellően kiképezve, a vezénylő nem ismeri a tűzoltói taktikát, a támadás szabá-lyait, már pedig egy elhibázott támadás, egy rossz helyre állított sugár rendszerint azt eredményezi, hogy a tűz — mellette vigan tovább megy. Consul.

Uj építészeti megállapodások a „tűzbiztos“ fogalma tekintetében.

A porosz tűzoltóságok és tűzbiztosítók már hosszabb ideje foglalkoztak a tűzbiztonság fogal-mának az építészet körében való fixirozásával és végre az összes építési szabályrendeletekben is keresztülvitték alábbi megállapodásaikat. Eddig ugyanis az építményeknél 3 fokozatot különböz-tettek volt meg, u. m. 1. masszív, 2. tűzálló, 3. tűzbiztos. Az újabb megállapodás szerint a „masszív“ kifejezés, mint határozatlan, nem alkalmazandó többé, ellenben használandó a *tűz-álló*, (feuerfest) és a „tűzgátló“ (feuerhemmend) kifejezés. Ennek megfelelően e két fogalomra vonatkoztatva az építési szabályrendeletekben a következő követelményeket állították fel:

I. Tűzálló építkezés.

Tűzállónak mondható a fal, a mennyezet, az alátámasztó, hord-, támgerenda, a lépcső, ha nem égő, a tűz és víz behatása alatt hordképességét, összetartozandóságát lényegesen nem változtatja és a tűz áttörését hosszabb ideig megakadályozza. Nevezeten *tűzálló*:

a) a fal telt hézagokkal falazott téglából, mészkőtéglából, ülepített kőből, szénmentes salak-kőből, avagy más kőből, mely a tűzben hasonló ellenálló képességű, ha legalább $\frac{1}{2}$ téglia vastag-sága, továbbá a legalább 10 cm. vastag, kifogás-talan kavicsbetonból készített védelem betonfal, avagy a legalább 6 cm. vastag védett kavics-betonfal;

b) mennyezet téglából, avagy az a) alatt felsorolt kövekből az ott közölt legkisebb méretek betartása esetén;

c) táмок és pillérek, ha téglából, betonból vagy vasbetonból, illetve a tűzben kipróbált termé-szetes kőből állítatnak fel. Gránit vagy márvány-támok nem tűzállók; vastámokat minden oldalról tűzállóan burkolni kell (i. pont);

d) alátétek és tartók csak akkor tekinthetők tűzállók-nak, ha tűzállóan burkolva vannak (i. pont);

e) tetőszerkezetek vasbetonból. Vasból való tetőszerkezetek csak akkor tűzállók, ha a vas-kötőszerkezetek tűzbiztosan burkolva vannak (i. pont), vagy ha a padlástér tűzállóan elkülönítetik és használatlanul hagyatik;

f) lépcsők, ha téglából, vasbetonból, kipróbált műköből készültek. Szabadon függő lépcsőfokok márványból vagy gránitból nem tekintetnek tűz-állóknak;

g) ajtók, ha hivatalos próbáknál legalább 1000 fokos hőnek $\frac{1}{2}$ órán át ellenálltak, önműködően csukódnak, tűzálló anyagból készült tokba, 1.5 cm. mély perembe fekszenek és füst-mentesen zárnak;

h) üvegezések függőleges falban tűzállóknak tekinthetők, ha a tűz és víz behatásának $\frac{1}{2}$ órai égés alatt, hivatalos próbánál kb. 1000 fok hőség-nek annyira ellenállnak, hogy az üvegtáblák ki nem hullanak, ki nem törnek és az üvegezés össze-függő állapota meg nem szűnik;

i) tűzálló burkolat. Ezt elérjük önmagukban nem tűzveszélyes hengerejt vastartóknál, alátéteknél, támoknál, ha a vasprofilokat mindenfelől kifalazzuk tűzálló anyaggal vagy betonnal; emellett a szöge-cses részeket legalább 3 cm.-nyire kell burkolni drótbetétes betonnal, égetett agyaggal vagy más hasonló értékű kipróbált építőanyaggal. A hengerejt vastartók szabad szögecseléseit porosz tokokban nem igényelnek különleges tűzvédelmet.

II. Tűzgátló építkezés.

Tűzgátló valamely épületrész vagy anyag, ha anélkül, hogy rögtön lángba borulna, a tűznek

legalább $\frac{1}{4}$ óráig ellenáll és annak áthatolását megakadályozza. Eszerint tűzgátlók:

a) a falak, mennyezetek, tartók és tetőszerkezetek fából, ha 1.5 cm. vastag, szakszerűen reá és nádra alkalmazott mészhabarccsal vannak burkolva. Rabitzvakolattal vagy más kipróbált anyagokkal való burkolás is megengedhető;

b) lépcsők homokkőből, vasból, keményfából; egyéb falépcsők és nem tűzálló kőlépcsők, ha alulról 0.5 cm. vastagon nádra vakolva vagy hasonló értékűen védve vannak;

c) ajtók keményfából vagy 2.5 cm. erős, egymásba eresztett deszkákból, melyek mindenfelől legalább 0.5 mm. erős csavarokkal felerősített vagy szegecsett vasbádoggal vannak bevonva, ha nem égő tokba és küszöbbe, legalább 1.5 cm. mély bevágásba önműködően belefekszenek.

A helyi viszonyoknak megfelelő kiegészítéseket az arra illetékes építésrendőri hatóságok engedélyezhetnek, változtatások azonban nem engedélyezhetők.

Hogy az építkezésben az egységesség kívánatos, azt bővebben fejtegetni nem kell; előre jelezhető tehát, hogy Németországban rövidesen az összes építési szabályrendeletek a tűzbiztonság fogalmának fentiek szerinti fixrozására fognak rátérni, sőt kívánatos, hogy ez az egész világon egységesen állapítsák meg, mert hisz a tűzbiztonság fogalma mindenütt csak egy féle lehet akkor, midőn elvileg megállapításról és nem kényszerűség szülte elnézésről, engedelméről van szó.

Mérnök.

A vízvezeték igénybevétele tűznél.

Az egészséges ivóvíz kérdése lassacskán hazánkban is rábírja az erre fogékonyabb községi vezetőségeket arra, hogy a községben vízvezeték létesítsenek. Természetesen a vízvezeték építésének költséges közművet létesítenek, annak több irányú kihasználására is tekintettel kell lenni, vagyis a vízvezeték egyúttal a tűzvédelem szolgálatába is állítják, a csőhálózatra tűzcsapokat (hydrans) létesítenek és gondoskodnak arról is, hogy a víz a csőhálózatban az ottani magassági, talaj- és épületviszonyokhoz mért nyomással álljon rendelkezésre. Sajnos, legtöbb vidéki vízvezetékünk takarékosági szempontok figyelembevételével épült, a csőméret a lehető legkisebbre vették és a körrendszer helyett az elágazó rendszer építették meg.

Igy történhetett meg azután pl. Sz. városban is egy nagyobb tűz alkalmával, hogy az égő házak körül lévő 3 tűzcsapról szerelt 6 sugárnak nem volt víze, nyomása. A 3 tűzcsap ugyanis a hálózat egyik mellékágán volt, mely éppen az égő házak körüli két utcában kettévált; az egyik tűzcsap még a főágon, a másik kettő a folytatólagos két fióágán feküdt. S minthogy a főág csőátmérete nem felelt meg a szerelt 6 sugár keresztmetszeti összegének, természetes folyamata az lett, hogy a főágon nyitott tűzcsap elvette a két mellékágon lévő 1—1 tűzcsap vizét s egyik sugár sem kapott a működéshez elég vizet és nyomást. A főág csőátmérete ugyanis a legjobb esetben 3 sugarat láthatott volna el, a mellékágak tűzcsapjai pedig csak az esetben adhatták volna a másik három sugarat, ha vizet nem ugyanezen főágból folytatólag, hanem az ellenkező irányból csatlakozó másik (kör-) vezetékből kaptak volna. A létező ágrendszerrel azonban ily második oldal felőli vízhozzáramlás nem lévén, a tűzoltóság hibát követett azzal, hogy több vízre, több sugárra számított, mint amennyit a főág neki biztosított, mert a 6 sugár szerelésével a vízműtől többet kívánt, mint amit az nyújthatott.

Már pedig a tűz oltása csak elég erős és vízbő sugarakkal végezhető. Ha tehát a vízmű csőhálózata csak 2—3 sugarat képes adni, akkor vagy a sugaraknak taktikai elosztását és elhelyezését kell úgy irányítanunk, hogy ezen kevés sugárral is lokalizáljuk a tüzet, vagy gondoskodnunk kell arról, hogy más vízforrásokból legyen több sugár előállítható, illetve a gyenge sugarak nyomása fecskendők közbeiktatásával fokoztassék.

Csak hogy ily nyomásfokozó szivattyúk közbeiktatása sem mehet végbe tervszerületlenül és a vízmű vízszállító képességének figyelembevétele nélkül. Ha u. i. a vízvezetékben a vizet folytatjuk a fecskendőbe és sok tűzcsapnál tesszük azt, akkor a fecskendő nem kap annyi vizet, amennyit továbbadni tud, s ismét gyenge vagy akadozó lesz a sugár-elállítás. Ha pedig a fecskendőt a tűzcsapból közvetlenül szivatjuk, akkor a vízvezetési cső elégtelen átmérete mellett csak az a fecskendő kaphat elég vizet, mely a víztorony felőli tűzcsapnál szereltetett, míg az ágrendszernek kifelé eső második tűzcsapjához állított fecskendő csak akkor kaphat elég vizet, ha azt az előző tűzcsapnál lévő fecskendő nem szivta egészében ki, vagy ha körrendszerrel a víz az ellenkező irányból is folyatható oda.

Mindezekből látható, hogy azon községekben, ahol vízvezeték van, felette fontos a vízműnek megismertetése a tűzoltósággal, mert annak helyes taktikai felfejlődéséhez tudni kell azt, hogy hol, s milyen a víznyomás? milyen az egyes utcákban a cső átmérete? hol vannak a tűzcsapok és elzárócsapok, illetve miként fokozható a hálózat egyik-másik részén a víztömeg, avagy víznyomás? ágrendszerben avagy körrendszerben fektették-e le a csöveket? s végül, hogy a szokásos víznyomás mellett mennyi vízmennyiséget szállítanak a szokásos csőátméretek, illetve az azokon lévő tűzcsapok hány használható sugarat képesek adni, hány percben szállított fecskendőt tudnak folytatással avagy szivással táplálni.

A vízmű elrendezése legjobban áttekinthető egy városi (községi) térképről, amelyre a vízmű hálózata, tűzcsapjai, elzárói berajzoltatnak, a csőméret a vonal mellé beíratik és a tartány-, illetve talajmagasság is jelezve van. Az egyes tűzcsapoknál a szállított vízmennyiséget ki lehet számítani vagy gyakorlati kísérletekkel meg lehet állapítani; hasonlóan azt is, hogy ott hány használható sugarat (mily méretű lövőkével?) képes adni. Az így nyert adatok táblázatba foglalandók és a vízvezetési térkép mellé az őrtanyán, a szertárban kifüggesztendők, hogy ott azokat minden tűzoltó tanulmányozhassa és azok ismeretét legalább általánosságban elsajátíthassa. Különösen pedig a vezénylésre hivatottaknak kell ezek ismeretével birni, mert enélkül taktikailag helyes támadás kivitele nagyobb tüzeseteknél nem állandó módjukban.

Braxator.

A szinpadi vasfüggöny biztonságához.

A színházakban a tűz többnyire a szinpadon keletkezvén, ahol a gyúlékony díszletek tömege tekintélyes gyuanyagot reprezentál, a nézőtéri közönség védelmére vasfüggönyt alkalmaznak, mely egyrészt a tűz áttérjedését, másrészt a füstnek a nézőterre való behatolását hivatott megakadályozni. Ezen vasfüggöny ellenállóképessége veszélyeztetve van egyrészt a tűz által, másrészt pedig azon légnyomástöbblet folytán, mely tűz esetén a szinpadon keletkezik és a vasfüggönyt esetleg még a közönség ottléte alatt kilöki vezetékéből, azaz a füstöt, hőséget, lángot a nézőterre átengedi. Ezen veszély tehát imminensebb, mint a tűz közvetlen behatása, mert mire a tűzben a

vasfüggöny meglágyul, a közönség már régen elhagyta a házat, a vasfüggöny tehát hivatása főrészének már eleget tett. A levegőtulnyomás azonban csak úgy egyenlíthető ki, ha a szinpadon ablakok vagy pl. füstelvezető nyílások vannak, amelyek a tulnyomás elvezetését lehetővé teszik. E füstelvezető nyílásoknak a szinpad felületének legalább 12 századrész nagyságában kell lenniök, hogy céljuknak megfeleljenek és felette kívánatos lenne, hogy azok a tulnyomás beálltakor önműködően nyíljanak, mert hisz a tűzoltónak nem áll módjában ennek bekövetkeztét megállapítani és a füstelvezetőt idejében kinyitni.

Berlinben hosszabb kísérleteket ejtettek meg annak megállapítására, hogy a tulnyomás tulajdonképpen milyen nagy? E kísérletek eredményeképpen kitért, hogy kétféle tulnyomás van, t. i. a statikai, mely a szinpad és a külső légtér hőfoka között elő áll és a téli fűtéskor lényegesen nagyobbodik; és másodsor a tűz folytán hirtelen előálló dinamikai tulnyomás, melyet kísérletekkel 5 kg-ra vettek fel négyzetméterenként. Kitért az is, hogy a statikai tulnyomás hideg időben szintén elérheti az 5 kg-ot mégpedig 30 m. magas szinpadon akkor, ha a színházban +25 C, az utcán pedig -12 C, azaz 37 C fok melegkülönbség van. Ha kint -20 C van és a tűz folytán a szinpadon a hő +60 C-ra emelkedett, azaz +80 C éretett el, akkor a tulnyomás már 10 kg. négyzetméterenként száraz levegőnél, mely érték nedvdusabb levegőnél 30 perccel kisebb szokott lenni. Ezért szükséges, hogy a nyomáskülönbség kiegyenlítésére esetleg önműködő szelepeket alkalmazzunk, még pedig lehetőleg olyant, mely ezen statikai tulnyomástól függetlenül működik.

Ezen cél elérését biztosítva látjuk a Thulke berlini mérnök által konstruált és a berlini hatóság által approbált készülékben, mely nem a zsinórpadláson, hanem a szinpad felett 3 m. magasban helyeztetik el és nem a külső levegővel, hanem egy, a házban lévő másik ugyanolyan meleg helyiséggel áll összeköttetésben, tehát amely-nél a magas statikai tulnyomás el van kerülve. Ilyen készülék most már rendelkezésre állván, Berlin hatósága kötelezőleg írta elő a színházaknak, hogy a füstelvezetők 5 kg/9 m. tulnyomásnál automatikusan nyílók legyenek.

A Thulke-féle készülék egy harang, melynek belső széle vályut képez. Ezen vályu, mely glicerinnel van töltve, egy másik belső harang befogadására szolgál, mely egy emeltyükart mozgat. A harang a szinpadon helyeztetik el, a tetején elvezető cső pedig oly szomszéd helyiségbe vezetendő, ahol a szinpadon tulnyomás egyidejűleg föl nem léphet. A glicerin különíti el ezen helyiséget a szinpadtól. Ha a szinpadon tulnyomás keletkezik, emeli a glicerinnel uszó belső harangot, mely magával huzza az emeltyükart, mire a kötélávitel révén a füstelvezető ajtó kinyílik. A megkívánt tulnyomás szerint ezen működése egy ellensúly beállításával tetszésszerint szabályozható, sőt még arról is történt gondoskodás, hogy a készüléket bármikor kipróbálni lehessen, pl. a felvonuló órság által esténként. Ha pedig hideg napokon a statikai tulnyomás fokozódnék, akkor nehogy az ajtó már ezen nyomásra is nyíljon, akként lehet soronkívül esetről-esetre az ellensúlyt beállítani, hogy ezen tulnyomás behatása elkerültessek, illetve az ajtó csak nagyobb nyomásra nyílhasson. A kísérletek szerint a Thulke-féle készüléknél csak a dinamikai tulnyomás hat egészen 10 m. szinpadi magasságig, míg a statikai tulnyomás behatása csak a zsinórpadláson felül mutatkozik, mely azonban könnyen elkerülhető. Az iránt egyébként, hogy vajjon a statikai tulnyomás képes-e egyáltalán

az 5 kg/9 m. szerinti beállítását a készüléknek befolyásolni a gyakorlatban, még folytatólagos kísérletek végeztesnek Berlinben. Természetes, hogy a készülék mellett fenn kell tartanunk a füstelvezető ajtóknak kézzel való nyithatóságát is, s gondoskodni kell arról, hogy maga a nyitó-szerkezet (emeltyü, kötél stb.) állandóan rendben legyen és ez időnként ellenőriztessek, mert a Thulke-féle készülék tulajdonképpen csak indító-szerkezet.

Sz. I.

Celluloidrobbanás a győri Gráb-gyárban.*

A győri Gráb-gyár (hivatalos nevén Első Magyar Viaszosvászon és Műbőr Gyár Gráb M. Fiai győri cég) a város központjától mintegy két és fél kilométer távolságra fekszik; 320 m. széles és 150 m. mély területen több különálló épületből álló gyár; készít műbort, viszosvászon-árut, s maga készíti a hozzá szükséges firmiss, lakk, műbőr, s egyéb anyagokat; ugyancsak ő keveri a festékeket is. A viaszosvászon készítéséhez naftát kever olajjal és festékkel, s ezt a munkát az I-el jelölt épületben végezte. A naftatartályok a II-vel jelzett épületben nyerne elhelyezést, míg a lakk- és firmisszőzés külső tüzeléssel, kettős edényben a III-as számú épületben történik. A műbőr- (grabiol) gyártás ugy történik, hogy hideg uton celluloidot denaturált szesszel kevernek (IV. számú épületben) s ha a celluloid darabok vastag vagy nagyobb darabokból állanak, feloldásához még acetont is használnak.

A celluloidraktározás az V-ös számmal jelölt épületben történik. Az épület 9 m. hosszú, 6 m. széles, 45-ös falakkal épült és tűzfalal két részre van választva; padlózata beton, mely lefektetésénél a deszkákkal van borítva. Teteje vasgerenda közötti féglaboltozat. A raktár mindkét része vaskeretbe foglalt vasajtóval van lezárva, s mindegyiken Dawy-hálóval védett ablakok, azonkívül mindegyik részén a tetőszerkezetben meghajtott végű szellőző van. A tetőszerkezet cementtel volt lefedve. A legközelebbi épület (műbőr-gyár) 25 m. távolságra van tőle, a viaszosvászon-gyár kétemeletes épülete pedig 48 m-re. A raktárban levő celluloid különféle hulladékáru, amelyet részben a celluloidot feldolgozó fésű-, disztárgy- és egyéb gyárakból, mint hulladékot, részben a filmgyárakból vették. Raktáron 4000—10,000 kg-ot tartottak, a robbanás idejében 6000 kg. volt.

A gyárnak jól szervezett önkéntes tűzoltósága van; 20 főből áll; parancsnoka a gyári főgépész, felszerelése mozdonyfecskendő, szerkocsi, 150 m. tömlővel. A gyár tűzoltói berendezése a gépházban levő stabil gőzszivattyú, amely perccenkint 9 atmoszféra nyomás mellett 1000 liter vizet szállít. A szivattyú a vizet a 25 méter magasan levő 2 drb. 37—37 köbméteres tartányba és közvetlenül a vezetőekbe is szállítja. A földalatti vezetőek 80—120 mm bőségűek. A gépház mellett 110 köbméter irtartalmu víztartány, egy 6 méter átmérőjű nagy kut, egy artézi kut és 3 kisebb kut van. A gyár területén 14 földalatti és 13 belső tűzcsap van, mindegyik 20—20 m. tömlővel és sugárcsővel felszerelve. Minden veszélyes épületben azonkívül a szükséges mennyiségű extingueurból (Minimax, Perkeo, Total) összesen 54 drb. van elhelyezve. A robbanás május 19-én déli 12 ó. 20 perckor a

* E celluloid raktár robbanása hazánkban az első ilyen esett lévén, a fenti leírást a fővárosi tűzoltóság a tanulságok levonása céljából kérte, s minthogy azok közérdekűek, készséggel bocsátotta azokat lapunk rendelkezésére is.

celluloid raktárban történt s teljesen a levegőbe röpítette a raktárt úgy, hogy a földdel lett egyenlővé. Kidöntötte a tőle 25 méter távolságra levő grabiol-gyár nyugati oldalfalát, s ennek vasbeton mennyezete egyik oldalon teljesen szabadon maradt. A raktár és viaszosvásznon árugyár között levő iparvágány sineit feltépte és elhajlította. A viaszosvásznon-gyár fél oldalának falát erősen megrongálta. A grabiol-gyár közelében levő kisebb szalma-boglyát, s a közelben levő gyulékony anyagokat lángra lobbantotta. A robbanás a gyár összes ablakait betörte és nagyon sok helyen a város belső részében zuzott be ablakokat. A robbanás mintegy 30 km. körzetbe hallatszott el.

A központi tűzörség a nagy robbanásra és az ennek nyomán a város minden részébe ellátott hatalmas fekete füstfellegre lett figyelmes és vonult ki két autófecskenézéssel és a tisztai autóval. A tűz színhelyéremegérkezvén, 7 sugarat szerelt, s a tüzet 10 percnyi működés után eloltotta, a raktár romjait eltakarította, hogy az alattuk esetleg még található celluloid-, s egyéb anyagokat eltávolítsa, illetve az égőket eloltsa. A tűzvizsgálatot részben a helyszínén azonnal, részben pedig másnap délelőtt a tanuk kihallgatásával foganosítottuk, s oly nyomot, mely gyújtogatásra vagy tüzzel járó gondatlanságra (cigarettagyújtás, nyílt láng alkalmazása) vezetne, nem találtunk. Egy munkás megsebesült súlyosan, de nem életveszélyesen; több egész könnyen, 8 napon belüli gyógyulással.

A gyár szabálytalanul a benzinkraktárban tarotta az acetont is, vashordókban. A robbanás előtt 3—4 napon keresztül Győrött abnormálisan tikkasztó nagy hőség volt.

A robbanás valószínű indoka az öngyulás, mely annál is inkább bekövetkezhetett, mert a hulladék celluloid között nagyon sok nem kellően

tisztított (nem kellően denitrált) anyag is volt, amelynek egy részét zsákokban raktározták. A zsákok között könnyen lehetett olajos is, amely a nagy hőségben öngyulásba ment át és lángra lobbantotta, majd pedig felrobbantotta a nagymennyiségű celluloidot.

Előidézhette a robbanást az is, hogy a robbanás előtt (a tanuk vallomása szerint) másfél órával a művezető egy munkással a raktárban járt és acetont vett ki. Véleményem szerint ebből az acetontól csöpögött el egy kis mennyiség, mely az öngyulást elősegítette. Az iparfelügyelő véleménye szerint a művezető vagy a vele lévő munkás dobhatott el gyufát vagy cigarettát, amely a robbanást előidézte. Ezt a véleményt azonban én nem tudom akceptálni, mert a művezető raktárban járása és a robbanás között másfél óra idő telt el, amely hosszú idő teljesen kizárja azt, hogy annyi ideig a tűz ott lappanghatott volna. Keletkezhetett még a robbanás egyik ablaküvegen keresztül a nap tüztől is.

A közelben tartózkodó egyik munkás jelentése szerint látta, amint a celluloid raktárból nagy füst és lángok csapnak ki, mire ő tüzet jelzett és leszaladt a gépházba, megindította a szivattyút és ott érte a robbanás. Eszerint a tűz észrevétele és a robbanás bekövetkezése között 1—2 perc telt el. Főleg erre alapíthatom a feltevésemet, hogy a robbanás a következőképp állhatott elő:

a raktár egyik részében a felsorolt okok egyike folytán tűz keletkezett, amelytől lángra lobbant az ott levő celluloid-anyag és innen csapott át a tűz a szellőző nyíláson vagy a zárt ajtón keresztül a másik raktárba és a begyulás után felrobbantak azután az égési gázok. Lehet, hogy a robbanás az acetonhordónál következett be.

Erdély Ernő
főparancsnok.

AZ ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Az elnökség jelentése az orsz. választmánynak az 1924. évről.

Tisztelt Országos Választmány! A magyar tűzoltóintézmény közel hat évtizedre tekinthet vissza. Az utolsó évtized olyan emberfeletti erő-kifejtést követelt a magyar tűzoltóságtól, életképességét annyira megbénította a tulfeszített harc, az átkos béke, s az ezzel reánk szakadt nemzeti tragédia, hogy ezen idő alatt számottevőbb haladást, szervezkedést felmutatni alig képes. Pedig ma minden téren, tehát a tűzoltóságban is, az egységet kereső eszme, a tömörülés, a közös célokban való egyesülés a legfőbb nemzeti követelmény. Gyarapodást, jólétet, hatalmat jelent.

A tűzoltóság célja: emberi életet és anyagi javakat menteni. Jellege: a védelem. De a védelemnek természete és eredménye már nem passzív, hanem aktív tevékenység. Mikor ma a tűzoltó a lángokból egy értékes, igaz magyar lelket ment meg családjá és hazája javára, akkor voltaképpen egy aktív alkotó részét adja vissza nemzetének. Ebből a látószögéből nézve a dolgot, a tűzoltóügy korántsem a materiális javak védelmében merül ki, hanem a szellemi kulturát szolgáló legnemesebb emberi tevékenységek egyikévé emelkedik ki. S ha ezt a testületet minden ízében az önzetlen emberszeretet és a legforróbb hazaszeretet hatja át, akkor a nemzetmentő munkában olyan tényezőt jelent, mely legmesszebbmenő céljaink elérésében is számottevő.

Ha sikerül a jövőben a társadalom és a hatóság érdeklődését és áldozatkészségét a tűzoltóügy intenzívebbé tételére megnyerni, akkor a honmentő munkából a magyar tűzoltóság is kivetheti a maga részét oly mértékben, amennyit a jövő iránti felelősségérzet joggal megkövetel. Át kell vinnünk a köztudatba, hogy a tűzoltóintézménynek áldozó minden szellemi és anyagi érték tulajdonképpen a magyar kulturába befektetett biztos tőke, mely bőséges kamatozást ígér.

A nagy pusztulás után munkához kell látnunk, hogy a romokat felépíthessük. Nemes elődök példája lebeg szemünk előtt, akik a jövőbe vetett erős hittel és lelkesedéssel állottak a tűzoltóügy szolgálatában. Tisztelettel és hálával adózunk id. József főhercegnek, gróf Széchenyi Ödönnek, Rösch Frigyesnek, Bánhidya Béla bárónak, József főhercegnek, Dr. Óvári Ferencnek, Breuer Szilárdnak, Dr. Szily Józsefnek, Markusovszky Bélának, kik odaadó munkásságukkal arany betűkkel irták be nevüket a magyar tűzoltóság történetébe. A nemes elődöknek mindenben méltó utódja jelenlegi elnökünk: Széchenyi Viktor gróf, kinek széles látóköre, emelkedett szelleme, a tűzoltóügyért hevülő lelke szövetségünknek, s egyben az egész magyar tűzoltóságnak helyes fejlődését hosszú időre biztosítja.

Megvan tehát minden erkölcsi lehetőségünk arra, hogy a magyar tűzoltóügyet széles alapokra fektetve, mai nivóján ne csak megtartsuk, hanem továbbfejlesszük, hogy kulturális fensőbbségünket ezen a téren is éreztessük környékező ellen-

ségeinkkel szemben. Ez egyik legerősebb fegyverünk!

A magyarság életereje, élniakarása a nehéz élet-halálharcban sem fogyatkozott meg. A lelkekre rázsíbadt ugyan a fojtogató béke, de ez csak muló körtűnet. Rövidesen talpra kell állanunk! Fel kell támasztanunk, új életre ébresztenünk minden meglévő értékünket. Mert erkölcsi erőink feltámasztásával, szellemi fensőbbiségünk kényszerítő elismerésével vívhatjuk csak meg hazánk visszaszerzéséért azt a gigászi harcot, mely a jövőben reánk vár.

Trianon után megmaradt országunk tűzoltó-intézménye is szomorú látványt nyújtott. Mindenütt rom, rom és rom!

E szomorú látványra az az eszme merült fel az Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnökségében, hogy a romok eltakarítására, a testületek talpraállítására és újjászervezésére a legalkalmasabb és legcélravezetőbb mód az országban eszközrendő helyszíni kiszállások.

Ez az eszme csakhamar testet öltött, mert a m. kir. belügyi kormány helyeslésével is találkozott, s azt erkölcsileg és anyagilag támogatta és támogatja.

A négy év óta eszközölt u. n. propaganda-utak az elmúlt esztendőben sem maradtak el, sőt fokozottabb mértékben tartattak meg. A felkeresett testületek a következők: Albertfalva repülőgépgyár, Baja, Békéscsaba, Berettyóújfalú, Enying, Esztergom, Gyula, Hajduböszörmény, Hajdudház, Kisvárd, Mezőkövesd, Mohács, Nagykőrös, Salgótarján, Sátoraljaihely, Szentés és Szigetvár.

Albertfalván, Baján, Békéscsabán, Enyingen, Gyulán, Salgótarjánban és Sátoraljaihelyen a szövetség képviselőin kívül Dr. Kontz Endre belügyminiszteri osztálytanácsos; Nagykőrösön Folyovits József miniszteri osztálytanácsos jelentek meg. Az egri, sárvári, miskolci, nyíregyházi 50 éves tűzoltói jubileumon a belügyminiszter képviseletében megjelentek az első kettőn Dr. Kontz Endre, az utóbbi kettőn pedig Dr. Kószó István államtitkár és Dr. Tomcsányi Kálmán belügyminiszteri tanácsos; míg Mezőtúr és Sütő 40 éves tűzoltói jubileumán Folyovits József miniszteri osztálytanácsos.

Hogy a m. kir. belügyminisztérium érdeklődése a tűzoltóintézmény iránt mily nagy, legjobban igazolja az a tény, hogy a minisztérium közigazgatási rendészeti (IX) osztálya Dr. Kószó István államtitkár ur vezetésével meglátogatta a budapesti hivatásos tűzoltóság kunutcai központját. Az ország tűzrendészetének legmagasabb vezetőit a székesfőváros tanácsa részéről Barczen Gyula tanácsnok, a tűzoltóság részéről pedig Breuer Szilárd főparancsnok a tisztikarral együtt fogadta és üdvözölte. De a székesfővárosi látogatáson kívül ugyancsak megtekintette az ügyosztály tisztikara a csepeli löszergyár tűzoltóságát és tűzrendészeti berendezését; továbbá Győr város és nevezetesebb gyárainak tűzrendészetét és tűzoltóintézményeit, valamint az újpesti chinoin- és jutagyárat, ahol a látottak és tapasztaltak felett az államtitkár ur a legnagyobb elismerésének adott kifejezést.

Érthetetlen okokból szövetségünknek ebbeli ténykedése megtámadtatott. Pedig ezek a kiszállások igen üdvös eredményekkel jártak. A minisztérium és a szövetség kiküldöttjei megjelenésének puszta hírére is az elhanyagolt szertárazat és felszereléseket mindenütt rendbehozták. A hatóságok a tűzoltóintézmény nagy jelentőségét felismerték. A testületeknek minden jogos panaszát meghallgattuk, s mindenütt, ahol szükség mutatkozott, orvoslást nyújtottunk.

Legnagyobb eredményt Miskolcon értünk el, ahol Dr. Tomcsányi Kálmán nyíltan és őszintén kijelentette, hogy a tűzoltóügy reformjára szükség van, mert személyesen győződött meg az országnak e téren való siralmas állapotáról.

A komolyan elhangzott ígéretet be is váltotta, mert megalkotta a 230,000/1925. B. M. számú kormányrendeletet.

Meddő tehát minden gáncs, mert kijelölt utunkról le nem térünk, hanem nyílegyenesen haladunk kitűzött célunk felé.

Mielőtt beszámolóinkat tovább folytatnók, elsősorban azokról a bajtársokról kell megemlékeznünk, akiket a gondviselés elszólitott körünk-ből. Az Urban elhunytak között ott találjuk Mlincó Istvánt, elnökségünk előadóját és Heves vármegye tűzrendészeti felügyelőjét, a tűzoltói ügynek egy régi, lelkes hívét és kipróbált harcosát, továbbá Fejér vármegye tűzoltószövetségének elnökét, a magyar tűzoltóügynek nesztorát, verebi Végh Istvánt, valamint a miskolci önk. tűzoltó- és mentőegyesület nagyrabecsült elnökét, Dr. Szentpáli Istvánt, s végül Szecsődy Józsefet, az újfehértói önk. tűzoltótestület szertárnokát, Bessenyei Károlyt, a máv. északi főműhely nyug. parancsnokát és Szücs Zsigmondot, a Ganz és társa Danubius önk. testület segédtisztjét.

Elköltözött bajtársaink emlékét kegyelettel őrizzük!

Tűzoltás terén az elmúlt év legszomorubb és legnevezetesebb eseménye a tiszaezslári tüzeset, amelynél a község református papja, annak felesége és két hozzátartozója a lángok martalékául esett.

A 129,813/1925. B. M. számú rendelet kibocsátása, vagyis múlt évi július hó 4-e óta, Budapestet kivéve, 97 tűzkárbejelentés érkezett. Ezek között volt 24 épülettűz, 6 tetőtűz, 9 szobátűz, 15 istálló (or), 1 kocsitűz, 10 székelytűz, 10 ménűz, 10 szarvasmarha és 33 vegyes tűz. Emberélet 4 pusztult el, továbbá elégett 43 drb. sertés, 1 drb. szarvasmarha és néhány száz baromfi. A bejelentett kár: 5,224.848,000 korona.

Az örömbe egy kis öröm is vegyült. Knortzer György, a zalavármegyei tűzoltószövetség elnöke, a m. kir. kormánytanácsosi címmel tüntettetett ki.

A szakoktatás terén nem sok eredményt mutathatunk fel. Az orsz. tűzoltó-szaktanfolyam megtartására vonatkozó felhívást az elmúlt esztendőben is kibocsátottuk, sajnos, azonban az Budapesten megtartható nem volt, még pedig kellő számú jelentkező hiányában.

Szépen sikerült és kielégítő eredménnyel végződött a Jásznagykunszolgok vármegyei tűzoltószövetsége, valamint a Duna-gőzhajózási r.-t. pécsbányatelepi önk. tűzoltótestület által rendezett tűzoltó-szaktanfolyam. Itt az érdem Dr. Kele József jásznagykunszolgokvármegyei tűzoltószövetségi elnöke, ki sem időt, sem fáradságot, sem anyagi áldozatot nem kimélt a tanfolyam sikere érdekében; valamint Fittler Kamill bányatűzrendészeti felügyelő, aki a szépen és eredményesen sikerült tanfolyamot fejenként 300,000 K tandíjjal kötötte össze.

Tiszti vizsgára jelentkezett négy jelölt, kik közül 3 megfelel és egy visszalépett.

Szakirodalom terén az elmúlt év nem mutat fel valami különös eredményeket. Egy névtelen adományozó egy szindarab megírására 50,000 K pályadíjat tűzött ki. A pályázók közül Techlár Ernő bajtársunk „Isten, király, haza” jelígjű és „Credo” című kétfelvonásos pályaművével került ki győztesen, aki azután a nyert 50,000 K-t a budapesti önk. tűzoltótestületnek adományozta.

Még egy másik figyelemre méltó mozgalom indult a szakirodalom fejlesztésére. Kaszás Ernő volt rendőrtanácsos és Matisz János rendőrfő-felügyelő ugyanis felbuzdulva a m. kir. államrendőrség fennállásának 50 éves jubileuma alkalmával kiadott Rendőrségi almanach sikerén, felkeresték a szövetséget, egy ugyanilyen, de szakszerűség szempontjából sokkal értékesebb mű kiadására. Az elnökség egy szerkesztő-bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Dr. Marinovich Imre, Breuer Szilárd alelnökök, Dr. Kontz Endre belügyminiszteri osztálytanácsos, Dr. Balogh Dezső, a szövetség pénztárosa, Dittrich József, a Tűz. Közlöny szerkesztője és Kuhárszky László főtítkár. A mű sajtó alatt van, s a közeli napokban lát napvilágot.

A budapesti tűzoltószövetség a téli hónapokban több szakfelolvasást rendezett Budapesten, melyeket a környékbeliek is szívesen hallgattak végig.

A Tűzrendészeti Közlöny, sajnos, csak előfizetések és hirdetések alapján jelenhetett meg. Bár az előfizetési díj csak 20,000 K volt, a lap iránt valami különösebb érdeklődés, kis terjedelme és sovány tartalma miatt, nem mutatkozott mindaddig, míg a m. kir. belügyminisztérium ajánlása meg nem érkezett. A lap azonban teljes évfolyamot nem érhetett el, mert a szövetség 894,779 K segélyezése dacára is, a 9. szám megjelenése után megszűnt. Pedig a lapot még az egyes bajtársak is igen szép adományaikkal támogatták. Csak Malcsiner és társai 1.000,000 K-t, a kiskunhalasi tűzoltótörsület, valamint Debrecen város tanácsa 100,000—100,000 K-t, Schlick Nicholson hajógyár tűzoltósága 18,000 K-t, néhai Besseney Károly volt bajtársunk 10,000 K-t, míg Bihar vármegye tűzoltószövetsége 667,000 K-t juttatott a lap fenntartás költségeihez.

Azóta a helyzet megváltozott, mert a Tűz. Közlöny az elnökség részéről küldött kiadó bizottság agnitása és a minisztérium hathatós támogatása következtében immár a lap megjelenése biztosítva van.

Egyébként, miként a múltban, úgy 1924-ben is volt több adakozónk. Ezek: az óbudai hajógyár tűzoltótörsülete 10,000 K-t, Köhler István gyáros 18,200 K-t és Bencze István szakelőadónk 72,800 K-t a Breuer Szilárd-alapra, Macza Endre kiskunvárdai tűzoltóparancsnok 100,000 K-t a szövetség céljaira adományozott.

E helyen még kell emlékeznünk még ama nemes ajándékozásra is, melyet gróf Széchenyi Ödön alapítónk nemes fia, Bálint, adott át az orsz. szövetségnek örök emlékkül. Ez az ajándék gróf Széchenyi Ödön pasa ereklyeszámába menő díszoklevelei, fényképei és egyenruházati tárgyai, melyek a magyar tűzoltóintézmény megteremtőjének hagyatékából kerültek ki.

A tűzrendészetet érintő rendeletek közül a legfontosabbak a tűzesetek bejelentése tárgyában kiadott 129,813/1924. B. M. számú és a mezőgazdasági termények tűzvéstől való megóvása tárgyában kiadott 44,200/1924. B. M. számú körrendeletek.

Testületi alapszabály 3 nyert a belügyminisztériumban jóváhagyást.

A belügyminiszter ur a szövetségnek áldásos tevékenységét ezuttal is honorálta és 25 millió államsegélyt folyósított.

A m. kir. belügyminisztérium, valamint a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium is az 1924. év folyamán fokozott mérvben vette igénybe szakvéleményünket. E szakvélemények elintézésére nagy súlyt helyeztünk, s az ügyiratokat mielőbbi elintézés után azonnal visszajuttattuk a minisztériumokba.

Előterjesztéssel éltünk a minisztériumokhoz és egyéb hatóságokhoz 15 esetben. Véleményeztünk 44 telepengedélyt, 27 építésrendőri, 12 kéményseprési, 51 egyéb szakbeli ügyet, 7 tűzrendészeti szabályrendeletet és 3 alapszabályt. Azonfelül kipróbáltuk egy község fecskendőjét és egy tolólétrát.

Elnökségi ülést összesen 9-et tartottunk, még pedig: január 5-én, április 29-én, május 17-én és 31-én, július 2-án, augusztus 16-án, szeptember 7-én, október 11-én és november 8-án. A számvizsgáló bizottság ülését augusztus hó 22-én tartotta meg, mely alkalommal megvizsgálta az érték- és pénzkészletet. Az orsz. választmány ülését szeptember hó 8-án tartotta meg Budapesten a vármegyeháza dísztermében.

Az elmúlt évben elintéztést nyert összesen 2576 ügydarab, 1923-ban 2411, vagyis 165 darabbal több.

A segélyző-pénztár irodai teendőit az iroda az eddigi módon teljesen díjtalanul végezte.

Szolgálati érdemeket az elmúlt évben nem volt módunk kiadni, mert az éremgyártás teljesen szünetelt. Bár több ízben történt kísérlet a gyártás megindítására, de minden fáradozás hiába volt. E bajon segitendő, Rosta Géza szakelőadó vágott is a csepeli lőszergyárban 4000 drb. fém-tárcsát, préseltette is azokat, de mert a préselés nem sikerült, az érmek szállítása teljesen félbe maradt. Azoknak a testületeknek, melyeknek igazolványokra volt szükség, azokat haladéktalanul rendelkezésükre bocsátottuk.

A pénztári állapotot a hivatalos lapban leközlött zárószámadás tünteti fel.

A testületek számáról pontos számot csak az 1925. évi jelentésünkben lesz módunk adni, minthogy a kibocsátott kormányrendelet e téren is rendet teremt.

~~Szövetségünk az államsegélyen kívül sem portó-, sem telefonkedvezményben nem részesült.~~

Mielőtt évi jelentésünket lezárnók, vessünk még egy pillantást a jövőbe is. Célunk, hogy a tűzoltóintézmény minél kedveltebb és népszerűbb legyen a nép széles rétegében. Ezért a legkisebb községben is hathatós propagandával igyekszünk áldozatkész híveket toborozni a mi táborunkba. Célunk tanfolyamok rendezése, szakirodalmunk fejlesztése.

Ilyen messzemenő fejlődés megcsonkított és gazdaságilag tönkretett országunkban szinte lehetetlennek látszik, pedig nem úgy van. Mindent el lehet érni, ha a lelkek elég erősek hozzá. Minden haladást csak önzetlenséggel, szeretettel és munkával vivhatunk ki. Ezt a szellemet kell ébren tartanunk a magyar tűzoltóságban is. A szervezés nehéz munkájában valóságos apostolokra van szükségünk, akik a nép egyszerű fiait lelkük sugalmazó erejével megnyerni tudják a mi ügyünknek.

Ha a nép lelkében szunnyadó ősi energiákat ennek a munkának szolgálatába helyezzük, akkor ezáltal nemcsak anyagi javakat mentünk, hanem az önzetlen társadalmi munka gyakorlása által a magyar nép ezreinek lelkében az együttérzést, önfegyelmézést, hősiességet fejlesztjük, amire a mai anyagi, fásult gondolkodás közepette oly égető szükség van.

De mindez a szép terv csak úgy válhat valóra, ha nemcsak a hatóság, de maga a nép is céljaink elérésére erkölcsi és anyagi segédkezet nyújt, s a mi terveinket, eszméinket annyira magáévá teszi — teljes mértékben felfogván, átérzve azoknak honmentő, fajfenntartó célját, — hogy az ily irányu hazafias áldozatkésztséget nemcsak erkölcsi kötelességének tartja, de valóssággal intézményessé teszi. At kell vinnünk a köztudatba, hogy ma minden ember annyit ér,

amennyit a jövőért dolgozik. Ez legyen az igazi, tettekben nyilvánuló magyar irredentizmus.

Olyan művelt, gerinces, hazaszerető magyar nemzedék megteremtése lebegjen szemünk előtt, mely majdan a haza szolgálatába állítván minden képességét, erkölcsi, kulturális és gazdasági erejével, szigorú törvényszerűséggel fogja visszaszerezni az ezeréves Magyarországot!

Segítsen ebben a mindenható Isten, árásson lelkünkbe megértést, szeretetet, világosságot.

Budapest, 1925. január 1.

Gróf Széchenyi Viktor Kuhárszky László
elnök. főtitkár.

A segélyzőpénztár évi jelentése az 1924. évről.

Tisztelt Közgyűlés! Az elmúlt 1924. évről szóló jelentésünket van szerencsénk az alábbiakban előterjeszteni:

Az elnökség az elmúlt esztendőben összesen három ülést tartott, még pedig: május hó 31-én, augusztus hó 6-án és szeptember hó 7-én.

Az évi köz- és választmányi ülés ugyancsak szeptember hó 8-án tartatott meg.

Az iktatóba 464 ügyirat, 1923-ban 553, vagyis 89 ügyirattal kevesebb érkezett, mint az 1923. évben.

A segélyzőpénztárnak az 1924. évben 414 tagtestülete volt 25,525 taggal (1923-ban 462 tagtestülete 37,887 taggal, 1918—19-ben 502 tagtestülete 17,550 taggal), míg 1914-ben 1220 tagtestülete 27,225 taggal.

Ennek következtében a haladás nemcsak az elmúlt években, de még az 1914. évhez képest is kedvező, mert ha figyelembe vesszük az 1914. évi statisztikát, amikor még Nagymagyarország testületei biztosították tagjaikat, s midőn az elszakítás folytán 1924-ben csak 414 tagtestület, tehát az egyharmada biztosította tagjait, a tagok száma alig 2000-rel kevesedett.

A csekk- és névsorürlapokat éppugy, mint az előző években, kellő időben küldöttük szét a tagtestületeknek, hogy evvel is megkönnyítsük a testületek belépését.

A segélyzőpénztár állapotát annak zárószámadata tünteti fel, mely a közgyűlés külön önálló pontját képezi.

A készpénzt a m. kir. postatakarékpénztár, az értékpapírállományt pedig a Magyar Leszámitó és Pénzváltó Bank budapesti főintézete kezeli. Az értékpapírállományban, sajnos, apadás állott be, amennyiben 3 drb. jelzaloglevelet 57,000 papirkorona értékben kisorsoltak.

A balesetek száma összesen egy volt. Ez az egy baleset, bár a pénztár állományára kedvező, még sem örvendetes, mert a balesetek hiányából arra lehet következtetni, hogy a testületek nem gyakorlatoznak vagy nem működnek. Az egy esetben balesetet szenvedő Steinberger Imre a Schlick-Nicholson gyár tűzoltója volt, mely gyárnak a tűzoltóparancsnoksága a balesetet bejelentette ugyan, de a segélyt — tekintettel csekély összegére — fel nem vette.

A wieni császárbibileum-alapítvány sorsa ismeretlen.

Az Orsz. Tűzoltó-Szövetség tisztikara ugy az irodái, mint a pénzkezelési teendőket az elmúlt esztendőben is teljesen díjtalanul végezte.

Kérjük, jelentésünket tudomásul venni szíveskedjék.

Budapest, 1924. december 31.

Gróf Széchenyi Viktor Kuhárszky László
elnök. főtitkár.

Az esztergomi ünnepek.

Az országos érdeklődés mellett lefolyt tűzoltó-ünnepeket, mint már mult számunkban említettük, egy 10 napos tűzoltó-szaktanfolyam előzte meg, amelyre 66 jelentkező közül 45 vétetett fel, kik közül 34-en kaptak látogatási bizonyítványt. A tanfolyam előadói voltak: *Bencze István*, *Erdély Ernő*, *Falusy Károly* és *László István*. A tanfolyam „*Veni Sancte*“-val kezdődött, amely után *Reviczky Elemér* szövetségi elnök szép buzdító szavai és *Brenner Antal* h. polgármester üdvözőlő szavai után *László István* tanfolyamparancsnok nyitotta meg az előadások sorozatát. Ettől kezdve a hallgatók kora reggeltől késő estig talpon voltak. Délelőtt elméleti előadásokat hallgattak, délután pedig gyakorlatoztak. Munkásságuknak meg is látszott az eredménye, mivel a 27-én, szombaton, a vármegyei alispán, mint II-od fokú tűzrendészeti hatóság jelenlétében lefolyt vizsga alkalmával szép szaktudásról tettek tanubizonytságot.

Vasárnap, 28-án, reggel 8 órakor szentmisén vettek részt a versenycsapatok, majd utána diszszemlére álltak fel a Széchenyi-téren. Összesen 186 tűzoltó állt sorba teljes felszereléssel. A szemlélet gróf Széchenyi Viktor elnökünk tartotta. A vármegye elszakított területének tűzoltósága is képviseltette magát 4 taggal.

A vármegyei tűzoltószövetség közgyűlésén Dr. Huszár Aladár főispán üdvözölte meleg szavakkal a megjelenteket és emelkedett beszédben mutatott rá a tűzoltóság hazafias és emberbaráti nemes feladataira. A nagy tetszéssel fogadott szép megnyitóbeszéd után *Reviczky* elnök tett jelentést a szövetség elmúlt évi működéséről, majd *László István* alelnök a szövetség zárószámadását és költségvetését ismertette. Ezután *Csermák Hugó*, a komárommegyei szövetség elnöke szólalt fel, s indítványozta, hogy arra az időre, míg a két csonka vármegye közigazgatásilag egyesítve van, egyesüljenek a vármegye szövetségei is. Az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta, s ezután megválasztotta az egyesített szövetség tisztikarát. Elnök *Csermák Hugó*, ügyvezető elnök: *Reviczky Elemér*, alelnök *László István* és titkár *Gérecz Géza* lettek.

A jurytagok megválasztása után élénk érdeklődés mellett folytak le a versenyek. A csapatok mind igen szép szakszerű gyakorlatokat mutattak be. A versenyek két részben tartottak. A haladó testületek kilences gyorszerelést és egy taktikai támadást mutattak be, a kezdők pedig egy 5-ös iskolaszereletést és egy kisebb taktikai támadást oldottak meg. A haladóknál az I. az esztergomi önk. testület csapata, a II. a dorogi bánya- és a III. a tokodi bánya-tűzoltóság csapata lett. A kezdők versenyén az I. a tokodi önk. testület, amelynek parancsnoka, *Meitner Miklós*, a vezénylők első díját is megnyerte, a II. a táti önkéntes, a III. a nyerges-ujfalui önkéntes, és a IV. a komáromi önkéntes testület egészen új, a nyár folyamán újjászervezett csapata lett. A versenydíjak általában igen szép ezüsttárgyak voltak, melyek közül különösen kiemelendő *Reviczky* elnök és a vármegye gyönyörű

ötvésmunkával díszített értékes ezüst-serlege, mint vándordíj. A díjakat gróf Széchenyi Viktor elnökünk osztotta ki, lelkes, buzdító beszéd kíséretében.

Délben 250 terítékű bankett volt, amelynek kiemelkedő mozzanata volt gróf Széchenyi Viktor hatalmas beszéde a tűzoltóság és a hazaszeretet kölcsönös vonatkozásáról. Mindenkinnek a szívébe markolt elnökünk e gyönyörű gondolatokban gazdag, s mélyen átértzett beszédével, mely után szünni nem akaró lelkesedéssel ünnepelte a tűzoltóság szeretett elnökét. A kormányzóra Huszár főispán, a központi kiküldöttekre Palkovics alispán és a csapatokra Marinovics alelnök mondtak szép felkészöntőket.

Délután a csapatok nagyrésze elbucsuzott, hogy visszatérjen kötelességei teljesítéséhez, az együtt maradt bajtársak pedig megtekintették a gyönyörű szép Bazilikát, az értékes érseki kincstárt és képtárt.

Szombat délután tartott meg az elnökség ülése a városháza tanácstermében, melynek tárgya az országos választmányi ülés előkészítése és a legsürgősebb folyóügyek voltak. Ugyanez alkalommal ülésezett a segélyzőpénztár elnöksége is.

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartott meg az országos választmányi ülése, ugyancsak a városháza tanácstermében, gróf Széchenyi Viktor elnöklelte alatt. A magyar „Hiszekegy“ elhangzása után elnök üdvözölte Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsost, mint a belügyminiszter ur képviselőjét és megemlékezvén a 230,000 B. M. körrendelet megjelenéséről, köszönetét fejezte ki azért a megértésért, mellyel a belügyminisztérium a tűzrendészeti ügyeket kezeli. Tomcsányi válaszában biztosította az orsz. választmányt arról, hogy úgy a m. kir. belügyminiszter ur, mint ő, a maga részéről minden lehető el fognak követni, hogy az ország tűzrendészeti állapotát, amennyire a körülmények megengedik, helyrehozzák. Az elnökség 1924. évi jelentését Kuhárszky László főtitkár terjesztette elő. Az 1924. évi számadásokról és az 1925. évi költségvetéséről László István, a számvizsgáló-bizottság elnöke tett jelentést, kinek javaslatára a választmányi ülés a folyó évi tagdíjat 100,000 K-ban állapította meg. A folyóügyek tárgyalása során elhatározta a választmány, hogy a jövő évben Budapesten országos szaktanfolyamot rendez, hogy a jövő évi nagygyűlést és országos választmányi ülését Sopronban tartja meg, s hogy 1927. évben az országos választmányi ülését Pápán tartja.

A segélyzőpénztár évi közgyűlése után a Fürdőszálloda nagytermében diszbankett volt a város előkelőségeinek részvétele mellett, amelyen több lelkes, meleghangú felkészöntő hangzott el, s amellyel be is zárult a háromnapos tűzoltó-ünnepség.

Az események ismertetése után nem mulaszthatjuk el a magunk részéről elismerésünket kifejezni az Esztergomvármegyei Tűzoltó-Szövetség vezetőségének, különösen pedig Reviczky Elemér szövetségi elnök és László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, kik sem időt, sem fáradságot nem ismerő buzgalommal igyekeztek az ünnepek sikerét biztosítani.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség költségvetése az 1925. évről. 1925. január 1-től 1925. dec. 31-ig. *Bevétel:* Maradvány (100) 6.239,821, államszegély 30.000,000, tagdíjak: 50 közvetlen tagtestület à 100,000 = 5.000,000, vármegyei szövetség à 50,000 = 25.000,000 = 30.000,000, szolgálati érem eladásából 25.000,000, szakkönyvek eladásából 12.000,000, Tűzrendészeti Közlöny előfizetéséből (700 előfizető à 80,000) 56.000,000, Tűzrendészeti Közlöny hirdetéseiből (12 hirdetés) 14.000,000, 1 tisztvizsga díja 600,000, segélyző-pénztártól adminisztr. költségre 5.000,000, előre nem látható 26.000,000, összes bevétel 204.839,821 K. *Kiadás:* Házbér 15.000,000, fűtés, világítás, takarítás, telefon 4.000,000, irodai és postai kiadás 3.000,000, tisztviselők tiszteletdíja (15, 12, 12, 5 millió) 44.000,000, utiköltségek és napidíjak 4.000,000, tanfolyamok rendezése 16.000,000, kezelési nyomtatványok 2.000,000, szolgálati érem és szalag 22.000,000, Tűzrendészeti Közlöny nyomása és expedíálása 25.000,000, Tűzrendészeti Közlöny kiadása és papirkészlet beszerzése 21.000,000, szerk. és kiadó tője 24.000,000, tisztvizsgadíj 600,000, tanszer és könyvt. szaporítása 500,000, előre nem látható 20.000,000, maradvány (100) 3.739,821, összes kiadás (100) 204,839,821 K. — Budapest, 1925. évi január 1. Gróf Széchenyi Viktor elnök, Kuhárszky László főtitkár.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége június 20-án tartotta választmányi ülését Mátrai Antal alelnök elnöklésével a tagtestületek képviselőinek élénk érdeklődése mellett.

Az ülés első részében Kállay Imre főtitkár a salzburgi nemzetközi tűzoltókiállítás, valamint az esztergomi tűzoltóversenyek és szövetségi ülések programját ismertette és a testületek figyelmébe ajánlotta.

A második részben az új tűzrendészeti kormányrendelet ismertetése és magyarázata került sorra, mely alkalommal a rendelet azon pontjai képezték a magyarázat és az ezzel kapcsolatos vita tárgyát, mely pontok főrészen a budapesti gyári és önkéntes tűzoltótestületeknek viszonyait vannak hivatva szabályozni, u. m. a régen vajdó és sok kellemetlenséget okozó egyenruhakerdesre vonatkozó rendelkezések, a szomszédságba nyújtandó segítség, a tűzrendészeti hatóságok jogkörének kiterjesztése, a jelen voltak osztatlan érdeklődése mellett tárgyalattak le.

Napirend után Kállay főtitkár indítványára a választmány egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a szövetség elnökének Breuer Szilárd főparancsnoknak 40 éves fővárosi tiszti jubileumát méltó módon megünnepli, az ünnepségbe az egész magyar tűzoltótársadalmat, a hatóságokat és a tűzoltósággal együttműködő intézményeket is belevonja, az ünnepeltnek egy ezüst babérkoszorút nyújt át és igyekszik az ünnepélyt impozánssá és felejthetelenné tenni. A rendezéssel és az ezzel kapcsolatos összes teendőket Mátrai Antal alelnök, Kállay Imre főtitkár és Vágó Zoltán titkár bizattak meg a választmány által. A részletes program és a szükséges utasítások átvétele végett július 2-ára értekezletet hívtak egybe, amelyen azután a rendezőbizottság beszámolt a végzett munkákról, ismertette az ünnepély részletes sorrendjét és kiadta a résztvevőknek a szükséges rendelkezéseket.

A budapesti szövetség és a fővárosi hivatásos tűzoltóság július 5-én ünnepélyt rendezett Breuer Szilárd főparancsnok, fővárosi tűzrendészeti felügyelő, a szövetség elnökének 40 éves hivatali jubileuma alkalmából a kunutcai közp. tűzoltólaktanyában. A reggeli órákban a hivatásos csapat tisztikara valamint legénysége és az önk. testület üdvözölte a jubiléum emléktárgyak átadása kapcsán. Ezalatt felvonultak a laktanya udvarán a hivatásos

csapaton kívül az összes budapesti önkéntes és gyári tűzoltóságok, amelyekhez a környékbeli városok és községek, gyárak csapatai is csatlakoztak úgy, hogy mintegy 1200 tűzoltó jött össze a nagyszámu, s illusztris közönségen kívül. A küldöttség által meghívott ünnepeltet a csepeli löszergyári tűzoltóság zenekara által előadott Himnusz hangjai fogadták, majd *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsos üdvözölte a belügyminisztérium, *Barczen Gyula* tanácsnok a főváros tanácsa, *Dr. Marinovich Imre* alelnök az orsz. szövetség, *Mátrai Antal* alelnök a budapesti szövetség és a Gyáriparosok Orsz. Szövetsége részéről, átnyujtván az ünnepeltnek a budapesti szövetség diszes ezüst babérkoszoruját. Azután *Dr. Marinovich Jenő* főkapitány beszélt az államrendőrség nevében, *Dr. Felkay Ferenc* főjegyző a főváros tanácsának elnöki ügyosztálya, *Csepreghy Pál* újpesti főparancsnok a környékbeli, *Vida Pál* a vidéki tűzoltók, *Dr. Körmöczy Emil* igazgató a budapesti önk. mentők, *Bencze István* főparancsnok a fővárosi vámőrség nevében, *Nessi Gyula* és *Végh János* elnökök emléktárgy átadása kapcsán a budapesti és az orsz. kéményseprőegyesület részéről, továbbá *Fenyvesi* elnök az orsz. mozi egyesület elnöksége részéről ezüstserleg átnyujtása kapcsán, az Opera és Nemzeti színház, a színházi igazgatók, az artista egyesület, a nyugdíjas fővárosi tűzoltók, a volt tanfolyamhallgatók kiküldöttei. Végül az ünnepelt köszönte meg néhány szóval a nem várt kitüntetést, mire a Szózat hangjai mellett az ünnepély véget ért és következett a diszfelvonulás az utcán. Először jöttek a fővárosi tűzoltóság szerelvényei sorrendben összeállítva és vágatva, kürtszóval, az autók szirénajelzéssel; azután a csapatok *Kállay Imre* szöv. főtitkár vezetésével, zeneszóval, kitűnően sikerült szép díszmenetben. A rendet a budapesti államrendőrség tartotta fenn.

H I R E K.

A Magyar Tűzoltóság Könyve végre megjelent. Egy fél évnél hosszabb idő előtt határozta el az orsz. szövetség elnöksége, hogy e könyv szerkesztésére hattagu bizottságot küld ki, míg végre most megjelent a 333 oldalra terjedő és számos ábrával díszített könyv, nem azzal a bő tartalommal ugyan, melyet az időközben feloszlott bizottság a kiadók rendelkezésére bocsátott volt, mert több szakcikket nyomdai és kiadói akadályok miatt el kellett hagyniok, mindazonáltal főleg történelmi és közigazgatási olvasmányként számottevő összeállításban, s mint ilyen, hézagpótló és minden tűzoltónak, tűzrendészettel foglalkozónak nélkülözhetetlen kézikönyvét képezendi. Tartalma két részre oszlik. Az első rész egy költeménnyel kezdődik, a cikkek sorozatát pedig megnyitja *Dr. Tomcsányi Kálmán* min. tanácsos „a tűzoltóság és társadalom” c. cikkel. Ezt követi gróf *Széchenyi Viktor*, *Dr. Marinovich Imre*, *Breuer Szilárd*, *Vida Pál* életrajza, továbbá intézményünk orsz. szervei,

az orsz. szövetség története *Kuhárszky László* tollából 89 oldal terjedelemben. Következik a budapesti szövetség története *Kállay Imre* összeállításában, a fővárosi hivatásos tűzoltóság 50 éves múltjának története, majd *Dr. Koncz Endre* osztálytanácsos ismerteti a sárospataki diák-tűzoltóságot. A II. rész tartalma: a tűzrendészet jogrendszere, *Dr. Marinovich Imrétől*; törvények és rendeletek *Kuhárszky László* összeállításában; tűzrendészeti hatóságok és fellebbezési fórumok, *Dr. Koncz Endrétől*; a tűzrendészet és építkezésről, *Breuer Szilárdtól*; a tűzoltóság szervezése, *Erdély Ernőtől*; házi és községi vízkészlet, *Papp Ferenc* től; tűzoltók az első segélynyújtás szolgálatában, *Dr. Balogh Dezsőtől*; a tűzoltóságok pénzügyi kérdéseiről, *Vida Páltól*; a film (mozi), *Dittrich Józseftől*; a kéményseprés tűzrendészeti fontossága, *Dr. Dobsa Lászlótól*; az első beavatkozásra szánt tűzoltóeszközök, *Teasdale Ottótól*; a takarmány raktározása és a cséplés tűzrendészete, *Papp Ferenc* től; a községi tűzoltószerkek, *Breuer Szilárdtól*; az első magyar tűzoltóság (debreceni diákcsapat), *Dr. Roncsik Jenőtől*; a tűz keletkezési okai, *Teasdale Ottótól*. Mint ebből is látható, a könyv felette gazdag tartalommal jelent meg és a szerkesztőség nagy ambícióját mutatja az, hogy még egy második kötetre való műszaki anyagot készített elő, mely azonban — sajnos — ezuttal sajtó alá nem kerülhetett és mely az almanachszerű könyvből valószínűleg szakkönyvet csinált volna. A könyvre előre gyűjtött előfizetőknek a könyvet a kiadók (nem az orsz. szövetség irodája) küldik meg és további rendelések is ade. intézendők (Budapest VII., *Hermína-ut 67. sz.*).

A dunántuliak kérése a termés betakarításának megkönnyítésére. Veszprém, Fehér, Tolna, Baranya és Vas vármegyék mintegy 60 községe küldöttséggel járult *Mayer János* földművelésügyi miniszter elé. A küldöttséget *Dréhr Imre* enyingi képviselő vezette és előadta a községeknek azt a kérését, hogy a 44,200. számú tűzrendészeti szabályrendeletet a dunántuli községekre enyhébben alkalmazzák a kalászos termés betakarításánál. Azt kérik, hogy a tűztávlati távolság ne a gazdasági melléképületektől számíttassék, hanem a lakóházaktól, mert különben a Dunántulon a termés betakarítása lehetetlenné válik. A közös szérűrendszer megvalósítása ugyanis máról holnapra elháríthatatlan akadályokba ütközik a községek fekvése és a közös legelő hiánya miatt. A földművelésügyi miniszter a legmesszebbmenő támogatását helyezte kifizetésbe, a belügyi államtitkár pedig kedvező előterjesztésre tett ígéretet. (Lásd a rendeletet.)

A budapesti önk. mentőegyesület (V, *Markó-u. 22. sz.*) gépkocsijárműre való áttérés miatt feleslegessé vált, jó mentőkocsikat ad el vidéki mentőintézményeknek.

Breuer Szilárd fővárosi főparancsnok, orsz. szöv. alelnök, ezuton is hálás köszönetét nyilváníja mindazoknak, akik őt 40 éves hivatali jubileuma alkalmából üdvözlésükkel felkeresték.

A belügyminiszter ur öngyméltósága a f. évben is kiutalta tűzoltóintézményeinknek a szokásos évi segélyt és pedig: az orsz. szövetségnek 30.000,000 K-t azon kikötéssel, hogy az főleg és elsősorban a legközelebb rendezendő orsz. tiszti tanfolyam céljaira fordíttassék, a budapesti önk. testületnek 3.000,000 K-t, mint e tanfolyam törzscsapatának.

A szentesi önk. testület július 26-án diszgyakorlat-tal és diszközygyűléssel egybekötött tűzoltónapot és nép-ünnepélyt rendez.

Csákvár község március hó 17-én lélekemelő ünnepet ült. Ekkor díszítette fel Dömötör Géza móri főszolgabíró a Ferenc József király által alapított díszéremmel Goldschmied József csákvári tűzoltóparancsnokot és néhány ügy-buzgó tűzoltóbajtársát. Ez alkalommal a község képviselő-testülete rendkívüli közgyűlést tartott a járási főszolgabíró elnökielte alatt, melyhez kivonult a 80 főből álló helybeli és környéki tűzoltócsapat is. A közgyűlést Dömötör főszolgabíró nyitotta meg, mélyen szántó hazafias szép beszédet mondott, melynek végeztével feltűzte a kitüntettek mellére a királyi díszérmet. Ezek után Vida Pál vármegyei szöv. titkár a megyei bajtársak nevében üdvözölte az érdemes tűzoltókat, köztük különösen Goldschmied József parancsnokot, ki mint járási tűzfelügyelő is kiváló szolgálatot tett évtizedeken át a megyei tűzrendészet terén. A község nevében Germán Imre főjegyző köszönte meg a derék öreg tűzoltóknak Csákvár tűzvédelme érdekében kifejtett munkásságukat. A kitüntetett tűzoltók nevében Goldschmied József parancsnok mondott lendületes szavakban köszönetet az érdemelismerésért. Délután tanulságos tűzoltógyakorlatot mutattak be a csákváriak Vida Pál tűzoltószövetségi titkár előtt.

A sopronmegyei tűzoltószövetség legutóbbi közgyűlésén Gévay-Wolff Lajos alispán, elnök nyújtotta át vitéz Simon Elemér főispánnak a királyi díszérmet, amelyet mint a répeccsáfordi önkéntes tűzoltóegyletnek 30 éven át volt parancsnoka érdemelt ki. A szövetség közgyűlését nyilvános ünnepség követte, amelyen a főispán osztotta ki a díszérmetek Gévay-Wolff Lajos alispánnak, a vármegyei tűzoltószövetség elnökének, Guzmits Gusztáv tűzrendészeti felügyelőnek és a megye különböző részeiből 16 érdemes társának.

A lengyelországi szövetség meghívót intézett a magyar orsz. szövetséghez, melyben meghívja a július 4—5. napjain Lembergben tartandó gyűlésére. E gyűléssel kapcsolatosan ünnepelték a kis Lengyelország szövetségének jubileumát. A szívélyes levélhez 10 drb. kedvezményes vasuti jegy-igazolvány (50%) volt mellékelve és egyben jelezték, hogy három tagját a kiküldendő bizottságnak a város vendégül tekintik, s hogy szeretnének velünk állandó érintkezést létesíteni. Sajnos, a meghívó elkésve érkezett és szövetségünk elnöksége már nem intézkedhetett a kiküldetés tárgyában.

A boldogi önkéntes tűzoltótestület június 21-én tartotta a testület 15 éves fennállásának jubileumát és zászlájának szentelési ünnepélyét. Ünnepi szent misével kezdődött az ünnepség a temetői kápolnánál, melynek végeztével Klárik László esp. plébános, pápai kamarás végezte a zászlószentelési szertartást. A zászlóanyai tisztet Ujváry Lászlóné látta el. A szentelés végeztével a messze környékről megjelent tűzoltótestületekből alakított század Bruckner Jenő boldogi parancsnok, községi főjegyző vezénylete alatt felvonult a templomterre, hol az ünnepi beszédet is ő mondotta. Majd Kepes István boldogi kisgazda köszönte meg a tűzoltók önzetlen munkásságát, s a zászlószögek beverése végeztével a 4 legrégebben szolgáló boldogi tűzoltó részére a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által adományozott szolgálati érem osztatott ki. Ezután a század a modern és tágas betonszertárba vonult, holekkorra terített asztalok körül a vendégeket. Megjelentek a polgári notabilitások kivált az ecsédi önkéntes tűzoltóság Szöke Benedek járási tűzrendészeti felügyelő vezetésével 10 taggal, a hatvani önkéntes tűzoltóság Király Sándor vezetésével 15 taggal, a hatvani cukorgyári tűzoltóság Pintér szakaszparancsnok vezetésével 20 taggal.

Zalaegerszeg városa tűzoltóságát nagyban reorganizálta, amennyiben 10 főnyi fizetett őrséget állított be, utcalocsoló autót rendelt, melyen 1000 literes motoros szivattyú van és egy utánaakasztható 700 literes motoros fecskendő, a vízhiányra

való tekintettel pedig 6 drb. víztartányt létesített, a 60,000 l. vízzel, melyek egymástól 600 m. távolságra vannak. A nagy szivattyú fogja ezekből szállítani a vizet a kisebb fecskendőnek. A fogolytábor vízvezetékének a városba való bevezetése egyelőre nincs tervbe véve.

Tűzoltó-ünnep Tárnokon. Vitéz Halász Ferenc, Fejér vármegye Váli járás tűzrendészeti felügyelője, az ő járásában 4—5 község tűzoltóságát összevonva, versenyyakorlatokat szokott tartani. Egy ilyen gyakorlat volt folyó hó 14-én Tárnok községben. A gyakorlaton résztvettek: a helybeli, érdi és sóskuti önkéntes testületek tűzoltói. Jelen volt még a Tordasi Önk. Tűzoltó Testület. A megnyitó beszédet Dr. Czenner Zoltán Kálmán egyesületi társelnök mondotta. A Poszmik András szakaszparancsnok által vezetett csapatok zeneszóval felvonultak a gyakorló térre. A verseny állott: a csapatok rendgyakorlatából, fecskendők és létrák iskola- és gyorszereléséből és a helyszínen feladott jelképes tűztámadásból. A tárnoki szakasz Mikulásik László alparancsnok, az érdi Eisman Ferenc szakaszparancsnok, a sóskutit Román Róbert parancsnok vezényelte. A bíráló-bizottság 5 tagból állott: Dr. Czenner Zoltán Kálmán egy. társelnök, Mikulásik Viktor helybeli parancsnok, Lukács Antal érdi parancsnok, Hrenkó Lukács sóskuti alparancsnok és a tordasi alparancsnokból. A versenydíjat, egy szép virágokkal telt virágkosárákat, a tárnoki szakasz nyerte el, amit Tremkó György egyesületi elnök szép beszéd keretében adott át. A versenytéren a tárnoki dalárda Viczing Tamás tanító, az egyesület titkára vezetésével működött közre. Verseny után a testületek zeneszóval vonultak a Viczing-féle vendéglőbe, ahol tánc volt reggelig. A bevétel tűzoltó-felszerelésre lett fordítva.

A vaiszlói önkéntes testület június 28-án ünnepelte fennállásának 25-ik évfordulóját zászló-avatással és szolgálati érem kiosztással kapcsolatban. A zászlóanya gróf Benyovszky Mórincné volt. Az ünnepély méltatása és hazafias szavak, majd a szolgálati érem kiosztása után diszközygyűlés tartatott, amelyen Morvay Ferenc elnök a testület 25 éves történetét olvasta fel. A délután és est folyamán pedig színelőadást tartottak, mégpedig 2 vigjátékot és egy drámát adtak elő irredenta énekszámok keretében.

Putnokon június 18-án ünnepelte a község képviselő-testülete és közönsége az önkéntes tűzoltók vezetőit abból az alkalomból, hogy a kormány díszéremmel tüntette ki őket. Az ünnepségen megjelent Dr. Söldos Béla főispán, akit az állomáson a tűzoltóság teljes létszámban fogadott és Dr. Séress István egy. elnök üdvözölt. Majd a község-házára vonult a menet, ahol a képviselőtestület diszülése keretében először Pájer János esperes tartott beszédet, utána Söldos főispán letkesítő szavak kíséretében feltűzte az érmet az ünnepelték: Friedl György t. b. főparancsnok, Gööz Bertalan parancsnok, Kovács János szakaszparancsnok és Dr. Urszinyi Gyula egy. orvos mellére. Végül Juhász László ref. esperes beszéde fejezte be a gyűlést, amelyben megemlékezett a kitüntetett férfiak érdemeiről és a főispánnak a község köszönetét s hálaát fejezte ki. Az ünnepély hivatalos részének lezajlása után a fűrdő kertjében uzsonna várta a megjelent vendégeket, ahol a tűzoltóság precíz gyakorlatot mutatott be.

Tűzoltók könyve II. Mult számunkban jelentettük, hogy e címen egy zsebkönyv jelent meg, mely alighanem folytatódni fog. A folytatás megjelent: egy kis füzet, mely a legújabb tűzrendészeti kormányrendeletet tartalmazza. Ára állítólag 10,000 K.

Levente nap volt június 21-én Gödöllőn, melyet a járás szolgabírája rendezett a járásbeli községek leventecsapatai részvételével és versenyeivel kapcsolatosan. A verseny egyik pontja a tűzoltói gyakorlat volt, melyen az első díjat a rákosligeti leventecsapat nyerte el.

A Budapesti önkéntes mentőegyesület igazgatótanácsa Breuer Szilárd tűz.-főparancsnoknak 40 éves városi szolgálatának jubileuma alkalmából az arany mentő-érmét adományozta és azt Dr. Körmöczy Emil igazgató-orvos vezetése alatt küldöttéleg nyújtotta át az ünnepeltnek.

A diósgyőri m. kir. vasgyár tűzoltó-testülete augusztus 20-án ünnepi 30 éves fennállásának jubileumát.

Petróleum-tankhajó robbanása fordult elő április 25-én a hamburgi kikötőben, ahol a hajón hegesztési munkákat végeztek, s a hegesztő lángja okozhatta a tank belsejében felgyülemlett gőzök robbanását. A robbanás oly erős volt, hogy a hajót szétdobta, a rajta dolgozó munkásokat egy 25 m. magas házon keresztül 110 m. távolságra dobta, természetesen összeégve és törve. A rakpart faszerkezete és a kiömlött olaj tüzet fogott és 5 órségnek adott dolgot.

Kitüntetett tűzoltók. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén huszonöt éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmét a macklári tűzoltóság kebeléből Szabó Gyula vármegyei tűzrendészeti felügyelő és Sebők Lajos tűzoltóparancsnok részére, a törökszentmiklósi tűzoltóság kebeléből Dr. Gosztonyi Ignác testületi orvos, Schwarcz Lipót szakaszparancsnok, Zafir Miklós szertárnok, Tarjáni János őrparancsnok, idősb Seres István és Gyenes István őrvezetők és Husi Gyula mászó részére, a váci önkéntes tűzoltóság kebeléből Tauber Ferenc parancsnok és Csitneki Antal motorfecskendőmester részére, a rákospalotai hivatásos tűzoltóság kebeléből pedig Steer Sándor parancsnok részére adományozta.

A celluloid-kormányrendelet értelmében minden celluloidkészlet tartásához előzetes tűzrendészeti hatósági engedély kell. Hogy e tekintetben a rendeletnek elég tétesség, elhatározta a budapesti előjárók értekezlete, miszerint plakáton fogja felhívni a kereskedőket, iparosokat celluloidkészleteik bejelentésére. E bejelentések alapján eljár azután a tűzrendészeti bizottság a helyszínén, ellenőrzi a rendelet végrehajtását, s egyben nyilvántartót fektet fel ezen tűzveszélyes anyag raktáiról, melyeknek ellenőrzését ezután rendszeresen fogja eszközölni. A rendeleten egyébként a minisztérium azon módosítást eszközölte, hogy a 10 kg.-nál kisebb mennyiség és ásványi anyagokkal töltött celluloidot feldolgozó késes iparosoknál eltekint attól, hogy azok műhelye lakás alatt ne lehessen, mert a celluloid e neme kevésbé tűzveszélyes, nem lesz gépileg megmunkálva és kis mennyiségben is tartatik ott. A fővárosi ker. előjárók említett értekezletén Dr. Szalay Sándor elnök lelkes szavakkal üdvözölte végül Breuer Szilárd főparancsnokot 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából.

Verébfészkek a transzformátorszekrényben. Debrecen város külterületén lévő egyik transzformátoroszlop-szekrénybe, tekintettel a nagy lakásinségre, egy ifju verébpár költözött be, s puha, meleg fészket rakott magának, ahol a verébmama szabályszerűen le is rakta tojásait, a tojásokból ki is keltek a fiókák, s örültek a jó meleg nyári időnek. A szekrény megvédte őket az idő viharai elől, rakoncátlan gyermekek nem rombolhatták szét családi otthonukat, szóval megvolt mindentük, amit a mai nehéz időben egy verébcsalád és a verébfiókák megkövetelhetnek maguknak az élettől. De hajh! szomorú és gyászos vége lett a családnak! Az egyik verébfioka, mikor szülei az ugrándozásában és szárnypróbálgatásaiban gyönyörködtek a transzformátorszekrény belsejében, bohó szárnycsapkodásával, szeleburdiságával rövidzárlatot okozott, felgyúlt a

puha fészkek és az egész család a keletkezett tűzben lelte szörnyű halálát. A kivonult tűzoltóság már csak a beállott halált konstatálhatta, de elégett a vezetékek egy része is. Tanulság: a lakásinségben levők, még ha verebek is, ne költözzenek a transzformátorszekrénybe.

Vándortanfolyam. Démusz Lajos, Békés vármegye tűzrendészeti felügyelője Orosházán hatnapos vándortanfolyamot tartott az önkéntes tűzoltók részére.

A szentesi önk. testület július 26-án tűzoltónapot rendez gyakorlat, diszközgyűlés és népünnepély kapcsán.

Hírek Debrecenből. Dézsi István debreceni hivatásos tűzoltótiszt június 1-én 33. évi szolgálat után nyugdíjba vonult. — A város tanácsa, méltányolva érdemeit, teljes összegű nyugdíjat állapított meg részére. — Dézsi István tőzoltótiszt egy emberfeletlen át állott a tűzoltóügy szolgálatában és az ez idő alatt előfordult tüzesetek és a tűzoltóság, valamint mentők egyéb tevékenységénél részben mint beosztott, részben mint önálló vezénylő vett részt. A háboru alatt a megfogatkozott debreceni tűzoltóság emberfeletti munkájából alaposan kivette a részét. A múlt évben a XXV. éves kir. díszérmével lett kitüntetve. — Debrecen város törvényhatósági bizottsága felírta a belügyminiszter urhoz Dézsi István tőzoltótiszt nyugdíjazásával megüresedett és a X. fizetési osztályba sorozott hivatásos „tőzoltótiszt“-i állás betöltésének engedélyezése iránt. — Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltósága által folyó évi augusztus 17-től 27-ig rendezendő tűzoltói szaktanfolyam iránt Hajdu vármegyében és a környéken élénk érdeklődés mutatkozik. Pákozdy Sándor vármegyei alispán elrendelte, hogy Hajdu megye minden községe és városa legalább 2 hallgatót köteles a tanfolyamra kiküldeni. Azonban egyes községek 5-6 hallgatót is bejelentettek. A tanfolyamra még Szabolcs vármegye egyes tűzoltóságai is beneveztek. — Debrecen város tanácsa em. drb. 50. létes. Rába személyautóútra épített betegszállítókoszt rendelt a győri Magyar Vagon-és Gépgyártól.

A német tűzoltó-mérnökök most lezajlott ulmi gyűlésén oltási kísérletek is lettek bemutatva égő magnéziumpor és electronfémforgács oltására. Többféle eljárás közül még a legjobbnak bizonyult az olajjal itatott homokkal való betakarás. Ennek hátránya csak az, hogy a homok gépi szórására még nincs megfelelő készülék és hogy nagymennyiségű homokot kell készletben tartani. Minden műhelyben kell tehát kisebb készletet tartani, hogy a tüzet már keletkezésében lehessen elfojtani. A vízzel való oltásuk ugyanis eredménytelen, sőt veszélyes, mert robbanásszerű tünetekkel jár.

A törökszentmiklósi önk. testület 1925. augusztus 2-án ünnepi fennállásának ötvenéves jubileumát. Az ünnepély sorrendje: augusztus 1-én délután a kormány képviselőinek, az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének és a vendégek fogadtatása. Este 8 órakor az Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülése a községháza dísztermében. Este 9 órakor ismerkedő-est a Kaszinóban. Augusztus 2-án, vasárnap reggel 6 órakor zenés ébresztés. Reggel 8 órakor táborig misé és református isteni tisztelet a Kossuth Lajos-téren. Utána az ujonnan készült zászló megáldása mindenik felekezeti lelkész által. Délelőtt 10 órakor diszközgyűlés a községháza dísztermében, melynek tárgysorozatában a testület ötvenéves történetét ismerteti Dr. Gulyás Flórián alelnök, azután következik a királyi díszérmék és a szolgálati érmék kiosztása. Délután 4 órakor a törökszentmiklósi önk. testület diszgyakorlata, délután 5 órakor a vármegyei önk. testületek versenye lesz a Kossuth-téren, azután 7 órakor népünnepély, tűzijáték és táncmulatság a községi Vigadó kertjében.

A cibakházi önkéntes tűzoltótestület 1925. június 3-án érte el alapításának 25-ik évfordulóját és ez alkalommal egy modern őrtanya és szertár felépítését határozta el. A testület május utolsó vasárnapján leleplezte az őrtanya falába elhelyezett márvány emléktáblát, amelyet a világháboruban elesett, hősi halált halt — eltűnt bajtársak emlékére készítettett. Az emléktáblán 5 bajtárs neve van. A leleplezésre nagyszámu közönség, egyletek, körök (zászlók alatt), s az elesettek házzátartozói jelentek meg. Az ünnepi beszédet Lucskay János elnök mondotta, — alkalmi költeményt szavalt ifj. Sinka László bajtárs, — a tűzoltótestületi dalkar pedig alkalmi éneket adott elő. — A szép ünnepély a Himnusz és Hiszekeggyel ért véget.

Segélyzőpénztári befizetések 1925. évre. Parád 26 tag, Bódé 79 tag, Szentés önk. 23 tag, Kolontár 54 tag, Tósok 57 tag, Tósokberénd 61 tag, Csépa 40 tag, Ajka 75 tag, Nemesrámos 105 tag, Ujpest magyar pamutipar 34 tag, Dunaharaszti 32 tag, Szentendrre 22 tag, Sashalom 46 tag.

A Tűzr. Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

1.600,000 K-val: Budapesti Részvényserfőzde.
1.200,000 K-val: Ganz-Danubius waggongyár.
560,000 K-val: Tolna vm. alispánja.
420,000 K-val: Szolnok vm. alispánja.
260,000 K-val: Föv. anyagszertár.
240,000 K-val: Somogyvisonta előlj., Köveskál körj., Báté körj., Zalagalsa körj.
160,000 K-val: Lébény előlj., Dreher Antal serfőzde.
160,000 K-val: Hruska Lajos fõp., Láng L. gépgyár, Virág József, Wasei Emil.
85,000 K-val: Békéscsaba városi önk. tűz. t.

50,000 K-val: Csávoly nagyközs. Levente egyesület, Bihar megye alispán, Rábaszovát előlj., Alsóság előlj., Nemescsó előlj., Anga előlj., Senta önk., Tetétlen előlj., Szendrõs előlj., Csóvár előlj., Apátistvánfalva előlj., Máv-gépgyár Budapest, Mindszentkálja előlj., Szentbékállá előlj., Nagyfüged előlj., Bakonyoszlop előlj., Ürmõ előlj., Kunbaja előlj., Gölle előlj., Szil önk., Homorogd előlj., Monaj előlj., Tomor előlj., Trizs előlj., Atány előlj., Érsek-vadkert előlj., Tura előlj., Bodonhely előlj., Fertõszentmiklós előlj., Bánréve előlj., Hét előlj., Málé előlj., Sajópüspöki előlj., Bánhorvát körj., Borsodnádásd körj., Dédes körj., Biró Antal Debrecen, Csikéria előlj., Nagyberki előlj., Bodrog előlj., Csombárd előlj., Hetes előlj., Juta előlj., Csesznek előlj., Kaposzentbenedek előlj., Zalabesnyõ körj., Nemeskér előlj., Nagybjajom jegyz., Lövõ előlj., Hajdudorog önk., Kaba előlj., Felsőszkõ körj., Szigetmonostor előlj., Somogyacsa előlj., Andócs előlj., Fiad előlj., Galgagyörk előlj., Berzenye előlj., Dombegyháza előlj., Katymár előlj., Kaposmérõ előlj., Bakonyaszeg előlj., Kisberki előlj., Hegy-falu előlj., Kaposujlak előlj., Magyarkimle előlj., Kartal előlj., Simontornya önk., Kaba önk., Hobol előlj., Felső-irég előlj., Kerekbõszõrmény előlj., Alsónémedi előlj., Istváni jegyz., Sárvár nagyközség, Mosondarnó körj., Horvátkimle önk., Pecõlõ előlj., Lengyeltóti előlj., Süttõr előlj., Makkoshetye előlj., Alsópor előlj., Zsédény előlj., Keményegerszeg előlj., Ivánegerszeg előlj., Felnémet előlj., Rábabogyoszló előlj., Répceszentgyörgy előlj., Felszopor előlj., Rábakövesd előlj., Malvány előlj., Felsőszecsteleste előlj., Márianosztra előlj., Biharkeresztés előlj., Szarvaskend előlj., Hosszupályi előlj., Nagybaracska előlj., Nagyatád előlj., Kirka-apáti előlj., Pécel előlj., Beregbõszõrmény előlj., Zamárdi előlj., Felsőcsatár előlj., Pásztó önk., Levél előlj., Ószentivimre előlj., Soltszentimre előlj., Rajka előlj., Sürdõ előlj., Taszár előlj., Orci előlj., Kaposhomok előlj., Gõr előlj., Deszk előlj., Mezőkövesd előlj., Mátraszõllõs előlj., Keresztespüspöki előlj., Jánoshida előlj., Hetes előlj., Kele-már előlj., Komáromos előlj., Perbál előlj., Ujhartyán előlj.,

Tard előlj., Heves előlj., Erdõtelek előlj., Hács előlj., Mihályfa előlj., Dunaharaszti előlj., Sály előlj., Sámsonháza előlj., Perõcsény előlj., Zsebeháza előlj., Vadosfa előlj., Magyarkeresztur előlj., Gõmõrszõllõs előlj., Tárnokrét előlj., Markotabõdõge előlj., Órszentmiklós előlj., Héder-vár előlj., Beleg előlj., Szigliget előlj., Hegymagas előlj., Nemesördemic előlj., Battonya előlj., Kercseliget előlj., Bácsborsód előlj., Cserépfalu előlj., Akány löszolgabírói hiv., Rimamurányi vasmû r.-t., Váchartán előlj., Kispest városi tanács, Alsópaty, Novaj előlj., Kadarkut, Tiszaug önk. tűz. t., Tápíószentmiklós, Gyõrszentiván, Tápíóicske, Peszeradacs, Tiszavalk, Igal, Teklafalu, Birtis, Magyarujfalva, Várad, Borota előlj., Kamond önk. tűz. t., Szõczi Árpád, Máv. északi fõmûhely, Máv. nyug. p. u. mûsz. kocsimûhely, Tokod előlj., Sátoraljaújhely városi tanács, Mozsgó körj., Cigánd, Kárafalva, Mecsér, Nagyhárs, Tizsanána, Borsódszemere, Tápíósáp, Endrõc, Szentlõrinc-káta, Karáncskeszzi, Gérce előlj., Lapujtõ körj., Mosonszentpéter előlj., Búzzú körj., Ostoros, Monor, Csorna, Ásvány, Péteri, Péterkeresztur, Zagyvaróna, Mosonszentmiklós, Bóca, Nagyléta, Sárszentlõrinc, Láca, Szentsimon, Felsõhangony, Bükkezerc, Kõlesd, Bárdudvarnok, Toponár, Torbágy, Mezőszentgyörgy, Hort előlj., Szombathely polgármesteri hiv., Luka László par., Tárnok önk. tűz. t., Hosszuperesztég, Balassagyarmat körj., Buzsák, Körmend, Vásárosmiske, Pinye, Rákospalota előlj., Zala-bér körj., Akasztó, Hódascsepány, Bolyak előlj., Nagykáta, Szigetvár önk. tűz. t., Magyarhomorogd, Nagybörzsöny előlj., Wittinger Ödön Tolna, Galambok, Dáka, Rinyaujnép előlj., Csorna önk. tűz. t., Kistálya, Vatta, Gyõngyõstarijan előlj., Eszterháza körj., Hegyeshalom önk. tűz. t., Borsódeszt, Fadd, Egerfarmos előlj., gróf Batthiány Gyula Budapest, Mezőnyárad, Vácrátót, Mosonszentjános, Felsõdobsa, Alag, Bugyi előlj., Sugár István ker. vál. Szolnok, Hajduszoboszló, Ercsi önk. tűz. t., Solt, Homokosszentgyörgy, Sajószent-péter, Borsógyõr előlj.

75,000 K-val: Kunmadaras előlj.

74,000 K-val: Rákoscscaba előlj.

73,880 K-val: Jászkesér előlj.

68,000 K-val: Rákóczi-falu.

60,000 K-val: Abádszalók, Veszprémvársány, Nagy-rév, Magyarzombathely, Tiszszentimre, Sikátor, Kun-szentmárton, Vezeény, Törõkszentmiklós, Szajol, Tisza-püspöki, Hercegfalva, Mernye, Somogyaszaló előlj., Tisza-földvár önk. tűz. t., Cserépfalu, Kuncsorba, Kõcs, Bakony-szentlászló, Mezõtúr, Szihalom, Lõkut, Olaszfalu előlj.

59,300 K-val: Kaposvár város.

50,000 K-val: Csépa előlj.

46,666 K-val: Vitnyéd előlj.

43,000 K-val: Keszõhidegkut előlj.

32,000 K-val: Szabadjakabszállás előlj., Bartók Ödön Budapest, Kaiser Pál Szil, Cserénfa, Nemeskeresztur, Nyalka előlj., Pázmándfalu, Mór önk. tűz. t., Nyulfalu, Somoskõuj-falu, Rakoca, Magyaróvár, Jásztelek előlj.

20,000 K-val: Domony, Tõkõl, Pacsa előlj.

Felelõs szerkesztõ: **Dittrich József** okl. gépész-mérnök, székesfõvárosi tûzoltó fõtiszt.

Felelõs kiadó: **Kállay Imre** szfõv. hiv. tûzoltó fõtiszt.

Munkatársak: Kállay Imre szf. hiv. tûz. fõtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tûz. fõtiszt, dr. Rontsik Jenõ Debrecen hiv. fõp., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezsõ Csepeli löszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tûz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész-mérnök, Szokoly Endre hírlapíró, önk. tûz.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!
Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kilõ kristály

Cukrot 12 ezer
koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.
VI. kerület, Andrásyút 39. szám.
A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

Szerkesztő postája.

Koppányszántó. Tűzoltótiszti vizsga csak az orsz. tűzoltószövetségnek tehető az ott kapható szabályzat szerint. E kérdést legközelebb a belügyminisztérium fogja szabályozni.

Sleisz József Reck. A tiszti vizsga kérdése még nincs végleg rendezve, mert az erre vonatkozó miniszteri

rendelet még nincs kibocsátva. A parancsnoki tisztet addig csak fogadja el, ha arra ambíciót érez magában.

Dr. R. I. Debrec., N. S. Bpest. Cikket közölni fogjuk.

Közjegy. B.-olaszi. Levelét átadtuk a szöv. irodának.

Felsőjózsa. Akinek nem inge, ne vegye magára.

Általánosító célnak nincs benne; ez ellen mi is tiltakoznánk. A hír nem itt készült, hanem beküldetett.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: József 81—85 ::: Sürgőny cím: 22—26 MÁTRAI ::: Telefon: 22—26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95—50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
harang- és fémöntöde

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220—222. szám

Sürgőnycím: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90—02 és 90—03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-i., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72—09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapítatott 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vágsház mellett

„ERICSSON”

(Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest.

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 89-61.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31—83

Budapest egyedi családi szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári évadban nyitva.
::: Naponta :::
katonazenél!

SPORT

érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz-, Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkszámjára lehet beküldeni. Csekkjára minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képv., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, Budapest szfv. tűzoltófőparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltófőparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kálna Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Törökszentmiklós.

Mindenkor igaz öröm tölti el az igazi tűzoltó lelkét, amikor valamely testület félszázados fennállásáról értesül. Mert a lankadatlan szorgalom, a kitartó munka és önfeláldozó törekvés tiszteletet gerjeszt, a siker megelégedést és örömet fakaszt a szívekben, melyek a tűzoltóság eszméjének egyetemes elterjedése érdekében dobognak. Az örömteljes hangulat nagyarányú és fényes ünnepek rendezésére késztet. A tűzoltók büszke örömebe harmónikusan olvad bele a hatóságok és a közönség nagybecsülése. Az ünnepély sokszor helyi körzetekre kiterjedő, néha országos érdeklődést keltő, de mindig a bajtársias összetartozandóság meleg hangulatában folyik le, miközben sikeresen terjeszti az altruisztikus tűzoltó-eszmék elismerését és pártfogását.

Az utóbbi idők rövid egymásutánban születtek a jubileumi ünnepeket szervezte a csonka haza területén annak bizonyosságául, hogy vannak testületek, melyek kitarása a fennkölt eszme szolgálatában nem lankadt el, nem tört össze a háboru forgatagában, ellenállott a forradalmi pusztításnak és sikeresen átszenvedte a nyomorúság éveit. All és működik. Dolgozik és örökösök. Tovább, lankadatlanul a 100. év felé.

A jubileumi ünneplések során f. hó 2-án Törökszentmiklósról került a hír, a szintiszta magyar, alföldi városra, melynek önkéntes tűzoltósága az elmúlt 50 év alatt nem egyszer mutatta meg kiváló képességeit a más vidékre való ambiciózus testületekkel lefolytatott országos versenyekben és sikerrel állott helyt a tűz pusztító haragjával szemben is. És most ünnepelt; még pedig oly módon, hogy az ünnepély fénye beragyogta az egész országot, hogy annak jelentősége és lefolyása országsszerte örömmel és jobb reménységre hangolta a nehéz viszonyok közt sinylődő testületeket és hihetõleg felrázta a helyenként mostoha hatósági és társadalmi körök súlyos közönyét is.

Az 50 éves jubileum magasan kiemelkedő fénypontja József kir. herceg Ö Fensége, a tűzoltó-intézmények országos védnöke, akinek fennkölt személye köré a vezérférfiak oly koszorúja font glóriát, mely messzeföldre hirdette a tűzoltóságok szükséges megbecsülését. Nem frázis, hogy fenséges védnökünk igazán jól érezte magát rajongó tűzoltói körében. Nemcsak láttuk, de éreztük, hogy nem a szokásos udvariasság lartotta őt reggeltől estig az ünneplők boldogságtól sugárzó meleg körében, hanem hogy szívvel-lélekkel, közvetlen emberi örömmel vett részt a tűzoltók lelkes tömegének ujjongó hangulatában. Büszke lehet az ország tűzoltósága, melynek ily nagyszívű védnöke van és súlyos bűn terheli azokat, kik még mindig késlekednek a védnök lelkes tűzoltótáborában helyet foglalni. Az a vakító fény, mely Törökszentmiklósról szerteáradt, minden igazi tűzoltó szívébe bevilágított, azokéba is, kik — legnagyobb fájdalomukra — ott nem lehettek, kiknek lelke meg nem fűrdhetett a harmónikus nagy ünnepély áhítatos örömeiben. És mindezt a ragyogást, a büszke sikert, a bajtársi szeretet fellángolását egy oly ember rendezte, kinek alakja hatalmas szoborként emelkedik ki a tűzoltótársadalom hullámzó tömegéből, kinek cselekedetei, szívjósága és nemes eszméktől hevülő keble sugárkévét lövel mindenfelé, hol az ideális honszeretet és a krisztusi emberszeretet kellő megértésre talál.

Ez a férfit, ez a talpig eszményi ember Dr. gróf Almásky Imre, a törökszentmiklósi önk. tűzoltótestület diszelnöke, aki minden nemes tettében méltó társával, feleségével, báró Wesselényi Kornélia zászlóanyával, az egész vidék őszinte áldásától környezetten ernyedetlenül dolgozik a felebaráti szeretet eszméinek gyakorlati megvalósításán. Boldog város, melynek népe és intézményei egy ily nemes embert vallhatnak a magukénak. Boldog testület, melynek diszelnöke a jubileum kapcsán nemcsak az egész ország figyelmé

tudta a kis alföldi város felé terelni, hanem a szivbeli melegségről, a lobogó fánya ragyogásáról is gondoskodott, mert a helyi ünnepélyt országos fényözönbe vonta és a fényes glóriába Napnak fenséges védnökünket állította. Ma még egy kis helyi körzet áldása, de reméljük: nemsokára országos érdekek nemes irányítója. Szerkesztő.

A magnézium és elektronfém tűzveszélye.

A német tűzoltómérnökök e két újabb tűzveszélyes fémeket illetően a következő szabályokat fogadták el ulmi gyűlésükön:

A magnézium használatik tűzijátékhoz fényképező világításhoz, dezoxidációra és redukcióra szer gyanánt. Szállítása eszközlendő: a) vasbádogdobozban, melynek fedele vízátthatlanul zár; b) vasbádoggal bevont ládákban, leforrasztott fedéllel, 250 kg. mennyiségig; c) szorosan összegöngyölt szalag vagy por másféle csomagolásban csak 1 kg-ig. A csomagoláson felirat legyen: „magnézium, gyúlékony, nem vízzel oltandó, hanem csak száraz homokkal“. A kiskereskedésben 5 kg. bádogdobozban tartható, 5–20 kg-ig külön tűzrendészeti engedély mellett. Az oltáshoz vízmentes, azaz 600 C°-ra hevített és megolvadt karnalit, avagy hengerolajos homok használandó. Robbanás addig nem lehet, míg víz nem jön hozzá.

Az elektronfémek 80% magnéziumtartalommal bírnak és raktározva savmentes olajjal vonandók be. Vízzel szemben érzékeny, de benzín, olaj, zsíradék, petróleummal szemben érzéketlen, ez okból víz elleni védelmére a belőle készített tárgyakra burkolatokat alkalmaznak. Nagy darabokban nehezen gyullad meg, 650 C°-nál olvad, s azután meggyullad, forgácsai, pora gyúlékony és szabad

levegőn vagy nedvesen, avagy kisebb alakban jobban ég. A szabadban, nagy rakásokban felhalmozva, öngyulás is létrejöhet, kivált ha nedves volt. Az elektronfém pora roppant gyorsan terjeszti a tüzet és a munkás ruhájára rakódott finom por még annak megégését is idézheti elő.

A nyers fém szárazon dolgozandó fel, olajos kenőanyagok mellőzendők. A gépeken és ruhákon a forgács, csiszolópor összegyűlése megakadályozandó, de nem elszívással. Száraz vagy olajos homok kéznél tartandó a gépnél és nagyobb mennyiségben a bejáratnál. A nyersanyag vas-tartókban, vízmentesen záró fedél alatt tartandó. 500 kg-ig — esetleg szabadon is — tűzbiztos, szabadba nyíló helyiségben, ahol más gyúlékony anyagok nincsenek. A munkások a fém tulajdonságairól kioktatandók. Oltáshoz víz nem alkalmazandó. Kezdő égés ronggyal, homokkal, marék faforgáccsal elfojtható. Ahol porzás van, szikrát adó gépek nem lehetnek ugyanazon helyiségben. A port nem szabad elszívni a gépről, hanem vagy petróleumban kell a csiszolást végezni, vagy olajos ronggyal felfogatni az elszálló port. A rongyok azután tűzbiztos helyen őrzendők, a por pedig vashordókban gyűjtendő. Ha a műhelyben tűz keletkezik, a még nem égő fém víz alá helyezhető. Ha ez már meggyulladt, csak nagyobb távolságról eresztendő rá sugár, mert a víztől egyes szilánkjai robbanásszerűen dobatnak szét; a meg nem olvadott maradék nem ég tovább. Tűzbiztos helyen a legjobb a fém elégését bevárni. Elektronraktárak felett lakott helyiség vagy műhely nem lehet. Az oltáshoz szalmiák, homok és karnalitteveréket is sikerrel használtak, ellenben nátron és tetraklór-szénnyel nem vált be, sőt utóbbi robbanásszerű tüneteket váltott ki.

Az elektronfém tehát nem annyira tűzveszélyes, mint inkább veszélyes a tűzoltókra, ha azok a fém tulajdonságai felől nincsenek kioktatva. *Mészáros*

A dohányzásról.

Irta: Nagy Sándor ny. máv tűzrendészeti felügyelő.

A történelem szerint Kolumbusz Kristóf és társai Amerika felfedezése alkalmával láttak dohányzó bennszülötteket, akik a moszkítócsipése elleni védekezésül összecsavart dohányleveleket, vagyis szivart szivták. A dohány magvát 1558-ban II. Fülöp spanyol király orvosa, Don Francesco Fernandez hozta Portugáliába. Portugáliából Nicot János francia követ küldött dohányt II. Ferenc francia királynak, Medici Katalin férjének, akinek révén olyan nagy divatba jött a dohányzás, hogy rövid idő alatt egész Európában elterjedt.

A magyar feljegyzések szerint 1568-ban, tehát 10 évvel a dohánymag behozatala után, Bornemisza Pál püspök és királyi helytartó már dohányzott. Bizonyosra vehető, hogy a dohányzás a török megszállás alatt terjedt el hazánkban. A dohányzás mind általánosabbá válván, szigorú büntetésekkel akarták annak terjedését meggátolni. A törökök, akik velünk együtt nagyon pipások voltak, barbár módon büntették a dohányzást, mert a dohányzónak az orrán pipaszárat húztak keresztül. Oroszországban, alighanem a cár rendeletére, az orrát vágták le annak, akit a dohányzáson értek. Orbán pápa 1624-ben a dohányzásra és bűnbóztásra egyházi átkot mondott, amit csak száz esztendő múlva vontak vissza. Még 1670-ben is büntette az erdélyi országgyűlés a dohányzókat. A megyesi tanács a dohányzáson ért polgárt 5 forint büntetéssel sújtotta, ami az akkori időkben egy fiastehén árának felelt meg és addig, míg a dohányzó a büntetést le nem fizette, a bolondok házába csukták. Természetes, hogy a nagy tilalom

ellenére vagy talán éppen amiatt, a dohánytermelés és a dohányzás még nagyobb mértékben terjedt.

Végül a kormányok látva azt, hogy a tilalom nem használ, fordítottak a dolgon, nagy adót vetettek a dohányra, sőt több országban a monopóliumot hozták be, ami az államoknak nagy jövedelmi forrása. Hazánkban a dohánymonopólium 1851 óta van érvényben. Ezen idő óta dohánygyártmányokat csak a kormánynak van joga előállítani.

A dohány ható anyaga egy alkaloid, mely *nicotin*-nak nevezetik. Igen erős mérég, mely főleg a szív működésére hat.

A dohányzás a szenvedélyes dohányzók véleménye szerint élvezet, nélkülözhető szükség, de amely a megszokás által nélkülözhetetlenné válik.

A nemdohányzók véleménye szerint a dohányzás rossz szokás, amely minden tekintetben káros hatású úgy a dohányzó, mint annak környezetében lévők egészségére.

A dohányzás a tűzrendészeti szakember szemszögéből nézve *tűzrendészeti ártalom*, mely már igen sok esetben nagy tűzkárok és szerencsétlenségeknek vált okozójává.

A dohányt többféle alakban élvezik. A dohányzáshoz sokféle eszközt használnak.

A szivar a dohány élvezetének legősibb formája. A spanyolok Cuba szigetén a bennszülött indusokat szintén szivarozni látták és ezek a népek nem a dohányt, hanem az abból készült szivart nevezték *tabacónak*. Ebből a névből keletkezett a növény neve is, mert majdnem az összes nyelveken *tabac* vagy *tabaco* a neve, kivéve a magyar *dohány* elnevezést, mely az arab eredetű *dohhan* szótól származik és füstöt jelent.

A második régi módja a dohányzásnak a

Hivatásos és önkéntes tűzoltók.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

Valamikor régen, a nemes tettekre kész bátor férfiú, akiben a felebaráti szeretet lángja is lobogott, szervezetlen önkéntes tűzoltó lett akkor, amidőn valamely községben vagy városban kitört tűzvész dühöngésével szembe kellett szállni, esetleg emberélet mentésére vállalkozni.

A kultúra haladásával, a szervezett tűzoltóságok is megalakultak és amikor a vész órája ütött, fegyelmezettségük, valamint együttműködésük erejével szembeütően több eredményt voltak képesek felmutatni, mint a fegyelmezetlen és a helyszínen a tűz oltására és mentésére önként és önzetlenül vállalkozó férfiak, akik testi épségüket, életüket (no meg a polgári ruhájukat) áldozták a közért, — felebarátaikért.

Az ily szolgálatokra vállalkozó férfiakból lettek a vérbeli önkéntes tűzoltók, akik a szervezett tűzoltóságok apostolainak hívására fegyelmezett tűzoltócsapatokat alkottak.

A nagyobb városok önkéntes tűzoltóságainak vezérei mihamar annak a tudatára ébredtek, hogy állandóan készenlétben álló tűzoltók nélkül a kitörő tüzek megfékezése nagy késedelemmel jár, mivel a polgári foglalkozásukat végző önkéntes tűzoltók képtelenek a tűzriadalom első percében a tűzoltószertár előtt megjelenni, hogy a fecskendő és szerkocsikkal való gyors kivonulást eszközölhessék.

Igy alkalmaztattak eleinte a fizetett, állandó szolgálatot teljesítő tűzoltók, akik a szerek gondozása mellett, riasztás esetén mint tűzország, a tűz színhelyére kivezetették a szereket.

E fizetett tűzoltók a mindenkori önkéntes tűzoltóparancsnok vezetése alatt állottak, néha ott is (Pozsony), ahol hivatásos tiszt állott a fizetett csapat élén.

Amint azonban rátermett hivatásos parancsnok vette át a fizetett tűzoltók vezetését, különösen ha a csapat létszáma, vagy független és önálló beavatkozási műkö-

Pipázás. A régi indus-sirokban cseréppipákat is találtak. A pipának sokféle alakja van. A csibuk, nargilé, makrapipa, tótpipa, a német burspipa, matrőzpipa és a debreceni pipától a tekintélyt adó hosszuszáru tajtékpipáig igen sokféle változat van. A nargilé mellől még felállni sem lehet annak élvezete közben, a csibukot és a hosszuszáru pipát egyik kézzel tartani kell a pipázónak, ezek tehát nem a dolgozó emberek szájába valók, hanem a kényelemszerető és kevésdolgu emberek élvezeteli közé tartoznak. A legnagyobb mozgást a rövidszáru makrapipa és a matrőzpipa engedi meg a pipázónak, azért van ezen pipák használata olyan széles körben elterjedve.

A harmadik módja a dohány élvezetének a szivarka vagy cigaretta, melynek használata a múlt század hatvanas éveiben kezdődött és rövid idő alatt rendkívüli módon elterjedt.

A dohány élvezetének negyedik és ötödik módjai a dohánypornak a beszívása vagy tubakolás és az utálatos bagózás vagy dohányragás. Ezek azonban, mivel élvezetük tűzhasználat nélkül történik, minket kevésbé érdekelnek. Meg kell azonban említenem, hogy a bagózás leginkább azon helyeken van elterjedve, ahol a dohányzás tűzrendészeti okokból, pld. hajókon, bányákban, gyárakban, raktárakban stb., szigorúan tilalmas.

Ez idő szerint a törvény nem tiltja a dohányzást. De azért a közigazgatásági hatóságoknak, jogi személyeknek, gyáraknak, sőt magánosoknak is, azon helyeken, ahol a dohányzás tűzveszélylyel jár, joguk van eltiltani a dohányzást. Ilyen helyeken nemcsak a dohányzást, hanem a nyílt lánggal való dolgozást, a veszélyeztetett helyekre tűzzel vagy égő szivarral, pipával való belépést is megszokták tiltani.

Az igazi szenvedélyes dohányos az egész-

dése is lehetővé vált; úgy a városok tanácsa, tűzrendészeti szabályrendeletben kimondott hatáskörmegállapítás alapján, a tüzeknél való vezénylet-jogát a helybeli önkéntes és gyári tűzoltóságok felett is a hivatásos főparancsnokra vagy parancsnokra ruházta át.

Az intézmény természete is magával hozza, hogy a mindig tűzoltással, gyakorlatozással és tűzrendészeti eljárásokon való részvétellel foglalkozó hivatásos tiszt nagyobb tapasztalati és intézkedési képességet fog produkálni, mint a tűzoltószakmával ritkábban foglalkozó önkéntes vagy gyári tűzoltótiszt.

Csak egy hiba van e kérdés körül, hogy ezideig a városok tanácsa azt a férfit választotta meg hivatásos parancsnokká, aki valamelyes alapon megfelelni látszott. Ugy, hogy ha valahol, úgy e téren is nem egyszer alkalmazták azt a régi, sokat hangoztatott felfogást; hogy „akinek az Isten hivatalt adott, ész is adott hozzá”. Micsém természetesebb, minthogy az ily tűzoltóparancsnok tudatlansága, melyet nem egy esetben a szükséges intelligencia hiánya is kísért, a helybeli intézmény fejlődésének hátrányául szolgált. A tűzoltói tekintély pedig lesüllyedt az utcasöprők nimbuszáig.

Nem is csoda azután, ha az ily tekintély- és rábészelőképeség nélküli tűzoltóparancsnok a tűzoltóság fejlesztéséhez szükséges költségeket, felettes hatósága útján, megszavaztatni képtelen. Ily viszonyok mellett legfeljebb egy a város lakóházait megtizedelő óriási tűzvész térítheti észre azokat a faktorokat, akik a tűzoltóság fejlesztésétől húzódoztak.

Szerencsére, e kérdés már a múlté, mert az új kormányrendelet a jövőben megválasztandó tűzoltóparancsnokoktól főiskolai végzettséget (a tisztektől érettségi bizonyítványt), országos tanfolyam látogatását és tűzoltótiszt vizsgát követel, amely körülmény e pozíció tekintélyének növelését mindenesetre elő fogja segíteni.

Jó szerencse, hogy a legtöbb helyen a városok vezetősége jobbak észére hallgatva, már eleve szakképzett és intelligens hivatásos tisztekkel töltötte be a parancsnoki

ségét, sőt az életét is feláldozza azért, hogy ezen vágyát kielégíthesse, tehát nem sokat törődik vele, hogyha mások bármilyen nagy tűzkárt szenvednek is emiatt. A dohányzási tilalom megszegése kihágást képez, a büntetés kiszabására a közigazgatásági hatóság illetékes. Tudjuk, hogy kihágásért pénzbírság jár, melyet a bírság kiszabói legtöbbször enyhén állapítanak meg, lévén ők is szenvedélyes dohányzók.

Tapasztalásból tudjuk, hogy nem elegendő azt kiírni, hogy *tilos a dohányzás*, hanem állandóan örködni kell a tilalom betartása felett. Célszerű az örködést olyan egyénekre bízni, akik nemdohányzók, mert a szenvedélyes dohányzó más szemmel nézi és más mértékkel méri a dohányzási tilalom megszegőit, mint az, aki a dohányzásban rossz szokást és tűzrendészeti ártalmat lát. A tiltott helyen tetten ért dohányzó sokszor letagadja a dohányzás tényét. A pipás esküdjözik, hogy a pipájában nincsen tűz, a dohány nem ég benne. A cigarettázó ujjával elnyomja a paraszt és erősködik, hogy nem égett a szivarkája. Ez ellen olyan módon lehet védekezni, hogy nemcsak azt írjuk ki, hogy *tilos a dohányzás*, hanem azt is, hogy *a dohányzás és minden olyan cselekmény, mely ennek látszatát kelti, büntetés terhe alatt tilos*. Kikötőkben, gyárakban, tárházakban és mindazon helyeken, ahol tűzfogó anyagok (juta, kender, csepü, gyapot, tengerifü, széna, szalma, fagyapot égő folyadékok, robbanó anyagok stb.) kezelnek és tároltatnak, szigorú dohányzási tilalmat szoktak elrendelni. A tilalom betartása feletti örködésre pedig jól kiképzett, egyenruhában lévő tűzőrket alkalmaznak, akik a dohányzókat figyelmeztetik és addig kísérik, míg a dohányzást abbahagyják. Szükség esetén ezen tűzőrök a rendőrszemek segítségét is igénybe veszik. Olyan helyiségek é-

állásokat, úgy hogy ezek egy része mint kiváló szakember működik.

A másik kérdés, mely már fentebb is érintve volt, a városi hivatásos tűzoltóságok rendelkezési jogára vonatkozik. Tudvalevőleg a vezényleti jog ma már az egész országban, ily viszonyok mellett, a hivatásos tűzoltóság kezében van. E szolgálati viszonyból, különösen a multakban, számos esetben hatásköri összeütközés állott elő mely rendszerint az összműködés rovására történt.

Mert még ott is, ahol a városi tűzoltóság felszerelése és csapatlétszáma oly erős, hogy a maga erejével a legnagyobb méretű tüzesetekkel képes megküzdeni, ily helyen sem helyes a talán főkéleltenebbül kiképzett önkéntes tűzoltóságot negligálni, amikor egy önzetlen, tette kész férfiakból álló csapat, — díjtalanul ajánlja fel szolgálatát.

Mennyire helytelen azután az ily viselkedés az olyan helyen, ahol a hivatásos csapat létszáma oly kicsiny, hogy egyedül csak a kisebbméretű tüzesetek megfékezésére képes. Ily viszonyok mellett az önkéntes csapat nélkül a hivatásos tűzoltóság működése egy nagyobb tűzvész alkalmazásával (Sátorajajhely) csődöt mond.

Ahol pedig önkéntes tűzoltóság is van, ott az összeütközés könnyen előáll, mivel hogy egyebet ne említsek, ha valamely egyedüli hivatásos tűzoltóparancsnok betegállományba jut, vagy elutazott a városból, ilyenkor rendszerint a legöregebb hivatásos altisztre ruházódik a tüzeknél való vezényleti jog.

Az ily altiszt azután könnyen abba a hibába eshet, hogy a tűzhöz kivonult önkéntes tűzoltóosztatokkal szemben modortalan basáskodásra ragadtatja magát, — amire kész a konfuzió. Hiába írja elő a legújabb kormányrendelet, hogy a hivatásos tűzoltóságokat tűzvész esetén az önkéntes és gyári tűzoltóságok kötelesek támogatni, ha egyszer a sértett önértet hatása alatt ezek a további működés elől félreállnak. Ki az, aki ilyenkor az izgalom hevében igazságot képes szolgáltatni?

Mindezen jelenségekből az következik, hogy a hivatásos és önkéntes tűzoltóságok közt ugy szolgálásban,

területek bejáratánál, ahol dohányzási tilalom áll fenn, a bejáratot őrző egyén mindenkit figyelmeztet a tilalomra és az égő szivarok és cigaretták letételére felirattal ellátott tálcák vannak kitéve.

A hamburgi kikötő azon részén, melyen a tűzfogó árukat kezelik, a dohányzási tilalom-táblán ki van írva, hogy ezen tilalom megszegői három napig terjedő elzárással büntetnek. Hamburg állam (szabad város) kénytelen volt ilyen törvényt hozni, mert egy időben a dohányzási tilalom megszegése miatt a nagy károkat okozó tűzkitörések napirenden voltak. Azt tapasztalták, hogy a kikötőben járó-kelő kereskedők addig, míg a dohányzási tilalom megszegőit pénzbírsággal büntették, nem sokat törődtek a tilalommal, a kirótt pénzbírságot nevetve fizették ki. Ilyen csekélységek miatt nem engedték magukat az élvezetükben háborgatni. A kikötőben szolgálatot tévő tűz-őrség állítása szerint a fenti törvény kihirdetése óta a tűzkitörések feltűnően csökkentek. Nagyon veszélyes üzemeknél, robbanó szerek, dinamit, lőgyapot stb. gyárakban olyan módon védekeznek a dohányzási tilalom megszegéséből keletkező tűzkárokat ellen, hogy a munkahelyekre való bevonulás előtt az alkalmazottaknak, munkásoknak át kell öltözködni az ott előkészített munkaruhákba, melyben semmiféle dohányzó és gyújtó szerszám be nem vihető. Legcélyszerűbb ilyen veszélyes helyeken a nemdohányzó egyéneket előnyben részesíteni és szenvedélyes dohányzókat egyáltalában nem alkalmazni.

Azon kérdésre, hogy mi módon, mi által keletkezik tűzveszedelem vagy káros tűz a dohányzás következményeképen, szükségünk van annak előmegállapítására, hogy milyen tüzet használnak a dohányzó dohányzó a dohány meggyújtására. Az elmúlt években, még a foszforos gyújtófa fejtalálása előtt,

mint szolgálaton kívül, a legmesszebbmenő előzékenységeknek kell uralkodni. Sem egészségteien versengésnek, sem pedig másirányú összehasonlítási különbségekre alapozott differenciának nem szabad a magvát elhinteni, mivel ez áldatlan állapotokat teremt és az intézmény kárára szolgál.

Ezért kell intelligens, rátermett hivatásos főparancsnokot választani, aki egyuttal a helybeli önkéntes tűzoltóság parancsnoki tisztségét is vállalja.

E két pozíció nem összeférhetetlen, amint ezt Budapest és több népesebb vidéki város példája mutatja. Így a békés harmonia biztosítva van és mert szoros együttműködésben rejlik az erő, annak sikere nem is marad el.

Az oly községekben és városokban, ahol hivatásos tűzoltóság nincsen, az önkéntes tűzoltóság parancsnoka (és lehetőleg a tisztikara is) a tanult emberek osztályából (lateiner, jegyző, tanító) választandó meg az intézmény élére, különben a tűzoltóságnak nemcsak felettes hatósága, de a polgárság előtt sem lesz érdemleges tekintélye még akkor sem, ha egyébként törekvő és használható csapatról van is szó, úgy hogy a köteles tisztelet helyett guny és lebecsülés fogja kísérni működését.

Mindezek mellett természetesen komoly munkával, a fegyelem fenntartásával, különösen szorgalmas gyakorlatozással kell együtt tartani a csapatot, mert enélkül csak papíron működő és legfeljebb ünnepélyeken szereplő, tűzoltóruhába bújtatott társaságról lehet szó.

Az egyenruha viselése alkalmazásával pedig a külső megjelenés komolyságára is kell törekedni, mert enélkül az önkéntes tűzoltó farsangi maskarává degradálódik.

Mert nem egy tűzoltócsapatnak az egyenruhában való együtt tartozandósága mint „casus bibendi“ (ok az írásra) mutatkozik és néhanapján egy-egy slendriánul végzett kis tűzoltógyakorlat is ezen végcélt szolgálja. Így válnak nevetségessé e nélkülözhetetlen intézmény torzalakjai.

Többek közt egy ily esetnek voltam szemtanúja a

a kint tanyázó földmives és pásztoemberek acél, kova, taplóval csináltak tüzet, amely nem is lánggal égett, csak izzott. A kovakőre rátettek egy darabka száraz taplót és a kovakő szélét addig ütögették, csiholták egy acéldarabbal, míg az acél anyagából kipattanó szikrák meggyújtották a taplót, amit ha nem is láttak, a felszálló jósszagu füstől azonnal észrevettek. A már tüzet fogott taplót a levegőn egy kissé meglóbbálták, szitolták és a már jól izzó taplót rányomkodták a pipába tömött dohányra és szipákolással élesztették.

A kényelemben élő dohányzók rendszerint otthonukban élvezték a dohányfüstöt és a rágyujtáshoz papírszeleteket, *fidibuszt* használtak, melyet valamely tűzhelynél, kályhánál, az égő mécs vagy gyertya lángjánál gyújtottak meg és eről szipákolással vitték a tüzet a pipába vagy csibukba tömött dohányra. Az elhasznált *fidibuszt* legtöbbször eldobták, bizony sok esetben anélkül, hogy a még égő darabját eloltották volna. Már gondos ember számba ment az, aki a ledobott és még lánggal égő *fidibuszt* a lábával eltápostia, tüzet ilyen módon eloltotta. A tót pipára úgy gyújtottak rá, hogy az agyagból vagy fémlemezből készült pipa alsó részét bemeztették a tűzhelyen izzó parázsba és megvárták míg a pipa szárán gyenge füst tör elő, azután szipákolták. A házi tűzhely és a pásztoztüzek közelében a dohányzók a meggyújtáshoz eleven parázst tesznek a pipájukban és azt rágyujtás után is otthagyják. A pipázás után a pipa fenekén maradt átmedvesedett bagót ki szokták a pipából verni, amikor nem igen gondolnak arra, hogy a még izzó dohányparázs hová hullik. Az előadottakból megállapítható, hogy már a régebbi időkben, a kezdetleges gyújtóeszközök használata mellett sem lehetett a dohányzást veszélytelennek mondani, mert úgy a dohány-

háboru előtti időszak egyik évében, amely alkalommal különösen egy idősebb önkéntes tűzoltó kellett feltűnést azáltal, hogy beborozott állapotban, a kis városka legelőkelőbb kávéházába lépve, sisakkal a fején, az ajtó mellett üresen talált székre ülve, az álom ringató karjainak engedte át magát.

A városka gazdasági intézelének hamis diákjai pedig, akik ezenközben a kávéházba sűrűn be- és kijártak, valahányan a széken ülő alvó tűzoltó mellett elhaladtak, mindenikük egy a sisakjára mért erélyes fényérsapással igyekezett felébreszteni a jeles férfit.

E sűrűn megismétlődő kísérletezésük azonban hiábavalónak bizonyult; mert a tűzoltó minden kapott ütés után bár némileg bosszankodó arckifejezéssel vette tudomásul az inzultust; majd félrebillent sisakját szó nélkül helyreigazítva, — redőlytelenül aludt tovább.

A humor lapjára irandónak tartom azon megtörtént esetet is, amidőn egy vidéki kis város önkéntes tűzoltóságának parancsnoksága, az Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztárának egyik megbetegedett kürtöséről oly értelmű jeientést küldött be, mely szerint egy nyári diszgyakorlat után, nevezett kürtös a diszmenet közben oly erőteljesen trombitált, hogy ettől munkaképtelenséggel járó lázas torokgyulladásra támadt.

Az Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége, szakértő orvos meghallgatása után, a testület parancsnokságának ezen különösen hangzó bejelentését oly értelmű határozattal utasította el, hogy „nevezett lázas torokgyulladás, a nyári időben lefolytatott diszgyakorlat alkalmából nem az erőteljes kürtöléstől, hanem valószínűleg az utána elfogyasztott hideg sörtől keletkezhetett.”

A fent ismertetett észrevételeimből megérthető, hogy ugy a hivatásos, mint az önkéntes tűzoltóságok csak az esetben fogják a beléjük helyezett bizalom pálmáját elnyerni, ha komoly, törekvő és harmónikus együttműködéssel állanak a közérdek szolgálatában.

Ily ténykedés mellett a hatóság és a polgárság uszáltere és megbecsülése nem fog elmaradni.

Zs. között a p.p.ából kinulló, vagy annak befejezésével az abból kivert dohányparázs, a még izzó szivar- vagy cigarettavég tűzfogó anyagok közé kerülhetett, melyeket az égésre kedvező körülmények között lángra is lobbantottak. Kétségtelen, hogy kisebbmértű izzótestekkel, parázzsal, szikrával sokszor még szándékosan is ritkán sikerül tüzet gerjeszteni, de az is bizonyos, hogy vasuti vonalak mentén a mozdony szikrája, amely kismértű legfeljebb borsónagyságu izzó széndarabka, a szél által elragadva még nagyobb távolságra is (60—80 méter) lángra lobbantja a száraz fűvet, szálas takarmányt, zsup-, nádfedésű-, sőt a már elkorhadt és eltáplósodott faszindely fedésű épületeket és egyéb könnyen gyulladó létesítményeket és anyagokat is.

A mozdonyszikra már igen sok esetben nagy tűzkároknak vált okozójává, tehát egészen bizonyos, hogy még a legkisebb méretű izzó állapotban lévő bármilyen anyag is a véletlen közrejátszása mellett nagy tűzveszedelemet és tűzkárokat okozhat.

A foszforos gyújtófát 1833-ban a debreceni születésű Irinyi János találta fel, amely néhány év alatt a nép legszélesebb rétegeiben elterjedt és általános használatba került. A foszforos gyújtófa általános forgalomba hozatalával a dohányzásból származó tűzveszedelem is nagyobbodott. A foszfor már 60 C° hőmérsékleten meggyullad, tehát már egy kis dörzsölésre vagy ütésre is lángra lobbant. A papírskatulyába csomagolt foszforos gyújtó a dolgozó ember zsebében egymáshoz súrolódva magától is meggyullad. A dohányzás miatt minden dohányzó zsebébe gyújtófa került és nagy olcsóságánál fogva annyira elterjedt, hogy még a gyermekek is a gyufa gyújtogatásával játszadoztak. Ettől az időtől kezdve már a dohányzók a dohány meggyújtására majdnem kivétel nélkül nyílt lángot

Az autóégekéről és garageokról.

Az amerikai *National Fire Protection Association* érdekes statisztikai adatokat közölt az Egyesült Államokban 1919. évben előfordult autóégekéről. Az egyesült államokban ekkor 7.565,446 autó volt bejelentve, amelyeknél 513 égés fordult elő. Tudnunk kell azonban, hogy ott nem használnak magasabb forrponntu és lángralobbanó benzint vagy benzolt, hanem felette illő és mély gyulási fokú gázolint. Az 513 eset közül 458-nál állapították meg a tűz keletkezési okát és pedig 194 esetben (azaz 42,3%) maga a gép üzeme idézte elő: pl. 27% esik a hengerből és kipuffogóból kifelé elterjedt gyulásra, de tüzet okozott a világítási berendezés, a gyújtás, a gép áttüzesedése, a töltés és letöltésnél fellépő statikai villamosság stb. is. Az esetek 58,7%-ban (269 eset) a garage üzemből kifolyólag állt be a gyulás: pl. olajos anyagok gondatlan kezelése, forrasztólámpa, vulkanizálás stb. Bárhol fellépő okozat volt 176 esetben (38,4%): pl. dohányzás, gyufa használata 13,3%-kal, világítási hiányok 10%-kal, fűtőberendezés 8,1%-kal, sőt volt 6 eset (1,3%) gyújtogatás és 7 esetben (1,5%) begyulás a szomszédos tűztől is.

A gyújtóanyaggal összefüggő ok volt 61, ahol a gázolin és petróleummal való szabályellenes bánás idézte elő a tüzet, pl. 21 esetben könnyen illő folyadékot alkalmaztak tisztítási célokra, 30 esetben nyílt edényben tartották azt.

Érdekes tapasztalatokat sorol fel a fentemlített statisztika a *garageokban* alkalmazott *Sprinkler*-berendezésről. Ily berendezés volt 134 esetben, melyek közül 77-nél (50,8%) a *Sprinkler* tökéletesen elfojtotta az égést, 8 esetben feltartóztatta annak elterjedését, 4 esetben nem tudott segíteni s viszont 45 esetben nem is lépett működésbe,

használtak, az elhasznált gyújtófadarabot, mely még ha lánggal is lobogott, de bizonyosan még izzott, gondatlanul eldobták és most már nemcsak az izzó szivar- és cigarettavégek, kivert dohányparázs, hanem az eldobált, ki nem oltott gyújtófa is fokozták a tűzveszedelmet. Szintén a dohányzás rovására irandó azon rossz szokás is, hogy a dohányzó a könnyen gyulladó foszforos gyufát sokszor minden skatulya nélkül a zsebében, a kalapszalagja vagy a füle mellett tartotta ahonnan könnyen kieshetett és rálépve a surlódás folytán észrevétlenül is lángra lobbant és sok esetben vált nagy tűzkárokat és veszedelmeket előidézőjévé. Valamivel enyhült a gyújtófa használatából származó tűzveszedelem azzal, hogy az ugynevezett svéd gyufa került az általános használatba, mert ez csak a saját skatulyájánál gyullad meg, egymáshoz surlódva, vagy ha leesik rátíporva, nem lobbant lángra.

Az utolsó évtizedekben a dohányzáshoz általános gyújtóeszközzel a benzines öngyújtó szolgált. Ezen gyújtószerszámmal a benzinnel átitott pamutbelet, illetve az ebből felszabaduló benzingázokat a vas és cerium ötvözetéből kikapantott szikra gyújtja meg. Tűzrendészeti nézőpontból ezen gyújtóeszköz előnye az a gyufa felett, hogy használat után a még égő vagy izzó gyújtóbelet nem dobálják el gondatlanul, mint a gyújtófát. A gyújtószerszámmal használója a használat után kénytelen teljesen eloltani, mert különben nem lehetne zsebetenni. Nagy hátránya ezen gyújtószerszámnak a benzinnel használata. A benzinnel tudvalólag rendkívül könnyen gyulladó tűzveszélyes folyadék, amely a dohányzók révén majdnem minden lakásba bekerült és kisebb-nagyobb mennyiségben készletet is tartanak belőle. Ezért az öngyújtó részére tartott benzinkészletekből származó tüzesetek is a dohányzás rovására irandók.

mert az égést másképp fojtották el, illetve a helyiségben a Sprinkler 70 C°-foknyi olvadási hőfoka nem éretett el, tanulság ebből, hogy a Sprinkler mellett is indokolt, megfelelő kézi oltószerek készletében tartása. Az oly garageban, ahol Sprinkler volt, a 134 esetben a kár nem haladta meg az 5000 dollárt, tehát kisebbszertű maradt, míg más garageokban 250 kis káreset mellett 129 eset fordult elő, nagyobb kárösszeggel. Központi nagy garageokban tehát a Sprinkler-berendezés kifizetődik.

Budapesten egyébként az autószinnek rendszeres 3—6 havi hatóságai ellenőrzés alatt állanak és használati engedélyük a következő feltételekhez van kötve:

1. A gépkocsiszin és annak tartozékai kifogástalan rendbentartásáért, valamint az alábbi kikötések pontos betartásáért X. Y. tulajdonos felelős és a mindenkori változás az előjárásánál azonnal bejelentendő.

2. Szigorúan tilos a gépkocsiszinben a gépkocsiknak benzinnel való mosása, szennyes benzinek, petróleumnak, olajnak a csatornába bocsátása. A garageban lévő csatornanyílásba könnyen kivehető olajfelfogó, illetve elválasztó edény helyezendő el.

3. A gépkocsiszin megvilágítása csak nappali fény vagy kettős buráju, illetve magasan szerelt villamos izzólámpával történhetik. Villamos kapcsolót, biztosítékot vagy a helyiségen kívül, vagy azon belül csak szikramentesen és a padló felett 1.5 m magasságban szabad felszerelni. Villamos ellenállás, motor, dynamó a garageban nem alkalmazható.

4. A gépkocsiszin fűtése, amennyiben arra szükség volna, csak villamos, gőz, melegvíz vagy oly zártlángú berendezéssel eszközölhető, amelynél a benzingőz, a tűzhöz sohasem juthat. A garage belsejében nyitott lángot tünni nem szabad.

5. A gépkocsiszin belsejében hatóságilag approbált, robbanásmentesítő szerkezettel bíró kannában legfeljebb 25 liter benzin tartható és ezen kanna kifogástalan állapotban tartandó, üvegben s más edényben, melyek robbanásmentesítő szerkezettel ellátva nincsenek, vagy amelyeknél e berendezés hiányos, benzint tartani tilos. Nagyobb benzinhemennyiség — legfeljebb 2 hordóig — csak hatóságilag elismert robbanásmentesítő szerkezettel bíró hordókban és a főváros tanácsától nyert építési engedély alapján létesített kamrában, két hordónál nagyobb mennyiség pedig csak hatóságilag engedélyezett robbanásmentes földalatti tartányokban raktározható, amelyekhez ugyancsak építési engedély szerzendő be. A gépkocsin lévő benzintartány szintén robbanásmentesítő szerkezettel legyen ellátva. Üres benzinhordók lezárva és lehetőleg a garageon kívül tartandók. Nagyobb gépkocsiszinokban legcélszerűbb a gépkocsikat egymástól betonfallyal elválasztott boxokban elhelyezni.

6. A gépkocsik benzintartányának megtöltése, valamint mindennemű benzinadagolás csak nyílt helyen, az udvaron és nappali fény mellett történhetik és azon időben ott a dohányzás, nyílt tűz, láng használata, illetve jelenléte tilos.

7. A gépkocsiszin ablakai, ajtajai csak kifelé nyílnak és lakott avagy emberek által használt helyiségekbe nem nyílhatnak.

8. Az udvaron és a kocsiszinben is legalább 1 köbméter száraz homok, 2—2 darab lapát, 1 darab 2 négyzetméteres pokróc, továbbá „Perkeő”, „Total”, „Tetra clór minimax”, „Pyrene” benzintűzet oltó készülék állandóan készletben tartandó. A homokot nedvesség ellen meg kell védeni.

9. Bent a szinben dohányozni tilos és ott az alant felsorolt szövegű táblák függesztendők ki:

„Dohányzás és nyílt tűznek, lángnak használata tilos.” „A kocsilámpát a szinben kívül kell meggyújtani.” „Égő lámpákkal a szinbe behajtani tilos.” „Benzint, petróleumot, olajat kiönteni és a csatornába folyni tilos.” „A kocsiszinben a motor turáztatása avagy hosszabb idejű járattása tilos.”

10. Kiváló gond fordítandó a benzin elpárolgásának megakadályozására, miért is a tartányok jól lezárt állapotban, lehetőleg hűvös, szellős helyen tartandók, a szellőztető nyílások szövege pedig időnként kitisztítandó és ha kiszakadt, ujjal pótlandó.

11. A gépek tisztításához használt olajos rongyok, kóc, kender, pamut, vagy azonnal elégetendő, vagy fedeles vasládában gyűjtendő.

12. A garageban műhely nem létesíthető és ott oly munkálatok nem végezhetők, melyek szikrázással járnak.

13. A kocsiszinben a padló, a padló síkjában és felül is, 2—2 dupla, sürfü Davys-féle sodronyhálóval ellátott 25—25 cm. méretű szellőztetőnyílás készítenedő. A két drótháló között legalább 1 cm. széles köz maradjon.

14. Amennyiben a gépkocsi acetylénlámpával volna felszerelve, az ezek táplálására szükséges karbid elkülönített és feltétlenül száraz helyen, jól záródó, alkalmas edényben és legfeljebb 25 kgr.-nyi mennyiségben tartható. Az edény „tűzveszélyes” felirattal bírjon. Az elhasznált kalciumkarbid maradék a garageon kívül, szabad és tűzbiztos helyen öntendő ki, ahol az utánfejlődő acetyléngáz bajt nem okozhat.

15. Elektro- és benzinautók egy szinben való tartása mellőzendő. Az akkumulátortöltőkamra erős szellőztetéssel látandó el és nappali fény vagy kettős buráju villamos izzólámpavilágítással bírjon, melynek kapcsolója, biztosítóka is a kamrán kívül legyen elhelyezve.

B. Sz.

Országos tűzoltó-könyvtár.

Ily címen komoly irodalmi vállalat indult meg a „Génius” irodalmi vállalat égisze alatt, melynek célja, hogy egy tűzoltótársadalomnak, mint a tűzrendészet révén érdekelt közönségnek oly szakférfiak avatott tollából kikerülő ismeretekkel szolgáljon, kiknek neve közzismert és szaktudása, tűzoltói gyakorlata minden kétségen felül áll. A vállalat első füzeté formás könyvecske alakjában már megjelent. Címe: „Az új tűzrendészeti kormányrendelet és magyarázata”. A lelkes „Előszó” a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnokának, Breuer Szilárdnak Országszerte ismert és nagyrebecsült tollából ered, míg a könyvecske címében foglalt tárgyat 126 oldalon át ugyanazon testület főtisztje: Teasdale Giltó, könnyen és világosan pergő nyelvezettel, mely szaktudással és gyakorlati érzéssel dolgozta fel. A m. kir. belügyminiszter 230.000/1925. B. M. sz. körrendelete ugyanis rövid és erélyes pontokba foglalja mindazt, mi az ország tűzrendészetének érdekében a községi előjáróságok, városi tanácsok és vármegyei hatóságok kötelességévé tételük, de természetesen nem foglalkozhatik a rendelkezések magyarázatával, helyes kezdeményezésével és célszerű kivitelével. Ezt a hiányt, illetve szükségét pótolja a rendelt hiteles szövegén felül a könyvben foglalt magyarázat és mindaz, mely ezzel összefüggő teendőket állapít meg. Így pl. az építési szabályrendeletek mikénti szükséges megalkotására, a th. j. városok és vármegyék kötelező tűzrendészeti szabályrendeleteire, valamint a színházak, mulatók stb. szabályrendeletére jól átgondolt és a miniszteri rendelet szellemével egyező tervezeteket mutat be.

A miniszteri rendelet értelmében ez év végéig kötelező intézkedések és szervezések kivételét a könyvecske kitűnő tartalma lényegesen megkönnyíti az illetékes hatóságoknak, tudományos és szakkereskedelmi értékei pedig a tűzrendészettel foglalkozó végrehajtó közegeknek rendkívül bő ismeretekkel szolgál. Ez okból a könyvecske megrendelése és tanulmányozása nemcsak az összes közigazgatási hatóságoknak, hanem tűzoltó-parancsnokoknak, testületeknek és tűzrendészeti felügyelőknek igen ajánlatos. Megrendelhető a 110.000 kor. ár előzetes beküldésével lapunk szerkesztőségénél is (VIII., Kun-utca 2.).

A tűzoltók.

(Alkalmi költemény tűzoltótestületek jubileumára.)

Nagy Asszonyok — Urak!

Ünnepelni jöttünk,
Egy testület félszázados működését,
Mely „közjóért becsületből” dolgozott,
S nem gáncsolta azok erőlködését,
Kik mosolyogva vállat vontak,
Komoly munkát gunyolni tudtak,
Ha hallák e szót „tűzoltók”:
Mig fejünk felett nem ég a ház,
Mig nem csap fel a láng, mely leigáz,
Mig nem fojt a füst s nincs veszedelem,
Mig meg nem mardos a borzasztó elem,
Oh — addig bátrak vagyunk,
De ha a toronyban kondul a harang
És felsikolt a segélyt kérő hang:
Oh jertek! Vörös Kakas a tésztán!
Rikolt-sikolt megrettegetően!
Gyermekek a házbán — élet a padláson,
Ha elpusztulnak, csak bűnyomort lásson
A síró emberi szem?
Oh — akkor gyávák vagyunk,
De a vészharang kondulásra
A riasztó kürt szavára
Rohan a csapat!
Le a dikiccsel! Gyalut a földre!
Repül a szabó kezéből az olló,
Izzó patkót ott hágy a kovács,
Szövésüket nem hájt a takács,
Hivatalnok a tollát dobja,
Ha perdül a riadó dobja:
Tűz van!
Mind mennek ők... Kor, erő, rang nem határoz!
Futnak — rohannak az égő házhoz,
Feszülő izom, tudás, bátorság latba vetve,
Fecskendőt, létrát huznak nagy sietve,
Dolgoznak, fáradnak buzgó odaadón —
Mig nem lesznek urrá a lángokon —
Eloltatott a tűz...
A fáradt csapat honába tért,
Becsületből munkált a közér,
Jutalmuk mi? Csak hálás köszönet,
Mely a kársulytottak ajkáról fakadt
Hál'adó sóhaj, mely lelkükről szakadt.
Ez minden aranynál többet ér...!

Nagy Asszonyok — Urak!

Messze látszik az emlékezés ködében
Mégis oly közel... A láng kicsapott egy házon —
Mert nem volt ki vigyázzon.
A ház őrei messze voltak,
Olasz, orosz földet tapodtak,
Felharsant a kürt — a keves tűzoltók szaladtak,
De a vízforrások elapadtak
Gonosz kezek aljas munkáitól...
A házból rom lett... csonka omladék...
Szüksős térre néz most négy fala,

Amelyek pedig büszkén meredtek az égnek,
... A Kárpátok — az Alpok... tenger... Hargitta...
Hiába volt önfeláldozás és készség;
Elfoszlott minden reménység...

A ház nagy része — elveszett...
A hamu alatt azonban tovább izzik
A parázs! Melyből újra láng loboghat
Melytől feldoboghat

Minden tűzoltó szive!
S ha felcsap az égnek a szélszűtötte tűz,
Mely minket újra odaűz,
Ostromolva az égi kárpitot:
Most már: ott leszünk!!

A rohanó, dübörgő vészvonat visz vizet,
A sugárcső lángnak — halállal fizet,
Dülhetnek majd a mérges gázok
Szívet, lelket halálba rázóik,
Páncél rajtuk az: akarat,
Mely acéllá teszi még a gyenge kart
is...!

És a szikra — amely ma bocskor,
A szálló pernye, amely ma ostor,
A füst, mit szemünkbe vág a szél,
Északról — délről
Néma — nem beszél... mert:
Üzzük, hajtjuk át a tűzfalon,
Mig nincsenek mind a ravatalon,
Kik minket vártak ott feküdni...
S mikor a régi tűzfal határig érünk,
Az örömtől majd fellángol a vérünk
Amikor a láng utolsót lobban,
A tuloldáról támadó bajtársakkal együtt dobban
A szívünk:
Akkor majd nem mosolyognak a „tűzoltók”!

De egyet még!

A vészben elől — mi egriek leszünk!
Az Isten úgy segítjen! Arra esküszünk!

Dr. Karikás József
egri önk. alparancsnok.

Magas kultúra.

Minden kommentár nélkül közöljük a nekünk beküldött és tényleg megtörtént esetről felvett jegyzőkönyv hiteles másolatát mindenki okulására. Nem sértünk vele senkit, de elhallgatni az igazat nem tudjuk.

Jegyzőkönyv.

Felvételét Mikepércsen, 1925 június hó 16-án tartott képviselőtestületi rendkívüli közgyűléséből.

38—979/1925.

Tőkés Vince főjegyző előterjeszti a debreceni tűzoltóparancsnok azon kérelmét, hogy a község tulajdonában levő 1 drb ócskavas számításba vehető, régi, rossz puttonyfecskendőt a Tűzoltói Múzeum részére engedjék át. Tekintve, hogy ez abszolút semmi értéket nem képvisel, s itt tovább eszi a rozsdát, mert még az ócskás zsidó sem ad érte pénzt, javasolja a kérelem teljesítését.

Ferenczi Ernő indítványozza, hogy ugyanis nagy költségekbe vernek bennünket a tűzoltó felszerelések pótlásáért, ingyen ne adjuk.

Vigvári József kijelenti, hogy azt ne tegyünk, hogy pénzért adjuk, inkább hadd egye itt a rozsdát.

Véghatározat.

Képviselőtestület egyhangulag kimondja, hogy a kérelmet nem teljesíti.

Salzburgi kongresszus.

Élénken vissza tudok emlékezni azokra a régi, békebeli időkre, amikor egy ilyen külföldi meghívást vagy értesítést kaptunk, hogy azt milyen izgalmakkal tárgyaltuk s mindannyiszor egy rettenetes vágyódás fogott el bennünket, mert szeretnénk volna azon minél többet részt venni. Most, amikor tehát hosszú, gyötrelmes évek után, végre újból megnyitják a határok, igazi örömmel és jóleső érzéssel indultunk el Salzburg városába, melynek tűzoltósága az első kezdeményező lépést tette, hogy alkalmat adjon egy újabb külföldi szemlélődésre, az ott nagyszámú egész Európából egybesereglett tűzoltó bajtársainak. Ezért a salzburgi polgárság és a tűzoltóság igazi elismerést érdemel.

Nekünk magyaroknak, minden alkalmat meg kellene ragadni, hogy ezeken a külföldi összejöveteleken minél nagyobb számban jelenjünk meg. Sajnos, ezuttal sem voltunk oly számban képviselve, mint a külföldi tűzoltóságok, de hiányoztak Magyarországnak tűzoltási és tűzrendészeti főbb korifeusai, valamint a hatóságok is. Tüntetni kellene megjelenésünkkel mindenhol és mindenben részt kellene venni, pl. a júryben, a felolvasásoknál, a vita és egyéb szaküléseken stb., hogy összemérhessük a mi tudásunkat az övékkel; szerepeljünk a külföldön is, hogy beszéljenek rólunk, ismerjenek meg bennünket, hogy ezáltal méginkább megbecsüljenek. Érdemes elmenni ezekre a külföldi összejövetelekre. Láttuk ezt Salzburgban is. Ezeket a legnagyobb komolysággal és nagyon ügyesen rendezik és úgy a tűzoltóknak, valamint a vendégeknek sokat nyújtanak, ugyazólán minden órára foglalkoztatják a szakembereket, a vendégeket pedig bőségesen ellátják látványosságokkal és szórakozással. Sok tanulságot és tapasztalatot szerezhettünk, megismerjük az őrségeik építkezését, a berendezéseket, a szerek különféle típusait, mely némi tájékozódást nyújt arra nézve is, hogy nem okvetien szükséges, hogy a magyar tűzoltóság külföldről hozassa a szereit és szerelvényeit; megismerjük továbbá a tűzoltóságok szervezetét, gyakorlati módszereket stb. s csakis ilyen szemlélődéssel leszünk képesek a saját és a külföldi tűzoltóságok között egy összehasonlító bírálatot tenni. A külföldiekkel való érintkezés, de különösen a feloyt salzburgi kongresszus alkalmával is, arról győződöttünk meg s ez nekünk, magyaroknak, nagyon jól esett, hogy a mi tűzoltóságunkat, de főleg a Budapest székesfővárosi hivatásos tűzoltóságát, nagyra becsülik, minden szavakkal és alkalmakkor dicsérik annak szervezetét, fegyelmét és jó felszerelését, valamint a taktikai egységét. Nagy tekintélyt erőltet Breuer Szilárd főparancsnokunk, kit megreklamálták, hogy miért nem jött el a kongresszusra, de különösen sajnálták nagyon, hogy a beigért „Malmok“-ról szóló felolvasása elmaradt. Meggyőződöttünk továbbá arról is, hogy nekünk, magyar tűzoltóságnak, nincsen restelkedni valónk, egyáltalán nem vagyunk visszamaradva, sőt sok olyan dolgot láttunk, ami nálunk már régen be van vezetve, de viszont láttuk azt is, hogy minden kritikán aluli a tűzrendészetük, ami viszont nálunk, talán egész Európában, a legjobban lesz kezelve. Végül meg kell állapítani azt is, hogy nálunk viszont sokkal jobban van kifejlődve a bajtársi érzület, az összetartás, a lelkesedés és az ügy iránt rajongó szeretet. Láttuk és tapasztaltuk ezt a kongresszus rendezésében, az egyes hivatalos összejöveteleknél, a felolvasásokon, a gyakorlatoknál, az utcán, amint szoroson együtt, mindig és mindenhol ott voltak és ugyazólán tüntettek a megjelenésükkel és végül a szórakozásaikon is, amikor együttesen foglalták el helyeiket az asztaloknál.

A salzburgi nemzetközi kongresszus július hó 10-től 16-ig tartott, mely egyuttal egy nagy idegenforgalmi propaganda is volt és nagyon ügyesen volt megrendezve. Elsősorban szerencsésen választották meg a helyet. Salzburg egy ősi szép város, sok benne a történelmi emlék, nagyon szép fekvése van a Salzach mindkét oldalán, az egyik az ó-város és a másik oldala új, modern házakkal, szállodákkal, széles utakkal beépített városrész. Nagy vasúti gócpontja van, melynek óriási a vasúti forgalma az átutazó turistáknak és nyaralni induló vendégeknek Karintia, Stajer, Tirol és Bajorország felé. Amellett nagyon jó tűzoltósága van, mely a város polgársága által nagy megbecsülésben részesül. Az egész város fel volt lobogózza, mindenfelé diadalpapkák, a házak virágdíszben pompáztak, a kirakatokban az ünnepelt főparancsnok arcképe és a tűzoltóságról fényképfelvételek voltak kiállítva. Agilis rendező-bizottságuk volt, amelybe bekapcsolódott az egész város polgársága. Ez a nagy támogatás onnan ered, hogy a Landes-Hauptmann (nálunk kormánybiztos, főispán) és a legkisebb irnok, a Hotel-tulajdonos és a londoner, a nagykereskedő és a segédje, az iparosok stb. majdnem mind alapító, pártoló és működő tagja az önkéntes testületnek. A kongresszusra való jelentkezés a pályaudvaron ment végbe, a vonatok csak úgy öntötték magukból a német és ausztriai tűzoltócsapatokat. Körülbelül 50—60,000 vendég és 15,000 tűzoltó jelent meg. Képviselve volt 52 német Branddirektor, a környékből 103 osztrák, német, bajor és stajer tűzoltótestület. Megjelentek francia, olasz, fehér- és szovjet-orosz, lettland, holland, török, román,

jugoszláv, csehszlovák nemzetbeliek. Magyarországot képviselte Kállay Imre főtitzt (Budapest), Papp Ferenc főparancsnok (Szeged), Erdély Ernő főparancsnok (Győr), Rostás Géza parancsnok (Pécs), Dittler Aurél parancsnok (Pécs-Bányatelep), valamint Walsér Ferenc, ifj. Köhler István és Metzger gyárvezető a Mátrai és Társa gyár képviselőjében. A program szerint, melyet a jelvényekkel és egyéb tudnivalókkal a jelentkezés alkalmával átvettünk, július hó 10-ikén volt a kongresszus megnyitása és este a városi színházban diszeledés. Július 11-én (szombaton) este két helyen volt ismerkedési estély, amelynek egyikén Erdély Ernő főparancsnok üdvözölte a magyar tűzoltóság nevében a rendezőseget, a kongresszus sikerére, valamint az osztrák és magyar tűzoltóság barátságára üritette poharát. Július 12-én (vasárnap) d. e. 10 órakor diszeledés volt a Mozarthaus nagytermében. Ez volt az első nagy hivatalos aktus, melyen az összes külföldi képviselőkkel teljes díszben és nagyszámu díszes vendég-közönség vett részt. Itt ment végbe Reitsammer főparancsnoknak 50 éves tűzoltói jubileumi ünnepélye; Dr. Rehl Landeshauptmann szép beszéd kíséretében átnyújtotta Reitsammer főparancsnoknak, Oberst Praknak és Dr. Warnstein főörzsorvosnak a közvérség, valamint a szövetség nagy arany- és ezüstérméit. Ezen az ülésen az üdvözlések során a polgármester bejelentésére Kállay Imre főtitzt üdvözölte a kongresszust, az ünnepeltet és a salzburgi tűzoltóságot Breuer Szilárd főparancsnok, a Budapest székesfővárosi tűzoltóság, valamint a budapesti önkéntes és gyári tűzoltótestületek nevében. Ez alkalmával volt alkalom meggyőződhetni arról, hogy milyen nagy megbecsülésben volt része a budapesti tűzoltóságnak; szavaim olyan lelkesedést váltottak ki a jelenvoltaknál, hogy zúgott a terem a „Hoch“, „Heil“ és egyéb lelkes kiáltásoktól, a zászlókat meghajtották és a külföldi képviselők felállottak helyeikről. Július 13-án (hétfőn) d. e. 8 órakor kezdődtek a szakfelolvasások. Ugyancsak 13-án d. u. 1 órakor tartottuk meg a motorfecskeendők versenypróbat. A kongresszus 6 napja alatt minden órára volt valami programszám, látványosság. Július 12-én (vasárnap) volt egy óriási felvonulás, melyen 5000 szereplő, illetve felvonuló vett részt. Egész nap a kiállítás látogattuk; a Salzach folyó partján voltak a motorfecskeendő-próbák, a tűzpróbák, a pionirok és a mentő-tűzoltók vízi gyakorlatai, a salzburgi tűzoltók által bemutatott támadási, létra- és fecskendő-gyakorlatok, riasztási gyakorlat, monstre tűzijáték, koncertek stb. A július 12-én tartott felvonulás alkalmával volt alkalmunk megismerhetni egy salzburgi, valamint a környékbeli tűzoltóságokat. A felvonuló testületek nagyszámúak mind önkéntes tűzoltótestületek voltak, házi és szövetkezeti, a városi és községi, a szövetkezes és szürke egyenruhájú, a rangjelzésük is különböző volt. A menetben láttunk egynéhány testületet, melyek szépen és fegyelmezetten viselkedtek. Ezek főleg a vasúti, gyári és nagyobb városok testületei voltak. Láttunk azonban egypár elég groteszk, hosszú szakállú, meghajlott dereku öreg Brandmevert régi, közös hadseregbeli tábornoki egyenruhában. Egy parancsnok pl., aki esőköpenyben volt, az egyik kezében esernyőt tartott, a másik kezében egy kis gyermeket vezetett és mellette bőgyös felesége nagy büszkén masirozott. A salzburgi önkéntes mentő és tűzoltó egyesület hivatásának a magaslatán áll. A város polgársága majdnem mind kivétel nélkül alapító és pártoló tag, van azonkívül 120 működő tűzoltó és 40 mentő tagja. 1 központi őrség a Linzer-strassen, a Bruderhof-on van, 1 őrség a Residenzplatzon és 4 őrség a környéken. Lófogatu szerei: 7 fecskendő, 1 gőzfecskendő, 3 szer- és légénység szállító, 2 tölőlétra, 1 Hydrofor. Autószerek: 3 motorfecskeendő, 1 legújabb típusu tölőlétra, 1 tisztai, 4 légénységi szerkocsi, 3 mentő, 1 tömeges betegszállító. Szolgálat: a telefon, illetve a tűzjelző-kezelés éjjel-nappali. Nappal fizetett hivatalnok és éjjel az önkéntes tűzoltók által lesz kezelve. 58 utcai nyilvános tűzjelző-állomásuk van, mely 3 áramkörbe van bekapcsolva. 110 riasztó-állomásuk van, mely az önkéntes tűzoltók lakásaival van összekötve. Tűz esetén az egyes körzetek lesznek riasztva, s az ottan lakók a legközelebbi őrségre szaladnak, ahonnan kivonulnak a tűz színhelyére; állításuk szerint 5, legkésőbb 10 perc alatt az őrség kivonulóképes. Ünnep- és vasárnapokon az önkéntesek az őrségeken is tartanak szolgálatot. A városban 6 légkör nyomásu vízvezeték van, 480 földalatti és 50 földfeletti tüzi csappal. A kéményseprők a tüzekhez szintén kivonulnak, kik nagyszámú önkéntes tűzoltók. Tűzrendészeti vizsgálatokat csak minden 3-ik évben tartanak, sürgős esetekben egy ad hoc bizottság lesz összehívva. Ami a salzburgi tűzoltóknak a magatartását illeti, volt alkalmunk láthatni, hogy elég szépen dolgoztak, úgy az egyes gyakorlatoknál, mint a tűztámadási gyakorlaton. A nagy felvonulás után volt a támadási gyakorlat a Residenzplatzon, ahol egy háromemeletes épületnek a II. emeletén szobattüzet jeleztek. Mint minden ilyen ünnepi bemutatott tűztámadást nem szabad, s talán nem is illik nagyon kritika tárgyává tenni, de nincs is arra szükség, mert hiszen tudjuk, hogy kisebb-nagyobb hibák mindig vannak. Ilyen alkalmakkor a rendezőseget főleg az hevíti, hogy annak a rengeteg nagy közönségnek, melyben nagyon sok laikus is van, látványosság kell és ennek a

salzburgiak fényesen megfeleltek, összes szereiket, dolgozott lelték, mert felvonultatták az fecskendő, szerelve volt 3 tölgyfecskendő, 4 motorostömlő, reichenbergi csuszópompaóra, ugrópompa, mentő- és mentési számtalan hordáruva, volt drezdai mentés és mentési eszközökkel voltak ágyakkal és betegszállító és tani, hogy az összes közreműködésben. Meg kell állapítani szerettel és nagyon szépen ködök teljes odaadással, nagy ben, Karintiában a legtöbb hűlőgázok. Ausztriában, Stajerhoz hasonlóan van szervezve a salzburgi tűzoltóság-láthatni, hogy nagyon szép a tűzoltóság, alkalmam volt szerrel és állandó telefon tölgysegei vannak, 4—5 autóban van a Wien-i önkéntesüljelző szolgálattal. Hanyatlópanaszkodott a főparancsnoktestület. Eppen Salzburgban tudja fenntartani a szolgálattuk, hogy 40 emberrel alig távolabbi környékre szorították és hogy a városiak minél szövetségbe s ott fejtik ki nekik ki őket. Átmentek a gyári Amint már fent is említködésüket.

Ausztriában és a környéki hitettem, a tűzrendészet egész cikkben kellene foglalkozni, helyeken, kritikán aluli, külön gököt lehet látni, s csak az hogy micsoda lehetetlen dol-állapotok mellett nem forduln csodálkoztunk, hogy ilyen vagy katasztrófák. Lehet, hogy nekik elő sürűbben tüzesetek mezettebbek, vagy csak a szj azért, mert valamivel fegyvel-

A nemzetközi tűzoltó-erencesük nagyobb kiállító volt, ezek nagyobbéss és mentési kiállításon 177 német és egy francia volt osztrákok s csak egynehány voltak: Magirus, Fischer G. képviselve. Ismertebb cégek Kernreiter, Oberascher (Sa.A. (Görlitz), Knaust, Flader, A kiállítás három részből állalzburg), Rosenbauer (Linz), és a földszinti helyiségekben: egy nagy laktanya udvarán szerek és egyéb szerelvényen voltak kiállítva a tűzoltónyában a tűzrendészet ések. Az I. emelet egyik szárleírások, táblázatok, képek; tűzoltás ágazatahoz tartozó diák tűzoltóság képét is. Itt láttuk a debreceni botos-balesetiügyi első segélynyújtó harmadik csoport volt a lékek, Draegerek, táblázatok, szerelvények, légzőkészítő baleseti csoportok. A gyakorlati képek és szemlé-próbája július hó 13-án d. A motorfecskendők hivatalos ságba be voltak választva. ment végbe. A jüry-bizott-direktor Ing. Wagner (Wien) és közreműködtek: Brand-(Berlin), Brandoberinspektor, Branddirektor Ing. Hammer oberinspektor Ing. Stanzigor Kállay (Budapest), Brand-Ing. Blumenfeld, Brandinspektor (Wien), Professor Ing. Kral, baumer. Official Platzer, pektor Reitsamer, Hofrat Nuss-(Salzburg). A versenyre 20ng, Slamal und Hofrat Patzel nyelve tettezt próba alá. A motorfecskendőt mutattak be gyorsjárású típusok. Turbószívó- és szivattyú, modern

modern autók, különféle evakuáló-berendezés, modern autók, különféle evakuáló-berendezés, pneumatikára szerelt hátsó szímmotor hajtásuak, mind A legtöbb gépnek a fő hibája engely kardán meghajtással, elrendezést nem látni rajtuk, az volt, hogy semmi praktikus építve, nehezen hozzáférhető német nehézséggel vannak tömlők egytől-egyig mindők az egyes géprészek, a szívó-lyezve, az evakuáló szerkezetekkel gőrbületekkel elhe-vehető, hogy a gyárak megzektéknél (a legtöbbnél) észre-megoldást. A próbák bennkeresik a célszerűbb szerelési nem elégitettek ki. Először ínkent, magyarokat, egyáltalán általános megtekintést, külön a próbák előtt nem tartottak lett mondva, hogy a bizottságban is a jüryfeltételekben ki teljesítőképeségét állapítja ag csupán technikailag a gépek tását és egyéb tűzoltói szemmeg, annak az építését, kiállí-Nagy baj volt az, hogy nemponctokat nem vett figyelembe, nem voltak megfelelőképpenvolt rend, először a jürytagok zárták le s ezért a próba at elosztva, a próbahelyet nem akiknek semmi dolguk semlatt olyanok is lábatlankodtak, hosszát állapította meg, ezévolt. A jüry csupán a sugár ugyanugy próbálták, mint a ezért a kisteljesítő szivattyúkat próbának így igazi gyakorlati tárgyakat. Ezen összehasonlító egyáltalán figyelembe nemí értéke nem volt, amennyiben fecskendőt sokszor huzamosavétezt az, hogy egy tűz-biztos üzemben kell tartaniabb (10—15 órát) folytonos és egy motor maximum 5 percj már pedig a próbáknál egy-alatt fulhajtott fordulatszámig dolgozott s ezen rövid idő mutatta meg azt, hogy gyakran tartott üzemből egyáltalán nem üzemből milyen a gépek tebrlatilag, vagyis hosszabb tüzi a szemlélőnek nem nyújtótesítőképesége. E próbáknál típusoknak és gyártmányoknak az a lehetőséget az egyes való elbírálására az összehas, sem a teljesítőképeségének lefektette 100 méter hosszonslítás. Egy tömlővezeték volt szabályozható sugárcső voiban, melynek a végén egy s innen mérték a sugár hosszát egy állványra reáerősítve akár nagy fecskendő volt a szját, a gépnél pedig akár kis, ugyannyira, hogy minduntánróbán, felhajtották 15 légkörre, valamelyik szétrobban, mertalan attól kellett tartani, hogy bádogok és oldalszerelvénya víz is forrni kezdett, a védő-bűzőlőgeve leégett. A prótekről a festék és a lakkozás gyárosok, melyek már megbán volt tűzoltótestületek és fecskendőt, azonban ettől a tettek vagy még venni akartak A próba végeredménye Oberaróhától nem lettek okosabbak. dől el.

A kiállításon főképen a terek; részben ismert és újabb kézi extinkteurök szerepel-Volt sok szíréna, impregnálénevezésű és alakú típusok. Aloszer, gummi- és tömlőárúk,

láttuk Martini Hünecket és a Dabeg-féle benzintárolókat stb. stb., újabb dolgot azonban sajnos nem találtunk. Érdekes kiállítás volt a tűzrendészet és tűzoltási, valamint a balesetiügyi és első segélynyújtási kiállítás. Itt szemlél-tetőleg be lettek mutatva egyes fülkében embermagas-ságu babákkal, a háztartásban előforduló vigyázatlansági tüzeseti okok. Ugyanigy a balesetiügyi csoportnál a gépek-nél előforduló hibás szerkezetek és vigyázatlanság által előforduló balesetek. Nagyon érdekes modellek voltak a bányaszerencsétlenségekről, turistaszerencsétlenségről, a pionirok hidak robbantásáról és az építésekéről stb.

A szakfeloalvasások július hó 13., 14., 15. és 16-án voltak majdnem egész napokon át. Érdekes előadást tartott Oberinspektor Stanke (Gráz) a tömlőknél előforduló nyomás-vesztességet tárgyalta és reamutatótt, hogy az ő próbái és számításai alapján a koppellinie-rendszerü tömlőfekte-tési módszer mellett el lehet kerülni az ilyen veszteségeket. A többi előadások is elég érdekesek voltak, azonban a legtöbb ismert volt, ezekről is lenyomatok készülnek és a rendezőségénél megszerezhetőek lesznek, vagy a szaklapok-ban leközlik. Egy hibájuk volt ezen felolvasásoknak, hogy egy délelőtt 3—4 előadást is tartottak, s ez a közönséget annyira kifárasztotta, hogy a végén alig maradt már hallgató, de hozzászólás egyáltalán nem történt, s így nem fejlődhetett ki vitás előadássá, ami mindenesetre érdekesebb lett volna.

Ezek voltak nagyobbbrést a salzburgi kongresszuson megfigyeléseink és kívánjuk tiszta szívünkkel, hogy ehhez hasonló alkalom minél előbb és minél többször adódjék, hogy ezen külföldi szemlélődéssel gyarapíthassuk tapasztalatainkat, amiért is ezenel figyelimét kívánjuk felhívni a hatóságoknak is, hogy ezen kongresszusokra ne sajnálja a költséget és minden esetben küldje ki az arra hivatott közgeit, mert annak ugy a város, mint a tűzoltóság látja hasznát.

Kállay Imre.

Villamosreklám-berendezés a tetőn.

Mint ismeretes olvasóink előtt, Budapesten a VI., Teréz-körut 15. sz. háromemeletes ház tetejének leégését a rajta elhelyezett és meg nem felelő módon szerelt, majd ledől és Vincze Gyula tűzoltó halálát előidéző villamosreklám-berendezés okozta. Hasonló esetek megakadályozása céljából a fővárosi tanácsa nyomban beszüntette valamennyi villamosreklám üzemeltetését és idevonatkozó szabályrendelet alkotását határozta el. Addig is a reklámberendezések felülvizsgálata ejtetett meg ugy építési, mint tűzrendészeti szempontból, s egyeseknek az építési és gépfelállítási engedély a következő feltételek mellett adatott ki:

1. A reklámberendezések vasvázai a fedél-székttől függetlenül a bemutatott tervek és számításoknak megfelelően készítenők és erősítendők meg.
2. A deszkajárda, s általában az egész állvány időnként megvizsgálendő és állandó karbantartásáról gondoskodni kell.
3. A világítási vezetékek szerelésénél a Magyar Mérnök és Építész Egylet szerelési szabályzata a mértékadó és ez a legszigorúbban betartandó.
4. A padlástéri villamosvezetékek csakis pán célozott csővezetékben fektethetők.
5. A padlástérből a tető síkja fölé kivezetett villamosvezetékek egy külön tűzbiztos vályuba helyezendők el, amely legalább 20%-rel a tető síkja fölé emelkedjék.
6. A fényhatással működő hirdetések egyes áramköri lámpacsoportozatai és fényeffektusai külön-külön biztosítandók. A biztosítékok csakis zártak (szikramentesek) lehetnek.
7. A hirdetőberendezés tulajdonosa köteles a berendezést az üzem- és tűzbiztonság szempontjából egy hatóságilag engedélyezett szerelő által állandó felügyelet és vizsgálat alatt tartani és az esetleges hibákat azonnal kijavíttatni, azon-kivül a berendezés állapotáról, a felelős szakértő aláírásával ellátva, negyedévenként az illetékes kerületi előljáráságnak jelentést tenni.
8. A berendezés kezelője hozzáértő, szak-avatott szerelő legyen, aki köteles az egész

berendezést az üzem megindulásakor és befejezésekor felülvizsgálni és az észlelt legkisebb hiba esetén a berendezést kikapcsolni.

9. A fényreklám-berendezés használatbavételének engedélyét az illetékes kerületi előjáráságtól kell kérni.

10. A használati engedély csak abban az esetben adható meg, ha a ker. tűzrendészeti bizottság által előzetesen megtartott vizsgálat megállapította, hogy a berendezés megfelel a jóváhagyott terveknek és az engedély kikötéseinek.

Egyébként az építési szabályrendelet általános kikötései e berendezés létesítésénél is betartandók.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 58,306/1925. K. M. sz. rendelete a vasuti vonalak mentén tervbevett építkezések megkönnyítése tárgyában.

A vasuti vonalak mentén tervbevett építkezések keresztülvitelét megkönnyíteni kívánván, ezen építkezések engedélyezése körül követendő hatósági eljárást szabályozó, hivatali elődöm 1903. évi július 28-án 71,077. sz. a. kelt rendeletét az alábbiak értelmében módosítom:

Az idézett rendelet 1. pontját akként, hogy a kisa-játításról szóló 1881. XLI. I. t.-c. 20. §-a alá eső, tehát a vasut pályafestétől 60 méteren belül tervezett építkezés engedélyezéséért a közigazgatási bizottsághoz benyújtandó kérvényhez az idézett rendelet értelmében 2—2 példányban mellékelendő helyszínrajz és műszaki leírás bemutatásának, valamint a tűzkár türesére vonatkozó szabványnyilatkozat kiállításának kötelezettsége alól folyamodót mentesíteni.

Tartozik azonban folyamodó vagy magában a folyamodványban, vagy az ahhoz csatolandó mellékletben tüzetesen körülírni, hogy minő céra szolgáló épületeket akar emelni, s hogy milyen anyagból fogja az épület falait és fedelét készíttetni és ismertetni azt, hogy az épület nyílásainak elzárhatósága mimódon fog keresztülvitetni.

Tartozik továbbá az épületeinek a vasuti pályatengelytől, illetőleg állomásoknál a pályasík szélétől mért legkisebb távolságát és az épület fedélgerincének a pályasíkhöz viszonyított magasságát, s az esetleges természetes vagy mesterséges fedezeteket pontosan megjelölni.

Az eképen megszerkesztett folyamodványra az illetékes közszégi előjáróság az adatok helyességének igazoló záradéka rávezetendő, az érdekeit vasut igazgatósága vagy illetékes osztálymérnöksége által láttamozandó.

A fentiek értelmében megszerkesztett, kellőképen záradékoltt folyamodvány alapján az abban előadott kérelmet a közigazgatási bizottság tárgyalás alá veszi, s az építési engedélyt az érdekelte felek vagy hatóságok felebbezési jogának épségben tartásával nyomban megadhatja, ha a tervezett épület:

a) tűzbiztos anyagból épült és ugyanolyan anyaggal fedett, elzárható nyílásokkal bíró épület tűztávolsága 8 méternél nagyobb;

b) ha a fa- vagy zsindeyes oldalú vagy fedetű és elzárható nyílású épület tűztávolsága 20 méternél nagyobb;

c) ha a szalma, gyékény, sás vagy náddal fedett avagy el nem zárható nyílásokkal bíró épület tűztávolsága 40 méternél nagyobb.

Az engedélyt megadó határozatban folyamodótól az eddig fennállott gyakorlat értelmében kívánt tűzkár türesére vonatkozó szabványnyilatkozat szövege megfelelő módon és alakban teljes egészében beveendő.

Ellenben ha a tervbe vett építkezés a fentebb tüzetesen megjelölt távolságokon belül szándékolatik, úgy ezen építkezésekre vonatkozólag a 71,077/1903 sz. rendelet 2. pontjának az a határozománya, hogy a m. kir. vasuti és hajózási felügyelőség nyilatkozatra előzetesen felhívandó, továbbra is érvényben marad.

Az idézett rendelet 3. pontjában a nevezett hatóság válaszára megállapított 30 napi határidőt az ügymenet gyorsítása érdekében 15 napra szállítom le.

A „Budapesti Közlöny“-ben való közzététel napján érvénybe lépő jelen rendeletem a vasuti vonalak mentén történő építkezésekre vonatkozóan eddig érvényben lévő többi törvényes rendelkezések hatályát nem érinti.

Budapest, 1925. június 23-án.

Walko s. k.

m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége f. évi szeptember hó 12-én d. u. 6 órakor Nagykőrösön ülést tart. Targysorozat: Folyóügyek.

Az orsz. szövetség elnökségének ülése július 18-án. A gróf Széchenyi Viktor elnök elnöklete alatt megtartott ülésen bejelentetett, hogy: a belügyminiszter tudomásul vette a f. évi kiszállások programját azzal, hogy a kiszállások alkalmával kísérjék figyelemmel az új kormányrendeletet mikénti végrehajtását; hogy az esztergomi választmányi gyűlésen a belügyminisztérium képviselőjében Dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsos és Dr. Szöllőssy Alfréd min. s. titkár lesz jelen; hogy 7 testület tagjainak kiadatott a kir. díszérem. Az 1924. évről szóló jelentés, zárszámadás és 1925. évi költségvetés a vál. ülés elé terjeszteni rendeltetett, utóbbi azzal, hogy a tisztviselők fiztetelédijához 5.000,000 K-val a segélyzöpnéztár is járuljon hozzá. Az új kormányrendelet megalkotóinak az elnökség hálás köszönetet szavazott. A szolgálati érmek elkészültét tudomásul vette; hasonlóan a Magyar Tűzoltóság Könyvének megjelenését is azzal, hogy a kiadókkal való lezárolást az elnökség végezze. A mezőúri kerületi tanfolyam ideje aug. hó 14—17. napjaiban állapított meg. A Jász-nagykun-szolnokvármegyei szöv. azon előterjesztése, hogy a vármegyei szöv. elnöke és a vármegyei tűzr. felügyelő tagja legyen a törvényhatósági bizottságnak, a parancsnok pedig a képviselőtestületnek, tárgyalan, mert ilyirányu előterjesztés már megtétetett. A szolnoki és jászberényi testületek tiltakozása a „Tűzoltóság Lapja“-nak támadása ellen, tudomásul vétetett. Elhatározta az elnökség, hogy Breuer Szilárd főv. főpar. 40 éves szolgálati jubi-

leumán elnök vezetése alatt testületileg résztvesz. Kiss Pál hódmezővásárhelyi hiv. h. par. tisztivizsgálójához a régi bizottság delegáltot. — Ugyanakkor tartotta ülését a segélyzöpnéztár elnöksége is, mely évijelentést és zárszámadást a közgyűlés elé terjeszteni rendelte, s a tisztviselői fiztetelédijához való 5.000,000 K hozzájárulásnak elfogadását javasolta.

Elnökségi ülés. Az orsz. szövetség elnökségének aug. 1-én Törökszentmiklóson tartott ülésén elnökölő alelnök elsősorban üdvözölte a jubiláló törökszentmiklósi testületet, majd tudomásul vétettek a belügyminiszter leiratai a szerek beszerzésének ellenőrzése, egységes tűzrendészeti szabályrendelet kidolgozása, az államsegély kiutalása és több díszérem kiadása tárgyában, továbbá a lengyel szövetség meghívója. A székesfehérvári csendörkertületi tanfolyam részére elküldeni rendeltettek a meglévő szakkönyvek; a debreceni tanfolyamra pedig az egyenruha- és diapozitív-készlet. A falu szövetséggel érintkezésbe fog lépni az elnökség. Végül tudomásul vétetett alelnök jelentése a legutóbbi propaganda-utról és az, hogy Csabaj és Páj községek beléptek a szövetség tagjai sorába.

Segélyzöpnéztári befizetések az 1925. évre.

Sárkeszi 30 tag, Nádasdladány 26 tag, Magyarbarmac 19 tag, Bakonycsernye 40 tag, Kaba 41 tag, Vöröstó 29 tag, Diósgyőr önk. 20 tag, Diósgyőr vasgyár 150 tag, Homokszentgyörgy 42 tag, Zalaszentgrót 42 tag, Sársáv 79 tag, Vörösberegy 60 tag, Románd 47 tag, Bakonytérd 35 tag, Gicz 41 tag, Tápiószentmárton 17 tag, Mosen 46 tag, Sashalom 46 tag, Nagysáp 40 tag, Bakonytamási 86 tag, Tokaj 42 tag, Kisvárd 26 tag, Kishidegkut 26 tag, Nagyhidegkut 26 tag, Szolnok 10 tag, Mátraszele 25 tag, Pappasalamon 55 tag, Sárkeszi 30 tag, Szigetvár 34 tag.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ- SZÖVETSÉGEK HIREI.

14204/1925. ikt.

Békés vármegye alispánja.

I.

Községi Előjárók!

A 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtása céljából az alábbiakat rendelem el:

A f. évi május 17-én kelt Belügyi Közlöny 22-iki számában megjelent 230.000/1925. és 53888/88. számú alaprendeletet tegyék azonnal gondos tanulmányozás tárgyává s ezen rendeletekben foglaltak végrehajtása céljából szükségessé váló intézkedések foganatosításáról haladéktalanul gondoskodjanak.

A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 28. §-ában előírt köteleességemnél fogva utasítom a községi előjáróságokat, hogy

1. amennyiben a községnek eddig tűzrendészeti szabályrendelete nem volna, annak legkésőbb 1925. év november 12-ig való megalkotásáról gondoskodjék. Amennyiben a községnek volna tűzrendészeti szabályrendelete, úgy azt az újabb tűzvédelmi szempontok figyelembevételével módosítsa, illetve azt az egységes tűzrendészeti szabályrendelettel cserélje fel, illetőleg a kiadandó egységes minta szabályrendeletet vegye annak idején tárgyalás alá s a letárgyalt és elfogadott szabályrendeletet törvényhatósági jóváhagyás végett hozzám terjessze be.

2. A meglévő és még netalán beszerzendő tűzoltószerek és eszközök megfelelő jó helyen, s állandóan való készletben tartásáról haladéktalanul gondoskodjék.

3. Utasítom az előjáróságot, hogy a házaló számarányának és a helyi viszonyoknak megfelelő netán még hiányzó tűzoltószerek és eszközöknek beszerzése iránt szükséges intézkedéseket tegyék meg. A megrendelendő szükségleteit részletesen felsorolva árlejtés útján való tömeges beszerzése iránti intézkedésem céljából 60 napon belül jelentse be.

Ahol a már meglévő s egyébként még használható fecskendők az egységes előírásnak netán nem felelnek meg, azokat haladéktalanul alakíttassák át. Ha ezen rendelkezés teljesítésével járó költségekre fedezete nem lenne, úgy a fedezetről legkésőbbben a jövő évi költségvetésben gondoskodjék.

A rendelkezésre álló tűzoltószereket és eszközöket pontosan nyilvántartani kívánom, miért is felhívom, hogy a csatoltan megküldött törzskönyvi lapot pontosan állítsák ki és egy példánynak az irattára részére való visszatartásával 30 napon belül terjessze be.

A községben levő gyárak, malmok, nagyobb és kisebb, de tűzveszélyes ipartelepekről készítsen egy kimutatást s azt 30 napon belül terjessze be. A kimutatásban sorolja fel a tulajdonos nevét, a telep közelebbi helyét, gyártási ágát s a meglévő tűzvédelmi berendezését.

Jelentse be a község területén levő nagyobb uradalmakat s azoknak birtokában levő s használható tűzoltó szereit, eszközeit.

4. A vízszerezés intézményes biztosítására nagy súlyt kívánok helyezni, azért felhívom az előjáróságot, hogy a kérdést tegyék vizsgálat tárgyává, a netán mutatkozó hiány eloszlására a szükséges intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsa. A vízszerezés kellő biztosítására vonatkozólag dolgozzon ki javaslatot s azt szakvéleményadás végett 6 hónapon belül terjessze be.

5. Gondoskodjék az előjáróság az állandó tűzoltói készenlét rendszeresítéséről s annak intézményes fenntartásáról.

6. A tűzjelzésre vonatkozó vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 16. §-ának pontos végrehajtásáról, valamint a tűzoltólaktanyának telefonnal való felszereléséről gondoskodjék.

7. A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet 7. §-ában foglalt rendelkezést pedig a telefonállomással bírókkal megfelelő módon közöljék.

8. A hazafias társadalom bevonásával önkéntes tűzoltótestületet szervezzék meg. Annak vezetésére igyekezzen tekintéllyel bíró erélyes és ambiciózus, hazafias szellemű egyéneket (jegyzőt, tanítót stb.) megnyerni. A már meglévő tűzoltótestületet pedig részesítsék a legjeljesebb hatósági támogatásban.

9. Azon községekben, ahol vagy nincs, vagy nem alakítható meg az önkéntes tűzoltótestület, avagy a meglévő önkéntes testület nem felel meg a tűzvédelmi igényeknek, ott gondoskodjék az előjáróság a köteles tűzoltóság haladéktalan felállításáról és kiképzetéséről.

Megjegyzem, hogy a tűzoltócsapatok kiképzéséről külön fogok intézkedni s hogy a vármegyei tűzrendészeti felügyelő felváltva fog vándortanfolyamot tartani.

10. Ugy az önkéntes, mint a köteles tűzoltóság tisztjeinek nevét a főszolgabíróságnak 30 napon belül jelentse, a névjegyzék egy példányát pedig a vármegyei tűzrendészeti felügyelőségnek küldje meg. A jegyzékben felsorolandó név, állás és foglalkozáson kívül az illető tűzoltói szolgálatának ideje, tűzoltói képesítése, megbízhatósága.

11. Gondoskodjék a tűzoltói szolgálattal felmerülő költségek viseléséről, illetve a községi tűzrendészeti alap létesítéséről s annak jövedelmi forrásainak biztosításáról. (Ilyenek a tűzoltóváltásdíj, a beszédett kéményseprési díj 5%-a stb.)

12. A létesítendő községi tűzoltóalap terhére gondoskodjék úgy az önkéntes, mint a köteles tűzoltóságnak baleset elleni biztosításáról.

13. A gyárak, malmok és ipartelepek, valamint az uradalmakat a saját érdekében is a tűzoltóság szervezésére hívja fel. Ezeknek az ottani tűzoltóparancsnokság útján való kiképzéséről gondoskodjék.

14. Addig is, míg a fogatszolgáltatási kötelezettségének módoszatai szabályrendeletileg nem nyernek szabályozást, ennek megoldásáról megfelelőleg gondoskodjék.

15. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő feladatkörének teljesítésében hathatósan támogassa. a helyszíni szemléken netán észlelt hiányok pótlására vonatkozó felhívást teljesítse. Részére a netán szükséges elfogadatot bocsássa rendelkezésére.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelőt minden tűzrendészeti kérdésben igénybe vehetik, aki mint szakközegem rendelkezésre áll.

A magán- és nemzeti vagyon hatványozott védelme érdekében elvárom a községi előjáróságtól, hogy a tűzrendészeti kormányrendeleteket pontosan és lelkiismeretesen fogja végrehajtani s ezzel elő fogja mozdítani a tűzrendészet megalapozását, fejlesztését és teljes kiépítését. Figyelmeztetem az előjáróságot, ha mulasztást észlelnék, úgy a mulasztásért a megtorló eljárást fogom folyamatba tenni.

Tett rendelkezések és intézkedésekről és azok eredményéről 1925. november 15-ig tegyenek hozzám jelentést.

Gyula, 1925. július hó 25.

Dr. Daimel
alispán.

14204/1925. ikt.
II.

Békés vármegye alispánja.

Járdsi főszolgabírák!

A 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendeletnek (lásd Belügyi Közlöny 22-ik számát) a törvényhatóság területén való pontos és lelkiismeretes végrehajtása céljából felhívom, hogy felügyeleti jogánál fogva úgy az említett rendelet, valamint az azzal kapcsolatosan általam kiadott rendeletnek pontos végrehajtását szorgalmazzák. Személyes közreműködésükkel is gondoskodjanak arról, hogy a hatóságuk területén a tűzoltó intézmény felállíttassék.

Végül felhívom, hogy a kormányhatósági rendeletekből, mint elsőfoku tűzrendészeti hatóságra háruló feladataikat pontosan teljesítsék. A tűzoltó tiszteknek megerősítésére való javaslataikat pedig a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával tegyék meg. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő által esetenként beterjesztendő jelentését annak idején soronkívül intézzék el.

A fenti miniszteri rendelet végrehajtása céljából a községekhez intézett 14204/I. sz. rendeletem 1 példányát ellenőrzés végett azzal küldöm meg, hogy az ellenőrzés az időszaki községi vizsgálatok keretében foganatosítandó.

Gyula, 1925. július hó 31.

Dr. Daimel
alispán.14204/1925. ikt.
III.

Békés vármegye alispánja.

Polgármesterek!

A 230.000/1925. sz. tűzrendészeti kormányrendeletnek a végrehajtása céljából az alábbiakat rendelem el:

A folyó évi május hó 17-én kelt Belügyi Közlöny 22. számában megjelent 230.000/1925. és az 53888/88. számú alaprendeletet tegyék azonnal gondos tanulmányozás tárgyává, ezen rendeletekben foglaltak végrehajtása céljából szűkségesé váló intézkedések foganatosításáról haladéktalanul gondoskodjanak.

A 230.000/1925. B. M. rendelet 28. §-ában írt kötelezőségeknél fogva utasítom Cimeteket, hogy:

1. Amennyiben a városnak tűzrendészeti és építkezési szabályrendelete nem volna, úgy azoknak 1925. november 12-ig való megalkotása és törvényhatósági megerősítésre való beterjesztéséről gondoskodjanak. Amennyiben a városnak van tűzrendészeti és jóváhagyott építési szabályrendelete, úgy azokat az újabb tűzvédelmi szempontok figyelembevételével módosítsa, illetve az elavult tűzrendészeti szabályrendelet helyett az egységes szabályrendeletet vétessék tárgyalás alá s a le-tárgyalt szabályrendeleteket törvényhatósági jóvá-hagyás végett hozzám terjesszék be. Megjegyezni kívánom, hogy az Országos Tűzoltó Szövetségtől az egységes szabályrendelet minta beszerezhető s az építési szabályrendelet mikénti módosítására pedig kellő tájékoztatás nyerhető.

2. Az épületek arányában és a helyi viszonyok-nak megfelelőleg netán még szükséges tűzoltószerek és eszközök beszerzése iránt szükséges intézkedéseket tegyék meg.

3. A város területén található gyárak, malmok és nagyobb ipartelepeket a tűzrendészeti bizottság által vizsgálta meg s azok tulajdonosait a netán szükséges megfelelő tűzoltószerek és eszközök beszerzésére és tartására — mint I. foku tűzren-dészeti hatóságok — kötelezzék.

4. Tegyék vizsgálat tárgyává, hogy a víz-szerzés kérdésében nincs-e hiány, igenleges eset-ben a szakközegük meghallgatásával annak el-osztatásáról haladéktalanul gondoskodjanak, illetve a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

5. A fent idézett rendelet 7. §-ának rendelkezéseit tétessék megfelelő módon közhirrre.

6. Gondoskodjanak az önkéntes tűzoltóság tagjainak balesetbiztosításáról.

7. Az önkéntes tűzoltótestület, mint a hivatásos őr-ség tartalékának megszervezése iránt haladéktalanul gondoskodjanak. Az életre-hívott önkéntes tűzoltótestületet pedig részesítsék legteljesebb ható-sági támogatásban.

8. Amennyiben az önkéntes mentőegyesület nem volna még megalakítva, annak megalakítására tegyenek kezdeményező lépéseket; amennyiben a mentőegyesület nem volna még megalakítva, vagy nem volna megalakítható, úgy intézkedjenek a mentői szolgálatnak a hivatásos tűzoltóság keretében való ellátása iránt.

9. A hivatásos tűzoltóság tagjai a jövőben az idézett rendelet alapján csak tűzoltói és mentői szolgálatra használhatók fel, más szolgálatra egyáltalán nem használhatók fel, ezért intézkedjenek, hogy az eddigi netáni mellékszolgálat alól azok haladéktalanul felváltassanak.

10. A hivatásos tűzoltóság tagjai által vise-lendő egyenruhát és rangjelzést állapítsák meg. A megállapított rangjelzésnek viselését tegyék kötelezővé.

11. Gondoskodjanak a rendelet 18. §-ának végrehajtásáról.

12. Igen kívánatos és szükséges a gyári, malmi, nagyobb ipartelepi és nagyobb uradalmi tűzoltóság megszervezése, ezért felhívom Cimeteket, gondoskodjanak azok megszervezéséről.

13. A vármegyei tűzrendészeti felügyelőt feladatának teljesítésében hathatósan támogassák.

14. A tett rendelkezések és intézkedésekről s azok eredményéről 1925. november 15-ig tegyenek hozzám jelentést.

15. Felelősség terhe mellett elvárom Cimetek-től, hogy a tűzrendészeti kormányrendeleteket pontosan és lelkiismeretesen megismerjék, s minden lehető elkövetnek, hogy a tűzrendészet a magán- és nemzetgazdasági vagyoni védelme érdekében megalapoztassék és szükségszerűen fejlesztessék.

Gyula, 1925. július 25.

Dr. Daimel
alispán.

15,167—925.

Békés vármegye alispánjától.

Polgármesterek, Előljárási Igók!

Békés vármegye Tűzoltó Szövetsége bejelen-tette, hogy a 230,000—925. B. M. rendeletből folyó feladata alapján Gyula 1925. augusztus 28-tól szeptember hó 2-ig vármegyei tűzoltó szaktanfolyamot fog tartani.

E bejelentés alapján felhívom Cimeteket, hogy az egyidejűleg megjelent erre vonatkozó hirdet-ményt megfelelő módon tegyék közhirrre s gondoskodjanak arról, hogy a tanfolyamra legalább egy-egy hallgató jelentkezzen. Amennyiben pedig a község háztartása megengedi, úgy kívánatosnak tartanám, ha a község egy-egy hallgatónak lakás, ételmezés költségeit — 240,000 koronát maga viselné s ezzel a jelentkezést előmozdítaná.

Gyula, 1925. augusztus hó.

Dr. Daimel Sándor, alispán.

172—1925. Békés vármegyei Tűzoltó Szövetség elnöksége.

Hirdetmény.

Békés vármegyei Tűzoltó Szövetség a folyó évi augusztus 28-tól szeptember hó 2-ig Gyula vármegyei tűzoltó szaktanfolyamot fog tartani.

Mínt hogy a tanfolyamnak az a célja, hogy a községi tűzoltótiszt állások betöltésére alkal-mas egyéneket neveljen, e tanfolyamra lehetőleg általános műveltséggel bíró és a helyi társadalmi

életben megfelelő helyet betöltő egyének lesznek felvéve. (Tanítók, jegyzők, tisztviselők stb.)

Hogy a vármegyei tűzoltószövetség a tanfolyamra való jelentkezést megkönnyítse — a gyűjtendő adományok terhére — 20 hallgatónak ösztöndíjat fog adni, illetve az ösztöndíj terhére gondoskodni fog 20 egyén ingyenes ellátása és ételmezéséről.

Az összes jelentkező hallgatók ingyenes és megfelelő elszállásolásáról a vármegyei tűzoltószövetség fog gondoskodni.

A tanfolyamra a vármegyei tűzoltószövetség elnökségénél — Gyula, Vármegyeháza — lehet szóbelileg, mint írásbelileg legkésőbb aug. 22-ig jelentkezni. Az ösztöndíj iránti kérelem is oda lesz beterjesztendő.

Gyula, 1925. évi július hó 31-én.

Dr. Márki s. k.
várm. tűzoltószöv. elnök.
vm. II. főjegyző.

A Békésvármegyei szövetség május 31-én tartott közgyűlésében Démusz Lajos vm. tűzr. felügyelő indítványára megválasztotta Breuer Szilárd fővárosi főparancsnokot 40 éves fővárosi szolgálatának jubileuma alkalmából diszelnökévé.

Csonka-Bihar vármegye érdemes alispánja a 230,000/925. B. M. rendelet értelmében utasította a vármegye tűzrendészeti felügyelőjét, hogy a megye összes községeinek tűzrendészeti állapotáról győződjön meg, s neki írásbeli jelentést tegyen. Bojtor István várm. tűzr. felügyelő az összes községeket bejárta, s azok tűzr. állapotáról a következő jelentést terjesztette be az alispánhoz:

Csonka-Bihar vármegye tűzrend. állapota.

I. Általános tűzrendészet.

Csonka Bihar vármegyének a legutóbb községgé emelt Ibrác és Szalonta pusztákon kívül 59 községe van, melyek közül 10-13. hazák száma 29,319. Községeinek építkezési módja legnagyobbbrészt kötött. A községek utcáinak legnagyobbbrésze fásított.

A vármegye községeiben van 28,099 kut. Közút van 153, melyből ártezi 100, szivattyús kut 10 és nyitott kut 43. Ásott kutaink átlagos mélysége 6—8 méter.

Tűzrendészeti szempontból figyelembe vehető 44 vízmedence és 11 községen, illetve azok szomszédságában átvonuló folyó, ér és csatorna.

A takarmányok és természetmennyek összehalmozása, illetve behordására vonatkozólag a községi előjárók a 44,200/924. B. M. számú rendeletben előírtak pontos betartására utasítottak.

Gőzcséplőgéppel csépelni a községek belterületén tiltva van.

A kapitányvizek állandó készenlétben tartására vonatkozó intézkedések megtételére, a kémények tűzbiztos anyagból való készíthetőségének s a lakóházak padlásait tűzmentesen való befedésének, továbbá a pernye és hamu csak tűzbiztos helyen való tartásának ellenőrzésére s ez utóbbinak több izbeni közhírré tételére az előjáróságok utasítottak, valamint a tűzvizsgálatok és tűzrendészeti összejárások megejtésére is.

A vármegye területén 42 ovoda és gyermekmenház van.

II. Tűzvédelmi felszerelés.

Tűzoltószertár néhány községben még nincsen s nagyon sok helyen nincs megfelelő.

A 230,000/925. B. M. számú rendeletnek megfelelő egységes fecskendő van 48 darab, másfajta fecskendő 63, összesen 111 fecskendő, melyekhez a szertárakban előfalálható 525 méter szivó- és 4274 méter nyomótműlő, mely mennyiség az előírásnak még felét sem teszi ki.

A fecskendőkön kívül a következő tűzvédelmi felszerelési tárgyak voltak összejárhatók: 63 darab vízeshordó, 23 dugó, 8 tető, 20 támasztó és 1 tolólétra, 19 darab csákány, 110 darab tűzhorog, 15 fejsze, 34 vasvilla, 27 lámpás, 185 veder, 43 fákllya, 3 szerkocsi, 1 tömlőtaliga, 1 tömlőtekerés, 9 kád, 3 gereblye, 6 víztölcsér és 2 darab 20 m² uj ponyva.

Három községben van beszerelve a székelyhidi vízszállító rendszer.

Sajnálatos tény, hogy a meglevő tűzoltószerek jókarban- és tisztántartását a legtöbb községi előjáróság csak a községi cselédekre bizza, alig pár község, mely a ma nagy értéket képviselő tűzoltó fecskendőit díjazott és hozzáértő egyénekkel ápolatja.

III. Tűzoltóság.

A vármegye szervezete tűzoltóság tekintetében még mindig nagy hiányt szenved. Négy legnagyobb községében (Berettyóújfalu, Derecske, Sarkad, Nagyléta) van összesen 8 fizetéses tűzoltó. Hét községben működik önkéntes tűzoltótestület 280 önkéntes tűzoltóval. Köteles tűzoltóságnak csak hely-helyt akadunk nyomára, de azt is csak papíron.

A tűzoltóság nemes és magasztos eszméjének testét öltethetése, tűzoltótestületek létesülhetése céljából szükséges több, esetleg járásonkénti tűzoltótanfolyam tartása, meiyen az arra kiküldöttek a tűzrendészet köréből legalább a legelemibb ismereteket elsajátítván, odahaza községükben támogatói, esetleg szervezői lehetnének egy új testületnek s általuk a túlterhelt közigazgatási hatóságok vállairól is vennék le terhet.

IV. Tűzörtség.

Állandó tűzörtség és toronyörtség éjjel-nappali szolgálattal Berettyóújfalu és Derecske községben van. Csak tűzörtség Nagyléta és Sarkad községben, de ezekben is az 1—2 főből álló örség más tűzoltóság és megfelelő tartalék hiányában a követelményeknek meg nem felel, különösen az erősen fejlődő, több gyárteleppel bíró Sarkad községben.

A tűzoltói készenlét és tűzjelzés létesítése tárgyában intézkedések megtételére az egyes községi előjáróságok utasítottak.

V. Fogatosok.

Van a vármegyében 9827 hámos és 4808 marhafogat, összesen 14,635 fogat. A lakosság tűzoltási készsége általános s a fogattal rendelkező lakosok tűzvész esetén vízszállítási köteleességüket teljesítik. Mindazonáltal kívánatos volna, hogy a gyors befogás biztosítása céljából, mint már néhány községben van, megfelelő jutalom tűzetne ki a fogattal rendelkező lakosok számára a vész esetén való gyors befogásra.

Állandó előfogattal csak Berettyóújfalu és Sarkad község rendelkezik.

VI. Tűzvész.

A kitörő tűz jelzésére, ahol állandó toronyörtség van, nappal piros zászló, éjjel lámpa- és haiangelzés, másutt vészkiált és harangjelzés használatik.

A múlt év folyamán volt 50 tüzeset.

22 esetben épület, 2 esetben kémény, 2 esetben ruhanemű, 1 esetben kendergyári termény, 23 esetben takarmányégés volt.

A tüzeset okai a következők voltak:

2 esetben villámgyújtás, 1 esetben mozdonyszikra, 1 esetben öngyulladás, 2 esetben gyermekek játéka, 44 esetben gondatlanság és ismeretlen okból származó.

Eihamvadtt a múlt év folyamán 762,050,000 K érték, melyből biztosítás révén megtérült 90,000,000 K.

VII. Megjegyzés.

A tűzvédelem nagy nemzetgazdasági előnyeit óhajtja biztosítani a 230,000/925. B. M. sz. rendelet, mely előírja a hatóságoknak a tűzoltószerek beszerzése, vízkészlet biztosítása, tűzoltói készenlét és tűzjelzés létesítése és tűzoltóságok szervezésére vonatkozó teendőit.

E rendelet értelmében a vármegye területére az egyéb még hiányos tűzvédelmi eszközökön kívül 40 drb. egységes fecskendő szerzendő be. Tűzoltói készenlét és tűzjelzés létesítendő 57 községben, tűzoltóság szervezendő 52 községben.

Bár a súlyos gazdasági helyzet megnehezíteni látszik a vármegye minden egyes lakosának nagy érdekét szolgáló tűzrendészeti ügy fejlesztését, mégis bizva a közigazgatási hatóságok közismert, hazafias, minden szepet, jót és nemeset megértő lelkiületében, erős reményünk van arra nézve, hogy a tűzvédelem fontos voltát a vármegye lakosságával jóindulatu s önzetlen oktatással megismertetvén; a hatóság és társadalom együttműködésével rövid időn belül a kor követelményeinek megfelelő nivóra emelhetjük a vármegye tűzrendészeti állapotát.

Okány, 1925. július 17-én.

Bojtor István
várm. tűzrendészeti felügyelő.

Hajdu vármegye tűzrendészeti reorganizációja. Hajdu vármegye alispánja Pákozdy Sándor a Debrecen sz. kir. város és Hajduvármegyei Tűzoltó Szövetség véleményének előzetes meghallgatása után erős kézzel fogott hozzá az új tűzrendészeti kormányrendelet — 230,000/1925. B. M. — rendelkezéseinek a végrehajtásához, illetve annak a gyakorlatban való átültetéséhez. — Dr. Roncsik Jenő debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnok, vármegyei tűzrendészeti felügyelő a vármegye négy rendezett tanácsú városát: Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Szoboszló, Hajdu-Nánás és Hajdu-Hadházat, valamint 15 községét, u. m.: Püspök-ladányt, Hajdudorog, Kaba, Balmazújváros, Egyek, Mikepércs, Nádudvar, Földes, Vámospercs, Tetétlen, H.-Sámson, Tiszacsege, H.-Szovát, Téglás és Alsó - Felső-Józsa községeket felülvizsgálván megállapította, hogy igen sok a tennivaló, hogy a vármegye tűzrendészeti állapota legalább a „tűrhető“ nivóra emeltessék.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatai alapján

Pákozdy alispán minden egyes r. t. várost és a községeket külön-külön kötelezte a hiányok záros határidőn belül való orvoslására.

Tett intézkedéseinek főbb pontjai a következők:

1. H.-Böszörmény r. t. városát, melynek lakosainak száma több mint 30.000 lélek, legalább egy a IX. fizetési osztályba sorozott hivatásos parancsnok és 15 főből álló hivatásos tűzoltóság szervezésére, 1 benzinmotoros fecskendő beszerzésére és azonkívül a rendeletnek megfelelően több felszerelési tárgy mint tolólétra, szívó- és nyomótömlők, csavarpárok, takaróponyvák stb. beszerzésére.

2. H.-Szoboszló r. t. várost, amelynek lakosai száma: 18.000 szintén egy hivatásos tűzoltóparancsnok és 12 főből álló hivatásos tűzoltóság szervezésére és hiányos tűzoltószereinek gyökeres pótlására utasította, amelyek között szerepelnek, 1 benzinmotoros fecskendő, 1 vizes lajt, 1 mentőkocsi, 100 m. nyomótömlő, 14 méteres kihuzós létra és egyéb kisebb felszerelési tárgyak.

Egy éven belül építenie kell azonkívül alkalmas tűzoltólaktanyát és szertárát.

3. H.-Nánás 18.000 lakosu városnak 1 benzinmotoros fecskendőt és kisebb felszerelési tárgyakat kell beszereznie, szerveznie kell egy parancsnok és 12 tűzoltóból álló hivatásos tűzoltóságot.

4. H.-Hadház r. t. városnak 8 tagból álló hivatásos tűzoltóságot kell felállítania. Hadház most lett r. t. város és lakosainak száma 10.000. Előíratott tűzoltólaktanya építése.

5. A városokon kívül súlyos hiányok vannak a tűzoltófelszerelések tekintetében a községekben is úgy, hogy kivétel nélkül minden községnek be kell szereznie kézi-fecskendőt és kisebb felszerelési tárgyakat.

Köteleztettek ezenkívül a községek és városok, hogy:

6. építési- és tűzrendészeti szabályrendeleteiket a változott viszonyoknak megfelelően dolgozzák át,

7. minden városban és községben 8-15 köbméteres beton vízmedencék létesítendők tűzoltási célra,

8. intézkedés tétellett a kapitányvíz biztosítására,

9. el lett rendelve a telefonnak a tűzoltólaktanyára és a toronyorségekre való bevezetése,

10. minden községben fizetési tűzoltók alkalmazásával biztosítandó az éjjel-nappali tűzoltói készenlét,

11. a félévi tűzr. vizsgálatok megtartására felhívtak a községek,

12. nyilvános előadásokra tűzoltó őrségeket vezényeljenek,

13. a fásítást tovább folytassák,

14. telep és egyéb tárgyalásokra a tűzoltóparancsnokok és tűzr. felügyelők is meghívassanak.

A rendelet egyéb itt nem érintett rendelkezéseinek végrehajtására is megfűtettek a javaslatok illetve utasítások.

Komoly formában felvetődött azonkívül a vármegyében a kerületi autófecskendők bevezetésének a gondolata is.

r. t.

H I R E K.

DÉKÁN KÁROLY a csibakházai önkéntes tűzoltótestület alparancsnoka folyó hó 2-án Budapesten váratlanul elhunyt. A 30 éves fáradhatatlan tűzoltói munkálkodás e lelkes bajnoka holttestét családja hazaszállította Csibakházára, hol 4-én temették el a közönség és a bajtársak nagy részvétele mellett. Az elhunytban a testület egy igazi tűzoltót veszített el, kinek becsületessége, pontossága és lankadatlan szorgalma mindenkor követendő például szolgált.

Oroszáznán, július 8-án égett le a Tóth-féle malom. Amint a tűzvizsgáló bizottság megállapította, a tűz a serleg-felvonókészülék hőfutása következtében keletkezett. A malom kára összesen mintegy 15 milliárd koronára tehető.

Ujfehértó önk. tűzoltótestülete f. hó 23-án ünnepli a testület 25 éves fennállását. A zászlószenteléssel, diszközgyűléssel, versenyekkel és táncestéllyel kapcsolatos ünnepély nagyszerűnek ígérkezik; s annak legjobb sikere érdekében Nánássy Sándor elnök, Bartos László alelnök és Aranyoss István parancsnok vállatve fáradozik.

Keszthely város egy utcalocsoló autót szerzett be, amelyen egy 800 percaliteres szivattyút is nyert elhelyezést. E szivattyút az autó motorja hajtja, táplálja a víztartányt, de adhat tűzoltási célokra 3 sugarat is az általa szivótömlőn át felszívott vízzel.

Budafok önk. tűzoltótestülete f. hó 16-án kintinően sikerült kerti mulatságot rendezett, melynek jövedelmét egy benzinfecskendő beszerzési alapjára fordították.

Szentesen kigyulladt a mult hóban a városháza teteje. A tüzet csakhamar lokalizálta a tűzoltóság, de gyújtogatás gyanuja merült fel, mely Bagi Imre hivatásos őrparancsnokhoz vezetett. A tanuk szerint ő járt a padláson, melynek kulcsa nála volt; találtak nála egy újságot tűzoltói cikkel, melynek másik fele a padláson volt s végül tanuk előtt tette azt a kijelentést, hogy majd csinál ő olyan tüzet, hogy a város majd beszerez egy benzinmotoros fecskendőt és nem spórol a tűzoltóságon. Ezek alapján a kir. ügyészség letartóztatta, de utólag ismét szabadlábra helyezte. A vizsgálat folyik.

Filmgégés hajón fordult elő Düsseldorf kikötőjében, ahol a hajó belsejébe raktározott 1200 kg. filmhulladék gyulladt meg a munkások vigyázatlansága folytán. A két munkás bennégett, a hajó félig elégett, a lángok 18 m. magasra csaptak és oly rohamosan terjedtek el, hogy a kapitány 7-8 m. futás után kénytelen volt a vízbe ugrani. A felcsapó lángok intenzivitása oly nagy volt, hogy minden farészt, melyet elértek, azonnal meggyújtottak. A „tűzveszélyes“ felirat a ládákraól útközben elkallódott volt és ez is hozzájárulhatott ahhoz, hogy a munkások nem fejtettek ki kellő óvatosságot.

Gyulán serényen folynak az előkészületek egy mentőegyesület létesítése érdekében. A mozgalmat Békés vármegye agilis tűzr. felügyelője Demusz Lajos vezeti, s máris jól sikerült mentőtanfolyamon megfelelően kioktatott személyzeiről gondoskodott.

Diósgyőr m. kir. vas- és acélgyári tűzoltótestülete f. hó 20-án fennállásának 30 éves és zászlószentelésének 10 éves évfordulója alkalmából nagyszabású tűzoltónapot rendez. A vizalmi-bizottság élén Pfaff Gusztáv parancsnok buzgólkodik.

Debrecen m. kir. város hivatásos tűzoltó-őfparancsnoksága aug. 17-től 27-ig tartó tűzoltói szaktanfolyamot tart. 27-én záróvizsga. néhány óriási előkészülettel a Debrecen-féle tűzr. ellenőrző oxigénes készülék és pulmotor gyakorlati bemutatásával, valóságos támadásokkal és a vármegyei szövetség választmányi ülésével egyetemben oly ünnepélyes keretek között fog lefolyni, hogy arra minden lelkes tűzoltó részvétele ajánlatos.

A 25 éves kir. díszéremet a belügyminiszter ujabban a következőknek adományozta: *Dávid Mihály*, id. Dr. *Maróthy László*, *Róth Kálmán*, *Marton Károly*, *Asbóth József*, *Hegedűs István*, Dr. *Kiss Emil*, *Bender László*, gróf *Erdődy László* vasvármegyei tűzrendészeti felügyelőknek; *Erdély Ernő* őfpar., *Major János* önk. par., *Arvai Géza* alpar., *Hungler Mihály* hiv. tiszti, *Vida János* hiv. őfpar., *Horváth János* önk. őfpar., *Breuer Sándor* waggonyári par., *Hebenstreit Nándor* szeszgyári par. Győrött; — *Reinwald István* par., *Erményi József* alpar., *Eiler Jakob* szakaszpar., *Lotz József* szakaszpar., *Durr József* őfpar., *Strohmayr Péter*, *Nusser István*, *Haag György*, *Hanstein János*, *Leitz István*, *Helfenbein János*, *Haag Jakob* tűzoltóknak Bonyhádon; — id. *Topos János* par., *Dinyés Lajos* alpar. Harkányban; — *Judt János* alpar., *Winklarek János* szakaszpar. Pécsbányatelepen; — *Bruck Sándor* szakaszpar., *Buksz Ignác*, id. *Krénuszt Ferenc*, *Krénuszt Károly* tűzoltók, *Fenyvesi Sándor* segédtszti, *Folkmeier József* őfpar. Nagykanizsán; — *Repka Sándor* hiv. őfpar. Szolnokon; — *Nagy István* hiv. segédcsovezető Budapesten.

Tűzoltó szaktanfolyamok. Békés vármegye tűzrendészeti felügyelősége a tűzoltó szakismeretek megszerzéséhez végezt vándortanfolyamokat tart. A legközelebbi tanfolyam *Békéscsabán és Gyulán tartandó* ifjusági oktatótanfolyam keretén belül, majd pedig ezt követőleg *Mezőberényben tartandó* ifjusági oktatótanfolyammal kapcsolatosan lesz megtartva. A vándortanfolyamokon kívül tervbe van véve a községi tűzoltótestületi állás betöltésére képesítő vármegyei tűzoltó tanfolyamnak augusztus 28-tól szeptember 2-ig való megtartása is.

A Törökszentmiklósi Önkéntes Tűzoltó Egylet fényes ünnepségek keretében ünnepelte 50 éves fennállásának jubileumát, amely a megszokott tűzoltói jubileumokat úgy rendezés, mint siker és fény tekintetében jóval felülmulta, ami Vaday Sándor önkéntes tűzoltóparancsnok

érdeme, ki éjtel—napot egyé leve f...
 és a város történetében legyen be...
 hanem feledhetetlen emlékekkel távo...
 ott megjelentek. Szombaton, elsején...
 és a kaszinó termében, ahol a bajtá...
 vesen látott vendégei voltak, más...
 ébresztő volt, 8 órákor pedig a Kos...
 és református istentisztelet és a testü...
 a megáldása. A zászlóanya gróf Almá...
 volt a diszközgyűlés a község háza...
 beszédet Dr. Gulyás Flórián tanár m...
 aieinöke, ahol az egyület az Orszá...
 nevében hatalmas beszédben gróf Sz...
 üdvözölte, aztán a kormány nevében...
 államtitkár. A közgyűlés keretében...
 díszermek és a szolgálati érdemek is...
 beverése következett. Délben egy óra...
 volt a banket. Ugy az eddigi, mint az...
 helyen részt vett végig József királyi...
 megható beszédben köszöntvén fel...
 tagjait, apja, az öreg József főherce...
 „A kötelességteljesítésnek nincsen k...
 hatást tett Dömötör György nagyko...
 felköszöntője, melyben a különböző...
 és azok oltságát énekelte meg. Délutá...
 versenyre volt, ahol az első díjat a...
 másodikat a cibakházai és harmadik...
 fűtőház tűzoltósága vitte el. A díj...
 szította ki. Az ünnepély sikerében...
 még nagyban osztozik gróf Almá...
 Lázár Gyula járásbírósi elnöke, a t...
 elnök.

Szerkesztő postája.

Vármegyei tűzrend. felügyelők! Felkérem
 a t. Bajtársakat, hogy a megye minden községében
 eszközölt vizsgálataik eredményét összefoglalva, ada-
 taikat ösztinten közöljék a szerkesztőséggel, hogy
 ennek leközlésével a szaksajtó útján nyilvános buzdí-
 tással szolgálhassunk az elmaradt hatóságoknak és
 a hányos tűzrend. állapotok javulása érdekében, s
 így a 230,000/925. B. M. rendelet sikerét a magunk
 tollával és szócsövével is elősegíthessük.

Bojtor. Jelentésért fogadja a szerkesztő köszönetét.
Dr. Karháas. Szép költeményedet halálsan köszönjük.
Bíró. Cikkét köszönettel vettük. Valamely későbbi
 számunkban közöljük.

Ujfehértó. A zászlószöveget nagy megtiszteltetésnek
 tartom, de mert keresztnevem téves, azt köszönetem és
 legjobb szerencsekívánatom mellett visszazármatatom.

Pályázati hirdetés.

Debrecen szab. kir. város tanácsa pályázatot hirdet
 a nyugdíjazás folytán megürült és a városi tanács által
 választás útján betöltendő X. fizetési osztály javadalma-
 zással ellátott tűzoltótisztii állás betöltésére. A pályázónak
 ki kell mutatni, hogy:

1. Magyar állampolgár.
2. Gondnokság, csőd, bünyvádi eljárás alatt nem áll, — büntett, vagy vétség miatt elítélve nem volt, — magaviselete ellen sem nemzeti, sem erkölcsi tekintetben kifogás nem emeltetett.
3. Szellemileg és testileg ép, erőteljes testalkattal bír s a megejtett tisztii orvosi vizsgálat a tűzoltótisztii szolgálatra alkalmasnak találta.
4. 24 éves elmúlt, de 40 életévét még nem töltötte be.
5. A reálisiskolai, gimnáziumi, kereskedelmi érettségit letette, vagy ezzel egyenrangú képesítéssel bír.
6. Katonai szolgálatának eleget tett és tisztii rangban állott.
7. Tűzoltótisztii oklevéllel rendelkezik.

A fenti feltételek megtételét igazoló okmányokkal ellátott kérvények **1925. augusztus hó 29-ig** adandók be a hivatásos Tűzoltóparancsnokságnál (Debrecen, Csapó-utca 43. sz.).
 A választás egy évi próbaidőre történik, amely lejárta után az illető állásában csak akkor véglegesíthetik, ha annak betöltésére alkalmasnak bizonyult, ellenkező esetben a szolgálatból minden igény nélkül elbocsáttatik.

Az állás javadalmazása:

Az állami rendszerű X. fizetési osztály szerinti fizetés, a szabályszerű, előlépések biztosításával.
 25% városi pótlék.
 33% ideiglenes rendkívüli segély, ideiglenesen egyelőre 1925. december 31-ig a fizetés összege után.
 Családtagonként havonta 10.— aranykorona családi pótlék és 5.— aranykorona ideiglenes családi pótlék rendkívüli segély (egyelőre XII/31-ig).
 Évenként a t. h. bizottság által megszavazott egyenruha átállány.
 A természetbeni lakás, illetve annak rendelkezésre bocsátásáig a X. fiz. osztály részére megállapított mindenkori lakáspénz.
 Debrecen, 1925. aug. 12. Dr. Vásáry István polgármester h.

Felelős szerkesztő: Dittrich József okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.
Felelős kiadó: Kállay Imre szföv. hiv. tűzoltó főtiszt.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!

Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrásyút 39. szám.

A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége e hó 14-én választmányi ülését tartott, melynek tárgya Breuer Szilárd főparancsnok jubileumi ajándékának az elszámolása volt. Ezuttal átadtuk a pénzüsszegekről szóló nyugtákat, s az **ezüst koszorúról** készült fényképet. A választmányi ülés este 7 órákor a VII. ker. Sisch étterem közönségesen Kállay Imre főtákar megkezdte felolvasását a Salzburgi nemzetközi tűzoltó és mentési kongresszusról tartotta üléséről. A beszámoló szövegében szintén le-

Felhívjuk a tagtestületeket arra, hogy pénzeszedőink, most járják a nyugtákkal az egyes gyárakat. Tekintettel a tagdíjak csekélységére (20,000 K) kérjük a parancsnokok bajtársakat, hogy a nyugtán feltüntetett „Önkéntes Adomány” megjegyzést figyelembe venni sziveskedjenek.

A Tűzr. Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

- 1.240.000 K-val: Ganz Danubiusi gőz waggongyár (aug., szept., október hónapokra).
- 1.760.000 K-val: Pestvármegyei tűz. szöv. 22 tag után.
- 200.000 K-val: Hajdúvármegyei szövetség.
- 100.000 K-val: Főszolgabírói hivatal Récsé, Mátraszéle önk. test.
- 80.000 K-val: Győr város, Borsod előlj., Gönyű előlj., Karácsond előlj., Dány előlj., Tormaszentandrás előlj., Pereg előlj., Kajdács előlj., Borsod, Gömör, Kishont várm. alisp., Bácskodik előlj., Szolnok önk., Gyömrő előlj., Hajmáskér előlj., Furta előlj., Szentéősné önk., Tab előlj., Torvaj előlj., Zala előlj., Söllössérsek előlj., Pestszentlőrinc előlj., Parasznya előlj., Szőlősgyőrök körj., Veresgyháza előlj., Egerlővő előlj., Szentendre városi önk., Göncz előlj.
- 74.000 K-val: Vámospércs előlj., Jászdózsa előlj.
- 60.000 K-val: Sur előlj., Tiszabó előlj., Bakony-szentkirály előlj., Bakonyoszlop előlj., Csesznek előlj., Magyar-szentkirály előlj., Nagyszakácsi előlj., Tapsony előlj., Somogyiszil előlj., Tiszka Agoston Sajó előlj., Tapsony előlj., előlj., Félégyháza város, Felsőszentmárton előlj., Kőtelek előlj., Gesztő előlj.
- 54.000 K-val: Zádor előlj.
- 46.000 K-val: Tiszavárkony előlj.
- 40.000 K-val: Somogy-szentmiklós előlj., Lőrinczi előlj., Kiskeresztur előlj., Hedrehely körj., Sántos előlj., Kész József Villány, Szentkalács előlj., Tarczal önk.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. BudapestTűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: József 81—85 Sürgőnycim: 22—26 MÁTRAI Telefon: 22—26**Walser Ferencz**

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95—50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220—222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90—02 és 90—03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-
körút 29. szám. — Telefonszám: 72—09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

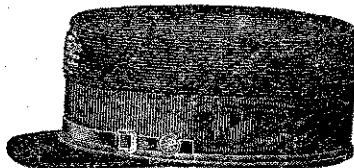
Szivattyú- és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vígsház mellett

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

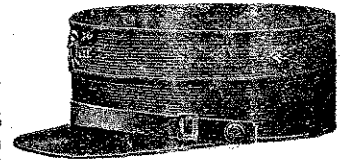
VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenféle elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára**Steiner Zsigmond és Társa**

Tűzoltósapka-gyár, Budapest, VI., Hajós-u. 15

Alapított 1900-ban — Telefon 5—46. szám

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapított 1869. évben

Kann és Heller

Alapított 1869. évben

Sürg.-c.: Kaneller Budapest

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 62. SZÁM

TELEFON: 50—56. szám

Szállít: tűzoltófecskendőket, szivattyúkat, tűzoltófelszereléseket előírások kivételben

A MINIMAXa legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a külön-
böző utánszolgákkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31—83

Budapest egye-
dül családi
szórakozóhelye**ANGOL-PARK**

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári
évadban nyitva.
::: Naponta :::
katonazené!!**SPORT**érmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszala-
gok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
A Tűz-, Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekktilap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képviselő, az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggonyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

3. §.

A m. kir. belügyminiszternek 230,000/1925. B. M. számú körrendelete szigorú rendet óhajt teremteni a tűzrendészet legfontosabb vonatkozásaiban, hogy a csonkaország közigazgatását a tűzpusztító rombolásaival szemben hathatósan megvédelmezze, anyagi károsodástól a közt és az egyént megóvja. A Belügyminiszternek e tűzoltó-körökben régen várt kitűnő intézkedését lapunk olvasóinak nevében a legmelegebben üdvözölve, amikor, mint a felkelő Napot, a fénylő gondoskodás hírnökét köszöntötte.

A rendeletben foglalt intézkedések kiváló intentiója mindazonáltal kárba veszett, ha az arra illetékes végrehajtó tényezők nem azzal a körültekintéssel és eréllyel járnak el, mely egyedül biztosíthatja a rendelet áldásos eredményeit. A tűzrendészeti és építési szabályrendeletek megalkotása, a tűzoltószerek beszerzése, a tűzoltókészlet és tűzjelzés rendszeresítése, a tűzoltóság megszervezése stb. oly sokirányú megfontolást igényelnek, hogy azok sikeres megoldása csak tapasztalt, gyakorlati és elméleti szaktudással vértezett férfiak közreműködése mellett képzelhető el. Ily férfiak — az országszerte rendezett tanfolyamok révén — csaknem minden városban található, hová a községek vezetői bizalommal fordulhatnak. Ha pedig közelben nem volna ilyen található, úgy műszaki ügyekben a székesfőváros és vidéki hivatásos tűzoltóságok kitűnő szakemberei, szervezési és jogügyekben az Országos Szövetség budapesti irodája avagy a vármegyei szövetségek mindenkor készséggel állanak rendelkezésre.

Mai elmélkedésünk célja csupán az, hogy a rendelet 3. §-ban határidőre elrendelt szerbeszerzések dolgában óvatosságra intsük mindazokat, kik a rendelet e pontjának végrehajtására hivatottak.

A helyzet hasonló ahhoz, mint amely az 1888. évi kormányrendelet kibocsátása után keletkezett. A községek buzgó kötelességteljesítés-

től áthatott, de járatlan és tűzoltói, illetve műszaki szaktudással nem rendelkező vezetői akkor is siettek a megszervezendő tűzoltóságok részére szükséges tűzoltószereket és felszereléseket beszerezni, ámde sokszor végzetes eredménnyel. Megtörtént ugyanis, hogy a lelkiismeretlen ügynökök gáskahada addig járt a jóhiszemű vezetők nyakára, míg azokat megrendelés eszközlésére rávehetete. Nagyhangú ígéretekkel, olcsó ajánlatokkal rábeszélő tolakodással sikerült a laikus és hiszékeny vezetőségeket tévutra vezetni. Amit azután az ily ügynökök üreslelkű kufár megbízói és alkalmi vállalkozók leszállítottak, az nem csak silány és értéktelen, hanem gyakran teljesen használhatatlan holmi volt. Például egységes mozdonyfecskendő helyett trágyalészivattyút, használható nyomó-tömlő helyett zsákszövetből készült szűrőcsöveket, egységes csavarok helyett össze nem illő lehetetlen csavarokat, posztósapka helyett papírsapkát, posztóruha helyett csalánszövetet, tűzoltóvedrek helyett kocsimosóvedret stb. szállítottak. Természetesen nagy volt a csalódás és bosszankodás a községekben, amikor jó későn esetleg tűzvész alkalmából kitűnt, hogy a szállított tárgyak a célnak nem felelnek meg. Voltak hosszantartó perek, izgalmak és rengeteg költség — de mind hiába: a tűzrendészet nem nyert vele, — sőt hátráltatta, mert a pénz elfogyott, újabb összeg pedig nem volt előteremthető — annál kevésbé, mert a rosszul végződött beszerzés elkedvetlenítette azokat is, kik lelkesedéssel közreműködtek a szervezés munkájában.

A történelem ismétlődik. Most is — úgy halljuk — hazai és külföldi ügynökök raja ülte meg az ország tűzrendészeti berkeit ismét lelketlen alkalmi vállalkozók merültek fel a konjunktúra csábító kihasználása végett és a régi megbízható cégek háttérbe szorítása céljából, s féltő, hogy megismétlődik a múlt, melyből sokhelyütt nem tudják levonni a keserű tanulságot. Pedig mily

egyszerű a dolog, mily könnyen kikerülhető a lépremenés, ha beszerzéseink megtevése előtt egy igazi, gyakorlati szakember tanácsát hallgatjuk meg. A beszerzendő szerek és felszerelések milyenségéről mindenekelőtt tájékozódjunk a helyi viszonyok és az anyagi képesség mérvéhez képest. Döntsük el, hogy ezek figyelembevételével mellett mi szükséges előbb, mi utóbb, mily beszerzés a legmegfelelőbb. Szórnjuk le magunkról a rábeszélő ügynököket, kérjünk részletes írásbeli ajánlatokat a legmegbízhatóbb hazai cégektől, s aztán határozzunk a tűzoltó szakértő tanácsa szerint. Megjegyezzük, hogy nem az a legjobb ami olcsó. Lehet, hogy a legdrágább sem felel meg a helyi követelményeknek. Épp ezért döntünk mindig a helyi körülményeknek legmegfelelőbb, aránylagosan legjobb és legolcsóbb mellett. Ne szerezzünk be olyat, mire soha szükségünk nem lesz, mert úgy járunk, mint ama község, melynek ajándéku egy ugróponyvát adtak, holott csak földszintes házakból állott. A szerek átvétele alkalmából ismét a gyakorlati tudással rendelkező tűzoltó szaktanácsát vegyük igénybe és ne bizzuk pl. egy fecskendő átvételét oly egyénre, ki ahhoz nem ért, kinek műszaki és tűzoltói ismerete nem megbízható.

Ha ezek szerint járunk el, úgy nyugodtak lehetünk a felől, hogy községünknek csak jót és a helyi viszonyoknak megfelelőt fogunk beszerezni, pénzünket nem hiába adjuk ki, költséges pereket elkerülünk és nem lohadó lelkesedéssel foghatunk hozzá a tűzoltóság megszervezéséhez és más szükséges feltételek teljesítéséhez. Ha e sorok szellemében cselekszünk családás nem érhet elejét fogunk tenni a Belügyminiszter legnemesebb

célkitűzésének, magunknak örömteli meglepedést, községünk lakosságának pedig megnyugvást és biztonságot szerzünk.

Szerkesztő.

A tűzoltási járulék.

A főváros még 1917-ben szabályrendeletet alkotott a községi tűzoltósági járulékról. Ezen szabályrendelet célja az volt, hogy a fővárost terhelő tűzoltási költségekhez a biztosító intézetek — amelyeknek érdekét a tűzkár csökkentése folytán a tűzoltói intézmény nagy mértékben szolgálja — a tűzoltási járulék fizetésével hozzájáruljanak.

A belügyminiszter azonban a tűzoltási járulékról szóló szabályrendeletet mindezeideig nem hagyta jóvá. A főváros ismételt sürgetése folytán a belügyminiszter ez év elején foglalkozni kezdett a szabályrendelettel. A hivatalos helyről történt nyilatkozatok szerint a belügyminiszter oly módosítással kívánja a szabályrendeletet jóváhagyni, hogy a tűzoltási járulékot a biztosító intézetek a biztosítottakra áthárítják.

Ezen terv ellen a háztulajdonosok egyesülete előterjesztést nyújtott át a belügyminiszternek, amelyben reámutatott arra, hogy a tűzoltási járulék közgazdasági szempontból káros adó volna. A házakat a korlátozott lakbérek folytán amugy sem lehet teljes értékben biztosítani és így a háztulajdonosoknak a tűzoltási járulékkal való megterhelése csak még jobban meg fogja nehezíteni a házaknak tűz ellen való biztosítását.

A belügyminiszter most leiratot intézett a fővárosához, amelyben kijelenti, hogy elvben hozzájárul a tűzoltási járulék életbeléptetéséhez. Kifejezi azonban azon álláspontját, hogy a biztosító intézeteknek joguk legyen áthárítani a tűzoltási járulékot a biztosított felekre. Az áthárítás kimondására — a miniszter szerint — különösen az állam pénzügyi érdeke szempontjából van szükség, mert ha a járulékot maga a biztosító intézet viselné, akkor ezzel csökkentene az adó bevétele és a biztosított által fizetendő állami adó jelentékeny csökkenését lehet tartani.

Tűzoltó és rendőr.

— Egy kis csevegés. —

Irta: Székely Vladimír, rendőrfőtanácsos.

Tűzoltóság és rendőrség: két összelelkező intézmény. A tűzoltó voltaképen rendőr, amikor a természet javainak olykor, — legdestruktivebb elemének: a tűznek külön rendőre. *Feuerpolizei* — mondja a német s mi is *tűzrendészetről* beszélünk. Benne van mindkettőben a rendőri hivatás és lényeg.

Sőt őskori praehisztórikus időkben, amikor a két lábon járó emberorcája fenevadban világosodni kezdett az öntudat, a „tűzrendőr” volt az első rendőr. Van egy francia írónak egy híres regénye, melynek bonyodalma és hatása abban az időben kelnek — vagy harmincezer év előtt — mikor még a mamutok lábai alatt döngött a föld, tigris, oroszlanok, ragadozó monstroomoké volt az uralom... az ember kuporogva, bujdokolva élt s egyetlen kincse a tűz volt. Melynél melenghette gémberegett tagjait sötét hideg éjszakában, mely máglyára szítva a vadon bestiáit távol tartotta tőle...

Minden törzsnek volt egy kőrakásokban féltve őrzött tűzketrece. Éjjel-nappal táplálták. Ha kialudt a tűz, a sötétség s hideg lett urrá az ősember küzdelme, egyre rettegő élete felett. Még nem értett a kovaköböl csiholt tűzhez. A pisláncoló tűzkincset tehát éjjel-nappal őrizték, etették. Balesetet, ellenséges támadást távol kellett attól tartaniok ez őrizetre kirendelteknek: a tűz rendőreinek.

Az ellenség, a gyűlölet, egymás pusztítása egy-egy vadászterület megkaparítása vagy kibővi-

tése miatt akkor is éppugy volt napirenden, mint ma. Az ősember s a mai ember egy. Ma csak más a név, a cím, amiért gyűlölködünk, s pusztítjuk egymást. Imperializmusnak s sacro egoizmusnak nevezzük ma, amikor ujjabb vadászterületekért öldöklünk. Nem is mindég fegyverrel. Gazdasági cernirozás, jóvátétel s mi egyéb a modern címek.

A törzsekre izelt ősembert is ugyanazok az érzések s vágyak mozgatták s egymást támadták s falták fel, de legelőször a tüzet vették el s rombolták el egymástól. Ugymint abban a francia regényben, amikor az Oul'hambrok békés törzsét az emberevők vad csapata támadta meg s elrabolta a tüzet, egymás után leöldösve őrzőit, a hivatás első áldozatait.

Sokat, sokat forgott azóta a világ s azóta a tűz rabszolgánk lett. A tűz a kultúra, civilizációnk bámulatos felépítésében, a természeti erőket lenyűgöző nagyszerű technikánk kialakulásában a teremtő s konzerváló erő. Rabszolgánk, de alattomos, lázadó. Mintha mindig szét akarná szakítani bilincseit... Kis kipattanó szikra, szeliden nyaldosó láng bömbölő tűzistenné tud nőni, mely irgalmatlanul hamuvá, rommá fal mindent.

A tűzrendőr: a tűzoltó ma is porkolábja a tűz démonának. Bilincseit köti, s ha mégis kiszabadul a tűzfuria, visszaparancsolja, megöli.

A javak és értékek, emberéletek és vagyonoknak éppugy őrzője és mentője, mint a rendőr, de mintha még tökéletesebbé, még kiépítettebbé tudta volna tenni a hivatást, a konzerválás és mentés munkájában a maga saját külön feladatát.

Az ideális rendőr célja a megelőzés. Megakadályozni a veszedelmek fejlődését és kirobbanását, a bűn árnyvilágának megsemmisítését. Elvenni

A miniszteri leirat azonban e mellett azt a rendkívüli helyet állapítja meg, hogy bár a tűzoltói intézmény fenntartása és fejlesztése elsősorban a biztosító intézetek érdeke, mert a tűzkár csökkentése a biztosítók tiszta jövedelmét növeli, azonban ez érdeke a lakosság minden egyes tagjának és különösen azoknak, akik vagyonukat nem biztosították. Ez utóbbiaknak ugyanis tűzvész esetén vagyonuk mentesítéséhez egyedül a tűzoltói intézmény nyújthat segítséget.

A miniszter ennél fogva *felhívja a fővárost, hogy új szabályrendeletet dolgozzon ki, amelyben a tűzoltási járulék viselését a nem biztosítottakra is kiterjeszti.* Miután azonban a fővárosnak ezen járulékból való bevételre sürgős szüksége van, a miniszter hozzájárul ahhoz, hogy a főváros legfeljebb 2 évig csak a biztosítások után szedjen tűzoltási járulékot.

A tűzoltási járulék kulcsát a főváros 10%-ban kívánta megállapítani. Ezzel kapcsolatban a miniszter a következő fontos megállapítást teszi: „A hazai tűzbiztosítás a kívánt mértékig még nem terjedt el. A fővárosban ugyan az ingatlanoknak mintegy 80%-a tűzkár ellen biztosítva van, de korántsem a mai áraknak megfelelő értékben, ugyhogy a főváros területén levő ingatlanok biztosítási értéke valódi értékének 30%-át sem éri el. Aránytalanul rosszabb a helyzet az ingóságoknál.

A biztosítottak száma a fővárosi lakások számához arányítva, jelentéktelen. Ezért kívánatosnak tartanám a tűzoltási járulék kulcsának 5%-ban való megállapítását. Ehhez képest a 10%-os tűzoltási járulék szedésére 2 évre adok engedélyt.

A belügyminiszter végül megállapítja, hogy a biztosító vállalatok a 2%-ot kitevő bélyegilleték és 1/2%-ot kitevő felügyeleti díj átruházására is jogosultak.

A főváros ezen belügyminiszteri leirat értelmében alkotta meg a „községi tűzoltási járulékról“ szóló szabályrendeletet, amelyet 1925 május hó 1-től kezdődő hatállyal életbe is léptetett. Ennek főbb rendelkezései a következők:

Minden biztosító vállalat, amelynek a székesfőváros területén van a székhelye, vagy állandó képvisellete, kötelezettséget vállal a főváros területén levő ingatlanok és ingóságok után a községi tűzoltási járulék fejében a székesfőváros központi

a gonosz lehetőségek életét, csirájában megsemmisíteni a bűnt, a bajt.

Vajjon hol tartunk ennél az ideális vonalnál? Hisz ugyszólván a megelőző rendészet csak ma jutott a maga mindent mondó jelentőségének tudatára. És századokon át a megtorlás keserű mesgyéin mozgott csupán, büntető s braccium tényező volt.

A preventiva modern termék Hermandad országában és valljuk meg még ma is gyermekkorát éli. Mert az igazi preventivanek mindenképp azokat az okokat kellene kiirtani, vagy legalább közömbösíteni, melyekből a bűnözés éled s hajlama fakad. Teheti és teszi azt?!

A nyomoruság, a szegénység kétségbeesése felett nincs hatalma. Jólétet, megelégedettséget, nyugalmat nem tud odaparancsolni, ahol nincs s nem is lehet...

Az ember gyarló, szenvedélyektől s önzéstől, testi és lelki kórosságoktól átítatott lényét nem imádkozhatja le hármónikusnak és fegyelmzőnek. Meg kell tehát elégedni a preventivának jobbára csak alkalomszerű vagy sablonos technikára berendezett s lehetséges segédeszközeivel. Valamelyes elemi elhárítással, melynek az okok kiküszöböléséből csak vajmi kevés rész jut, inkább a következmények automatikus menetébe támad bele. Több, sőt jóval több, mint semmi ez, adott keretek és poszibilitások között a legjobbat igyekszik nyújtani, mindazonáltal még távolról sem áll ott a mi rendészetünk, mint a tűzrendészet a megelőzésben. Csak ad hoc jelentőségű. Elvei, szabványai, intézményesítettsége még kialakulatlan.

... Épület készül. Az építkezésnél őrt áll imperatív szóval: a tűzvédelem. Ennek parancsoló

pénztárába befizetni. Ezt jogosultak a biztosítottakra át-hárítani és jogosultak azt a biztosítási díjon felül a biztosított féltől követelni.

Az 1925 május hó 1-e előtt több évre kötött tűzkár-biztosítások után a tűzoltási járulékot a biztosítási vállalat köteles a biztosítottól beszélni és beszedtetni.

A fenti rendelkezések értelmében tehát a biztosított csakis az esetben köteles a tűzoltási járulékot a biztosító intézetnek megteríteni, ha a biztosítási szerződés 1925 május 1-e előtt több évre lett kötve, vagy ha az 1925 május hó 1-e után kötött szerződésnél a tűzoltási járulék viselésére más kikötés nem történt. Az 1925 május hó 1-e után kötött ügyleteknél tehát a biztosító intézet és a fél oly megállapodást is létesíthet, hogy a biztosító intézet nem hárítja át a félre a tűzoltási járulékot.

A tűzoltási járulékot a tiszta díj után kell fizetni ami alatt az egész díjösszeg értendő, az állami biztosítási illeték és felügyeleti díj, továbbá az igazolt törlések és visszatérítések levonásával.

A 10%-os tűzoltási járulékot a fél közvetlenül tartozik befizetni, ha a biztosítás a székesfőváros területén székhellyel, vagy állandó képvisellel nem bíró hazai biztosító vállalatnál történik. Ha pedig a biztosítás a székesfőváros területén székhellyel, vagy állandó képvisellel nem bíró külföldi biztosító vállalatnál történik, akkor a fél 50% tűzoltási járulékot tartozik közvetlenül befizetni.

Felhívás a bajtársakhoz!

Régi tapasztalat, hogy meghívók, értesítések rendesen elkésve érkeznek szerkesztőségünkbe, s azért le nem közölhetők. Mint-hogy a lap havonként 20—25. közt jelenik meg, felkérem a bajtársakat, hogy minden-nemü értesítéseiket a hónap 10-ig küldjék be, hogy azok ugyanazon havi számban leközölhetők legyenek.

szempontjait és követelményeit pontról-pontra be kell tartani a legkisebb részletig s előírásig. Vajjon ott van-e a tűzoltó mellett a rendőr is? aki megmondja, hogy ne így építetek, hogy a betörő könnyen besétálhat. Ugy építetek együttal, hogy megnehezítsék a betörő munkáját is. A betörő elleni védelmi intézkedések és ehhez képest applikált technikai felszerelések bevezetéséről melyik építető gondoskodik?!

Tűzrendészeti vizsgálaton vagyunk, mondjuk mozgósínházban. A tűzrendészeti előírások minden árnyalatukban és részleteikben felülvizsgálatnak. De vajjon törődik-e valaki azzal, hogy a pénztárhoz sietők útját úgy szabályozzuk a tolongások kikerülésére, hogy a leleselkedő zsebtolvajnak ne adjunk kész működési terepet? És így tovább. Unostól-untig lehetne citálni.

Általában és részletekben is bizony nagyon sokat sántikál a mi megelőző rendészetünk. Kétségtelenül a dolog természeténél fogva is, de kétségtelenül a maga rendszeres ki nem épültségénél fogva, ezzel szemben a tűzrendészet preventívája a városokban mindenütt magas fokon áll. Haladottabb, több benne a policista, mint vajmi gyakran saját magunkban. Bár a mi terepünk, a mi küzdő porondunk — minden, mi körülöttünk van és él, a társadalom és az egy ember minden megnyilvánulása, az élet maga a nagy egyetemességében.

Sőt még tűzoltóknak is kell sokszor lennünk. Amikor a felzaklatott szenvedélyek tüzeit oltanunk kell, a társadalmi örületek itt-ott még mindig felroppenő tűzkakasát kell leterítenünk. Nagyon egyek vagyunk sokszor: tűzoltó és rendőr.

Motorikus fecskendők.

Irta: Dittrich József.

Régen megszivelt igazság, hogy minden intézménynek a tudományok előrehaladásával párhuzamosan kell fejlődnie, ha nem akar elmaradni a kor haladó szellemétől, s az ezzel járó előnyök élvezetétől. Ha tehát a tudomány oly újabb eszközöket bocsájt rendelkezésünkre, melyek a régivel szemben nagy előnyöket biztosítani képesek, ugye ezek alkalmazása elől el nem zárkozhatunk.

Ez a tétel áll minden foglalkozásra, tehát a tűzoltásra is, melynek primitív eszközei fokozatosan fejlődtek el oda, hogy ma már az emberi és állati erő sok esetben kiküszöbölhetjük, hol ezelőtt anélkül el nem lehettünk. Az idők fokozottabb követelményei idézték elő, hogy a hosszabb ideig tartó, nagy energiát kívánó műveletek elvégzésére az emberi erő helyett motorikus erőket alkalmazunk. A lófogatú szerek helyett automobil, a tololétrak mozgására elektromotorokat, a fecskendők működtetésére leginkább benzinmotort használunk. Mindezt nemcsak az emberi erő kiméltése végett, hanem főként azért tesszük, mert a nagyobb géperővel aránytalanul nagyobb munkateljesítményt, gyorsaságot, kitartást és fokozottabb oltási eredményt érünk el, tehát mindazt, ami a tűzoltás taktikai vágyait kielégíti.

A gyorsjáratu motorok (1500—2000—2300 ford.) alkalmazása a tűzoltás szereinél természetesen megváltoztatja azok alakját és elrendezését, sőt sokszor belső lényegét is. Így például a jó öreg, érdemes dugattyús szivattyú helyett csak forgómozgással bíró dugattyús (Rag, rotációs) vagy centrifugái szivattyúkat alkalmazhatunk, mert ezek közvetlenül kapcsolhatók a motor tengelyével, anélkül, hogy bármely áttételből eredhető energia-vesztés előállhatna.

Alig egy évtizedre kell visszatekintnünk, ha a tűzoltóságok szereinél beállott e rendszerváltozás kezdetét kutatjuk hazánkban, mert ami azelőtt szórványosan történt, csak tapogatódzásnak, kísérletezésnek tekinthető. Így a budapesti tűzoltóság 18 év előtt beszerzett villanymotoros tűzoltó-automobil szerei, a Németországban felburjánzó ugynevezett Mixt-rendszerű villamosszerek csak a kutatás vágyát elégítették ki, de végleges megoldást csak a robbanó tűzmotorok hatalmas fejlődése, a benzinmotorok megbízhatósága hozott. Az elmúlt évtized alatt a benzinautomobilok és benzinmotoros fecskendők beszerzése egyrészt a befektetési költségek nagysága, másrészt a célszerű elrendezés kutatása miatt, csak lassan haladt előre. Most azonban, hogy a 230,000/1925 B. M. rendelet a tűzoltóságok létesítését és kellő felszerelését országszerte kötelezővé teszi, a beszerzés megindulhat, annál inkább, mert időközben a motorikus szerek alakj elrendezése és tűzoltói vonatkozásban célszerű berendezése máris végleg kialakultnak mondható. A budapesti tűzoltóság Niagara-típusu 2000 literes automobil turbinafecskendői és a különböző magyar szivattyú- és gépgyárak lófogatú vagy emberi vontatásra berendezett benzinmotoros fecskendői máris tökéletes

megoldásoknak tekinthetők. A gyárak egymással versenyre kelve dolgoznak azon, hogy minél jobbat, minél olcsóbban állítsanak elő. Így születnek meg a különféle gyári típusok, melyek a vidék helyszíni viszonyait, fizetőképességét és tűzoltási szükségességét figyelembe véve a legjobbat kívánják nyújtani. Lapunkban a múlt évben ismertettük a Ganz—Waggongyár kétkerékű, utánakasztható benzinmotoros fecskendőjét, ma pedig ismertetjük a Teudloff—Dittrich szivattyúgyár (Kispest) legújabb két típusát, melyek múlt héten a budapesti tűzoltó laktanyában próbáltattak ki. Mindkettő Zalaegerszeg r. t. város részére készült. Az egyik egy locsoló-autó, mely légi szivattyúval is fel van szerelve, a másik egy kétkerékű benzinmotoros turbinafecskendő. Leírásuk a következő:

Segéd-tűzoltó-szivattyúval kombinált locsoló autó műszaki leírása. (TD típus.)

A locsoló autó áll az automobil alvázból, a locsolószerkezettel felszerelt viztartányból, a segéd-tűzoltó-szivattyúból és a felszerelésből. (1. ábra)

Kocsi-alváz: A kocsi-alváz keréktávolsága 4000 mm. nyomtáv 1500 mm, teljes hosszúsága 5945 mm. Az alváz hordképessége — jó utat feltételezve — 4000 kg, sebessége óránként 15—25 km között van, a max. legyőzhető emelkedés 16%. Üzemanyag fogyasztása 15 km óránkénti sebesség mellett 45—50 kg néhez benzin és cca 5 kg olaj, 100 km-ként

Az autómotor egy négyhengerű benzinmotor, teljesítménye 1000 perc fordulát mellett 35—40 HP. A hátsó kerekek meghajtása láncal történik. Az alváz felépítése egyébként megfelel a modern teherautomobilokkal szemben támasztható összes igényeknek.

Viztartány: A kovacsolt vaslemezéből készült viztartány 3200 mm hosszú és 1100 mm átmérőjű, úgy hogy irtartalma cca 3000 literre rug. A tartány egy buvó, illetőleg töltő nyílással, továbbá tulfolyó vezetékkel bir. A tartányt a locsolószerkezettel vörösréz vezetékek kötik össze és a locsolószerkezet a vezetőüléssel meghajtott rudazatok segítségével a kocsi mindkét oldalán szabályozható.

Segéd-tűzoltószivattyú: A tűzoltószivattyú egy II. lépcsős magasnyomású turbina-szivattyú, mely egy közbeiktatott speciális meghajtott motor útján és egy, az automobil-építésben kitűnően bevált „Hardy”-féle szab. tárcsás tengelykapcsoló segítségével az autómotor-tengelyről nyeri meghajtását. A turbószivattyú hűtő- és vezetőkerékei speciális foszforbronzból, a tengely bronz bevonattal ellátott nikkell acélból készül és mindkét oldalán eredeti svéd golyócsapágyakba van ágyazva, míg tengelyirányban egy golyós nyomós csapágyban van vezetve. A nyomóoldali tömszelence hidraulikusan van tehermentesítve, a szívóoldali tömszelence levegő behatolása ellen vízzárral ellátva.

A tűzoltó-szivattyúval az evakuáló berendezés egybe van építve. Ez utóbbi egy egyhengerű dugattyús lég-szivattyúból áll, mely kézi hajtású segélyvel és egy könnyen és biztosan működő sűrítendő kapcsolás közbeiktatásával igen könnyen ki- és bekapcsolható. A dugattyú a modern gyorsjáratu gépeknél szerzett tapasztalatok alapján, alumínium ötvözetből készül, a szelepek egy könnyen oldható bajonettzár alkalmazása folytán kényelmesen hozzáférhetők és megfelelő kiképzésük érzéketlenné teszi őket a vízlökések ellen.

A turbószivattyú a következő műveleteket végezheti:

1. Szív egy kutból és nyom a kocsi viztartányába.
2. Szív egy kutból és nyom a tűzoltó-nyomótömlőkbe.
3. Szív a kocsi viztartányából és nyom a tűzoltó-nyomótömlőkbe.

Ezen műveletek egy-egy háromfuratu csapnak a szivattyú szívó- és nyomócsatlakozásánál való alkalmazása folytán válnak lehetővé. A szívó- és nyomócsatlakozások belső átmérője 4"=100 mm.

A szivócsonka egy láncre erősített védőkupakkal, a nyomócsonka pedig egy osztóvillával bir $2 \times 2''$ (orsz. egységes) tömlőcsatlakozáshoz, gyorsan záró tolattyúval.

Felszerelés: A kocsni nyitott vezetőüléssel bir, 2 ember részére, míg a viztartány mindkét oldalán ülőpadok vannak, egyenként 6 ember számára, úgy hogy a kezelő-

Körforgó rendszerű olajozás visszaszivó szivattyúval, a minimális olajállás esetén a motor automatikus leállításával, mely azáltal áll elő, hogy a gyújtás megszűnik.

Hűtés: A szivattyú üzemben léte alatt a gazdagon méretezett motorhűtő víz-szivattyú a vizet egy cellás felületi hűtőbe nyomja, mely a tűzoltó-szivattyú fedébe van beépítve. Ezáltal a motorhűtő víz intenzív hűtést nyer, s egyidejűleg ezen hűtővíz a szivattyút mintegy fűti, miáltal befagyás veszélye nem állhat elő.

Indító: Forgattyus indító.

Benzintartány: Megfelelően van elrendezve és 4 órai állandó üzemben elegendő.

A motor üzemviszonyai: Hengerfurat 84.5 mm, lökethossz 110 mm, motorteljesítmény $32/34$ HP, benzinszükséglet HP óránként 0.3 kg.

A motor a szivattyúval közvetlenül van kapcsolva és kapcsolóként az automobilépítésben igen jól bevált „Hardy” tárcsás kapcsoló van alkalmazva.

Szivattyú: FL4 típusu speciális tűzoltó-turbina szivattyú II. lépcsős kivitelű és szabadalmazott axiális

vezetőkészülékkel bir. Az összes a vízzel érintkező alkatrészek anyaga foszforbronz, a tengely nikkelacél, bronz bevonattal és mindkét oldalon eredeti svéd golyóscsapágyakba van ágyazva. A rотор axiális irányú vezetését golyós nyomócsapágy végzi. A tömszelencék a szivattyú vízterével vannak összekötve és így hidraulikusan tehermentesítve, kívülről könnyen utánhuzhatók és levegő behatolása ellen gazdagon méretezett Stauffer-rendszerű zsirzárral vannak ellátva.

A légtelenítés: Ezt egy hengertű dugattyús vacuumszivattyú végzi, mely a tűzoltó-szivattyúval egybe van építve és egy forgóemeltű segélyével igen könnyen be- és kiiktatható. A vacuumszivattyú konzolai bronzból vannak és könnyen leszerelhetők, a henger anyaga szintén bronz. A dugattyú a modern gyorsjáratu gépeknél szerzett tapasztalatok alapján, alumínium ötvözetből készült, a szelepek egy könnyen oldható bajonettzár alkalmazása folytán kényelmesen hozzáférhetők és megfelelő kiképzésük érzéketlenné teszi őket a vízlökések ellen.

egénység létszáma 14 ember. Az ülőpadok, létrák és hágcsoók segélyével kényelmesen hozzáférhetők és egy felsapható védőkoriáttal vannak ellátva. Az ülőpadok alatt jobb és baloldalon 2—2 darab egyenként 2 méter hosszú mézga-szivótömlő és egy 100 mm b. átmérőjű szivókosár lábszeleppel nyer elhelyezést. A kocsni hátsó részére egy könnyen levehető, lemozdonyítható tömlőmotolla van felszerelve, mely 200 m hosszú $2''$ átmérőjű nyomótömlő felvételére szolgál. A vezetőüléssnél elől, jobboldalt, 2 elzárható sugárcső nyer hozzáférhető módon elhelyezést, melyek kicserélhető lövőkékekkel (fővárosi minta) vannak ellátva. A vezetőülés alatt van egy nagy szerszámláda, a szükséges felszerelési tárgyak és szerszámok felvételére.

A szivattyú teljesítménye 2200 percfordulat mellett a következő: 6 atm. ellennyomásnál 750 liter/perc, kisebb ellennyomásnál, mely a kocsni viztartányának megtöltésénél áll elő 1500 liter/perc, max. erőszükséglet cca 20 HP, úgy hogy az autómotor, mint meghajtógép minden esetben bőségesen megfelel.

Megjett próbák eredményei:

A Zalaegerszeg r. t. város részére szállított és fentiekben leirt locsoló automobillal végzett próbák a következő eredményeket adták:

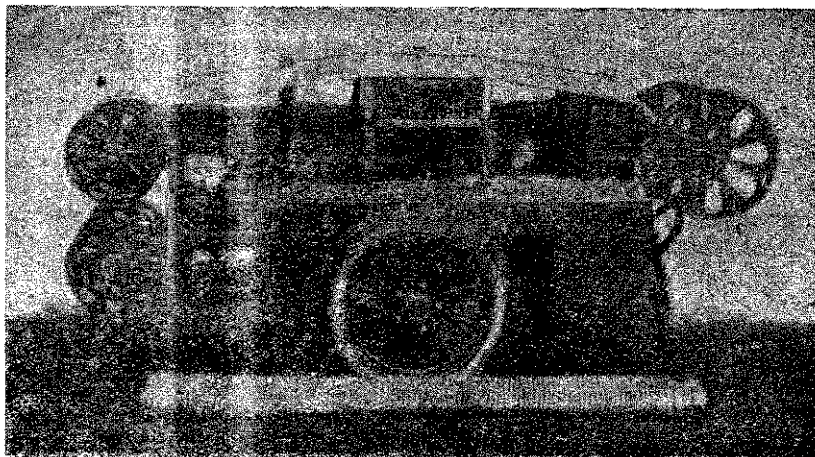
A kocsni viztartányának megtöltéséhez 1 perc 47 másodperc volt szükséges. A tartányból való vízvétel alkalmasával a szivattyú egy 12 mm átmérőjű vízszugarat 10 percig 6 atm. nyomás mellett táplált, ami megfelelő körülmények között egy kisebb tűz eloltásához elegendő.

A kocsni rendkívül jó teherbírással rendelkezik. Így például a Budapestről—Zalaegerszegre való utat teljes felszereléssel és egy utánaakasztott 1100 kg súlyú kétkerekű tűzoltóaggregatumnal együtt cca 14 óra alatt tette meg, ami majdnem 20 km óránkénti átlagsebességnek felel meg. Ezen teljesítmény a rossz utóviszonyokra és a nem jelentéktelen emelkedésekre való tekintettel egészen kiváló és a kocsniak elsőrendű használhatóságát az országutakon is bizonyítja.

Kétkerekű benzinmotor fecskendő műszaki leírása. (TD 30/II. típus.)

Az alanti műszaki leírás szerint, komplett felszereléssel, súlya cca 1100 kg. (2. ábra.)

Motor: 4 hengeres block motor levehető henger fejrészrel, oldalt elhelyezett és bütykös vezértengely utján alulról vezérelt, egymásközött felcserélhető szelepekkel.

2. ábra.

Csonkák: A szivattyú egy 100 mm átmérőjű szivócsonkával és egy 100 mm átmérőjű nyomócsonkával bir. Ezen csonkákától vörösréz vezetékek vannak oly módon fektetve, hogy a kocsniak a szivattyú felőli végén egyik oldalon van a 100 mm-es szivócsonka, láncre erősített elzárókupakkal, a másik oldalon 2 db 65 mm-es nyomócsonka $2\frac{1}{2}''$ nyomótömlőcsatlakozáshoz, 2 db elzárótollattyúval nyer elhelyezést. (Az elrendezés abnormálisan úgy is történhetik, hogy mindkét oldalon egy-egy szivó és $2-2$ nyomócsatlakozás tolattyúval együtt van alkalmazva, miként az a Zalaegerszeg r. t. város részére szállított aggregatumnál történt).

A szivattyú teljesítményadatai a következők: 80 m összemelő magasság (8 atm.) mellett teljesítmény 1000 liter/perc, szabad vízszugár esetén 1400 liter/perc, max. nyomás 12 atm., szívómagasság 8 m, a vízszugár max. szórótávolsága 50 m.

A Zalaegerszeg r. t. város részére szállított tűzoltó-aggregátummal (mely mint utánakasztható kocsi került kivitelre) megéjtett próbák a következő eredményeket mutatták fel:

1 db	12 mm	átmérőjű	lövökével	elérített	12.5 atm.	nyomás
4	12	"	"	"	8.5	"
1	16	"	"	"	11.5	"
2	16	"	"	"	9.0	"
3	16	"	"	"	7.0	"
4	16	"	"	"	4.5	"
1	22	"	"	"	9.0	"
2	22	"	"	"	4.0	"
1	23	"	"	"	5.0	"

Feltöltés: A vacuumszivattyú tartalékaként a szivattyú egy jól hozzáférhető töltőtölcsérral van ellátva, mely jól tömített elzáró szeleppel bír.

A szivattyú felszerelése: Üzemellenőrzés céljából a szivattyú homlokfalán egy manometer és egy manovacuummeter nyer jól látható módon, de mégis védetten elhelyezést. A szivattyú fel van szerelve az összes légtelenítő és leeresztő csapokkal, melyek jól hozzáférhetőek. A csapágycsészék és futóperselyek zsirkenésre vannak berendezve és szabadalmazott csatlakozásokkal ellátva, melyekhez a szintén szállítandó kenőprés csatlakozik, úgy hogy a zsir megfelelő nyomással lesz bevezetve.

Kocsi: A kocsi-alváz kétkerekű, kézi vagy gépi vontatásra berendezve és acélrugókkal nyugszik a tengelyen. A kerekek — úgynevezett ágyukerekek — Uchatius-aggal vannak kiképezve. A kocsi-alváz tulajdonképpen profil vasakból áll és tömlőmotollakkal, szerszámládával, szivótömlő-tartóval, egy vonórúddal és támoszlopként kiképezett leereszthető karokkal van felszerelve.

Felszerelés: A tűzoltótechnikai felszerelés a következő: 4×2 m szivótömlő, 4" b. átmérővel, bekötött fém hollandival, 1 db 4" szivókosár lábszeleppel, 1 db zsinór szivótömlőhöz, karabinerrel, 2×2 m tömlő 2 1/2" átmérővel, 4 db sugárcső zárcsapokkal, 8 db lövőke, 1 db osztóvilla, 4", 2 1/2×2 1/2" elágazással a szivócsonkának a vízcsohoz való kapcsolásához, 1 db lemozdonyítható tömlőmotolla 200 m hosszú tömlő részére, 1 készlet idomkulcs és szerszámok, 1 db kenőprés. Sulya fenti felszerelésnek cca 180 kg.

Ugyanílyen kivitelű és elrendezésű kétkerekű aggregátum készül TD 15/II. típus szerint is, mely kisebb, mint előbbi és teljes sulya cca 650 kgr. Motorteljesítménye 10—15 HP 1200—2200 fordulát mellett. A szivattyú ugyancsak II. lépcsős turbina, egybeépített légtelenítő szivattyúval, 400 liter p. vízszállítással 8 atm. víznyomás mellett. Szivócsonkjája 3", 2 nyomónyílása egységes tömlő-csatlakozáshoz.

Ily szivattyúberendezést Veszprém r. t. város kapott, mely ugyancsak akkor kipróbálva a következő eredményeket mutatta fel:

1 db	10 mm	átmérőjű	lövökével	elérített	12.0 atm.	víznyomás
2	10	"	"	"	10.0	"
1	13	"	"	"	10.0	"
2	13	"	"	"	6.5	"
1	16	"	"	"	8.5	"
1	20	"	"	"	6.0	"

Ugy az egész berendezés kivitele, mint kocsi-alváza és felszerelése teljesen ugyanolyan, mint az előbb tárgyalt aggregátumnál részletesen ismertettük.

Takarékosság — tűzrendészet ipartelepek létesítésénél.

Irta: Gállos Sándor, a löszergyári önk. tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

Ipartelepek építkezésénél, amennyiben a helyi viszonyok azt lehetővé teszik, szem előtt tartandó, hogy a gyártandó cikkek lehetőleg egy épületben készüljenek, vagy legalább is az egyes alkatrészek gyártása egymáshoz egészen közel fekvő műhelyekben történjen. Nagy regie-

költséget takarítunk meg ezzel. Mert ahol nem így van mint a mi gyárunknál is, amely eredetileg más gyártási ágakra volt berendezve, a mai cikkek gyártási költségének a transport-költség egy tetemes részét teszi. Az amerikai ipartelepek itt is példaképpen állnak előttünk. Ott ugyanis tömegcikkek gyártásánál a műhelyépületek több emeletről állnak és tűzbiztonsági szempontból kifogástalan felvonók segítségével szállítják az egyes emeletekre az elkészült félkész, vagy kész árukat. Sőt vannak gyárak, ahol az egyik géptől a másikhoz való szállítás is mechanikus erővel történik. Természetesen ily épületóriások, tűzbiztonsági szempontból a legkifogástalanabbul vannak elkészítve, tűzmentes tető, vasablak és ajtók minden emeleten, több kifelé nyíló vészkijáratú ajtók a megfelelő vasiétrákkal. Az ilyen műhelyben készült cikk regie-költsége tetemesen kisebb, mintha az több műhelyben készült volna. Sajnos ami ipartelepek létesítésénél hiányzik a sziv és talán a megfelelő tőke. A régebbi telepeknél gyakori eset, hogy favázás és fatetős épületekben készítk a legtűzveszélyesebb cikkeket, vagy ily műhelyekben vannak elhelyezve a tűzveszélyes berendezések. Igaz, törvény írja elő, hogy minden ipartelep üzembe helyezése előtt hatóságilag tűzrendészeti szempontból is megvizsgálandó, de előfordul, hogy az idők folyamán megváltoztatják a cikk gyártását, azt be nem jelentik, s így a biztonság kérdésessé lesz. Pedig ily fatetős épületek karbantartása nagy összegeket emészt fel évenként és ha összehasonlítást teszünk egy vashullám-lemezzel bevont tetővel bíró műhely-épület költsége és egy kátránypapírral bevont fatetős műhely építési költsége között és összehasonlítjuk ezen épületek karbantartási költségét, azt fogjuk látni, hogy sokkal gazdaságosabb a vastetős épületek építése. A már meglévő fatetős, tűzveszélyes, épületeken azonban segíteni bajos. Itt nincs más hátra, mint egy jól felszerelt és kiképzett gyári tűzoltócsapat fenntartása a gyár saját érdekében.

Szám: 369/IX. 1925. Magyar Királyi Belügyminiszter.

Tárgy: A városok szolgálatában álló hivatásos tűzoltólegénység javadalmazása. (Valamennyi törv. hat. joggal felruházott és rendezett tanácsú város közönségének) (Budapest és Győr kivételével).

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szövegét tette előttem, hogy a 7. sz. rendeletet, amely a tisztviselők, altisztek és szolgák illetményeit újból szabályozta, a tűzoltólegénységre nézve hátrányosan alkalmazták.

A hivatásos tűzoltók szolgálata műszaki, gyakorlati és elméleti szakképzettséget kíván. Egyes városok (pl. Budapest, Győr) ezt megfelelően méltányolva hivatásos tűzoltóikat az idézett rendelet 7-ik és 8-ik kimutatásában felvett I. ill. II. osztályú műszaki altisztek csoportjába osztották be. Ezzel szemben más városok a hivatásos tűzoltókat lejjebb minősítették és részükre csak a kezelő altisztek, sőt a szolgaszemélyzet illetményeit állapították meg.

Ez a tűzoltók jogos elkeseredését váltotta ki, mert míg a közszolgálatban álló kezelő altisztek és szolgák pontosan meghatározott hivatalos órákon belül és télen többnyire jól fűtött hivatalos helyiségekben tesznek szolgálatot, addig a tűzoltónak se éjjele se nappala nincsen, ünnepet, hivatalos órát nem ismer, állandó készenlétben végzi terhes szolgálatát, kitéve az idő viszontagságainak, elszakítva a családi körtől, állandóan balesetek veszélyének is kitéve.

Ez a fokozott kötelességteljesítés kihívja a megkülönböztetett elbánást. Magam is méltányosnak tartom ennél fogva, hogy a hivatásos tűzoltósággal bíró városok a tűzoltó őrmestereket és csövezetőket az 5000/1924. sz. rendelet a) kimutatásában felvett elsőosztályú, a tűzoltókat pedig a 8. sz. kimutatásban felvett II. oszt. műszaki altisztek csoportjába sorozzák be javadalmazásukat, valamint ott, ahol a nyugdíj-jogosultság már megvan, a nyugdíj igényt is ennek megfelelően állapítsák meg.

Azok a városok pedig, ahol a hivatásos tűzoltólegénységnek nyugdíjjogosultsága nincs, rájuk is terjesszék ki.

Felhívom ennél fogva a város közönségét, hogy e kérdést figyelemmel azokra a fontos érdekekre, melyek a tűzoltó intézmény fejlesztését mind fokozottabb mértékben szükségessé teszik, vegyék tárgyalás alá és megfelelően határozzanak.

Budapest, 1925. évi július hó 17-én

A miniszter rendeletéből:

Frits s. k.
min. tanácsos.

A tűzoltók kiképzésének irányelvei.

Írta: Bencze István a budapesti vámőrség főparancsnoka és az önk. tűzoltóság alparancsnoka.

Egy község tűzoltósága csak akkor fog hivatásának magaslatán állani, ha az igényeknek megfelelő szertára, ebben a község építkezésének megfelelő szerei és kiképzett tűzoltói vannak. Elenben hiába van a községnek modern berendezett szertára, ha ezt a hozzá nem értők nem tudják hasznosítani. Félintézkedés lenne továbbá az, ha modern szerek szereztetnének be, de az ezeket kezelő tűzoltók kiképzéséről senki sem gondoskodna.

A tűzoltók kiképzését két irányban eszközöljük: először a csapatkiképzésre helyezünk súlyt, másodsor a vezető-parancsnokló tiszték kiműveléséről gondoskodunk. Ez alkalommal a csapat kiképzésével foglalkozom.

A tűzoltók kiképzésénél arra törekszünk, hogy a tűzoltókat a fegyelmező, azaz a rendgyakorlatokra, — a szerek kezelésére, a szerek alkalmazásának gyakorlataira, továbbá azokra a szerismereti és taktikai tudnivalókra kioktassuk, melyet minden tűzoltónak, ha munkahelyét eredményesen hasznosítani akarja meg kell tanulnia.

Ezért tavasztól késő ősziig gyakorlatokkal foglalkoztatjuk a csapatot és a fent említett tudnivalókból a legszükségesebbeket a tűzoltókkal megismertetjük. Míg késő ősztől tavaszig, mikor az időjárás már nem alkalmas a szabadban való hosszabb tartózkodásra, a tűzoltók elméleti kiképzését alaposabban és részletesebben vesszük elő.

A tűzoltóval mindenek előtt meg kell értetnünk azon körülményt, hogy csak akkor válik az intézmény hasznos tagjává, ha teljesen fegyelmezett, ezt pedig a gyakorlatok révén érjük el. A gyakorlati szabályzat teljesen felüli mindazokat a tudnivalókat, melyeket a tűzoltóknak ismerniök kell:

Legjobb fegyelmező eljárás a rendgyakorlat. Már a sorkiképzésnél fegyelemre szoktatjuk az ujoncot, észre vétejtük vele, hogy munka alatt csak a vezénylője által kiadott utasításokat végezheti, úgy neveljük arra, hogy szellemileg és phisikailag teljesen a vezetésünk alatt álljon. Tekintve, hogy önkénteseknél hetenként csak egyszer van alkalmunk e nevelésre, a rendgyakorlatok sorkiképzését összekötjük a szerek gyakorlati ismertetésével és oly szergyakorlatokkal, ahol összmunka nincsen, mint a tömlők kigurítása. A rendgyakorlatokat fokozatosan kell eszközölnünk és minden gyakorlat alkalmával napirendre tűznünk. Ha a gyakorlat időtartama 2 óra, okvetlen $\frac{1}{2}$ órát rendgyakorlattal kell foglalkoznunk; több időt azonban ne fordítsunk erre, mert ez a szerek kezelési gyakorlatának rovására menne. Ha a gyakorlati időt ennél hosszabbra nyújtjuk úgy a rendgyakorlatra is, arányosan több idő fordíttassék. Az első gyakorlat alkalmával, hogy bevezessük a fegyelembe a tűzoltót, egy teljes órát is fordíthatunk a rendgyakorlatra. Vannak tűzoltó-testületek, hol a vezető parancsnok a rendgyakorlatokat kedveli csak azt végezteti. Ennek csapata katonai pontossággal végezheti az egyes fordulatokat, a menefelést, de tűznél nem használhatják őket, mert a szerelésekben járatlanok. Viszont a fegyelem rovására megy az, ha a csapat a rendgyakorlatokban nincs kiképezve. Mint fegyelmező eszközt használjuk a rendgyakorlatot akkor, ha a gyakorlat közben észre vesszük, hogy az egyes szereknél nem végzik oly pontosan és fürgén munkájukat, mint az kívánatos. Ilyenkor felosztjuk az egyes szerelő csoportokat, szakaszba sorakoztatjuk őket és egy pár mozgást végeztetünk velük. Ez alkalommal keményebben kezeljük őket. Egy pár percnyi munka után ismét felvonultatjuk a szakaszokat

az előbbi szereikhez és folytatjuk az előbbi szergyakorlatokat. A rendgyakorlatok során először sor- és szakasz-gyakorlatokat kell tanítanunk, hogy a tűzoltót fegyelmezett munkára és viselkedésre szoktassuk. Vannak kiváló testületeink, hol a rendgyakorlatokat nem tanították lelkiismeretesen, de nem is képesek a fegyelmet oly mértékben fenntartani, amint az a követelményeknek megfelelő. Nincs módomban a kiképzés részleteit tagolnom, mert ez a gyakorlati szabályzat feladata. Ezuttal célom rámutatni arra, hogy ezen szabályzatot, hogyan alkalmazzuk, hogy holt betűket ne olvassunk belőle.

Kívánatos lenne, hogy minden tűzoltógyakorlatot kész tervezet szerint folytassunk le. A lelkiismeretes parancsnok egész évre tervszerű gyakorlati beosztást készít és azt lehetőleg végre is hajtja. Ezen tervezetbe később csak az ujoncok kiképzését illeszti be.

A tömlők kigurításánál és az egyes szerek kezelésénél vigyáznunk kell arra, hogy a szabályszerű fogások pontosan végeztessenek. Az iskola szereléseket eleinte nagyon lassan végeztessük, hogy módja legyen a tűzoltónak a pontos és szabályszerű fogásokat megtanulni, beidegezni. Ha már teljes pontossággal tudják az egyes szereket kezelni úgy a vezénylő az ütemezést gyorsabban végezze és csak fokozatosan térjen át az iskola szerelésről a gyorsszerelésre. Előbb lassan, ütemzés nélkül szereltesünk és ha a munka pontosan folyik, végeztessük fokozatosan gyorsítva a tulajdonképeni gyorsszerelést. Később mikor már minden egyes fogás beidegződött, fokozzuk a csapat munkakészségét azáltal, hogy mérjük a szerelési időt és ezzel biztassuk őket az időtartam csökkentésére. A gyors szerelésnél is megköveteljük, hogy a tűzoltó csak a beosztott számának megfelelő munkát végezze, mert ha megengedjük, hogy szerelés közben a másikkal is segítsen, a szerelés kapkodással járul. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a gyorsszerelés nem egyébb mint iskoláztatás. Nagy súly helyezendő arra is, hogy minden egyes tűzoltó minden szernél, minden szerelési szám teendőit pontosan megtanulja, mert csak egyes szerelési szám betanítása a csapat tökéletlen és egyoldalú kiképzésére vezet.

Folyt. köv.

Értesítés.

T. Olvasóink tudomására hozzuk, hogy Breuer Szilárd az Országos Tűzoltó-Szövetségénél viselt alelnöki állásáról lemondott és egyben úgy a szövetségénél, mint lapunknál minden közreműködéstől visszavonult. A kívülről jövő okokból történt ezen sajnálatos elhatározás igen nagybecsült és legszorgalmasabb munkatársunktól fosztott meg bennünket. Hiányát pótolni nem tudjuk, elvesztését csak kettősszorgalommal enyhíteni igyekszünk. Amikor rendkívül kiváló működését lapunk nevében hálásan köszönjük, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a viszonyok jobbrafordultával ismét főmunkatársunk lesz.

Szerkesztőség.

Hogyan védekeznek Amerikában a petróleumgyári tüzek ellen?

A gyári tüzek között félelmisség és veszélyesség szempontjából a petróleumgyári tüzek „előkelő” helyet foglalnak el, mert nemcsak gyulékony anyagok szerepelnek az ásványolaj földolgozását végző üzemek telepein, hanem vannak köztük robbanó természetűek is. Ilyen például maga a benzín, amelynek bizonyos mennyiségű levegővel való keveréke tudvalevően robbanókeverék, hiszen

az automobiloikat éppen ezek a „szabályozott“ menetű és méretű benzinlevegős *exploziók* látják el mozgatóerővel, szóval, ez hajtja a motorokat.

A petróleumgyártás „tűzveszélyes“ voltát élénken bizonyítja az a tény, hogy az *Amerikai Egyesült Államokban tavaly 503 petróleumgyári tűz volt*, s ez az egy adat is rávilágít arra, hogy miért foglalkoznak a szakemberek olyan intenzíven a *petróleum s mellékterméke „tűzbiztos“ elraktározásának problémájával*. Nemcsak nagy anyagi érdekek megóvásáról van itt szó, hanem e kérdés helyes megoldása egyben az *emberi munkaerő egzisztenciális biztosítását is jelenti*. A modern kutatások elsősorban megreformálni törekcsenek a *vastartályok* ugyancsak elterjedt rendszerét, mert ezekbe a hatalmas petróleumgyűjtőmedencékbe sokszor csapott már bele a petróleumtelepek réme, a *villám*. Annakellenére, hogy villámhárítókat alkalmaztak, sok tűzvésznek volt az oka ez az „égi csapás“ s *Amerikában*, melynek világgraszáló, fejlett petróleumipara van, pontosan följegyezték, hogy *1923-ban 310 esetben támadt villámcsapás folytán petróleumgyári tűzvész*.

O. Lodge, aki e kérdéssel igen behatóan foglalkozott, azt ajánlja, hogy a védekezésnek a *villámhárító* alkalmazása helyett sokkal okosabb módja, hogy a *petróleumtartályt olyan fémhüvely vegye körül*, amely tökéletesen zár és amelyen sehol *rozsdásodás* nem fordul elő. Másrészt erősen terjed a *vastartályok* helyett a *betonmedencék* használata. A vas, mint jó hővezető, a *ciszternákban s tankokban levő petróleumnak tűz esetén átadja a környezet forró hőmérsékletét* s ezért nem nyújt olyan biztonságot, mint a *betonreservoáro*k használata. Érdekes, hogy a *betonmedence belésének* helyes megválasztása milyen fontos szerepet játszik. Így például a *színpadi kulisszák tűzmentesítésére* használatos „*vízüveg*“ itt nem válik be, ellenben a *fluór-tartalmu belésanyag igen*. *Amerikában* jó tapasztalatokat tettek a *petróleumgyári tüzek elfojtásánál a „habbal való oltási eljárással“*, melynél

a tüzet a felületre ráterülő hab fojtja el. — Sok esetben a tűz terjedését, a *tüze* nézve indifferens *szénsavgázfejlesztéssel akarják megakadályozni*. Evégből különböző *vegyi anyagokat* használnak föl, így: *aluminium-szulfátot, enyvet és nátrium-bikarbonátot*, s az eredménnyel meg vannak elégedve az *amerikai tűzoltók*.

Üdvözlés.

Nem mindennapi, de annál örvendetesebb esemény, hogy elszakadt bajtársaink minden alkalommal hálás szeretettel emlékeznek meg rólunk és buzgón ápolják a tűzoltó-bajtársi összetartás fenkölt szellemét. Ennek újabb megnyilvánulása a következő levél, melyhez magyarázatot füzni felesleges:

Nagyságos Breuer Szilárd urnak Budapest.

A legguritanabb, a legönzetenlebb és a legodaadóbb negyven évi tűzoltói szolgálata élő és buzdító példaképül áll előttünk. Most tudjuk csak értékelni igazán szervező erejét, irányító munkásságát, — amikor nélkülözniünk kell — a kitartó és önzetien vezért! Szelleme irányítani fog s annak próbaköve az lesz, hogy igyekezni fogunk az erdélyi és bánáti tűzoltóságokat nemcsak összetartani, hanem a tökéletesség magas fokára emelni.

Fogadja tehát negyven éves jubileuma alkalmából azon parancsnok-bajtársak hódoló jókivánságát, kik a zombolyai tűzoltói testület 50 éves jubileumán egybegyülekeztek és szeretettel adóztak Breuer főparancsnok 40 éves törhetetlen munkásságának.

Arad, 1925 szeptember hó 5.

Bajtársi üdvözléttel:

Mihájlovits Zaráy Jenő
aradi hiv. tűzoltó-parancsnok. aradi önk. tűzoltó-parancsnok.

Szarka László,
aradi önk. tűzoltó-tűkár.

és még 63 aláírás, Arad, Temes, Krassó, Csanádmegye vezető tűzrendészeti köreiből.

A brémai tűzoltóságnál.

Irta: Kotsis Rezső, a löszergyári önk. tűzoltó-testület alparancsnoka.

Amikor beléptem a brémai központi tűzörség kapuján, komoly arcu, de barátságos modoru tűzoltó fogadott. Megmondva, hogy kit keresek, egy küldönczel felkísértetett Bauer főparancsnok várószobájába. Még le sem ültem, már személyesen jelent meg a főparancsnok és bekisért fogadószobájába, ahol szemben vele helyet foglaltam. Ezután átnyújtottam ajánlóleveletem és igazolványaimat, melyeket német alapossággal átnézett és azután hozzám fordulva melegen érdeklődött a magyar tűzoltóságokról és azok jelenlegi helyzeté-

Bréma II. kerületi örsége.

ről. Közel egyórás társalgás után a segédtisztjével ismertetett meg, aki bemutatta a közp. örség felszerelését, szertárát, műhelyét, hatalmas távirtda- és telefonszobáit. Végül jelentették, hogy a tisztí autó előállott. Betöltettek egy gyönyörű Benz kocsiba és végigrobogtunk a városban, egyik örségről a másikra, továbbá az ipari kikötőbe a Norddeutscher Lloyd és a Weser hajógyárba, végül a kereskedelmi kikötőbe. A kb. 400,000 lakósu Bréma tűzoltósága 8 tisztből, 300 főnyi hivatásos és 80 önkéntes tűzoltóból áll. Van 6 kerületi örsége, 5 gőzfecskendője (villamos autón), 6 gázfecskendője, 2 benzinmotoros fecskendője, 19 szerkocsija, 8 betegszállító kocsija, nagyon sok kerékpárja, 20 lova és végül 3 tűzoltó hajója. A villamos autókat erős tempóban a gyakorlatban jobban bevált benzinmotoros szerekké alakítják át. A lak-tanyák általában feltűnő tisztaságról és célszerű berendezésekről tanuskodnak.

Mindenütt a városban éppen úgy, mint a kikötőkben és gyárakban a megelőző tűzrendészet alaposan átgondolt és végrehajtott intézkedéseivel találkozunk. Az utcán sűrűn található nyilvános tűzjelző állomások, melyek mindegyikének tartalék vezetékje van és ha az egyik vezeték felmondaná a szolgálatot, úgy azonnal a másik vezeték áll rendelkezésre. A szintén sűrűn elhelyezett tűzcsapokon kívül feltűntek a kikötőkben az u. n. „fehér jelzésű“ tűzcsapok, melyekről megtudtam, hogy az egy, a városi vízvezeték-től független magasnyomásu vízvezeték. Ezen fehér jelzésű tűzcsapokról közvetlenül szerelnek sugarat és géperejű fecskendőt

Olthatatlan tüzek.

— Hangulatos vers. —
Írta: Dömötör György.

Olyan tüzről szólnak most a publikumnak,
Melyet eloltani tűzoltók se tudnak.
Ki ne ismerné a szomszédok tüzét?
Kioltni sokan életcélul tűzök;
Amde eloltani nem sikerült még ezt.
Te talán eloltod, jó tűzoltó?... Tévedsz!
Tudtad-e oltani a harci-kedv tüzét?
Amelyhez egykoron a jobb jövőt fűzték
Oly különös volt az, oly csodás valami, —
József apánk tudja, aki kint volt fogytig, tudja
[megmondani.]

Lelkesedés tüze. Lehet-e szebb ennél?
Honvéd, hogyha ebben első nem Te lennél,
Vége lett volna már régen a világnak;
Lelkesedni bizony életre-halálra csak honvédek láttak.

Forró magyar ajkon ha magyar dal zendül,
Tüze van annak is, vallom, hiszem, szentül.
A magyar dal tüzét, mikor csak hallhatom,
Amely kiolthatná nincsen oly hatalom.

A beszédnek is van tüze, leve, lángja,
Tűzoltók ünnepe ezt dokumentálja.
Dikcióknak tüze gyujtogat és lázít,
Mint ma volt, nem volt még soha ilyen láz itt.

Honszerelem tüze hangzik a legszebben.
Minden gyönyörűség, boldogság van ebben.
Mindnél nagyobb ám a baráti szeretet,
Tüzét kioltani nem szabad, nem lehet.

Tűzoltó... ez a szó gyönyörű fogalom,
Annyit tesz, életem másért is odaadom.
Ez a szép szeretet; ennek a nyomdokán
Jár a tűzoltó, mint utolsó Mohikán.

Pusztító tüzek közt, mi legjobban éget,
Harag, bosszu tüzét oltogatni, — ezt kell,
Oltogatni folyvást, minden eszközzel.

A szerelem tüze, ez már olthatatlan...
Forr ettől szív, kebel, forr miként a katlan.
Aki elolthatná, az van írva róla,
Nincsen az Istennek olyan tűzoltója.

Szép szemeknek tüze, az is csak valami
Ezt sem tudod ugye tűzoltóm oltani!
Sok szív tüzet fog a szép szemek tüzetől,
Még tűzoltóra is kacsintnak e végből.

Döntő nagy percekben tűz kell, mégpedig nagy!
Ilyenkor látszik meg Berci, hogy leginy vagy.
Ha e tűz gyengülne, vagy lankadna már,
Szívó, nyomó, tömlő, cső, mire vár?!

Nagy kelete van most mindenféle láznak,
Főleg annál, kit a tüzek megaláznak.
Tüdő-, agyláz tüzét én sem feledhetem,
Attól döglött meg most egyetlen tehenem.

Hát mi a görögtűz? Csak neve tűz nálunk,
Akkor jó ez, mikor nagy hűhót csinálunk.
Görögtűz itt nincsen Törökszentmiklóson,
Nem is volt, nem is lesz, előre megjósolom.

Szent Antal tüze is van még e világon
Tűzoltóm e tüzet neked se kívánom.
Szenvedés tüze ez, alig-alig lángol,
Mig kiakoibolít ez árnyékvilágból.

Van még egy tűz, melyhez nincs elég fecskendő
Ha ezer volna is, az sem elegendő...
Asszony nyelve e tűz, tüzes mint pokol,
Oltani nem tudod, nem is iparkodol.

Mi a kalória? Azt is mondjuk már el!
A tokaji borról mondják das gibt Feuer...
Kalóriát ez ad, és akármint szólnak
Jó ebből is kevés a jó tűzoltónak.

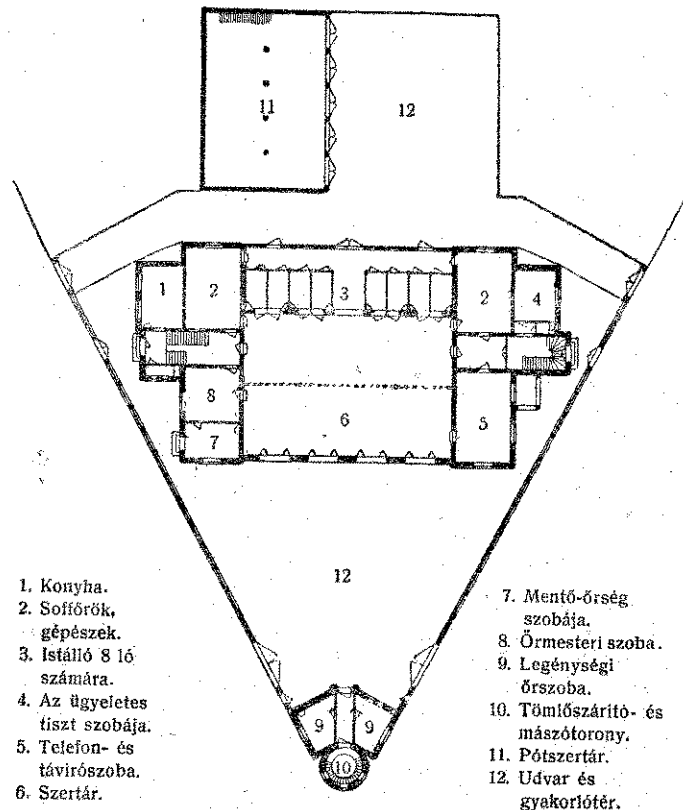
A nedűk tüzeben amikor ég Lagmac,
Tűzoltó e tüzet oltogatni, — ezt kell,
Oltogatni kell ezt, hideg vízzel pedig,
Addig ameddig csak okvetlenkedik.

vízszerezés céljából odakapcsolni tilos. Ezen magasnyomású vízvezeték két különálló, de egy hálózatba bekötött szivattyúházból áll, melyek darab 190 lóerős motorral 1490 fordulat mellett 6000 lit. vizet szállítanak percenkint és átlag 8—10 légkönyomást fejtenek ki. A motor bekapcsolása a legközelebb levő kerületi őrségről történik, ahonnan ugyanakkor egy kerékpáros szivattyúkezelő indul a szivattyúházzal. A szivattyú a szivattyúház mellett levő 300 m³ űrtartalmu tartányból szívja a vizet, mely tartányt viszont a rendes városi vízvezeték táplálja. Ezen magasnyomású vízvezeték egyes pontokon a 2¹/₂—3 légkönyomás alatt álló városi vízvezetékkel van összekötve s azon esetben, ha a szivattyúkat üzembe helyezik, ezeken az összekötő pontokon elhelyezett visszacsapó szelepek segítségével megakadályozzák azt, hogy a magasnyomás a városi vezetékbe is átjusson. Ilyen körülmények között a szivattyúk működése nélkül is 2¹/₂—3 légkörnyomás található a vezetékben. Ugyanezen különálló vízvezeték tartalék vízforrása a kiterjedt kikötői raktárak Sprinkler-berendezésének is.

Célszerűen oldották meg a tenger vizének a városban aknákból való szivását is. Az aknát egy egyszerű cső segítségével összekötik a tenger vízzel és így az aknában — a kommunikációs törvények alapján — magasabb vagy alacsonyabb állás mellett (dagály vagy apály), de állandóan bőséges mennyiségben van víz. Ilyen eimés megoldással egy aknafedél felemelése után az utca közepén

vagy a gyárudvaron tulajdonképpen a kiapadhatatlan tenger vizét szivják a fecskendők.

A régi kikötőben a fárházak nagyon

1. Konyha.
2. Soffőrök, gépezetek.
3. Istálló 8 ló számára.
4. Az ügyeletes tiszt szobája.
5. Telefon- és távirószoba.
6. Szertár.

7. Mentő-ország szobája.
8. Őrmesteri szoba.
9. Legénységi őrszoba.
10. Tömlőszárító- és mászótorony.
11. Pótszertár.
12. Udvar és gyakorlóter.

Bréma II. kerületi őrség épületének alaprajza.

Amikor még én is tűzoltó-pap voltam,
Jártam én Lagmacon, elevenen, holtan.
Tűzoltó sisak volt akkor még a pohár,
Hogy ez a jó szokás elmúlt régen- be kár.

Tűzoltó főszabály máskülönben ennyi:
A tűzoltó tüzet ki nem oltsa semmi.
Aki tűzzel oltja a tüzet a földön,
Örök fény szép tüze annak világít majd most és
[mindörökkön.

Tisztító-tűz kell most ennek az országnak,
Hol a magyar rögön martalócok járnak.
Kihordják irhájok nem soká e hordák
Ha ezeknek tüzet magyar tűzoltóink egy napon kioltják.

Örök-tűz lobogjon addig itt szüntelen,
Örök-mécs virrasszon ott kint a végeken.
Örömtüzek égnek mindenfelé egykor,
S eljön nem sokára a várva-várt szebb kor.
[Ugy legyen. Amen

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ- SZÖVETSÉG HIREI.

A belügyminiszter a kir. diszérmet a következőknek adományozta: *Beleznay László*, a Jász N. K. Szolnok vármegyei szöv. alelnökének; — a cibakházai testületből *Lucskay János* elnöknek, *Jautznik Imre* szertárnoknak; *Dékán Károly* alparancsnoknak, *Timár István*, *Bartha Sándor* és *Sinka László* örparancsnokoknak; — a toronyi testületből *Fászló Rudolf*, *Sárvári Ferenc*, *Horváth József*, *Koroknyay Géza* mászóknak, *Horváth Antal*, *Ősz István*, *Palkó Ferenc*, *Horváth János* (Páli) szivattyúsoknak, *Sárvári Sándor*, *Horváth Géza* mentőknek; — a körmendi testületből *Barbarits József*, *Bejczy Sándor*, *Káldi Ferenc*, *Krautsack Henrik* tűzoltóknak; — a diósgyőri vasgyár tűzoltósága kebeléből *Oláh Miklós* alparancsnoknak, *Gottlieb Károly*, *Pachmayer Ferenc*, *Lőrincz József* szakaszparancsnokoknak, *Jármai János* szertárosnak.

közel fekszenek egymáshoz és a tűz átterjedését ablakokon és ajtókon keresztül úgy akadályozzák meg, hogy az ajtók és ablakok felett elhelyezett vízvezetékcső segítségével sűrű vízfüggőnyt (Drencher-rendszer) rögtönöznek, mely a fűtőházak földszintjének utcai sarkán elhelyezett szelepek megnyitása által helyezhetők üzembe.

Végül itt találjuk a kikötőben a minden pillanatban munkára kész tűzoltó-hajókat is. Még a parton magyarázza kísérem, hogy 4500 liter vizet ad egy-egy tűzoltó hajó percenkint és 8—8 sugarat lehet róluk szerezni. Ha egy sugárral akarunk oltani, akkor szabályzókeretek segítségével irányítható golyacsörrel dolgoznak, melynek belső lövőke átmérője százötven milliméter! Leszálltunk a hajó ragyogó tisztaságu gépházába és látom az előfűtött 1¹/₂ légkör nyomás alatt álló kazánt és a gépész bemutatja az előfűtés célszerű elrendezését is — A hajó hátsó részében van az „őrszoba“, mely a legkisebb zugig ügyesen van kihasználva és kényelmessen berendezve, sőt telefonjuk is van. (A hajó indulása előtt a telefonvételüket egy dugaszkapcsolóval szétbontják.) A három tűzoltó-hajót állandóan befütt tartani a magas szénárak mellett nagyon költséges, s ezért benzinmotoros tűzoltóhajók beszerzését határozták el. Az első ilyen motoros tűzoltóhajó egy hamburgi hajógyárban már el is készült s ha időm nem lett volna szükre szabva, úgy a hivatalos átvételnél jelen lehettem volna.

Hogy némelykor milyen érdekes tüzekkel kell a kikötői tűzoltóságnak megküzdenie, példa erre a következő eset:

1922. január 1-én délután 4¹/₂ órakor

Segélyzöpnztári befizetések: Farád 32 tag, Csákerény 25 tag, Csepreg 41 tag, Nagyszénás 28 tag, Kispeszt 6 tag, Békás 20 tag, Mezőlak 77 tag, Vajta 23 tag, Városlód 35 tag, Csehbánya 25 tag, Csókakő 29 tag, Gödöllő 4 tag.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ- SZÖVETSÉGEK HIREI.

Szám: 10,341/1925. ki. Fejérvármegye alispánjától.

A község Elöljáróságának!

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága még múlt évi december hó 15-én tartott közgyűlésében 6303/1924. szám alatt azon határozatot hozta, hogy a vármegyei Tűzoltó-Szövetség működésének biztosítására előző évben megszavazott 2%-os tűzrendészeti járulékot az időközben megváltozott adózási rendszer miatt 0-07 százalékra le szállítja és kimondta, hogy ezen járulékok a most említett kulcs figyelembevételével a *községi pótdadó kivetésének alapjául szolgáló adónemek után* vettessenek ki és szolgáltatásuk be közvetlen a Tűzoltó-Szövetség pénztárába az eddigi módozat szerint.

Ámde ezen közgyűlési határozathoz a Belügyminiszter ur 229,590/1925. számú leirata szerint nem járult hozzá, habár elvileg ő is *határozottan támogatni óhajtja a Tűzoltó-Szövetséget*, mely utóbbi célból más megoldást javasolt a vármegye közönségének.

Azonban a Belügyminiszter ezen álláspontja miatt megszünt annak lehetősége, hogy Tűzoltó-Szövetségünk a tervezett anyagi támogatásban folyó 1925. évre részesülhessen.

Már pedig a Szövetség eme támogatás nélkül fenn nem állhat, az eddig szép fejlődésnek indult újjáalkotás propagandáját nem folytathatja, holott erre kétségtelenül hazafias és gazdasági szempontból szükségünk van.

Mindezeknél fogva arra hívom fel vármegyénk közsegeit, hogy a Tűzoltó-Szövetségünk önkormányzati hatáskörükön belül adományozzanak a Tűzoltó-Szövetség javára annyit, amennyit a fentjelzett

Bremerhavenből értesítették a brémai tűzoltó főparancsnokságot, hogy a 8400 tonnás „De la Salle“ nevű tengeri kereskedelmi gőzhajó tűzben álló raktáraival Bréma felé közeledik. Az értesítés vétele után az egyik tűzoltóhajó elébe indult és ugyanakkor kivonult a II. sz. szabad kikötőbe az 5. kerületi őrség is, ahova a veszélyes hajó este 7¹/₂ órakor be is futott. Megállapítást nyert, hogy a hajó legénysége 134 főből áll, rakományá pamut és rozs, New Orleansból indult, Le Havre kikötőt érintve és onnan újra a tengerre történt kifutása után 1921. december 29-ére virradó reggelein a hajó 5. sz. raktárában, melyben 93 bál pamut és 50 waggon rozs tároltatott tüzet vettek észre. A hajó kapitánya úgy határozott, hogy nem fordul vissza Le Havre kikötőbe, hanem utját Brémába folytatva, a tüzet oltani, illetve lefojtani fogják. E célból az összes ezen raktárakhoz vezető szellőzőcsöveket és ventilátorokat elzárták, jól eltömítették és az így lezárt raktárhelyiségbe 6 helyről gőzt és 12 palackból szénsavat bocsájtottak, — ami, mint később kiderült, nagyban elősegítette a tűz lefojtását — azonban a legmesszebbmenő gonddal végrehajtott tömitési és szigetelési munka mellett sem lehetett elkerülni azt, hogy egy bizonyos — bár kevés levegő oda be ne kerüljön.

Brémába megérkezve, megvizsgálták a hajót és megállapították, hogy a hajót ill. a raktárakat elválasztó vaslemezek át vannak melegek, tűz van még a raktárban, jóllehet füstöt nem lehet látni. Mivel ezen időben nagy szélvihar dühöngött és a raktár kibontása aznap a többi hajó miatt nem látszott célirányosnak, s miután megállapították

kulcs figyelembevételével mellett háttérben tartásuk keretében saját elhatározásukból anyagi erejükhez mérten adhatnak.

Ez utóbbi célból idemelték a Tűzoltó-Szövetség postatakarékpénztári csekklapját, hogy annak felhasználásával fizessék be saját postahivatalaiknál a Szövetség javára szánt segélyösszegeiket.

Végül hangsúlyozom, hogy az itt szóbanforgó segély csak f. 1925. évre szól, mert 1926. évre vonatkozólag más irányban történik intézkedés, melynek pénzületi eredménye természetesen csak a jövő év későbbi folyamán jelentkeznek, addig pedig a Szövetség hasznos tevékenységéhez pénzületi fedezetre van szükség.

Székesfehérvár, 1925. évi augusztus hó 31-én.

Dr. Havranek József s. k.,
Fejérvármegye alispánja.

A békésgyulai tűzoltó szaktanfolyam záróvizsgálója. Lapunkban közöltük volt, hogy a vármegyei Tűzoltó-Szövetség tűzoltó szaktanfolyamot tart. E tanfolyam szeptember 2-án nyert befejezést. A záróvizsgálóval kapcsolatos ünnepségen jelen volt *Dr. Daimel Sándor* alispán, *Dr. Márki Barna* megyei II. főjegyző, szövetségi elnök, a csendőrség, rendőrség, a Vilezi Szék képviselői, *Szentkereszti Tivadar* kir. tanfelügyelő, *Dr. Pánczél József* tb. főszolgabíró, *Dr. báró Apor Vilmos*, *vitéz Ördög Konrád* városi tanácsos, a vármegyei Tűzoltó-Szövetség tisztikara és több érdeklődő.

A csapat felvonulása után *Démusz Lajos* várm. tűzrendészeti felügyelő tette meg jelentését, imához vezényelte a csapatot és elmondta a magyar Hiszekegyet. Ezt követően jól sikerült rendgyakorlat következett, melynek befejezése után a tanfolyamhallgatók ötösével a vizsga-bizottság előtt, meglepő készséggel vizsgáztak, bizonyosságot téve arról, hogy a rendelkezésükre álló hat nap alatt tanultak, készültek. A hallgatók gyakorlatát a hivatásos tűzoltóságnak egy bemutató szerelése követte.

Sándor alispán elé, aki elismeréssel emlékezett meg az előadói kar eredményes munkájáról, a

hogy a tűz tovaterjedése kizárt dolog, úgy határozták, hogy ezen az estén a tűzet nem bolygatják meg csupán kifektetett tűnlöklökkel egy erős készültséget hagynak a helyszínen.

Január 2-án reggel megkezdődött a munka. Előzőleg három sugarat szereztek a szárazföldi gőzfecskendőről, azonkívül a hajó saját gőszivattyújára is szereztek tömlőt és a hajó mellé állították a „Primus” tűzoltó-hajót és végül az égő szállítmány kirakásához szükséges emelő darukat és egyéb szerszámokat is előkészítették.

A raktár felbontása után nagyon gyenge füst mutatkozott, mely később mind erősebb lett és a pamutbálók felső sorát kiemelve, nyílt tűzre akadtak. Közben az emelődaruk segítségével a 4. és 5. számú raktárak pamut bálaikat is kiemelték, — külön térégre rakva az egészséges és külön az égő bálaikat, mely utóbbiak lángjait azután a szárazföldi gőzfecskendő sugarak könnyen eloltották. Harminckét órai megfeszített munka után január 3-án délután a hajó tűzmentesnek jelentették ki, de a partra kitért pamutbálák még további 26 napig foglalkoztatták a tűzoltókat.

A hajótest maga néhány kicserélhető vaslemez falon kívül más kárt nem szenvedett. A pamutbálákból 300 darabot megmentettek, míg a többi pamut a rozsossal együtt elpusztult.

Baleset ezen tűznél — a nagy és fojtó füst dacára — nem történt.

A tűz keletkezésének okát nem lehetett megállapítani. A feltevés az volt, hogy a

hallgatók önzetlenségéről. Méltatta a tűzrendészet és a tűzoltóintézmény nagy fontosságát és a tűzoltók hivatását, feladatát. Lelket lebilincselő beszédében buzdította munkára a hallgatókat, akikre vár a községekben a tűzoltói intézmény életre-hívása, megszervezése. A megértésről, messze-menő támogatásáról tanubizonyosságot tevő beszéde után kiosztotta a látogatási igazolványt.

Ezt követően *Démusz* felügyelő, mint a szaktanfolyam parancsnoka köszönetet mondott az alispán megértő támogatásáért és kérte a további támogatást, hogy a tűzoltó intézmény a nemzettel és közjával szembeni feladatát hatványozottan teljesíthesse. A laktanyán lefolytak után a csapat szereivel a Kossuth-térre vonult, ahol a hatóság kiküldöttjei és nagyszámu érdeklődők előtt egy szépen kidolgozott támadást mutatott be.

Innen a Polgári Körbe gyülekeztek a hallgatók, ahol is az alispán megvendégelte őket.

Fejérvármegye Tűzoltó-Szövetsége augusztus hó 30-án tartotta meg ez évi közgyűlését, melyen gróf Batthyány Gyula szöv. alelnök elnökölt. A közgyűlésen eddig szokatlan nagy számban jelentek meg a tagtestületek képviselői, amennyiben 107 testületből 53 község volt képviselve, s 300 tűzoltó volt jelen. Istentisztelet után a község ház tanácstermében lefolyt közgyűlésen *Dr. Havranek József* alispán és *Dr. Jeszenszky Antal* jár. főszolgabíró is megjelent, kiket az elnök, mint a tűzoltóügyek ügybuzgó istápolóit melegen üdvözölte. Az évi jelentést a Szövetség régi agilis főtitkára, *Vida Pál* terjesztette elő, s ezt nagy helyesléssel fogadták.

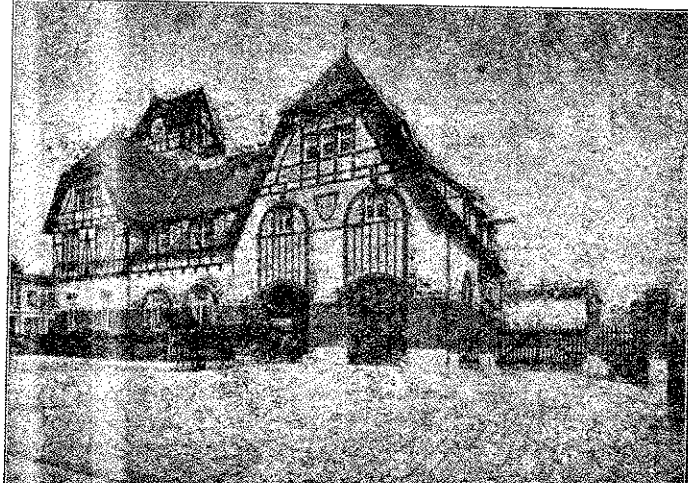
Hasonlólag jóváhagyták az évi zárszámadást is. Bemutatták a népjóléti miniszter leiratát a *Vida Pál* 50 évét meghaladó tűzoltói működése emlékére létesített jutalmazási alapítvány okiratának jóváhagyásáról és kimondta a közgyűlés, hogy elhalálása után egyik fia, *Vida László* lesz a jutalom odaítélésének jogutódja.

Elfogadták Csór községének a kéményseprési díjak beszédésére vonatkozó javaslatát és *Vida Pálnak* a biztosító intézetek megadóztatását célzó előterjesztését, mely ügyekben az alispánhoz fognak fordulni döntés végett.

tűzet New Orleansban a berakodás alkalmával hurcolták be a hajóba.

Jelen esetről az következtethető, hogy csak ritkán és elvétve sikerül hajóüröket teljesen légmentesen elzárni és kétséges az is, hogy ily nagy raktárban a gőz eljut-e a tűzfészekig? A bebocsájtott szén-sav hatását szintén nem lehetett megállapítani.

Nagy nyugalom, higgadtság és megfontoltság jellemzi a hajó kapitányát, aki tudva, a hajó gyomrában, napokig hurcolta magával az elpusztulással fenyegető veszélyt.

Bréma VI. kerületi őrsége.

Kimondta a közgyűlés, hogy gróf Széchenyi Ödön basa, az első magyar tűzoltó hamvainak Konstantinápolyból való hazaszállítása iránt lépéseket tesznek a belügy-miniszternél.

Megbeszélés tárgyává tétetett a Tűzoltó-Szövetség anyagi helyzetének kérdése, mely ügyben az alispánhoz fordul a Szövetség kérelemmel.

Ez ügyből kifolyólag a Szövetség anyagi helyzetének javítása céljából Pompár Géza titkár, mint az Első Magyar Biztosító Intézet itteni főnöke, 5 millió koronát adományozott a Szövetségnek.

A fejérmegyei Vitézi Szék kapitánysága hivatalos átiratban tudatta a Szövetséggel, hogy a megyebeli összes vitézeket utasította az elnökség megkeresése folytán, hogy valamennyien lépjenek be a falubeli tűzoltó testületekbe, minek folytán már is számos vitéz tagja van a megyebeli tűzoltó csapatoknak. A járási vitézi széknek most szeptember 6-án tartandó értekezletén is foglalkozni fognak a Tűzoltó-Szövetség elnökségének megkeresésével. A leventecsapatok is kezdik kiegészíteni a tűzoltó testületeket, mert az elnökség ez irányban is buzgólkodik.

Ezútan következett az üresedésben volt szövetségi elnöki állás betöltése, melyre lelkes éljenzéssel gróf Batthyány Gyula választott meg, míg az ekként megürült alelnöki állásra nagy örömmel báró Ivánka Géza pátkai nagybirtokos, az ottani tűzoltó parancsnok választotta meg. Mindketten köszönettel elfogadták a választást.

Különböző kisebb jelentőségű javaslat elintézése után igen lélekemelő s megható tárgy maradt végezetül. Ugyanis ekkor adta át Dr. Havranek József alispán szívrható szép beszéd kíséretében öt öreg és buzgó tűzoltónak azon 500,000 K-ás jutalmat, melyet Vida Pál titkár az ő nevére létesült alapítvány kamataiból az arra érdemeseknek odaitélt, kik könnyekig meghatva mondtak érte hálás köszönetet.

Ezek nevei a következők: Goldschmiedt József csákvári, Kertész József polgárdi, Kelemen Mihály bicskei, Szűts István vajtai és Lenk János adonyi tűzoltók.

Ezenkívül nyilvános dicséretben részesültek Müller Sándor adonyi és Sudár Mihály sárosdi tűzoltók. Ezzel a szép közgyűlés véget ért. Közgyűlés után közbédre gyűltek össze, mely amiatt érdemel különös megemlítést, hogy azon a fejérmegyei Tűzoltó-Szövetség szokásához híven pohárköszöntőt nem mondtak.

Ebéd után tartották meg a versenygyakorlatokat, melyen győztes lett elsőhelyen a tárnoki, másodikon a sárkeresztúri, a harmadikon pedig a sárosdi tűzoltótestület, míg kitűnő vezénylőképességeért Holpár Gyula délvasuti tűzoltótiszt kapott egy ezüst cigarettatárcát. A polgárdi házi tűzoltó csapatot a bíráló-bizottság — természetesen versenyen kívül — pompás mintagyakorlataért külön elismerésben részesítette, mely gyakorlat különben az első segély bemutatásával is kapcsolatos volt, mely életmentést a megyei tűzoltók is tanulták. Polgárdin e feladatot Somogyi községi orvos végezte.

Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye Tűzoltó-Szövetsége augusztus hó 27-én választmányi ülést tartott Rásó István nyug. főispán elnöklete alatt, melyen elsősorban köszönetet szavaztak a Debrecenben augusztus 17—27-ig tartott tűzoltó szaktanfolyam megszervezőjének Dr. Roncsik Jenő debreceni főparancsnoknak, valamint a tanfolyam előadóinak: Papp Ferenc szegedi, Erdély Ernő győri főparancsnokoknak, Bencze István budapesti önk. alparancsnoknak, Köhler István szivattyúgyárosnak és Falusy Károly Máv. tűzr. felügyelőnek, kik az előadásokat díjmentesen, önként vállalták. A tanfolyamon 49 hallgató vett részt, főleg Hajdumegyéből, de Szabolcsból, sőt a Dunántulról is. A vármegyei tűzr. felügyelő további jelentése szerint a vármegye összes községeit az alispán megbízásából megvizsgálva kiderült, hogy a községek a belügyminiszteri rendelet értelmében serényen készülődnek, s így a fejlődés biztosítottnak látszik. Továbbiak során elhatározottak, hogy a vármegye tűzr.

szabályrendeletet nem dolgoz ki, hanem megvárja míg az Országos Szövetség a vármegyei, városi és községi tűzr. szabályrendelet-tervezeteket kidolgozza és az érdekelteknek megküldi. Dr. Kontz Endre belügymin. osztálytanácsos bejelentését, mely szerint a Belügyminisztérium tervezetét dolgoz ki, hogy a községekben tűzoltói célokra megfelelő fedezet álljon rendelkezésre, vagyis külön tűzrendészeti járulék kivetését fogja engedélyezni, örvendetes tudomásul szolgált. Végül Rehák Tamás jár. tűzr. felügyelő indítványára kimondják, hogy felkérjük az Országos Szövetséget, hogy a „Gyakorlati szabályzat” és „Tűzrendészet” című szakönyvek árát szállítsa le.

Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetsége dicséretes buzgalmat fejt ki, hogy a belügyminiszteri rendelet végrehajtását azzal is megkönnyítse, hogy a községekben alakítandó önk. tűzoltóságok részére kioktatott tűzoltókat neveljen és a tűzoltó eszmét meggyeszerzte népszerűvé tegye. Ez okból a vármegye vezetőségét arra nyerte meg, hogy minden járásban 3—3 napos tűzoltó tanfolyamot rendeljen el. Fischer Béla, a vármegye érdemes alispánja 12,304/1925. sz. körrendeletével elrendeli, hogy augusztus és szeptember hó folyamán ily tanfolyamok tartassanak. Így augusztus 14—16. napján Mohácson, augusztus 21—23-án Pécsváradon, augusztus 28—30-án Villányon, szeptember 4—6-án Sikióson, szeptember 11—13-án Szentlőrincen, szeptember 18—20-án Sásdon, szeptember 25—27-én Pécsen rendeznek tanfolyamot. A tanfolyamok parancsnoka: Dr. Rüll Béla mohácsi ügyvéd, a várm. szöv. főtitkára; előadók: Szentkirályi Ede ig.-tanító, jár. tűzr. felügyelő, Kész József ig.-tanító, jár. tűzr. fel., Rostás Géza, Pécs sz. kir. város hiv. tűzoltó-parancsnoka és Dittler Aurél az Első Dunagőzhajózási Társaság bányaműveinek hiv. tűzoltó-főparancsnoka. A tanfolyamra minden község 1—1 értelmes, katonaviselt, alkalmas férfit küld ki, kinek ellátási költségeit és a 450,000 K tandíjat a kiküldő község fedezi. A tanfolyamot végzetek látogatási igazolványt nyernek, mely a további országos tanfolyamra és a tűzoltótiszt szakvizsga letételére.

H I R E K.

Az „Ujpest és környéki tűzoltótisztiek bajtársi szövetségének” összgyakorlata. „Az összetartásban rejlik az erő!” Ennek a tapasztalati igazságnak fényes tanujelét szolgáltatták Ujpest és környékének tűzoltóságai 1925 szeptember 6-án, az ujpesti tűzoltó-iaktanya tágas udvarán rendezett együttes tűzoltó-gyakorlat keretében. Kilenc tűzoltóság, 96 főnyi tűzoltó csapata szereivel együtt, a polgármesterrel az élén, diszes közönség és számos vendég tűzoltó előtt mutatva be a nagy nyilvánosság előtt teljesítőképességét, — amelyre támaszkodva, — e vidéken minden polgár, ház- és üzemtulajdonos nyugodtan hajthatja le álmra fejét; mert tűzvész esetén tette kész, gyakorlott férfiakból álló tűzoltó csapatok óvják életét és vagyonát. Ujpest és Rákospalota városi tűzoltósága, a Wolfner börgyár, a Juta- és kenderfonó-gyár, a Máv Istvánlelki főműhely, az Egyesült izzólámpa és villamosági részvénytársaság, a Mauthner börgyár, az Első magyar csavargyár és MFTR hajógyár tűzoltóságai a tizenkilenc pontból álló és három órán át tartott tárgysorozat keretében, egyenként és összesen, — a tűzoltó-gyakorlatok kimerítő iskola és gyorszereléseit végezték, mely egy a tűzoltóaktanya egymeletes épületének tetejére és a szomszédos főgimnázium védelmére irányuló, általános, vizes támadási gyakorlattal ért véget, amidőn a résztvevő kilenc tűzoltóság készült-ségét és bajtársias együttműködését nagyobb tűz-

esetek leküzdése szempontjából is igazolta. Mielőtt a résztvevő tűzoltóságok és a helybeli önk. mentő egyesület, — szereivel való tisztelgő elvonulása megtörtént volna, Breuer Szilárd főparancsnok, az Orsz. Tűzoltó-Szövetség alelnöke a vezénylő tisztekhez intézett beszédében, meleg szavakkal ismerte el, hogy a szorgalmas kiképezés sikeres eredményét, mint a tűzoltói körökben igen ritkán tapasztalható egyetértést és összetartást, mely e törekvő bemutatás alatt megnyilvánult. Ennek a magában álló, szoros tűzoltói összetartozandóságának lelke, Csepreghy Pál. Újpest városának tűzoltófőparancsnoka, aki az ő szívélyes bajtársi lelkületével, mint egy test, egy lélek melengeti ezen életre való alakulatot, amelynek ápolásához és tovább fejlesztéséhez sok erőt és kitartást kívánunk.

Dr. Balogh

Tűzoltó-kongresszus Göllnitzbányán.

A „Deutscher Reichs-erband für Feuerwehr- und Rettungswesen in der tschechoslovakischen Republik“ és a „Feuerwehren der Slovaei“ aug. 30-án együttesen tűzoltó-kongresszust rendeztek, mely minden tekintetben fényesen folyt le. Már kora reggel a hegyekben felállított tarackok félelmetes dörgése jelezte, hogy Göllnitzbánya nagy napra készül. Egymásután érkeztek meg vasuton és gyalog a felsőszepességek, a szepesi nagyközségek, a körmöcbányaiak stb. A göllnitzvölgyiek 102 emberrel jöttek Milaschovszky jár. tűzrend. felügyelő vezetésével; ott voltak nagy számmal Lőcse, Poprad, Késmárk, Podolin, Feika, Leibitz, N. Lomnitz, N. Szalók stb. képviselői, valamint távolabbról is sokan. A rendezőség élén Slechta mérnök (prágai), a Reichsverband ügyvezető igazgatója fogadta a vendégeket, kik között Nitsch Andor szöv. elnök és Strobl János szöv. titkár említendő meg. A városháza dísztermében 10 órakor kezdődött a közgyűlés, melyen Valkó Gyula a göllnitzbányai tűzoltóság parancsnoka magasan szárnyaló beszédben mutatott rá a város érdemes múltjára, megemlékezett a budapesti tűzoltóságról és annak kiváló főparancsnokról.

Egyesületi beszédet is. A nagyszámu hallgatóság lelkes éljenzéssel és tapsal járult hozzá a szónok megemlékezéséhez. A slovenskoi testületek létszáma a 2000-et meghaladja, mit örömmel hallgattak. Az üdvözlések után Milaschovszky a tűz technikájáról, Friedrich Frigyes késmárki par. a szerek átvételéről és kipróbálásáról tartott rendkívüli tanulságos felolvasást. A közgyűlés végeztével versenygyakorlatok következtek, melyeknél Remete község tűzoltósága az I. díjat, Szomolnok a II. díjat, Szomolnokhuta a III. díjat nyerte el. Ezután két Herold és két Flader-féle benzínmotoros fecskendőket mutattak be támadásokkal kapcsolatban. A 32, illetve 24 lóerős gépek 6—8 atm. víznnyomással 4—4 egységes kiváló sugarat adtak. A diszebed után Apáthy és Valkó elhunyt tűz. parancsnokok sírját koszorúzták meg, délután pedig a Várhegyen nép-ünnepély, este a városháza dísztermében táncmulatság szórakoztatta az egybegyűlt tűzoltókat, miközben a magyar cigányzene szivhez szóló hangon hirdette az elszakadt testvérek hazavágyódását. Csak a hajnalhasadás fénylő napsugarai vetették véget a jól sikerült kongresszusnak.

Sturm István

a bpesti hív. tűz. segédtisztje.

Az Ujfehértói önkéntes tűzoltó-testület 25 éves jubileuma. Ismét egy oly negyedszázad ünnepléséről kell beszámolnunk, mely a humanizmus jegyében töltött szorgalmas és lelkes munkálkodásnak a hatóságok és a közönség részéről való megbecsülését jelenti. Az ujfehértói önk. tűzoltó-testületet 1899-ben Balogh Lajos akkori főjegyző néhány lelkes társával hívta életre. A működő tagok egyrésze, élükön Aranyoss István jelenlegi parancsnokkal, még ma is buzgó szolgálatban áll. Legfőként neki köszönhető, hogy a testület folytonosan fejlődve a mai színvonalon áll.

Az augusztus 23-án lezajlott lélekemelő ünnepély lefolyása méltó volt a testület multjához és jelenéhez. A vasuti állomásra érkező vendégek és tűzoltó csapatok fogadtatása után a reform templomban istentisztelet volt, mely után a csapatok és közönség a piactérre vonult, hol

egy tölgyfalombokkal ékesített sátor előtt folyt le a testület közgyűlése, melyen Bartos László községi főjegyző elnököl. A közgyűlésen Molnár Gyula a testület fitkára ismertette a 25 év történetét és kegyelettel emlékezett meg a hősi halottakról. A jubiláns testületet Szabolcsvármegye törvényhatósága és Tűzoltó-Szövetsége nevében Mikecz István alispán üdvözölte, majd az Országos Tűzoltó-Szövetség és egyéb testületek üdvözlése után az érdemes működő tagok szolgálati érmeit osztották ki. A községi hölgyek által készített gyönyörű új zászlót gróf Waldeck Frigyesné zászlóánya adta át a tűzoltóknak. A 300 terítékes közebed hangulatos lefolyása után az ujfehértói sóstónál tűzoltó csapatversenyeket tartottak. A versenyben résztvevők *Döge, Kisvárdá, Nagykálló* és *Nyirbátor* önkéntes tűzoltói. A versenyszámok ötös, kilences és tizenegyes iskola és gyors szerelés, ezenkívül a harmadik emeletre való mászás és mentés volt.

Versenyen kívül az ujfehértóiak mutattak be taktikai támadást teljes sikerrel. Ennek megtörténte után a zsűri megállapította a bemutatott gyakorlatok értékét s kiosztotta a díjakat. *Első lett Kisvárdá.* Szabolcsvármegye díját, egy ezüst serleget kapott. *A második Nyirbátor,* a Szabolcsvármegyei Tűzoltó-Szövetség díját, ezüst serleget kapott. *A harmadik Döge* és a *negyedik Nagykálló* elismerő oklevelet kaptak. Az *ujfehértóiak* a nap emlékére s a bemutatott pontos gyakorlat jutalmazására versenyen kívül *egy ezüst koszorút* kaptak.

Az egyéni jutalmazások során Köhler István ezüst cigarettatárcáját, mint a legjobban és legerélyesebben vezénylő, *Antal János nyiregyházi parancsnok* nyerte el. Mácza Endre kisvárdai parancsnok ezüst sétapálcát, Aranyaoss István ujfehértói parancsnok ezüst órát, Szűcs Lajos dögei parancsnok, aki pár hónap alatt teremtett elismerést kiváló csapatot községében, ezüst órát, Kazár Ferenc nyiregyházi alparancsnok ezüst cigarettatárcát, Lakatos Sándor ujfehértói alparancsnok órát, a legénység sorából pedig a nyiregyháziak közül Rajtik Pál ezüst órát, Pajomby Gábor órát, a többi egyesületek legénységei sorából pedig Vas József és Farkas István ezüst cigarettatárcát, Dojka János és Bakta István pedig cigarettá-, illetve szivarszipkát nyertek.

A tűzoltó-napot a nyiregyházi tűzoltóknak az Aranovics-malom ellen intézett taktikai támadása zárta be, mely a legteljesebb sikerrel folyt le. Ezzel véget is ért a tűzoltók szép szereplése s megkezdődött a tánc, mely a reggeli órákig tartott.

A Falu Országos Szövetség igazán dicséretes szorgalommal törekszik a vidéki községek kulturás nivóját emelni, s a helyi gazdasági, jótékonyági és kulturális egyesületekkel karöltve igyekszik a vidék érdeklődését az ország hazafias ügyéért érdekelten felkelteni. Beküldött meghívói szerint augusztus 15—17. napján Soroksáron, augusztus 29—31. napján Zalaegerszegen, szeptember 6—8. napján Kisteleken és Pusztaszeren rendezett ipari, gazdasági, művelődési és egészségügyi kiállítást. Továbbá ugyanily kiállítást rendez szeptember 20—22. napokon Esztergomban, október 4—6-án Jászberényben. Örömet látnánk, ha ezeken az ünnepélyekkel kapcsolatos kiállítási napokon a helyi tűzoltóság is megfelelő módon szerepet játszana és népszerűségét, tekintélyét és megbecsülését növelné.

A Sashalmi önkéntes tűzoltó-testület helyes érdekel oly gyakorlati bemutatást rendezett, mely a vidék bármely kis tűzoltóságának mintául szolgálhatna, amennyiben egy képletes tűztámadáshoz a környék tűzoltóságait is felsorakoztatta és azok segítségét az oltási munkánál felhasználta. Az ünnepély és közös támadási gyakorlat lefolyásáról közöljük a „Rákos vidéke“ című lap 32. számának tudósítását azzal, hogy annak őszinte megrovását a közönség lanyhasága miatt helyénvalónak találjuk, s örvendünk, hogy cseppfolyós hízelkedés helyett a szókimondó — bár nem kellemes igazságnak — helyet szorít lapjában:

Tűzoltó-ünnepély. Pestsashalom tűzoltó-testületének parancsnoksága emlékezetes, szép ünnepélyt rendezett

augusztus 9-én. Az ünnepélyen, melynek célja a közvetlen környékbeli tűzoltósággal a bajtársi kapcsolat fenntartása volt, résztvett Pestujhely, Rákosszentmihály, Cinkota községek és a Kőbányai Sörgyár tűzoltósága. Megjelent Zankó Antal központi járási tűzrendészeti felügyelő Kispestről, Schumayer Tibor parancsnok Cinkotáról, Staudt Ferenc parancsnok és Staudt József alparancsnok Pestujhelyről, valamint képviseltette magát Pestujhely előjárósága Fülöp Károly bírónai. A rákosszentmihályi tűzoltóságot Herein Imre parancsnok vezette. Megjelent a Kőbányai Polgári Sörgyár tűzoltóságának küldöttsége Gaszner Simon parancsnok vezetésével. A sörgyár két és fél hektoliter sört küldött ajándékkul. A vendégek fogadására megjelent Pest-sashalom község előjárósága, élén Kávássy Gyula jegyzővel. A vendégeket Somogyi Jenő parancsnok és Kovács Márton elnök fogadták. A sashalmi tűzoltóság tüzet jelzett, támadás színhelye a Margit-utca sarkán levő három épület volt. A sashalmiak segítségére jöttek a szentmihályi, pestujhelyi és cinkotai tűzoltók. Rákosszentmihályi tolétrával, Pestujhely és Cinkota fecskendővel vettek részt a védelemben. A szerelés szakavatott gyorsasággal ment végbe. A sashalmiak mentőcsoportja mentést mutatott be. A sérültet fején kötötték be. Dr. Szakter Károly testületi orvos és Zankó Antal felügyelő megelégedésüket fejezték ki a gyors mentőmunkálatért. Zankó Antal járási felügyelő beszédét intézte a megjelent tűzoltóságokhoz, összetartásra buzdítván őket. Utána a megjelent tűzoltótisztek Zankó felügyelő elnöklelte alatt tisztirtekezletet tartottak. Gyakorlat után a megjelent testületek díszmenetben vonultak el a vendégek előtt. Pestsashalom tűzoltósága meleg vendégszeretettel vendégelte meg bajtársait, kik az estét a legjobb hangulatban töltötték együtt. A gyakorlatot követő multság célja volt, hogy a felszerelés és ruházat kiegészítésére fedezetet gyűjtsenek egybe. A tűzoltóság mintaszerű felszerelése és polgárság érdeke. Sajnálattal kell megállapítani a részvétlenséget, melyet Sashalom polgársága megokolatlanul tanusított. A község önkéntes tűzoltósága a legnagyobb áldozatkészséggel szenteli idejét polgártársai vagyonának védelmére, s éppen ezért a legteljesebb mértékben hibáztatható a tapasztalt részvétlenség, mert ez csak elkedvetleníti ezt a nemesen érző, önzetlen munkásságú testületet. A község minden háztulajdonosának kötelessége lett volna, hogy a legmesszebb menő támogatásban részesítse azokat, kik ilyen önzetlen munkát végeznek.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-egyesület augusztus 6-án tartotta meg méltó keretek között fennállásának félszázados jubileumát. Az ünnepély védnöke Mélt. Tarányi Ferencné, szül. báró Riffi Mária zászlóánya volt, az ünnepi beszédet Czobor Mátyás polgármester tartotta, az egyesület történetét Fangler Béla volt nemzgy. képv. ismertette. A rendezőség Boschán Gyula elnök vezetésével mellett igazán sikerült munkát végzett, mert a vallásos, hazafias, vendégszerető momentumokkal fűszerezett tűzoltó-ünnepélyt a megjelent számos vendég és a város közönségének felejthetetlené tette.

Gyakorlati tűzpróba. Szeptember 1-én érdekes tűzpróba folyt le a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság orciuti gyakorlóterén, melyen az érdekelt hatóságok, testületek, gyárak és intézetek képviselői nagy számmal vettek részt. A tűzpróba tárgya a „Total“-nevű szárazporral oltó készülék gyakorlati bemutatása volt, melyet Ligeti és Bíró cég (V., Vigszínház-utca 5.), a készülék vezérképviselője rendezett. A „Total“-készülék, mely száraz vegyport foglal magában és ezt comprimált szénssal nagy nyomás alatt szórja a tűz felületére, meglepő eredményeket ért el. A bádógtálcába kiöntött benzín és kátránykeverék lángjait, valamint a vödörben felszertett acetilén gáz tüzeit, továbbá egy deszkából épített iratállvány papír és ruharakományának égését néhány másodperc alatt elfojtatta. Épp így bámulatos volt az, mikor a kétkerékre szerelt billenő nagy Total D. típusú készülékkel egy 1×1×2 m. nagyságú teljes erővel átégett fabódé hatalmas tüzeit 10 perc alatt sikerült elfojtania. A kezeléskörüli járhatlanságból kifolyó kisebb baklövésektől eltekintve megállapítható volt, hogy a „Total“-készülék kisebb tüzek elfojtására kiválóan alkalmas és mert vízkárt

nem okoz, és mert bármely anyag égését, mely vízzel nem oltható, ugyancsak megszüntetni képes — bárhol sikerrel használható.

A Debrecenben augusztus hó 17-től 27-ig tartott tűzoltó tanfolyam igen jól sikerült. A tanfolyamon 49 hallgató vett részt Hajdu, Szabolcs, Bihar és Zala vármegyéből, akik ugy az elméleti, mint a gyakorlati előadásokon dicséretre méltó szorgalommal vettek részt, nem volt egy hallgató sem, aki csak egy órát is mulasztott volna. A záróvizsga augusztus 27-én volt a Stern-féle kefégyár területén, amelynek érdekessége az volt, hogy a hallgatók a gyakorlati vizsgát tényleges szalmakazal-tűzön és erre a célra épített és felgyújtott faépület tüzén kellett átjutni. Ugyanekkor vizsgáztak a debreceni hivatásos tűzoltóság mentői vizsgát még nem tett tagjai és ekkor lettek kiosztva a hivatásos tűzoltóság tagjai részére az Országos Tűzoltó-Szövetség szolgálati érmei is.

Barabás Istvánt, az elnöknek hosszú éveken át volt előadóját, a kiváló szakírót ki ne ismerné az országban. Majdnem 1000 tűzoltó jött össze az ország minden részéből Vasvárra szeptember 8-án, hogy az ő 50 éves tűzoltói jubileumát megünnepeljék. Az ünnepélyen képviseltette magát a belügyminiszter Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsossal, a honvédelmi miniszter vitéz Keőczredessel, jelen voltak a vármegye közigazgatási hatóságai a főispánnal az élükön, a katonai hatóságok, az Országos Szövetség, s a legtávolabbi tűzoltóságok, Bihar, Hajdu, Debrecen képviselői is, hogy meghajtsák az elismerés zászlaját Barabás István hosszú, eredményes tűzoltói munkássága előtt. A vármegyei szövetség a jubilánst egy gyönyörű ezüst kehellyel lepte meg, aki meghatott szavakban köszönte meg a megtiszteltetést, kijelentve, hogy azt nem érdemelte meg, mert csak a kötelességét teljesítette, ezért pedig nem jár jutalom. Délután a vármegyei tűzoltóságok részére verseny volt, utána az ezrekre menő közönség egy lélekemelő ünnepély emlékével oszlott szét.

Debrecen város tanácsa a nyugdíjazás folytán megüresedett tűzoltótiszt állásra országos pályázatot hirdetett, melyre 5 kérvény érkezett be és pedig vitéz Szánthó Mihály műszaki tisztviselő tiszanyagfalui, Jakobffy József államrendőrségi detektív debreceni, Kass János vármegyei irodaségdöntő, önkéntes tűzoltó egyleti titkár szolnoki, Annyok Károly fakereskedő debreceni és Kopasz István tűzoltótiszt szegedi lakosok részéről. A városi tanács a meghirdetett pályázatot nem tartotta eredményesnek és az állást egyik pályázóval sem töltötte be, hanem új pályázatot hirdet abban a reményben, hogy erre alkalmas pályázók fognak jelentkezni.

Zalavármegye a közel jövőben egy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állást szervez meg a IX. fizetési osztályban. Szombathely és Nagykőrös hivatásos tűzoltó-parancsnoki állást óhajtanak szervezni, amelyek rövidesen betöltésre kerülnek. Csak halad, ha lassan is, tűzoltóságaink ügye előre.

Diszterem. A m. kir. belügyminiszter a kir. disztermet a cibakházai önkéntes tűzoltóság köv. tagjai részére adományozta: Lucskay János elnök, Dékány Károly alpar., Jantrúik Imre szertárnok, Timár István, Bartha Sándor és Sinka László őrparancsnoknak; a körmezői önkéntes tűzoltóság köv. tagjai részére: Barbarits József, Bejcsy Sándor, Káldi Ferenc, Krautsack Henrik tűzoltóknak; továbbá Belezna László jászberényi tűz. felügyelőnek; ugyancsak a toronyi önkéntes tűz.-szöv. tagjainak: Fászló Rudolf, Sárvári Ferenc, Horváth József, és Koroknai Géza mászók, Horváth Antal, Ósz István, Paikó Ferenc, Horváth János szivattyúsok, Sárvári Sándor kürtös és Horváth Géza mentő részére; továbbá a diósgyőri vágyári tűzoltóság köv. tagjainak: Oláh Miklós alpar., Gottlieb Károly szkpar., Jármái János szertáros, Pachmayer Ferenc szkpar., Lőrincz József szkpar.

A nyiregyházi önkéntes tűzoltó-testület közgyűlését augusztus hóban tartotta meg, s a beküldött évi

jelentésből a következőket közölhetjük: Az üresedésben levő parancsnoki helyet nem töltötték be, hanem a parancsnoki teendők elvégzésével Antal János oktatópar.-ot bízták meg; szakasparancsnokokká Erdey Sándort és Nácsik Sámuel őrpar., titkárrá Rajtók Miklóst választották. Az Egyesület múlt évben tartott 40 éves jubileuma alkalmából Köhler István tb. par. „Breuer—Köhler—Dr. Konthy“ címen 1.000.000 koronás alapítványt létesített, Dr. Konthy Gyula tb. par. pedig régebbi alapítványát 400.000 koronával növelte. — Különös szorgalom jeléül Ilcsik András fiz. tűzoltót 200.000 korona jutalomban részesítették. — Az elmúlt évben a fizetéses tűzoltók 98, az önkéntesek 37 gyakorlatot, 65, illetve 17 elméleti órát, együttesen 14 támadást és 1 diszgyakorlatot tartottak. Éjjeli és nappali őrség 366, színházi 247, mozi 143, cirkusz 16, kiállítási 12, Tűzeset összesen 49 esetben volt. Tűzrendészeti vizsgálat 163 tartatott.

A Schlick-Nicholson gép- waggon- és hajógyár r.-t. igazgatósága folyó hó 11-én ünnepelte meg a gyár gondnokának, Fischer Samu t. par. 40 éves szolgálati jubileumát. A gyár vezérigazgatója, Orphanides János m. kir. kormányfőtanácsos ez alkalomból a jubilánsnak meghatott szavakban tolmácsolta az igazgatóság köszönetét a vállalat érdekében kifejtett hosszú évi működéséért. Fischer Samu a Schlick-Nicholson-gyár tűzoltóságának 35 év óta működő tagja és jelenlegi parancsnoka.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége f. évi augusztus hó 14-én tartotta választmányi értekezletét, melyen a Breuer Szilárd főparancsnok 40 éves hivatalbeli jubileumi ajándékára begyűlt összegnek az elszámolása és a fennmaradó összegnek a hováfordítását tárgyalták. A gyűjtés eredménye 9.335.000 koronát tett ki, ebből kiadás 5.532.750 korona volt, s így 3.832.250 korona tiszta maradvány mutatkozik. Az értekezlet elhatározta, hogy a fennmaradó összeget 10.000.000 koronára iparkodik kiegészíteni, mely összegnek a Breuer Szilárd-féle alapítványt létesít, melynek kamataiból a fővárosi tűzoltó legénységet is részesíti. Az összeg kiegészítése céljából elhatározatotott továbbá, hogy azok, akik az adakozásból még eddig nem vették ki a részüket, arra barátságos uton felkértek. Ugy a végleges elszámolás, mint a további gyűjtés eredménye és az alapítvány céljának a meghatározása, választmányi ülés elé fog terjeszteni.

Mindazon testületek, melyek az ezüst koszoru megvételéhez adakozásukkal hozzájárultak, kézhez kapják a rendes nyugtát, továbbá emlékül egy fényképfelvételt, mely az emlékkoszorut ábrázolja.

A Tűzr. Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

260.000 K-val: a székesfővárosi anyagszertár, III. negyedre, 13 példány.

80.000 K-val: Nagy Sándor előadó, Budapest, Tiszacsépe előlj., Bakháza előlj., Vasvár előlj., Kajászószentpéter önk., Törökkoppány körj., Gerjén előlj., Aporka előlj., Dunaszeg előlj., Felsődabas, Komárom önk., Tiboldaróc előlj., Kisherény előlj., Ráró előlj., Arió előlj., Keszthely előlj., Merenye előlj., Ósi előlj., Fonyód előlj., Lesenczétomaj előlj., Bogács előlj., Mezőkeresztes előlj., Aisóvábrány előlj., Balatonszentgyörgy előlj., Dencsháza előlj., Sashalom előlj., Olaszliszka előlj., Kitzler Károly Bpest, Peták Emil Bpest, Korlát előlj., Eres előlj., Diósgyőr vasgyár.

36.000 K-val: Ált. Beszerzési és Szállítási r.-t., Bellügyminiszteri példány.

Szerkesztő postája.

Dittler. Köszönöm értesítését. Közljük. Reklamációját a kiadónak adtam át elintézés végett.

Vasvármegyei szöv. A beküldött közgyűlési meghívó elkésve 22-én érkezett, sajnálom, hogy augusztusi számunkba már be nem vehettük. Köszönjük a szabályrendeletet is.

Vidos—Szombathely. A beküldött lapszámot hálásan köszönjük. Alkalmilag részleteket közölni fogunk.

Csipkés—Székesfehérvár. Szíves sorait az ottani tűzrendészet fejlődéséről köszönettel vettük, de mert arról már több ízben részletesen megemlékeztünk lapunkban, azt nem közölhetjük.

Debrecen sz. kir. város Polgármesterétől.

4310/1925. eln.

Pályázati hirdetés.

Debrecen szab. kir. város tanácsa pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megürült és a városi tanács által választás útján betöltendő X. fizetési osztály javadalmazással ellátott tűzoltófőtiszt állás betöltésére. A pályázónak ki kell mutatni, hogy:

1. Magyar állampolgár.
2. Gondnokság, csőd, bünvádi eljárás alatt nem áll, — büntett, vagy vétség miatt elítélve nem volt, — magaviselete ellen sem nemzeti, sem erkölcsi tekintetben kifogás nem emeltetett.
3. Szellemileg és testileg ép, erőteljes testalkattal bír s a megejtett tisztí orvosi vizsgálat a tűzoltófőtiszt szolgáltatásra alkalmasnak találta.
4. 24 éves elmúlt, de 40. életévét még nem töltötte be.
5. A reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi érettségit letette, vagy ezzel egyenrangú képesítéssel bír.
6. Katonai szolgálatának eleget tett és tisztí rangban állott.
7. Tűzoltófőtiszt oklevéllel rendelkezik.

A fenti feltételek megtételét igazoló okmányokkal ellátott kérvények 1925. évi október hó 1-ig adandók be a hivatásos Tűzoltóparancsnokságnál (Debrecen, Csapó-utca 43. sz.).

A választás egy évi próbaidőre történik, amely próbaidő lejártával az illető állásában csak akkor véglegesítetik, ha annak betöltésére alkalmasnak bizonyult, ellenkező esetben a szolgálatból minden igény nélkül elbocsátatik.

Az állás javadalmazása:

Az állami rendszerű X. fizetési osztály szerinti fizetés, a szabályszerű előlépések biztosításával.

25% városi pótlék.
33% ideiglenes rendkívüli segély, ideiglenesen egyelőre 1925. december 31-ig a fizetés összege után.

Családtagonként havonta 10.— aranykorona családi pótlék és 5.— aranykorona ideiglenes családi pótlék rendkívüli segély (egyelőre XII/31-ig).

Evenként a t. h. bizottság által megszavazott egyenruha atáány.

A természetbeni lakás, illetve annak rendelkezésre bocsátásáig a X. fiz. osztály részére megállapított mindenkori lakáspénz.

Debrecen, 1925. évi szeptember hó 14.

Dr. Magoss György
polgármester.

Felelős szerkesztő: Dittlich József okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: Kállay Imre szfv. hiv. tűzoltó főtiszt.

Munkatársak: Kállay Imre szfv. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szfv. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főp., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli löszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy, dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész-mérnök, Szokolay Endre hírlapíró, önk. tűz.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!

Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrásyút 39. szám.

A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
 Telefon: József 81-85 :::: Sürgőnyim: 22-26 MÁTRAI :::: Telefon: 22-26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95-50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
 :::: harang- és fémöntöde ::::

Sürgőnye.: Waisergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220-222. szám

Sürgőnyim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90-02 és 90-03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
 műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-
 körút 29. szám. — Telefonszáma: 72-09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vígyszínház mellett

„ERICSSON”

(Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

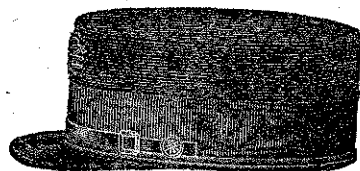
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

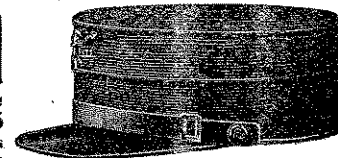
Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenféle elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Steiner Zsigmond és Társa

Tűzoltósapka-gyár, Budapest, VI., Hajós-u. 15

Alapított 1900-ban — Telefon 5-46. szám

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61-23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapított 1869. évben

Kann és Heller

Alapított 1869. évben

Sürg.-c.: Kaneller Budapest

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 62. SZÁM

TELEFON: 50-56. szám

Szállít: tűzoltófecskendőket, szivattyúkat, tűzoltófelszereléseket előírásos kivitelben

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz porítottal.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31-83

Budapest egy-
 dül családi
 szórakozóhelye

ANGOL-PARK

BUDAPEST, VI., HERMINA-UT 61. SZÁM

Az egész nyári
 évadban nyitva.
 :::: Naponta ::::
 katonazené!!

SPORT

érmek, plakettek,
 jelvények, tisztelet-
 díjak, éremszala-
 gok, zászlószögek
 legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám
 A Tűz-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekknyílásp minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakköveket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: **Gróf Széchenyi Viktor** nemzetgy. képviselő, az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, **Dr. Balogh Dezső**, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, **Vida Pál**, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, **Papp Ferenc**, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, **Malcsiner Károly**, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, **Dr. Kathona Mihály**, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Breuer és Barabás.

Aki két év óta figyelemmel kíséri lapunk hasábjait, tapasztalhatta, hogy a személyi kultusznak és hosszú névsorok közlésének nem voltunk hívei, mert azt tartjuk, hogy ünnepélyeken, ülésen a csupán jelenvoltak névsora helyett inkább tanulságos közleményekkel töltsük meg a lapot. Teljesen elkerülhető ugyan nem volt, hogy a fővárosi és vidéki tűzoltóságok, vagy különös és ritka alkalomból tűzoltónagyjaink egyik-másikáról ne írjunk, mindazonáltal ezt mindenkor a lehető legszűkebb határok közé szorítottuk.

Az a tény, hogy ma a tűzoltótársadalom két országoshírű és érdemekben kiváló tagjáról együttesen, külön cikkben foglalkozunk, teljesen szokatlan és ritka eset. Bizonyára oly alkalom, mely felett szónéklül elsiklani nem lehet, de nem is volna helyes, mert nagyjaink megbecsülése és mintaképp való beállítására a tűzoltóintézményeknek csak javára szolgálhat.

Breuer Szilárd, a budapesti városi tűzoltóság főparancsnoka, június hó 15-én ünnepelte a fővárosi szolgálatának 40 ik évfordulóját, Barabás István, Vasvármegye tűz. felügyelője, szeptember hó 8-án tartotta 50 éves tűzoltói működésének ünnepét, miként azokról lapunkban már röviden megemlékezünk. De nem jól mondtam; nem ők ünnepeltek — ehhez sokalta szerényebbek — hanem őket ünnepelték olyan keretek között, melyek a rendes átlagon fejjel igen magasan kiemelkedtek. Mindketten nemcsak helyi vonatkozásban voltak nagyok, hanem országos értelemben is. Munkásságuk nemcsak a szűkebb körben érvényesült, hanem messze kihatással bírt az ország minden tája felé, hogy a tűzoltóeszmék szolgálatát művelték.

Breuer Szilárd 1885-ben lépett a fővárosi tűzoltóság szolgálatába, s már mint segéd-tiszt lelkes buzgalommal szentelte szabadidejét az addig

parlagon heverő tűzoltóirodalomnak. Tankönyveket írt, melyek ma is értékes bázisai a meginduló ifjabb tűzoltónemzedéknek, szaklapot szerkesztett, mely tanulságos eszmékkel és ismeretekkel szolgált, az Országos Szövetségnek Dr. Szily József után évek során át fáradhatatlan és buzgó főtitkára volt, mely állásában a vidéki tűzoltóságok képzése és fejlődése körül szóval és írással, atyai szaktanácsokkal készségesen szolgált. Nem egy vidéki tűzoltóság köszönheti életrehívását neki, aki nem ritkán évi hivatali szabadságát is a tűzoltóügynek áldozta fel. Fokról-fokra emelkedve, ma az ország első hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, az ország első szaktekintélye, kinek neve közismert fogalomká lett. 40 évi lankadatlan szorgalommal nemcsak hivatali állásában, de egyébként is, országos vonatkozásban, oly nagyarányú és kiválóan értékes munkásságot fejtett ki, mely barátait és tisztelőit mindig csodálattal töltötte el. S amikor a 40 éves határkönel a hatóságok, a tűzoltócsapatok és számtalan bajtárs és jóbarát meleg szívvvel üdvözölte, ő maga meglepéssel tekinthetett vissza az érdemes multra, büszkeséggel a jelenre, s bizalommal a jövőre.

Büszkén és önérettel fogadhatta a Budapesti tűzoltótestületek ezüst koszoruját, mely kiérdemelt népszerűségét, bajtársai megbecsülését és pályatársai igaz szeretetét tolmácsolta.

Barabás István a 70-es években, mint a csurgói tanítóképző növendéke, kezdte tűzoltói működését, majd Rösch Frigyesnél Sopronban, aztán Sárvarott, majd Vasvárott folytatta. A gráci és wieni tanfolyamok elvégzése után az általa vezetett önkéntes testület fejlődésén 40 év óta buzgólkodott. Az idő alatt a tűzoltóirodalmat is sikerrel szolgálta, vármegyei szaklapját, a „Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny“-t ma is ő szerkeszti. Kezdeményezte és ma is vezeti a vár-

megyei ifjusági tűzoltócsapatokat. A vasvármegyei tűzoltószövetség alelnöki és a vármegyei tűzr. felügyelői állásában minden tevékenységét a köznek szentelte, s ma is Herbst Géza alispánnal együtt lelke a megyei tűzrendészetnek. Mint az országos tűzoltó szövetség régi szakelődője, utóbb örökös választmányi tagja, több országos tanfolyam előadójaként, hervadhatatlan érdemeket szerzett az ifjabb tűzoltógenerációk felnevelése körül.

A sárvári önk. tűzoltótestület 40 éves jubileumát, Barabás 50 éves tűzoltói működését és a vármegyei szövetség közgyűlését egy napon tartották. Nemcsak a vármegyei és községi hatóságok, hanem az ország minden tájáról összesereglett bajtársak és a környéki csapatok jelenlétében* versenyyel és gyakorlati bemutatással kapcsolatban. Ősz bajtársunk nem hiába dolgozott egy életen által a tűzoltóügyek felvirágzásának szövevényes területén, mert a pályatársak és nagy közönség szeretete dicsőszókat font homlokára.

A mi lapunk, mely minden hivatalba, tűzoltószertárba és kunyhóba bekopogtat, szerény tehetségéhez képest alkotott emléket hasábjain e két kiváló férfiúnak, hogy követendő példaként állíthassa szeme elé annak az ifjú tűzoltógenerációnak, mely országos tűzrendészeti ügyeink erőteljes fejlesztését lesz hivatva minden erejével szolgálni. Örömmel hirdetjük, hogy mindkét ünnepelt erejének és alkotó munkakedvének oly bőséggel rendelkezik, mely remélhetővé teszi, hogy értékes irányításuk és tapasztalt segélyük még sokáig fogja megtermékenyíteni a tűzrendészet fejlődését.

Szerkesztő.

*Az ünnepély lefolyásáról lapunk más helyén emlékezünk meg. Sz.

Tűzoltó sors.

Ballada. Irta: Darvas László, várm. tb. tűzr. felügyelő.

Vándor... kit utad e zord temetőn átvezet,
Ez elhagyott sirhant előtt vedd le a főveged:
Könyörögj, hogy legyen annak békés nyugalma,
Kinek nemes szívét e hideg sir takarja.
Egy névtelen hős az, ki nyugszik e hant alatt,
Kinek dicső tettét felednünk soh'sem szabad:
Hős volt ő, mert hős az, ki legyőzi önmagát,
Ha még nem ismernéd... vándor, halld e krónikát.

Kietlen, hideg, csunya este
Fáradtan tért a munkás haza,
Egész nap távol otthonától
Örömmel várta kis családját;
S míg ott künn szél, vihar dühöngött,
Emberünk benn a meleg szobában,
Feledve napi fáradságát,
Kis gyermekével játszott boldogan.
Majd hitvese hívó szavára
Készséggel ült le asztalához,
Szerető családját körében
Boldogan látott vacsorához;
Homloka bár gondoktól terhes,
Fáradt, hisz egész nap dolgozott,
Mégis, hogy szeretete nézte,
Arca örömtelten ragyogott. —
Meghittent ült így a kis család,
Elfogyasztva estebédjüket;

A magántűzoltóságok és az új kormányrendelet.

Az új tűzrendészeti kormányrendeletben a magán: u. m. gyári, vállalati, uradalmi tűzoltóságokról a következő §§-ban találunk megemlítést:

a 3. §. kötelezi a gyárakat, uradalmakat megfelelő tűzoltófelszerelések beszerzésére;

a 12. §. kimondja, hogy a gyári, stb. tűzoltóságokat, illetőleg a helyi tűzrendészeti szabályrendelet és a M. O. T. szövetség szolgálati szabályzata irányadó;

a 15. §. előírja, hogy e tűzoltóságokra a M. O. T. szövetség egyenruházati és rangjelzési szabályzata kötelező;

a 19. §. végül kötelezi őket, hogy tűz esetén készenlét visszahagyása mellett, felszerelésével is rendelkezésre álljon a községnek.

A kormányrendelet tehát megállapítja, hogy magántűzoltóságok léteznek; nem mondja ki azonban seholyan, hogy azok szervezése hol kötelező, melyik gyárban, uradalomban kell tűzoltóságot szervezni, melyikben nem? E kérdésnek a rendelet kitért, mert az tényleg csak a helyi viszonyok szerint bírálható és bírálható el. Ha tehát a gyári, stb. tűzoltóság szüksége, indokoltága valahol felmerül, akkor az I. fokú tűzrendészeti hatóság megmondhatja ki annak létesítését. Szabad teret enged azonban a felelősség lehetőségének, ha t. i. a gyár, stb. maga nem látja be azt, hogy tűzoltóságával üzembiztonsága jobban van megvédve, s hogy a tűzbiztosítási díj is kisebb ott, ahol gyári tűzoltó-őrség szolgálatban áll. Igaz, hogy erre szövegszerű rendelkezés nincs, de a 3. §-ból logikusan következtethető. A tűzoltófelszerelés egymagában ugyanis nem elég biztosíték, ahhoz emberek is kellene, akik azokat szakszerűen kezelni tudják. E nélkül a dolognak nincs értelme, s nem lenne indokolt ily nagy összegek befektetése. A szakszerű kezelést, gondozást pedig csak a fegyelmezett, rendszeresen kiképzett tűzoltóság biztosítja. Ha tehát szereket rendelhetünk el, akkor

Mindannyian alig várva már,
Hogy átromra hajtsák fejüket.

De im... egyszerre vad robajjal
Felpattant az ajtó szárnya:
Tűz van! Az Istenért! Tűz van!
Kiadt a rémült szomszédja.
A feltárt ajtón keresztül
Rémesen, kongva behallik,
Amint oda künn a toronyban
A harangot félreverik.
Ijedten ugrik fel emberünk,
Jó ég! Tűz? E vészes szélben?
Habozás nélkül szól: siessünk!
Elő csak gyorsan szerelvényem!
S bár hitvese gyöngéden kéri,
Esdekelve tartja vissza:
Hiába most már minden kérés,
Pusztán hangzik el szava.
Harsogva zug, sir fel odakünn
A tűzoltók trombitája,
Feledve van már fáradsága,
Feledve meleg otthona.
Szerelvényét öltve vissza szól:
Kötelességem hív, hagyjatok:
Társaimat el nem hagyhatom,
Én önkéntes tűzoltó vagyok!

A vad, kietlen éjszakában
Rohan a tűzoltó előre:
Csupán kötelessége hajtja,

elrendelhetjük a kezelő tűzoltó és megfelelő kiképzését is a csapat szervezését

A 19. §. rendelkezése másik kérdés rendezésének szívesen fölveti egy zetesen a gyári, stb. tűzoltóságok költségességét. Nevezetesen a gazdasági pénztárak tagjai a munkás- és baleset ellen biztosítva. Haál vannak betegségpen lesznek betegek, vagy sém a gyárban, a elátár viseli az ellátás, gyógykölnek meg, e pénztörvény rendelkezései szerinte kezelés költségeit a gyári alkalmazott a gyáron ki. Ha azonban egy oltani és ott meghül, megsebzül is köteles tüzet káspénztár ezt nem minősíthet, a kerületi munsem táppénzt, sem gyógykezelési balesetnek s nem folyósít. Ki köteles márcelést, sem ellátást a gyár, vagy a község? A gmost ezeket fizetni: tagadja, mert a baleset nemgyár a fizetést megsejben történt. A község nemála, hanem a közmiből fizetni, s pl. egy rokkant fizet, mert nincs tani. Az áldozat tehát a tűzoltót el sem tud tartüzet ment oltani a köz érdekő, aki lelkesedésből ben szerencsétlenül járt, mostében, s mert eközmeztagadja a gyáron kívül éhen halhat, vagy akkor a község részére nincsli közreműködést s tűzoltóságok sokszor felettes biztosítva a magán-dése. Viszont tudjuk azt is, értékes közreműköszövetség segélyzőpénztára si hogy a M. O. T. zetben, hogy munkaképtelenincs abban a helyadhasson teljes eltartási leheté vált tűzoltóknak teendő? Nézetünk szerint, hádsőséget. Mi tehát a gotta a gyári, vállalati tűzoltó a kormány kimonhatárán kívül való közreműködésnek a telep akkor gondoskodni kell arról a kötelezettségét, működés éppen a kötelezettség is, hogy ily közre-szolgálat kiegészítő részének alapján az üzemi munkáspénztár a köz érdeké nyilvánítottassék és a esetekben is a törvényszerűben köteleztessék ily kötelezhető pedig erre annárulékok kifizetésére. hála istennek, ily szolgálat is inkább, mert — fordulnak elő, a kisebb megsértés felettes ritkán keletkezési hely és ok úgy gáléseknél pedig a és a 20 napos tételen belsem állapítható meg elintézés. A kérdés felett mily nyer törvényszerű gondolkodni. Minden esetre érdemes

Sz. J.

Más minden el van már feledve;
Előtte rémesen világít ledve;
Az égő ház borzalmas lángja,
Mely felcsap az egekig, gja,
És ez még jobban űzi, hajja,
Látva a feltörő lángokat, ijja:
Rohan, hogy mielőbb ott leg,
Hogy vésszel sujtott emberégyen,
Testvéri szívvel segíthessenársán
Felséges érzés, amit érez:
E rémes vésszel szembe sző,
Felséges, dicső hivatás az állani,
E pusztító szörnyet kiirtani,
A vész színhelyére érkezik i.
E nemes érzéstől áthatva:
Ahol látja, hogy az égő ház
Legnagyobb ellensége házaiz,
Ki őt lesújtá, tönkre tette, —
Vagyondát tőle elrabolta:
Családját nyomorba döntötte
Nélkülözésre kárhoztatta. He,

Dermedten állt az égő ház
„En, a kifosztott, én segítseelött:
En?! Kifosztott, én segítseelött?
En nyujtsak neki segítő két?! Tönkre tett?!
Ki jó módban él, gondja szet?!
Ki majdnem, hogy halálbaemmi se,
Azon segítsek én, az áldozakergette:
Ki miatta szenvedtem oly szet?!
Nem! És ezerszer nem! Ezokat!
Ez nem lehet!

A tűzoltók kiképzésének irányelvei.

Irta: Bencze István a budapesti önk. tűzoltóság alparancsnoka.

I. folytatás.

Egyes tűzoltóságaink ma is még külön szivattyús és külön mászó osztállyal rendelkeznek. Ez pedig helytelen csoportosítás, mivel minden tűzoltótól meg kell kívánnunk azt a testierőt és bátorságot, hogy ne csak a föld felszínén legyen képes egyes tűzoltószert kezelni, hanem legyen bátorsága a szerelt létrán, illetve a háztetőn is dolgozni. Kisebb községekben, hol a tűzoltók létszáma kicsiny, a vezénylő képtelen kiválogatni a tűzhoz érkező tűzoltók közül azokat, kik a mászó osztályhoz és kik a szivattyúhoz tartoznak; a vezénylőnek intézkedni kell, hogy a tűzhoz szállított fecskendőt gyorsan szereljék. Ügyel-nünk kell arra is, hogy minden tűzoltó testületének összes szereit ismerje és azokkal bánni is tudjon. Hogy azonban a csapat ranggal bíró tagjainak munkakedvét el ne vegyük, az egyes szerek kezelésének iskoláztatásánál a tisztéseket válasszuk külön és külön is foglalkoztassuk őket. Azonban meg kell követelnünk azt, hogy az így különválasztott szakasz is pontosan végezze az iskolaszerelést. Ha a tűzoltók az egyes szerek iskolaszerelését megfelelően elsajátították, több szer szerelését kössük össze úgy, hogy a vezénylőnk alatt álló szakasz egyidejűleg kombinált szerelést is végezzen, de iskolaszerelés keretében. Például két fecskendőt szereltetünk egyszerre, vagy fecskendőt dugó vagy támasztó létrával; ilyenkor a sugár irányt a létrán való felhatolás hangoztatása mellett jelöljük meg. Ha a szergyakorlatokat iskolaszerelés keretében rendszeren és pontosan végezik, akkor ráterhetünk a fokozatos gyors szerelésre, mindig szemelőtt tartva a pontos munkát. Ez lesz előgyakorlata a támadásoknak. Hogy gyakorlatunk bármilyen ne váljék, a szerelendő szerek állását is folyton változtassuk. Már az iskolaszerelések alkalmával szereltesse a vezénylő olyan helyen is, ahol a szerelés kisebb-nagyobb akadályokba ütközik. Például lejtős helyen, hogy a fecskendő előkocsiját, vagy magát a kocsifecskendőt rögzí-

Pusztulj el! De én nem segítelek!!
És bár fülébe csengett esküje,
Legyőzte azt a bosszu ördöge.
„Nem! Vesszél el! Pusztulj, te átkozott!
Segítő kezet én még sem nyujthatok!
Ti pokolból kiszabadult lángok,
Ne féljete! Én veletek tartok:
Pusztítsatok, romboljatok! Rajta!
Végezzetek! Döntsétek nyomorba!
Tudja meg ő is, mi az éhezni,
Érezze ő is, mi az szenvedni!
S ha majd látom koldusbotra jutva,
Akkor . . . akkor leszek megbosszulva!”

Recsegve, ropogva égett a ház,
A tűzoltók munkája nehéz, ádáz,
Zug a fecskendő, csattog a balta,
De úgy látszik, már minden hiába.
Az orkán csak éleszti a tüzet,
A lángtenger keresi az eget:
Meddő a tűzoltók fáradtsága,
Am a harcotők fel nem adják soha!
Csupán emberünk áll elvonultan,
Bosszuval szívében az árnyékban:
Sötét felhő ül meg homlokát,
Leküzdené, ha tudná, bosszuját.
Szívében a jó küzd a gonosszal,
Nehéz tusát viv saját magával.

Mig így főpreng, éles sipszó harsan,
Vézsíp szól . . . Segítség! Baj van! Baj van!

heti. A létra szerelést végzők egyikét csővezetőnek, a másikat segédszámának oszthatjuk be. Szoktassuk tűzoltóinkat arra is, hogy tűz alkalmával, ha munkájukat gyorsan elvégezték, esetleg még más beosztást is betöltsenek. A gyakorlati szabályzat módot nyújt arra, hogy a szeryakorlataink alatt miképen foglalkoztassuk tűzoltóinkat, úgy hogy azok erejét teljesen szabályszerűen kihasználhassuk. Szoktassuk továbbá tűzoltóinkat arra is, hogy tűznél ne kóboroljanak, hanem minden szerelését bevégezett ember helyén maradjon, hogy a vezénylő parancsnok további rendelkezésére álljanak. Az előbbi példára visszatérve, ha négy tűzoltó a fecskendőt felszerelte, munkájuk elvégzésével ezek közül egy embert a fecskendőnél hagyunk, hármát pedig különféle munkára beosztathatunk, vagy esetleg egy második fecskendő szerelésére is szükség szerint felhasználhatunk. Nyári időben ugyanis sokszor előfordul az a helyzet, hogy a tűzoltók mint gazdálkodók a szántóföldeken dolgoznak és csak alig egy pár marad otthon a faluban; ilyenkor hasznossá válik a kis létszámú csapat sokoldalú kiképzettsége. (Folyt. köv.)

A Bombay-i tűzoltóság.

Közlő: Dr. Roncsik Jenő.

A bombayi tűzoltóság tulajdonképen 1865-ben alakult, amikor a fenntartásáról a városi hatóság és a rendőrség együttesen gondoskodtak. Felszerelése állott akkor hat kézi hajtású fecskendőből, négy gőzfecskendőből, melyhez a lovat szükség esetén az omnibusz társaság adta, a létszám állott nyolc felügyelőből, hat gépkezelőből és 124 köz-tűzoltóból. A gőzfecskendők a város négy különböző pontján voltak elhelyezve.

1877-ben a város átvette azokat a rendőrtiszteket, akik a tűzoltói szolgálatot látták el és ettől kezdve van a tűzoltóságnak saját tisztikara is. Ezzel kezdve a tűzoltóság költségeire évenként 10,000 font sterling lett felvéve a költségvetésbe. Ennek a fedezésére egy speciális adót vetettek ki az adóköteles ingatlanokra, mely adónak a maximuma az adótárgy kataszteri értékének $\frac{3}{4}$ százaléka

Mihelyt az autó a tűzoltóság szolgálatába állott, a város is gondoskodott autószer beszerzéséről és 1907-ben megjelent az első ilyen fecskendő Bombayban. 1911-ben újabb hat motoros szert szereztek be és a német ipar diadalára egy 24 méteres Magirus tolólétrát. A háború megakasztotta a motoros szerek beszerzését, úgy, hogy az csak 1919-ben lett befejezve, s ettől kezdve a lófogató szereket és a lovakat a tűzoltóság a szolgálatból kivonta.

1913-ban kezdték meg a tűzjelzőhálózat kiépítését, amikor 75 volt az állomások száma, amely 1925-ig már 164-re emelkedett és folyton szaporodik. A színházak, a legtöbb középület, valamint a főbb rendőrségi állomások közvetlen telefonösszeköttetésben állanak a tűzoltósággal.

A tűzoltóság működési köre 13 és $\frac{1}{2}$ négyzetmérföldnyi területre terjed ki, a város lakosainak a száma jelenleg 1,250,000. A vízvezeték nyomása négyszöghüvelyenként 25 font és 3 óriási tóból kapja a táplálást, a hydránsok földalattiak és földfelettiak, a számuk több, mint 6000.

Tűzoltói szempontból a legtöbb gondot a város gyapotipara okozza, mert 85 gyapotfeldolgozó gyár és üzem van a városban és a nemrégiben felépített gyapotraktárak 165 négyzet acre területet foglalnak el, a dokk területe 175 négyzet acre, mintegy 5 és $\frac{1}{2}$ mérföldnyi vízi fronttal.

1921-ben felállították a mentőállomást is egy tűzoltótiszt vezetésével, mely azonban csak az első segélynyújtást látja el, a betegszállítás nem. A balestek száma évenként átlag 500.

A tűzoltóság főbb szereit jelenleg: 7 autómotorfecskendő, 4 autógőzfecskendő, 3 autószerkocsi, 3 tolólétra, 3 lófogató gőzfecskendő és még különböző autószerkek. A tömlőkészlet hossza 12 kilométer, a létszám: 11 tiszt, 250 főnyi legénység, azonkívül az elsősegély nyújtásához 26 önkéntes. Az őrségek száma jelenleg 13, a legújabb őrség most van felszerelés alatt. A jövő évre a létszám szaporítva lesz két tiszttel, 3 sofőrrel és 24 tűzoltóval, elhatároltatott 2 autófecskendő beszerzése, nem számítva a kisebb tűzoltói felszerelési tárgyakat.

Segítségért sóhajt fel csendesén:
„Ments meg engem, édes jó Istenem“.

Feszült várakozásban egyszerre,
Mintha egy újabb csoda történe:
Hősünk ismét ott áll az ablakban,
Arca dicsfénytől ragyog, boldogan.
Örömrivalgva zug fel a tömeg,
Karján látva a beteg gyermeket,
Kit gyorsan, mentő kötelet bontva,
Ereszt alá anyja karjaiba. —
Biztató éljen tör hősünk felé,
Ki ugrásra kész, most magát mentené:
A bajtársak lenn ponyvát feszítenek,
Ujabb izgalom győtri a tömeget:
Egy pillanat még, s ő is meg van mentve,
De jajj... e pillanat már el van késve,
Mielőtt önmagát levethetné,
Romba dőlt a ház s őt eltemeté.
A hős, ki most megmentett egy életet,
Ime, saját életével fizetett.

Midőn a füstölgő romokból
Összetörve újból megkerült,
Szemében még élet csillogott,
Arcán boldogság érzete ült. —
Fájós szívvel álltak körütte
Mégdöböntő társai,
Lelkiismerettől gyötörve
Álltak ott a gyermek szülei. —
„Bocsáss meg nekem“, szólt az apa,
„Mond, hogyan háláljam meg neked?“

Mindent megteszek, amit kívánsz,
Nemes, jó barátom éretted“.
Bágyadtan néz rá a haldokló,
Tulvilági fény ül szemében:
Ellenségének megbocsájtva,
Béke honol nemes szívében.
Ellensége kezét fogva szól:
„Nem jár ezért semmi köszönet;
Kötelesség volt, amit tettem,
Testvér! Ez tűzoltó becsület!“

E szókra, mintha korbács üznél,
Szétoszlottak a bős fellegek;
Elült a vihar, mosolyg a hold,
Látni már a csillagos eget.
A lángnyelvek is kialszanak,
Néma csönd ül az éjszakát,
Hősünk lelke ott fenn a magasban,
Alázattal köszönti Urát!

Vándor... kit utad e zord temetőn át vezet,
Ez elhagyott sirhant előtt vedd le a főveged:
Könyörögj, hogy legyen annak békés nyugalma,
Kinek nemes szívét e hideg sir takarja:
Egy névtelen hős nyugszik itt e néma sirban,
Kinek dicső tette, lásd... már rég feledve van:
Hős volt ő, mert hős az, ki legyőzte önmagát,
Látod?... Jeltelen sirján már dudva vert tanyát.
Feledték őt már rég a hálátlan emberek,
Ki magát feláldozva, tűzhalált szenvedett. —
Emlékét nem őrzi más, csak én... a krónikás,
Isten veled vándor!... Tűzoltó sors ez, semmi más!

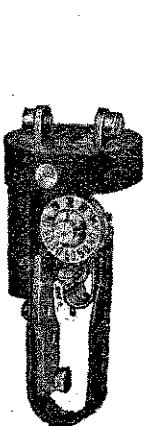
Automatikus tűzjelző.

Irta: Dittlich József.

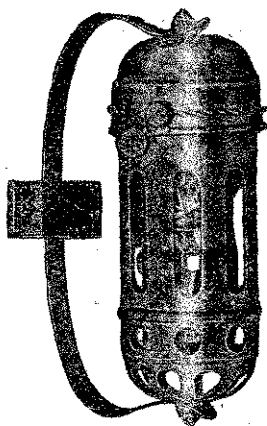
A tűzoltótechnika szempontjából négy oly időszakot állapítunk meg, melyek a tűz sikeres elfojtása érdekében minél rövidebb tartamra szorítandók, hogy a tűz által okozható károk minél kisebbek legyenek. A mennyire ugyanis emberi eszközökkel ez elérhető. Első időszak a tűz keletkezésétől annak felfedezéséig, a második a felfedezéstől a tűzjelzésig, a harmadik a tűzjelzéstől a kivonulásig, a negyedik a kivonulástól a helyszini beavatkozásig, vagyis az oltás megkezdéséig tart. Minél rövidebb idő alatt folyik le e négy időtartam, annál sikeresebb lesz a jól felszerelt és begyakorolt tűzoltócsapat működése. Törekednünk kell arra, — és pedig minden eszközzel, a tudomány minden felhasználható ismeretével — hogy az oltásig terjedő idő gyorsaságát minél tökéletesebben közelítsük meg.

A gyakorlatban kifejlesztett és általánosan alkalmazott eddigi módszer a tűz keletkezésének felfedezését rendszeresített őrzékekkel igyekszik elérni. Ámde tudjuk, hogy ez a módszer sokszor csődöt mond. A lehető legpontosabb őrzékek mellett is megtörtént, hogy a tűz keletkezését 1—2 óra elteltével észlelték, mert az őrzékek csak minden 2 órában jutott a tűz keletkezésének színhelyére és a tűz ezalatt szabadon kifejlődhetett. Az pedig, hogy az őrzékek — mondjuk — minden negyedórán jusson el ugyanarra a helyre — keresztülvihetetlen. E szerint a véletlenül mulik az, hogy a tűz keletkezésének az első percekben való felfedezése lehetővé váljék. Már pedig a véletlentől tenni függővé ily nagy horderejű tényezőt, ily súlyos következményekkel járó körülményt, nem szabad, ha az oltási technika mai állása a tűz keletkezésének azonnali felfedezését immár lehetővé teszi.

Az az eszköz, mely e célt szolgálja: az automatikus tűzjelző, mely többféle elvi alapon és kivitelben máris sok helyütt alkalmazást talál.

1. ábra. Automatikus tűzjelző nyitott állapotban.

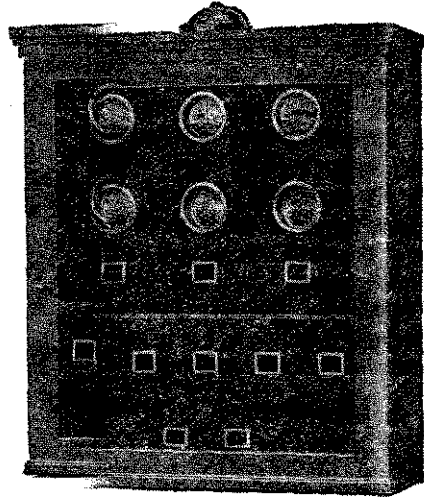

2. ábra. Automatikus tűzjelző védett állapotban.

Mai alkalomból ismertetni fogjuk egyik leg-tökéletesebb és legegyszerűbb formáját, a Siemens és Halske rt. berlini cég tűzjelző készülékét, mely minden emberi beavatkozástól függetlenül teljesíti fontos feladatát.

Az automatikus tűzjelző készülék alapelve kézenfekvő, mert megszólalása a helyiségben uralkodó hőmérséklettől függ, s tudjuk, hogy bármely tűz keletkezése közben hő fejlődik.

A készülék főalkatrésze egy fémszalag (l. 1. ábra), mely két egymásra forrasztott különböző és egymástól távolos terjeszkedési tényezővel bíró fémből U alakban készült. Ezen U alakú szalag

3. ábra. Annonciator-szekrény.

egyik vége a szigetelő anyagból készült hállapra van erősítve, míg a másik szabadon álló végén egy platina kontaktus lemez van, mely egy pontosan beállítható másik kontaktus felett helyezkedik el. A fix kontaktus beállítása egy excentrikus csavar segítségével történik és oly hőfokhoz mérten állítható be, melynél a tűzjelző működése kívánatos. Ha most a helyiségben a keletkező tűz következtében a hőfok felemelkedik az automata beállított hőfokára, az U alakú szalag annyira kiterjed, hogy platin vége a kontaktust létrehozza, a készenálló elektromos áramkört zárja és a felső csengőt megszólaltatja. Ez mindaddig szól, míg a hőmérséklet emelkedése a kontaktust fenntartja, vagyis míg emberi segítség érkezik és a készülék működése lekapcsolást nyer.

A tűzjelzőkészülék armaturájának védelmére szolgál a burkolat, (l. 2. ábra) mely az egészet befedi, hogy illetéktelen kezek ahhoz hozzá ne férhessenek. Az automatikus tűzjelző készülék vilamos csengőjelzését már most oda szerelhetjük, a hol azt minden időben meghalljuk, tehát a portákszobába, tűzoltó őrszobába stb., s a hol a különböző helyiségekben elhelyezett automaták vezetékai egy annonciator szekrényben futnak össze. A tűzjelzőcsengő megszólalásával egyidőben a kiugró szám egyuttal jelzi, hogy az automata mely helyiségben lépett működésbe, vagyis hol van a keletkező tűz, illetve a nagyobb hőemelkedés. (3. ábra.)

A vilamos tűzjelzők általában kifogásolt hibája, mely szerint a vezetéken (nem az automatánál) bármely okból létesülő kontaktus is megszólaltatja a jelző csengőt, s így hamis jelzést ad le, a leírt rendszerrel kiküszöböltetett. Ha ugyanis az automata kívül bárhol kontaktus, vagy áramzárlat lép fel, (pl. vezeték szakadás stb.) akkor nem a rendszeres tűzjelző csengő, hanem egy másik

csengő (attól hangban eltérő) szólal meg és az annonciator táblán alkalmazott négyszegletes nyílások valamelyikében megjelenő felírás a rendszerben előállott hibát nyomban értésünkre adja. És így ellenőrző mutató is van, mely a vezetékek kifogástalan állapotát ellenőrzi, illetve a tűzjelző hálózatban fellépő hibát elárulja.

A tűzjelző automaták célszerű és alkalmas elhelyezése természetesen kellő szakértelemmel és tűzoltói előrelátással végzendő, hogy azok a legkényesebb pontokon elhelyezve és felmelegedve mihamarabb működésbe léphessenek. Az annonciator szekrény helyett a tűzjelzőt a legközelebbi tűzoltósághoz is, vagy tetszésszerűen más helyre is elhelyezhetjük, amint azt a körülmények helyesen előírják. Sőt az annonciator berendezés mellé oly villamos berendezés is készíthető, mely a tűzjelzőcsengő észre nem vett (a felügyelő személyzet távollétében) berregése után 10—20 másodperccel a jelzést automatikusan átváltja egy oly mellékállomásra, hol feltétlenül valaki észreveszi a jelzést.

Igaz, hogy a villamos hálózattal bővelkedő automatikus tűzjelző első befektetése költséges (ám nem sokkal költségesebb, mint a kézi billentyűkkel működő tűzjelző villamos hálózatok), de nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy automatikus tűzjelző hálózat berendezése esetén a tűzbiztosító intézetek megfelelő engedélyt nyújtanak, vagyis az erre fordított költségek néhány év alatt amortizálódnak. Aztán nem utolsó sorban mértékadó az a tény, hogy az automatikus tűzjelzőnél a véletlen játéka elmarad, az emberek könnyelműségéből adódó kötelezettségmegtörés befolyással nem lehet, hanem biztosan és haldéknélkül jelzi a kezdődő tüzet, s ezzel a tűzoltás technikájának első követelményét: a tűz keletkezésének gyors felfedezését a legtökéletesebben oldja meg. A felfedezéssel egyidőben megoldja a második feltételt is, vagyis a tüzet azonnal jelzi ott, honnan a gyors beavatkozás várható.

Az oltáshoz szükséges vízmennyiség biztosítása.

Írta: Malcsiner Károly.

A m. kir. belügyminiszter 230.000/1925. B. M. számú körrendelete II-ik bekezdésének 4-ik §-a alapján kötelezővé teszi (remélhetőleg nemcsak a községek és városokban, hanem gyárak, malmok és egyéb nagyobb ipartelegeken is) a tűz oltásához szükséges vízmennyiség biztosítását, illetve az e célra megfelelő kutak, medencék, stb. legsürgősebb létesítését.

A szükséges vízmennyiség biztosítása van olyan fontos, mint a felszerelések és szerek beszerzése. Mert víz nélkül a legjobban felszerelt tűzoltóság is tehetetlen.

Azok a lelkes emberek tehát, kik a tűzoltósággal törődnek, csak akkor fognak vállalt kötelezettségüknek megfelelni tudni, ha a felszereléseken kívül kellő mennyiségű vízkészletről is gondoskodnak.

Amilyen lázas tevékenység folyik a fecskendők megválasztása, beszerzése és pótlása körül, valamint a többi felszerelési tárgyak körül is, annyira háttérbe szorul a vízkészlet kérdése, holott tisztában van minden illetékes tényező azzal, hogy a tűz oltásához nemcsak kifogástalan szerekre, jó felszerelésre és képzett tűzoltókra van szükség, hanem kellő mennyiségű vízre is. Mert hiába rendez-

kedünk be a legjobb szerekkel, hiába fáradozunk azon, hogy életképes tűzoltóságot hívjunk életre, hiába költünk nagy összegeket a tűzoltóintézmények átreformálására, ha a 4-ik § rövid, de igen fontos kitételét figyelmen kívül hagyjuk.

A fecskendőt még ma is igen sok helyen vízpuskának nevezi a magyar nép. Ebben az elnevezésben kifejezésre juttatja, hogy a puskához víz is kell, mivel az vizet lövel a tűzre. Ugy, ahogy nem tudunk elgondolni egy katonai támadást, vagy védekezést elegendő munició nélkül, egy tűz elleni támadást, vagy védekezést sem hajthatunk végre a vízpuskának kellő municióval, vízzel való ellátása nélkül.

A tűzoltósági felszerelések, ha arra az anyagiakkal rendelkezünk, igen könnyen beszerezhetők. Akár egyéni felszerelést, akár tűzoltószereket akarunk beszerezni. Ha magát a tűzoltóságot akarjuk szervezni, vagy reorganizálni, módunkban van válogatni. Válogathatunk úgy áruban, mint az emberek között. Tény az, hogy valamennyi úgy fog megfelelni, mint ahogyan azok szakszerű és pártatlan kiválasztása történik. A tűz ravasz ellenség, meglepetésszerűen lép fel. Sok esetben, ha csak előőrsei bukkannak fel, egy-két puskával is célt érünk vele szemben. De ha fedezékében észrevétlenül előkészülhet és hirtelen támadással ront községünkre, vagy városunkra, úgy gépfegyverrel, sőt ágyúval is be kell avatkoznunk, hogy azt ártalmatlanná tegyük. (Értsd motorfecskendőt.)

Tekintsük tehát a vízkészlet biztosítását legalább is olyan fontos ügynek, mint amilyen fontosnak és nélkülözhetetlennek tartjuk a szerek és felszerelésekre vonatkozó rendelkezéseket.

A vízkészlet biztosítására általánosságban meghatározott szabályokat lefektetni nem lehet. Arra kell tehát törekednünk, hogy költségeket nem kimélve, medencék, kutak, víztartányok, kapitányvizek, vízfordókocsik (lajtók) stb. szaporításával rendelkezésünkre álljon a szükséges pillanatban annyi víz, amennyit nem csak saját fecskendőnk, hanem az esetleg segítségünkre jövő tűzoltóságok fecskendői is igényelnek.

Hogy vízkészletünk biztosítva legyen, a következőkre kell, hogy a figyelmünk kiterjedjen:

1. A községet, vagy várost körzetekre osztjuk, még pedig annyi körzetre, ahány körzet szükséges ahhoz, hogy tűz esetén készletünk a követelményeknek megfeleljen. Itt központosítjuk a meghatározott körzet részére szükséges és úgy a saját, valamint a szomszéd tűzoltóság szereinek megfelelő vízszükségletét. A víznek a központosítása nem egy, hanem több részre osztható, (lehetőleg annyi részre, ahány fecskendővel számolnunk kell) és annyi víz állítandó rendelkezésre, hogy minden egyes helyen fecskendőnk fennakadás nélkül működhessenek.

2. A vízkészlet meghatározásánál tisztában kell lennünk úgy a saját fecskendőnk, mint a segítségünkre jöhető tűzoltóságok fecskendőinek vízfogyasztásával.

3. Számolnunk kell a meglevő bővizű kutak, stb. vízmennyiségével és ha ehhez hozzászámítjuk azon vízkészletünket, melyről más uton gondoskodhatunk és azonnal rendelkezésünkre áll, megkapjuk az eredményt, vagyis a fecskendőknek üzemeltethetési idejét.

Például: egy 700 házból álló községben 2 fecskendő vízfogyasztása percenként 320 liter. Ehhez hozzá jön mondjuk; 1 szomszédbeli fecskendő, akkor a vízfogyasztás percenként 320+160 liter, összesen 480 liter. Egy kutnak víztartalma mondjuk 2000 liter, akkor ebből egy fecskendő 12½ percig tartható üzemben. (Fell kell hogy tételizzük, hogy a kut 6—8 méternél nem mélyebb.) Számolnunk kell azonban azzal is, hogy a szivókósr magasságáig a víz nem szivatható fel, vagyis a kut víze csak kb. 10 percig lesz képes 1—1 fecskendőt táplálni.

Ha feltételezzük, hogy tűz esetén a körülmények a fecskendőnek legalább egy órán keresztül való üzemben tartását követelik, akkor fecskendőnként 60×160 liter, vagyis 9600 liter vízre van szükségünk. Három fecskendőnél pedig 28.800 liter víz kell, hogy rendelkezésre álljon egy órán belül.

Arra az álláspontra nem tanácsos helyezkedni, hogy ha tűz van, ott a vízfordó lajt, vagy kocsi, esetleg a község lakossága, mert ha feltételezzük, hogy két vízfordó kocsival

is rendelkezünk, melyeknek ürtartalma egyenként 500 liter, ugy ez fecskendőnként csak kb. 3 percig képes a víz-szükségletet pótolni.

Ha csak egy fecskendőt veszünk alapul és 2000 liter vízzel rendelkező kutból, esetleg medencéből akarunk vizet szerezni, sőt egy vízfordó kocsi is áll rendelkezésre 500 liter víztartalommal, kiszámíthatjuk, hogy a vízpótlást ellátni teljes lehetetlenség. Még pedig azért, mert bár 2000 liter vízzel 10 percre biztosítva vagyunk, a vízfordó kocsi leeresztése és utánhordása szintén időt vesz igénybe. Ha pedig ebből táplálom a fecskendőt, a vízfordás addig szünetel. De fogjuk rá, hogy a lajt vize rendelkezésre áll és ennek leeresztésével 5 perc felik el. A lajt elmegey vizért a legközelebbi helyre, mely tételezzük fel, 2 percre van, 500 liter víznek a kutból való felhuzása és felöntése, visszazállítása és leeresztése összesen 31 percet vesz igénybe. Mert ha egy vedér kb. 10 liternek felel meg, 50×10 liter felhuzása a 20 mp., vagyis összesen 17 percig, felöntése 5×50 mp., vagyis 5 percig, a lajt oda- és visszamenése vízzel 2+2 percig, a víz leeresztése kb. 5 percig tart. Vagyis 500 liter víz lajttal való pótlása, lajtonként 31 percet vesz igénybe, míg ellenben a vízfogyasztásunk egy eckendónél 31 perc alatt 4960 liter.

Az első 31 perc alatt csak a 2000×500 liter víz az, mely rendelkezésre áll és csak a 31-ik perc eltelle után kaphatunk legjobb esetben vízpótlást. Fenti időtartam alatt azonban a fecskendőnk legfeljebb 15 percig tartható üzemben és 16 percig tétlenségre vagyunk kárhozhatóva. A 16 perc várakozás után 3-4 percig van vízünk és ismét 27 percig víz hiányában leszünk, hacsak a lakosság vödörökkel nem pótolja a szükséges vízmennyiséget, melyhez fecskendőnként 160 liter, vagyis 16×10 liter odaszállításra van szükség percenként. Vagyis a 16 pernyi szünet kitöltésére $16 \times 60 = 2560$ liter vízre van szükség.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy a kényszerű szünetelés milyen fejvesztettséget idéz elő, hogy éjjel ennek keresztülvitele milyen nehézségekbe ütközik, hogy igen sok esetben a község népe a földeken van és végül azzal is, hogy 16 vödör felhuzása kb. 6 percet vesz igénybe, a víz odavitelét és a kut távolságát nem is számítva, mászóval a 16 perc alatt csak 40 vödör vizet hordhatunk egy kutból, vagyis 400 liter a szükséges 2560 literrel szemben,

Gyárakban, malmokban, ipartelepeken a helyzet annyiban változik, hogy azok többé-kevésbé nagyobb mennyiségű vízkészlettel, vagy tűzoltószerekkel rendelkeznek. Ezekben a helyeken igen sok esetben, vagy a szerek nincsenek arányban a vízkészlettel, vagy ellenkezőleg. Ez a hiba onnan adódik, hogy nincs felbecsülve a tűzveszélyessége, illetve nincsen körzetre osztva és az eladandó tűznek megfékezéséhez nincsenek a fecskendők, stb. arányosítva. Ha azt a célt akarjuk elérni, hogy tűz esetén munkánk eredményes legyen, meg kell állapítanunk a tűzveszélyes voltát, az épületek, épületcsoportok szükségletét és annak megfelelően úgy tűzoltószereinket, tűzoltóságunkat, valamint vízkészletünket összhangzásba kell hozni.

Hogy példával szolgálhassak, a Ganz wagoingár vízellátását ismertetem az alábbiakban:

A Ganz wagoingár vízkészlete 1920-ig a városi vízhálózatán kívül 252.000 liter víz volt. Felszerelése ezzel szemben percenként 4190 liter vizet vett igénybe. Ennek alapján a vízkészlet biztosítva volt a szerekhez arányitva egy óráan keresztül.

Jelenlegi vízkészlet: 3 víztartány 18 mtr. magas, összvíztartalma 252.000 liter, 1 vízmedence, melyből a nyomásfokozó szivattyú táplálta, 614.100 liter, 3 kut víztartalma 220.000 liter, vagyis a rendelkezésre álló vízmennyiség a városi vízen kívül 1.086.100 liter.

Fecskendők vízfogyasztása tűz esetén csak a gyári vízből: 2 benzinnemű fecskendő összvízfogyasztása (4 sugár) percenként 1100 liter. 2 villamosmotor fecskendő összvízfogyasztása (4 sugár) percenként 1200 liter. 6 centrifugális és gőszivattyú (stabil) összvízfogyasztása (10 sugár) percenként 3190 liter. 1 hidrophor fecskendő összvízfogyasztása (1 sugár) percenként 200 liter, vagyis vízszükséglet mutatkozik percenként 5690 liter. Az 1.086.100 liter víz elegendő tehát 19 sugáron keresztül 190 percig, vagyis 3 óra és 10 percn át. Ha hozzászámítjuk a kutak víz-

hozamát, mely percenként 1920 liter vizet pótol, akkor a 3 óra 10 perc helyett még 64 percig áll víz rendelkezésre, vagyis összesen 4 óra 14 percig használhatunk (a városi vízhálózatán kívül) gyári vizet 19 sugáron át, ha arra szükség mutatkozna. Minthogy a multban előfordult, hogy 3 órán keresztül nem 19, hanem 34 sugárra is szükség volt és mert beigazolódt, hogy ilyen nagy ipartelep vízkészlete sohasem elegendő nagy, de legalább 3-4 órai maximális szükségletet tudjon kiszolgálni, a 4-ik S-t a gyár érdekében már évek előtt végre kellett hajtánunk. A példa azt igazolja, hogy mindenki a saját kárán tanul és okul.

A 230.000/1925. B. M. kőrendelet 4-ik S-ának szorgalmazását, annak a legmesszebbmenő megvalósítását az érdekeltek melegen ajánlom, nehogy saját kárukon tanulják meg a kellő vízkészlet fontosságát és értékét megbecsülni.

Tűzkár ellen biztosítsuk-e a műtrágyákat?

(A Nemzeti Ujságban ismertette: Dr. Windisch Rikárd Keszthely.)

Dr. Leonards — Berlin — fenti című közleményében alábbi nézeteit mondja el:

"Biztosító társulataink lassankint megkezdik arany márkában kiállítani kötvényeiket. Ennek megfelelőleg emelik a biztosítási díjakat is. Eme tény minden számító gazdát arra késztet, hogy jól megfontolja, minő tárgyakat biztosítson okvetlenül tűzkár ellen s melyek azok, amelyeknél lényegesebb kockázat nélkül megtakaríthatja a biztosítási költségeket. A legtöbb tárgynál és használati anyagnál a gazda e tekintetben nem lesz kétségben. Vannak azonban gazdasági segédanyagok, amelyeknél az érdekelték legtöbbje nem tudja, vajjon szükséges-e tűzkár ellen biztosítani ezeket vagy pedig nem ilyenek a műtrágyák.

Tűzkár esetén főleg két okból következhet be a műtrágya értékcsökkenése. Elsőben a tűz okozta hő, másodsorban a tűz eloltásánál felhasznált víz behatására. Eme okokon kívül a műtrágya értéke csökkenhet még az abból hulló kövek, vasrészec, hamualkotórészec és egyébek következtében. Továbbá különböző anyagok összeolvadása vagy összezsugorodása folytán.

Nézzük mindenekelőtt: a műtrágyafélék a hő behatására minő változásokat szenvedhetnek. E tekintetbeni maguktartásuk alapján három csoportba oszthatók. Az első csoportba azok tartoznak, amelyek erős hevítésnél oxigént fejlesztenek és ezáltal az égést fokozzák.

A második csoportba azok tartoznak, amelyek el nem éghetők s nem képesek az égést sem fokozni. A harmadik csoportba soroljuk azokat, amelyek szerves alkotórészeket tartalmaznak és ezért elégethetők.

Az első csoportba tartoznak az összes salétromtartalmu műtrágyafélék. Ilyenek a chilei salétrom, továbbá az ugynevezett német salétrom (Deutscher Salpeter). Ez utóbbi kémiaillag azonos a chilei salétrommal, amely salétromsavas nátrium. Azután a méz-, a Leuna- és a káliammonsalétromok. Ha az előzőekben felsorolt műtrágyafélék olyan épületekben vannak elraktározva, amelyek az építkezés módja és az ott felhalmozott egyéb gazdasági segédanyagok minősége szerint — széna, szalma, gabonafélék, fa s mások — tűz támadása esetén jelentékeny hőforrások kifejlődését valószínűvé teszik, megtörténhet, hogy p. o. a chilei salétrom a hő behatására oxigén fejlődése közben részben salétromsavas nátriummá olvad össze. Ez utóbbinak van ugyan trágyázó hatása, de felhasználás előtt újból fel kell aprózni, nagyon könnyen összezsugorodik, erősen vízszívó, sőt

vizfelvétel útján szét is folyhat. Azonkívül e vegyület — a nátriumnitrát — a növényekre nézve ártalmas hatása is lehet.

Ha égő vagy izzó szerves anyagok, fagerendák, szalma, nád, zindely, a salétromba hullanak, elégsük sokkal élénkebben megy végbe. Ilyen körülmények között a salétrom a tűz fészket megnagyobbíthatja, sőt veszélyesebbé teheti. Ilyen folyamatok során a nátronsalétrom kisebb-nagyobb mennyisége szén-savas nátriummá — szóda — alakulhat. Az ilyen trágyául felhasználva, erősen lugos kénhatása következtében a növényeknek többet árthat, mint használhat. A mézsalétrom, valamint a többi salétromtartalmu trágyafélék a fentiekben vázolt folyamatok következtében megfelelő átalakulásokat szenvedhetnek.

A második csoport felöleli az összes eddigelő meg nem említett nitrogéntrágyákat, u. m. a kén-savas ammoniákat, a méz-nitrogént. Továbbá a szuperfoszfátot, a Rhenániafoszfátot, a Thomas-salaktot, a kálisókat s végezetül a méz-tartalmu trágyaféléket.

A kén-savas ammóniák nagyobb hő behatására többé-kevésbé teljesen, szabad nitrogénre, vízre és kéntrioxidra eshetik szét. Az ammonium-sulfát-salétrom és a káliammonium-salétrom felhevítve, ammoniaktartalmuk következtében azonos vagy hasonló gázokat fejleszhetnek. Azonfelül, amint azt a nátronsalétrom tárgyalásánál megemlítettük, salétromtartalmuk következtében előmozdíthatják a beléjük hulló izzórészek elégetését.

A tűz a méz-nitrogénnek nincsen ártalmára, minthogy e trágyaféle az izzás hőmérsékleténél készül. Ugyanaz vonatkozik a többi izzás útján előállított termékekre, aminők a Thomassalak, a Rhenániafoszfát és az égetett méz. A szuperfoszfát aránylag alacsony hőmérsékletek behatására kedvezőtlen változást szenved. Még pedig azért, hogy a benne lévő vízben oldható foszforsav mennyisége csökken. S benne részben di-, részben trikalciumfoszfát keletkezik. Magasabb hőmérsékleteknél pedig mézpirofoszfát képződik. Az említett vegyületek, kiváltképen a két legutóbb említett, trágyázási szempontból jóval csekélyebb értékűek, mint a szuperfoszfát hatóalkotórésze, a vízben oldható foszforsavas méz — monokalciumfoszfát.

A különféle kálitrágyákban a tűz — a hő — csekély vagy semmi kárt sem okoz. Mert ha ezekből csekély mennyiségű sósav szabadná is válik, az trágyázó értéküket nagyon kevésbé befolyásolhatja.

Az őrlött mézskő és a meszes márga hevítés útján részben égetett mésszé változnak, értékcsökkenésük tehát zérussal egyenlő.

Az elégethető műtrágyák, amelyeket a harmadik csoportban foglaltunk össze, jelentősége a mezőgazdasági gyakorlat szempontjából meglehetősen csekély, minthogy aránylag csekély mennyiségben vannak forgalomban, illetve használatban.

Ide tartoznak mindama trágyafélék, amelyek aránylag sok szerves anyagot tartalmaznak. A különböző guanafésések, a hus-, a dög-, a szarulisztek, a gyapjupor, a bőrliszt és mások. Ott, ahol a felsorolt trágyaféléket felhasználják, illetve raktárolják, ajánlatos azokat tűzkár ellen biztosítani.

Sokkal nagyobb kár, mint aminőt a műtrágyafélék a tűz behatására szenvedhetnek, éri azokat az oltásnál használt révén.

A víz káros hatása elsöben is abban nyilvánulhat, hogy a műtrágyafélék átmedvesednek. Azonfelül a vízben könnyen feloldódó sók kisebb-nagyobb mértékben kilugozódnak és előbilitetnek.

Egyaránt vonatkozik ez a nitrogén-, a foszforsav-, a káli- és a méz-tartalmu trágyafélékre. A víz könnyen feloldja a chilei salétromot, valamint

ennek már említett bomlási termékeit, a salétrom-savas nátriumot és a szódát. Hasonlóképen könnyen és jól oldódik vízben a kén-savas ammoniák, amelyet az oltásra felhasznált víz gyorsan tovább öblíthet.

Az égetett meszet és az összes égetett meszet tartalmazó trágyafélékben (mész-nitrogén, Thomas-salak, Rhenániafoszfát) a víz megoltja azt. Eközben pép képződik, később pedig a trágya cementszerűen megkeményedik. A méz-nitrogénben mellékesen még a növényzetre nézve felette ártalmas és káros hatása diciándiámid képződhetik.

Ha az égetett meszet szénával, szalmával, náddal, levelekkel s hasonló szerves anyagokkal lefedve tartjuk el s a mézhez kevés víz jut, eme takaróul szolgáló anyagok megszenesedhetnek, sőt meg is gyulladhatnak.

A víz a szuperfoszfátból kilugozhatja legértékesebb alkotórészét, a vízben oldható foszforsavat, a maradékot pedig összeiszapolja vagy tovább öblíti. Minthogy a kálisók vízben mind nagyon jól oldódnak, az oltásra felhasznált víz azok mennyiségét igen jelentékeny mértékben apaszthatja.

Az őrlött mézskő és meszes márga az oltásnál átmedvesedhetnek és a felhevült és utólag lehült felületen kőkeménységűre összeállnak.

Mindezek szerint nem szenved kétséget, miszerint a gazdának feltétlenül ajánlható, hogy műtrágyakészletét tűzkár ellen biztosítsa. Nézetünk szerint a biztosítás csak az esetben mellőzhető, ha a műtrágyát szabadon álló helyiségekben raktároljuk, amelyik tűzálló anyagok felhasználásával a legmesszebbmenő módon épültek s amelyekben éghető anyagokat, szalmát, szénát, nádat, fát, gabonát nem tartunk. Ha tűz támad ilyen helyiségben, a műtrágya a hőtől csak nagyon csekély kárt szenvedhet s az oltáshoz vizet is alig használunk, minthogy kevés éghető anyag van jelen.

Ujabb épületek biztosításánál figyelembe kellene venni eme nézőpontot, hogy megtakaríthatjuk a tekintélyes biztosítási költségeket.

A téli foglalkoztatásról.

Az őszi hónapok beálltával egymást követik az értesítések, hogy x—y tűzoltóság megtartotta zárógyakorlatát.

E szó „zárógyakorlat“ kétféleképpen értelmezhető, t. i. vagy bezárul a nyári időszak elmúltával a külső gyakorlatok sorozata és a csapat be akar számolni arról, hogy milyen gyakorlottságot szerzett, vagy befejezi a gyakorlatok sorozatát azért, hogy ismét csak a tavasszal vegye fel újra azok fonalát.

Az első felfogás ellen nincs észrevételünk, sőt az ily zárógyakorlat előnye az is, hogy míg egyrészt a közönséget a csapat kiképzett voltáról megnyugtatólag tájékoztatja, másrészt emeli a tagok ambícióját és szolgálati kedvét. A második felfogást nem oszthatjuk, mert ellenkezik ama tapasztalati ténnyel, hogy „gyakorlat teszi a mestert“ és hogy „a ki nem tanul tovább, az felejt“. Amely csapat télen át nem nyult szereihez, az elveszti tavaszig a kezelőknél mellőzhetetlen biztonságot, az elszokik az annyira fontos együttműködéstől, — a csapat működése kapkodó, bizonytalan lesz.

A gyakorlatokat tehát télen is folytatni kell, ha csak elháríthatatlan akadályokba nem ütközik

(helyiség, ruha hiánya, stb.) Ha nem tarthatunk rendszeres szereléseket, ismételtessük legalább az egyes fogásokat, hiszen akad elég olyan, amelynek külön való megtanulása megkönnyíti az összszerelés gyorsabb betanulását. Hogy csak néhányat említsünk, gyakorolható külön: a tömlő kigurítása, lehuzása a motoláról, összecsavarása, a szivótömlő kivitele és összecsavarása, a szűrő rácsavarása, a kútkötél megerősítése a szivótömlőkre, a csőkötel megerősítése a sugárcsőre, az osztóvilla közbeiktatása, a nyomórudak rácsavarása, a mozdonyfecskendő lebillentése, az angol dugólétra összeillesztése, stb. Mindezek gyakorolhatók a szertárban, az őrszobán, a kis hőmentes udvari részen. Legfeljebb a hideg miatt rövidebb ideig tart a gyakorlat, de az ismétlés tényleg megvan és hatását észlelni is lehet. A hivatásos csapatoknál a gyakorlatok sohasem szünetelnek, azok télen-nyáron egyaránt folynak — azok téli álmat nem alusznak. Egy kis jóakarattal más csapatoknak sem kell a télen gyakorlatait beszüntetni, mert majdnem mindenütt akad egy fedett szín, egy műhely, egy hótól kitakarított udvar, ahol $\frac{1}{2}$ —1 órán át a gyakorlat megejthető.

De felhasználható a téli erős, hideg időköz még más irányban is. Ez a csapatnak elméleti kiképzése, amely nyáron a gyakorlatok kapcsán nem lehetett elég mélyreható és terjedelmes. A kedvezőtlen időjárás alatt behúzódhatunk egy szobába, ahol azután az összes szükséges szakismertetek részletesen elmondhatók, a szakkönyvekből felolvashatók és megmagyarázhatók. Megismertetendők pedig: a helyi szabályrendeletek, ut. építési és vízszerezési viszonyok, a tűzjelzés, a kivonulás mikéntje, a szerek szerkezete és működése, gondozása, kezelése, a csővezetés, a tüzek megtámadása, oltása, a mentés, bontás, takarítás mikéntje, a tűzrendészet elemei, a tűzrendészeti felügyelet módja, a hatósági eljárások milyensége, a tűzoltói intézmény szervezete, stb. Mind ez oly bő oktatási anyag, hogy a tél még kevés is lesz azok letárgyalására.

Hogy a csapat ily elméleti kiképzése mily kihatással van aztán a csapat tűzoltói életére, azt — úgy hisszük — bővebben fejtegetni nem kell. A ki sorainkba beáll, az már kezdettől fogva bizonyos lelkesedéssel jött ide s épp ezért az intézményért érdeklődve, szívesen tanulja meg szakbeli tudnivalóinkat, szinte hálás azért, hogy valaki ezeket megismerteti vele. De fontos az ismeretek általánosítása azért is, mert egyrészt utódokat kell nevelni, akik a csapat vezetését majdan átveszik, mert egészen más egy oly csapat működése, mely szakdolgozatban teljesen tájékozott, magát mindenkor feltalálja, mint egy tájékozatlan, kapkodó, lár-mázó, de eredményeket el nem érő, csupán egyenruházott laikus tömegé.

A vezetők tehát ne sajnálják a fáradságot. Örömük lesz az eredményben, s örömmel fog a csapat is vállalkozni a téli munkára, ha megérti annak fontosságát. Medve módjára azonban ne aludjunk téli álmat, mert az elmulasztott idő pótlására rámegegyen a fél nyár és továbbhaladásra nem marad elég idő.

C. B.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIREI.

Kir. díszérmek adományozása. A belügyminiszter a kir. díszérmek ujabban a következőknek adományozta: Aranyos István par., Lakatos Sándor alpar., Wacha József szakaszpar., Juhay János, Tökés János, Zsihowszky Szaniszló, Várkonyi István őrpar. (Ujfehértó, önk.); Kovács József alpar. (Poroszló, önk.); Bojtor István par., vmegyei tűzrendészeti felügyelő (Berekböszörmény, önk.); Venczel István par. (Pozva, önk.); a Máv. északi főműhely kebeléből Hajnal Henrik parancsnoknak és Krause Károly alparancsnoknak; a Schlick-Nicholson gyár tűzoltósága kebeléből Fischer Samu par. részére; a fehérgyarmati önk. tűz.-tól Engel Ármán szkar., jár. tűzr. felügyelő és Kézy Gábor őrpar. részére.

Belügyminiszteri engedélyek. A belügyminiszter megengedte, hogy a Békésmegyei Szövetség az általa rendezendő szaktanfolyam költségeinek fedezésére 1925. október 1-től hat hónapon át gyűjtőívvel és postai felhívásokkal a vármegye területén adományokat gyűjthessen.

Ugyancsak a belügyminiszter megengedte, hogy a nyiregyházi önk. testület az 1925. év folyamán, a thatóság első tisztviselője által megállapítandó egy napon át perselyekkel és urnákkal a város területén, felszerelésének gyarapítására, adományokat gyűjthessen.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉGEK HIREI.

Békésvármegye közgyűlésén előterjesztett főispáni jelentésből értesülünk, hogy a tűzrendészeti alapoton határozottan a jövő évi háztartási költségvetésbe 100 millió koronát irtak elő. Ebből a várm. tűzr. felügyelő tiszteletdíján kívül még megfelelő utiköltséget is kap, hogy a vármegye összes községeit évenként kétszer beutazhassa és ellenőrizhesse, a kezdeményező lépéseket megtehesse.

A Biharvármegyei Tűzoltó-Szövetség október 4-én tartotta évi rendes közgyűlését Derecskén, s a vármegye tűzoltósága ez alkalommal ünnepelte a derecskei önk. tűzoltótestület 50 éves fennállását.

A község ünnepies vasárnap reggeli csendjét a vármegye különböző részeiből automobilokon és kocsikon érkező tűzoltóság, szerelőkocsik és fecskendők tették színessé és zajossá. A hálaadó istentisztelet után a községháza tanácstermében folyt le az ünnepies és külsőségeiben is impozáns testületi közgyűlés. A diszközgyűlés után a vármegyei szövetségi közgyűlés tartatott meg, melynek legkiemelkedőbb tárgya volt Bojtor István szövetségi alelnök, vármegyei tűzrendészeti felügyelő évi jelentése a szövetség múlt évi működéséről és a vármegye tűzrendészeti állapotáról.

A közgyűlés után a megyei tűzoltótestületek a gyakorlótérre vonulva, megtartották szokásos évi versenyüket. Első díjat nyertek a derecskei és biharugrai testületek. Díjat nyertek még a berekböszörményi, berettyóújfalusi és az okányi tűzoltótestületek.

Verseny után a szolgálati érdemeket tűzte fel dr. Marinovich alelnök a derecskei tűzoltók mellé. Majd a tűzoltótestületek, s a szép fejlődésben levő derecskei levante-egyesület díszmenettel vonultak el a verseny színteréről.

Délben 300 teritékes közebed volt. Az ünnepi ebéd után 4 órakor a vidéki tűzoltóság vig kedéllyel, a tűzoltózenekarok hangos szava mellett vonult vissza székhelyére.

Jásznagykunszolnokvármegye Tűzoltó-Szövetsége 1925. aug. hóban Mezőtúron rendezte a kerületi tanfolyamot 45 hallgatóval. Sajnálatos dolog, hogy az országos szövetség előadói karából Erdély Ernőn kívül senki sem jelent meg — a záróvizsgán sem képviseltette magát az elnökség, holott Debrecenben az előadók szép számmal megjelentek. A vármegye szövetségének közgyűlése ezt szövéttette, s sajnálkozását fejezte ki előlött.* Vass.

Jásznagykunszolnok vármegyei szövetsége 1925. október 3-án választmányi-, október 4-én évi közgyűlést tartott, melyen fennállásának XX. éves évfordulóját ünnepelte. A XX. év történetét évi jelentésében Vass Lajos Rudolf szövetségi titkár, vármegyei felügyelő ismertette. Ezek az üléseken az elnökség szintén nem vett részt, mert Derecskén volt, az ott tartott jubiláris ülésen.* Vass.

Dr. Kele József vármegyei szövetségi elnök a jövő évben egy tűzoltózásló vándordíjat ad a versenyző testületeknek. 1926 nyarán már versenyezhetnek érte a testületek. Vass.

925. ikt. sz.

Békésvármegye tűzr. felügyelőjétől

Jelentés.

Méltóságos Alispán Ur!

A Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 230,000/1925. sz. körrendeletének 22. §-a alapján 1925. év október hó 1-ig terjedő jelentésemet van szerencsém az alábbiakban megtenni.

I. Általános rész.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő működési területe a vármegye közigazgatási területére terjed ki. Vármegyénkben van 2 rendezett tanácsú város s a községgé átszervezett Gerendás és Csabacsüddel együtt 27 község. A vármegyei tűzrendészeti szervezet 1920-2000, míg a házak száma, a legutóbbi népszámlálás óta épült házakkal együtt, mintegy 56,500-ra tehető. A községek építkezésének módja nagyrészt kötött, de vannak szétszórtan épült községek is. Vármegyénk Csonkamagyarország egyetlen vármegyéje volt, ahol a vármegyei tűzoltó-szövetség 1921. június hó 26-ig nem volt megalakítva. Ezen időig közigazgatási hatóságok nakh nem volt szerve, amely a tűzrendészeti feladatok ellátásában annak segítségére lett volna. Vármegyénk a főbb évtizedes tevékeny tűzrendészeti életet élő vármegyékkel szemben igen hátrányos helyzetben volt. Míg a főbbi vármegye már a tűzrendészet fejlesztésénél, addig a mi vármegyénk még mindég az alapvető munkánál tartott. Ilyen körülmények mellett kezdte meg a szövetség feladatát, munkáját. Természetes, hogy az évtizedes elmaradottságot márol-holnapra pótolni nem lehetett, de a szövetség tervszerű, céltudatos munkával elérte azt, hogy a közönnyösséget megtörte s habár lassan is, de az egész vármegyében megindult az alapvető munka s a tűzoltótestületeket életre hívó munkásság. A forradalmak és megszállás vármegyénk községeit igen megviselte. Ehhez hozzájárult a mindinkább súlyosabbá váló közigazgatási helyzet is, amely a szövetség és a tűzrendészeti felügyelőség munkásságára igen békítőlag hatott. Ez okból a gazdag munkaprogramnak csak egy része volt megvalósítható. A vármegyei szövetséget munkásságában így találta a tűzrendészet újjáépítését célzó 230,000. kormányrendelet.

II. Megelőző tűzrendészet.

Vármegyénk közigazgatási szervei ennek biztosítása érdekében már évtizedekkel előbb gondoskodott volt, bár városaink és községeink régi tűzrendészeti szabályrendelettel adminisztráltak, mégis ha ezek és az érvényben lévő kormányrendelet kellően nyert volna végrehajtást, ugy fejtődött helyzet adódott volna. Hogy ez nem így volt,

*A szövetség nem is képviseltethette magát, mert már előbbi ígéret alapján másfelé volt elfoglalva, az előadók pedig részvételre nem kötelezhetők. Szerk.

annak nagyrészt az az oka, hogy hiányzott a vármegyei tűzoltószövetség, amely a hatóságokat a tűzrendészeti feladataiban támogatta volna. Vármegyénk tűzrendészeti felügyelőségének a megelőző tűzrendészet intézményes biztosítása terén is sokat kellett pótolnia. Ennek az érdekében Méltóságod eddig is több rendeletet adott ki. S a tűzrendészet hatályosabbá tételét fogja biztosítani az átdolgozott vármegyei, városi és községi tűzrendészeti szabályrendelet, valamint az építkezési szabályrendelet. Ugyancsak kellő eredményt várhatunk abból is, hogy a jövőben a községi tűzoltóságoknak élére szakképzett tűzoltótisztek fognak kerülni, akik a hatóságokat hathatósan fogják támogatni.

III. Tűzjelzés.

Vármegyénkben ennek megoldásáról a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet intézkedik, melynek 16. §-a elrendeli, hogy a toronyban tűzőr alkalmazandó. Helyszíni szemléim alkalmával megállapítottam, hogy a szabályrendelet ezen rendelkezése a népesebb községekben végre van hajtva. Azonban a tűzjelzésnek ezen megoldása csak részben felel meg a követelményeknek, mert az érdek az volna, hogy a tűzet a tűzőrségnek lehetőleg annak kezdeti szakában hozzák tudomására. Már pedig a toronyórség már csak akkor jelzi, amidőn már nagy füstöt, vagy lángot lát. A 230,000/1925. EM. sz. rendelet 6. §-ának végrehajtása eredményeket fog biztosítani, ámde vármegyénkben, főleg a kisebb községekben, távbeszélő állomással bírónak száma elenyészően kevés. Ezen körülményre, valamint arra tekintettel, hogy távbeszélőszolgálat csak nappal tartatik, szükségessé válik a hatályosabb tűzjelzésről való gondoskodás. Ezt akként vélem megoldani, hogy a községeket tűzjelzőkörzetekre fogom felosztani, úgy hogy 3-4 utcának 1-1 kijelölt tűzjelző-állomása lesz, ahol is az egymás mellett lakó 20-40 éves életkorban lévő, önként jelentkező, otthon dolgozó iparos vagy más, rendszerint otthon tartózkodó egyént, megfelelő kúrttel kívánom ellátni és a tűzriadóra való kitanítás után ezek fogják a náluk bejelentett tüzeseteket riasztás utján a toronyórség, ilyen módon pedig közvetlen s készenlétnek tudomására hozni. Ez a megoldás biztosítani fogja a gyorsabb tűzjelzést és nagyobb kiadást sem igényel.

IV. Vízszerzés.

E tekintetben a legtöbb községünkben gondoskodás történt már a multakban is és pedig azáltal, hogy a kapitányvíz tartása volt elrendelve. Vármegyénkben ezenkívül a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 8. §-a kötelezően előírja, hogy a községekben tizedenként, nyílt helyen, lehetőleg 1-1 szivattyús kut létesítendő, annak közelében pedig, alkalmas helyen, vízfordó lajt helyezendő el. Ez nagy általánosságban végre van hajtva. Amely községben ez nem volna meg, azt szorgalmazni fogom. A vízszerzés intézményes biztosítása végett a kormányrendelet végrehajtásaként Méltóságod által 14,204/1925. szám alatt kiadott rendelet 4. §-a is intézkedik, mely szerint a kellő vízszerzés biztosítása céljából minden községnek konkrét javaslatot kell kidolgoznia s azt 6 hónapon belül véleményezés végett beterjesztenie. A megelőző tűzrendészet felépítésének keretén belül malmok, gyárak tűzveszélyes ipartelepeken előírandó víz tárolásának mikéntjére és mennyiségére helyszíni szemléim eredményeként logok részletes javaslatot tenni. — Bejelentem, hogy a gazdasági viszonyok javultával a vízszegény községekben szükségessé fog válni földalatti vízmedence építésének az elrendelése is, jelentem továbbá, hogy a szemléim alkalmával felhívtam az előjáróságokat arra, hogy a községben található vízforrásokról és kutakról készítsenek katasztert, hogy a vízmennyiség így nyilvántartható legyen. A vonatkozó nyilvántartás egy példánya a tűzoltóságnak lesz átadva, amely a vízmennyiséget osztályozni s a községek térképén elő fogja azt jegyezni.

V. Csapattfelszerelés.

Az eddig megtartott szemlék alkalmával megállapítást nyert az, hogy a tűzoltószerek és eszközök legtöbb községben hiányos, pótlásra, kiegészítésre szorul. Megállapítottam azt is, hogy a kormányrendelet, valamint az

annak végrehajtása érdekében kiadott alispáni rendelet foganatosítására megvan a készség s így a hiányzó szerek és eszközök beszerzésére is készek a községek, azonban figyelemmel arra, hogy egy évtizedet meghaladó idő óta beszerzés egyáltalán nem, vagy csak igen kevés történt, ez okból nagyobb hiányt kellene egyszerre pótolni. Ezek pótlása azonban tetemes összegeket igényelnek. A kormányhatósági rendelet 3. §-a a tűzoltószerek beszerzésére pedig egy évet adott, azonban az előjáróságok szerint a beszerzésnek egyszerre leendő foganatosítása technikai akadályokba ütközik és pedig fedezet hiányában, mert a pótható csak 50%-os lehet. A legtöbb község pedig ezt a %-ot a rendes kiadásaival már kimerítette s így a tetemes összeget képező rendkívüli kiadást beállítani nem tudják. Ezen akadály miatt pedig a régi, nemkívánatos állapot prolongáltatik. Tekintettel a hatványozott magán- és nemzeti vagyonvédelem érdekeire, igen kívánatos pedig a hiányzó szereknek beszerzése, ha másként nem lehet, úgy fokozatos módon évről-évre. A magas póthatóval küzdő községeknek, figyelemmel a tűzbiztonsági érdekekre, véleményem szerint meg kellene engedni azt, hogy több évre elosztva szerezhessék be a szükségletüket, vagy pedig a pótható %-ának a felemelését kellene engedélyezni. Egy másik megoldás pedig az volna, hogy e célra az adó arányában külön községi tűzrendészeti adó-kivetésének a rendszere valósíttassék meg. Ilyen módon, bár évek mulva, de a szerszükséglet beszerzése intézményesen biztosítva volna és a községek a szükséges szerek birtokába jutnának. Helyszíni szemléim alkalmával arról is meggyőződtem, hogy a községek Méltóságodnak 14,204/1925. sz. rendeletét, amely a szerek és eszközök beszerzését írja elő, úgy hajtják végre, hogy az 1926. évi költségvetés keretén belül erre a lehetőséghez képest vesznek fel összeget. Jelentem továbbá, hogy a tűzoltószerek és eszközök törzskönyvezése, valamint a tűzoltószerszükséglet összeírása is folyamatban van. Ugyancsak folyamatban van a gyárak, malmok és ipartelepek tűzoltó-eszközeinek törzskönyvezése is.

VI. Tűzoltóság, tűzoltói készenlét.

Gyula és Békéscsaba r. t. város hivatásos tűzoltósággal bir, míg Békés, Mezőberény és Szarvas község fizetéses tűzoltóságokat tart fenn. A községekben a tűzoltói készenlét beállítása szemléim és a beérkezett jelentések szerint is folyamatban van. Vármegyénk községeiben a vármegyei tűzoltó-szövetség megalakulásáig az önkéntes tűzoltótestület nagy része nem volt még életre hívva, nem működött, úgy hogy a köteles tűzoltóság révén történt a tűzoltói szolgálat ellátása. Ezért a szövetségnek legfőbb feladata volt az, hogy a régi önkéntes tűzoltótestületeket működés felvételére szorgalmazza s azon községekben, ahol önkéntes tűzoltótestület még nem volt, ott azt megszervezze. A szervezésnek azonban nagy akadálya volt az, hogy a községekben nem volt szakképzett egyén, aki a szervezést, kiképzést vállalta volna. Ezért a szövetség tanfolyamokat szeretett volna tartani, azonban ezen törekvése anyagi eszközök hiánya miatt a folyó évig nem volt megvalósítható. Méltóságod 4 milliós anyagi támogatásával, a községek és a vármegyei tűzoltó-szövetség hozzájárulásával végre augusztus 28-tól szeptember 2-ig meg volt tartható az első vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam. E tanfolyamon a vármegye 2 városából és 18 községből összesen 25 hallgató vett részt. A szakismeretek felrisszítése érdekében folyó évi június 22-től 27-ig Orosházán vándortanfolyamot tartottak. Ezen 33 tűzoltó-hallgató vett részt. Gyulán, Mezőberényben és Békéscsabán tartott ifjúsági oktatótanfolyam keretén belül a folyó évben 46 egyén nyert kiképzést. Ma vármegyénkben egynéhány község kivételével mindenütt van kiképzett tűzoltó. A hivatkozott kormányrendelet 17. §-a alapján vármegyénk székhelyén a jövő évben is egy 14 napos tanfolyamot óhajtunk tartani. Ezen tanfolyamon kívül a vármegyében megtartandó ifjúsági oktatótanfolyamon a jövőben is folytatni fogom a tűzoltói kiképzést. Minthogy a vándortanfolyamok rendszere bevált, tervbe vettem azoknak sorozatos megtartását is. Jelentem, hogy vármegyénk legtöbb községében ma már van önkéntes tűzoltótestület, ott ahol nincs, ott a szervezés folyamatban van. A legutóbbi

hónapokban Pusztaföldváron és Békésszentandrásan alakult meg az önkéntes tűzoltótestület. Mindkét helyen az idén tartott szaktanfolyamot végzett egyén a vezető. Jelentem, hogy előreláthatólag az év folyamán, de legkésőbb a jövő év nyaráig vármegyénk minden községe önkéntes tűzoltótestülettel fog birni. Az önkéntes tűzoltótestületek tartaléka-ként tervbe vettem azt, hogy a Levente-egyesület magasabb évfolyamu ifjaiból ifjúsági tűzoltósági csapatot fogok szervezni vármegyeszerte. Ezeknek kiválóbb tagjaiból óhajtom az önkéntes tűzoltótestületet intézményesen kiegészíteni. A kiadott alispáni rendeletek alapján gyári, malmi, ipartelepi és uradalmi tűzoltóság szervezése is folyamatban van. Az így szervezendő tűzoltóság szintén tartalékát fogja képezni az önkéntes tűzoltócsapatnak.

VII. Felügyelet.

A tűzoltószövetség megalakulása óta vármegyénkben úgy a vármegyei, mint a járási tűzrendészeti felügyelő, a szokásos ellenőrző szolgálatot a lehetőséghez képest ellátták. Az általános ellenőrzések megtartását azonban gátolta az a körülmény, hogy erre a szövetségnek költségvetési fedezete nem volt. Jelentem, hogy a 230,000/1925. BM. sz. rendelet 22. §-ának 6. bekezdése alapján foganatosítandó ellenőrzések Méltóságodnak szeptember 18-án kelt 17,242/1925. sz. rendelete alapján folyamatban van. Eddig a következő helyekre szálltam ki: Orosházára, ahol vándortanfolyamot tartottam, Mezőberénybe, ahol az ifjúsági oktatótanfolyamon a tűzrendészet előadására kétizben szálltam ki. Szemlét tartottam Gádoroson, Szentetornyán és Orosházán s ez alkalommal megállapítottam, hogy ezekben a községekben a kormányhatósági rendelet végrehajtását elrendelő alispáni rendelet foganatosítása folyamatban van s hogy a tűzrendészet reorganizálására irányuló alapvető munka mindenütt kezdetét vette s a községek az újjászervezés érdekében tevékeny munkát fejtenek ki. Jelentem, hogy az észlelt hiányok pótlására vonatkozó felhívásaimat az előjáróságok megértéssel fogadják, továbbá, hogy módomból volt arról is meggyőződni, miszerint a hiányok pótlására szükséges összegek fedezetéről az 1926. évi költségvetés keretén belül, a lehetőség szerint gondoskodás történt. Eddig nagyobb mérvű hiányt Szentetornya községben tapasztaltam s erről Méltóságodnak annak idején jelentést tettem. Az eddig megvizsgált községekben, kivéve Szentetornyát, a szereket megfelelő szertárban találtam. A tűzoltói készenlét szolgálat és az önkéntes tűzoltótestület megszervezése Gádoroson és Szentetornyán folyamatban van. A szervezési munkát a községi főjegyző támogatásával vármegyei szaktanfolyamot végzett egyén vezeti. A fogatszolgálati kötelezettség intézményes biztosítása, ott ahol elfogad nem áll rendelkezésre, szintén folyamatban van. Vármegyénk községeiben a fásítás elég megfelelő. Ott ahol még kívánalmak lesznek, azt szorgalmazni fogom. A vármegye 2. rendezett tanácsu városában a múlt évben megtartott főfelügyeleti hatósági szemle óta a tűzrendészet fejlesztése örvendetesen halad. Gyulaváros a hivatásos tűzoltói létszámát 10-ről 14 főre emelte fel, a szereit egy gépezetes tolólétrával és egy mozdonyfecskendővel egészítette ki, az eddigi egy tűzjelző-állomás helyett 4 állandó tűzjelző állomást létesített. A gyári tűzoltóság megszervezése és az önkéntes tűzoltótestület újjászervezése folyamatban van. Békéscsabán is megindult a fejlesztés munkája. Itt a szereknek egy motorikus szerrel való kiegészítése van tervbe véve. Békéscsabán önkéntes mentőegyesület áll fent, míg Gyulán ennek a tűzoltóság keretén belül való megszervezése folyamatban van. Mindkét városban a tűzrendészeti szabályrendelet módosítás alatt áll. Jelentem, hogy szemléim alkalmával arról győződtem meg, hogy a legtöbb hiány takaróponyvában, tömlőkben, vízfordó kocsiban, bontó és világító eszközökben van. Végül tisztelettel jelentem, hogy vármegyénk területén 1925. évi január hó 1-től szeptember 30-ig 65 tűzesetről érkezett be tűzkár-jelentés és számlalólap. A milliárdos tűzkárokból megemlítendő Tóth János és társa orosházi malomtulajdonosok tűzesete, ahol a tűzkár egymaga 15 milliárd volt, ez ugyan biztosításból megtérül.

Jelentem, hogy a beérkezett adatokból az nyert

megállapítást, hogy a legtöbb objektum nem, avagy pedig csak igen csekély összegre van biztosítva.

Miután Máltán az 1926. évi vármegyei költségvetésben a vármegyei tűzrendészeti kiadások fedezéséről kellő mérvben gondoskodni kegyes volt, remény van arra, hogy a megindult reorganizáló munka hatványozottabb mérvben teljesíthető a vármegyénkben a rendészet ezen ágá magán- és nemzeti vagyonvédelem érdekében kiépíthető lesz s e téren vármegyénk rövid időn belül elfoglalhatja az a helyet, amelynek elfoglalására mintaszertü közgazgatási helyzeténél fogva hivatott.

Gyula, 1924. év október hó 7-én.

Demusz Lajos s. k.
várm. tűzrendészeti felügyelő.

H I R E K.

A budafoki önk. testület szeptember 13-án tartott rendkívüli közgyűlésében Breuer Szilárd fővárosi főparancsnokot, 40 éves hivatali jubileuma alkalmából díszfőparancsnokká választotta meg és erről szóló díszokmányt a megválasztottnak küldöttéleg nyújtotta át.

A vasvári önk. tűzoltóság jubileuma.* Mint édes álom, úgy tűnedez előttem egy félszázadnak örömeiben, bánatokban, örökös elfoglaltságban átélte hosszú ideje. Fél-század pergett le az óra, amikor Vasvárott hivataloskodásomat megkezdtem s úgy megszerettem e vadregényes helyet, hogy semmi más, szebbnek, vagy jobbnak mondott hely el nem tudott látni csalogatni.

Negyvenöt hosszú évet töltöttem itt, eltelve megelégedéssel, munkakedvvel, mit mindenkor annak a jó isteni gondviselésnek tulajdonítottam, amelynek kegyelme folyamán bizalmamat helyezett. Erős a hitem, hogy az isteni gondviselés engedte meg azt is, hogy erőmet, egészségemet már-már felőrölt hosszú hivataloskodásom után — bizonyára javamra: testi-lelkem nyugalomára — állásomból távozzam, nyugdíjas állapotba helyezkedjem.

Ötödik éve pléne fáradozásaimat Ez az öt év tele van édes visszaemlékezésekkel.

Egyik kedves visszaemlékezés: a vasvári önkéntes tűzoltóság. Ez nekem nemcsak arra szolgált, hogy mint parancsnok rendelkeztem a csapattal; habár ez is kellemes volt, mert nem találkoztam soha ellenkezéssel a csapat körében; a szó szoros értelmében tűzön-vízen keresztül tudtam vezetni e csapatot, az önfeláldozásig követték engem.

De nekem nemcsak engedelmes csapatom volt a vasvári tűzoltóság, hanem egyszersmind kedves családom. Ugy tudtam szeretni tűzoltó-bajtársaimat, mint édes testreimét, akikkel együtt éreztem, sok szép napot és estét együtt töltöttem, oktatóvá, felolvasva, elcsevegve, dalozva.

Rendeztünk dalversenyt, színhátékokat, erdei mulatóságokat. Mindig kedvvel, mindig egyetértéssel.

Részvettünk a községnek nemcsak tűzvédelmében, de minden nevezetes mozzanatában, — csupán a politikában nem. Ez az egy ki volt zárva a testületi életből annyira, hogy lehettek községi vagy országos választások s bármennyire erős volt is a pártvillongás, bárhova huztak is egyénileg az egyes tűzoltó polgárok: a tűzoltóságban még csak szóba sem jöhetett a pártkérdés s ezért szent volt mindig a béke. Még a forradalom, a kommunizmus sem tudta megbontani a tűzoltóság összetartását.

Negyvenkét éve áll a vasvári tűzoltóság. Ha csirájától számlátom, amikor még alapszabályok nélkül, az akkor dalárda szerepelt: félszázadja annak is, hogy a vasvári tűzoltóság fennáll és kitartóan működik.

* A vasvármegyei tűzrendészeti közlöny szept. 8. számából.
Szerk.

Máltán megilleti, hogy hosszú fennállása megünnepelessék, sikeres, áldásos munkálkodása elismertessék.

A vasvári tűzoltóság örömeiben, ünneplésében veszek részt én is, mint egykori vezető parancsnoka, igaz testvéries érzsessel. A vasvári bajtársakkal örvendek én is a mai ünnepeletetésnek, melyből nem kívánok több részt, mint amennyi bajtársaimat megilleti.

Velük együtt hangozatom: Isten hozta Vásvár falai közé Bajtársainkat, vendégeinket.
Barabás István.

Debrecen város tanácsa a nyugdíjazás folytán megüresedett második tűzoltó tiszti állás betöltésére két ízben hirdetett pályázatot. Az első pályázatot, mint megirtuk, eredménytelennek jelentette ki s újabb pályázatot irt ki abban a reményben, hogy megfelelő, tűzoltótiszti oklevéllel rendelkező pályázók is jelentkeznek. Ez azonban nem történt meg. Volt ugyan 8 pályázó, kik közül azonban 4 még az okmányait sem csatolta be a kérvényéhez, így pályázatuk figyelembe vehető nem volt. A második négy közül a városi tanács az október hó 5-iki tanácsülésen egy évi próba-időre, mint akinek főiskolai végzettsége van, Jakabinyi József rendőrtisztviselőt választotta meg azzal, hogy egy éven belül a tűzoltótiszti vizsgát letenni köteles.

Ritka ünnepeltetés. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 39 éve buzgalommal működő szakaszparancsnokát, Dr. Floris Áront, pályatársai, tanítványai és számtalan jóbarátja okt. 9-én melegen ünnepelte 40 éves tanári működése alkalmából. A Magyar Rönszansz Szövetség, a Turáni Könyvtár, a Magyarok Társasága és a Nemzeti Irodalmi Társaság fogott össze a rákospalotai dalárdával és a pályatársakkal, hogy az érdemekben megöszült rajztanárt, író és orvost a legnagyobb szeretettel köszöntsék. A székesfőváros tanácsa nevében Dr. Mihael Jenő tanácsjegyzője, a magyar asszonyok pártiszövetség, élén Geöcze Erzsébet, a f. sz. szakfelügyelők nevében Lázár Kálmán, a budapesti hiv. tűzoltóság képviselőjében Kállay Imre főtiszt, a bpesti önk. tűzoltóság nevében Holes József szkpar. üdvözölte a jubilánst. A megnyitó beszédet Anka János író, az ünnepi beszédet Tóthváradí Kornicz Elemér mondta. Mint az V. ker. keresztényszociális gazdasági párt elnökét Ortvy Rezső bizottsági tag üdvözölte lendületes szép beszédben, a pályatársak és tanítványok nevében Bertram Sándor ünnepelte az uttörő rajzoktatás apostolát.

Az ünnepélyen a tanítványok magyaros stílusú gyönyörű rajzaiból rendezett kiállítás mindenki tetszését és elragadtatását váltotta ki, miért is Kornicz Elemér indítványára elhatározták, hogy 100-as bizottságot alkotva, Dr. Flóris összes rajzaát összegyűjtik, a Néprajzi Múzeumnak átadják állandó kiállítás és megőrzés céljából, továbbá, hogy a rajzokat szinnyomatban sokszorosítják, a kultusz-minisztert pedig felkéri, hogy Flóris sajtószertü, rövid idő alatt célravezető és kenyérkereseti lehetőségeket nyújtó rajztanítási módszerét nyomassa ki és az ország összes iskoláiban tegye kötelezővé. Egyben elhatározták azt is, hogy tüdőbetegek részére szanatóriumot építenek, melyhez a telek máris rendelkezésre áll, hogy Dr. Flórisnak, az orvosnak ezirányú gyógymódját a gyakorlatban is hozzáférhetővé tegyék.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt szép ünnepély tűzoltó körökben is visszhangra talált — örvendve, hogy egyik érdemes bajtársunk és széles körökben nagyrabecsült barátunk a megérdemelt ünneplésben részesült. Mi a magunk részéről még hozzá fűzzük azon kívánságunkat, hogy Dr. Flóris Áron a legjobb egészségben és munkakedvvel érje el nagy sikereinek 50 éves jubileumát is, hogy tanításainak nyomán módszerének gyakorlati nagy sikereiben is gyönyörködhessek.

Pusztaföldváron önkéntes tűzoltó-testület alakult.

A fejezmegyei tűzoltóság fejlődése. Csór község agilis aljegyzője, Kovács Béla a tűzoltótestületet újjá szervezte, a község által új tűzoltó fecskendőt szereztetett, a régit alaposan megjavította és általában a község tűzvédelmét lábra állította. E törekvésben hathatós támogatója volt a lelkes ifjú aljegyzőnek Józsa János vezető jegyző, kiknek egyesült fáradozásával Csór község tűzbiztonsága ma alig hagy fenn kívánni valót. A megelőző tűzvédelmi intézkedéseknek ezen fejlesztését a község előjárósága most vasárnap, e hó 27-én mutatta be a fő mozgató Vida Pál tűzoltó-szövetségi titkár előtt, egy igen jól sikerült vizsgagyakorlat keretében, mely alkalommal a 30 főből álló egyenruházott csapat fogadalmat is tett le Vida kezébe. Pusztaszabolcs község is most szervezi az önkéntes tűzoltóságát, melynek költéségei fedezésére f. évi október hó 3-án táncmulatságot rendezett az ottani „Hangya” helyiségében.

Lélekemelő ünnepély Bicskén. Bicske község előjárósága a napokban adta át szép ünnepély keretében Kelemen Mihály ottani lakos öreg tűzoltóparancsnoknak azon 500.000 koronás jutalmat, melyet Vida Pál megyei szövetségi titkár az ő nevére létesített tűzoltói alapítvány kamataiból Kelemen Mihálynak — mint a váli járás legérdemesebb önkéntes tűzoltójának — adományozott. A községi képviselőtestület és nagyközönség részvétele mellett zászló alatt vonult ki a tűzoltócsapat és azok jelenlétében adta át a község főjegyzője a szép jutalmat és az azt kísérő alispáni elismerő levelet, melyeket Kelemen Mihály könnyezve fogadott és köszönt meg, a résztvevő közönség pedig benső meghatottsággal és lelki örömmel látta az egyszerű kisiparos társadalmi érdemeinek elismerését. Az ünnepélyes átadás után a tűzoltócsapat díszmenetben vonult el megöregedett, érdemes volt parancsnoka előtt, kinek példája sokakra buzdítólag hatott.

A czibakházi tűzoltótestület szeptember 10-én tartotta alakulásának 25 éves évfordulóját diszközgyűlés keretében. Az ünnepélyen megjelent Patrubán István főszolgabíró, aki a 6 érdemes bajtársunknak a királyi díszermeket kiosztotta. A megnyitó beszédet Lucskay János elnök tartotta, megemlékezve az eltöltött 25 esztendőről és kiosztotta a V—XXX. éves érmeiket. A testület 25 éves történetét Vass Andor alparancsnok, járási tűzrendészeti felügyelő ismertette. A ünnepélyen nagyszámu közönség vett részt, minden egyesület, kör, testület képviseltette magát.

Szolnokon hétféle testület 1925. okt. 4-én zárógyakorlattal fejezte be egész nyári munkásságát. Jól sikerült gyakorlatokat mutatott be, végül a főtéren egy sikerült támadást rendeztek.

Szolnok város testülete részére megrendeit benzinmotoros fecskendő a közel jövőben készen lesz. Egyidejűleg gépezetes 4 kerekű létrát is beszeresz. A tűzoltók számát szaporította, jövő évben pedig egy hivatásos parancsnoki állást szervez.

Helyreigazítás. Kopasz István hiv. tűzoltótiszt (Szeged) értesít bennünket — beküldött határozatmátsolat alapján, — hogy Debrecen város tisztí állására kiírt pályázat eredményeként csak 1 pályázó rendelkezett az előírt feltételekkel és ez ő volt. Mindezek dacára a város új pályázat kiírását tartotta szükségesnek.

Kecskemét th. város tanácsa szept. 17-én tartott ülésében foglalkozott a hivatásos tűzoltók anyagi helyzetét előmozdító belügym. leirattal és akként határozott, hogy azt teljes egészében végrehajtja. Javasolni fogja a legközelebbi törvényható-

sági bizottsági közgyűlésnek, hogy a hivatásos tűzoltók a jövő évi január 1-től kezdődőleg a *műszaki csoportba* oszlassanak be. *Kónya Imre* par.

A kispesti önk. tűz. test. jubiláris ünnepe. 1925. év október hó 11-én Kispeszt r. t. város önk. tűzoltósága 35 éves fennállásának jubileumát ünnepelte, mely verőfényes őszi időben, méltó keretek közt, reggeltől estig tartó változatos tárgysorozat mellett folyt le.

Az ünnepély nem volt helyi jellegűnek mondható, mivel azon a belügyminiszterium részéről Dr. Koncz Endre min. oszt. tanácsos, Pest vm. részéről Agoraszto Tivadar alispán és Dr. Csilléry Zoltán főjegyző és az Orsz. szövetség elnökségének több tagja jelentek meg; továbbá a vm. tűz. szövetség, a főv. hivatásos és önk. tűzoltóság, a Ganz-Danubius kocsigyár és Újpest tűzoltóságai is képviselve voltak, azonkívül Abony, Alag, Alberti-Irsa Budafok, Budaörs, Csepel, Dunakesz, Kiskörös, Nagykörös, Pest-erzsébet, Péczel, Rákosszentmihály, Sashalom, Vecsés, Pestszentlőrinc, Pestújhely, Soroksárpéteri, Ráckeve, Szentendre, Hoffher és Schrantz gépgyár, Kazinczy cserkész csapat tűzoltóságai is tekintélyes létszámu csapatokkal vonultak fel.

Az ünnepély a vendégek fogadásával kezdődött, amely után négy különböző felekezeti templomban hálaadó istentisztelet tartott. Ezek után a M. Kir. szálló nagyertermében megtartott diszközgyűlés az esemény jelentőségének megfelelő imponáns méretekben folyt le. Herein Károly testületi elnök üdvözlő beszéde után Zankó Antal parancsnok ismertette a Kispesti-i tűzoltóság tevékenységben gazdag multját, amely után Dr. Koncz Endre min. oszt. tanácsos a belügyminiszterium, Agoraszto alispán a vármegye, Brandtner Pál h. polgármester Kispeszt városa és Dr. Katona Mihály halasi parancsnok a vm. tűz. szöv. nevében üdvözölte a jubiláló testületet.

A déli órákban lefolyt diszbeéd után, a korai délutáni időben sűrű tömegekben gyülekező tűzoltó tábor lepte el a tágas Kossuth-teret.

Az ünnepély komoly jelentőségének fénypontja következett ezután, amikor is az összesereglett tűzoltóságok nem mulatozással töltötték el a nap hátralevő részét, hanem nagy ambícióval teljesített tűzoltó versenyeken való serény versenygyakorlat eszközölésével bizonyították be ügyszereket és a tűzoltói intézményhez méltó rátermettségüket. A csapatokkal felvonult 20 tűzoltóságból, az ünnepély-intézőség felhívására mihamar 17 tűzoltóság verseny csapatai léptek elő, melyek Dr. Balogh Dezső és Rosta Géza versenybírói elnökök vezetése alatt, az eleve hirdetett járási és vármegyei versenyekben, 3 külön csoportban vettek részt.

A járási verseny I. díját a rákosszentmihályi, a II. díjat a sashalmi, a III. díjat a csepeli önk. tűzoltóság nyerte el. A megyei verseny mozdonyfecskendő szerelési csapatából az I. díjat a pesterzsébeti, a II. díjat a sashalmi, a III. díjat a nagykörösi önk. tűzoltó testület vitte el. A megyei verseny kocsifecskendő szerelési csapatából az I. díjat a rákosszentmihályi, a II. díjat az abonyi, a III. díjat a kiskörösi önk. tűzoltó testület nyerte el. A legjobb vezénylő tisztnek szánt egy-egy díj a járási versenyekben a rákosszentmihályi csapat parancsnokának, a vármegyei versenyeké a nagykörösi verseny csapat vezénylő tisztjének ítéltetett oda.

A versenyek befejezte után a kispesti tűzoltóság életmentéssel egybekötött támadási gyakorlatot mutatott be, melyen a testület mentőosztaga is részt vett és az első segély nyújtásban való jártasságának tanubizonyosságát szolgáltatta. Ezzel csaknem egyidejűleg a gyakorlótér másik oldalán a Ganz-Danubius kocsigyár tűzoltósága saját gyárában készült, előkocsival bíró motoros fecskendőjét, a Teudloff-Dittrich szivattyúgyár pedig Miskolcz városa részére készített autoturbinás fecskendőjének vízzel való működését mutatta be.

Öreg este lett, mire a tűzoltó csapatok és az érdeklődő közönség hatalmas tömege a hasznosan eltöltött tűzoltótevékenység befejezte után szétszórt.

Dr. Balogh.

Tűzoltóünnep a fejérvármegyei Tabajd községben.

Lapunk hasábjain többször volt már szó arról, hogy a fejérvármegyei tűzoltószövetség menyire törekszik vármegyéje területén a szakszerű tűzvédelmet a elmúlt gyászos korszak után ismét talpraállítani s a tűzoltó intézményt újjászervezni.

Ennek a mozgalomnak most vasárnap, e hó 18-án Tabajd községben volt szép megnyilvánulása.

Ekkor tartotta meg a tabajdi tűzoltótestület ezévi zárógyakorlatát Grill Géza parancsnok vezérlete alatt, ki körültekintő fáradsággal igyekezett a község tűzvédelmét a régibb jó világ színvonalára emelni.

Ez alkalomra megjelentek Tabajdon a szomszédos Bicske, Felcsut, Doboz, Alcsuti tűzoltótestületek mintegy 150 egyenruházott tagjai.

Megjelent a gyakorlaton Vida Pál szövetségi titkár is, ki az újjáépítés munkáját a vármegye területén irányítja.

A rendgyakorlat, iskola- és gyorsszerelési ismeretek bemutatása után egy rögtönzötten kijelölt jelképes tűztámadási feladat helyes megoldása rekesztette be a tanulságos zárógyakorlatot, mely felett a jelenvolt vidéki bajtársak elismerésüket nyilvánították.

A község lakosságának tömeges részvételével lefolyt gyakorlat után Babay Jenő községi főjegyző felkérte Vida Pál szövetségi titkárt, hogy a tűzoltószövetség részére adományozott szolgálati érmeket ossza ki, mit Vida lelkes szavak kíséretében foganatosított, buzdítván a tűzoltókat hazafias és emberbaráti feladataik teljesítésére. Együttal ünnepélyes fogadalmat is tettek a tűzoltók Vida kezébe. Végezetül B. Szabó János ref. lelkész mondott hálás köszönetet a lakosság nevében Vida Pál titkárnak azon odaadó fáradozásért, melyben úgy Tabajd, mint a vármegye többi községei tűzvédelmi intézkedéseikben részesíti.

A vasvári tűzoltó-ünnepély részletes lefolyásáról helyszüke miatt csak a következő számunkban fogunk beszámolni.

Szerk.

Szerkesztő postája.

Kérelem.

Egyedüli szaklapunk a vidékről érkező hírekben szűkölködik, miért is felkérem a bajtársakat, hogy részletes tudósításaikkal, panaszaikkal és kérdéseikkel a lap szerkesztőségét minél sűrűbben felkeresni sziveskedjenek.

Szerkesztő.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírottak fejérmegye váli járás községei megbízásából az alábbi tűzoltószerek beszerzésére nyertünk megbízást:

- Cca. 600 folyó méter nyomótömlő
- 4 drb. osztóvilla
- 5 „ fakalapács
- 18 „ 6 méteres dugólétra
- 20 „ fejsze
- 15 „ fáklya
- 2 „ sugárcső
- 30 „ 20□ méteres kész ponyva
- 4 „ olajozó
- 10 „ csáklya
- 6 „ kalapács
- 70 „ veder
- 3 „ lajtos kocsi és pedig 600, 300 és 500 liter űrtartalommal
- 2 „ kocsilámpa
- 25 ember legénységi teljes felszerelése
- 16 drb. szóróvilla
- 3 „ tetőlétra
- 10 „ szikracsapó
- 20 „ villa
- 1 „ szívó-nyomó kocsifecskendő
- 2 „ átalakítás.

Külön tehető ajánlat a tömlők, vedrek és ponyvafélékre és külön a többi cikkekre is.

Az áruk 1926. február végéig leszállítandók az egyes községeknek és az ajánlatban a jótállási idő és a fizetési módok megemlítendőek.

Valamint azon kedvezmény, melyet az azonnali fizetés biztosít.

Az ajánlat bélyegmentes és a vértessacsi főjegyző nevére címezendő.

Valószínűleg 1928. dec. 31-ig nyújtandó törlesztéses hitel a szokásos bankkamatláb mellett.

Beadási határidő e hirdetmény megjelenésétől számított 8 nap.

Vértessacsa és Tárnok, 1925. okt. 1-én.

Megbízott jegyzők.

Felelős szerkesztő: **Dittrich József** okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: **Kállay Imre** szf. hiv. tűzoltó főtiszt.

Munkatársak: Kállay Imre szf. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főp., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli löszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész mérnök, Szokolay Endre hírlapíró, önk. tűz.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!
Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrássyút 39. szám.

A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljára

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
 Telefon: József 81—85 Sörgöncim: 22—26 MÁTRAI Telefon: 22—26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95—50 szám
 Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
 harang- és fémöntöde

Sürgöncim: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220—222. szám

Sürgöncim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90—02 és 90—03

Budapesti vezérképviselet: „ORBIS” műszaki Rt., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72—09.

Fiókok: Széged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vígsház mellett

„ERICSSON”

(Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

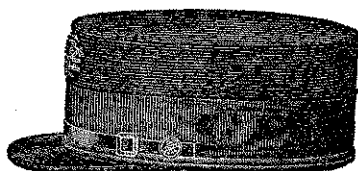
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

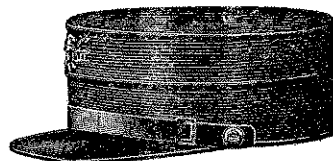
Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Steiner Zsigmond és Társa

Tűzoltósapka-gyár, Budapest, VI., Hajós-u. 15

Alapított 1900-ban — Telefon: 5—46. szám

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYÉRTERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61—23 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapított 1869. évben

Kann és Heller

Alapított 1869. évben

Sürg.-c.: Kaneller Budapest

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 62. SZÁM

TELEFON: 50—56. szám

Szállít: tűzoltófecskendőket, szivattyúkat, tűzoltófelszereléseket előírások kivételben

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműk • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31—83

Kelenföldi Ruhagyár R.-T.

Budapest, I., Lenke-ut 117. szám

Vállalja tűzoltósági egyenruhák, vármegyei hajduk és altisztek ruházatának elkészítését gyári áron

SPORT

érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek

legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz-, Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 22297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkfűtőlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzeti gy. képvis., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, a budapesti hiv. tűzoltóság főparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kathona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Állami autófecskendők.

A 230,000/1925. B. M. rendelet minden községnek köteleességévé teszi, hogy megfelelő tűzoltóságot szervezzen és azt kellő felszerelésekkel lássa el. Továbbá elrendeli, hogy a szomszédközségek tűzoltóságai nagyobb tűzvész esetén segítségül siessenek a tomboló tűzzel szemben tehetetlen bajtársaknak.

A rendelet ezen intézkedése nem csak helyes, de szükséges is, mert minden egyéni szimpátiától függetlenül teszi köteleességévé a szomszédoknak a nemzeti vagyoni közös védelmét szorgalmazó segélynyújtást és az erők szükségszerű egyesítését. Ámde itt oly kérdések merülnek fel a gondolkodó szakértők lelki szemei előtt, melyek megoldása előfeltétele az ily módon nyújtott segély sikerességének.

Elsősorban is a községek által beszerzendő lófogató szerek felkészülődése, nagyobb távolságoknak rossz úton való leküzdése és végül a fenyegetett község vízkészlete azok a kérdések, melyek kielégítő megoldása nélkül minden jószándék hajótörést szenved.

A legjobb esetet véve alapul, amikor az előfogatók azonnal a segélykérés után megszerezhetőek és a szétszóró önkéntes tűzoltók összerelhetők, tapasztalat szerint mégis eltelik egy félóra, mire az indulás bekövetkezik. Ha most a segélykérő község átlag 10 km. távol van, akkor jó lovakkal, jó úton is eltart egy óráig, míg a segítség megérkezik. Ha még hozzá vesszük azon általános körülményt, hogy a szomszédos községek értesítése vagyis a segélykérés leadása (többnyire lovasküldőnc útján) is félórát vesz igénybe, úgy mondhatjuk, hogy a tűz észrevételétől számított legalább 2 órába telik, míg a szomszéd községek értékes segélye megérkezik a vész színhelyére. Ez pedig oly hosszú idő, mely a tűz fékevesztett terjedését — a helybeli gyenge erők minden erőfeszítése ellenére — korlátlanul megengedi. Amikor tehát a környékbeli tűzoltóságok végre megérkeznek,

a félfalu már lángokban áll, ha természetes akadályok, (tűzfalak, fasor, liget — üres telkek stb.) azt nem korlátozzák. És miféle segílyt nyújthatnak a késedelmesen, de lelkes buzgalommal érkező szomszédtestületek, ha történetesen nincs víz a községben, melyet nagyobb akció céljaira felhasználni lehessen? Legfeljebb rombolhatnak, vagy néha sokkal védekezhetnek a tűz továbbterjedése ellen.

A közvagyoni hatékony védelme megérdemli, hogy elgondolkozzunk a felvetett problémán. — És ráeszmélünk arra, hogy első és legfontosabb követelménye a sikeres védekezésnek a kellő vízkészlet vagy más oltóanyag készletben tartása. Kerüljön bármily költségbe vagy fáradságba ezt a kérdést mindenütt meg kell és meg lehet oldani. Csak akarni kell. Sablont ugyan nem lehet felállítani, de a sokféle mód közül valamelyik keresztülvihető.

Ha most megvan az oltóanyag, úgy jöhet a segítség. Ámde, — ha a pusztítás mértékeit is csökkenteni óhajtjuk, — amint azt akarnunk kell — úgy a gyors segélyhívást és gyors haladást kell lehetővé tennünk. A segélyhívás egyetlen bevált módja a telefon, tehát a községeket egymással telefonnal kell összekötni. Amíg ez megtörténhet a lovas, vagy jobban a kerékpáros küldőnc is megteszi. Ezen tehát még türelemmel lehet segíteni, a jelzés gyorsaságát növelni.

Ámde, hogyan gyorsítsuk meg a szomszéd községek felkészülődését és hogyan rövidítsük meg a vonulás idejét? A felkészülődést egy a központi szertárnál alkalmazott szirenával ugyan sieltethetjük, de lófogatók beszerzését — különösen nyár derekán — és a kivonulás sebességét nincs módunkban a mai viszonyok közt gyorsítani. Pedig a késő segítség — nem segítség.

Mit kell tehát tennünk, hogy a rendeletben kifejezett segélynyújtás kötelezettségét célirányossá és hathatossá tegyük, s mivel gyorsíthatjuk a segély

érkezését? Könnyű a felelet erre, de nehéz a kivitelei! Kézenfekvő dolog, hogy a tűzoltóság gyors szállítását és hathatós beavatkozás lehetőségét egyedül az automobilfecskendő nyújthatja. Ámde ennek beszerzési költségét, igen kevés község győzi, s ha mégis nagy megerőltetés árán ilyet beszerez, úgy ezt saját védelmére és nem mások hasznára cselekszi. Mert mégis csak legelső a saját községünk tűzbiztonsága, s csak másodsorban nyújthatunk segínyt másoknak. Ez okból sok helyütt a nagynehezen összetoborozható kellő számú — legénység hiánya is akadályt gördít a jószándék elé. Az a kevészámú város vagy község, mely autófecskendővel bír, eszerint alig jön tekintetbe, ha az országos viszonyokat tekintjük, s ezek is alig nyújthatnak segítséget azért, mert saját biztonságuk érdekében annak készenléti állapotát egy percre sem nélkülözhetik. Mások érdekében legkevésbé.

Mint hogy a kérdés megoldása országos érdek, a végrehajtás is kell hogy országos legyen. Ha a legfőbb tűzrendészeti hatóság némi áldozatra kész, a szomszédos segélynyújtás problémája megoldható. Nem is kell egyszerre, lehet az fokozatos is. — Mondjuk, hogy első évben a kormány beszeres 5 autófecskendőt, s ezeket oly városok tűzoltóságának ajándékozza, melyek kellő számú jól kiképzett legénységét bármikor kirendelhetnék, úgy máris lényeges lépéssel közelíti meg a nemes célt. Ha pl. a fecskendőket — Budapest, Győr, Székesfehérvár, Szeged és Kaposvár hivatásos csapatai kapnák, e városok körül fekvő kis községek tűzbiztonsága tetemes erősítést nyerhetne. A következő évben újabb 5 város kapna ily autófecskendőket azzal a kötelezettséggel, hogy azt állandóan ó állapotban tartani és azt első segélyhívásra vidékre küldeni köteles. És így tovább. Ily módon az ország minden oly városában, hol erre az előfeltételek megvannak, néhány év alatt készen áll-

hatna a gyors és hathatós segélynyújtás, s nem fordulhatna elő, hogy egész falvak, városrészek vagy nagyobb ipartelepek a tűz tehetetlen pusztulásának áldozatává legyenek. A kormánynak eszerint csak egyszeri beruházási költségei lennének, a fenntartást a dotált városok szívesen vállalnák.

A segélyautó műszaki kivitele, valamint a kivonulási körzetek megállapítása egy belügyminisztériumi ankét keretében megbeszélhetők lennének. Most csak annyit, hogy a rendes nyomtávolságu, lehetőleg könnyű és legalább 12 ülőhellyel bíró autófecskendők a legjobb felszerelésekkel — minden eshetőségre — ellátva kell hogy legyenek. A körzetek pedig a 30—40 km. rádiuszt meg ne haladják, mert különben úgy járunk velük, mint a fentvázolt kocsiyecskendők segélyével, mert rájuk illik a mondás: „Esz után köpönyeg!”

Szerkesztő.

A tűz elleni harcban vértanuhalált szenvedett tűzoltók emlékének megőrzítése.

Lélekemelő, magasztos ünnep folyt le 1925. október 25-én a székesfőváros hivatásos tűzoltóságának központi laktanyájában, amikor is Budapest székesfőváros tanácsa a hősi halált halt tűzoltók nevének megőrzítésére készített díszes emléktáblát leleplezte, hogy örökidőkre hirdesse a tűzoltók haláltmegvető kötelességteljesítésének és önzetlen emberszeretetének kimagasló erényeit.

Még az ünnepély előtti napon érkezett Budapest főpolgármesterének lélekemelő levele, melyet nagyszívű elismerés és meleg rokonérzés hat át, s melyet szószerint leközölni, megőrizni el nem mulaszthatjuk:

Hét név . . .

Hét név a némán beszédes márványtáblán. Hét egyszerű férfi neve.

Akiket az őrségváltáson ezen néven szólítottak, már nincsenek. Összezúzott testükre régen ráborult a hant. A természet kérlelhetetlen törvénye beteljesült rajtuk: porrá lett, a porból való. Hét szegény szenvedő ember életvergődése, földi kinja borzalmak borzalmával fejeztetett be. Tűzhalált haltak, ami mártírok sorsa volt és régen a legnagyobb bűnösök büntetése.

Egyik felkapaszkodott a szédítő magasba és beleszédült a mindent elemésztő lángba. Másik mögé odaalattomoskodott — amivel szemtől-szembe harcolt — a tűz, magába olvasztotta és elvágta az élettől. A harmadikra üszkös gerendák, vagy nehéz kövek zudultak alá és szegény izmos férfi testét halálra nyomorították. Tűzoltósors — tűzoltó halál.

A kőmives lezuhan a tetőpereméről, a munkás életét elkapja a gépszij, a nyugodtan alvót elenyésztí az orvul és hirtelen támadó tűzvész. Mindenki válhat olyan szomoruan összetört, emberi

mivoltában megcsufoltan élettelen halottá az Urban, mint a mi hét bajtársunk. Amazok ezekkel egyforma halottak, a halál sápadt, véres uniformisa az övék is. A halál egyenlővé tette testüket, mozdatlanságukat, némaságukat, de nem tette egyenlővé életüket. Amazok nem tudták mikor sujt le rájuk a halál, mind a heten napról-napra mindvégig szembenéztek vele, hogy kiragadják karmaiból mások életét.

Hét hőst hirdet az emléktábla, akik gladiatori bátorsággal szembeszálltak a fékevesztett, dühödttűzoroszlánnal és alul maradtak a küzdelemben. Ki hívta, ki küldte őket arra az életuttra, amit jártak? Törvény beteljesítése és megtetőzése.

Máté evangéliumának XXII-ik részében írva van, hogy „megkérde őtet egy törvénytudó, kísértvén: Mester! Melyik a nagy parancsolat a Törvényben? Jézus pedig mondá neki: Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első nagy parancsolat, a másik pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.”

Ime a hét hősi élete a törvény megtartása volt és több, mint amit a nagy parancsolat kíván:

Nagyságos Breuer Szilárd úrnak,
székesfővárosi tűzoltó-főparancsnok
Budapest.

Nagyságos Főparancsnok Ur!

Székesfővárosunk kegyeletes emlékülennepére szives meghívójukat köszönettel megkaptam. A szolgálatuk teljesítése közben hősi halált halt derék tűzoltók iránt hálánkat leróni valóban erkölcsi kötelességünk. Székesfővárosunk védelmében estek el ők. Az elemek az emberi kultúra alkotásának ellenségei, e pusztító elemek között a leggyakrabban a tűzvész ront ránk és minél több érték van összehalmozva valahol, annál veszedelmesebb a pusztítása. Ezért szólunk hálával és elismeréssel a budapesti tűzoltóságról, amely itt a magyar értékek legnagyobb tárházát védelmezi. Katonák ők, akik nem ölnek, hanem menteni és ha ebben a küzdelemben veszítik el életüket, a legszebb emberi emlékezet illeti meg őket. Az önfeláldozó kötelességteljesítés példaképei ők, akik felettünk járnak és az önző érdekek világából magasabbra emelik tekintetünket.

Igen sajnálom, hogy a magasztos ünnepen személyesen meg nem jelenhetek, de kegyeletükben egész szívvel részt veszek és a székesfővárosi tűzoltóság nemes munkájára továbbra is az Ég áldását kérve, maradok kiváló tisztelitem nyilvánításával kész hive:

Budapest, 1925. okt. 24-én.

Dr. Ripka s. k.

Ezek után az ünnepély lefolyását a következőkben ismertetjük:

A központi tűzország lobogódiszbe öltözött, feldiszipított udvarát már jóval 10 óra előtt megtöltötte a diszes közönség. Az utcán a rendet lovas és gyalogosrendőrök tartották fenn.

Az ünnepélyen a székesfőváros tanácsa részéről Dr. Sipőcz Jenő polgármester, Folkusházy Lajos alpolgármester, Vajna Ede és Barczen Gyula tanácsnokok, Dr. Némethy Károly tanácsjegyző és Csármann Ferenc műszaki tanácsos, a kerületi előjárói kar részéről pedig Szenté Miklós és Wigh János ker. előjárók voltak jelen. A kormányt és a belügyminiszteriumot Dr. Koszta István államtitkár, Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos, Dr. Kontz Endre osztálytanácsos és Dr. Szöllösy Alfréd m. titkár, a honvédelmi miniszteriumot, a nemzeti hadsereget, a csendőrséget, illetve a körletparancsnokságot pedig Száhlendy Béla és bonyhádi Perczel Armand tábornokok, Papp Váry Endre

jobban szerették felebarátaikat egymaguknál, életüket áldozták mások életéért, mások vagyonáért. Ezért volt életük igaz és hősi élet. És ezért lettek a halál mindenkit egyenlítő birodalmában különbek egyebeknél.

*

A vöröstéglás kaszárnyafalról ráríkkolt az arra járóra a márványtábla, az eleven élet házában a halál jegye. Fejünkön a szeretet melegének és a romboló tűznek színét jelképező pirossipkával, mennnyiszter mehetünk még el alatta?

Memento mori?! Az elpusztulásra való emlékeztetés volna a hét hős bajtárs emléke?!

Nem! Nem! Ha elmentek az emléktábla alatt, ne a halál ridegségére gondoljatok! Ne az elmulás dermessze meg szíveteket. Az életre emlékeztetek!

Gondoljatok a sárga asztagokra, amiket végigcsókdos a napsugár. Barátságos viskókra, gyönyörű palotákra, az édes otthonra gondoljatok, ahol drága kis gyermekek játszadoznak. Jusson eszetekbe a kenyeretadó vidám műhely, ahol nótáskedvű férfiak és lányok mosolyogva verejtékeznek. A csillagos este, a játszi felhők, az erdők zöldje,

ezredes, Péchy Kálmán alezredes és Csibi Árpád őrnagy képviselték; az államrendőrség nagyszámu küldöttsége Dr. Dornig Ferenc főkapitány-h., Dr. Török János és Laky Imre főparancsnokok vezetésével vonult ki; megjelent továbbá Dr. Kutasi Elemér, a Biztosító Szövetségnek igazgatója és a törvényhatósági bizottságnak számos tagja, valamint a székesfővárosnak nagyszámu tisztviselője, a fővárosi vámőrség tisztikara és csapata Bencze István főparancsnok vezetésével és a mentőegyesület Dr. Kormöczy Emil főorvos-igazgató vezetésével.

A gyönyörűen díszített udvaron sorakozott a szföv. tűzoltóság 268 szabadnapos tűzoltója teljes díszben, a budapesti önkéntes tűzoltótestület 42 főnyi csapata, a budapesti gyárakból 233 tűzoltó, a környékről 138 fő, a budapesti vámőrség 108 fővel és néhány vidéki tűzoltóság képviselője. A tűzoltóparancsnokok száma kb. 60 fő volt. Az udvar egyrészét a meghívott közönség foglalta el.

Olt voltak végül a hősi halott tűzoltók hátrahagyott családtagjai: Szmilko József, Szidanits Ferenc már felnőtt gyermekei, Vincze Gyula özvegye a kis árvákkal.

A lepellet borított emléktáblába, melyet Krisztián Sándor szobrászművész készített, drapériákkal és örökzöld girlandokkal díszítve, a főszertárpület homlokfalába van illesztve, előtte szőnyeggel borított diszes emelvény a szónokok és notabilitások részére.

Néhány perccel 10 óra után érkezett meg adjutánsa kíséretében vitéz Dr. József Ferenc királyi herceg, akit mint az Országos Tűzoltó-Szövetség védnökének helyettesítőjét, megjelenésekor hármass kürtjelzés fogadott.

Ezután megkezdődött az ünnepség, amelyet a Budai Dalárda 40 tagu énekkara nyitott meg a magyar nemzeti „Hiszekegy”-el.

Majd Barczen Gyula tanácsnok lépett az emelvényre és a következő szavakkal ismertette az aktus jelentőségét és adta át az emléktáblát:

Fenséges Uram!

Méltóságos Polgármester Ur!

Budapest székesfőváros tekintetes tanácsa nemes érzésből fakadóan elhatározta, hogy a kötelességük teljesítése közben mártírhalált halt tűzoltók emlékét megörökíti.

madárdal, minden ami szép és jó csak van az életben, jusson eszetekbe! Gondoljatok pirossipkás férfiakra és nőkre, az erőre és egészségre! Mindenre, ami van és szép s ami, hogy meglegyen és megmaradjon, az a ti hivatástok!

Szerelmemmel szeressétek az életet! Az Életet, ami nem én vagyok, nem te vagy, hanem maga a Mindenség.

Amikor felcsendül a riasztó csengő és a tűzoltó elindul a vész helyére, a mindenség egy pusztulni készülő darabjának a megmentésére megy. A tűzoltó az életért harcol, nem szabad a halálra gondolnia.

Nincs haláltmegvető bátorság. Nem is kell a halált megvetni, hanem az életet muszáj nagyon-nagyon szeretni. Olyan nagyon kell szeretni az életet, hogy ember meg is tudjon halni érte...

*

Hét férfinév bátorítón nevet le a márványfalról. Hét budapesti tűzoltó neve. Az élet hét szegény szerelmese, akik odavetették fiatal testüket martalékkul az élet örök ellenségének, a halálnak.

Meghaltak, hogy hősi életük árán csorbítatlan diadallal viruljon az Élet!

Szokoly Endre.

Ez az emlék elkészült egyrészt azért, hogy a jelenkor lerója háláját, elismerését és tiszteletét azoknak, akik emberbarátaik érdekeit szolgálva, kötelességüket minden akadályon keresztül teljesítették, s e közben életüket áldozták, másrészt, hogy a jelen és az utókor mindenkor lelkesedést, buzditást nyerjen arra, hogyan kell felebarátainkat szolgálni, hogyan kell a kötelességnek eleget tenni.

A mai ünnepélyünkkel e kétfős cél szolgálatára átadni óhajtjuk az emléktáblát. Mindazoknak pedig őszinte köszönetet mondok, akik az emlékmű létrehozatalában közreműködtek, elsősorban a tekintetes tanácsnak, Krisztián Sándor szobrászművész urnak, de épp oly meleg köszönetet mondok az ünnepélyünk díszét emelő kedves vendégeinknek, a főherceg Ur Ófenségének, a belügy- és honvédelmi miniszterium, a hadsereg, a rendőrség és a társtestületek képviselőinek, végül szép énekéért a Budai Dalárdának.

Ezekután tisztelettel kérem a Méltóságos polgármester Urat, kegyeskedjék az emlék leleplezését elrendelni és azt megőrzés végett a tűzoltóféparancsnokságnak átadni.

Sipőcz Jenő polgármester ehhez megadván az engedélyt, jeladására az emléktábláról lehullott a lepel, s a tűzoltócsapatok „vigyázz”-ba meredve, a katonák tisztelegve és az egész közönség mélyen meghatva nézett a fehér márvány emléktáblára. A dus ornamentikával díszített emléktábla két mezőnyre van osztva és hét hősi halált halt tűzoltó nevét és vértanúságának idejét tünteti fel. akik 1870-től a mai napig lettek a fővárosi tűzoltóság vértanui. Sorban egymásután hirdetik a márványbetűk:

Wagner Ferenc önkéntes mászó, meghalt 1885. május 28-án egy Stáhly-utcai tetőtűznél;

iff. Szidanits Ferenc önkéntes szakaszparancsnok, meghalt 1896-ban a Bécsi-uti gyári tűznél;

Szmilkó József fővárosi tűzoltó, meghalt 1902. január 24-án a Soroksári-uti Concordia-malomtűznél;

Herczegh János fővárosi tűzoltó, meghalt 1902. január 24-én a Concordia-malomtűznél;

Horváth II. József fővárosi tűzoltó, meghalt 1914-ben a Verbőczy-utcai tűznél;

Rohonczy József fővárosi tűzoltó csővezető, meghalt 1921. november 5-én a Pálffy-téri lakantantűznél;

Vincze Gyula fővárosi tűzoltó, meghalt 1925. március 11-én a Teréz-köruti tűznél.

A leleplezés után **Dr. Sipőcz Jenő** polgármester lépett a szószoki emelvényre és a következő ünnepi beszédet tartotta:

Királyi Fenség!

Méltóságos Államtitkár Ur!

Tisztelt ünnepi Közönség!

Megilletődve állok a tűzvész alkalmával hősi halált halt tűzoltók emléktáblájánál. Amint nézem a neveket, amelyek közül az utóbbiak már ismerősek nekem, nézem az évszámokat és a tüzesetek helyeit, a képek egész sorozata száguld át a lelkemen.

Az első kép: Sötét éjszaka van. Egy nagy fővárosi bérház ég. A lángok hatalmasan csapnak fel a levegőbe s elárasztották a tetőzet nagyrészét. Fekete sisakos kis tűzoltócsapat létrákon merészen kuszik fel a magasba az alatt összegyűlt közönség lélegzetviesszafojtott várakozása mellett. A felső emeletsorokon, ahová a lángok már szintén beförttek, az egyik szobából jajgatás, sikoltozás hallatszik, a tűzoltócsapat behatol a szobába és néhány perc múlva elalélt asszonyokat és gyermekeket hoznak magukkal. Am egyik bajtársukat is karjukon hozzák le, akit elkaptak a lángok és halálos égési sebeket szenvedett.

Más kép: Egy nagy gyárban ütött ki a tűzvész, amely a gyárnak tekintélyes részét már elpusztította és most fenyegető gyorsasággal ahhoz a raktárhoz közeledik, ahol a könnyen robbanó anyagok vannak felhalmozva. Ha idáig ér, az egész telep elpusztul és a szom-

szédos környék is veszélyeztetve van. Bátor tűzoltó csapat nyomul előre a veszélyeztetett helyig, sikerül is a raktárt megmenteni, de az egyik legmesszebbre előrement tűzoltót egy aláégett és leomló fal maga alá teríti. Így és ehhez hasonló módon vesztette életét az a hét tűzoltó, akiknek a nevét ez emléktáblán írva olvassuk.

És most ismét más kép foglalja el a lelkemet.

Egy kis, egyszerűen berendezett szoba, ahol egy ifju asszony kis gyermekekkel várja haza férjét, aki szintén kivonult az éjjeli tűzörséggel. Várja, de hiába várja, mert férje, a szerető apa, soha többé nem fog hazakerkezni és a kis lakásban, ahol eddig a derű és boldogság honolt, most a sötét gond és a nélkülözés üti fel tanyáját.

De ismét más kép tárul elélem. Magam előtt látom a tűzvész helyét, a hősi önfeláldozás árán megmentett épületeket, a bérházakat, amelynek felzaklatott lakói megnyugodnak, a megmentetteket, akik hálát rebegnek az Égnek megmentésükért, a gyár munkásait, akik boldogok, hogy másnap ismét elmehetnek a gyárba folytatni kenyéradó munkájukat.

Megnyugszik a felriadt környék is, s a fővárosnak felizgatott idegei megcsitulnak; sok derék polgárnak élete, vagyona meg van mentve.

Ezek a képek vonulnak el előttem, de lassan-lassan elhalványodnak és nem marad meg más belőlük, mint azoknak a tűzoltóknak az alakja, akit égési sebbel borítottan hoztak le társai és a másiké, akit az aláhullott fal zúzott össze és mind a hété, akik hasonló módon lelték halálukat és akiknek alakját a tűzvész kísérteties lángja helyett most már a Glória dicsősége veszi körül.

És ők ezt a dicsőséget méltán meg is érdemlik, méltók arra, hogy a nevüket megjegyezzük, emlékünke vessük és soha el ne felejtsük. Mert hősek ők és semmivel sem kisebbek azoknál, akik a halálos szurást, vagy golyót a nyílt csatamezőn kapták meg, mert azoknak az ember volt az ellenségük, ezeké a pusztító elem, de a bátorságuk, vitézségük és önfeláldozásuk egy és ugyanaz.

Ezek az elesett tűzoltók hivatásuk áldozata, a kötelességteljesítés mártirjai. Az ilyen hőstett véghezvitelére csak az képes, aki mindenkifelett szereti a hivatását és kötelességét mindhalálig kész teljesíteni. De még a hivatás szeretete és a kötelességteljesítés fegyelme sem elégséges az önfeláldozás megmagyarázására. Az ilyen hősi tette csak az képes, akiben benne él a vallásos hit, amely nem értékeli túl a földi élet mulandó gyönyöreit, akiben van mélyeséges emberszeretet, amely több mint a felebaráti szeretet, mert hiszen felebarátja életét többre tartja a magáénál, akiben benne él az egyikben talán az öntudat világosságával, a másikban az öntudatlanság ösztönös erejével a székesfővárosnak és a hazának soha el nem apadható szeretete, amely a közt az egyéni élet értékei fölé emeli.

De még ez sem elég. Az ilyen hőstettet, az önfeláldozásnak ragyogó példáját csak az viheti véghez, akinek lelki nagyságát a környezete meg tudja érteni, méltányolni és fejleszteni; csak abban a testületben, abban az intézményben teremhetnek ilyen hősek, ahol hasonló magasztos közszellem él, amely az egyénben benn rejlő nagy lelkületajdonságokat ápolni, fejleszteni és tettekre átváltani tudja. Ilyen intézmény a székesfővárosi tűzoltóság intézménye, amely mindig kivált közszellemének emelkedettsége folytán. És amidőn én most mély hálával és köszönettel emlékezem meg az elesett hősről és vértanuról, egyuttal elismerésemet fejezem ki a tűzoltói intézmény iránt, amely e hőseket adta a székesfővárosnak és a hazának.

Sulyos időket élünk. A világháború és a forradalmak megzavarták az elméket és elhomályosítottak sokak előtt olyan szent fogalmakat, amelyek azelőtt ragyogóan éltek a honfiak szívében. És vannak ma is, akik a legszentebb fogalmak értékét alá akarják ásni az emberek lelkében. Én arra kérek mindenkit, — tartozzék az a tisztikarhoz, vagy a legénység állományhoz, — hogyha azt érzi, hogy a vallásos hit megingott a lelkében, vagy

megkeményedett a szive embertársai iránt, vagy gyengülni érzi a hazaszeretet tüzeinek a lobogását, ha közömbössé lett a nemes hivatás iránt, vagy tehernek érzi magára nézve a kötelesség pontos, önzetlen teljesítését, úgy jöjjön ide, zárandokoljon ide ezekhez az emléktáblákhoz és itt új hitet fog magába szívni és új erőt fog meríteni a hazaszeretetre, emberszeretetre, a hivatásnak és kötelességnek pontos és önzellen teljesítésére.

És amíg ide eljönnek és amíg megőrzik lelkükben a vértanuk szent emlékét, addig nyugodt vagyok én és nyugodt a főváros vezelősege, de meg lehet nyugodva annak egész polgársága, hogyha a riadó fog szólni, a fővárosi tűzoltóság ugyanolyan lelkesedéssel, ugyanolyan ügyeszeretettel és kötelességteljesítéssel fog a pusztító elemmel szembeszállni, amint azt az elesett vértanuk tették.

Átveszem az emléktáblákat és midőn azt kegyeletesen megőrzés végett átadom a tűzoltóparancsnok urnak, mély áhitattal tisztelgek a vértanuk emléke előtt.

A polgármesternek mély megilletődéssel fogadott beszéde után a csapatokat imához vezényelték és a polgármester elhelyezte az emlékművön a székesfőváros díszes koszoruját, majd Papp Ferenc főparancsnok Szeged városának, Dr. Körmőczy Zoltán igazgató-főorvos, az Önkéntes Mentőegyesületnek, Nessay Gyula elnök a Kéményseprők Ipartestületének koszoruit helyezték el.

Ezután a Budai Dalárda énekkara elénekelt a Himnusz, melynek elhangzása után Breuer Szilárd tűzoltóparancsnok a következő szavakkal mondott köszönetet a megjelenteknek:

Méltóságos Polgármester Ur!

Midőn ezen emlékművet átveszem a hivatal gondozásába, engedje meg egyben Méltóságod, hogy az emléktábla létesítéséért Méltóságodnak és a székesfőváros Tanácsának a székesfővárosi tűzoltóság, az Önkéntes Tűzoltótestület, s általában az egész intézmény hálás köszönetét tolmácsoljam.

Ugyancsak hálás köszönettel adózunk ö császári és királyi Fenségének, a magas kormányznak, a társaságoknak és testületeknek, a Budai Dalárdának, hogy ezen emlék leleplezésénél megjelenésükkel kegyesek voltak bennünket kitüntetni.

Mi pedig, tűzoltók, ezen emléket kegyelettel fogjuk őrizni és valahányszor rátekingünk, új erőt merítünk belőle ahhoz, hogy emberbaráti feladatunkat, hivatásunkat a köz érdekében minél sikeresebben folytathassuk Adja Isten, hogy úgy legyen!

A főparancsnok szavainak elhangzása után a királyi herceg megszólításával tüntette ki a hősi halált halt tűzoltók családtagjait és ezalatt a 760 főből álló tűzoltócsapatok tisztjeik vezetésével kivonultak az utcára és ott sorakoztak a díszmenethez, majd díszmenetben vonultak el az emléktábla és a királyi herceg előtt, aki végül megtekintette a szertárt és az emlékkönyvbe beírta nevét.

A tűzoltóság és a fegyelem.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

Az egyenruházott csapatok megbízható és pontos együttműködésének kulcsa a fegyelem. Amióta az emberiség népei egymással szemben folytatott öldöklő harcait megvívta, mindig azok a harcoló seregek kerekedtek felül, amelyek a csatára való rátermettségük mellett, hozzáértő vezér által kezelt, megfelelő fegyelem alatt harcoltak.

Az ugynevezett gyülelész hadak, amelyek szervezve és fegyelmezve nem voltak, amint ilyen fegyelmezett — néha jóval kisebb számú — katonasággal kerültek össze, rendszerint csufos és rendetlen megfutamodás mellett szórattak szét.

Igy volt ez a multakban, így áll ez ma is.

Az első tűzoltóságok szervezésének is alapelve a katonaságnál bevált, fegyelmezett együttműködés volt.

A tűzoltóságok alakulása előtti időkben ugyanis az összeverődött lakosság oltotta el a városokban és falvakban, vagy azonkívül előfordult tüzeket.

Hogy milyen lefolyása volt e rendszertelenül végzett és hozzá nem értők által intézett tűzoltásoknak — azt jelenleg is lehet tapasztalni olyan vidékeken, ahol messze körzetben szervezett tűzoltóság nincsen.

A fegyelem által fenntartott összműködés teszi lehetségessé azokat a csodával határos eseteket, amikor kisszámú, jól felszerelt, begyakorolt és fegyelmezett tűzoltócsapat hatalmas méretű tűzveszedelmeket képes megfékezni. Míg ugyanazzal a tüzesettel szemben valamely fegyelmezetlen embertömeg tehetetlenül áll; ha pedig mégis az eloltást megkísérli, többnyire célszerűtlen rombolással pusztítja el azt is, amit a tűz önmagától talán megkímélt volna.

Amint már említve volt, a fegyelemre való szoktatásnak legjobb iskolája a hadsereg volt, mely törvényadta jogánál fogva a besorozott katonákat a súlyos büntetések minden nemével kényszerítette a katonai szolgálatban nélkülözhetetlen fegyelem elsajátítására.

A szervezett tűzoltóságoknál is a fegyelem nélkülözhetetlen kelléke a csapat teljesítőképességének. A tűzoltói gyakorlati kiképezés csakis fegyelem fenntartása mellett lehetséges. A vezénylő parancsol, a tűzoltók pedig a parancsokat ellenvetés nélkül kell, hogy teljesítsék.

A gyakorlati szabályzatban foglalt szerelési módszerek a követelményeknek megfelelően csak fegyelmezett csapatokkal hajthatók végre.

A tűzoltó szolgálatának a fegyelem jegyében való teljesítése bizonyos fokig katonai mintára történik.

A kérdés már most az, hogy vajon lehetséges-e a tűzoltóságnál is a fegyelmet oly szigorú alkalmazása mellett gyakorolni, mint ahogy azt a katonaság végzi?

Ahol katonai tűzoltóságok működnek, mint Párisban, Konstantinápolyban és a világháború előtt az orosz nagyvárosokban, ott a legszigorubb katonai fegyelem alkalmazása természetesen fennáll, mert e tűzoltók tulajdonképpen katonák is.

A világháború kitörése után néhány nap múlva a budapesti hivatásos tűzoltóság főparancsnoksága is meglepetésszerűen abba a nehéz helyzetbe jutott, hogy az általános mozgósítás kihirdetése után a 450 főnyi tűzoltó-létszámából 300 ember egy délelőtti folyamán szolgálatát odahagyni kénytelenítették hadba vonult. Ennek a csapat kétharmadát kivevő veszteségnek pótlására a honvédelmi minisztérium néhány nap múlva 220 főből álló válogatott népfelkelő osztagot vezényelt ki és bocsátott a tűzoltó-főparancsnokság rendelkezésére, amely csapat eleinte három katonatiszt, később ezek elvezénylése után az egyik kebelbeli hivatásos tűzoltófőtiszt — illetve főhadnagy — parancsnoksága alatt, a legszigorubb katonai fegyelem fenntartása mellett lettek tűzoltókká kiképezve.

Ez a forradalom kitöréséig és még azután egy ideig szolgálatot teljesítő katonai tűzoltócsapat hasznavehetőség tekintetében jól bevált, amennyiben a háború folyamán a fővárosban sűrűn előfordult nagy tüzesetek (gyárégések, gőzmalomtüzek stb.) megfékezését kifogástalanul végezte.

A hivatásos tűzoltóságoknál egyébként a szigorú fegyelem aránylag könnyen fenntartható, mert amelyik tűzoltó a fegyelem ellen vét, kenyerét veszítheti, a hivatásos tűzoltóságok parancsnoksága ugyanis a legénységet, mint ilyen feltételek mellett besorozott közalkalmazottakat, fegyelmezetlen viselkedésük esetén dorgálással, szabadnap elvesztéssel,

próbaszolgálatban állóknál azonnali elbocsátással büntetheti, míg a véglegesítetteket a polgármester fegyelmi eljárás lefolytatása után pénzbírsággal vagy állásuk elvesztésével sújthatja. Ily megtorlási eljárások alkalmazásának hatása által a hivatásos tűzoltóságoknál a követelményeknek megfelelő fegyelem elérhető és fenntartható.

Sokkal nehezebb a fegyelem alkalmazása az önkéntes és kötelezett tűzoltóságoknál. Az önkéntes tűzoltóságok ugyanis egyesületi alapon lévén szervezve, tisztjeiket maguk választják. Vagyis az önkéntes testületek tagjai maguk adják a parancsnokság kezébe a csapat felett való rendelkezés jogát, amely csak megfelelő fegyelem alkalmazásával érvényesíthető.

Ily viszonyok mellett a vezénylő tisztek helyzete nem könnyű, mivel a fegyelem szigorubb kezelése bármily üdvös kelléke egy önkéntes tűzoltóság érdemleges működésének, de ez a körülmény az érzékenyebb működő tagok körében könnyen visszatetszésre talál, amikor is a testület beléletében való elégedetlenség, pártoskodás, sőt széthuzás könnyen előáll. A bajtársi összetartás megiazul; a működő tagok befolyásolható része pedig előre szervezkedik azon célból, hogy a fegyelmet szigoruan kezelő tisztet a legközelebbi tisztújító közgyűlésen az eddig viselt tiszt állásából kiemelje. Ha pedig a tisztikar túl enyhén kezeli a fegyelmet, az ily viselkedést a csapat működésképesége sinyli meg.

Ismertünk olyan önkéntes tűzoltótisztet, aki a tagokkal való udvarias érintkezés tekintetében még szoros tűzoltói szolgálat közben is úgy viselkedett, mint egy táncmester vagy illemtanár. És amíg a tűzoltói közt a népszerűség pálmáját elnyerte, a bohózatba való viselkedésével a fegyelmetlenség magvait hintette el.

A két szélsőség közt mindenestre leghelyesebb az arany középut követése; vagyis hogy szükséges fegyelmet és szigorú megfelelő tapintattal alkalmazzuk. Emellett az önkéntes tűzoltókat nevelés és meggyőzés által az önfegyelmezésre szoktassuk. Meg kell érteni velük, hogy fegyelem nélkül komoly és számbavehető tűzoltócsapatot képzelni nem lehet, mert enélkül érdemleges tűzoltói működést kifejteni képtelenség.

A magukat a fegyelemnek alávetni nem akarókat pedig a testületből való kilépésre kell rávenni, rendbontás esetén pedig fegyelmi eljárás alapján eltávolítani.

Mert inkább álljon az az önkéntes tűzoltócsapat kisebb számú, de fegyelmezett és tetterre kész működő tagokból, mint nagyobb számú renitens elemekből.

A kötelezett tűzoltóságoknál megfelelő fegyelmet fenntartani még nagyobb nehézségekkel jár, mint az önkéntes tűzoltóknál. Mert az önkéntes tűzoltókat ügyszeretet és önzetlenség vonzza a csapat kötelekébe, míg a kötelezetteket a büntetés-sel elérhető kényszer.

A kötelezettek saját polgári ruhájukat, csizmájukat kénytelenek — minden kártérítésre való kilátás nélkül — rongálni. Amelyik vagyontalan kötelezett tűzoltónak pedig tűzvész idején nincs mit veszíteni, természetesen huzódogni fog minden oly alkalom keresésétől, ahol testi épségét, esetleg életét veszély fenyegeti.

A kötelezett tűzoltóságok tapasztalat szerint csak ott prosperálnak tűrhetően, ahol ügyszerető, erélyes szolgabírák szorgalmazzák a tűzoltói szolgálatot.

Ahol ez nincs, ott csak papíron működnek e szervezetek.

A gyárak, ipartelepek magántűzoltóságainak és azok tagjainak sorsa kenyéradó gazdáiktól függvén, a tűzoltók fegyelmezettsége kifogástalan

szokott lenni. Ezen ténykedéshez kívánatos ambícióját a tűzoltóknak a gyárhoz való szoros köteleké adja meg.

A legtöbb gyári tűzoltót emellett az ember-szeretet lángja is hevíti, mert azáltal, hogy kenyéradó gyárát védi, nemcsak a gazdájának és sajátmagának érdekeit szolgálja, de a nem tűzoltó munkástársainak és azok családjának is használ vele és azok zavartalan keresetét is óvja és biztosítja.

Az elmondottakon kívül a tűzoltóságok szervezetében megkívánt fegyelem még egy fontos célt szolgál, amelyre minden tűzoltó-testületnek szüksége van. Ez a hatóságok és a polgárság előtt kivívott tekintély fenntartása, amelyet minden igyekezettel ápolni kell.

Mert fegyelem nélkül minden tűzoltóság a nevetség tárgyává válik. Már pedig „a nevetség öl!”

A tűzoltók kiképzésének irányelvei.

Irta: Bencze István, a budapesti önk. tűzoltóság alparancsnoka.

II. folytatás.

Ügyelnünk kell arra is, hogy csak a községünkben használható tűzoltó-eszközök szerzes-senek be, mert amilyen hátrány a község szempontjából, ha a legszükségesebb szerei nincsenek meg, oly teher az, ha felesleges eszközök birtokában van. Sok község tűzoltósága munkájának többszörös eredményét élvezné, ha a kívánandó szerei megvolnának. Ha pedig ezek híján van, ezért a község előljárósága felelős. Viszont a tűzoltóság vezetője felelős azért, ha olyan szerei vannak, amelyek tüzeseteknél nem használhatók. Ehhez képest a gyakorlati kiképzésnél a gyakorlati szabályzatnak azon ágazatait kell csak betanítani, amelyekre a helyi körülmények szerint szükség van. A gyakorlatoknál kerüljük a sablonosságot, de ügyeljünk arra is, hogy ne a mutatványosság legyen a fő cél. A tűzoltóktól mindig a legpontosabb munkát követeljük. Ezen eljárásunknak azonban csak akkor lesz érdemleges eredménye, ha az oktató tisztek a gyakorlati szabályzatot alaposan ismerik. Ha ezt magukévé tették, kevés baleset fog előfordulni.

Tűzoltóink munkakészségét fokozzuk még azzal, hogy télen is egy félóráig gyakorlatot végeztetünk velük, mert ezzel őket a téli tüzek viszontagságaihoz szoktatjuk.

És most rátérünk arra a kérdésre, hogy milyen célt szolgál az Országos Tűzoltó-Szövetség által kidolgozott egységes gyakorlati szabályzat. Első célja nyilván az, hogy pontos utmutatást adjon a parancsnok kezébe, mely szerint a szerek kezelésének legcélszerűbb és leggyorsabb módját gyakoroltassa. Az egységes szabályzat a szerelőszámok megállapításánál figyelembe vette úgy a kisközségek kisebb létszámú tűzoltóságainak, mint a nagyobb községek nagyszámú tűzoltóságának igényeit. Ezért a szerek kezelését kevesebb és több szerelőszámmal végeztetve tárgyalja. Ez a szám nem merev dogma tehát, hanem bővíthető és szűkíthető a helyi létszámviszonyokhoz, vagy a tűznél megjelent önkéntesek számához viszonyítva. A szabályzattól ily módon eltérő beosztást minden hozzáértő parancsnok végezhet; fontos csak az, hogy a szerelési sorrend és fogások a szabályzatnak pontos előírása szerint hajtasanak végre.

Az egységes gyakorlati szabályzat módot nyújt arra, hogy a tűzoltótestületek egymásközi nemes versenyének fokmérője gyanánt szolgáljon. Csak egyenlő szerelési módozatok mellett végzett

versenygyakorlatokat lehet ugyanis egymással reálisan összehasonlítani és megbírálni.

Az egységes gyakorlati szabályzat a testületek közti fegyelmetséget is hivatott létrehozni. Mert az a körülmény, hogy az ország összes önkéntes tűzoltóságai ugyanazon pontos szabályok szerint oktadják legénységüket, bizonyos egyöntetű eljárásra szoknak, egy nagy korporáció hasznos részének tekinthetők.

Az egyöntetű kiképzés rendkívüli eredményeket mutathat fel különösen vidéki nagyobb tűzeseteknél, hol 4—5 községi tűzoltóság együttműködése a cél érdekében elkerülhetetlenül szükséges.

Minden okokból tehát ragaszkodjunk a nagy körülmétekkel megszerkesztett országosan egységes gyakorlati szabályzat tételeihez, mert ha mindenki saját maga alkot cifrábnál-cifrább szabályokat, úgy annak eredménye alkalomadtán siralmas felsülés lehet.

Az egységes gyakorlati szabályzat az Orsz. Tűzoltó-Szövetség kiadásában már a negyedik módosított alakban jelent meg. Mindig a gyakorlati szempontok figyelembevételével módosították. És ha még volnának is talán némely átmódosítandó részei, azok a legközelebbi átdolgozás alkalmából szóvátethetők lesznek minden szakember részéről. Addig is azonban fogadjuk el a jelenleg érvényes országos szabályzatot olyannak, mint amelyet minden tűzoltóságnak feltétlenül pontosan követnie kell, nemcsak a maga, hanem országos közérdekből is.

A tűzoltók gyakorlati kiképzésének legfontosabb feltétele, hogy a gyakorlatokon minden tűzoltó *tényleg részt is vegyen.*

A több év óta szolgáló önkéntes tűzoltók ugyanis nagy előszeretettel (felmentés útján) kivonják magukat a gyakorlati kiképzés alól, hivatkozva arra, hogy ugyis mindent tudnak.

Pedig ez a viselkedésük nem más, mint a kénsélem-jel. ~~A gyakorlatokon részt nem vevő testületi tag ugyanis elfelejtve a régen tanultakat, — csak papíron szereplő tűzoltónak tekinthető, amely körülmény mindenkor az eredményes működés rovására és a csapat züllésére vezet.~~

(Folyt. köv.)

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület f. évi december hó 6-án kezdő téli felolvasásait a központi tűzoltó-laktanyában (VIII., Kun-u. 2). Ezen felolvasások, illetve előadások egész március végéig minden vasárnap d. e. 10 órai kezdettel lesznek megtartva.
Előadók: a fővárosi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltótestület tisztikarán kívül egyéb ismert szakférfiak.

December hóban a szervezés, egyenruha, vízszerezés és a fecskendők ismertetése képezik a felolvasás tárgyát. A további program a legközelebbi számban lesz ismertetve.

Felkérjük a gyári és környékbeli tűzoltótestületeket, hogy ezen — mindenestre — tanulságos előadásokat minél számosabban látogassák, hogy ezzel is alkalmat szolgáltassunk a testületeknek a továbbképzésre és ismereteiknek a fejlesztésére.

A tűzoltók téli oktatása.

Elérkezett az ősz, hamarosan a tél is megjön. Be van fejezve tűzoltóink nyári kiképzése, következik az unalmas zord idő — amely épen unalmasságánál fogva alkalmas arra, hogy tűzoltóbajtársainkat elméletileg is kiképezhessük. Nem elég a pusztá gyakorlás, arra is kell igyekezni, hogy az elméleti oktatás tetőzze be azt a fáradságos munkát, amelyet az egész nyáron végeztünk velők.

A tűzoltás tudományának van sok ága, amellyel gyakorlatilag nem lehet megismerkedni, erre való a téli elméleti óra. Minden községben az iskola fenntartó a nemes cél érdekében készséggel bocsájt egy tantermet rendelkezésre; esetleg a községi előljáróság a tanácstermet engedi át, hogy ott a téli elméleti órát a tűzoltók megtarthassák.

Legcélravezetőbb dolog azonban az, ha a testület parancsnoksága kibérel vagy vesz egy alkalmas helyiséget, s azt egyuttal berendezi úgy, hogy az olvasó és játszóhelyiségül is szolgálhasson. Az ilyen helyre a bajtársak szívesen eljárnak, elbeszélgetnek, elmulatgatnak, ezzel ápoljuk a bajtársi szeretetet, s növeljük az összetartást, amelyre nagy szükségünk van.

Beszélgetés után következik a komoly munka a szakkönyveink nyomán, s mintegy észrevétlenül képezzük ki tűzoltóinkat egy hosszú télen át. Az új és alakulás alatt álló testületek csakis akkor foghatnak a gyakorlati működéshez, ha már eleve elméletileg is ki lettek képezve. A kiképzést a parancsnok a tisztekkel együttesen végezze, mindegyiknek adjon dolgot, hogy ők is a kellő szakismeretét megszerezhessék. (Természetesen minden órára kellően előkészítve kell megjelenni.)

Felolvasás útján a következőket kell tárgyalni:

1. Az 1888. évi s ezzel kapcsolatosan a 230,000/925 új tűzrendészeti kormányrendeletet.
2. Vármegyei tűzrendészeti, építkezési és kéményseprői szabályrendeletet.
3. Országos és vármegyei szövetségi alapszabályok — segélyzőszövetségi alapszabály.
4. Tűzoltótestületi alapszabály.
5. Országos gyakorlati, szolgálati és rangjelzési, felszerelési szabályzatok.
6. Az országos tűzoltószövetségtől beszerezhető összes szabályzatok (érem, verseny, tanfolyam stb. szabályzatok)
7. Tűzrendészeti jogszabályok, döntvények, törvények.

A többi szaktárgyat nem felolvasás, hanem előadás útján kell ismertetni. Természetesen érdekesen, vonzóan s lehetőleg szemléltetni és gyakorlatilag be kell mutatni az előadottakat. Rajzokat, képeket (gyárosok árjegyzékeit) is fel kell használni e célra. Ha lehet a vetítógépet is használjuk fel előadásainknál. Jó időben az előadást a szertárban is meg lehet tartani, ahol gyakorlatilag is be lehet mutatni az előadottakat (pl. a fecskendő alkatrészeit, működését, működési zavarait, gondozását, a mászó és mentőszereket.) Fő az, hogy az előadó a felvett anyagot olvassassa el az óra előtt, hogy készületlenül sohasem menjen az órára. Azon igyekezzünk, hogy mindent röviden,

velősen adjunk elő, kerüljük a felesleges dolgokat, ismétléseket, s ne legyünk unalmasak.

A téli elméleti órákhoz vezérfonalul nagyon sok könyv áll rendelkezésre, egynémelyike meg is található a testület tulajdonában, a többi pedig az orsz. szövetségnél vagy a szerzőknél beszerezhető méltányos, olcsó árban.

A téli elméleti órákra közlök egy kis órarendet, amely tapasztalat szerint a legjobban bevált:

Okt. III.	vasárnap:	Vármegyei szabályzatok, alapszabályok.
" IV.	"	Szolgálati szabályzat.
Nov. I.	"	Rangjelzési felszerelési szabályzat. Szervezés.
" II.	"	Vármegyei és orsz. szövetségi alapszabály, segélyegyesület ismertetése.
" III.	"	Tűzoltás jogrendszerre, döntvények, rendeletek.
" IV.	"	Új és régi kormányrendelet.
Dec. I.	"	Fecskendő szerkezete. Különféle fecskendő.
" II.	"	Fecskendő tartozékai. Szertár.
" III.	"	Fecskendő működési zavarai, gondozása. kipróbálása.
" IV.	"	Mászó, mentő, bontó, világító eszközök.
Jan. I.	"	Kürt és sipjelek.
" II.	"	Vizszerzés. Tűzjelzés.
" III.	"	Építkezés elemei.
" IV.	"	Megelőző tűzrendészet.
Febr. I.	"	" "
" II.	"	Tűzoltás általában, csövezetés.
" III.	"	Részletes tűzoltás.
" IV.	"	Támadás.
Márc. I.	"	Támadási feladatok.
" II.	"	Első segélymentés.
" III.	"	" "
" IV.	"	Vizsga.
Ápr. I.	"	Vizsga.

Egy-egy elméleti óra ideje ne legyen több 1-2 óra* hosszánál, mert a legérdekesebb dolog is unalmassá válik.

Amint az órarendből látható 23 vasárnapon át el lehet végezni a kiszabott anyagot a lehető legegyszerűbb alakban. Vannak azonban oly testületek is, ahol a bajtársak esetleg köznap is összejönnek esténként, s így az órák számát megkétszerezhetjük, s az anyagot bővebben lehetne előadni. Különösen fontos volna ez az új testületeknél.

Az órák befejeztével az utolsó két vasárnapon vizsganapokat tartunk, amelyen a jelentkezőket a mászó és szivattyusi ismeretekből levizsgálhatjuk s erről nekik bizonyítványt is adunk.** Tartunk be a szolgálati szabályzat idevonatkozó rendelkezését, amely szerint csak az léptethető elő aki szakvizsgát tett — ezzel azt érjük el, hogy iparkodnak az órákon megjelenni, az előadottakra figyelni — s majdan vizsgát is tenni.

A következő években az így levizsgálottakat hívják fel az őrparancsnoki vizsga letételére.

* Inkább 2 óra, mert 1 óra alatt komoly tárgyat átvenni lehetetlen, jó időben 1 órai gyakorlat, 1 óra iskola tartható. Szerk.

** Minek a bizonyítvány? A szükséges előléptetéshez ez nem kell! Szerk.

A vizsgára ha csak lehetséges, hívjuk el a szomszédbeli nagyobb testület parancsnokát vagy a járási tűzrendészeti esetleg a vármegyei felügyelőt is, hogy ezzel a vizsgának komolyabb színezetét adjunk, s értékesebbé tegyük.

Minden alkalommal meg kell ragadni, hogy az óranyát megkedveltesse, könyveket kell beszerezni (vétel vagy adományozás útján) s olvasásra kiosztani, időnként a társasjáték mellett, vetítógépes előadás, mozzi, gramofon előadás, bajtársi estével kell a tagokat mulattatni. (Vetítógépes előadáshoz kölcsönkérhet lehet beszerezni a vallás- és közoktatásügyi minisztérium diapozitív kölcsönző hivatalától — a gyakorlati szabályzat diapozitív lemezeit pedig kikölcsönzi az orsz. tűzoltószövetség.)

Rendezzünk tűzoltóestélyeket is, hívjuk meg az alapító és pártoló tagjainkat is, s más érdeklődőket, ezáltal még új tagokat is szerezhetünk. Alakítsunk a testület kebelében dalkart, műkedvelőegyletet — sportegyletet stb.

Tegyünk tehát próbát, a siker nem fog elmaradni, ha az új közlöneteket követjük.

Vass Lajos Rudolf
czibakházai önk. tűzoltóparancsnok,
vármegyei felügyelő.

A tetrachlór-széneny mérgező hatása.

Lapunkban már két ízben emlékeztünk meg a tetrachlór-szénenyről, mint kiváló oltóanyagról. Egyben ismertettük azon hátrányokat is, melyek előállhatnak, ha a fejlődő füstgázokban az u. n. phosfingázok oly mértékben fejlődnek, hogy azok belelegezve mérgező hatásuknál fogva bajokat is okozhatnak. A „Minimax“-társaság „Tetra-Minimax“ nevű oltókészüléke is ily oltóanyaggal olt, vele szemben tehát a kellő óvatosság nagyon is indokolt. Minthogy nekünk alapos kísérletezés nem állott módunkban, pontos adatokat nem közölhetünk, de mindenesetre a bajtársak figyelmébe ajánljuk Dittler Aurél bányatelepi főparancsnok azon gyakorlati utasítását, mellyel a vezetése alá tartozó bányaműveknél a „Tetra-Minimax“ készülék alkalmazását bizonyos elővigyázati rendszabályokhoz köti. Az utasítás szövege szerint a következő:

Az üzemeinkben is felszerelt „Minimax“-féle tetrachlór-szénennyel töltött kézi tűzoltókészülékekre vonatkozólag az újabb kísérletek a következőket bizonyították:

A működésbe hozáskor kilővelő sugár, melynek hossza 8—12 méter között váltakozik, bár az elektromos áramot még 100,000 Volt feszültségnél sem vezeti, tehát a készüléket kezelő egyénre nézve ebből a szempontból teljes biztonságot nyújt, — addig oly esetekben, amidőn az égés következtében izzóvá vált vas, vagy más fémrészekre lövelődik, mérges gáz, az u. n. „phosfin“-t fejleszt, mely az emberi szervezetre nézve — belégzés esetén — halálos kimenetelű is lehet. Ennek személt tartásával intézkedtem, hogy a kerületi tűzoltóságoknál minden tagja, a jelzett készüléknek mindenbeni hatását pontosan ismerje, hogy adandó alkalmalomból kifolyólag veszedelem ne keletkezhesék.

Szükséges, hogy a „Tetra-Minimax“-al oltó egyén az égés helyétől — figyelemmel a sugár löktávlatára (8-12 m.) kellő távolságban álljon, orra, szája elé nedves szivacsot, zsebkendőt, respiratórt kössön és gondoskodás történjék azonnali légvonatnak (szellőztetésnek) helyreállításáról.

Ezen értelemben én kérem a számbajövő összes alkalmazottakat kioktatni.

Pécs-Ujhegy, 1925. évi augusztus hó 4-én.

Első D. G. T. Bányaműveinek
Tűzoltófőparancsnoksága, Pécs-Ujhegy
Dittler Aurél s. k.
főparancsnok.

VÁRMEGYEI TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉGEK HIREI.

Bihari beszerzések. Legutóbbi számunkban közöltük csonka Biharvármegye tűzrendészeti állapotára vonatkozó tűzrendészeti felügyelői jelentést. E jelentés alapján a vármegye érdemes alispánja értesítette Bojtor István vármegyei tűzrendészeti felügyelőt, hogy a vármegye területére szükséges és előírt összes tűzoltószerkeket községenként írja össze.

Ez összeírás eredményeként Biharvármegye területére beszerzendő 7 taliga, 35 kocsifecskendő, 6415 m. egységes és 560 m. nem egységes nyomó-, 388 m. egységes és 12 m. nem egységes szívótömlő, 100 sugárcső, 59 osztóvilla, 52 olajozó, 52 fakalapács, 9 vizeshordó, 54 kád, 86 támasztólétra, 1 négykerekű kocsitolólétra, 49 csákja, 102 fejsze, 101 vasvilla, 112 kalapács, 86 fálya, 246 veder, 130 ponyva.

A beszerzést maga a vármegye eszközli s az árlejtésre a hazai nevesebb tűzoltószergyárosokat külön-külön felhívta.

A Vasvármegyei Tűzoltó-Szöv. közgyűlése, a vasvári önk. tűzoltóság 40 éves és Barabás István szöv. alelnök 50 éves jubileuma.

A f. évi szeptember 8-án lefolyt közgyűlésről és jubileumokról eddig részben adatok híján, részben lapunk szűk terjedelme miatt, részletes tudósítást nem adhatunk, de, mint előre jeleztük, jelen számunkban kész örömmel pótoljuk ezt. A szövetség meghívójából közöljük a nagyszabású hármás ünnepély napirendjét:

1. Érkezés Vasvárra. a) A Nagykanizsa felől érkező csapatok fogadása 6 óra 32 perckor. Gyülekező hely a tűzoltószertűz. Ide gyülekeznek a közeli vidékről gyalog, vagy kocsin érkező csapatok is. b) A Szombathely felől beérkező csapatok fogadása a pályaudvaron 3 óra 15 perckor. A fogadáson részt vesznek a helyi tűzoltócsapatok kívül az eddig beérkezett összes tűzoltócsapatok. c) Fogadás után az összes csapatok felvonulása zenével. 2. Tábortábori mise a Főtéren 8 óra 30 perckor. 3. A tűzoltó-szer-kiállítás megnyitása 9 órakor. 4. A Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség választmányi ülése a közs. tanácsteremben 9 óra 30 perckor. 5. A Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése a főszolgabírói hivatal udvarán 10 órakor. 6. A Vasvári Önk. Tűzoltó-Egylet jubiléris díszközgyűlése ugyanott 10 óra 30 perckor. 7. Diszmenet 11 órakor. Részt vesznek benne az összes jelenlévő csapatok zászlóik alatt. 8. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöki tanács-ülése a diszmenet után a községi tanácsteremben. 9. Versenypróbák, előversenyek a diszmenet után. 10. Diszbed 12 órakor. 11. Tűzoltóverseny 13 órakor. 12. Bemutató gyakorlat 14 órakor. 13. A versenyeredmények kihirdetése és versenydíjak kiosztása 15 órakor. 14. A bemutató gyakorlatban és versenyeken résztvevő csapatok és szerek díszelvonulása 15 óra 20 perckor. 15. Népmulatság 16 órakor.

Az ünnepély a tervezetthez híven a hatóságok és társtestületek, valamint a vidéki kiküldöttek és nagyközönség élénk, lelkes részvételével a legszebb bajtársi hangulatban folyt le. Képviseltette magát a belügyminiszter Dr. Koncz Endre min. osztálytanácsossal, a honvédelmi miniszter vitéz Kő József ezredessel; jelen voltak: Dr. Parányi Ferenc főispán, Dr. Kiss Emil várm. tűzr. felügyelő (a beteg alispán képv.-ben), Haller István és Dr. Vargha Gábor nemzetgy. képviselők, Dr. Bezerédy István és Dr. Maróthy László volt főispánok, Herbst Géza nyug. alispán, Dr. Tulok József főbíró, Vasvár egész intelligenciája és harminchét tűzoltótestület 782 fővel.

A vármegyei közgyűlésen Herbst Géza elnökölt, ki nagyszabású megnyitó beszédeben a megjelent hatóságokat és csapatokat, vendégeket személyesen üdvözölte és Barabás Istvánt melegen aposztrofálta.

A tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után Dr. Koncz Endre min. tanácsos a belügyminiszter üdvözlését tolmácsolta a megyei tűzoltó-szövetségnek, amely, mint — mondotta — a legrégebb, leghatalmasabb és legvirágzóbb szervezet és az egész országnak példaadója.

Utána vitéz Kő József ezredes a honvédelmi miniszter nevében mondott üdvözlő beszédét. A tűzoltóság célja — mondotta — párhuzamos a honvédségével. A katona kifelé, a tűzoltó pedig befelé védi a saját és honfitársai tűzhelyét. A férfi legszebb vonása a védelem, a tűzoltóság pedig éppen ennek kifejezését teszi főcéljává. Ezért hatalmas eszköze a tűzoltó-szervezet a házfias jellemnevelés-

nek és mint ilyen, záloga a szebb jövőnek, mert hiszen a népek sorsát jellemük dönti el.

Dr. Tarányi Ferenc főispán a megye törvényhatósági bizottságának nevében üdvözölte a tűzoltókat, akik a leggyönyörűbb keresztény elvet — „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!” — valósítják ma, az önzés, a „bellum omnium contra omnes” korában.

Dr. Kiss Emil megyei tűzrendészeti felügyelő a megjelenésében betegsége miatt akadályozott alispán üdvözlését tolmácsolta. Elmondotta, hogy Dr. Horváth Kálmán nagy szeretettel készülődött a tűzoltók ünnepére, azonban hirtelen betegsége miatt személyesen nem jelenhetett meg, így őt bizta meg, hogy üdvözlését tolmácsolja. A tűzoltók — mondotta — a község legjobb emberei, akik minden kötelesség teljesítés terén vezetnek. Az eddigi kötelességeik mellett azonban egy új kötelességük is támadt: a fellázadt elemeken kívül a destrukció, a forradalmi eszmék ellen is küzdeniök kell. Hiszi, hogy vas megyei tűzoltók ebben is elsők lesznek.

Barabás István ünnepélye.

Marinovich Imre államtitkár, az Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, ennek nevében üdvözölte a vas megyei tűzoltókat. Majd Barabás Istvánnak a tűzoltó-szervezés, oktatás és irodalom terén szerzett érdemeit méltatta, végül pedig felolvasta és átadta az országos szövetségnek a jubilánshoz intézett üdvözlő levelét.

A szövetség 1924/25-iki működéséről szóló jelentésből a köv. részleteket közölhetjük mint olyanokat, melyek bármely más szövetséget, vagy testületet érdekelhetnek:

Háromszáznál több ama községek száma, amelyeket elrabolt fölünk Trianon. Az elcsatolt községek 170 tűzoltóságát a mi szövetségünk szervezte meg, mi dajkáituk őket, mi segítettük fölvirágozásra igaz honfitui és bajtársi szeretetünkkel. Vármegyénk egy életet testrészt veszett el, — mi 170 csapat kedves, jó bajtársunk elvesztését fájlaljuk.

Vármegyénk megmaradt 291 községe közül a múlt évben csak jó feléről jelenthettük azt, hogy az előirt tűzoltószerkezeteknek birtokában vannak, míg most örömmel jelentjük, hogy 240 községünkben már a tűzoltószerkezetek megfelelnek a tűzrendészeti kormányrendelet és vármegyei szabályrendelet előírásának, — de a többi 51 községben sem hiányzik a fecskendő és a legszükségesebb felszerelés, csak még javítani és pótolni való van e községekben.

Tűzoltóságaink újraszervezésében is nagy haladást értünk el a múlt év folyamán. A 291 község közül 280 községben van már megszervezve a rendszeres tűzoltóság s csak 11 oly igen kicsi, vagy szétszórt építkezési községünk van, amelyben rendszeres tűzoltóság szervezhető nem volt.

A megszervezett 280 tűzoltóság közül önkéntes jellegű, saját alapszabályokkal bíró tűzoltó-egyesület van 195, kötelezett alapon van szervezve 85. Ezekon fölül vannak még az ifjútűzoltóságok, melyek a már szintén általában megszervezett levanteegyesületekben nyernek tűzoltói kiképzést.

A múlt évben még csak 149 önkéntes tűzoltóság rendbenlétéről tehattunk jelentést, azóta tehát 46 önkéntes tűzoltóságot iktattunk be, melyeket részben a régi romokon építettünk fel, részben a kötelezett tűzoltóságokból szerveztünk át.

A kerületi tűzrendészeti felügyelők a szövetség elnöksége által részletekig kidolgozott s a vármegye alispánja által is megerősített nstatisz alapján dolgozva vizsgálták a körzetükbe tartozó községek tűzrendését, szervezték, képezték a tűzoltóságokat, különös súlyt fektetve a támadási gyakorlatokra s a szomszédos községekből összefutó csapatok egyöntetű, céltudatos összműködésére, nagy gondot fordítva mindenütt a kellő mennyiségű víznek biztosítására.

A tűzrendészet és a tűzoltói szervezetek jóságának, megfelelőségének mértékét rendes körülmények között a tűz-statisztika mutatja. Ahol sok a tűzeset, ott hiba van a megelőző tűzrendészet körül. És ahol a tűzek nagy károk okozására erősödnek, ott a tűzoltói munka lehet gyenge, avagy nagy a vízhiány.

Nem volt módjában szövetségünknek hozzájutni vármegyénk teljes és egészen megbízható tűz-statisztikájához s ezért a hiányos tűzkár-adatok számszerű felsorolásába nem is bocsátkozunk. De azt tudjuk, tudja mindenki, hogy a tűzesetek száma jóval kevesebb, mint volt a múlt időkben, a tűzkárok pedig egyáltalában kisebb méretűek, mint voltak régebben.

Természetes, hogy történik manapság is egy-két nagy tűzveszedelem. Ha egy malomnak zápor-zuhatag-rendszerrel föl nem szerelt bármely nagy malomnak bel-seje tüzet fog, elég az menthetetlenül úgy nálunk, mint akár Budapesten, vagy Párisban. S ha rendkívül szélvihar idejében gyullad ki egy zsuppos házakból álló, asztagokkal, széna-, szalmakazalokkal agyontömött falu, itt, sem lehet a veszedelmet megállítani.

Az utóbbi-féle nagy tűzveszedelmek lehetőségéről ma már tulajdonképpen nem is kellene beszélni, mert megcsinálta a magas belügyminisztérium a zöld asztalnál a kétségkívül gyökeres orvoslást: szigoruan elrendelte a

külfeltekre való takarulást, a községen kívül való csépel-tetést. Nem lesz tehát többé a falvakon nagy tűzvesze-delem, csak be kell tartani az új rendeletet. Oly egyszerű-nek látszó dolog ez, hogy akár az idén meg lehetett volna már csinálni.

Igen ám! Hisz ki is volt adva a rendelet és pedig elégé szigoruan, de foganatja ugyan alig vehető észre. Nagy dolog a magyar gazdának ősi megszokottsága, a n. konzervatívizmusa. Könnyebb lenne talán minden falura rákényszeríteni egy-egy autófecskenő beszerzését, mint arra rábírní, hogy a megszkott betakarulási módján változtatson. Ez az új, ez a nagyon célszerű új rendelet tehát nem vet véget ugy egy-kettőre a régi veszélyes — s a többtermelés fokozásával mindegyre veszélyesebb állapotnak. Lassan-lassan fog az új rendelkezés majd begyökeresedni, de addig, oh addig még bizony igen sok-szor lesz küzdelmük a tűzoltóságoknak, hogy a kiüött tüzek nagyra ne erősödhesseken, mint ahogy a lefolyt évben is éppen abban tüntek ki tűzoltóságaink, hogy a legtöbb kitört tüzet már kezdetükben elfolytották, terjedésében megakadályozták. A nagyra nem nőhetett kis tüzek meny-nyisége szolgál mértékül a tűzoltóságok képességének, készségének, fürgeségének megítélésére. S hogy csakugyan a legtöbb tüzesetnél nem pusztul el több, 1—2 épület-tető, vagy 1—2 kazal: ez bizonyára tűzrendészetünk fejlőd-tésének a bizonyítéka.

Tűzrendészetünk fejlődésére előnyösen hatott vár-megyénk alispánjának az az intézkedése, mellyel a 230,000. sz. belügyminiszteri rendelet alapján Dr. Kiss Emil nyug-várm. főjegyzőt a közigazgatás részéről ideiglenesen megbizta a vármegye tűzrendészetének felügyeletével — érin-tetlenül hagyva a várm. tűzoltószövetség hatáskörét. Dr. Kiss Emil urban, aki, mint egyik tűzrendészeti ker-tületnek most is felügyelője, szövetségünknek régi, oszlopos tagja, közigazgatási hatáskörében már is észrevehető len-dület adott a községek tűzrendészetének; az ő hatályos utánálátása folytán egészítette ki sok község a tűzrendészeti felszerelését és pótolta hiányait.

E tűzoltószervejavításokról és pótlásokról szólv, meg kell jelezniünk, hogy ezek a szükségletek a községek lakosaira érezhető súlyos terhet rónak. S nem lehet ehall-gatnunk azt a botrányos állapotot, hogy a tűzvédelem szempontjából legjobban érdekelt biztosító társaságok — gyönyörködve a tűzrendészet fejlődésén s a tűzoltóknak nagy veszedelmeket elhárító tülfeszített munkáján — csak a kezüket dörzsölik örömlükben, de nem járulnak egy árva fillérrel sem a tűzrendészet nagy költségéhez.

Evről-évre megemlékezünk e botrányos állapotról s csak csodálkozni tudunk azon, hogy míg a nyugati országokban a biztosító társaságok bruttó-bevételeik 10—15 százalékát tartoznak a községek tűzvédelmi szükségletei-nek fedezésére, tűzoltóságok segélyezésére átengedni, addig nálunk ez irányban nem történik semmi* rendelkezés s míg a községek egyéb közterhek alatt is roskadozva, még a tűzvédelem összes költségeit is viselik s amíg az önkén-tes tűzoltók még a tűzoltási munkánál és gyakorlásnál oly erősen rongálóó egyenruhájukat is a maguk költségén kénytelenek beszerezni: addig a biztosítás dus jövedel-méből parányi sem jut e költségekre, az egész nagy haszon a részvényesek, jórészt még külföldi részvényesek is dus-kálódnak. Szövetségünk a mai közgyűlésből ismét meg-kísérli ezt a kérdést illetékes helyre juttatni, hogy végre már történjék valami ez ügyben.

Előterjesztésünkre vármegyénk törvényhatósága módosította a tűzrendészeti szabályrendeletet, mely ez alakjában bizonyára még nagyobb hatással lesz tűzrendé-szetünk fejlődésére.

Nagy gondunk volt szabályrendeletünk átmódosi-tásánál arra, hogy ez ne csak a tűzrendészeti követelmé-nyeket elégítse ki, de összhangzásban legyen a kormány-rendeletekkel és egyéb közigazgatási rendelkezésekkel. Ez összhang megteremtését kiváló közigazgatási és jogi szak-erő munkálkodása tette lehetővé. Dr. Tulok József tb. főszolgabíró, vármegyei tűzrendészeti szakreferens és szö-vevényégi közigazgatási titkár igazán hivatott is volt e mun-kára, mert ő egyrészt mini elismert jogtudós, másrészt mint verbéli tűzoltó s egykori tűzrendészeti felügyelő, minden oldalról el tudta bírni a paragrafusok szövevé-nyét s így életképességet biztosított a szabályrendeletnek.

Az új szabályrendelet és különösen a magas kor-mánynak újabb tűzrendészeti körrendeletei maguk után vonták az önk. tűzoltóságok alapszabályainak átídomítását is. Ezért szövetségünk elnöksége egy új tűzoltótestületi alapszabálymintát dolgozott ki, melyet a belügyminisz-teriumnak is bemutatunk, annak követelményeihez is idom-itottuk s így a bármely tűzoltóságtól e minta szerinti fölterjesztendő alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyása már előzetesen is biztosítottnak tekinthető. Kinyomattuk ez alapszabálymintákat és meg fogjuk küldeni nemcsak az alakuló új tűzoltóságoknak, de a régieknek is, hogy ezek is eszerint alakíthassák át már elavult szabályait s így Vasvármegye összes önk. tűzoltóságai egyöntetű alapsza-bályok szerint működjenek,

* Budapest főváros a f. évben B. M. engedéllyel 10%-ot vetett ki a biztosító társaságokra. E példát most Fejérvármegye is követni készül.

A vármegyei szövetség nevében Barabás István szöv. alelnököt 50 éves tűzoltói jubileuma alkalmából Dr. Vargha Gábor nemzetgyűlési képviselő köszöntette fel a következő beszéddel, melyet költői szárnyalása és igazmondása miatt szőszerint közölni érdemesnek tartunk:

Mélyen tisztelt szövetségi Közgyűlés!

Kedves Bajtársak!

Az öregedő ember kinek feje fölött rég elvonultak már az ifjúkor visszazoharhatatlan szép évei, kit nem hevit többé a régi mértékben az ifju tetterő, elmerül a mult emlékeibe és lelkének tisztá gyönyörét képezi az emlékezet, melynek varázsos képei között önmaga is megijfodik.

Az emlékezetnek, a megemlékezésnek ebben az ünnepi pillanatában úgy érzem, mintha magam is ifju volnék újra.

Emlékeim varázsos képei között ott áll előttem egy ifju tűzoltóparancsnok, amint piros sujtásos ruhájában, nagy, ezüstös, kócsagos csákovával a fején ott lépked büsz-kén, boldogan csapatai előtt.

Ma talán, Önökkel együtt magam is mosolyogva nézném az ifjut, de hát akkor, 40 évvel ezelőtt, mégis csak szép dolog volt kis hadnagyocskából egyszerre generáliássá avanzsálni. Ma talán, úgy mondják, ez is könnyebben megy. Lehet. Nem tudom. Csak azt tudom, hogy az ifjúkor ragyogó kor és az ifju lelkének ragyogása megkivánta az ezüstös csákö ragyogását is, így bizonyára én is egyike voltam azoknak az ifjaknak, kiket a piros sujtás és ezüst csákö vonzott a tűzoltóság kised seregébe.

Mert bizony kicsi volt akkor a tűzoltóság serege, nem az a hatalmas tábor, melyet az ősi napfénynek ragyogásában látunk magunk előtt.

Nem is sereg, csak kis csapatok voltak... elszórtan, mint a sötét éjszakában itt-ott kigyuló mécsék, és csak azóta lettek világító fáklyává.

Mert sajátágos, hogy míg más egyesületek, melyek ép oly hazafias célok megvalósítását tüzték maguk elé, csak tengődtek, sorvadoztak, addig a tűzoltóság egyre erősödött, gyarapodott, abban az arányban, amint a piros sujtás lekopott róla, növekedett hazafias szellemben, ember-baráti szeretetben, a legmagasfösb, legfelségesebb isteni érzésnek felismerésében, gyarapodott számban erkölcsi és kulturális értékében.

És miért épen a tűzoltóegyesületek?

Miért? Kérdezem.

Mert voltak ideáljai, voltak apostolai.

Ideáljai, eszményei melyek lelkesítettek, melyeknek megvalósításán tudott kitartóan és mindenekfölött önzet-lenül munkálkodni.

Ideáluk, eszményképek nélkül megélhet ugyan egyes ember, de eredményeket elérni nem fog, mert nagy dolgo-kat cselekedni, nagy eszményeket megvalósítani, nagy küz-delmeket folytatni ideálok nélkül, nem vagyunk képesek.

Még kevésbbé élhet meg így nemzet, legkevésbbé, hogy csak egy példát említsék, élhetett volna meg a maroknyi kis magyar nemzet, mely évezredes viszontagsá-gainak közepette, a maihoz hasonló válságos időkben csak ideáljainak élt, azokból táplálkozott és merített erőt küz-delmeihez, melyeket fennmaradása, nemzeti létének bizto-sítása és szabadsága érdekében kellett megvívni.

Isten, Haza, Király voltak és maradtak e nem egyszer kárhözatra ítélt nemzetnek legfelségesebb ideáljai! Ezekben bizott, ezekben hitt rendületlenül, ezek tartották fenn ezer éven át és csak ezekben bizva, ezekben ragaszkodva tan-toríthatatlanul maradhat fön a jövőben is és ha nem feledte a brittek lánglelkű költőjének II. Richárd szájába adott lelkes szavait: „Amíg hű marad Magához Anglia nagy és szabad!” épügy nagy és szabad lesz egyszer földre-tiport nemzetünk!

M. T. Sz. K.! A tűzoltóságnak is megvoltak és meg-vannak a maga ideáljai!

Isten dicsőségét az emberbaráti szeretet magasztos igéit lesujtott embertársainak felemelését írta föl zászlajára!

És Isten képmásának az ember lelkének magasztos-sága sohasem ragyoghat nemesebb fényben, mint mikor Isten dicsőíti, mikor szenvedő embertársának segítségére fölemelésére siet!

„Ez a magasztos pillanat égbe emel, hol törhetlen napfény és csillagok miriárdjai világítanak rá, ahol bosszu, irigység, rut visszavonás nem szenezhetik be, nem töröl-hetik le a lelkekről az önzetlenségnek ragyogó himporát!

Ez a himpor, az emberbaráti szeretetnek az önzetlen-ségnek és áldozatkészségnek ragyogó himpora fénylik ma a tűzoltóságon a régi piros sujtás helyén, ez emeli föl mindazokat, kik a tűzoltóság szolgálatában állanak, a veze-tőket épügy, mint azokat az egyszerű falusi tűzoltókat arra a magaslatra, hol „nagyobbak ök, mint azok, kiket önző érdekek, emberi hiság emelt föl oda, „nemesebbek, kiknek oklevelein évszázados pecsétek penészednek“ és „jobbak, mint azok, kik fölhalmozott kincseikből csak morzsákat osztanak szét éhező embertársainak!

Nagyobbak, nemesebbek és jobbak, mert lelküket nem földi szenvedély, hanem az isteni szeretet melege hevíti, szívüket csak önzetlenség, áldozatkészség szent érzése dobogtatja.

De, M. T. K! ezek az isteni szép ideálok is elszikkad-tak volna az emberek könnyen hevülő és époly könnyen

felejtő lelkében, ha nem lettek volna ezeknek az ideáloknak megszívű apostolai, kik maguk is ezen ideálok dicsfénytől övezve oda nem állanak és nem hirdetik az igét, nem terjesztik, nem öntik az emberek lelkébe ezeknek az eszméknek megszentelt igéit.

Egy ilyen megszívű apostola volt a mi szűkebb hazánkban az emberbaráti szeretett magasztos igéinek *Barabás István*, a mi szeretett bajtársunk Vasvármegyei tűzoltószövetségének nagytudású és nagyérdemű ügyvezető alelnöke, ki 50 év óta egy félszázadon át hirdette és hirdeti most is azokat a magasztos elveket, a tűzoltóság magasztos hivatásának megszentelt elveit és akit én ma Vasvármegyei tűzoltószövetségének nevében és megbízásából üdvözölni kívánok!

Őt egyedül, őt illeti meg ma az ünneplés csak feléje árad bajtársi szeretetünk, melyre ő tanított meg bennünket, csak őt egyedül, őt kívánom ünnepeini bajtársi szeretetünk egész melegével, hátánk, ragaszkodásunk és elismerésünk minden jelével!

Barabás István 50 évet töltött a tűzoltóság szolgálatában.

Uttörő munkát végzett, új ösvényeket nyitott meg a tűzoltóság közönnyel borított mezején, új irányokat szabott meg a tűzoltóság fejlődésének! Lelkével, az ő felmagasztosult lelkével új lelket öntött a tűzoltóságba. Lelkével, az a piros sűfűt és helyébe a kötelességtudásnak, az önfegyelmezésnek, az emberbaráti szeretetnek legdrágább kincsével ruházta fel!

Nagy és nehéz volt a feladat melyre vállalkozott, emberfeletti munkát végzett!

Dalárdával, dalosszóval kezdette, mélabus hangok fakadtak ajakán, még 40 évvel ezelőtől, míg egy tüzes fortissimóval megtudta alapítani a vasvári önkéntes tűzoltóegyesületet, melynek ugyancsak ma ünnepejük 40 éves emlékünnepe. Megalakította és sok fáradozás és kitartás árán a vidéki tűzoltóság mintaképévé fejlesztette.

Majd megpendíti az ifju tűzoltóság eszméjét és iparostanoncainkat ifju tűzoltókká képezi ki.

A szétforgácsolt erőket egyesíti egy nagy szövetségben és létrejött a Vasvármegyei Tűzoltó-Egység, melynek működését ő irányítja és emeli fel az országos tűzrendszet legszármottevőbb tényezőjévé!

És beszélt, szavalt, szónokolt, agitált, irt kötetekre menő könyveket, dolgozott lankadatlanul 50 éven át és dolgozik most is fáradhatatlanul a tűzoltóság érdekében, amely, hogy ma már intézményé lett, abban keveseknek van több érdemük, mint neki.

Ezen nagy érdemeiről azonban ő nem tud, nem akar tudni, mert azt vallja, amit mindnyájunknak vallani kell, hogy egy igazi tűzoltónak nincsenek, nem lehetnek érdemei, hanem csak kötelességei, nagy, igen nagy kötelességei!

És *Barabás István* csak ezt a nagy kötelességet teljesítette 50 éven keresztül, egy emberöltőn át!

A kötelességnek ebben az önzetlen teljesítésében nem gátolhatta meg senki, semmi.

Pedig én tudom, hogy nem egyszer támadott rá az irigység, nem egyszer hangzott fel mögötte gúny és kacaj, nem egyszer kovácsolta ellene mérges nyilait gyanúsítás és rágalom, nem egyszer emeltek utjába torlaszokat, de ő csak halad tovább azon a tövises úton, melyen elindult a felebaráti szeretet, az önzetlen törekvések útján és nem riadt vissza, nem tántorodott meg, mert a legyőzhetetlen krisztusi szeretet talizmánját hordozta lelkében, mert védpajzsa a tiszta öntudat a jól teljesített kötelesség tiszta öntudata volt.

Kedves Bajtársunk!

Nem bántalak meg, nem is kérdezem tehát, hogy ma, fáradhatatlan tűzoltói működésednek 50 éves küszöbén mivel jutalmazunk meg? Mit adjunk cserébe mindazon jutalmakért, melyekkel Te jutalmaztál meg bennünket, szerető bajtársaidat, szenvedő embertársaidat?

Hiába keresnék, hiába kutatnék! Nem is keresek, nem is kutatok, nem is kérdezek!

Letörölném magasztos tetteidről az érdem örökké ragyogó zománcát, ha kérdéznék!

Nincs az a földi kincs, amely fölérne azokkal a könnyekkel, melyeket Te szarítottál fel, azokkal a sebhelyekkel, melyeket Te forrasztottál be, azokkal a hajlékokkal, melyeket Te mentettél meg, azokkal a meggyőtt szívekkel, melyeknek nyugalma Te adtad vissza egekét érő kincseivel!

Ezek a felszáradt könnyek, azok a beforrott sebhelyek, azok a megmentett hajlékok, hol a zaklatott szívek ismét megpihenhettek — ezek, csak ezek lehetnek a Te önzetlen lelkednek fényes jutalmai!

Ruháid sáros foszlányaiban, melyek megmaradtak még a perzselő lángokból, verejtékes munkád nehéz cseppeiben ragyogó lelkednek magasztos érzelve, nemes szívednek lesújtott embertársaid iránt öröktűzben égő, soha el nem múló szeretete legyen legnagyobb, de egyedüli jutalmad.

És ha szövetségünk elismerésének haláljának halvány jeléül mégis ezt az ezüst serleget nyújtom át, emléké csak, nem jutalom, emlék, melyet bearanyoz, beragyog a Te 50 éves működésednek, fáradhatatlan munkásságodnak

és a jól teljesített polgári kötelességnek tiszta öntudata soha el nem homályosítható fényessége!

Mi pedig, a Te szerető bajtársaid csak egyre kérünk, csak egyet ne tagadj meg tőlünk: egy igaz önzetlen, bajtársi szívünkbeli feléd kívánczó kézszerítést, melynek melegét érzed Te is szívűdben egész életeden át és vidd el magaddal majdan a sírodba, mert oda is elkísér!

Beszéde végén ajánljotta az ünneplőknek a Vasvármegyei Tűzoltó-Szövetség ajándékát: egy szép művi ezüst serleget.

Barabás István meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésekkért.

— Nem mertem még álmodni sem arról, hogy ekkora ünneplésben részesítsenek szerény működésemért, hisz csak kötelességemet teljesítettem. A nagy közösség, felebarátaim érdekeinek szolgálatát mindenkor kötelességemnek éreztem.

— Az ünneplést, mint a tűzoltói eszme megbecsülését fogadom. Annak a tűzoltói eszmének a megbecsüléseként, amelynek lobogója mindig nemzeti színű volt, amelynek eszméi mindig hazafias, nemzeti tartalommal voltak felítve. Tudom, hogyha a tűzoltókat hívni fogja az idő, készen fogja őket találni. Ezt az időt szeretném megérni, ezt a nagy tűzoltást, hogy elmondhassam Simeonnal: „Most bocsásd el, Uram, a te szolgádat!”

Ezután az elnök felkérésére a főispán szép beszéd kíséretében kiosztotta a Ferenc József által alapított királyi díszérmeket.

— Soha nagyobb örömmel nem tettem eleget felsőbbérem utasításának, mint most az érem kiosztásánál — mondotta és a következőknek osztotta ki az érmeket: Dr. Maróthy László, Dávid Mihály, gróf Erdődy Tamás, Benda László, Dr. Kiss Elemér, Hegedűs István, Róth Kálmán, Marton Károly, Horváth Géza, Sárvary Sándor, Horváth János, Palkó Ferenc, Osz István, Horváth Antal, Koroknay Géza, Horváth József, Sárvary Ferenc, Fassi Rudolf, Bejczy Sándor, Barbarics József, Káldi Ferenc és Krautschak Henrik.

A kitüntetettek nevében Dr. Maróthy László mondott köszönetet.

Marinovich államtitkár az országos szövetség szolgálati érmeit osztotta ki a következőknek: Dr. Maróthy László (40 éves szolgálati érem), Dávid Mihály, Róth Kálmán, Marton Károly és Dr. Vargha Gábor (35 éves érem), Hegedűs István, Benda László, gróf Erdődy Tamás, Asbóth (25 éves érem), Szigethy Dénes és Mathiasz Arthur (20 éves érem), Dr. Tulok József (15 éves érem), Markó István (5 éves érem).

Ezután a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

A Vasvári Önkéntes Tűzoltó-Egyesület jubilaris közgyűlése közvetlenül a szövetség közgyűlése után kezdődött Dr. Banyay Mihály ügyvéd megnyitó beszédével, amely után Dr. Novák Béla ügyvéd mondott ünnepi beszédet.

Beszédeiben visszajáratott a 40 éves egyesület multjára, az alapító *Barabás István* érdemeire, majd teleplezte *Barabás Istvánnak* és Dr. Szita Elemérnek az egyesület által hálából megfizetett arcképeit.

Ezután kiosztották az egyesület érmeit és okleveleit, amelyeket a következők kaptak meg: Vásárhelyi János és Fodor Antal (40 éves szolgálat után), Németh Mihály, Neher Sándor, Dömötör János, Nagy István, Dr. Szita Elemér, Solymosi Lajos (35 éves szolgálat után), Barbarics Lajos, Szalay Lajos, Kálmán János (30 éves szolgálat után), Kovács József, Novák János, Péntek István (25 éves szolgálat után), Fülöp Péter, Török József, Tahy Mátyás, Tornákó Gyula, Szabó István, Esső József (20 éves szolgálat után), Gerencsér Ferenc, Piucker István, Magyar Lajos, Spindlhuber József, Radics János, Horváth Lajos, Németh Antal, Szalay István (15 éves szolgálat után), Doma János, Németh Jenő, Dr. Novák Béla, Mikos István, Baráth Lajos (10 éves szolgálat után), Szabó László, Jákó József, Kovács Lajos, Molnár Lajos (5 éves szolgálat után).

Végül a közgyűlés örökös tiszteletbeli elnökökké választotta Dr. Tarányi Ferenc főispánt, Herbst Géza nyug. alispánt, Dr. Horváth Kálmán alispánt és *Barabás Istvánt*. Dr. Tulok Józsefet, Dr. Kiss Emilt és Benda Lászlót pedig örökös tiszteletbeli parancsnokokká.

A kitüntetettek és megválasztottak nevében a főispán mondott köszönetet, amely a közgyűlés véget is ért.

Ezután a tűzoltók ismét a főtérre vonultak, ahol díszmenetben vonultak el a notabilitások előtt. A felvonulást bankett követte Zsilinszky István vendégüljében, amely után ismét a főtérén tűzoltóverseny következett. A versenyben 22 csapat vett részt. Ezek közül díjat nyertek a következő testületek: 1) Rábahidvég, Nemeskolta, Herény 9-es szerelésben I. díjat; 2) Perenye, Szentgothárd, Rába-

püspöki 5-ös szerelésben I. díjat; 3) Nagyencs, Gyöngyösszlős, Jánosháza 9-es szerelésben II. díjat; 4) Nagyhátkisbér, Körmen, Lipárt, Egervár, Söpte 5-ös szerelésben II. díjat; 5) Rábamolnári, Rábakéthely, Kám, Mikosszéplap, Kismákfa, Óriszentpéter 5-ös-szerelésben III. díjat. Az első díjak tárgyi jutalmak voltak, a többi oklevél. A vezető-tisztek díját a versenybíró-ság Orbán Ferenc szentgothárdi és Varga Kálmán vasvári parancsnokoknak ítélte.

A verseny után a közönség megtekintette a tűzoltó-szertárban elhelyezett tűzoltó-szer-kiállítást, amelyen a soproni Seltenhoffer-cég motoros fecskendője, továbbá a szombathelyi Hoffmann Ernő és Timár Ödön cégek tűzoltófelszerelési tárgyai keltettek általános feltűnést.

A fényesen sikerült ünnepségeket este 6 órai kezdettől kivilágos-kivirradtig a legjobb hangulatban tartó táncmulatság fejezte be.

A főispán és néhány notabilitás a negyednégy órai gyorsvonattal, a tűzoltók pedig legnagyobb részt a 3 óra 50 perckor induló gyorsvonattal utaztak vissza Szombathelyre egy gazdag, szép nap emlékeivel és tanulságaival terheltlen.

Kegyeletes terv. Már három évvel ezelőtt Szombathelyen tartott orsz. vál. ülés határozattá emelte Vida Pál elnökségi előadó azon javaslatát, hogy az elnökség tegyen illetékes helyen kezdeményező lépéseket aziránt, hogy gróf Széchenyi Ödön basa hamvai Konstantinápolyból hazaszállíttassanak. Eme javaslatot, helyesebben most már határozatot Vida a következő évi vál. ülésen ismét szóba hozta, de ez ügyben mindeddig mi sem történt. Minthogy pedig „a legnagyobb magyar” gróf Széchenyi István akadémiai alapítónk 100 éves ünnepélyének terve — mely f. évi nov. 8-án meg is történt — már a nyár folyamán ismeretes volt, elérkezett ideje annak is, hogy a legelső ~~tűzoltó Széchenyi Ödön basa parat szimfóniái~~ földbe helyeztessenek el.

Ezen okból Vida Pál a fehérmegyei tűzoltó szövetség ez évi augusztus hó 30-án tartott közgyűlésén ismét felvetette a kérdés fonálát és indítványára a megyei szövetség elhatározta, hogy ő teszi meg a kezdeményező lépéseket.

Most arról szerzett lapunk értesülést, hogy az itt szóban forgó kegyeletes terv megvalósítására nézve a kezdeményező lépés megtörtént és a tárgyalás folyamatban van.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

F. hó 28-án, szombaton délután 6 órakor tartjuk a központi tűzoltólaktanyában (VIII. Kun-utca 2) választmányi ülésünket a következő tárgysorozattal:

1. Fischer Samu Schlick-Nicholson gyári par., Hajnal Henrik MÁV északi főműhelyi par., Krause Károly MÁV Istvántelki főműhely h. p. 25 éves kir. diszérmeinek átadása.

2. A Breuer-jubileum elszámolása és az alapítvány létesítésének tárgyalása.

3. Folyó ügyek.

Az ülés után társas összejövetelt rendezünk az ülés alkalmával megbeszélendő helyen.

H I R E K.

Záróünnepély. A Máv. gépgyár Kőbánya-uti telepén f. hó 15-én meghívott előkelő közönség előtt folyt le a gyári tűzoltócsapat ezidei zárógyakorlata. A mindvégig komoly és méltóságteljes ünnep lelkes hangulatban egyesítette a legmagasabb tűzrendészeti hatóság méltó képviselőit a munkástűzoltók és vezetőik hazafiai érzésével. A belügyminisztérium képviselőjében Dr. Koszó István államtitkár, Dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsos és Dr. Szöllőssy Alfréd min. titkár jelentek meg, a Máv. gépgyárat Köpesdy Elemér vezérigazgató és Müller Alajos gyárigazgató képviselték.

A kitűnően felszerelt és szépen egyenruházott 80 főnyi csapat felvonulása után létrákkal kombinált iskolaszereleket, majd gyorsmászást mutatott be, aztán diszmenetben vonult el az utcán át őrségére, honnan riasztva egy sikerült támadást intézett a lemezszegecselő kétemeletes műhely tetőzetére. A Benz-féle 800 literes turbina-fecskendő 4 sugárral, egy mozdonyfecskendő és egy kocsifecskendő 1—1 sugárral ontották a vizet a feltételenesen égő objectumra és környékére.

A jelen volt notabilitások és tűzoltóparancsnokok nagyszámu serege meglelégedéssel nézte a mintaszerű csapat minden gyakorlatát, mely felkészültség Dr. Sztanek Ferenc főpar. és kitűnő tisztikarának érdeme.

A bemutató után a csapat és a meghívott közönség a gyári kolonia disztermében gyülekezett, hogy az érdekelt bajtársak szolgálati érmeinek kiosztásában résztvegyen. A gyári tűzoltóság nagyszerű ~~fiúvós zenekara~~ a magyar „Hiszekegy”-et áhíthatos csendben játszotta el, miközben a lélek elborulva, de a jövőbe vetett reménnyel gondolt a megszükkült határokon túl élő testvéreinkre és szentelt földjére. Még rezgett a szívek érző idegzete, amikor Dr. Koszó István államtitkár lépett elő, hogy az egybegyűltekhez a feltámadás bizalmával, a munkástestvérekhez a munka szeretetéről szóló intelmével forduljon. Lelkes szívvel ecsetelte a Belügyminiszter jóakaratu támogatását a tűzoltóintézményekkel szemben és testvéri szeretettel buzdította a gyár munkásait a hazafias kitarítás ápolására, a becsületes munka nagyszerű eredményeire.

A lélekemelő hazafias beszéd után Dr. Marinovich Imre, az országos szövetség alelnöke tartalmasan szép hazafias beszéd kíséretében osztotta ki a szolgálati érmeket a csapat érdekelt tagjainak. Ezek a következők:

Berecz Vilmos XV., Dr. Filla István X., Kuhinka Lajos V., Kainberg Ottó V., Zsemlye Ernő V., Druzsán Ferenc XX., Károlyi Sándor XV., Csáky Sándor XV., Reichenfeld Rezső XV., Németh István XX., Jeránek János XX., Nyeznik Lőrinc XXV., Nagy György X., Tóth István V., Ujszászi János V., Holmik Viktor V., Durázi János V., Elmont Lajos V., Grivajszky János V., Galambos József V., Koncz András V., Kajner Lajos V., Koncz Mihály V., Kollár István V., Lőrinczy János V., Ottó Endre V., Osbóth Ferenc V., Simon László V., Tölőssy Mihály V., Zsifkovits Mihály V., Fertig János V., Burger István V., Virik Ferenc V. éves.

A szép és megható ünnep ezzel befejezést nyert, s a társaság a gyár vezetőségének szíves meghívására villásreggelihez ült, melyen a bajtársi szeretet és összetartás legmelegebb megnyilatkozásai hangzottak el Müller Alajos gyárigazgató, Dr. Tomcsányi Kálmán m. tan., Verderber József Ganz-waggongyári igazgató és Breuer Szilárd főparancsnok felszólalásából.

A belügyminisztérium tűzrendészeti osztálya Dr. Koszó István államtitkár vezetése alatt megtekintette november 12-én Köhler István gyárát, mely alkalommal több község fecskendője és Szentes város tolólétrája próbáltatott ki az orsz. szövetség kiküldöttei által. E megtekintésen részt vett Dr. Tomcsányi Kálmán min. tanácsos, Dr. Koncz Endre oszt. tanácsos, Dr. Szöllőssy Alfréd min. titkár, valamint az átvett szereket rendelő hatóságok képviselői és a tűzrendészet felügyelői, parancsnokai. A gyár megtekintése után Dr. Koszó államtitkár hazafias kitartásra buzdította a gyár munkásait és a gyárosnak elismerését fejezte ki a látottak felett.

A salzburgi tűzoltógyűlésen f. évi július 10—16. napjain tartott felolvasásokat összegyűjtötte az ottani orsz. szövetség könyvalakban (német nyelven) és arra előfizetést hirdet. Az előfizetési ár 4 silling (osztrák), mely vagy utánvéttel szedik be, vagy beküldendő O. Prack Salzburgi Orsz. Tűzr. felügyelő címére.

A sárvári önkéntes tűzoltótestület örvendetes fejlődéséről számolhatunk be olvasóinknak, amennyiben ez, a vármegye első csapatai közé tartozó egyesület, áldozatkészség dolgában tulszárnyal akárhány nagyobb várost is. A testület ugyanis október 4-én ünnepélyes keretek közt vette át a község áldozatkész közönsége által beszerzett autófecskendőt, s más tekintetben is lényeges haladást tüntet fel. A 40 lóerős Austrofiat gyártmányú tűzi autófecskendő 1700 liter vízszállítás mellett 4 kitűnő sugarat szolgáltat, sulya 2400 kg. és 16 ember szállítására alkalmas. A nagyszámu közönség előtt egyházilag megáldott fecskendő „Turul” nevet kapott s büszkesége a testületnek, melynek eddig 5. drb. négykerékű kocsifecskendője, egy tolólétrája, 2000 m. össznyomótömlője, egy szerkocsija, egy tömlőkocsija és teljes ruházat és egyéb felszerelése ezzel méltó kiegészítést nyert. Az egyházi áldást Vargha József ev. lelkész, a tűzoltó egyesület elnöke és Huszár Mihály apátplébános szép beszéd kíséretében adták a fecskendőre, mire a leányegyesületek azt felvirágozták. A Gyöngyös folyó partján bemutatott gyakorlati próba kitűnően sikerült, s a jelen volt vármegyei tűzoltóságok képviselői és nagyszámu közönség elragadtatással szemlélték a „Turul” kiváló teljesítőképességét. A fecskendő a testület nevében Gayer Endre főparancsnok vette át, kinek legfőbb érdeme, hogy Kecskeméthy István főjegyzővel együtt a régi terv, a régi álom immár valóra vált.

Az új autófecskendő próbája után következett az Ujsziget-utcai III. kerületi tűzoltó-szertár átvétele, melybe felszentelés után az ujonnan alakult 25 tagu önkéntes szakasz vonult be. Nevezetes eseménye Sárvárnak, hogy október 1-én lépett szolgálatba a hivatásos tűzoltóság 5 főnyi csapata s parancsnokuk Németh Kálmán önk. segéd-tiszt. Tervbe vették egyébként, hogy az őrség részére őrtornyot építenek és egy locsolókocsival kombinált fecskendőt is beszeresnek.

A pesterzsébeti önk. tűzoltó és mentő egyesület 1925. október hó 25-én d. u. 4 órakor a Kossuth- és Vezér-utca sarkán levő üres telken a város polgármestere és diszes közönség jelenlétében tartotta meg ezévi zárógyakorlatát.

A belügyminisztériumot Dr. Koncz Endre miniszteri osztálytanácsos képviselte, aki az orsz. tűzoltó szövetség elnöksége több tagjának társaságában szemléltette végig e régi testületnek, a szorgyakorlatok minden ágazatát felölelő, jól sikerült gyakorlatát. A minden tekintetben alapos tűzoltói kiképzést igazoló és fegyelmezett tűzoltóság Guba Jenő parancsnok vezetése alatt áll.

Megalakult a gyulai mentőegyesület. Lapunkban közöltük volt, hogy a vármegyei tűzoltószövetség kezdeményezésére mozgalom indult meg az önkéntes mentőegyesület megalakítására. A vármegyei tűzoltó szövetség október 22-én este félhét órára összehívta az alakuló közgyűlést. A szép számban megjelenteket Dr. Márki Barna vármegyei II. főjegyző üdvözölte s ismertette a vármegyei tűzoltószövetségnek a mentői intézmény megalakítására irányuló célját, feladatát s a gyulai mentőintézmény életre hívásának szükségességét. Majd felkérte Démusz Lajos vármegyei tűzrendészeti felügyelőt, hogy ismertesse ez ügyben az eddig tett intézkedéseket.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő beszámolt a kezdeményező munkálatokról. Bejelentette, hogy a szövetség a folyó évben Gyulán mentőtanfolyamot tartott, s hogy ennek révén kellő mentő áll rendelkezésére. Ismertette a mentői intézmény megalakítását kimondó törvényt és rendeletet, s a mentői intézmény felállításának megindokolt voltát, majd javasolta e célból az önkéntes mentőegyesület megalakításának kimondását.

Az alakuló közgyűlés Dr. Tauffer Emil kórházi igazgató elnöksége mellett az előterjesztést elfogadta, a mentőegyesületet megalakította. Majd elfogadta az alapszabályt s megválasztotta a tisztkart és pedig: védnökké Dr. Kovacsics Dezső főispánt, díszelnökké Dr. Daimel Sándor alispánt, Dr. Zöldy János egészségügyi főtanácsost és Dr. Tauffer Emil kórházi igazgatót, elnökké Dr. Csete József polgármestert, társelnökké Dr. Konkoly Tihamér vm. főjegyzőt, Horti Béla számv. főtanácsost és Hellinger Károly városi főjegyzőt, ügyvezető elnökké Démusz Lajos várm. tűzrendészeti felügyelőt, főparancsnokká Dr. Takácsy Lajos városi ügyv. orvost,

Elhatározta a közgyűlés, hogy átiratot intéz a városhoz, s kéri a mentőkocsi és szükséges eszközök beszerzését, s kimondotta, hogy a közeljövőben mentőtanfolyamot tart. Megelégedéssel és elismeréssel vesszük tudomásul, hogy a vármegyei tűzoltószövetség régi tervét megvalósította s a mentőegyesületet megalakította, s ezzel a mentőintézményt életre hívta.

Dicséretes törekvés. Bajtársaink olvashatták lapunk hasábjain, hogy Budapest székesfőváros tanácsa még 1917. évben indított mozgalmat az iránt, hogy az évente nagy összeget kitevő tűzvédelmi kiadásainak jelentékeny részét a szintén érdekelt tűzbiztosító társaságokkal megteríttesse.

E célból a főváros hatósága már annak idején szabályrendeletet alkotott, de ennek jóváhagyása a közbejött zavaros idők miatt soká huzódott és — szorgalmazás folytán — csak a most f. évi április havában történt meg a jóváhagyás s pár hónappal ezelőtt lépett életbe a szabályrendelet.

A 230,000—925. sz. B. M. R. most a vármegyék községeire is tetemes költséget hárít tűzvédelmi berendezkedésük kiegészítése céljából, ennél fogva a fejevármegyei tűzoltószövetség volt ismét abban is az első, mely igyekezett a budapesti példát követni és az is dolgoztatott ki a megyei viszonyokhoz alkalmazkodó szabályrendelet tervezetet, melynek alapján Fejevármegyében is megakarják adózni községeik javára a biztosító intézeteket.

Az erre vonatkozó tervezetet Vida Pál várm. szöv. titkár már megszerkesztette és benyújtotta a megye alispánjához, ki azt a községek jegyzői egyesületének adta ki felülbírálat végett, s melyet majd ennek megtörténte után terjesztenek a megye törvényhatósági bizottsága elé. Ha a megyei közgyűlés elfogadja a javaslatot, annakidején lapunk ismertetni fogja a szabályrendeletet.

Zárógyakorlat. A fejevármegyei szövetség kebeléhez tartozó nagylányi tűzoltó-testület vasárnap, okt. 25-én tartotta zárógyakorlatát a szomszédos soponyai, táci és abai társtestületek kiküldöttjeivel kapcsolatosan Balassa István uradalmi gazdatiszt, alparancsnok vezetése alatt. A zárógyakorlaton megjelent a vármegyei tűzoltói szövetség elnöksége részéről Csik István mérnök, műszaki főtanácsos, mint a megye központi tüzfelügyelője, ki a jeles szakértelem feltüntető gyakorlat sikere felett elismerését nyilvánította a csapatnak, melyet Wolff Károly uradalmi tisztartó szervezett újjá.

Tűz Sopronban f. év okt. 23-án. Sopron gazdapolgárnegyedébe minden évben ellátogató vörös kakas okt. 23-án délelőtt ismét alaposan kiténcolta magát. A Wiedenben, amely a gazdapolgárnegyed egyik legtipikusabb utcája szűk udvaraival, sokhelyütt ólszerű lakásaival, faszindelyes háztetőivel, két ház égett le több gazdasági épülettel. A sors különös szerencséjének, a tűzoltóság emberfeletti és a rendőrség fegyelmezett, derék munkájának köszönhető, hogy a tűz nem harapódzott el tovább és így nem égett le az egész Wieden és a környéke. A tűz azonban így is eddig még felbecsülhetetlen károkat okozott, amely még azáltal is növekszik, hogy a károsultak legnagyobb része szegény ember, az egyik ház tulajdonosa pedig csak 12 nappal azelőtt vette meg a leégett házat.

Tűzoltó- és mentőtanfolyam Devecserben Szept. 20-án ünnepies keretek közt lefolyt vizsgával végződött az a nyolcnapos tűzoltótanfolyam, amelyet Devecserben, a járás valamennyi községéből bevonult 45 hallgatóval tartottak **Bldy Imre** várm. tűzr. felügy., **Vénis Jenő** jár.tűzr. felügy. és **Dr. Szalay László** járásorvos jelenlétében. Vizsga előtt istentiszteletre vonultak a róm. kath. templomba s szentmise után **Alasz Miklós** plébános igen szép buzdító beszédét intézett a tanfolyam hallgatóihoz. Az elméleti vizsga délelőtt, a gyakorlati délután folyt le a Templom-, illetve Vásártéren, s a vizsgázók mindkettőn kitűnően megfelelték, dicséretére saját szorgalmuknak és lelkiismeretesen buzgólkodó oktatóiknak. A záróvizsgán Devecser egész értelmisége résztvett, s lelkesen ünnepelte az új tűzoltókat, a derék oktatókat és a szintén jelen volt **Dr. Belák** Endre főszolgabíró, aki, mint a tanfolyamnak hivatalbóli vezetője, odaadó jóakarattal mozdította elő annak sikerét, s a vizsga után elismerő és buzdító szavakat intézett a levizsgázottakhoz. Az érdem megemlésekor fel kell említenünk **Szabó Ferenc** községi főjegyzőt is, aki szintén nagy buzgóságot fejtett ki a tanfolyam körül, valamint **Huss Ferenc** ö. t. parancsnokot, aki a tanfolyam vezetése körül segítkezett lelkesen.

Kiadóhivatali közlemények.

A Tűzrendészeti Közlönyre az 1925. évre előfizettek:

840,042 K-val: Ganz—Danubius waggonyár (63 péld. 1/2 évre).

260,000 K-val: Fővárosi anyagszertár (13 péld.).

160,000 K-val: Békéssámszon előlj.

80,000 K-val: Tauber Ferenc Vác, Eger város, Endrefalva előlj., Zámoly előlj., Acsa előlj., Püspökhatvan körj., Csepel előlj., Sásd önk., Mikepércs előlj., Salgótarjáni

köszénbánya, Rákoskeresztur előlj., Pusztaföldvár előlj., Kálmánca előlj., Osztópán önk., Moson önk., Mohács önk., Tiszakarád előlj., Väckisujfalu előlj., Pusztakovácsi körj., Budakalász Textilművek, Szalag- és Paszománygyár Sopron, Kakucs előlj., Ajkacsingervölgy előlj., Szentgál előlj., Alsódabas előlj., Kérmann Lajos Baracska, Krontél Lajos Rákoskeresztur.

76,000 K-val: Vámospércs előlj.

60,700 K-val: Eger önk.

60,000 K-val: Jászládány előlj., Sikátor előlj.

46,000 K-val: Tiszabura előlj.

40,000 K-val: Felsőmocsolád előlj., Mánfa körj., Bolány előlj., Ecsény előlj.

30,000 K-val: Győrzsámoly előlj., Győrladamér előlj., Győrújfalú előlj.

29,000 K-val: Fadgyas Gyula Bakonytamási.

20,000 K-val: Nagyberény előlj., Viszlaj József Miskolc.

6000 K-val: Szank előlj.

Szerkesztő postája.

Droszt—Ipolyvecse. Áprilisi levelében aktuális szempontjából használható közlemény nem volt. Talán most van? Kérek új és időszerű vidéki gondolatokat.

Rehák—Debreczen. Beküldött cikkeidet hálás köszönettel vettem. Közölni fogom.

Dittler—Pécsbánya. A tetrachlórszénennel, mint kiváló oltóanyaggal sorozatos kísérleteket nem folytathattunk, de két ízben írva róla, elismerjük általad is megállapított mérgező hatás veszélyét. Utasításodat ezért a Bajtársak okulására szösz szerint leközzöltük.

Vidéki. Kérdésére válaszolva tudatjuk, hogy hivatásos tűzoltóparancsnok csak az, ki rendszeresített állásban egyébbel sem foglalkozik, s rendes fizetést huz. Őva intjük tehát, hogy önkéntes parancsnok letére a budapesti hivatásos tisztek egyenruháját utánozza, mert a 230,000—925. B. M. rendelet értelmében az orsz. tűzoltó szövetség egyenruházata mértékadó, s ellenesetben kellemetlen következmények támadhatnak.

Felelős szerkesztő: Ditrich József okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: Kállay Imre székesfővárosi hivatásos tűzoltó főtiszt.

Kiadóbizottság: Breuer Szilárd, Köhler István és Mátrai Antal.

Munkatársak: Kállay Imre szf. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debreczen hiv. főp., Rehák Tamás Debreczen hiv. par., Rosta Géza Csepeli löszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli löszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész mérnök, Szokoló Endre hírlapíró, önk. tűz.

Minden 10,000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!
Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrásyút 39. szám.

A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és üntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

Tűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám • Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
 Telefon: József 81—85 :::: Sürgőnyeim: 22—26 MÁTRAI :::: Telefon: 22—26

Walser Ferencz

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95—50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
 :::: harang- és fémöntöde ::::

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220—222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90—02 és 90—03 —

Budapesti vezérkísérviselet: „ORBIS”
 műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-körút 29. szám. — Telefonszám: 72—09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapított 1816-ban

Központi elárúsító-iroda és mintaraktár:

GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel: Interurb. 42-77 - Vigszínház mellett

„ERICSSON”

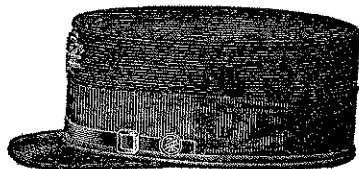
(Ezelőtt Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
 A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,
 VI., Vörösmarty-utca 67.

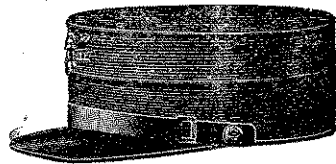
Telefon: 28-09. és 89-64.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

Steiner Zsigmond és Társa

Tűzoltósapka-gyár, Budapest, VI., Hajós-u. 15

Alapított 1900-ban — Telefon 5—46. szám

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMEKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61—23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapított 1869. évben

Kann és Heller

Alapított 1869. évben

Sürg.-c.: Kaneller Budapest

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 62. SZÁM

TELEFON: 50—56. szám

Szállít: tűzoltófecskendőket, szivattyúkat, tűzoltófelszereléseket előírások kivételben

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműk • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31—83

Kelenföldi Ruhagyár R.-T.

Budapest, I., Lenke-ut 117. szám

Vállalja tűzoltósági egyenruhák, vármegyei hajduk és altisztek ruházatának elkészítését gyári áron

SPORT

érmek, plakettek, jelvények, tiszteletdíjak, éremszalagok, zászlószögek legkiválóbb minőségben

MORZSÁNYI JÓZSEF-nél

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz.-Szöv., sport-, dal- és sportegyletek szállítója

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 23297. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekküldés minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 80,000 korona.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Főmunkatársak: Gróf Széchenyi Viktor nemzetgy. képvis., az orsz. Tűzoltó-Szöv. elnöke, Breuer Szilárd, a budapesti hiv. tűzoltóság főparancsnoka, Dr. Balogh Dezső, a budapesti önk. tűz. test. parancsnoka, Vida Pál, Fejér vármegye tűzrendészeti felügyelője, Papp Ferenc, Szeged szabad királyi város tűzoltófőparancsnoka, Malcsiner Károly, a Ganz waggongyár tűzoltóparancsnoka, Dr. Kárhona Mihály, Kiskunhalas város önkéntes tűzoltóparancsnoka.

Évi mérleg.

A jó keresztény esti imája előtt visszapillant a nap eseményeire s megvizsgálja, vajjon helyesen járt-e el azokban. Mi is, hogy eljutottunk az év végére, tekintünk vissza az elmúlt esztendőre s mérlegeljük lapunk tevékenységét. Persze tárgyilagosan.

Az első feltűnő körülmény a lap külsejének szűkülése, mert hosszukás alakja elavult, sőt másodikat ilyen formában nem is láthatni. De mert az Elnökség emellett döntött, rajta változtatni nem lehetett. A kezdetben 8 oldalra tervezett szaklap évközben 16 oldalas lett anélkül, hogy az előfizetési összeg emelkedett volna. Kár, hogy színes fedőlapra és jobb, sima fehér papirosra nem tellett.

A lap belső tartalmát igyekeztünk minél tanulságosabbá tenni s e tekintetben, úgy hisszük, panasz nem lehet. Közöltük mindazokat a miniszteri rendeleteket, melyek az év folyamán tűzrendészeti vonatkozásban napvilágot láttak. S hogy értékes terünk több legyen, a szövetség üléseiről szóló jegyzőkönyveket kivonatos rövidséggel hoztuk. Igaz, hogy néhány ülésről való tudósítással még tartozunk, de azok elmaradása nem rajtunk mulott. Azon előfizetőinket, kik a száraz szakszerűség mellett a szépirodalmi csemegét is megkívánják, úgy elégitettük ki, hogy verseket és tárcákat közöltünk, melyek tűzoltó vonatkozása különös értéket ad azoknak. Vezércikkeinkben igyekeztünk egy-egy aktuális témát felvetni azzal a szándékkal, hogy az a szakférjait véleményük nyilvánítására csábítsa. E törek-

vésünk — sajnos — csak részleges eredményt mutat fel. Nem a mi hibánkból, hanem a szakkörök kényelemszeretete miatt. Pedig a szakszerű komoly vita az eszmének tisztázására és kialakulására nagy befolyást gyakorolt volna. Nem hagyhatjuk szó nélkül e visszapillantásnál azt, hogy az év folyamán a szövetségi és testületi hírek igen gyéren küldettek be. Pedig eziránti felszólítás elég sűrűn hangozott el. Egyes testületek és szövetségek ugyan rendkívüli szorgalommal tudósítottak, de az a körülmény, hogy mások egyáltalán nem vesznek részt az ország egyetemes tűzrendészete érdekében, mélyen elszomorító.

Egy bizonyos, hogy az évfolyam, tartalom dolgában tultesz bármely előző évfolyamon. Ugy mennyiség, mint minőség dolgában. Ezért büszkén valljuk, hogy azon időnkinti tüszurások, melyek lapunkat bizonyos oldalról érték, egyesek ok nélküli elfogultságából származtak. Pedig mi soha nem támadtunk, csak némely helytelen ténykedésre kellett tárgyilagosan rámutatnunk. Ezzel tartoztunk az igazságnak, melyet az ügy érdekében elhallgatni nem szabad. Tiszteltük a felsőbb hatóságok képviselőit, meghajtottuk zászlónkat a tűzoltókörök legérdemesebbjei előtt, de nem tömjénezünk senki hiúságának.

A lap új évfolyamba lép, hogy a szakköröket továbbra is hírekkel és tanulságos ismeretekkel lássa el. Nyugodt vagyok, hogy e lap Breuer vezetése mellett legalább olyan, sőt még jobb lesz, mint volt a régi. Szerkesztő.

Árvíz ellen!

Mint a kigyó, úgy kanyarog megyénken keresztül kis folyónk, a Zala. Annyira csendes, hogy a Marostól kisajátítottuk a dalt, „Zala vize folyik csendesen“.

Ez a kis folyó végtelen szeszélyes! Amig községenként, egy-egy ketyegő kis vizesmalom darálta a kenyérnek valót, „mindig mosdik mégis fekete“ fakerekeivel, a malomaljak mindig óriási vizmosás, ugynevezett örvénnyel veszélyeztették a nyári fürdőző közönséget. Még az is szeszélyéhez tartozott, hogy kilépett medréből és elöntötte a környező réteket. Ez időben jó tulajdonsága csak az volt, hogy ő szolgáltatta a híres és jóízű zalai rákokat, de a modern turbinás, gőzgépes olajos malmok ezeket is kipusztították. Megmaradt azonban az a szeszélye, hogy megköveteli évente az emberáldozatát. Ez évben is nálunk két gyermek halt a vízbe.

A zalamegyei ember hetediziglen is bosszút áll az ellene vétőknek. Így lett ellensege még az elemeknek is, egy kis bátor elszánt csapat, a zala-szentgróti önkéntes tűzoltóság. Az egyiknek az apját mentés közben, a másiknak a fivérét fürdés közben ragadta magával az ár, a harmadikat tűznél lefecskendezték és az ebből eredő tüdőbajban halt meg, a negyediknek házukra, vagy hozzátartozóik házára szállott a vörös kakas. Ilyen bosszútól szomjas tűzoltó csapattal állottunk szembe a medréből kiszabadult, haragjában bömbölve hömpölygő, maga előtt mindent megsemmisítő Zala vizének árjával.

A hatóságok értesítve lettek a szokailanul nagy árvízről. A tűzoltóság éjjel 12 óráig mindent elkövetett, hogy a vész a lakosságot készülélenül ne találja.

Az árterületről beteg asszonyokat szállított el, lakásokat ürített ki, állatokat helyezett biztonságba.

Mire éppen készen lettek, óriási zugással jött az ár.

Jelzőink 10 perc alatt körülbelül 800 méter széles területen 80 cm emelkedést jeleztek, rövid idő alatt házak és utcák víz alatt álltak.

Veszélyben volt a villanytelep is, a tűzoltók a vízen átgázolva, szivattyúzás segítségével lehetővé tették, hogy a villagítást nem kellett beszüntetni.

Reggel négy óráig emelkedett az ár, azután elkezdett csendesen apadni. Reggel 6 órára 3 centi apadást észleltünk.

Kimerülve az egész éjjeli munkától tértünk haza vizes, átázott ruháinkat felcserélni és a kenyérkereset nehéz feladatát vettük vállainkra.

Elismerést is kaptunk a Zalától távolabb eső lakóktól; azt mondták: „nézzétek az ostobákat“, de mi ezt is megszoktuk. Ez a tűzoltó sorsa.

Egy tűzoltó.

Előfizetőinkhez.

Lapunk 1926. január hóban új évfolyamot kezd. Büszkén valljuk, hogy ezidei fáradozásunk nem volt meddő, mert előfizetőink és olvasóink meglegedése nem egyszer csillant fel a tudósítások és cikkek halmazából, mellyel oly szívesen elárasztottak bennünket. Az a körülmény, hogy számosan az év vége felé fizettek elő ez évre teljes összeggel és januárig visszamenő hatállyal, élénk bizonyítéka annak, — amire törekedtünk — hogy lapunk tartalma annyira értékes, hogy utólagos megvetésre is érdemes. Ezt a szép eredményt a munkatársak legszebb jutalma gyanánt jegyezzük fel. Az előfizetési díjat nem emeltük fel — most is 80,000 kor. marad, — de kérjük mindazokat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak, hogy ezt mielőbb megtenni szíveskedjenek. Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Az első magyar tűzoltószerek.

Irta: Dr. Roncsik Jenő debreceni hívatásos tűzoltó-főparancsnok.

Öreg foliánsok, régi elsárgult okiratok között kutatgatva tűzoltói történeti adatok után, jöttem arra a gondolatra, hogy adatokat gyűjtök a magyar tűzoltói felszerelések és szerek történetéhez, mint amely tér még majdnem kiaknázatlan. Tudom, hogy nehéz, nagy munkára vállalkoztam, amely nagyon sok eredménnyel nem kecsegtet, mert Csonka-magyarország levéltárainak nagyrésze még feldolgozatlan, az elszakított részek levéltárai pedig ugyszólván hozzáférhetetlenek lettek itteni kutatók részére, ha a „művelt hódítók“ el nem adták azokat eddig sajtópapírnak, ami egyik-másik helyen már megtörtént. De remélem, hogy e cikkem után a *tűzoltó bajtársaim is segítségemre fognak lenni kutatásaimban és az általuk tudott adatokról értesítenek.*

Kezdetben, természetesen, nagyon primitívek voltak a városok és községek tűzoltói felszerelése, ha egyáltalában voltak, amíg a kézi vizipuskát, majd a fecskendőt fel nem találták. A fecskendőre a XVI. század közepéig eddig adatot nem találtam, azonban kizárva nincs, hogyha más nem is, de legalább u. n. kézi vizipuskája lehetett egyik-másik városnak.

Bártfa város számadáskönyveiben 1444. március 13-áról be van jegyezve (Fejérvataki László: Magyarországi városok régi számadáskönyvei 601. oldal.) Vmb. 1 Feuerhaken den. 75, szóval a város tanácsa egy tűzkaparót vagy tűzhorgot 75 dinárért vásárolt.

Eperjes város számadási könyvei 1521. november 30-áról a következő kiadási tételt tartalmazzák: Pro instrumento ad extinguendum ignem den. 75. Ha már a számadási könyv instrumentumot, szerszámot jelöl meg, amely a tűz eloltására kell, tekintetbe véve a későbbben felsorolandó adatokat, ez a szerszám már semmi esetre sem lehet horog vagy csáklya, mert az nem a tűz oltására szolgál, annak fecskendőnek kellett lenni tekintetbe véve az árát, 75 dinárt, az valószínűleg egy kis kézi vizipuska volt, tehát az első fecskendőnek az eddigi adatok és minden valószínűség szerint az eperjesit kell elfogadnunk.

A fecskendőre vonatkozó későbbi adatokat a magyarországi várak leltárában találtam meg és így azt kell feltételeznem, hogy a fecskendők használata nálunk először tulajdonképpen a várak védelménél nyert alkalmazást, amikor ellenséges lövegek a vár épületeit és az ott raktározott takarmányneműt felgyújtották, azért is fel kell ezt tételeznem, mert a városok tűzrendészeti rendelkezései egészen 1666-ig a fecskendőre vonatkozólag semmiféle említést nem tesznek, rájuk vonatkozólag a mondott időpontig még adatot nem találtam. Eperjesnek, ahol az első magyar tűzoltószerszámról említés van tőle, szintén volt vára.

Végles vár inventáriumában (Bécs Hofkammerarchiv Hungarn 14343 csomó) 1555 június hó 7-éről fel van véve: Instrumentum aeneum, quo incendium tempore aqua efflari seu spargi solet. . . . I. tehát egy ércszerszám, amelyből tűzvész idején a vizet kifujni vagy szétszórni szokták.

Gyula vár leltára 1559-ből 4 darabot említ: Instrumenta cuprea, quibus aqua spargitur 4. Két év alatt azonban

Hivatásos községi körzet-tűzoltóságok.

Irta: Teasdale Ottó főv. tűz. főtiszt.

E lap hasábjain még az új tűzrendészeti kormányrendelet kelte előtt reá mutattam arra, hogy a tűzrendészet tespedésének oka abban keresendő, hogy irányító erős kéz hiányában a régi kormányrendelet végrehajtására hivatott tényezők munkakedve ellankadt. Elmefuttatásomat a kormányhoz intézett felhívással fejeztem be, melyben még a régi kormányrendelet végrehajtására kértem újabb szigorú kormányintézkedést. Az új tűzrendészeti kormányrendelet szigorú intézkedései nyomán keletkezett lázas tevékenység igazolta föltevésemet, de sajnos, még ma sem látok garanciát arra, hogy ez a mostani lázas ügybuzgalom maradandó lesz és nem-e szalmaláng megint? Ezirányu aggodalmaimat a multak tapasztalatai támogatják és főleg az támasztja alá, hogy a tűzoltás ügyében az új tűzrendészeti kormányrendelet sem hozott végleges megoldást. Az, hogy a községekben a tűzoltás ügye az új tűzrendészeti kormányrendelet értelmében is az önkéntes és kötelezett tűzoltóságokra, tehát olyan alakulatokra van bízva, melyeknek léte vagy nemléte, kiválósága vagy gyarlósága egyetlen ember agilitásától, rátermettségétől vezetett tömeglelkedésszerűen alapszik, nem hozhat végleges megoldást és főleg nem olyant, amely mellett nyugodtan hajthatja le fejét a legkisebb község polgára is. Mert honnan veszünk 3000 — vagy nem tudom hány községe van Csonka-Magyarországnak — ilyen lelkes hozzáértő apostolt s hol van a biztosíték arra, hogy ez a lelkesedés állandó és második személyben is állandó marad?

Anélkül, hogy az önkéntes és kötelezett tűzoltóintézményt lebecsülném, a biztosítékot csak a kutatásos tűzrendészetben látom, amelyre véleményem szerint minden község kötelezve van. A törvény, a megelőző tűzrendészetet, a tűzoltást és a kutatásos tűzrendészetet felölelő s általánosságban tűzrendészet név alá foglalt tevékenységet községi feladattá teszi. Ez alól a törvényes kötelezettség alól úgy a régi, mint az új kormányrendelet a tűzoltási részt illetőleg, mentesíti a községeket, mert amíg a megelőző tűzrendészetet,

a kutatásos tűzrendészetet községi, hatósági feladatnak minősíti, addig a tűzoltás ügyét a polgárságra hárítja s e tekintetben csak a szerek szolgáltatásában kötelezi a községeket. Haladás ebben az irányban minden esetre az új kormányrendelet azon intézkedése, amellyel a törvényhatósági és rendezett tanácsú városokban hivatásos tűzoltóságok rendszeresítését és fenntartását írja elő. Nem adódik-e itt önkéntelenül a kérdés: mennyivel, vagy miért érdemelne nagyobb védelmet a tűz ellen a városok polgárai? Hiszen az építkezés mikéntjével jobban megrendszabályozott, s esetleg csak egy bérház lakására, mint egyetlen vagyónára hivatkozó városi polgár vagyonszüksége szembe sem állítható azzal a biztonsággal, amely a nádfedeles, takarmánnyal telt szérűvel rendelkező községi polgár osztályrésze. Míg a városi polgár kiégett lakása, vagy leégett háztetőzete mellett mondhatnók nyugodtan alhatik a szomszéd, addig a község minden egyes polgára tűz esetén nemcsak hajlékáért, de egyúttal keresetért, egész évi megélhetéséért kénytelen remegni.

Jól tudom, hogy a községi hivatásos tűzoltóság legfőbb akadálya anyagiakban keresendő. De nem hidalhatók át ezek az anyagi nehézségek?

A lap legutóbbi számának „Állami autófecsken-dők” című vezércikke adta kezembe ismét a tollat, hogy a tűzoltási ügy végleges rendezését célzó régi tervemmel a nyilvánosság elé lépjek. A vezércikkkel nem értek egyet, nem pedig azért, mert megoldásnak ajánlott módja már elhibázott abban a pillanatban, amikor a támogatást a kormánytól várjuk. Értsük meg végre, hogy Csonka-Magyarország kormánya nincsen és hosszú ideig nem is lesz abban a helyzetben, hogy a tűzrendészet erkölcsi támogatásán kívül anyagi segítséget is nyújtson. Ahelyett tehát, hogy folyton a kormánytól várjuk az égi mannákat, keressünk olyan megoldást, amely a fennálló törvények között mozog s amelynek lehetőségét a községek teherbírása is lehetővé teszi. Én ezt a hivatásos községi körzet-tűzoltóságokkal vélem megoldhatónak.

az instrumentumok száma eggyel megfogyott, mert az 1561. évi leltár már csak három darabot említ, Instrumenta, quibus aqua in altum proici protest, quod focskando vulgariter appellat 3. Egy olyan szerszám, mellyel a vizet a magasba lehet dobni, amelyet közönségesen focskandónak neveznek.

Csejte vár inventáriumában 1569. április 23-ról szintén fel van véve: Instrumentum, vulgo fecskendew 1. (Két utóbbi leltár az országos levéltárban, U. et C. Fasc. 76/1, utóbbi Nádasdy számadások e) csomó alatt található.)

Gyula vár leltára már meg is nevezi magyarul azt az instrumentumot, szerszámot, mellyel a vizet a magasba lehet dobni — focskandónak, míg Csejte vár leltára fecskendőnek. Hogy milyen szerkezetűek és milyen kinézésűek lehettek ezek a fecskendők, arról a leltár — sajnos — nem szól. Tekintettel arra, hogy ezek a fecskendők várak leltárában és a vár felszerelési között fordulnak elő, a várban keletkezett tüzek oltására szolgáltak, melyek az ostrom folytán keletkeztek, s tekintettel arra, hogy egy-egy várban nem nagy számmal voltak, addig míg az ellenkezője be nem bizonyosodik, fel kell tételeznem, hogy itt már nem egyszerű, 50—60 centiméter hosszú csövű kézi fecskendőről van szó, mert ha ilyennek lennének, nemcsak egy pár darab volna belőlük a várak leltárában, hanem jóval több, mert 3—4 kis kézi vizipuskával a várak ostroma és a tüzes és gyújtógolyók folytán keletkezett tüzeket eloltani nem lehetett.

Ezeknek a fecskendőknek valami nagyobb szerszámoknak kellett lenni.

Ha a városok tűzrendészeti statutumait nézzük, mint említettem, egészen 1866-ig nincsen téve említés fecskendőről, vagy Feuerspritzeröl.

Egyéb tűzoltói felszerelések előfordultak, mint pl. Körmöczbánya az 1537—40 évek között köteleességévé teszi a Viertelmeistereknak: nézzenek utána, hogy vajjon minden ház el van-e látva vízzel és tűzhoroggal.

Pozsony városnak van a XVI. század közepéről egy nyomtatásban és év nélkül megjelent Feuerlöschungsordnungja, mely 15 pontban sorolja fel, hogy miképen kell védekezni a tűz ellen, miképen kell oltani, hogyha kitért, mi a céheknek és a lakosoknak a kötelessége a tűz oltásánál. E rendelet 3. pontja tűzoltói felszerelésekül még csak a tűzhorgot, a tűzkaparót, kapát és a kalapácsot említi, amelyekkel a kőműveseknek, ácsoknak, kovácsoknak és lakatosmestereknek a legényeikkel a tűz oltására kellett sietni büntetés terhe alatt.

Debrecen város tanácsa 1566-ban csak a kapitányviz tartását teszi kötelességévé minden háztulajdonosnak.

Kolozsvár város tanácsa 1585 február 11-én elrendeli: „Minden tized allianak egy-egy eoregh Laytraia legien es az reghy kwutakat minden Tized megh Epiche” ott csak létrát kellett tartani tizedenként és a kutakat megépíteni, Kassán pedig 1598-ban a tűzi létrákat, tűzhorgokat és a vizesvedreket kellett állandóan készenlétben tartani. Ugyancsak említi, de már későbbben 1636-ban, Pozsony város tanácsa is a tűzi létrákat, tűzhorgokat és a bőrvédreket, melyek a városházán állottak, 1654-ben azonban a pozsonyi városi tanács már az összes háztulajdonosokat kötelezi,

Kiindulok abból, hogy még a legjobban szervezett kötelezett vagy önkéntes tűzoltóságnál is, különösen nyáron, amikor a férfilakosság újszólóan kivétel nélkül a község határában tartózkodik, a felkészülődés, kivonulás és a működésbe lépés meglehetősen sok időbe kerül. Azt hiszem nem állok messze az igazságtól, ha ezt az időt egy félóra rá becsülöm. A félóra után pedig egy jobban, vagy rosszabbul kiképzett hirtelenében összeverődött tömeg lát az oltás műveletéhez olyan felszereléssel, amelynek jókarbanlétéhez, működőképességéhez, de legjobb esetben is elégséges voltához sok kétség fér. Kerül ez pedig a községnek egy nagyobb befektetésbe a fecskendőért és annak felszereléséért, továbbá a felszerelés állandó jókarbantartására és pótlására, a kötelezett vagy önkéntes tűzoltóságok felszerelésére és segélyezésére fordított állandó évi összegekben. Nem lehetne ezért jobb megoldást találni?

De igen!

Létesítsünk hivatásos községi körzet-tűzoltóságokat. A 20—25 kilométeres körzetben lévő községek a közlekedési lehetőség figyelembevételével tűzoltóközrtekbe volnának csoportosítandók. A körzet középpontján autófecskendővel felszerelt hivatásos tűzoltóság lenne elhelyezendő, amely tűzoltóság felszerelési és fenntartási költségeit a körzetbe tartozó községek, a lakosok, vagy házhelyek számához mérten arányosan viselnék. Kerülne pedig ez a berendezkedés egy autófecskendő beszerzése és felszerelése révén egy alkalommal 500 millióba, az 1 vezetőből és 12—16 főből álló hivatásos csapat illetménye, felszerelése és egyéb üzemi szükséglete évente kb. 850 millióba. Ez az első pillanatra mindenestre nagyon tűnő összeg elviselhetővé válik akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ezek a költségek 10—16 község között oszlanak meg s ebben az esetben az autófecskendő beszerzése 35—50 milliót, tehát alig többet, mint egy új kocsifecskendő beszerzése, az évi fenntartás pedig 55—85 milliót igényel községenként. Ha a legénységet iparosokból állítjuk össze, ha ezeket az iparosokat a tűzoltó lakta-nyában felállított műhelyekben (cipész, bognár, kovács, lakatos, asztalos, kosárfonó, stb.) foglal-

koztatjuk, úgy a községeknek végzett különféle javítási munkálatok, vagy más módon értékesített kész áruk ellenértékébe azt hiszem teljes egészében fedezné e fenntartási költségeket. Tegyük fel, hogy ennek dacára is maradna fedezetlen költség, úgy az egy tűzoltójárulék című egészen kismérvű adónem, valamint a biztosító társulatoknak a fővárosi példához hasonló járulékával eltüntethető lenne.

Ez a körzet-tűzoltóság a legtávolabb fekvő községben is 1/2 órán belül megjelenhetne, a működés eredményességének összehasonlítását pedig nem is tartom szükségesnek. A felmerülő kétségek, mi lesz akkor, ha az autófecskendő elromlik, elégséges-e 8—12 ember s hogyan lesznek ezek a körzet-tűzoltóságok értesíthetők, egyáltalán nem megoldhatatlan problémák. Az első befektetés után idővel beszerzendő második autófecskendő megszünteti az első aggodalmat, addig is lófogat időszakonkénti beállításával lehet segíteni az autófecskendő gépeivel működtetett fecskendők nagyobb hatása lehetővé teszi az emberi erő csökkentését, de mindenestre fennáll és fenntartandó a lakosság segítő kötelezettsége, az értesítés pedig a rádió korszakában nem probléma többé, de megoldható telefonikus, vagy távirati úton is.

Mi sem természetesebb, hogy ezzel a tervvel kapcsolatosan a kérdések egész sorozata vetődik fel s a kivétel nagy, alapos és hozzáértő munkát igényel. Ebben már a kormány erkölcsi támogatására van szükség. A kidolgozás, a körzetek megállapítása kormányfeladat s még az anyagi támogatás látszata is megadható volna azzal, ha a kormány a községeknek az első beruházásokra méltányos feltételek mellett valamelyes módon hitelt nyitna.

Amikor még megemlíttem, hogy ezzel a tervvel a mai munkanélküliség mellett új foglalkozási lehetőség kínálkozik, hogy a tengődő magyar iparnak is újabb munkalehetőség adódna s végül, hogy a tűzoltás ügye is révbe jutna, kérem a figyelmes olvasót, hogy ha a kivihetőség halvány reményéről és lehetőségéről meggyőzőn sikerült, jöjjön eszmével, aggodalmaival az érdemes ügy segítségére.

hogy házaiknál legalább egy bőrvédret tartsanak állandóan jó állapotban az esetleges tűz oltására, Sopron város 1616 július 23-iki statútuma csak a létrákat, kampókat és a vizesajtókat említi.

Modor város Feuerordnungja, ahol újra van említés téve a fecskendőről, 1866-ból így szól:

Soll ein jedter Hausvatter mit feuer instrumenten und Leschzeug ihme selbstenn zum besten und nach seinem Vermögen sich versehen, alls einer feürspritzen, lederne ämper, eine feürhaken zum niderreisen, laitern und dergleichen in bereitschaft haben.

Minden házigazda köteles volt vagyoni állapota szerint ellátni magát tűzoltó felszerelésekkel u. m. vizipuskával, bőrvédrelet, tűzhoroggal a tető lehúzásához, létrával és köteles volt azokat készenlétben tartani. Ezek a feuerspritzék azonban már feltétlen kézfecskendők voltak, nem is lehettek mások, mert ha nagyobb és nem kis kézfecskendők, u. n. vizipuskák lettek volna, úgy nem kellett volna minden házigazdának ellátni magát velük, — ez egészen természetes.

Sopron város 1702-ben szintén elrendeli, hogy bőrvédreket és fecskendőket (Spritzen) kell beszerezni.

Kassán az volt a szokás, hogy akiket felvettek a város polgárai közé, azok kötelezve voltak, hogy tűzoltói célokra a városnak vödörket vegyenek, 1723-ban azonban kimondotta a tanács, megértvén a haladás szavát, hogy az újonnan felvett polgárok ne vödört adjanak a városnak, hanem pénzt, amelyből vizipuskákat, vagy fecskendezőt kell venni.

Debrecen 1733. évi gyűléséről való statútuma szerint a városi tanács a rektorátus collegiumi diáktűzoltók részére 50 bőrvédret vett és a náluk levő vizipuskák számát fel-emelte százra.

Pár év múlva olvashatjuk Kőszeg város Tűztámadás-ban való rendtartásában; 1738-ból „Lészen két rézfecskendő; azoknak egyike fog állani az belső városban, az másika pedig kint a piacon... a tűzfecskendőnek olyan a súlyja és nehézsége, hogy gyalog emberek el nem vihetik... az idevaló lakosok... kiknek lovaik vannak, kötelezettennek azon fecskendőket odavinni, az hol a tűz léssen.

Pest városának is volt 1747-ben egy nagy fecskendője, de rossz állapotban, úgy, hogy a sürgős kijavítása vált szükségessé. Győr városa 1749-ben már el volt látva öreg és kisebb fecskendőszekerekkel és kézfecskendőkkel, míg Debrecen 1764-ben szerzi be első nagy fecskendőjét és a diáktűzoltóságnak adja át használatra, mint ahol a legjobb kezekben van.

Pécs városa azonban jóval elmaradt, még csak 1780-ban ért el oda, hogy meg tudja állapítani, akkor is a királyi biztos közbeszólására: A tűznek eloltására a legszükségesebb és leghasznosabb eszköz a fecskendő, ez időközben szerzettessen be.

Ettől kezdve aztán megindul a fecskendők beszerzése de még most sem tartunk ott, hogy sok községi előjáróság és városi tanács meg tudja látni a tűzoltó szükségességét és felszerelésekkel való ellátását, szomorú példa erre Sátoraljaujhely és Gyöngyös!

Statisztikai adatok a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság működéséről és költségeiről.

Budapesti			
épületek száma:		népesség száma:	
1869. évben	9,351	1870. évben	280,349
1880. "	10,748	1880. "	370,767
1890. "	13,066	1890. "	506,834
1900. "	16,254	1900. "	733,358
1910. "	18,035	1910. "	880,371
1920. "	20,020	1920. "	928,996

A tűzoltóságok állapota 1925. évben:

Fővárosi hivatásos tűzoltóság	1
Önkéntes tűzoltóság	1
Malmi tűzoltóság	10
Magán- és gyári tűzoltóság	39
Összesen	51 = 1,728 fő.

A székesfővárosi hivatásos tűzoltóság személyzete

1925. évben:			
1874. évben	68	főparancsnok	1
1880. "	80	parancsnok	1
1890. "	153	főtiszt	6
1897. "	176	fiszt	2
1902. "	237	s-tiszt	2
1910. "	440	csapatorvos	1
1916. "	458	pénztári igazgató	1
1919. "	467	számvevő főtiszt	1
1923. "	551	kezelőtiszt	2
1925. "	598	törzsörmeister	4
		örmeister, főgépez	26
		szakaszvezető, gépész	27
		csővezető, segédgépész	35
		s.-csővezető	52
		tűzoltó	437

Fővárosi hivatásos tűzoltóság személyzet-illetményei ezer koronákban

1925. évben:			
1874. évben	771	4 törzsörmeister	76,000
1880. "	936	26 őrm., főgépez	455,000
1890. "	1457	27 szak.-v., gépész	437,000
1902. "	2406	35 csővezető	542,000
1907. "	1788	52 s.-csővezető	780,000
1910. "	6210	437 tűzoltó	6.118,000
1916. "	7399	tisztii létszám	534,000
1919. "	2,4222		
1921. "	3,5648		
		Mindössze	8.942,900

Fővárosi hivatásos tűzoltóság évi költségvetése:

1915. évben	1.027,305	korona
1916. "	1.148,160	"
1917. "	1.436,730	"
1918. "	1.651,636	"
1919. "	—	"
1920. "	6.707,059	"
1921. "	11.865,130	"
1922. "	20.850,543	"
1923. "	926.762,190	"
1924. "	2,913.730,500	"
1925. "	1.401,889	aranykorona = 13,833.113,000

A fővárosi tűzoltóság szereit és szerelvényei:

Gőzfecskendő (lovas)	2
Gőzfecskendő (electro-auto)	1
Benzinmotor autófecskendő (1500 lit.)	4
Benzinmotor autófecskendő (3000 lit.)	5
Benzinmotor tisztii autó (szivattyuval)	1
Benzinmotor tisztii autó (II-ik)	1
Benzinmotor főparancsnoki autó	1
Benzinmotor turbószivattyu (lovas)	2
Benzinmotor teherautó	1
Mozdonyfecskendő 140 mm. henger (lovas)	4
Duplex-fecskendő 100 mm. henger (lovas)	1
Villamos autófecskendő (leszerelve)	1
Egyéb kisebb fecskendő	3

Kézi (puttony) fecskendő	33
Tolólétra (lovas)	3
Tolólétra benzinmotoros autó (szivattyuval)	3
Tolólétra villamosautó	1
Szerkocsi villamosautó	1
Szerkocsi tömlőszállító (autó vontatható)	1
Szerkocsi erdőtüz (lovas)	1
Mentőszerkocsi (autó vontatható)	1
Szerkocsi rendes (lovas)	5
Szénkocsi (gőzfecskendőkhöz)	3
Főparancsnoki batár (lovas)	1
Kétfogatu hintó (lovas)	1
Kocsi benzinszállító (autó utánakasztható)	1
Fuvarozókocsi	2
Vízfordókocsi (lovas)	5
Tömlőrsó	37
Angol dugólétra	96
Kihuzós létra	17
Egykaru horgas létra	38
Kétkaru horgas létra	13
Egyéb létra (támasztó, csuklós, bot, szalag)	20
König-féle füstsisak (teljes felszereléssel)	9
Draeger-légzőkészülék	3
Stude-féle füstsisak	2
Müller-féle füstálarc	8
Pul-motor, légzőkészülék	1
Extincteur (különbféle)	4
Mentőtömlő	9
Ugróponyva	11
Stankó hab-oltókészülék	5
Total poroltó	9
Állványcső (kétágu rendes és nagy, egyágu, hattyu-nyak, szuronykapcsos)	87
Osztóvilla (különbféle)	54
Storz tömlőkapocs	pár 1973
Sugárcső (rendes és nagy)	152
Vízveder (vászon, bádóg)	47
Tűzhorog, fejsze, csákány, vasvilla, kapacs	108
Tömlők hossza (15, 20, 25 mtr. darabokban)	18000 méter.

A fővárosi tűzoltóságnál beállított előfogatok száma:

1921.	1922.	1923.	1924.	1925. évben
52	50	50	42	38

A fővárosi középületekben, színházakban stb. felállított tűzjelzők száma:

1921.	1922.	1923.	1924. évben
580	597	608	617

A fővárosban a telefonok száma; 35,768.

A fővárosban a tűzcsapok száma: 1924. évben 7937.

A fővárosban előfordult tüzesetek száma, ahol a fővárosi tűzoltóság működésben állott, ill. kivonult:

	1923.	1924. évben
Gyárégés	7	17
Raktárégés	18	29
Gépháztűz	9	2
Műhelytűz	32	35
Szinpadtűz	1	—
Tetőtűz	40	31
Kéménytűz	375	397
Padlástűz	12	4
Szobatűz	79	98
Bolti tűz	22	36
Pincetűz	86	57
Istállótűz	4	6
Ruhaégés	4	3
Kátránytűz	3	—

Menyezet, gerendatűz ...	45	47
Kéményseprőjárda-tűz ...	2	4
Keritéstűz ...	2	—
Olajégés ...	2	2
Csűr-, kazalégés ...	6	—
Bódéégés ...	14	8
Gaz-, szalma-, trágyaégés	24	6
Talpaégés ...	2	—
Uzállyégés ...	2	—
Kocsiégés ...	2	—
Autó-, villamos, vasutégés	23	14
Szénégés ...	11	12
Kábelégés ...	—	4
Filmégés ...	2	1
Légszuszgáz-égés ...	1	1
Villamosvezeték-égés ...	15	21
Műszaki balesetek száma	14	19
Összesen	855	850

Műszaki balesetek:

	1923.	1924. évben
Életmentés ...	14	22
Lómentés ...	26	27
Tetőbeomlás ...	1	—
Szénacsuszamlás ...	—	1
Kénsavömlés ...	—	1
Menyezetbeszakadás ...	—	2
Menyezet-alátámasztás ...	1	—
Vaklárma ...	354	397 esetben.

A tűz keletkezési oka:

	1923.	1924. évben
Vigyázatlanság ...	162	140
Gondatlanság ...	26	27
Hanyagosság ...	387	393
Hibás szerkezet ...	98	62
Kéményszikra ...	54	52
Öngyulladás ...	34	26
Gyújtogatás ...	10	4
Villámcsapás ...	—	1
Ismeretlen ...	60	36

Sérülések és bennégek:

1923. évben 4 ember megsérült és 1 ember meghalt; 17 ember, 1 állat bennégett; 1 tűzoltó megsérült.
1924. évben 6 ember és 2 tűzoltó megsérült.

Tűzrendőri szemle és tűzvizsgálatok száma:

1923. évben	1113 esetben
1924. " "	912 " "

Tűzvizsgálat tartatott:

1923. évben	131 esetben
1924. " "	191 " "

Kállay Imre
szífv. tűzoltó főtiszt.

Mégegyszer a tetrachlorszéneny mérgező hatásáról.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ novemberi számában közli a Dunagőzhajózási társaság pécsi bányái tűzoltóparancsnokának utasítását, amely a tetrachlorszéneny mérgező hatására és az alkalmazásánál kívánatos óvintézkedésekre vonatkozik. Miután az ott előadottak nem teljes mértékben fedik az e tárgyban a gyakorlatból és megejtett kísérletekből leszűrt tanulságok eredményeit — valamint azon okból, mert az óvintézkedések a közölt utasításban nincsenek teljesen kimerítve — érdemesnek tartom megemlíteni a tetrachlorszéneny mérgező hatásának megvizsgálására a német tűzoltótisztek szövetségének (Reichsverein Deutscher Feuerweringenieure) kiküldött bizottsága kísérleteinek eredményét, amely a „Feuerschutz“ német tűzoltó szaklap 1923. év februári számában jelent meg.

A kísérletekre azon sajnálatos eset adott okot, hogy egy tengeralattjáró építése közben annak egyik jól elzárt helyiségében tűz keletkezett, amelyet tetrachloros tűzoltó-készülékkel eloltottak ugyan, azonban az oltókészüléket használó emberek néhány nap múlva gázmérgezés tünetei között meghaltak.

A kísérletek lefolytatásának körülményeire — lapunk drága hasábjaira tekintettel — nem térek ki, hanem a bizottság vizsgálatának eredményét közlöm, amely két kérdésre ad választ:

- megállapítja, hogy mily esetekben lehet veszélyes a tetrachlorszénennyel oltó készülék és
- mely esetekben előnyös a használatuk.

Veszélyes lehet a tetrachloros tűzoltó-készülék:

- Ha oly égések elfojtására használjuk, amelyre nem alkalmas. Az eddigi vizsgálatok szerint semmiesetre sem használható *fa* és *spiritusz*

oltására, mert ekkor képződik a gyilkos hatású *phosgen*,

2. pincetüzeknél és szűk, zárt helyiségekben, amelyekből a gyors távozás lehetősége nincs meg,

3. oly tüzeknél, amelyek már nagyobb terjedelmet öltöttek, úgy hogy a tűz a rendelkezésre álló oltóeszközzel rövid idő alatt már el nem oltható,

4. nagymennyiségű tetrachlorszéneny használatánál.

Igen alkalmas és egyes esetekben pótolhatatlan a tetrachlor:

benzin, benzol, petróleum, nehéz olajok, szénkéneg, karbid, naphtalin, erős- és gyengeáramu vill. berendezéseknél.

Szabadban való oltásnál veszélyről nem lehet szó, különleges óvintézkedésekre sincs szükség.

Leszögezte a bizottság azt is, hogy a tetrás oltókészülékek (mint amilyen a „Minimax-Tetra“ is) nem általános, hanem csak *különleges* oltóeszköz, melyek alkalmazásánál a fent elmondottakra tekintettel kell lenni.

Megállapítható az a fentiek alapján, hogy Dittler bajtárs hivatkozása, hogy a mérges „phosgen“ (CoC₁₂) oly esetekben képződik, amidőn a tetrachlor izzóvá vált vas, vagy más fémrészeket érint, téves, helyesebben kiegészítésre szorul, mert spiritusz, fagyapot égésénél a mérgező gázképződés jóval jelentékenyebb és veszélyesebb, mint izzó fémrészekkel való érintkezésnél. A nagyobb hőség mindenestre szükséges, de hát ez a legtöbb tűznél meg is van.

Rehák Tamás
hiv. tűzoltóparancsnok, Debrecen.

A tűzoltói fegyelemre való szoktatás módszerei.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

A „Tűzrendészeti Közlöny“ legutóbbi 11-ik számában, a „Tűzoltóság és a fegyelem“ című cikkemben, a tűzoltóságok fegyelmeztségének szükséges voltát, általános vonásokban ismertettem. Kifejtettem azon eszközöket és eljárásokat, amelyekkel a különféle tűzoltói alakulatoknál a nélkülözhetetlen fegyelemnek érvényt lehet szerezni. Végül megemlékeztem azon körülményről is, hogy a példás fegyelem a tűzoltói tekintély fenntartásának mily fontos kelléke.

Ezuttal a tűzoltói fegyelemre való nevelés módszereit fogom ismertetni.

Fegyelem alatt általában azt a függés-viszonyt értjük, melyből kifolyólag valamely szervezet vagy alakulat minden tagja egyenként és összesen bizonyos célirányos tevékenység szolgáltatásban az előírt köteleességeit a szolgálati parancs értelmében ellenvetés nélkül, pontosan teljesíti.

A tűzoltóságoknál megkövetelt fegyelem jogforrása a szolgálati szabályzat, a fegyelemre való nevelés eszköze pedig a gyakorlati szabályzat és annak alkalmazása.

Ezekben vannak megöröszítve azok az utasítások és követelmények, amelyek szerint a tűzoltói szolgálatnak történnie kell.

A tűzoltóságoknak, mint fegyelmezett szervezeteknek kiépítése már eleve, rangsorban rendelkező feljebbvalók beállítását teszi szükségessé, akik egy förendelkező (parancsnok) vezetés alatt állanak és mint a szabályzati utasítások és a fővezénylői intézkedések parancs-továbbítói, illetve végrehajtói működnek. Egyébként a fegyelem fenntartásának kulcsa a feljebbvalók iránti feltétlen tiszteletadás és azok tekintélyének megbecsülése.

Alakuló tűzoltóságok tisztjei mindig az intelligens és lehetőleg katonaviselt működő tagok sorából választandók és az első kiképezés, valamint az azzal egyidejűleg bevezetendő fegyelem gyakorlásának elsajátítása céljából tűzoltó-tanfolyamra küldendők.

Jól bevált eljárásnak bizonyult az is, ha megfelelő felkérésre valamely szomszédos, de már régen működő és hivatásának magaslatán álló tűzoltóság egyik szakavattott tisztje a gyakorlómesteri teendőket elvállalja és a tűzoltó-csapatot kiképezi.

Célszerű továbbá katonaviselt altisztek beállításáról gondoskodni, akik a fegyelem kérdésében otthonosak, mert azt a katonaságnál már alaposan elsajátították.

Könnyű a helyzet ott (mint a legtöbb hivatásos tűzoltóságoknál), ahol csak katonaviselt férfiak soroztatnak és a tisztük aktív vagy tartalékos katonatisztek voltak. Ily csapatnál a fegyelemre való szoktatást nem kell előről kezdeni, csak a katonaságnál elsajátítottat feleltetni és folytatólag fenntartani.

A fegyelemre való szoktatásnak legfontosabb eszköze mindenesetre a gyakorlatokon, a tűzoltói kiképezéssel kapcsolatosan való foglalkoztatás.

Ennek első momentuma a rendgyakorlatokon való, eleinte egyéni, majd csoportos kiképezés eszközlése, amelynek kapcsán az ujonc tűzoltó mihamar kell, hogy megértse a vezényszavak parancsszerű hatályát.

A rendgyakorlatok pedáns begyakorlása adja meg az alapját a szergyakorlatoknak is, amelyek a fokozatos precíz és gyors összműködés kifejlesztését teszik lehetővé.

Minden tűzoltóval meg kell értetni annak a fontosságát, hogy amikor a sorban vagy a szakaszban állva a „vigyázz!“ vezényszó elhangzik, ezután már csak a vezénylő beszélhet, illetve vezényel tovább, a csapat pedig hallgat és az utasításokat teljesíti. Ez az állapot nemcsak a rend- és szergyakorlatok alatti magatartásra vonatkozik, de a tűznél való szerelésre és működésre is.

Mert amilyen impozáns és tekintélyt szerző jelenség az, amidőn egy tűzoltó-csapat a tűzhöz érkezve, a vezénylő szaván kívül egy hang kiejtése nélkül, céltudatosan működik, éppoly visszatartó az a látvány, amikor a segítségül érkezett tűzoltók a tűznél a lármázó közönséget tulkiabálják. Az ily fegyelmezetlen csapatot minden higgadt szemlélő fegyelmezetlen bandának fogja minősíteni.

A gyakorlatokon a tűzoltóknak, a szüneteket kivéve, beosztásuknak megfelelően kell helyüket megállni és a szerelési teendőket végezni. A felváltva szerelők pihentetésük közben is, a szakaszban beszélgetés nélkül tartózkodva és tetszetően állva figyeljék a szerelést végző társaikat, miközben türelemmel várják a vezénylő további utasításait.

Meg nem engedhető ennél fogva az az eljárás, hogy egyesek a szakaszból kilépve a gyakorlótéren csatangoljanak, vagy a szakaszban állva dohányozzanak. Az a jelenség is visszatetszést keltő, hogy ha a vezénylő tisztük gyakorlat közben, a szünetet kivéve, dohányoznak.

A szolgálatban álló tűzoltó minden tudatni valóját előzetes tisztelgés leadása mellett feljebbvalójának jelenti. A szabályszerű jelentésadás eszközlésére az ujonc tűzoltók külön kioktatandók. Gyakorlat közben, tűznél, általában szoros szolgálatban feljebbvalóval vitatkozni, annak megjegyzéseire feleselgetni vagy ellentmondani a legszigorubbantiltva van.

A tűzoltóságok állandó és sűrűn eszközlendő komoly gyakorlatoztatása azért is fontos kelléke a fegyelem fenntartásának, mivel ennek elhanyagolásával — amint azt nem egy önkéntes tűzoltóságnál tapasztalni lehet — a működő tűzoltókat elszoztatja fegyelmezett magatartásuktól. A gyakorlatok látogatását kerülő önk. tűzoltók természetesen ugyan ezen hibába esnek és ritkán teljesített szolgálatuk mellett a fegyelmet lazítják.

Ezért az ilyen viselkedésű önkéntes tűzoltók vagy a gyakorlatok szorgalmas látogatására szorítandók, vagy ennek sikertelensége esetén a működő tagok sorából eltávolítandók.

A fegyelmezetlenség súlyos példáját szolgáltatják azok a magukról megfélemedezett tűzoltók is,

akik félig józan vagy ittas állapotban jelennek meg a gyakorlótéren vagy őrségi szolgálat átvételére. Egyenruhás tűzoltó ily állapotával szolgálaton kívül is, bárhol megjelenve szégyent hoz a tűzoltóságra.

Amelyik tűzoltó pedig több szeszessel élvezete után tűznél jelenik meg és az oltásban résztvenni akar, botrányos viselkedése, illetve beszámíthatatlan állapota mellett, nemcsak hogy komoly munkára nem használható, de testi épsége és élete is fokozott mértékben veszélyben forog.

Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartom megemlíteni azon körülményt is, hogy a tűzoltónak — szolgálaton kívül is — az utcán, társaságban vagy bárhol a nyilvánosság előtt komoly, megfélemlően fegyelmezett magatartást és viselkedést kell tanusítani; mert azt a tűzoltó-egyenruha tekintélye megköveteli. Ruhái tiszták, felszerelése és gombjai fényesek legyenek; öltözködésében pedig rendetlenség (pl. nyitvafelejtett zubbonygomb) ne mutatkozzék. Feljebbvalóit pedig nemcsak a szoros szolgálati érintkezés közben, de azonkívüli találkozások alkalmával is szabályszerű tisztelgással üdvözlje.

A tűzoltógyakorlatokon eszközölt fegyelemre való szoktatás tulajdonképpen előkészítője annak a végcél felőlelő szolgálati magatartásnak, melyet a tűzoltók valamely tűzvész megfékezése alkalmával tanusítani kötelesek.

Mert a tüzeseteknél szükséges tűzoltói fegyelemnek nemcsak a csapat pontos összműködése szempontjából kell érvényesülni, hanem a veszélyes balesetek elkerülése céljából is.

A szakavatott vezénylők ugyanis támadás alkalmával felelősségük tudatában tűzoltók testi épségének óvását is szemelött tartva intézik és irányítják azok működési körét. Mert ilyenkor még a fegyelmezett tűzoltókat is váratlan szerencsétlenség érheti. Hát még a szófogadatlanok mily könnyen rohanhatnak vesztükbe.

Igy több halálos lefolyású tűzoltói balesetre emlékszünk, amelyek azáltal állottak elő, hogy vakmerő tűzoltók szakavatott vezénylők parancsát mellőzve oly körülmények közé jutottak, hogy

életükkel fizettek meg gondatlan lépésükért. Fegyelmezetlenül viselkednek azok a többnyire újonc tűzoltók is, akik különösen éjjel, takarítási munkálatok közben beosztási helyüket elhagyva a romok közt csatangolnak, miközben igen gyakran baleset éri őket.

Mi sem természetesebb, minthogy a fegyelem gyakorlásához és fenntartásához erélyes kezű tisztekre van szükség, akik parancsaiknak érvényt is tudnak szerezni.

Gyámoltalan, illetve tehetetlen tűzoltó-tisztek mellett a csapat fegyelmezett magatartása lezüllik. A fegyelem szigorú kezelése pedig még azért is fontos, mivel akárhány nagy szabású tüzesetnél a tűzoltóknak emberfeletti munkát kell végezni. Ennek teljesítésére pedig csak fegyelmezett csapat képes.

Végül szemelött kell tartani azon körülményt is, hogy az egyesületi alapon létesült önkéntes tűzoltóságoknál a bellügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályok tiszteletben tartása is a fegyelem fenntartásának egyik argumentális eszközét képezi.

A tűzoltói fegyelemre való szoktatásra vonatkozó észrevételeim ismertetése után szükségesnek tartom megjegyezni azon körülményt is, hogy az említett és követendő eljárások nem új eszmék meghonosítását célozzák.

Magyarországon jelenleg is számos félszázad óta működő tűzoltóság ténykedik, amelyek vezetőségei mindazt, amit elmondottam, nagyon jól tudják és kezdettől fogva alkalmazták.

E célszerű tudnivalókat a közelmúltban megjelent 230.000/1925. B. M. sz. kormányrendelet hatása alatt rögzítettem meg, amelynek nyomán az orsz. tűzoltó szövetséghez alapszabályminták beszerzése iránt tömegesen forduló alakuló tűzoltóságok érdekeit tartottam szemelött. Tájékoztatni kívántam azokat egy oly kérdés szempontjából, amelyet megszívlelni és saját jól felfogott érdekükben hasznosítani kívánatos.

Mert a tűzoltói fegyelem fejlesztése és fenntartása minden tűzoltóság komoly működőképességének létfeltétele.

Sprinkler a színházakban?

Irta: *Rehák Tamás* hiv. tűzoltóparancsnok, Debrecen.

Örök emberi betegség, hogy csak a magunk kárán tanulunk. (Sajnos, nálunk még ezt sem mondhatjuk: lásd ököritói 300 magyar élet tűzhalálát.) Így volt ez a színházaknál is. Ismeretes a bécsi *Ring*-színház égése, ahol 470 emberélet pusztult el. Ez megdöbbentette az emberiséget és annak hatása alatt a hatóságok és a szakértők keresték is azokat a módokat, amelyek segítségével emberi számítás szerint a jövőben hasonló színház-égések és emberélet pusztulása ekerülhető volna. Csaknem minden művelt államban a fenti mementők alapján a színházak tűzbiztonságának kérdését kiragadták a tűzrendészet egyéb szintén rendezetlen és égető kérdései közül, a szakértők, a tűzoltóságok, építészek, mérnökök, sőt dílettáns feltalálók serege a színházi tűzkatasztrófák alkalmával nyert tapasztalatok, valamint külön elméleti megfontolások, gyakorlati kísérletek alapján általános szabályokat állapítottak meg, amelyek betartása mellett valószínűnek látszott, hogy hasonló tömegkatasztrófák a jövőben nem fordulhatnak elő, sőt az időközi

fejlődés, a tűzbiztonsági berendezések nagymérvű tökéletesítése és a célszerűbb építési mód alapján akadtak, akik az emberész állítást kockáztatták meg, hogy a modern színházakban nemcsak, hogy tömeges emberélet pusztulása lehetetlen, hanem még azok leégése is kizárt.

Mire alapították ezen feltevésüket?

Arra a körülményre, hogy a modern színházaknál egyrészt építészetiileg mindent megtettek arra nézve, hogy a színház leégése elkerültesse, melynek módja: a tűzbiztos építkezés (éghetetlen épületszerkezet, tégl-, betonfalak, faszervezet kiküszöbölése úgy a színpadon, mint a nézőtéri részen), másrészt pedig arra a körülményre, hogy a színház tervezésénél a főszólyt arra fektették, hogy esetleges vész esetén a közönség azt percek alatt helyeire nélkül hagyassa el (színház szabadon álló elhelyezése, elegendő kijáratok lehetőségei és azok célszerű elosztása stb.), valamint a színházakat oly tűzoltói berendezésekkel látták el, amelyek arra volnának hivatva, hogy a legnagyobb szabású

színházi tűz esetén is elegendő technikai lehetőséget nyújtsanak a tűzoltóságnak a tűzvész biztos leküzdésére. Mindezeket a biztonsági intézkedéseket kiegészíti a színházaknál az előadásokon kívüli állandó tűzoltói felügyelet, előadások tartama alatt pedig a fokozott biztonság céljából a kivezényelt nagyobb számú tűzoltó őrség.

Ezuttal felemlitem azokat a tűzoltói berendezéseket, amelyeket színházainknál a kezdődő és a már kitört nagyszabású tűz leküzdésére alkalmazni szoktak, annak a kérdésnek a felvetése kapcsán, hogy az eddigi tűzoltói berendezések többé-kevésbé modern színházaknál megnyugtató és elegendő biztosítékot nyújtanak-e arra, hogy segítségükkel a színház-tűzek feltétlen biztonságosan leküzdhetők? Együttal felvetem azt a kérdést, hogy nincs-e a technika mai állása szerint oly védelmi eszköz a színházak tűzbiztonságának fokozott biztosítására, amely a színházaknál eddig alkalmazott tűzoltói berendezéseknél nagyobb és megnyugtatóbb biztosítékot nyújt?

Mielőtt erre a kérdésre részletesebben rátérnénk, nézzük, hogy melyek azok az általánosan használatos tűzoltói berendezések, amelyeket a mai modern színházaknál az eddigi gyakorlat szerint alkalmazni szoktak.

Legyünk tisztában azzal, hogy a színházaknál az eminenter tűzveszélyt — modernebb színházat véve tekintetbe — csak a színpadi rész jelenti. A nézőtéren, ahol az újabb színházaknál az éghető anyagok mennyisége a lehető minimumra van szorítva, ahol amellettt megfelelő tűzoltói ellenőrzés van az előadások alatt (nyílt tűz, tiltott helyen való dohányzási tilalom ellenőrzése stb. céljából), komoly tűzveszélyről szó sem lehet, legfeljebb egy bármely okból eredő *pánik veszélyéről*.

Különleges védelmi, illetve tűzoltói berendezés alkalmazása tehát elsősorban a színpadi részen szükséges, ahol a tűzveszélyesség a legmagasabb. A színpadon a színpadpadló, függöny, deszkapadló, a színpadpadló kapcsolatos diszletraktárok, ruhatárok, régebbi színházaknál a faszervezetből álló tetőszerkezet, zsinórpadlás, stülvédő, a színpadon előadás alatti dohányzás, vagy egyéb tűz használatát igénylő darab, a nagyobb mennyiségű, sérülésnek kitett mobil villamosvezeték stb., stb. ezt bőven indokolják.

A színházak belső, tűzvédelmi és tűzoltási célt szolgáló berendezései a mai gyakorlat szerint általában a következők:

1. A *vasfüggöny*, amely azt a célt szolgálja, hogy a színpadi részt a nézőtértől tűz- és füstmentesen elválassza.

2. A színpadi, valamint a nézőtéri részt teljesen behálózó *vízvezeték* berendezés, szükség szerinti számú tűzcsapokkal, rajta tömlővel, sugárcsővel. A vízvezeték táplálható a városi vízvezetékéből, külön tartányból, az állandó nyomás biztosítására esetleg önműködően és mechanikus uton bekapcsolható szivattyu, nyomás alatt álló tartány.

3. A színpadon ezenkívül tűzoltási célra *záporkészülék*, a záporkészüléket helyettesítő vagy kiegészítő, ugynevezett *forgatható* sugárcsövek, a vasfüggöny tűz esetén hűtésére *függönyloccsoló* berendezés.

4. A színpadon és a nézőtéren is *füstelvezető* és szellőző készülék.

5. Kiseb, keletkezőben lévő tüzek oltására *kézi tűzoltókészülékek* és egyéb *segédeszközök* (kádakban, vedrekben víz, kézi tűzoltókészülékek, homok lapáttal, vizes, impregnált pokrócok, szikracsapó, zsinórpadláson kötelek elvágására kés stb.).

6. *Tűzjelző* berendezés, mely lehet mechanikus (gombnyomás, üveg betörése által) avagy önműködő tűzjelző berendezés, avagy egyszerű telefon.

Ne felejtjük azonban el, hogy a fenti, tűzoltói célra szolgáló berendezéseknek csak akkor van értelme, ha azok kezelésére megbízható, szakképzett személyzet áll rendelkezésre, ez a *tűzoltóság*.

Már most ha azt a kérdést tesszük fel, hogy a fenti tűzoltói berendezések minden körülmények között teljes biztonságot nyújtanak-e, vagy sem, azt kell felelnünk a színháztüzeknél a gyakorlatban nyert tapasztalatok alapján, hogy — nem!

A felsorolt tűzoltói berendezések közül ugyanis igazi oltóeszközök, támadószerek csak: a) a kis kézi tűzoltókészülékek, b) a vízvezeték sugarai és c) mint ultima ratio a záporkészülék, avagy az azt helyettesítő, vagy kiegészítő forgatható sugárcsövek (Wenderohr).

Nyilvánvaló tehát, hogy a színházi tűzoltói berendezések közül a záporkészülék a legnagyobb hatékonyságú eszköz egy már kifejlődött színpadi tűz eloltására. A záporkészüléknek azonban két nagy hátránya van tűzoltói szemmel nézve és pedig:

1. Időnkint ki kell próbálni és ez az eljárás igen körülményes.

2. Működésbe helyezése az emberi erőhöz van kötve.

Ez utóbbi hátránya az, amelyik a legsúlyosabban esik a latba, viszont amely hátrány a *sprinkler* alkalmazásával nézetem szerint kiküszöbölhető volna. Erre nézve utalok a *Wiesbaden-i* színház égésére és az ott szerzett *tapasztalatokra*.

A Wiesbaden-i (Poroszország) egykori udvari, most állami színház 1893/94. években az ismeretes bécsi színházépítő cég Felner u. Heilmer építésztervei szerint épült. A színház gyönyörű épület és Wiesbaden büszkesége volt, de amellettt fel volt szerelve mindazon tűzvédelmi berendezéssel, amelyet a technika mai állása és a jelenlegi gyakorlat szerint színházakban alkalmaznak.

El volt látva *vasfüggönnyel*, sőt az ugynevezett kis színpadot a nagyszínpadtól még egy második vasfüggöny választotta el, — nem hiányzott a *vízvezeték* sem, melynek nyomása 8—9 légkör volt, a színház különböző részein elhelyezett összesen 42 tűzcsappal. — meg volt a *füstelvezető*, — a közvetlen telefon a színház és a tűzoltóőrség között, a színház belsejében 6 *tűzjelző* főállomás, a színházon kívül 2 oszlopra szerelt *tűzjelző*, — záporkészülék helyett a wiesbadeniek többre becsülték a *forgatható sugárcsöveket*, ilyen 14 volt a zsinórpadláson beépítve, — de emellettt mindkét vasfüggöny *záporkészülékkel* is el volt látva, amelyek a színpadon kívülről is működésbe helyezhetők voltak. A színházban éjjel, amikor a tűz keletkezett, 2 színházi ór is teljesített szolgálatot.

Mindezek azonban nem tudták megakadályozni azt, hogy a színház színpadi része teljesen le ne égjen.

A tűz lefolyása a „Feuer und Wasser“ német szaklapban megjelent leírás alapján röviden a következő: 1913. évi március 18-án este a színházban „Rienzi“ operát adták, az utolsó színpadról távozó egyik énekes volt, aki 10 óra 30 perckor ment át a színpadon és akkor még semmi gyanusát nem észlelt. 10 óra 37 perckor azonban az utcai járókelők már a színpadi részen levő ablakokból lángokat láttak kicsapni. Két utcai járókelő azonnal behatolt a színházba és ott meghúzták a tűzjelzőket. Ezalatt a rövid idő alatt érkezett oda a két színházi ór, akiknek a tűzről még sejtelmük sem volt. A két színházi ór és a tűzjelzést leadó két egyén a legközelebbi színházi tűzcsappal akartak beavatkozni, — abban a pillanatban azonban egy robbanásszerű dőrej kíséretében a színpad kupolája már be is omlott és az egész színpad lángokban állott. Közben megér-

kezett a tűzoltóórség is automobil tűzoltószerekkel, tolólétrával, gőzfecskendővel és azonnal hozzá-kezdtek az oltási munkálatokhoz, amely már csak a nézőtér megmentésére szorítkozhatott, ami sikerült is éjjeli 1 órára. A szinpadí rész azonban teljesen leégett. A vasfüggöny locsoló záporkészülékeket, a forgatható sugárcsőveket a színházi öröknek a tűz rohamos terjedése folytán már nem volt módjában működésbe helyezni. A nagyobbik vasfüggöny azonban a tűzoltóság által a nézőtér felől sugarakkal lett hűtve, így megfelelt céljainak, mindössze lezuhanó törmelékek ütöttek rajta alul részt, a kis szinpadot elválasztó kisebb vasfüggöny nem volt lebocsátva és az erős tűzben a függönyt tartó drótkötelek megolvadtak, a függöny ennek következtében a szinpadra zuhant. A tűz okát nem sikerült megállapítani, de sem az előadás alkalmával használt fáklyára, sem rövidzárlatra nem vezethető vissza.

A fenti tüzeset szakszerű elbírálása alapján, valamint ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a wiesbadeni színház tűzoltói berendezését a szakkörök is mintaszerűnek vették olyannyira, hogy azt 1913. évben meghívott bel- és külföldi vendégeknek füstpróba keretében mint mintaszerűt mutatták be. Meg kell állapítanunk, hogy a színházak jelenlegi tűzvédelmi berendezése a tapasztalatok alapján revízióra és további tökéletesítésre szorul.

Véleményem szerint semmi érdemleges akadálya nem volna annak, hogy az egyéb tűzveszélyes üzemeknél már évtizedek óta bevált *sprinkler* (önműködő vizszóró berendezés, melynek lényegére itt helyszűke miatt nem térhetek ki, de különben is szaklapjainkban már több ízben ismertette) a színházakban, illetve a szinpadon alkalmaztatnák. A sprinklernek az eddig használatos záporkészülékkel szemben ugyanis az a megbecsülhetetlen előnye van, hogy önműködőleg helyeződik üzembe és egyúttal a tüzet is jelzi, amellet megvan ugyanaz az oltó hatása, mint az ismeretes zápornak.

De eltekintve attól, hogy a *sprinkler* megbízhatóbb és hatásosabb nagy oltóeszköz, gazdaságos is, mert hiszen ismeretes az, hogy a biztosító társaságok *sprinkler* alkalmazása esetén 50% díjengedményt nyújtanak (külföldön 60%-ig is) és így a *sprinkler* aránylag nagyobb befektetési költsége pár év alatt amortizálódik.

Ha a wiesbadeni színház szinpadán *sprinkler* lett volna felszerelve, bizonyára nem égett volna le. A wiesbadeni színház égése nem egyedülálló, mert a közelmúltban is több németországi és külföldi színház égett le, a tűz mindannyiszor a szinpadon keletkezett.

A leégett wiesbadeni színházat a város hazai és külföldi műbarátok áldozatkészsége folytán egy félév alatt újra felépítették. Az újraépítés alkalmával a szinpad tűzbiztonsági felszerelését igyekeztek a legmodernebb módon megoldani, azonban érdemleges újítást, illetve tűzoltói berendezést ezúttal sem alkalmaztak, hanem a meglévőket (vasfüggöny, füstelvezető, tűzjelzők, vízvezeték, forgatható sugárcsőveket, vasfüggöny-záporkészülékeket) tökéletesítették és szaporították — *sprinkler*t nem alkalmaztak.

*Sprinkler*eknek a színházakban való alkalmazásának kérdését aktuálisnak tartom, részben a meglévő és igen tűzveszélyes színházaink tűzvédelmi berendezése tökéletesítése szempontjából, másrészt kívánatos volna, ha a tűzoltóbajtársak a kérdéshez hozzászólnának, mert — a mai kedvezőtlen színházi konjunktúra dacára — remélhetőleg eljön az az idő, amikor a vidéki városok régi vágyukat teljesíteni igyekeznek és új modern színházakat építenek (Győr, Szombathely, Nyiregyháza, Hódmezővásárhely), amikor a nézetek e tekintetben tisztulnak.

Megjegyzem, hogy Németországban, továbbá Angliában (Londonban) már több régi építést, valamint új modern színház el van látva *sprinkler*terrel, nem is beszélve Amerikáról, ahol nemcsak a színházakat, hanem *mozgóképszínházakat*, azok vetítőkamráit is *sprinkler* védelme alá helyezik.

A tűzoltók kiképzésének irányelvei.

Irta: Bence István, a budapesti önk. tűzoltóság alparancsnoka.

III. folytatás és vége.

De nem elég, hogy csak gyakorlati kiképzés útján neveljük a tűzoltóinkat, hanem elméleti oktatás által is gyarapítanunk kell szakismereteiket.

Ezen elméleti kiképzésnek sohasem öletszerűen, hanem mindig rendszerbe foglalva kell lefolyni. Kezdetben a helyi viszonyok követelményeire oktassuk a tűzoltókat; majd (*koncentrikusan*) fokozatosan mind jobban terjesszük a tűzoltói szakismereteket. Eleinte a legszükségesebb tudnivalókat tanítjuk meg. Ezen körben mindig arra ügyelünk, hogy minden tűzoltó meg is értsé. Az előadott tárgyak ismertetését tehát mindig a hallgató tűzoltók szellemi képességéhez viszonyítva kell eszközölni.

Oktatásunkat emellett szemléltetővé kell tennünk és gyakorlati példákkal érzékelteknünk. Szemléltető eszközök gyanánt nemcsak a meglévő szereket, hanem e célra kölcsönvett szereket is fel lehet használni.

Lehet a tanítást jó kivitelű rajzokkal is támogatni. Láttam nem egy olyan tűzoltótestületet, ahol a parancsnok kitűnő szemléltető rajzok bemutatásával kísérte tanítását. Legcélszerűbb az iskoláztatást télen lefolytatni, s azt a következő sorrendben végezni.

Elsősorban a tűzoltói szolgálat mibenlétét, a tűzoltóságok szervezetét, azoknak az országos szövetség, a vármegyei szövetségek és a segélyező pénztárhoz való viszonyát ismertessük. Ha a tűzoltóság régebben áll fenn, úgy tűzoltóinkat annak

vázlatos történetével is szórakoztassuk. Ezután a tűzoltók fegyelmezettségének szükségességével foglalkozunk. Majd a fecskendő alkalmatlanságainak elmagyarázása után, működésének alapos ismertetésére térjünk át, melyet mindenkor a helybeli fecskendőn való szemléltető magyarázatok kíséretében tárgyaljunk.

Áttérve a fecskendő működési zavaraira, e tárgyat mindig tapasztalati példák közlésével támogassuk.

Ha a tűzoltók a helybeli fecskendő összes tudnivalóit megtanulták már, akkor másrendszerű fecskendők ismertetésére is rátérhetünk. A modern motoros tűzoltógépek vázlatos leírásával csak az esetben foglalkozunk, ha a csapat egyes tagjainak intelligenciája és felfogási képessége erre alkalmas.

Ha a fecskendő ismertetését befejeztük, — a meglévő mászó és bontó eszközök bemutatására és azok miként való használatára térünk át; ezek folytatásaként a mentő eszközöket, különféle füst-készülékeket, (extinktöröket) kézi oltó eszközöket is előadjuk.

Ha a tűzoltók az összes szereket ismereténél birtokába jutottak, akkor azok karbantartására, illetve gondozására oktatjuk őket.

A vízszerszék kérdését a helyi viszonyok alapos figyelembevétele mellett ismertetjük, továbbá egy a községnek megfelelő, mint a modern tűzjelzés módszereit is részletes módon előadjuk.

A tüzek oltási módját tárgyalva, a legnagyobb súlyt a csővezetés és a vész helyén szükséges teendők ismertetésére fordítjuk. Emellett az ember- és állatmentés módszereit is előadjuk.

Vázlatos formában a tűzrendészet elemeit is előadjuk, különösen a lakások, gazdasági épületek, műhelyek, istállók, mozik, gyárak és malmok tűzveszélyével foglalkozunk.

Az építkezés legegyszerűbb szerkezeteit és azoknak tűz esetén való viselkedéseit is ismer-tessük, különösen a kéményeknek a szerke-zetét és hibáit említjük meg. A villamos beren-dezések és a robbanó anyagok körüli óvatossági rendszabályokat okvetlen adjuk elő. Ha községi orvos rendelkezésünkre áll, az első segély nép-szerű oktatására kérjük fel. Egyébként is az egyes tárgyakat mindenkor olyan intelligens tiszt által adassuk elő, akinek ismeretköre tekintetben leg-inkább megfelelő. A technikai természetű tárgya-kat (fecskendőgépek, tűzjelzőberendezések, villa-lamosság) lehetőleg műszaki képzettségű előadóval

adassuk elő. Ha a tisztikarban ilyen nem akadna, esetleg nem működő polgári egyén is felkérhető erre; avagy a szomszédos község valamelyik hozzá-értő tűzoltótisztje. Egyebekben is az Országos tűzoltó szövetség irodája útján (Budapest, VIII., Rákóczy ut 38.) annak kiadásában megjelent szak-könyvek mindenkor megszerezhetők, amelyekben minden intelligens tűzoltótiszt a szükséges elő-adnivalókat megtalálja.

A tűzoltók nevelésére vonatkozó ismerteté-emet azzal fejezem be, hogy minden tulás ártal-mas s ezért az előadó parancsnokoknak lelkére kell kötnöm azon utbaigazítást, hogy a tűzoltók kiképzésénél ne az országos tanfolyam összes anyagával terheljük meg hallgatóikat, hanem csak azokat a tudnivalókat adják elő, amelyek a legény-ség értelmi színvonalának megfelelnek, s eredmé-nyes működéséhez okvetlen szükségesek.

A tűzoltótisztek kiképzésére más, magasabb szempontok szerint vezetett tanfolyamok szol-gálnak.

Köszönetnyilvánítás.

Mai számunk egy évi munkásságunk újabb határjelzője, melynél megállva meleg köszönettel fordulunk mindazon Bajtársak-hoz, kik az év folyamán tudósításaikkal és ön-álló cikkeikkel lapunk tartalmát értékessé tet-ték. A közjóért, tűzoltóintézményeink fejlődése érdekében kifejtett, ezen nemis fáradozásuk nyomot hagy olvasóink termékeny lelkében. Amikor úgy a magunk, mint olvasóink nevé-ben igaz köszönetünket tolmácsoljuk, kérjük őket, hogy a jövőben se vonják meg nagy-becsü munkásságukat.

Mintegy pedig szerkesztői tisztemről lemondottam, kérem, hogy jó emlékülben tart-sanak. Ugyis találkozunk még. Szerkesztő.

Ujévi gondolatok.

Előttünk az Ujév, sokaknak reménye,
Múlt évet temetve, tekintsünk elébe.
Van-e, kinek nem volt kisebb-nagyob baja,
És a jövő évhez, ne volna bizalma?
Időnek rokkáján orsó gyorsan pereg,
Élettünk egy évvel lesz megint kevesebb.
Messzelátó szemmel, ha nézzük a múltba,
Szívünkben megrezdül, bánatunknak hurja.
Bánatunk szól elhunyt társunk emlékének,
Ki hivatása közben az ó-évben halt meg.
Vele együtt hét lett, hőseinknek száma,
Kiknek tűzoltás lett tragikus halála.
Bátran haltak ők meg, másnak védelmében,
Emlékük élni fog, mindnyájunk szívében.
Ha úgy volna most is, mint ódon regékben,
Ó-görög Istenek régi idejében.
Eljutna mint akkor, olimpra az óhaj,
És szóba állnának földi halandóval:
Kérném őket szépen, hassanak el oda,
Tűzoltót orvhalál ne sujthasson soha.
Megérdemlik ők a csendes öregséget,
És az ezzel járó természetes véget.
De mivel nem élünk klasszikus időköt,
Igy csak kívánhatok: Boldog, s jó Ujévet!

Schäffer Gyula
szöv. tűzoltó.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége közleményei.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége f. évi november 28-án tartotta választmányi ülését Breuer Szilárd főparancsnok elnöklésével a Kun-utcai központi tűzoltólaktanyában.

Breuer főparancsnok az ülés elején átnyuj-totta a 25. éves kir. díszéremt Fischer Samu Schlick-gyári, Hajnal Henrik Máv északi főműhelyi, Krause Károly Máv istvántelki tűzoltóparancsno-koknak, akiket a szövetség és a f.öv. tűzoltóság nevében üdvözölt.

Falussy Károly Máv tűzfelügyelő a Máv igazgatósága és tűzoltóságai nevében köszöntötte a kiültetett Máv tűzoltóparancsnokokat és további kitarásra buzdította őket.

Elnök javaslatára elhatározta az ülés, hogy Mátrai Antal alelnököt, állapotának javulása alkal-mából, üdvözli.

Breuer főparancsnok a főváros tanácsa és a f.öv. tűzoltóság nevében megköszönte a szövetség tagtestületeinek az emléktábla leleplezési ünne-pélyen való részvételt.

Vágó Zoltán titkár előterjesztette a Breuer-jubileum részletes elszámolását, melyet a választ-mányi ülés egyhangulag elfogadott, ugyanakkor az Elnökség megbízást nyert, hogy a létesített alapítványról alapítólevelet terjesszen a választ-mány elé.

Kállay főtitkár felhívta a jelenlévők figyelmét a Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület által ren-dezendő vasárnap délelőtti felolvasásokra.

Titkár beszámolt a szeptember 1-én tartott Total-próbáról, az Ujpesti és Környékbeli Tűzoltó-tisztek Bajtársi Szövetsége által rendezett bemutató-gyakorlatról, a Ganz waggongyári és Máv gép-gyári zárógyakorlatokról és az emléktábla-leleple-zési ünnepegről.

Elnök dicsérő szavakkal emlékezett meg a zárógyakorlatokon látottakról, melyek a testületek képességeiről győzték meg a szakembereket.

A választmány ezután elhatározta a Filatori-gáti Textilművek R.-T. tűzoltóságának, Bauma Béla és Buhán Ferenc pártolótagoknak felvételét a tagok sorába.

Az ülés után a megjelentek nagy része a Törekvés-dalárda Hungária-uti helyiségében gyűlt össze bajtársi vacsorára.

Huszonöt éves szolgálati jubileum. Bencze István, a székesfővárosi vámórség főparancsnoka, a napokban töltötte be érdemekben gazdag városi szolgálatának huszonötödik esztendejét, mely alkalommal a vámórség tisztikara a Gellért-szálló különtermében tartott estebéden meleg ünnepélyt rendezett tiszteletére.

Elsőnek a főváros tanácsa nevében Barczen Gyula tanácsnok üdvözölte az ünnepelt főparancsnokot. Majd Dr. Purebl Győző tanácsnok a tanügyi ügyosztály nevében mondott üdvözlőt, kiemelve, hogy az eltöltött negyedszázadból az ünnepelt 22 évet a testnevelés szolgálatában töltött el, hol tudásával, szakszerű vezetésével a testnevelés körül szavakban ki nem fejezhető szolgálatokat végzett.

A külföldi tárgyaláson levő Dr. Csupor József pénzügyi tanácsnok nevében Némethy Béla főjegyző, illetőleg Lindl Zsigmond tanácsjegyző üdvözölte, beszédjében hivatkozva nagy szervező-képességére, mellyel a semmiből egy 500 főnyi fegyelmzett, hatalmas szolgálatot teljesítő csapatot teremtett, mely a székesfőváros érdekeit lelkiismeretesen szolgálja.

Buzay Károly nyugalmazott tanácsnok, székesfővárosi fogyasztási adóügyi igazgató, mint közvetlen főnöke, üdvözli, mivel első perctől kezdve együttesen végezték a szervezés nehéz munkáját, s így ő közvetlenül látta rátermettségét, alkotó munkakedvét és erejét és látja, hogy ezen hatalmas szervezetet együtt is tudja tartani, s kellő szakértelemmel vezetni.

Berthy László ezredes a katonaság nevében köszönti, felemlítve, hogy mint katona állapítja meg, hogy a vámórség katonailag is kifogástalan, sőt példás fegyelmzetttséget tanusít.

Breuer Szilárd tűzoltófőparancsnok nem csak mint a vámórség főparancsnokát, hanem mint az önkéntes tűzoltók parancsnokát is üdvözli, ki, mint tűzoltó is, ma ünnepli 25 éves önkéntes tűzoltói szolgálati jubileumát.

Schocet Ödön reáliskolai tanár a tanári kar jókívánatait tolmácsolja.

Sárpy Béla százados a Levente-Egyesület, Vaday Sándor főfelügyelő a vidéki önkéntes tűzoltók nevében köszöntötte az ünnepeltet, s még számos baráti felköszöntő hangzott el, melyekre Bencze István meghatott szavakkal mondott köszönetet a meleg és őszinte üdvözlésekért.

A fényes keretek között lefolyt ünnepély igazán érdemes tűzoltó bajtársat ért, kinek nevét országszerte jól ismerik, mert alig volt 25 év alatt oly vidéki magasabb tűzoltó-tanfolyam és más tűzoltó-ünnep és mozgalom, hol Bencze István nem szerepelt volna teljes lelkesedéssel és odaadással. A M. O. T. Sz. elnökségének is évtizedes tagja és szorgalmas munkása. A tűzoltók körében tehát jóleső meglepetést keltett az ő megérdemelt ünnepelése, melyhez lapunk is teljes szívvvel csatlakozik.

Kitüntetés. A kormányzó úr Ö Főméltósága Szücs István törökszentmiklósi parancsnoknak az önk. testület fejlesztése körül közel öt évtizeden át szerzett érdemei elismeréséül az V. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

Szilveszteri ünnepélyt rendez a vajszlói önkéntes tűzoltó-egyesület I. hó 31-én, műsoros estély keretében.

Szake előadások. A Budapesti Önk. Tűzoltó-Testület — mint a múlt évben — ezidén is ismeretterjesztő előadásokat rendez a Kun-u. 2. tűzoltólakanyában. Az előadásokat minden tűzoltó díjtanulul látogathatja.

Az előadások sorrendje a következő:

- 1925. dec. 6. Testületek szervezete. *Bencze I.* alp.
- 1925. „ 13. Fecskendő szerkezete. *Köhler István* szivattyúmester.
- 1925. „ 20. Kézi létrák. *Falussy Károly* szkpár.
- 1925. „ 27. Mentőeszközök. *Dr. Balogh D.* alp.
- 1926. jan. 3. Modern tűzoltás. *Szilvay Kornél* főt.
- 1926. „ 10. Fecskendőzavarok. *Köhler I.* gyáros.
- 1926. „ 17. Csővezetés. *Hülles József* szkpár.
- 1926. „ 24. Automobilok tűzrendészete. *Dittrich József* főtiszt.
- 1926. „ 31. Tűzrendészet. *Teasdale Ottó* főtiszt.
- 1926. feb. 7. Tűzrendészet. *Teasdale Ottó* főtiszt.
- 1926. „ 14. Első segély. *Dr. Balogh Dezső* par.
- 1926. „ 21. Tűzek keletkezési okai. *Kállay J.* főt.
- 1926. „ 28. A mozgóképszínházak tűzrendészete. *Dittrich József* főtiszt.
- 1926. márc. 7. Tűzjelzés. *Wunderlich Antal* tiszt.
- 1926. „ 14. Vízszerezés. *Erlshok György* főtiszt.
- 1926. „ 21. Tűzbiztos építkezésekről (építkezés ált.). *Benedek Mihály* tiszt.
- 1926. „ 28. Taktika I. *Breuer Szilárd* főpar.
- 1926. ápr. 11. Taktika II. *Breuer Szilárd* főpar.
- 1926. „ 18. Gyakorlati szabályzat képekben. *Bencze István* alparancsnok.

Uj tűzoltócsapat. Budakalászon, a Klinger-szövőgyárban, egy 36 tagból álló tűzoltócsapat létesült „Klinger-szövőgyári Tűzoltócsapat, Budakalász“ elnevezéssel. F. évi november hó 16-án volt az alakuló gyűlés. A testület díszelnöke *Pető Félix* központi igazgató, elnöke *Schreier Károly* gyárigazgató, alelnöke *Tiller Ottó* üzemvezető. A csapat parancsnoka *Dósa István* gyári tisztviselő, alparancsnoka *Schmidt Emil* tisztviselő, segédtestület *Grünfeld József* tisztviselő, szakaszparancsnokok *Gang Alfréd* tisztviselő és *Oppenheim Lajos* textiltechnikus. A csapat a gyári tűzórség szolgálatának ellátását már meg is kezdte.

Személyi hír. A kormányzó *Barabás István* szombathelyi lakosnak, a vasvármegyei tűzoltószövetség ügyvezető alelnökének a tűzoltás terén félszázadot meghaladó időn át kifejtett buzgó működéséért elismerését fejezte ki.

Kiskundorozsma község önkéntes tűzoltósága november 15-én tartotta ezévi zárógyakorlatát a főszolgabíróság, előjáróság, egyesületek és nagy közönség jelenlétében. A község 1 mozdony-, 2 kocs-, 1 targonca-fecskendője, valamint más szereit vonultak fel, mire 33 főből álló csapat szerelési gyakorlatokat mutatott be. A hatóságok teljes elismerése mellett lefolyt gyakorlat sikere közmegelegedést keltett. Az önkéntes testület talpraállása első sorban *Zappe Péter* főjegyzőnek és *Marossy Vince* parancsnoknak köszönhető. A csapat kiképzése körül pedig *Rác Lajos* és *Soós* szakaszparancsnokok buzgólkodtak. A testület télen is folytatja vasárnaponkénti gyakorlatait, hétköznap pedig kétszer hetenként iskolát tart

Székesfehérvár szab. kir. város tűzrendészeti fejlődése. Lapunk hasábjain több ízben tettünk említést arról, hogy Székesfehérvár város hatósága a már szükséges bizonyult — de annak idején a célnak megfelelő csinos — tűzoltó-jaktanyáját és elkorhadt fém mászóházát mintegy másfélmilliárd korona költséggel megnagyobbította. Időközben a jaktanya tényleg kibővült, benépesedett és a háromemeletes — teljesen új — mászótorony felépült, bár ez hivatalosan publikálva még nincs.

Ezidőtájt hírt adtunk arról is, hogy a város vezetőinek jóakarata mellett minő nagy munkájába és lankadatlan ügybuzgalmába került a székesfehérvári testület agilis parancsnokának, Simon Sándor városi tanácsnoknak, míg a kérdést dűlőre vezette.

Most egy újabb eredményt regisztrálhatunk Székesfehérvárról.

Ugyanis Simon Sándor tanácsnok dicséretes szorgalmazása folytán Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1925. év nov. 30-án tartott közgyűlésén egyhangulag — helyesebben egy szó ellenvetés nélkül — megszavazott 360 millió koronát egy új autófecskendő beszerzésére, mely összeget az 1926. évi költségvetés „Rendkívüli kiadások” rovatában előirányozta és egyben elvileg kimondta, hogy 1927. év folyamán autógépezetes létrával szaporítja állományát.

Ezzel egyidejűleg azt is elhatározta a közgyűlés, hogy a városi hivatásos tűzoltóság eddigi 13 főből álló létszámát 8-ai szaporítva összesen 21 főre emelje fel a létszámát — természetesen az eme létszámnak megfelelő állásokat szervez, s ugy ezeket, mint a többi tűzoltókat az 5000/924 sz. M. E. K.-nek megfelelőleg, illetve a 369/925. B. M. leirat értelmében műszaki alkalmazottaknak minősíti s ehhez képest javadalmazza.

Egy tisztí állás szervezése — mely szintén tervben van — egyelőre későbbi időpontra halasztatott.

E két fontos elhatározással a törvényhatósági bizottság eleget akart tenni a 230,000/925. számú új kormányrendeletnek, mely a városokra is jelentékeny terhet ró tűzvédelmük fokozása érdekében.

Azt hisszük, nem lesz felesleges e hirdásunkon kívül városi bajtársaink tájékoztatása céljából Székesfehérvár város 1926. évi költségvetéséből azon többi számadatokat is közölni, melyek a tűzoltói teendők ellátása végett előirányozva vannak és pedig:

1. Személyzeti illetményekre	428.694,000	K
2. Ruházatra	87.300,000	"
3. Balesetbiztosításra	9.520,000	"
4. Irodai szükségletekre	3.020,000	"
5. Helyiségfenntartás:		
fűtés	5.445,000	
világítás	4.361,000	
	9.806,090	
6. Épületfenntartásra	11.300,000	"
7. Felszerelés karbantartására	57.600,000	"
8. Berendezés, felszer. pótlására	72.760,000	"
9. Fogat-tartás	66.178,000	"
10. Anyagszükséglet	4.660,000	"
11. Mentőkocsi és kötszer	12.000,000	"
Összesen	762.838,000	K

Ezen főösszegben természetesen beemlíttatik a tűzoltó-kocsis és a szervezés alatt álló 8 új tűzoltó javadalmazása, ruházata és felszerelése is. Ellenben hiányzik belőle, mint külön tétel, az autófecskendőre előirányozott 360.000,000 korona hitelösszeg.

Ha még most megemlítjük, hogy a fent elősorolt jelentékeny összeggel dotált tűzoltó szolgálat ellátásáról való gondoskodás, a szükséges költségeknek rendelkezésre való bocsátásával az önkéntes testületre van bízva — mely szabályszerű szervezettel egyesületi alapon működik — és a testületi élet gondos irányításával Simon Sándor városi tanácsnok, önkéntes tűzoltóparancsnok foglalkozik, akkor nagyjából megvilágítottuk a székesfehérvári tűzoltósági ügyek anyagi helyzetének, városi létszámviszonyainak és az egyesület szellemi tevékenységi körének vázlatos jövőbeli képét, mely igen szépnek ígérkezik.

A Miskolci Önkéntes Tűzoltó- és Mentő-Egyesület most tartotta 50-edik jubiláris közgyűlését, amelyen Dr. Hodobay Sándor polgármester átadta Tury József főparancsnoknak a kormányzó által adományozott jubileumi díszérmét. A főparancsnokot Miskolcra Dr. Máday Lajos, Vidats János, továbbá Konkoly János tűzoltótiszt, a környéki tűzoltóegyesületei nevében pedig Juhász Mihály, a szendrői tűzoltóegyesület főparancsnoka üdvözölte. Ezután a tisztikar választására került sor. Előnknek Dr. Hodobay Sándor polgármestert, alelnöknek Weidlich Pált főparancsnoknak Tury Józsefet, parancsnoknak Dr. Borzsnay Béát alparancsnok tb. parancsnoknak Horváth Istvánt orvosnak Dr. Szabó Ármint és Dr. Máday Lajost, ügyésznek Dr. Vég Árpádot, főpénztárosnak Hölcz Gyulát, szertárosnak K. Juhász Józsefer választották meg. Majd kiosztották a szolgálati érmeket Horváth Istvánnak, Stumpf Gábornak, Szics Sándornak, Szilassy Józsefnek és többeknek. Felügyelő-bizottsági tagokul megválasztották Pores Jánost, Pócs Samut, Vidats Jánost, Rimóczy Józsefet, Duszik Jánost és Magasházy Béát.

Tűzoltótanfolyam. A ráckevéi járásbeli községi tűzoltóparancsnokok és a tűzrendészet iránt érdeklődők részére Ráckevé községben tartott szaktanfolyam szép eredményei végződött.

A vármegyei tűzoltó-szöveiségek ezen szaktanfolyamra Breuer Szilárd székesfővárosi tűzoltóparancsnok utján közismert szakérőket sikerült előadókul megnyerni és pedig Bencze Istvánt, a székesfővárosi vármórség főparancsnokát, aki, mint fővárosi önkéntes tűzoltóság alparancsnoka és az Országos Tűzoltó-Szövetség előadója, kiválóan tevékenykedik a tűzrendészet terén, továbbá Falussy Károlyt, a m. kir. államvasutak tűzrendészeti felügyelőjét, a máv. vasutak tűzoltóságának megszervezőjét.

A Horváth József járási tűzrendészeti felügyelő lelkes munkájával megszervezett tanfolyamon 17 hallgató vett részt.

A tanfolyam megnyitásán és a záróvizsgán a vármegye alispánjának képviselőjében jelen volt Kiss Tibor járási főszolgabíró.

Tűzoltói érmek átadása. A pilisi önkéntes tűzoltótestületi tagok éremmel való kitüntetése alkalmával Pilis község képviselőtestülete diszkozgyűlést tartott, amelyen résztvett Dr. Madarász Elemér, a járás főszolgabírója s Dr. Dabasi Ödön vármegyei és Juhász Imre járási tűzrendészeti felügyelő is.

Az öt- és tízéves szolgálati érmeket ezen diszkozgyűlésen Dr. Madarász Elemér, a járás főszolgabírója

nyújtotta át a kitüntetetteknek, lelkesítő, szép beszédet intézvéen hozzájuk.

Füleki Mihály alparancsnok, Kirtyan Károly szakaszparancsnok és Mészáros István őrparancsnok 10 éves, Papos Kálmán, Minkó Ferenc rajvezető, Pröczki János, Kerepeczki Mihály, Dulhaj János őrvezetők pedig 5 éves szolgálati éremben részesültek.

A fogadalmat Dr. Dabasi Ödön vármegyei tűzrendészeti felügyelő vette ki a kitüntetettektől, azok önzetlen, lelkes munkásságát méltató beszéd után.

Ezen ünnepély alkalmával báró Nyáry László föld-birtokos a tűzoltótörsület céljaira 1.000.000 koronát adományozott.

A salzburgi „Landesfeuerwehrinspektorat“-tól 2738/1925. szám alatt vett értesítés szerint a folyó évben Salzburgban megtartott nemzetközi tűzvédelmi kiállítás és kongresszus alkalmával tartott felolvasások és kísérleti eredmények stb. 1—2 hónap múlva nyomtatásban meg fognak jelenni. A könyv példányonkénti ára kb. 4 osztrák silling lesz és a „Landesfeuerwehrinspektorat, Salzburg, Chiemseehof“ címen rendelhető meg.

A nemzetgyűlés 1925. dec. 18-iki ülésén Szijj Bálint képviselő határozati javaslatot nyújtott be a mezőgazdasági tűzrendészet némely módosítása tárgyában. Erre Rakovszky Iván belügyminiszter emelkedett szólásra:

— A költségvetés vitájában felolvastam azokat az adatokat, amelyek arról szólnak, hogy a tűz milyen nagy károkat okoz az országban. Százmilliárdokra rug ez a kár és minden katasztrófális tűznél a tűz elharapózásának az oka az volt, hogy a tűzrendészeti szabályokat elhanyagolták. Igéretet tettek arra, hogy a tűzrendészeti szabályzatot méltányosan alkalmazzuk, megváltoztatni azonban nincs módomban és így a határozati javaslatot nem fogadom el. Ezután Szijj Bálint kijelenti, hogy a belügyminiszter ígérete után határozati javaslatát visszavonja.

Ezután a Ház áttér az indemnítás részletes tárgyalására.

Kir. díszérem. A Gödöllőn, 1911. évi május 27-én kelt legfelsőbb felhatalmazás alapján a m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet a pesterzsébeti tűzoltóság kebeléből Rosenstein Károly tb. parancsnok, Nagy György István parancsnoksági tag, Dr. Szalai Jenő orvos, Holczmann László szertárnok, Regner Albert és Bruda József törzsőrmester, Balogh Ferenc és Hatala Ferenc őrparancsnok; a faddi önkéntes testület kebeléből Tantos István tb. parancsnok; a m. kir. állami gépgyári tűzoltóság kebeléből Reichardt István törzsőrmester, Schmiédli Nándor őrparancsnok részére adományozta.

Értesítés. Értesítjük t. olvasóinkat, hogy Kuhárszky László min. főszámtanácsos a MOTSZ főtitkári tisztségéről lemondott, eltávozását az Elnökség sajnálattal vette tudomásul. Egyben értesülünk, hogy nevezett a belügym. tűzrendészeti osztályából a számvevőséghez helyeztetett át.

Fejtörő. Kérdés: Vajjon miért nem készítettek a „Magyar Tűzoltóság Könyvé“-hez tartalomjegyzéket?

Felelet: Talán azért, mert a tűzoltó ugyanis ráér átlapozni, ha valamit keres, avagy azért, mert a kiadók úgy gondolták, hogy akinek kell, majd készít olyant, esetleg azért, mert a könyv csekély árából már nem telet tartalomjegyzékre, vagy talán azért, mert úgy gondolták, hogy úgy sem forgatja senki a könyvet, hanem átlapozás után elteszi a polcra, stb. Ámde mit töröm rajta a fejemet én, találja ki az, ki ráér!
Cincidtus.

SZERKESZTŐ POSTÁJA

Zalaszentgróti tűzoltó. Helyes kis cikkét közöljük a kényes részek kihagyásával. Igazmondások ugyan, de lapunk irányával összeférhetetlen. Kérünk újabb cikket teljes névvel valamely közérdekű tűzoltótémáról, pl. a falusi tűzoltóság hiányai, ferde kinövésai stb.

Bódy — Kistálya. A szerkesztőséghez intézett b. levelét az illetékes Országos szövetséghez tettük át elintézés végett.

Rehák. Köszönjük szíves értesítését a „Hydrokreisel-pumpe“ dolgában. Az eljárás azonos a lapunkban közölt „Pincék víztelenítése vízsugárszivattyúval“ c. cikkben már leirt módszerrel, s ezért ezidőszent annak újbóli közlését nem tartjuk célszerűnek. A vízsugárszivattyúval ugyanis nemcsak a pincéből, hanem kútból is lehet szivtatni. A szivómélység az alkalmazott víz nyomásától függ.

Wagner — Kunmadaras. Zenekari oktatóra vonatkozó levelét illetékes fórumhoz, az Országos Zenészegyesülethez (VII., Rákóczi-ut 30) tettem át elintézés végett, mert nálunk zenekar nincs, személyesen senkit nem ismerek, ki a célnak megfelelő lenne. A nevezett egyesület az ügyet remélhetőleg mielőbb érdemben elintézi.

Zalaegerszeg város tanácsa 0262/1025 sz. alatt bekiűldött „Pályázati hirdetményt“ nem közölhetük, mert lapunk technikai akadályok miatt elkésve jelenhetett meg s így a pályázat határideje már lejárt.

Rostás—Pécs. A finom dohány már elfogyott. Ha tudnál szerezni — hálás lennék. Dohányért — dohányt adok.

Értesítés. Értesítem t. Olvasóinkat, hogy lapszerkesztői állásomról leköszöntem. Amikor lapszerkesztői megbízásomat az Elnökségnek visszaadom, hálás köszönetet mondok mindazon Bajtársaimnak, kik működésemet szívvel-lélekkel támogatták. Kérem tartsanak meg jóemlékezetükben k. Olvasóim mindaddig, míg újra találkozunk. Mert még találkozunk!

Felelős szerkesztő: Dittlich József okl. gépészmérnök, székesfővárosi tűzoltó főtiszt.

Felelős kiadó: Kállay Imre székesfővárosi hivatásos tűzoltó főtiszt.

Kiadóbizottság: Breuer Szilárd, Köhler István és Mátrai Antal.

Munkatársak: Kállay Imre szf. hiv. tűz. főtiszt, Teasdale Ottó szf. hiv. tűz. főtiszt, dr. Rontsik Jenő Debrecen hiv. főp., Rehák Tamás Debrecen hiv. par., Rosta Géza Csepeli lőszergy. par., Kotsis Rezső Csepeli lőszergy. alpar., Falussy Károly Máv. tűz. felügy., dr. Szalay Lajos bpesti önk. titkár, vegyész-mérnök, Szokolay Endre hirlapíró, önk. tűz.

Minden 10.000 K-ás vásárlása után kérjen egy takarékbélyeget!
Minden 10 darab takarékbélyeg után adunk

1 kiló kristály

Cukrot 12 ezer

koronáért.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ R.-T.

VI. kerület, Andrásyút 39. szám.

A vásárlás az áruház összes osztályaiban érvényes!

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-felepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. BudapestTűzoltószergyár: I. ker., Fehérvári-ut 110/e. szám ♦ Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. szám
Telefon: József 81—85 :::: Sürgőnycim: 22—26 MÁTRAI :::: Telefon: 22—26**Walser Ferencz**

Budapest, V., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: Budapest 95—50 szám

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde :::::

Sürgőnyc.: Walsergyár Lombutca Budapest

Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár R.-T.

Teudloff-Dittrich

Gyár: Kispest, Üllői-ut 220—222. szám

Sürgőnycim: Teudloff Budapest — M. kir. postatakarék-pénztári szám 10962 — Levélcím: Budapest, Főposta, 139. sz. postafiók — Telefonszámok: József 90—02 és 90—03 —

Budapesti vezérképviselő: „ORBIS”
műszaki r.-t., Budapest, VI. ker., Teréz-
körút 29. szám. — Telefonszám: 72—09.

Fiókok: Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Veszprém

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

cs. m. kir. udvari szállítók, Sopron. Alapították 1816-ban

Központi elárusító-iroda és mintaraktár:

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám

Szivattyu és fecskendő specialisták - Tel.: Interurb. 42-77 - Vigaszok 22-23

„ERICSSON”(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

VI., Vörösmarty-utca 67.

Telefon: 56. és 544.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: József 61—23 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

Alapították 1869. évben

Kann és Heller

Alapították 1869. évben

Sürg.-c.: Kaneller Budapest

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 62. SZÁM

TELEFON: 50—56. szám

Szállít: tűzoltófecskendőket, szivattyúkat, tűzoltófelszereléseket előírásos kivitelben

A MINIMAX

a legjobb kézi tűzoltó készülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal és különösen az értéktelen száraz poroltóval.

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefonszám 37-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon 31—83

Kelenföldi Ruhagyár R.-T.

Budapest, I., Lenke-ut 117. szám

Változó tűzoltósági egyenruhák, vármegyei hajduk és altisztek ruházatának elkészítését gyári áron

SPORTérmek, plakettek,
jelvények, tisztelet-
díjak, éremszalag-
ok, zászlószögek
legkiválóbb minőségben**MORZSÁNYI JÓZSEF-nél**

Budapest, IV. ker., Eskü-ut 5. szám

A Tűz-Szöv., sportszöv., dal- és sportegyletek szállítója

Tartalomjegyzék

a „Tűzrendészeti Közlöny“ 1925. évfolyamához.

TÁRGYMUTATÓ:

a) Vezércikkek:

Ujra fel!	Oldal	1
Local-patriotismus!	9	
Tűzoltó volt	17	
Állítsuk fel a vármegyei tűzoltó-szövetségeket!	29	
Felkelt a Nap	41	
Város és falu	57	
Jönnek a Leventék!	71	
Törökszentmiklós	87	
3. S.	103	
Breuer és Barabás.	119	
Állami autófecskendők	135	
Évi mérleg	151	

b) Jegyzőkönyvek a M. O. T. Sz. üléseiről:

Budapesten, 1924. november 8. elnökségi ülés	4
„ 1925. január 27. „ „	14
„ 1925. március 7. „ „	26
„ 1925. április 27. „ „	51
„ 1925. június 6. „ „	68
„ 1925. július 18. „ „	96
Esztergomban, 1925. „ 28. „ „	81
„ 1925. „ 29. választm. „	81
Törökszentmiklóson 1925. aug. 1. elnökségi „	99
Budapesten, 1925. október 15. „ „	143
„ 1925. november 7. „ „	143

c) Tárcaák:

„Anyámért“. (Irtó Szokoly Endre)	18
Tűzoltó-őrség a gubacsi Dunahidnál. (Szikracsapó)	42
A dohányzásról. (Nagy Sándor)	88
Tűzoltó és rendőr. (Székely Vladimír)	104
Hét név . . . (Szokoly Endre)	136
Az első magyar tűzoltószer. (Dr. Roncsik Jenő)	152

d) Versek:

Vasárnap délután. (Schäffer Gyula)	14
Zászlóavatás. (Pertinger Rezső)	30
Tűzoltó-becstület. (Schäffer Gyula)	42
A tűzoltók. (Dr. Karikás József)	93
Olthatatlan tüzek. (Dömötör György)	111
Ujévi gondolatok. (Schäffer Gyula)	161

e) Rendeletek:

A „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése tárgyában, B. M. 229,320/1925—IX.	22
A mezőgazdasági termények megóvása tárgyában, B. M. 229,713/1925—IX.	35
Az erdőégek megakadályozása tárgyában, V. K. M. 31,510/1925—VI.	36
Mozgófényképezemek ellenőrzése tárgyában, B. M. 112,990/1924—VIII.	46

Az ország tűzrendészete tárgyában, B. M. 230,000/1925.	47
A testnev. törvény tárgyában V. K. M. 49,000/1925—XIII.	71
Celluloidot előállító és feldolgozó ipartelep- rak, raktárak tárgyában, K. M. 72,434/1925—XXII.	72
A mezőgazdasági termények megóvása tárgyában, B. M. 232,570/1925.	72
A tűzoltószerkesztésének és javításának ellen- őrzése tárgyában, B. M. 232,288/1925.	72
Vasuti vonalak mentén tervezett építkezések meg- könnyítése tárgyában, K. M. 58,306/1925.	96
A városok szolgálatában álló hivatásos tűzoltóság javadalmazása tárgyában, B. M. 369/1925—IX.	108

f) Tűzoltói és tűzrendészeti oktató cikkek:

A motoros fecskendők. (Braxator)	10
Szükséges-e, hogy az őrparancsnok önállósággal rendelkezzen? (Malcsiner Károly)	12
Miként jelezzük a tüzet? (Óreg tűzoltó)	20
A „Damokles kardja“. (Dr. Balogh Dezső)	23
Csövezetés a motorikus fecskendőknel. (Braxator)	30
Kerületi automobilfecskendők. (Papp Ferenc)	32
Védőgáz nélküli benzintárolók föltételei	33
Könnymű építkezés. (Vida Pál)	44
Mi a teendő az új tüzet?	44
A fecskendők rendbehozatala. (C. B.)	73
Utcasorok égése. (Consul)	73
A vízvezeték igénybevétele tűznél. (Braxator)	75
Hivatásos és önkéntes tűzoltók. (Dr. Balogh D.)	89
Az autógépekről és garageokról. (B. Sz.)	91
Villamosreklám-berendezés a tetőn	95
A tűzoltási járulék	105
A tűzoltók kiképzésének irányelvei. (Bence I.)	109, 140, 160
A tűzoltóság és a fegyelem. (Dr. Balogh Dezső)	139
A tűzoltók téli oktatása. (Vass Lajos Rudolf)	141
A tűzoltói fegyelemre való szoktatás módszerei. (Dr. Balogh Dezső)	157

g) Tűzoltótechnikai cikkek és ismeretanyagok:

A szén raktározása. (Dittrich József)	11
Elöntött pincék víztelenítése vízsugar-szivattyúval. (Dittrich József)	19, 42
A robbanóanyagok raktározása és kezelése. (Kosta G.)	31
A kenderfömlőről. (C. B.)	60
A szénpor tűzveszélyessége. (Kotsis Rezső)	62
A tetrachlór-széneny	67
A szinpadai vasfüggöny biztonságához. (Sz. I.)	76
A magnézium és elektronfém tűzveszélye. (Mészáros)	88
Motorikus fecskendők. (Dittrich József)	106
A tetrachlór-széneny mérgező hatása. (Dittler A.)	142
Sprinkler a színházakban. (Rehák Tamás)	158
Mégegyszer a tetrachlór-széneny mérgező hatásáról. (Rehák Tamás)	156